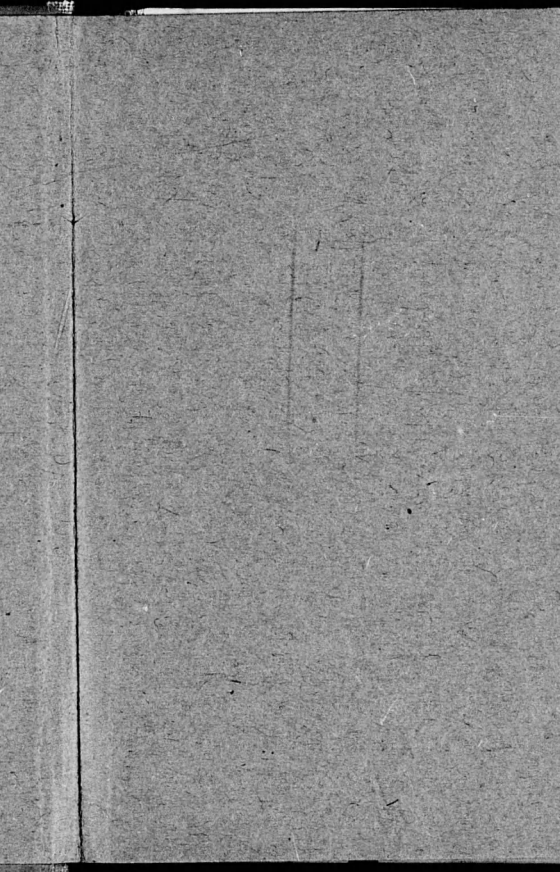


304 / ⁷²
91

CAMPAGNE'S
KUNST
WOORDEN
BOEK





KUNST



P. C. Friggé
O. F. M.

BEKNOPT
KUNSTWOORDENBOEK.

BIBLIOTHEEK UNIVERSITEIT UTRECHT



2943 841 7

REV

VAK 304

91

BEKNOPT

KUNSTWOORDENBOEK,

OF

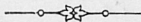
VERKLARING VAN DE MEEST VOORKOMENDE

VREEMDE WOORDEN EN SPREEKWIJZEN,

WAARVAN DE KENNIS VOOR IEDER BURGER
EN KOOPMAN ONMISBAAR IS.

DOOR

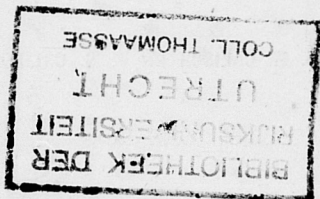
J. M. CALISCH EN N. S. CALISCH.



TIEL.

H. C. A. CAMPAGNE EN ZOON

8e Duizend.



Ab. v.
kerkelijk
Menach
Abalien
overgan
Abanac
een jaa
Aband
latenhe
Aband
(in het
Abbrev
Abbrev
Abces
Abderf
de wijz
Abdica
legging
Abdica
leggen
Ab Int
Abject
Abjure
Abjure
Ablutic
Abnor
den re
mig, z
Abnor
den re
Aboler
Abolft
Abolft
schaff
Abom
Abom
Abom
Abond
hande
Abond
Abom
Abom
ning v
Abord
en zo

A.

- Ab.** v. (hebr. woord) elfde maand van den sraëlietischen kerkelijken kalender; na den 10den Ab heet deze maand Menachem.
- Aballēnatie**, v. (...ēn), (recht.) vervreemding, eigendoms-overgang.
- Abanatie**, v. (...ēn), jaarban, verbanning voor den tijd van een jaar.
- Abandon**, o. gmv. afstand, overgave; afstandsrecht; verlatenheid, hulpeloze toestand.
- Abandoneeren**, bw. gel., afstaan; de partij opgeven (in het schaakspel).
- Abbreviatie**, v. (...ēn), ver-, afkorting.
- Abbrevlēeren**, bw. gel. afkorten, verkorten.
- Abcès**, o. (-sen), etterbui, ettergezwel.
- Abderfisch**, bn. en bijw. (fig.) onnoozel, belachelijk; op de wijze der Abderieten.
- Abdicatie**, v. (...ēn), afstand, vrijwillige aftreding, nederlegging eener waardigheid; afanking; uitsluiting.
- Abdicēeren, Abdiqueeren**, bw. gel., afstand doen, nederleggen (eene waardigheid).
- Ab Intestato**, bijw. zonder testament.
- Abjectie**, v. gmv. weg-, verwerping; laagheid; zelfvernedering.
- Abjurectie**, v. (...ēn), afzwering, loochening met eenen eed.
- Abjureeren**, bw. gel., afzweren.
- Ablutie**, v. (...ēn), wassching, reiniging (als godsdienstplicht).
- Abnorm**, **Abnormaal**, bn. (-er, -aler, -st, -aalst), tegen den regel, afwijkende van de vormen; misvormd, wanvormig, ziekelijk.
- Abnormiteit**, **Abnormaliteit**, v. (-en), afwijking van den regel.
- Abolēeren**, bw. gel., afschaffen, opheffen, intrekken; uitdelgen.
- Abolitie**, v. (...en), afschaffing.
- Abollitionist**, m. (-en), afschaffer, voorstander van de afschaffing der slavernij.
- Abominabel**, bn. (-er, -st), afschuwelijk, verfoeilijk.
- Abominatie**, v. gmv. verfoeiing, veratschuwing.
- Abomineeren**, bw. gel. verfoeien, veratschuwen.
- Abondant**, bn. (-er, -st), overvloedig, rijkelijk, ruim voorhanden.
- Abondantie**, v. gmv. overvloed.
- Abonnement**, o. gmv. verbindtenis door intekening.
- Abonneeren (zich)**, ww. gel. — **op**, zich door intekening verbinden.
- Abordeeren**, ow. bw. gel., aanlanden, aanklampen; (fig. en zoew.) op zijde komen; staande houden, aanspreken.

2 Aborteeeren - Acceptatie.

Aborteeeren, ow. gel. eene miskraam hebben, ontijdig bevallen.

Abacadabra, o. gmv. kabbalistisch tooverwoord.

Abrogatie, v. (...ën), afschaffing, opheffing, intrekking (eener wet); vervanging (eener wet door eene andere).

Abrogeeren, bw. gel. afschaffen, opheffen.

Absent, bn. afwezig; (fig.) verstrooid van gedachten, verward; **de -en**, de afwezigen.

Absenteeren (zich), ww. gel., zich verwijderen, heengaan, verlaten (eene vergadering enz.).

Absentie, v. gmv. afwezigheid; verstrooidheid (van gedachten).

Absolutie, v. gmv. (r. k.) vrijspraak, vergeving (van zonden), aflaat.

Absolutismus, o. gmv. willekeur-heerschappij, onbepaalde gezagvoering.

Absolutist, m. (-en), aanhanger der onbepaalde alleenheerschappij.

Absoluut, bn. (...luter, -st), volstrekt, op zich zelf; onbeпад, onafhankelijk.

Absolveeren, bw. gel., vrijspreken; ontbinden; voleinden.

Absorbeeren, bw. gel., inzuigen, in zich opnemen, opslorpen, verzwelgen; (ook fig.).

Absorptie, v. gmv. inzuiging, opslorping.

Abstinent, bn. (-er, -st), matig, ingetogen, met onthouding.

Abstinentie, v. (...ën), onthouding (van spijs en drank).

Abstract, bn. (-er, -st), afgetrokken, op zich zelf beschouwd; **de abstracte wetenschappen**, wiskunde, sterrekunde enz.

Abstracteeren, bw. gel., afzonderen, aftrekken, afleiden.

Absurd, bn. (-er, -st), ongerijmd, dwaas, zot, onverstandig, onnoozel; strijdig met de rede.

Absurditeit, v. (-en), ongerijmdheid.

Abundant, bn. zie **Abondant**.

Abundantie, v. zie **Abondantie**.

Abundeeren, ow. gel., overvloeien, in overvloed voorhanden zijn; overvloed hebben.

Abuseeren, bw. gel., misbruik maken, misleiden. **zich -**,

Abusief, bn. verkeerd, mis. (zich vergissen).

Abusievelijk, bijw. bij vergissing.

Acacia, m. (-as), zevenboom; (ook) plant.

Acajou, o. mahoniehout.

Accableeren, bw. gel., overladen, bezwaren, ter neer drukken.

Accedeeren, ow. gel. bijvallen, toestemmen, toetreden.

Acceleratie, v. gmv. (werkt.) toeneming van snelheid, versnelling.

Accelereren, bw. gel., bespoedigen, versnellen.

Accent, o. (-en), klankteeken, toonteeken; toen, klemtoon; nadruk.

Accentletter, v. (-s), (boekdr.) letter met een toonteeken.

Acceptatie, v. (...iën), (ook **Accept**, o.) aanneming; handteekening (op een wissel) van den acceptant; wissel.

- Acceptant**, m. (-en), aannemer.
- Accepteeren**, bw. gel. aannemen (te betalen eenen wissel).
- Acceptatie**, v. (...ën), aanneming; aangenomen beteekenis of zin van een woord, woordduiding.
- Accès**, m. toegang.
- Accessibel**, bn. toegankelijk, genaakbaar.
- Accessie**, v. (-ën), toestemming, toetreding; bewijs van toegang.
- Accessist**, m. (-en), voorloopig onbezoldigd ambtenaar.
- Accessit**, o. (-s), tweede prijs (op middelbare en hooge scholen, bij prijsuitschrijvingen enz.).
- Accessoir**, bn. bijkomend, toegevoegd, er bij-, er toe behoorende; **de --en**, het bijkomende (op het tooneel, op eene schilderij).
- Accident**, o. (-en), ongeval, ongeluk, uitwas, gezwel (op het lichaam).
- Accidenteel**, bn. toevallig.
- Accidentien**, v. mv. buitenkansjes, emolumenten, toevallige ambtsvoordeelen.
- Accijns**, **Accijs**, m. (-en), belasting (op levensmiddelen enz.), verbruiksbelasting.
- Acciëmatie**, v. gmv. vreugdegejuich; **lets bij** — (zonder stemming, met algemeene goedkeuring) **aanuemen**.
- Acclimatisering**, **Acclimatisatie**, v. gmv. het gewennen aan een andere lucht en klimaat dan die van het geboorteland; het inheemsch maken.
- Accolade**, v. (-en), omhelzing; ridderslag; (boekdr.) strik.
- Accommodatie**, v. gmv. schikking; inschikkelijkheid, toegeeflijkheid.
- Accommodatievermogen**, o. gmv. **het -- van het oog**.
- Accommodement**, o. gmv. inrichting; schikking, vergelijk (tot afbetaling van schulden).
- Accommodeeren**, bw. gel. in orde brengen; opmaken. **zich --**, ww. een vergelijk treffen, overeenkomen.
- Accompagnement**, o. gmv. (muz.) begeleiding.
- Accompagneeren**, bw. gel., (muz.) begeleiden.
- Accoord**, o. (-en), overeenkomst, schikking; overeenstemming, (muz.) toon, geluid.
- Accordeeren**, bw. gel., overeenkomen, overeenstemmen; bewilligen, toestaan.
- Accordeon**, **Accordion**, o. (-s), zeker speeltuig.
- Accoucheur**, m. (-s), vroedmeester.
- Accrediteeren**, bw. gel., in vertrouwen brengen, krediet verschaffen; **een geaccrediteerd gezant**, een officieel toegelaten gezant (na aanneming zijner geloofsbriefen).
- Accuraat**, bn. (-ater, -st), nauwkeurig, stipt, zorgvuldig.
- Accuratesse**, v. gmv. nauwkeurigheid, stiptheid.
- Accusatie**, v. (...iën), beschuldiging, aanklacht.
- Accuseeren**, bw. gel., beschuldigen, aanklagen; de ontvangst (van eenen brief) berichten.
- Acerbiteit**, v. gmv. wraugheid, zuurheid, bitterheid; (fig.) stuurschheid.

- Acetaten**, o. mv. azijnzure zouten.
- Acetometer**, m. (-s), werktuig om den graad van sterkte van azijn te bepalen.
- Achilles-hiel**, m. (-en), (fig.) kwetsbare plaats of plek.
- Achromatisch**, bn. (nat.) kleurloos.
- Achronyktisch**, **Achronyctisch**, bn. (ook **Akro...** enz.) in den avond, bij het begin van den nacht.
- Aciditeit**, v. gmv. de kracht waarmede een zuur als zoodanig werkt.
- Acidimeter**, m. (-s), zuurmeter, werktuig om de in wijn aanwezige hoeveelheid zuur te bepalen.
- Acmetrie**, v. gmv. zuurmeting.
- A conto**, (koop.) op rekening; in mindering; **a conto nuovo**, op nieuwe rekening.
- A costi**, aldaar, in uwe stad, ter uwer plaatse, ten uwent.
- Acquiesceeren**, bw. gel., in iets toestemmen, bewilligen; zich gerust stellen, tevreden zijn.
- Acquireeren**, bw. gel., verkrijgen, verwerven, erlangen, zich eigen maken.
- Acquisitie**, v. (...ën), verkrijging, verwerving; aangekocht eigendom.
- Acquit**, o. gmv. kwitantie, bewijs van ontvangst; (bilj.) eerste stoot.
- Acquiteeren**, bw. gel., kwijten, voor voldaan teekenen, iets verrichten, tot stand brengen.
- Acrobaat**, m. en v. (...aten), koordedanser, —es; **acrobatische kuasten**, koordedanserskunsten.
- Acte**, v. (-n), bedrijs (van een tooneelspel); zie **Akte**.
- Acteur**, m. (-s), tooneelspeler.
- Actie**, v. (...ën), bewijs van aandeel (in eene onderneming, maatschappij enz.); handeling, feit (in den oorlog), schermtuseling, gevecht, aanklacht, rechtsvordering; **zonder — of rsfactie**, zonder recht op schadevergoeding (bij eene verkoop).
- Actiehandel**, m. gmv. effektenhandel.
- Actiehandelaar**, m. (-s), effektenhandelaar.
- Actief**, bn. (...ver, -st), werkzaam, bedrijvig; in dienst
- Actief**, o. in schulden (tegenoverstelling van **passief**).
- Actioneeren**, bw. gel., dagen voor het gerecht.
- Actionair**, m. (-s), ...**tionist**, m. (-en) aandeelhouder, deelhebber; actiehandelaar.
- Actio**, v. (nat.) **actio in distans**, werking op afstand.
- Activiteit**, v. gmv. werkzaamheid, bedrijvigheid, leven, vuur, ijver.
- Actrice**, v. (-s), tooneelspeelster.
- Actorium**, o. gmv. volmacht.
- Actualiteit**, v. gmv. tegenwoordige toestand, werkelijkheid; gepastheid van het oogenblik.
- Actueel**, bn. werkelijk; tegenwoordig; dienstdoend.
- Actum**, gedaan te, verhandeld (onder aan stukken of akten).
- Acupunctuur**, v. (...uren), (heelm) naaldsteek.
- Acustiek**, v. gmv. gehoor-, geluid-, toon-, klankleer.

- Acuut**, bn. (...uter, -st), scherp, spits, snijdend; (gen.) kort van duur, snel verloopend.
- Adaequaat**, bn. overeenstemmend, passend; volledig.
- Adaequeren**, bw. gel., gelijk of effen maken.
- Adagio**, bw. en o. (muz.) langzaam, gematigd, zacht.
- Adapteeren**, bw. gel., aanpassen, sluitend maken, aanbrengen.
- Adar**, v. (hebr. woord) zesde maand van den israëlietischen kerkelijken kalender.
- Addeeren**, bw. gel., bij-, op-, samenstellen.
- Addiceeren**, bw. gel., gerechtelijk toekennen.
- Addicte**, v. (...ën), toezegging.
- Additie**, v. (...ën), optelling.
- Additioneel**, bn. bijgevoegd, toegevoegd; **additioneele rechten**; — **artikelen**.
- Adduceeren**, bw. gel., aanvoeren, bijbrengen, tot zich trekken.
- Adduplicceeren**, bw. gel., verdubbelen.
- Adept**, m. (-en), goudmaker, wonderman.
- Adhereeren**, bw. gel., aanhangen, aankleven, deelen (het gevoelen), zich vereenigen (met de zienswijze); bijvallen, toestemmen.
- Adhesie**, v. (...en), aanklevingskracht; erkenning van een nieuwen staat van zaken; toetreding (tot eene overeenkomst enz.).
- Adhiteeren**, bw. gel., gebruiken, toelaten, aanwenden; geven, verleenen. toe-, bijvoegen.
- Adhorteeren**, bw. gel., aan-, vermanen, waarschuwen.
- A dit**, van den dag der maand (op wisselbrieven); **a ditto**, van denzelfden dag.
- Adieu**, Gode aanbevolen! vaarwel! God zij met u!
- Adipocire**, v. gmv. vetwas, lijkenvet.
- Adjourneeren**, bw. gel., verdagen, verschuiven, schorsen (eene vergadering enz.).
- Adjutant**, m. (-en), officier die de dienstbestellingen bezorgt, eerste officier van het gevolg (eens konings enz.).
- Adjunct**, **Adjunkt**, m. (-en), helper, bijstander, toegevoegde ambtenaar, tweede in rang.
- Adjungeeren**, bw. gel., (eenen adjunct of helper) toevoegen.
- Adjusteeren**, bw. gel., (iets) gelijk maken, in overeenstemming (met iets) brengen, vereffenen; ijken (maten en gewichten).
- Adjusteerbalans**, v. (-en), muntschaal, vereffeningschaal.
- Adjuto**, v. gmv. hulp, ondersteuning.
- Administratie**, v. (...ën), bestuur, beheer, waarneming, toezicht; zorg voor de handhaving en naleving der bestaande wetten en verordeningen; **raad van —**, van maatschappijen, nijverheidsondernemingen enz.
- Administrateur**, **Administrator**, m. (-en), bewindhebber, bestuurder, beheerder.
- Administreeren**, bw. gel., beheeren, waarnemen; besturen (eene zaak voor eenen derde); toedienen (een geneesmiddel); doen ondergaan (eene aderlating).

- Admiratie**, v. gmv. bewondering.
- Admireeren**, bw. gel., bewonderen.
- Admissibel**, bn. aannemelijk, ontvankelijk, aanneembaar.
- Admissie**, v. (...ën), toelating, vergunning.
- Admitteeren**, bw. gel., toelaten, toegang verlenen.
- Admodiëeren**, bw. gel., leenen, uitleenen, verpachten.
- Admonitie**, v. (...ën), herinnering, waarschuwing.
- Adopteeren**, bw. gel., aannemen (als kind); beamen (eene meening).
- Adoptie**, v. aanneming (als kind).
- Adorabel**, bn. (-er, -st), aanbidswaard.
- Adorateur**, m. (-s), aanbidder.
- Adoreeren**, bw. gel., aanbidden, hartstochtelijk liefhebben.
- Adouceeren**, bw. gel., (nat.) verzoeten, verzachten, temperen; afslijpen (strepen op diamanten); wegnemen van vreemde of broos makende deelen uit het goud; (schild.) verzachten, verdunnen van omtrekken.
- Adret**, bn. geschikt, handelbaar.
- Adspirant**, m. zie **Aspirant**.
- Adstringeeren**, bw. gel., (nat.) samentrekken; **de middelen of adstringentia**, samentrekkende artsenijen.
- Adulaar**, o. (nat.) soort van veldspaat.
- Adulatie**, v. (...ën), vleierij, pluimstrijkerij.
- Advenant**, bn. hupsch, vriendelijk, voorkomend.
- Advenant**, bijw. naar —, naar evenredigheid.
- Advent**, m. gmv. (r. k.) tijd vóór kersmis.
- Adversaria**, **Adversariën**, mv. aantekeningen van verschillende aard; boek daartoe bestemd.
- Adversarius**, m. tegenstander; tegenpartij.
- Advertentie**, v. (...ën), aankondiging, bekendmaking (in een dagblad).
- Adverteeren**, bw. gel., bekend maken, berichten, kennis geven (door dagbladen).
- Advies**, **Advys**, o. (...zen), bericht, mededeeling, raadgeving, raad; meening, gevoelens (schriftelijk of mondeling medegedeeld).
- Adviesbark**, v. (-en), schip
- Adviesbrief**, m. (...ven), (koop.) kennisgeving van het trekken eens wisselbriefs.
- Adviesjagt** (**B. Adviesjacht**), o. (-en), schip.
- Adviseeren**, bw. gel., bericht-, raad geven.
- Advocceeren**, bw. gel., tot zich roepen, in rechten dienen.
- Advokaat**, m. (...katen), rechtsgeleerde, pleitbezorger, verdediger voor het gerecht.
- Aëlipile**, v. (-n), windkogel, dampkogel.
- Aëniigmatisch**, bn. raadselachtig, duister.
- Aëtotdikon**, o. muziekinstrument.
- Aëolusharp**, v. (-en), windharp (zeker muziekinstrument).
- Aëquaal**, bn. gelijk, evenredig.
- Aëquatie**, v. vergelijking; **aëquatie-nurwerk**, werktuig ter bepaling van den waren en middelbaren zonnetijd.
- Aëquator**, m. gmv. evennachtslijn, evenaar, linie.

Aequatore(i)aal—Affecteeren. 7

Aequatore(i)aal, o. astronomisch werktuig.

Aequatoriaalstroom, m. gedeelte van den grooten zee-stroom, dat tusschen Afrika en Amerika dwars over den Atlantischen Oceaan heenloopt.

Aequatorshoogte, v. verheffing van den aequator boven den horizon.

Aequinoctium, o. gmv. dag- en nacht-evening.

Aequinoctiaalkolour, v. (sterr.) zekere cirkel.

Aequinoctiaalpunten, o. mv. nachteveningspunten.

Aequinoctiaalregen, m. regen in de verzegde luchtstreek tusschen de lente- en herfst-nachtevening.

Aequinoctiaalstormen, m. mv. stormen gedurende of kort na den tijd der dag- en nacht-eveningen.

Aequivalent, o. vergoeding van gelijke waarde, schade-loosstelling; middel tot dekking eener afgeschafte belasting; andere belasting daartoe dienende.

Aera, v. tijdrekening, jaartelling.

Aerarium, o. schat, schatkamer.

Aerodynamika, v. leer van de drukking der lucht.

Aerographie, v. gmv. luchtbeschrijving.

Aeroleptynter, m. (-s), luchtverdunner, luchtpomp.

Aerolithen, v. mv. lucht-, meteorietsteenen.

Aerologie, v. gmv. leer van de lucht.

Aeromantie, v. gmv. luchtwaarzegkunst.

Aerometeoren, o. mv. zekere luchtverschijnselen.

Aerometer, m. (-s), luchtmeter (toestel).

Aerometrie, v. gmv. luchtmeetkunst.

Aeronaut, m. (-en), luchtreiziger.

Aeronautika, v. gmv. luchtscheepvaartkunde.

Aerostaat, m. (...aten), luchtschip, luchtbol.

Aerostatiek, **Aerostatika**, v. gmv. leer van het evenwicht van den luchtbol.

Aesculaap, m. (fig) geneesheer, geneeskunstoefenaar.

Aesthetiek, v. gmv. schoonheidsleer, leer van het gevoel en den smaak.

Aesthetisch, bn. smaakvol, schoon, verheven, vol gevoel.

Aether, m. v. gmv. bovenlucht; (in de oudheid) door de goden ingeademde hemellucht; fijne-, sterk riekende en sterk smakende-, doorzichtige vloeistof.

Aetherisch, bn. (fig) hemel-sch.

Aetrioscoop, m. werktuig ter waarneming van den graad van zuiverheid der dampkringswolken.

Aethyl, o. radikaal van den aether.

Affabiliteit, v. gmv. minzaamheid, innemendheid.

Affaire, v. (-s), zaak, aangelegenheid; gevecht, rechtsge-ding; beroep, bestaanmiddel.

Affect, o. gmv. gemoedsaandoening, hartstocht, vuur, warmte.

Affectatie, v. gmv. gemaaktheid, schijngevoeligheid, gekunstelde gedragingen.

Affecteeren, ow. gel., voorgeven, den schijn aannemen; zich gemaakt of gekunsteld gedragen; **deze gelden te** — op, te vinden uit (een aangewezen post der begrooting).

- Affectie**, v. gmv. genegenheid, gunst, welwillendheid, liefde.
- Affectueus**, bn. toegenegen, welwillend.
- Affectuose**, bijw. (muz.) teeder, gevoelig. (programma.)
- Affiche**, v. (-s), aangeplakt bericht; (toon.) rolverdeling.
- Afficheeren**, bw. gel., aanplakken, aanslaan; (fig.) uithangen; te koop loopen met; **zijne schande**.
- Affiliatie**, v. gmv. vereeniging, gemeenschap, verbroedering; aanneming (als kind, als lid eener orde).
- Affiliëeren**, bw. gel., versijnen, sijn maken, louteren, zuiveren; zilver van daarmede gelegeerd koper scheiden.
- Affinerie**, v. (...ën), draadtrekkerij; metaalloudering.
- Affiniteit**, v. gmv. verwantschap, zwagerschap.
- Affirmatie**, v. (...ën), bevestiging, bekrachtiging, beaming.
- Affirmeeeren**, bw. gel., bevestigen, bekrachtigen, beamen.
- Afflictie**, v. droefenis, hartzeer, lijden.
- Affreus**, bn. en bw. verschrikkelijk, ijselijk, akelig, ongehoord.
- Affront**, o. (-en), belediging, hoon.
- Affronteeren**, bw. gel., iem. stout onder de oogen treden, trotseeren; honen, beledigen.
- Agaceeren**, bw. gel., tergen, aanbitsen; opwekken; verliefd maken.
- Agamatoloth**, o. beeldsteen, soort van speksteen.
- Agape**, v. (...ën), liefdemaal (bij de eerste christenen)
- Agenda**, v. (-as), (kerk.) formulier-, ceremoniënboek; aantekeningboekje, zakboekje; lijst van hetgeen te verrichten is in eene vergadering, punten van beschrijving.
- Agens**, o. (scheik.) iets dat zelfstandig werking voortbrengt; **agentia**, werkende middelen.
- Agent**, m. (-en), zaakwaarnemer, gevolmachtigde, vertegenwoordiger; — **van politie**, politiedienaar.
- Agentuur**, v. (...uren), betrekking-, kantoor van den agent.
- Ageeren**, ow. gel., handelen, verrichten; in rechten (tegen iemand) optreden; (tooneel) eene rol vervullen.
- Agglustamente**, bijw. (muz.) stipt, zeer nauwkeurig.
- Agglomcreeren**, bw. gel., zich ophoopen; grooter worden; dichter bij elkander bouwen (woningen).
- Aggravatie**, v. (...ën), verzwaring (van eene straf).
- Aggreëeren**, bw. ow. gel., gunstig aan- of opnemen; believen; aangenaam zijn; **een gonggreëerde**, iemand die zonder diploma toegelaten is (b v. als prokureur bij eene rechtbank).
- Aggregaat**, o. vereeniging of ophooping van niet scheikundig verbonden gelijk- of ongelijksoortige deelen tot een geheel; **aggregatie-toestand**, (scheik-) van den warmtegraad afhingende toestand eener stof.
- Aggregeeren**, bw. gel., toeroepen, bijvoegen.
- Agiliteit**, v. gmv. vlugheid, behendigheid.
- Agio**, o. gmv., opgeleid; **de nederlandsche munt doet** —, is meer waard dan de vreemde; **het bankgeld doet** —, is meer waard dan het kasgeld.
- Agiotage**, v. gmv. effektenhandel; speculatie op de rijzing of daling der effekten, beurspel, woekerhandel.

- Agioteren**, bw. gel., met opgeld wisselen; woekerhandel-, beursspel drijven.
- Agioteur**, m. (-s), geldwisselaar; woekeraar met wissels, aktiehandelaar.
- Agitatie**, v. (. . .ën), gemoedsbeweging, onrust, gisting, spanning.
- Agitato**, (muz.) onrustig, hevig, snel, gezind.
- Agitator**, m. (-s), volksmenner, opruier.
- Agiteeren**, bw. gel., aandoen, verontrusten, gisting-, spanning veroorzaken; opruien, aanzetten, aansporen.
- Agnaten**, m. mv. naaste bloedverwanten van vaderszijde (inz. bij vorsten).
- Agnitie**, v. (. . .ën), erkenning (van eenen wissel).
- Agnosceeren**, bw. gel., erkennen, toestemmen.
- Agonie**, v. gmv. zieltoging, doodstrijd; (fig.) dicht ophanden vervalddag van eenen wissel.
- Agrarische wetten**, v. mv. (rom. gesch.) akkerwetten.
- Agrement**, o. (-en), bevalligheid; sieraad op kledingstukken, boordsel.
- Agricultuur**, v. gmv. landbouw, akkerhouw.
- Agricultuurchemie**, v. gmv. scheikunde op den landbouw toegepast.
- Agrinomie**, v. gmv. leverkruid.
- Agronoom, Agronomist**, m. (-en), wetenschappelijk gevormd landbouwer, landhuishoudkundige.
- Agronometrie**, v. gmv. toepassing van de theorie tot het berekenen der waarde van landerijen.
- Agronomie**, v. gmv. leer van de kennis der gronden.
- Agroupeeren**, bw. gel., vele beelden enz. oopenhoopen.
- Agurkje**, (B. Agurken), o. (-s), kleine komkommer.
- Ahorn, Ahornboom**, m. (-en), mastboom, plataanboom.
- Abornsuiker**, v. gmv. noord-amerikaansche suiker.
- Alde**, m. hulp, bijstand; helper, handlanger; (hulp-chirurgijn in een hospitaal).
- Air**, o. gelaatsvoorkomen, uiterlijke houding; **zich —s geven**, zich grootsch aanstellen; zie **Aria**.
- Alse, hij is niet op zijn —**, hij is niet op zijn gemak, hij voelt zich niet behagelijk. - niet gelukkig; **op zijn — zijn**, zijne schaapjes op het drooge hebben.
- A Jour**, doorschijnend, doorzichtig, opengewerkt; tot den loopenden dag geboekt (bij boekhouders).
- Ajourneeren**, bw. gel., uitstellen, verdragen, aanhouden tot
- Ajournement**, o gmv. uitstel.
- Akademie**, v. (. . .ën), hoogeschool; genootschap of van staatswege ingesteld lichaam ter beoefening van kunsten en wetenschappen; teeken-, schilderschool.
- Akademisch**, bz. **een — e grad**, eene bevordering (of diploma) door examen aan eene hoogeschool verkregen.
- Akademist**, m. (-en), lid eener akademie.
- Akant**, m. zekere plant, - boom.
- Akkoord**, o. gmv. overeenkomst, afspraak.

- Akkoord**, bijw. **het is** —, het is juist, het komt uit.
- Akkordeeren**, bw. ow. gel., toestaan, vergunnen; overeenkomen; een akkoord maken (met zijne schuldeischers).
- Akkellet**, m. (-en), ondergeestelijke, altaardienaar; (fig) volgeling, aanhanger.
- Akoniet**, o. wolfswortel (vergiftige plant).
- Akte, Acte**, v. (-n), verklaring, wettig bewijsschrift; **notariëele** —; — **van beschuldiging**; — **van ontslag**; — **van geboorte**; — **van bekendheid**; **doop**—; — **van overlijden**; — **van protest**; — **van instrakie**; **oorspronkelijke** —; **eene** — **passeeren of verlijden**, door eenen notaris laten opmaken; **onderhaadsche** —; **de akten**, processtukken.
- Akte, Actie**, v. (...ën), aanklacht, rechtsvervolgving, rechtsvordering; aandeel (in eene onderneming of maatschappij); gevecht, ontmoeting met den vijand; **eene** — **met iem. hebben**, met iem. in twist zijn; **de aktiën rijzen of dalen**, worden meer of minder waard; (fig.) **de aktiën zija bij hem gedaald**; hij is gedweeër geworden; (ook) zijne verwachting is verminderd.
- Actionaris**, m. (-sen), aandeelhouder.
- Actionneeren**, bw. gel. (iem.) in rechten vervolgen.
- Aktiën**, m. mv. (nat. hist.) veelvoeten
- Aktinobollismus**, o. gmv. uitstraling, het stralen werpen.
- Aktinographie**, v. gmv. beschrijving van de -, leer der lichtstralen.
- Aktinometer**, m. (-s), werktuig om de wetten der nachtelijke uitstraling of de intensiteit der zonnestralen te bepalen.
- Akustiek**, v. gmv. leer van het geluid, gehoorleer.
- Al**: **al corso**, naar den wisselkoers; **al marco**, naar het muntgewicht (de eigenlijke metaalwaarde) der munten; **al numero**, naar het getal; **al pari**, van gelijke waarde, 100 voor 100; **al peso**, naar het gewicht; **al pezzo**, stukswijze, bij het stuk.
- Albe**, v. (-n), (r. k.) miskleed.
- Albino**, m. mv. witlingen, kakkerlakken, witte negers.
- Albion**, o. gmv. oude naam van Engeland.
- Album**, o. (-s), stamboek, vriendenrol.
- Albumine**, o. (nat.) eiwitstof
- Alcalde, Alcade**, m. (-n), dorpschout in Spanje.
- Alcall**, o. (scheik.) loogzout.
- Alcaliteit**, v. gmv. eigenschap dat eene stof alcalische reactie nitoeft.
- Alcalisatie**, v. gmv. loogzouthereiding.
- Alcalisch**, bn. loogzoutachtig, -aardig. loogzout bevattende.
- Alcaloïden**, o. mv. (nat.) organische grondstoffen (in planten).
- Alcarrazz's**, v. mv. (nat.) koelvaten.
- Alchimie, Alchimie**, v. gmv. goudmakerij, het zoeken naar den steen der wijzen, de voorgewende kunst om met

behulp van zekere geheimzinnige chemische werkzaamheden, niet-edele metaalen (b. v. lood) in edele (b. v. zilver) te kunnen doen overgaan, of om een levens-elixer te bereiden.

Alchimist, m. (-en), goudmaker.

Alcohol, m. gmv. beste -, hoogst gezuiverde wijngeest.

Alcoholometer, m. (-s), soort van vochtweger.

Aldehyd, o. alcohol waaraan waterstof onttrokken is.

Alderman, m. (...men), oudste lid van een gemeentebestuur in Engeland.

Ale, v. gmv. engelsch bier.

Alembicus, m. distilleerhelm.

Alert. bn. vlug, behendig, levendig, handig.

Aleurometer, m. (-s), meelmeter.

Alexander, orde van St. Alexander Newski, russische ridderorde.

Algarade, v. (-n), belediging, hoon; oploop.

Algebra, v. gmv. stek.; (fig.) dat is — voor mij, hiervan versta ik volstrekt niets.

Algebraïsch, bn — e formule.

Alguazil, m. (-s), gerechtsdienaar in Spanje.

Alidade, v. (nat.) vizier-liniaal.

Allas, bw. anders, ook nog genaamd, bekend onder den naam van

Allbi, elders; (recht) zijn — bewijzen, het bewijs leveren dat iem. van eene misdaad beschuldigd, op het oogenblik dat zij gepleegd werd, zich op eene andere plaats bevond dan die waar het feit geschiedde.

Allënsabel, bn. vervreemdbaar, verkoopbaar.

Allënatie, v. (...ën, vervreemding, verkoop, verpanding; afstand van grondgebied of van rechten; verstandsverbijstering.

Allëneeren, bw. gel., vervreemden, overdrijven; **hij is geallëneerd**, hij is krankzinnig.

Aligneren, bw. gel., volgens eene rechte lijn afmeten.

Alignement, o. gmv., richtingslijn.

Alinea, v. (-as), nieuwe regel; lid van een wetsartikel.

Alzarine, gmv. kleurstof in den meekrapwortel.

Alzarine-inkt, m. inkt, uit deze kleur bereid.

Alkali, o. zie **Alcall**.

Allagiet, o. zeldzame groene delfstof.

Allantotoxum, o. worstvergif.

Allegatie, v. (...ën), aanhaling (van eenen schrijver), aanvoering (van een feit).

AllLEGRO, bijw. (muz.) een weinig levendig, - vroolijk.

Allegro, bw. (muz.) vlug, haastig, vroolijk.

Alliage, v. gmv. legering, metaalmengsel, onzuiver in het sijn; toevoegsel.

Alliantie, v. (...ën), vereeniging, verbond, bondgenootschap; vermaagschapping (door huwelijk).

Alliceersel, o. zie **Alliage**.

Alliceeren, bw. gel., tot zich lokken.

- Allieeren**, bw. gel., verbinden.
- Alligatie**, v. samenstelling, vermenging met metalen; legering.
- Alligeeren**, bw. gel., vermengen, samenstellen.
- Allocutie**, v. (...ën), aanspraak, toespraak (van den paus enz.).
- Allodiaal**, bn. ervrij, onleenroerig.
- Allodium**, o. of **allodiaal goed**, eigen -, vrij en vreemdbaar erfgoed.
- Allot**, **Allool**, **Alool**, o. de hoeveelheid van minder metaal dat met een beter gemengd is.
- Allonge**, v. (-s), verlengstuk; — **paruk**.
- Allongeeren**, bw. gel., verlengen, uitrekken.
- Allons**, tw. komaan! laat ons gaan! voorwaarts! vooruit!
- Allopathie**, v. gmv. geneeswijze, waarbij men middelen toepast, die eene aan de kwaal tegenovergestelde werking voortbrengen.
- Allopatris**, mv. bijzaken, vreemdsoortige bezigheden.
- Allotropie**, v. gmv. de eigenschap, dat eene en dezelfde enkelvoudige stof in verschillende toestanden kan optreden.
- Allótava**, bw. (muz.) oktaafsgewijze, acht toonen hooger.
- Allouabel**, bn. geldig, toe te staan, in te willigen.
- Allouereen**, bw. gel., billijken, toestaan, inwilligen.
- Alludeeren**, bw. gel., toespelen, schertsen, spotten, bijtende zinspelingen maken.
- Allumeeren**, bw. gel., aan-, op-, ontsteken, doen ontbranden.
- All'unisono**, bw. (muz.) eens-, gelijkkluidend.
- Allure**, v. gang, houding.
- Allusie**, v. (...ën), toe-, zinspeling.
- Alluviaal**, bn. aan-, opgespoeld.
- Alluvie**, v. **Alluvium**, o. aanspoeling, aanslibbing; aangespoelde grond; **alluvie-recht**, recht der oeverbewoners om zich het aangeslibde land toe te eigenen.
- Alma mater**, eerwaarde moeder (eernaam voor de universiteiten).
- Alter ego**, m. (bet. **ander ik**), plaatsvervanger, gevolmachtigde (in den ruimsten zin des woords).
- Alterabel**, bn. veranderbaar, aan bederf onderhevig.
- Altereeren**, bw. ow. gel., veranderen, verslimmeren, erger maken; verminken, snoeien (muntstukken); verschrikken, ontroeren, ontstellen.
- Alternatie**, v. (...ën), afwisseling, verandering, beurtwisseling.
- Alternatief**, o. gmv. gedwongen keuze tusschen twee moeilijke omstandigheden. —, bn. beurtelings, afwisselend.
- Alternativemente**, bw. (muz.) bij afwisseling.
- Alterneeren**, bw. gel., afwisselen, veranderen, bij beurten -, beurtelings waarnemen of verrichten.
- Alterum tantum**, het dubbela, eens zoo veel.
- Altimetrie**, v. gmv. hoogte-meetkunde.
- Aludels**, o. mv. (scheik.) aarden retorten waarin het kwikzilver wordt overgehaald.

Alumina, o. gmv. aluinaarde.

Aluminium, o. gmv. metaal der klei- of aluinaarde.

Alvaria, mv. (in Portugal) de koninklijke besluiten, die slechts één jaar kracht hebben en door een der ministers mede-onderteevend moeten zijn.

Am, v. (-men), min, zoogmoeder.

Amable, (muz.) liefelijk, teeder.

Amalgama, o. gmv. mengsel van metaal met kwik.

Amalgamatie, v. gmv. scheiding van zilver uit de ertsen die geen lood bevatten.

Amalgameeren, bw. gel., met kwikzilver vermengen, - verbinden.

Amanuensis, m. (-sen), klerk, kammies, schrijver.

Amasseeren, bw. gel., verzamelen, samen-, bijeenbrengen, opgaren.

Amateur, m. (-s), liefhebber, beminnaar, kunstvriend.

Amazone, v. (-en), strijdbare vrouw, heldin; (fig.) vrouwen-rijkleed; vrouw te paard.

Ambassade, v. (-s), gezantschap, zending.

Ambassadeur, m. (-s), gezant, afgezant, vertegenwoordiger van eenen souverein bij het hof eens anderen.

Ambe, v. twee naast elkander uitgetrokken nummers van de vijf (in de loterij, in het lotto- of kienspel).

Amblëeren, bw. gel., dingen, staan (naar eenen post), veriangen.

Ambitie, v. gmv. eergevoel, eerzucht, eergierigheid; lust, leerlust.

Ambtïeus, bn. (.. zer, ...st), eerzuchtig, eerlievend.

Ambraine, o. ambervet.

Ambulance, v. (-s), (bij het leger) ziekenwagen, veld-hospitaal.

Ambulant, bn. heen en weer loopend, rondtrekkend.

Ambuleeren, ow. gel., heen en weer gaan.

Amelloreeren, bw. gel., verbeteren.

Amende, v. (-s), geldboete; — **honorable doen**, openbare schuldbelijdenis afleggen.

Amendement, o. (-en), verbetering; wijziging, voorstel tot wijziging (van eene wet, een reglement enz.); **sub**—, amendement op een amendement.

Amendeeren, bw. gel., wijzigen, verbeteren; door amendementen wijzigen.

Ameneeren, bw. gel., aanbrenge, aanvoeren, te weeg brengen.

Amentum, o. bloemkatje (zekere bloeiwijze).

A meta, ter helle; **conto à meta**, gemeenschappelijke -, halve rekening.

Ameublement, o. gmv. huisraad.

Ameubleeren, bw. gel., met huisraad voorzien, stoffeeren; (recht.) roerend maken (goederen).

Ami, m. vriend.

Amie, v. vriendin.

Amicaal, **Amicabel**, bn. vriendschappelijk.

- Amice**, waarde vriend ! (bij den aanhef van eenen brief).
Amicissime, beste vriend !
Ammonia, v. kleurlooze gasvormige verbinding van waterstof met stikstof.
Ammoniak, o. vloeibare ammonia.
Ammoniagom, v. **Ammoniazout**, o. vluchtig loogzout.
Ammonium, o. verbinding van stikstof met waterstof.
Amantie, v. gmv. voorwerpen noodig tot het voeren van oorlog.
Amastie, ook **Amnestie**, v. gmv. kwijtschelding van straf, vergiffenis voor politieke misdrijven.
Amnistiëeren, bw. gel., vergiffenis schenken ; **een gemnistiëerde**, iem. die van de amnestie heeft gebruik gemaakt.
Amor, m. gmv. (fig.) liefde, liefdegod.
Amorose, bijw. (muz.) teeder.
Amorph, bn. (nat.) vormeloos.
Amorphismus, o. gmv. het missen van een regelmatigen vorm, structuurloosheid.
Amortisatie, v. (-en), schulddelging (door aflossing) ; ongeldigverklaring.
Amortiseeren, bw. gel., schulddelgen, ongeldig verklaren.
Amouretten, v. mv. minnaarjen, kortstondige liefdehandel ; **amours maken**, vrijen, het hof maken.
Amotte, v. gmv. afbraak ; **tot — verkoopen**, verkoopen (een gebouw enz.) om het te laten afbreken.
Amoveren, bw. gel., ontzetten (van eenen post) ; sloopen, slechten.
Amovibel, bn. afzetbaar.
Amovibiliteit, v. gmv. afzetbaarheid.
Ampel, **Ample**, bn. en bijw. breedvoerig, wijdloopig, in bijzonderheden (vertellen).
Amphibie, o. (...ën), tweeslachtig dier (levende in het water en op het land).
Amphigouris, o. hoogdravend gezwets.
Amphion, m. (fig.) uitstekend toonkunstenaar.
Amphitheater, o. (-s), (bij de ouden) de schouwburg ; (thans) halfronde schouwplaats (tegenover het tooneel).
Amphitheatraal, bn. rond gebouwd met oplappende banken.
Amphitriën, m. (-en), (fig.) milde gastheer ; hoorndrager.
Ampliatie, v. (...ën), uitbreiding, aanvulling (van een wetsartikel enz.) ; duplikaat (eener rekening, akte enz.).
Amplifereen, bw. gel., uitbreiden, aanvullen.
Amplificatie, v. (...ën), uiteenzetting, ontwikkeling, vergroeting.
Amplissimus, hooqaanzenlijk (titel eens aarts priesters ; ook eeretitel aan universiteiten).
Amplitude, v. (sterr.) morgen-, avondwijdte.
Amputatie, v. (...ën), het afzetten van een lichaamsdeel.
Amputeeren, bw. gel., een lichaamsdeel afzetten.
Amulet, o. (-ten), talisman, voorbehoedmiddel (tegen ziekten en gevaren).

- Amusant**, bn. (-er, -st), vermakelijk, onderhoudend.
- Amusement**, o. (-en), vermaak; uitspanning, verlustiging.
- Amuseeren**, bijw. gel., **zich** —, ww. (zich) vermaken.
- Amygdalen**, v. mv. keelklieren, (zoogenaamd) amandelen.
- Amygdaline**, v. gmv. (scheik.) kleurlooze, kristalliseerbare zeer bittere stof (uit bittere amandelen te trekken).
- Anabaptist**, m. (-en), wederdooper.
- Anachronismus**, m. fout in de tijdrekening bij de vermelding van historische feiten.
- Anagram**, m. (-men), letterkeer, wisselwoord.
- Analekten**, mv. bloemlezing, uittreksels van het gelezene.
- Analogie**, v. gmv. overeenkomst, overeenstemming, gelijkvormigheid.
- Analoog**, bn. overeenkomstig, overeenstemmend, gelijkvormig.
- Analyse**, **Analysis**, v. ontleding, ontbinding, oplossing, uiteenzetting.
- Analyseeren**, bw. gel., ontleden, ontbinden, oplossen, uiteenzetten.
- Analyseur**, m. bovenste of voorste gedeelte van eenen polarisatietoestel; middenstof waardoor het witte zonnelicht in gekleurd licht wordt ontbonden.
- Analytisch**, bn. oplossend, ontbindend.
- Anamorphose**, v. (-n), gedaanteverandering, schijnbeeld.
- Anans**, v. (-sen) peruviaansche vrucht.
- Anarchie**, v. gmv. regeringeloosheid, wetteloze toestand.
- Anarchist**, m. (-en), bevorderaar der regeringeloosheid.
- Anathems**, v. (-ta), banvloek (in de r. k. kerk), kerkban.
- Anathematiseeren**, bw. gel., in den ban doen, den banvloek uitspreken (over).
- Anatocismus**, o. interest-woeker, de ergerlijkste woeker.
- Anatomie**, v. gmv. ontleedkunde. (rente.)
- Anatomisch**, bn. ontleedkundig.
- Anatomiseeren**, bw. gel., ontleden (het menschelijk lichaam enz.).
- Anatomist**, m. (-en), ontleedkundige.
- Anciennetelt**, v. gmv. ouderdom van rang, voorrang naar dienstouderdom.
- Ancora**, **Ancodante**, **Ancodantino**, bijw. (muz.) nog eens; da capo; niet te schielijk, gematigd; eenigszins gematigd.
- Ancien régime**, het oude stelsel (bet. de staatsvorm die door eene omwenteling of hervorming vernietigd is).
- Anecdote**, v. (-n), kort verhaal, kleine geschiedenis; historische trek.
- Anelectrisch**, bn. niet vatbaar voor de electriciteit.
- Anemochord**, o. (-en), wind-snaarspeeltuig.
- Anemographie**, v. gmv. windbeschrijving.
- Anemometer**, m. (-s), windmeter.
- Anemometograaf**, m. (...afen), werktuig dat de verandering van den wind van zelf aantekent.
- Anemoskoop**, m. (...open), windvaan.

- Anerie**, v. (...ën) ezelachtigheid, ezelstreek, grove domheid.
- Aug**, bn. zie **Eug**.
- Angellek**, bn. engelachtig, hemelsch, allerbekoorlijkst.
- Anglaise**, v. (-s), engelsche dans; engelsche juffer.
- Anglicisme**, m. (-n), engelsche vorm eener uitdrukking.
- Anglicomanie**, **Anglomanie**, v. gmv. zucht naar -, voorliefde tot al wat engelsch is of in Engeland bestaat.
- Anglikaansch**, bn. de — **kerk**, de engelsche -, bishoppelijke kerk.
- Angliseeren**, bw. gel. (een paard) kortstaarten op de engelsche wijze.
- Anhydriet**, o. gmv. watervrije, zwavelzure kalkaarde of gips.
- Anhydrisch**, m. (scheik.) watervrij.
- Animalsch**, bn. dierlijk.
- Animatie**, v. gmv. bezieling.
- Animeeren**, bw. gel., bepalen, opwekken, aanmoedigen.
- Animositeit**, v. gmv. vijandelijkheid, verbittering.
- Annalen**, v. mv. jaarboeken, geschiedboek.
- Annaten**, o. mv. jaargelden; bedrag van het aan de pauselijke schatkist verschuldigde aandeel der inkomsten van een geestelijk ambt in de eerste jaren; (r. k.) jaarmissen.
- Annecteren**, **Annexeren**, bw. gel., aanhangen, verbinden; inlijven.
- Annihilator**, (**Fire-**), m. (-s), toestel waarmee men in korten tijd eene groote hoeveelheid de verbranding beletende gassen kan ontwikkelen.
- Annuleeren**, bw. gel., vernietigen, te niet doen.
- Anniversaire**, m. (-s), verjaardag, jaardag.
- Anniversariën**, m. mv. jaarlijksche plechtigheden.
- Announce**, bericht, aankondiging, bekendmaking, advertentie.
- Announceeren**, bw. gel., berichten, bekend maken, aannoteeren, bw. gel., op-, aantekenen. (kondigen.)
- Annueel**, bn. jaarlijksch.
- Annuitelten**, v. mv. jaarlijksche aflossingen eener schuld door rentebetaling; bewijzen daarvan.
- Annulata**, mv. ringwormen.
- Annulleeren**, bw. gel., vernietigen, te niet doen.
- Annunclatie**, v. aankondiging, Maria-boodschap (kerkelijk feest bij de r. k.).
- Annunziata**, **orde der** —, eene sardinische ridderorde.
- Annus gratiae**, het dienstjaar, dat, na het overlijden eens predikants, ten voordeele van de weduwe door de ringbroeders wordt waargenomen.
- Anomale**, v. (...ën), onregelmatigheid, uitzondering, afwijking van den regel.
- Anoniem**, **Anonym**, bn. naamloos, ongenoemd.
- Anonymiteit**, v. gmv. naamverzwijging; naamloosheid.
- Anonymus**, m. (een) ongenoemde.
- Anoplotherium**, een geslacht van fossiele roofdieren.
- Anorganisch**, bn. onbewerktuigd; onbezield.
- Anormaal**, **Abnormaal**, bn. onregelmatig, afwijkende van den regel.

Ano
sch
ver
Ant
teg
Ant
Ant
ge
zij
Ant
Ant
Ant
ge
Ant
vlo
Ant
vlo
Ant
Ant
sch
Ant
Ant
kal
Ant
me
Ant
Ant
Ant
Ant
la
me
Ant
Ant
Ant
an
eq
ge
no
Ant
pa
Ant
we
Ant
Ant
Ant
de
Ant
Ant
Ant
be
Ant
Ant

Anorthoskoop—Antimonium. 17

- Anorthoskoop**, zeker werktuig, waarin op eene draaiende schijf geteekende verwrongene figuren zich regelmatig vertoonen.
- Antagonist**, m. (-en), tegenstander, tegenwerker, vijand tegenpartij.
- Antarctisch**, bn. nabij de zuidpool gelegen.
- Antecedent**, o. (-en), vroeger gebeurde zaak, voorafgaand geval van gelijken aard; **zijne —en**, zijn verloopene leven, zijne handelingen van vroeger.
- Antecedeeren**, ow. gel., voorafgaan, den voorrang hebben.
- Antecessor**, m. (-en), voorganger.
- Antedateeren**, ook **Antidateeren**, bw. gel., op vroegere dagteekening stellen.
- Antediluviaal**, **Antediluviaansch**, bn. vóór den zondvloed, ouder dan de zondvloed.
- Antediluvianen**, m. mv. schepsels die vóór den zondvloed geleefd hebben.
- Anthers**, v. (kruidk.) helmknop.
- Anthologie**, v. (..ën), bloemlezing uit de werken van schrijvers en dichters.
- Anthraciet**, o. gmv. zeker steenkoolsoort.
- Anthracometer**, m. (-s), toestel om door middel van kalkwater het gehalte aan koolzuur van de lucht te bepalen.
- Anthropologie**, v. menschkunde, natuurleer van den mensch.
- Anthropomorphon**, m. mv. (soort van) apen.
- Anthropophaag**, m. (...agen), menscheneter.
- Anti**, tegen.
- Antichambre**, v. (-s), voorvertrek, zijkamer; **iem. laten antichambreeren**, lang laten wachten alvorens men tot iem. komt die zich heeft aangemeld.
- Antichloor**, v. zwaveligzure soda.
- Antichrist**, m. (-en), bestrijder van het christendom.
- Anticipatie**, v. gmv. **bij — betelen**, vooruit betalen; **anticipatie-bijsetten**, geldswaardig papier, dat door een gemeentebestuur enz. bij schaarschte van geld uitgegeven om bij voldoening van plaatselijke belasting aangenomen wordt.
- Anticpeeren**, bw. gel., vóór het vervallen van een bepaalden termijn iets ten uitvoer brengen, vooruit doen.
- Anticonstitutioneel**, bn. en bw. strijdig met de grondwet, - met de staatsregeling.
- Antidateeren**, = **Antedateeren**.
- Antidotum**, o. tegengif, middel tegen vergiftiging.
- Antiek**, bn. (-er, -st), oud, uit de oudheid, ouderwetsch; **de antieken**, de kunststukken -, modellen der oudheid.
- Antigraaf**, m. (...afen), tegenschrijver.
- Antikritiek**, v. gmv. tegenbeoordeling.
- Antilogie**, v. gmv. tegenredeneering; zaak van tweeërlei beteekenis.
- Antilopen**, mv. (soort van) herkauwende zoogdieren.
- Antimonium**, o. gmv. spiesglans (metaal), spiesglas.

- Antinational**, ba. (...aler, -st), strijdig met de belangen of met den geest des volks.
- Antinomie**, v. gmv. onderlinge strijdigheid van twee wetten.
- Antipathie**, v. natuurlijke afkeer, weerzin.
- Antiphlogistiek**, v. gmv. **antiphlogistische scheikunde**, de leer van Lavoisier.
- Antiphonia**, v. wisselgezang.
- Antiphrasis**, v. tegenspraak.
- Antipoden**, m. mv. (aandr.) tegenvoeters; (fig.) wederstrevers.
- Antiquarius**, m. oudheidkenner, handelaar in oudheden of oude boeken.
- Antiquiteit**, v. oudheid. —en, mv. oudheden, voorwerpen-, gebruiken enz. uit de oudheid.
- Antirepublikeinsch**, bn. en bijw. tegen de republiek.
- Antirevolutionair**, bn. en bijw. tegen de omwenteling; de —en, voorstanders van een streng godsdienstbeginsel in de staatsaangelegenheden.
- Antroyalistisch**, bn. en bw. tegen het koningschap.
- Antiscil**, mv. (aandr.) tegenschaduwigen.
- Antiseptica**, mv. bederfwerende middelen.
- Antoecil**, mv. (aandr.) tegenwoners.
- Aorta**, v. (ontl) groote slagader.
- Apalseeren**, bw. gel., stillen, bevredigen, doen bedaren.
- Apanage**, v. (-s), toelage uit de staatskas aan leden van het vorstelijk geslacht.
- A part**, bijw. ter zijde, alleen, afzonderlijk; **een apartje**, een afzonderlijke toast.
- Apatiet**, o. zekere delfstof.
- Apathie**, v. gmv. gevoelloosheid, ontspanning.
- Ap- en dependentiën**, mv. al wat er toe behoort, al wat er aan (of mede) verbonden is.
- Aphorismen**, v. mv. korte, schijnbaar niet samenhangende, spreuken, stellingen, voorschriften of regels.
- Aplanatische lens**, v. (-en), zeker werktuig der gezichtkundigen.
- Apaneeren**, bw. gel., gelijk of vlak maken.
- A plomb**, o. (gmv.) loodrechte stand; (fig.) vastheid (van karakter); overwicht, overwegende invloed.
- Apocalypsis**, v. gmv. openbaring, de openbaring van Johannes.
- Apocrief, Apocryph**, bn. verdicht, twijfelachtig (wat de echtheid betreft); de **apocryphen** of **apocriefe boeken**, bijbelschriften niet door de openbaring verkregen en door de Kerk niet erkend.
- Apodictisch**, bn. bewijzend, onwederlegbaar, klaar en voldoende, afdoend.
- Apogaeum**, o. gmv. verste afstand der maan van de aarde; hoogste stand, (ook fig.).
- A point**, van pas.
- Apostaat**, m. (...aten), afvallige, geloofsverzaker.

A po
vind
Apos
Apos
Apos
Apost
Apost
plan
Apost
Apos
Apos
waa
Apos
lijkt
Apos
—e
Apos
—
Apos
Apos
Apos
bar
Apos
Apos
Apos
ber
Apos
Apos
Apos
Apos
Apos
go
Apos
kl
Apos
Apos
va
Apos
le
Apos
Apos
Apos
w
Apos
Apos
s
Apos
z
Apos
v
Apos

A posteriori-Apprehendeeren. 19

- A posteriori**, van achteren; (fig.) na opgedane onder-
vinding.
- Apostil, Apostille**, v. (-n), kanteekening, naschrift
- Apostilleeren**, bw. gel., kanteekeningen maken.
- Apostrophe**, v. (-n), afkappingsteeken, weglatingsteeken (').
- Apothecia**, v. mv. (kruidk.) kiembuisjes.
- Apothema**, v. (scheik.) bezinksel bij het bereiden van
planten-extracten; (wisk.) zekere loodlijn.
- Apotheose**, v. gmv. vergoding, verheerlijking.
- Apparaat**, o. gmv. toestel, toerusting.
- Apparent**, bn. en bw. oogenschijnlijk, duidelijk, blijkbaar,
waarschijnlijk.
- Apparente**, v. gmv. uiterlijk voorkomen; waarschijn-
lijkheid.
- Appartement**, o. (-en), vertrek, kamer, woonvertrek; **de**
—en, woning uit eenige kamers gelijkvloers bestaande.
- Appel**, o. (mil) oproeping, verzameiscin; — **blazen**,
— **slaan**.
- Appel**, (recht.) hooger beroep; **in** — **komen**.
- Appel**, vernieuwde inzet (bij het spel).
- Appellabel**, bn. bevoegd om zich op eene hoogere recht-
bank te beroepen.
- Appellant**, m. (-en), die in hooger beroep komt.
- Appellatie**, v. (...ën), beroep op eene hoogere rechtbank.
- Appelleeren**, ow. gel., zich op eene hoogere rechtbank
beroepen; op nieuw inzetten (bij het spel).
- Appendix**, m. (...ices), aanhangsel, toevoegsel.
- Appertinentiën**, mv. bijbehorende zaken, toebehooren.
- Appetijt, Appetief**, m. gmv. eetlust, honger, trek.
- Appetissant**, bn. lustopwekkend, verlokkelijk.
- Applaudissement**, o. (-en), toejuicing, handgeklap tot
goedkeuring.
- Applaudisseeren**, bw. gel., toejuichen, in de handen
klappen.
- Applicabel, Applicatief**, bn. toepasselijk, van toepassing.
- Applicatie**, v. gmv. toepassing; oppassendheid; toediening
van uitwendige geneesmiddelen; verband.
- Applicatuur**, v. gmv. (muz) vingerzetting bij het bespe-
len van een instrument.
- Appliceeren**, bw. gel., toepassen; toedienen.
- Appoggiatura**, v. (muz.) voorslag.
- Appoint**, o. gmv. pasmunt; (hand.) remise uit vele kleine
wissels bestaande.
- Appointement**, o. (-en), bezoldiging, rechtsbescheid.
- Appointeeren**, bw. gel., bezoldiging; (de partijen) be-
scheiden
- Apporteeren**, bw. gel., aanbrengen, halen; **apport!**
zoek op (hevel aan honden).
- Appreclëeren, Appretlëeren**, bw. gel., schatten,
waardeeren.
- Apprehendeeren**, ow. bw. gel., vreezen, duchten; vat-
ten, aanhouden, in hechtenis nemen.

- Apprehensie**, v. vrees; bekommering; aanhouding; gevangenneming.
- Appreteeren**, bw. gel., toebereiden, gereed maken; glanzen (lakens).
- Appretuur**, v. gmv. toebereiding; glans (van stoffen).
- Approbatie**, v. (...ën), goedkeuring; vergunning; met **kerkelijke** —, (van de uitgave eens werks).
- Approbeeren**, bw. gel., goedkeuren (met handteekening).
- Approcheeren**, ow. gel., naderen.
- Approches**, v. mv. (oerl.) naderingswerken, loopgraven.
- Approfondeeren**, bw. gel., doorgronden, uitvorschen; verdiepen.
- Appropriëeren**, bw. gel., toeëigenen.
- Approviandeeren**, bw. gel., van levensmiddelen voorzien.
- Approximatie**, v. benadering; **approximatief**, bijraming, benaderend.
- Appul**, m. steun, ondersteuning (van een voorstel enz.).
- Apputëeren**, bw. gel., ondersteunen (een voorstei), aandringen; drukken.
- A prima vista**, op het eerste gezicht.
- A priori**, van voren, vooraf.
- A propos**, van pas, juist ter snede, gelegen; eer ik 't vergeet.
- Aquaeduct**, o. (-en), waterleiding.
- Aquarel**, v. (-len), teekening met waterverf.
- Aquarium**, o. (...ia), glazen bekken waarin visschen, schelpdieren, water en planten bewaard worden.
- Aquarius**, m. waterman (teeke van den dierenriem).
- Aqua tinta**, zekere wijze van teekeningen in koper over te brengen.
- Aqua tofane**, zeker langzaam werkend sterk vergif.
- Aqua vitae**, afgetrokken en verzoete brandewijn.
- Arabesken**, v. mv. bouwsieraden; lofwerk (aan meubelen, gereedschappen enz.).
- Arabine**, v. zekere gomsoort.
- Arachnoidea**, m. mv. spinachtige dieren.
- Arachnologie**, v. gmv. natuurlijke geschiedenis der spinnen.
- Aræometer**, m. (-s), vochtweger.
- Arbiter**, m. (-s), scheidsman, rechter.
- Arbitraal**, bn. **een** — **vonnis**, (door scheidsrechters gewezen).
- Arbitrage**, v. gmv. (hand.) berekeningen der wisselkoersen van verschillende plaatsen om den voordeeligsten te vinden.
- Arbitrair**, bn. en bijw. willekeurig, eigendunkelijk.
- Arbitrium**, o. (...ia), uitspraak; oordeel van scheidsmannen.
- Arcade**, v. (-n), boogvormige opening, booggewelf, verwalde boog; zuilengang.
- Arcanum**, o. (...na), geheimenis, geheim geneesmiddel; toovermiddel.
- Arceeren**, bw. gel., (teek. en grav.) kruiswijze streepjes trekken (ter aanwijzing van de schaduw enz.).

Arce
Archa
Arche
Arche
van
Arch
papi
word
Arch
der
zwa
Arch
Arch
kuns
Arch
Arch
Arch
Arch
Arch
Are.
100
Areo
Areo
gade
A re
Arge
Arge
Argo
tijdv
Argu
Aria.
Arist
Hom
Arist
Arist
zien.
Arist
Arist
rege
Arist
den
Arit
Arit
Arm
spaa
Arm
Arma
een
Arm
Arm
neti

- Arceering**, v. (-en), zulke streepjes, schaduwing.
- Archaïsmus**, o. (...ma), verouderde uitdrukking, verouderd
- Archeologie**, v. gmv. oudheidkunde. (woord.)
- Archeoloog**, m. (...ogen), oudheidkenner, -kundige, (inz. van oude kunst).
- Archief**, o. (...ven), handvesten, oude boeken, registers, papieren en geschriften; (ook) de plaats waar zij bewaard worden.
- Archimedes**, m. (werkt.) **schroef van** —, schroef zonder eind; (nat.) **wet van** —, zekere leer der vloeistofzwaarte.
- Archipel**, **Archipelagus**, m. eilandzee.
- Architekt**, m. (-en), bouwmeester, bouwkundige, bouwkunstenaar.
- Architectonisch**, bn. bouwkunstig.
- Architectuur**, v. gmv. bouwkunst, bouwstijl.
- Architraaf**, m. (...aven), onderbalk, bindbalk.
- Archivaris**, m. opziener van het archief.
- Arctisch**, bn. noordsch, noorder, noorderlijk.
- Are**, v. (-s), metrieke vlaktemaat; vierk. ned. roede = 100 vierk. ellen.
- Areometer**, m. (-s), vochtweger, -meter.
- Areopagus**, m. (oudh.) gerechtshof te Athene; (fig.) vergadering van wijzen of geleerden.
- A revoir**, tot weerziens.
- Argentaan**, o. gmv. nieuw zilver, kunstzilver.
- Argentum**, o. zilver.
- Argonauten**, m. mv. grieksche zeelieden (uit het heldentijdvak) die het gulden vlies gingen veroveren.
- Argument**, o. (-en), bewijsgrond, betoogrede, bewijsvoering.
- Aria**, v. (-as), lied, gezang.
- Aristarch**, m. (-en), naam van een beroemden criticus op Homerus; streng maar billijk beoordeelaar.
- Aristocrant**, m. (...aten), voorstander der adelheerschappij.
- Aristocratie**, v. gmv. adelheerschappij, regeering der aanzienlijken.
- Aristocratisch**, bn. en bijw.
- Aristodemocratie**, v. gmv. gemengde adel- en volksregeering.
- Aristoteles**, m. **lantaarn van** —, lichaamsdeel (aan den bek) der zeeëgels.
- Arithmetica**, v. gmv. rekenkunde.
- Arithmetisch**, bn. rekenkundig, rekenkunstig.
- Armada**, v. groote vloot, talrijk leger; onoverwinnelijke spaansche vloot van 1588.
- Armadil**, m. (-len), zeker amerikaansch dier.
- Armatuur**, v. gmv. bewapening; wapening, beslag (van een magneet).
- Armee**, v. (-ën), leger, krijgsleger.
- Armeecorps**, o. (-en), legerafdeeling.
- Armeeren**, bw. gel., wapenen, uitrusten; **Uzer** —, magnetiseeren.

- Aroma**, o. gmv. geur der planten en kruiden; bouquet of boeket (van wijn).
- Aromalith**, m. (-en), specerij-, mirre-, welriekende steen.
- Aromatisch**, bn. kruidig, geurig; — **e wateren**, (zoo als: rozenwater, pepermuntwater).
- Aromatiseeren**, bw. gel., geurig-, kruidig maken.
- Arpeggiato**, bijw. (muz.) gebroken, ontleed (in toonen).
- Arracheeren**, bw. gel., uit-, los-, af-, wegrukken, weg-scheuren.
- Arragoniet**, m. zekere koolzure kalk.
- Arrangement**, o. (-en), schikking, regeling, ordening.
- Arrangeeren**, bw. gel., schikken, regelen, in orde brengen, ordenen.
- Arrement**, o. gmv. toestand waarin eene rechtszaak gebleven is.
- Arrest**, o. gmv. (recht.) beslag; — **leggen op**: gevangenis; **in — nemen**; — **hebben**, of **in — zijn**.
- Arrestant**, m. (-en), aangehoudene, gevangene.
- Arrestatie**, v. (...ën), aanhouding, inhechtenisneming; in-beslagneming.
- Arresteeren**, bw. gel., aanhouden, gevangen nemen, vastzetten; in beslag nemen; vaststellen (een besluit, eene wet).
- Arrêteeren**, bw. gel. aan-, tegen-, staande houden.
- Arrière**, o. achter-, nakomend-, nablijvend deel; achterste.
- Arrière-pensée**, v. (-s), bijvoegmerk, nevenbedoeling; (ook) voorbehoud in gedachten, reservatio mentalis.
- Arrivement**, o. gmv. aankomst.
- Arriveeren**, ow. onp. w. gel., aankomen, gebeuren, voorvallen.
- Arrogant**, bn. (-er, -st), verwaand, trotsch, opgeblazen; laatlunkend, aanmatigend.
- Arrogantie**, v. gmv. verwaandheid, trotschheid, opgeblazenheid, laatlunkendheid; aanmatiging.
- Arrondeeren**, bw. gel., afronden, in samenhang brengen.
- Arrodissement**, o. (-en), afronding; onderafdeeling eener provincie; — **s-betalemeester**; — **s-rechtbank**; — **s-ijker**; — **s-inspecteur**.
- Arroseeren**, bw. gel., besproeien, bevochtigen.
- Arrowroot**, o. gmv. pijlwortelmeel, (geneeskrachtig meel).
- Arsenaal**, o. (...alen), tuighuis, wapenmagazijn.
- Arsenicum**, **Arsenik**, o. gmv. rattenkruid.
- Artesische put**, m. (-ten), geboorde welput (dus genoemd naar de provincie Artois, waar zulke putten het eerst gemaakt werden).
- Arthrodien**, m. mv. zekere soort van diertjes.
- Articulereen**, bw. gel., duidelijk de woorden uitspreken; iets van lid tot lid uiteenzetten, — ontwikkelen.
- Artificieel**, bn. en bw. kunstmatig.
- Artist**, m. (-en), kunstenaar.
- Artistisch**, bn. en bijw. volgens —, naar de kunst.
- Ascariden**, m. mv. ingewandswormen.
- Asceet**, m. (...eten), vrome, ijveraar.

Asce
Asce
Asce
Asm
japa
Aspe
in o
gaa
twe
Aspe
wat
Asph
toes
Asph
ver
Asph
am
Asph
stro
Asph
de
Asse
Asse
(sp
Asse
Asse
een
Asse
Asse
Assl
Assl
Assl
Assl
in
rui
Assl
eer
Assl
Assl
ge
Assl
din
Assl
str
Assl
Assl
Assl
bi
Ass
ma
kas
Ass

- Ascetisch**, bn. streng-vroom; stichtelijk (van boeken).
- Ascendenten**, m. mv. verwanten in opklimmende lijn.
- Ascensie, Ascensio**, v. gmv. opklimming, opstijging.
- Asmodeus**, m. gmv. opperste duivel; huwelijksdemon; japansche koningsslang.
- Aspect**, o. gmv. aanblik, voorkomen; voortteeken; uitsicht in de toekomst; (sterrew.) **de —en**, het elkander voorbijgaan of het juist tegen elkander verwijderd staan van twee hemellichamen.
- Asperse**, v. (r. k.) besprenging, besprenkeling (met wjwater enz.)
- Asphyxie**, v. gmv. hoogste graad van onmacht, schijndeode toestand, stikking -, bedwelming door kolendamp.
- Asphyxiëeren**, bw. gel., van alle levensgevoel berooven, verstikken, schijn dood maken.
- Aspirant, Adspirant**, m. (-en), mededinger naar een ambt of post.
- Aspirator**, m. (-s), werktuig om een voortdurenden luchtstroom te doen ontstaan.
- Aspireren**, bw. gel., dingen -, staan -, streven naar iets; de letter *h* doen klinken.
- Assa foetida**, v. gmv. duivelsdrek.
- Assaisonneeren**, bw. gel., toebereiden, kruiden, sausen (spijzen).
- Assaut**, m. aanval, bestorming; zekere schermoefening.
- Assemblée**, v. (...ën), voornaam gezelschap, deftige bijeenkomst.
- Assenteeren**, bw. gel., toestemmen, bewilligen in.
- Assertie**, v. (...ën), bewering, voorgeven.
- Assidu**, bn. vlijtig, volhardend, aanhoudend.
- Assiduitelt**, v. gmv. vlijt, volharding.
- Assiento-compagnie**, v. (...ën), slavenhandelmaatschappij.
- Assiette**, v. (-n), tafelbord; schoteltje; (fig.) **hij is niet in zijne gewone —**, hij mist zijne gewone opgeruimdheid.
- Assignaat**, m. (...aten), fransch papieren geld (ouder de eerste republiek).
- Assignatie**, v. (...ën), aanwijzing tot betaling, orderbriefje.
- Assigneeren**, bw. gel., eene aanwijzing tot betaling geven.
- Assimileeren**, bw. gel., vereenzelvigen (met); in voedingstot veranderen.
- Assises**, mv. openlijke terechtzittingen; **hof van —**, lijfstraffelijk gerechtshof.
- Assistent**, m. (-en), helper, ondersteuner; hulponderwijzer.
- Assistentie**, v. gmv. hulp, ondersteuning, bijstand.
- Assisteeren**, bw. gel., helpen, ondersteunen, bijstaan; — **hij**, bijwonen.
- Associatie**, v. (...ën), vereeniging (voor handelszaken enz.); maatschappij; verbindtenis; **de —cassa**, naam van een kassierskantoor te Amsterdam.
- Associé**, m. (-s), deelhebber, handelsgenoot, compagnon.

- Associëeren (zich)**, ww. gel., zich vereenigen, in een handelsgenootschap treden.
- Assorteerden**, bw. gel., uitzoeken, de soorten bijeen zoeken; **zich** —, zich goed voorzien van de benoodigde handelsartikelen.
- Assortiment**, o. (-en), (hand.) voorraad goedere; stel bij elkander passende dingen.
- Assumeeren**, bw. gel., toevoegen (eenen beambte, een of meer leden aan eene commissie); aanmatigen, op zich nemen.
- Assumptie**, v. gmv. Maria-Hemelvaart (r. k. feestdag).
- Assurateur**, m. (-s), verzekeraar.
- Assurance**, v. (...ën), verzekering (tegen brandschade enz.); zekerheid; dom zelfvertrouwen.
- Astatiche naald**, v. (-en), soort van magneetnaald.
- Astraal-lamp**, v. (-en), sterre-, glanslamp zonder schaduw.
- Astrognose**, v. gmv. sterrekennis.
- Astrograaf**, (of **ph**), m. (...afen), sterrekener, beschrijver; toestel om sterrekaarten te ontwerpen.
- Astrografie**, v. gmv. sterrebeschrijving.
- Astrolabium**, m. (...bia), graadboog; sterre-, poolhoogtemeter, graphometer.
- Astroloog**, m. (...ogen), sterrewichelaar.
- Astrologie**, v. gmv. sterrewichelarij.
- Astrometeorologie**, v. gmv. weersvoorspelling uit den stand der sterren.
- Astrometer**, m. (-s), sterrenmeter (werktuig).
- Astronomie**, v. gmv. sterrekunde.
- Astronomist**, **Astronoom**, m. (-en), sterrekundige.
- Asyl**, o. (-en), toevluchtsoord, wijkplaats, verplegingsgesticht.
- Asymmetrie**, v. gmv. ongelijkheid, onevenredigheid.
- Atelier**, m. en o. (-s), kunstenaars-werkplaats.
- Athanase**, v. gmv. onsterfelijkheid.
- Atheïsmus**, o. **Atheïsterij**, v. gmv. godverzaking, godloochening.
- Atheïst**, m. (-en), godloochenaar, godverzaker.
- Atheneum**, o. (...ea), school voor hooger onderwijs.
- Athermate lichamen**, o. mv. (nat.) lichamen die geene warmtestralen doerlaten.
- Athleet**, m. (...eten), zwaar gebouwd man; kampvechter, worstelaar; kunstenaar.
- Atmologie**, v. gmv. leer der verdamping.
- Atmometer**, **Atmidometer**, m. (-s), verdampingsmeter (werktuig).
- Atmosfeer**, **Atmosfeer**, m. (...eren), dampkring.
- Atmospherilla**, mv. wat uit den dampkring voorkomt, er door voortgebracht wordt of er betrekking op heeft.
- Atmospheristen**, m. mv. voorstanders der leer dat de vuurbollen en meteormassaas uit den dampkring ontstaan.
- Atmospherologie**, zie **Meteorologie**.
- Atollen**, m. mv. zekere koraal-eilanden.

Atome, Atoom, o. (-n), stofdeeltje, zonnestofje.

Atomici, m. mv. voorstanders der leer dat in de natuurkrachten de stof als het oorspronkelijk gevormde moet beschouwd worden.

Atomistiek, v. gmv. leer volgens welke alle lichamen uit ondeelbare lichaampjes zijn samengesteld.

Atonie, v. gmv. verslapping, lichaamszwakte.

A tout prix, bijw. tot elken prijs, het koste wat het wil.

Atrabillieus, bn. zwartgallig.

Atramentsteen, m. (-en), inktsteen.

Atrociteit, v. (-en), afschuwelijkheid, wreedheid, ijselijkheid.

Atrophie, v. gmv. (nat.) verminderde of ongenoegzame voeding.

Attachement, o. gmv. gehechtheid, genegenheid.

Attacheeren (zich), bw. gel., lief krijgen, aankleven, gehecht zijn.

Attaque, v. (-s), aanval; toeval.

Attaqueeren, bw. gel., aan-, overvallen, aantasten.

Attendeeren, ow. gel., letten op; aandachtig zijn; **ge-lieve daar wel op te —**.

Attent, bn. (-er, -st), oplettend, aandachtig, opmerkzaam.

Attentaat, o. (...aten), aanslag, moordaanslag; inbreuk (op eens anderen recht), gewelddadige handeling.

Attenteeren, ow. get., eenen aanslag maken.

Attentie, v. gmv. oplettendheid, aandacht, opmerkzaamheid.

Attenueren, bw. gel., verzachten.

Attest, o. (-en), getuigschrift.

Attestatie, v. (...ën), getuigschrift, verklaring; **attestatie de vita**, verklaring van in leven zijn; **attestatie de morte**, akte van overlijden.

Attesteeren, bw. gel., getuigen, verklaren, bekrachtigen.

Attitude, v. (-s), lichaamshouding.

Attorney, m. (-s), advocaat, praktizijn; — **general**, rijks-advokaat (in Engeland).

Attractie, v. gmv. aantrekking, aantrekkingskracht.

Attrait, m. mv. bekoorlijkheden, aanloksele.

Attrappe, v. (-s), valstrik, misleiding; **op — spelen**, iemand willen foppen.

Attrapeeren, bw. gel., in eenen strik vangen; beet hebben, vatten, op heeter daad betrappen; misleiden.

Attribuut, o. (...uten), eigenschap, hoedanigheid; zinnebeeldig kenteeken; **dit behoort niet tot mijne attributen**, (bemoeiingen).

Attrouperement, o. (-en), samenscholing, samenrotting, volksoploop.

Auctie, v. (...ën), openbare verkooping, - veiling.

Auctioneeren, bw. gel., in openbare veiling brengen, aan den meestbiedende verkoopen.

Audientie, v. (...ën), gehoor, gehoorverleening; ontvangst (ten hove enz.)

Auditeur, m. — **militair**, ambtenaar van het openbaar ministerie bij een militair gerechtshof, - bij eenen krijgsraad.

26 Auditorium—Autoriteit.

- Auditorium**, o. gmv. de toehoorders; het gehoor; (ook) gehoorzaal.
- Augiet**, m. mv. zekere delfstof, colophoniumsteen.
- Augmentatie**, v. (...ën), vermeerdering.
- Aula**, v. (-as, ...ae), groote gehoorzaal van hoogeschoolen.
- Aura**, v. (-as, ...ae), mondharmonica (speeltuig).
- Aureool**, o. (...olen), licht-, stralenkrans (om het hoofd der heiligen).
- Aurichalcum**, o. gmv. zeker metaal (in de oudheid bekend geweest).
- Aurichalga**, m. wagenman.
- Aurichalpigment**, **Operment**, o. gmv. goudkleur, koningsgeel (kleurstof).
- Aurora**, v. de dageraad (godin); (fig) het morgenrood.
- Auscultant**, m. (-en), hoorder, toehoorder; jeugdig rechtsgelerde die de terechtzittingen tot verdere oefening bijwoont.
- Auscultatie**, v. gmv. (gen.) onderzoek der geluiden in het lichaam.
- A uso**, **A usance**, naar wissel- of handelsgebruik.
- Auspiciën**, v. mv. voortekens; voorgevoel; (fig.) bescherming.
- Auster**, m. zuidewind.
- Austeriteit**, v. strengheid, strafheid, norsche bejegening.
- Austraal-landen**, o. mv. landen bezuiden den zuidpoolcirkel.
- Australisch**, bn. zuidelijk, zuidwaarts gelegen, tot Australië behorende.
- Austriomanie**, v. gmv. blinde zucht voor alles wat oostenrijksch is.
- Autarchie**, v. gmv. zelfheerschappij, zelfbeheersching.
- Authenticiteit**, v. gmv. echtheid, geloofwaardigheid.
- Authentiek**, bn. (-er, -st), geloofwaard: in rechten geldig.
- Autobiographie**, v. (...ën), eigen levensbeschrijving.
- Autocraat**, **Autokraat**, m. (...aten), zelfheerscher, alleenheerscher.
- Autocratie**, v. gmv. onbepaalde heerschappij.
- Autodafé**, geloofs-, halsgericht; kettensverbranding (bij de spaansche inquisitie).
- Autodidactus**, m. die iets door zich zelve geleerd heeft.
- Autograaf**, m. (...afen), kopiëermachine; (ook) oorspronkelijk handschrift; **een autografische** (eigenhandig geschreven) **brief**.
- Automaat**, m. (...aten), schijnbaar zich zelf bewegend kunstwerk; (fig.) dom mensch, die niet in staat is uit eigen wilskracht te handelen, stroopop.
- Automatisch**, bn. zich zelf bewegend; werktuigelijk, onwillekeurig.
- Autonomie**, v. gmv. recht (van een land enz.) zich zelve wetten (of reglementen) te geven, zelfregeering.
- Autorisatie**, v. (...ën), volmacht, machtiging, vergunning.
- Autoriseeren**, bw. gel., machtigen, volmacht geven.
- Autoriteit**, v. (-en), erkend gezag; overheid; getuigenis

- (uit schriften); schrijver op wien men zich beroepen kan; **de —en** de overheidspersonen.
- Autotype**, m. (-n), eerste -, oorspronkelijke afdruk, zelfdruk.
- Autochthonen**, m. mv. oorspronkelijke bewoners van een land, die uit de aarde zijn voortgekomen.
- Auxometer**, m. (-s), (gez.) vergrootingsmeter.
- Ava**, v. zekere bedwelvende drank (in Australië).
- Aval**, o. verbindtenis door handtekening tot het betalen van het bedrag eens wissels, wanneer de schuldenaar in gebreke blijft; **en —**, berg af.
- Avance**, v. winst; voorschot; **—s maken**, de eerste stappen doen (tot eene verzoening enz.).
- Avancement**, o. bevordering (in een ambt, bij het leger enz.)
- Avanceeren**, ow. bw. gel., vooruit komen, voorwaarts gaan; op voorschot geven; voorloopen.
- Avant la lettre**, vóór het onderschrift (de eerste en beste aldrukken van koperplaten).
- Avantage**, m. voordeel, winst; overhand.
- Avantageeren**, bw. gel., bevoordeelen.
- Avantageus**, bn. voordeelig, winstgevend.
- Avers**, v. voor- of beelzijde van een muntstuk.
- Aviditeit**, v. gmv. gretigheid, belustheid.
- A vista**, op zicht (bij vertooning van wissels).
- Avifteen**, bw. gel, helderder - glanziger maken (geverfde stoffen).
- Avoceeren**, bw. gel., af-, terug roepen.
- Avoir**, o. (hand.) het te goed, credit.
- Avoir du-poids**, o. handelspond in Engeland = 0.4536 nederl. pond.
- A vous**, aan u, uwe beurt (in het spel); op uwe gezondheid.
- A vue**, op zicht (betaalbaar). [heid (bij het drinken).
- Axioma**, o (-as, -ta) stelling (die geen bewijs behoeft), onomstootelijke waarheid.
- Azale**, v. kleurstof in de meekrap.
- Azmut, Azimuth**, o. (sterr., meetk.), toppuntshoek.
- Azogt-schip**, o. (...epen), schip waarmede de Spanjaarden het kwikzilver naar Amerika verzenden.
- Azotum**, o. gmv. (nat.) stikstof.
- Azteken**, m. mv. zekere volksstam, vroegste bewoners van Mexiko.

B.

- Bablolen**, v. mv. speelgoed; (fig.) wisjewasjes.
- Baccalaureaat**, m. (...aten), die den doctorsgraad heeft
- Badinage**, v. gmv. scherts. (verkregen).
- Badnane**, v. (-s), dunne rotting.
- Bagasse**, v. gmv. uitgeperst suikerriet

- Bagno**, o. (-oos) tuchthuis, galei.
Ballistiek, v. gmv. werpkunst.
Ballistisch, bn. —e *slinger*, werktuig om de snelheid van afgeschoten kogels te meten.
Balloteeren, bw. gel., stemmen over iemand die tot lid eener vereeniging enz. is voorgesteld.
Banco, o. muntvoet, waarnaar het geld bij de bank berekend wordt.
Bankactie, v. (..ën), bewijs van aandeel in de bank.
Barbe, v. (-n), halsstrook.
Baret, v. (-ten), muts, pluimhoed zonder rand.
Barilla, v. gmv. spaansche soda.
Bariton, m. (muz.) hooge bas.
Barok, **Baroque**, bn. (-ker, -st), (zeew.) scheefrond; (fig.) zonderling, belachelijk.
Barometer, m. (-s), lucht-zwaartemeter; **de — wijst, wijst op.**
Barometrograaf, m. (..afen), zelfregistreerende barometer.
Baroscoop, v. (...open), werktuig om de drukking of het gewicht der lucht aan te toonen.
Barouchet, v. (-ten), soort rijtuig.
Barrikade, v. (-n), versperring (meest bij oproer).
Barrikadeeren, bw. gel., **zich —**, ww. zich versperren.
Barrière, slagboom; (gesch.) **het — traktaat.**
Baryt, o. of **Barytaarde**, v. gmv. zekere delfstof; **koolzure —** of whiteriet; **zwavelzure —** of zwaarspath.
Baryum, o. gmv. zwaaraarde-metaal.
Basalt, o. gmv. zekere steensoort, lydische steen.
Bascule, v. (-s), brugbalans.
Basement, o. (bouwk.) grondsteen, fundeering (van zuilen).
Baseren, gronden, grondvesten.
Basis, v. gmv. grondslag, (ook fig.).
Basilliscus, m. (-sen), zekere slang.
Bas-relief, v. (-s), halfverheven beeldwerk.
Basse-taille, v. gmv. (muz.) lage tenor.
Bassin, o. (-s), kom (van dokken enz.).
Bassorine, v. zekere gomsoort.
Basta, bijw. en tw. genoeg; afgedaan!
Bastille, v. (oudt.) gevangen-hof (hijs. in het oude Parijs).
Bataljon, **Bataillon**, o. (-s), afdeeling krijgsvolk.
Bdellion, m. (-s), (H. S.) zekere steensoort.
Bdellometer, m. (-s), (heelk.) werk ter vervanging van de bloedzuigers.
Bedeguar, o. gmv. (kruidk.) hondszrozenspons
Begier-Bey, m. (-s), titel van minister in Turkije.
Behemot, m. (-ten), (H. S.) zeemonster.
Bel, **Bey**, m. (-s), titel der barbarische vorsten; **de — van Tunis.**
Be-kwadraat, (wisk.) *b* in de tweede macht (*b*²).
Belemnieten, m. mv. (nat.) pijlsteenen.
Bel-étage, v. (-n), eerste bovenverdieping aan de straat,

- Belletrist**, m. (-en), minnaar -, beoefenaar der fraaie letteren.
- Belletristerij**, v. gmv. het jagen daarnaar.
- Belletristisch**, bn. wat tot de fraaie letteren behoort.
- Bé-mol**, m. (muz.) de zachte toon (uit B.)
- Benedictie**, v. (-en), zegening.
- Benefice**, v. **ter** —, ten voordeels; — **voorstelling**.
- Beneficiant**, m. en v. (-en), ten wiens of wier voordeele de voorstelling strekt.
- Beneficiëeren**, bw., bevoordeelen, te goed doen.
- Benefice**, o. (-en), voordeel; (recht.) **onder** -, **van inventaris**, onder voordeel of voorrecht van boedelbeschrijving.
- Benevolentie**, v. gmv. welwillendheid. (ving.)
- Bento d'aviz, orde van** —, portugaesche en braziliaansche ridderorde.
- Bergère**, v. (-s), leuningstoel met voetbank; herderin.
- Berilne**, v. (-n), reiskoets.
- Berm**, m. (-en), of **Berne**, v. (-n), walrand.
- Besogne**, v. gmv. zaak, aangelegenheid; (recht.) **in** — **zijn**, (waarvan) **besoguenen**, zaken behandelen.
- Bestalfest**, v. (-en), beestelijkheid.
- Bevue**, v. (-s), misslag, fout, § bok.
- Biais**, v. schuin opgezet stuk (op vrouwenkleeren).
- Bianco**, zie **Bianco**.
- Bibaceeren**, ow. gel, onder allerlei boert veel drinken.
- Bibliograaf**, m. (...afen), boekenkenner, -beschrijver.
- Bibliografie**, v. (of ...**phie**), (...ën), boekenbeschrijving.
- Bibliomaan**, m. (...anen), boekengek.
- Bibliomaufie**, v. gmv. verzotheid op boeken.
- Bibliophile**, m. (-n), boekenminnaar.
- Bibliotheek**, v. (...theken), boekerij, boekverzameling; bewaarplaats van boeken.
- Bibliothecaris**, m. (-sen), opziener eener boekerij.
- Biblistiek**, v. gmv. bijbelkunde, bijbelkennis.
- Bicamerismus**, o. gmv. regeeringsstelsel met twee kamers (van vertegenwoordiging).
- Bicanium**, v. (-s), (muz.) tweestemmig stuk.
- Biflairmagnetometer**, m. (-s), werktuig om de grootte der veranderingen van het aardmagnetismus te bepalen.
- Bifurcatie**, v. (...ën), vertakking.
- Bigamie**, v. gmv. tweewijverij; dubbel huwelijk (bij het leven der eerste vrouw of van den eersten man).
- Bigar**, bn. veel-, bontkleurig.
- Bigarreeren**, bw. gel., bont kleuren, -verven.
- Bigot**, bn. (-ter, -st), bijgeloovig.
- Bigotterie**, v. gmv. bijgeloof; schijnheiligheid.
- Bijou**, o. gmv. kleinood, (ook fig.)
- Bijouterie**, v. (...ën), kleinooden, galanteriewaren.
- Bilateraal**, bn. (meer-, meest-), wederzijdsch, tweezijdig; **een** — **kontrakt**.
- Bilboquet**, m. (-ten), vangstokje, vangbakje, tuimelaartje.

- Binaire verbinding**, v. (-en), (scheik.) verbinding van twee grondstoffen.
- Binocle**, v. (s), dubbele tooneelkijker.
- Binomium**, o. het — van **Newton**, algebraische formule tot bepaling der vierkants- en kubus-worteltrekking.
- Biograaf**, m. (...afen), levensbeschrijver.
- Biografie (of Biographie)**, v. (...ën), levensbeschrijving.
- Biologisch**, bn. — e tabel, middel ter berekening van den waarschijnlijksten duur des menschelijken levens.
- Bioloog, Biologist**, m. (-en), kenner van de leer des levens, beoefenaar der biologie; die het zin- en denkvermogen weet te beheesteren, - benevelen, - misleiden.
- Biologie**, v. gmv. leer des levens, physiologie der wezens; beneveling-, misleiding van het zin- en denkvermogen.
- Biologeeren**, bw. gel., door biologie bewerken.
- Biomagnetismus**, o. gmv. levensmagnetismus.
- Biometrie**, v. gmv. levensafmeting.
- Bloquadraat**, o. (...aten), dubbel vierkant.
- Bloquetteeren**, bw. gel., met den unster wegen; slechte en goede munt ondercenmengen.
- Bis**, bw. nog eens, bij herhaling.
- Bisceren**, bw. gel., bis roepen; laten herhalen (een muziek- of zangstuk enz.).
- Bisam**, o. gmv. muskus.
- Biscuit**, o. (-s), zeker gebak.
- Biscuit**, gmv. porselein éénmaal gebrand, maar niet met glazuur overtrokken.
- Bisette**, v. gmv. slechte (soort) kant.
- Bison**, (**B. Bizon**), m. (-s), soort buffel.
- Bister**, o. gmv. roetbruin.
- Bistouri**, v. (heelm.) scherp werktuig.
- Bifumineus**, bn. harsachtig (van hout).
- Bivouak**, m. en o. nacht-veldwacht, verblijf der soldaten in het open veld.
- Bivouakkeeren**, ow. gel., in het open veld verblijven.
- Bizar, Bizarre**, bn. wonderlijk, vreemd.
- Bizzarerie**, v. (...ën), wonderlijkheid, grilligheid.
- Blafards**, m. mv. zie **Albinos**.
- Blameeren**, bw. gel., berispen; te recht kan hij daarover worden geblameerd; (ook) ten onrechte beschuldigen, in kwaden naam brengen.
- Blanc**, bn. en bijw. een — krediet, een krediet geven (openen), zonder bepaling van som, ongelimiteerd; een — wisselbrief, zonder ingevulde som; in — teekenen, zijne handteekening zetten vóór dat de inhoud ingevuld is.
- Blindeeren**, bw. gel., (zeew.) blinden; een geblindeerd fregat; (vest.) geblindeerde batterijen.
- Bloc (en)**, bijw. voetstoots.
- Blokkade**, v. gmv. insluiting (eener stad of haven) van de zeezijde.
- Blokkeeren**, bw. gel., insluiten (eener stad of haven).

- Blokkeering**, v. gmv. insluiting.
- Bloque**, v. (bilj) fiksche gemaakte bal.
- Bicouze**, v. (-s), kiel; biljartzak.
- Boa**, v. (-as), groote slang; bontwerk (om den hals der dames) in den vorm eener slang.
- Bols-tout**, m. drinkglas zonder voet
- Boksen, Boxen**, ow gel., met de vuist vechten (op de wijze der Engelschen); **om den gordel** —, eene bokspartij aangaan om den eeregordel te winnen, die in Engeland aan den besten bokser wordt gegeven.
- Bokser**, m. (-s), vuistvechter.
- Bolero**, v. (-os), zekere spaansche volksdans; eigenaardig (spaanisch) lied.
- Bombarde**, v. (-n), steengeschet; (muz.) bromwerk in de orgels.
- Bombardeeren**, bw. gel., beschieten (met bommen, kogels enz.), (fig) met de vuisten op iets kloppen.
- Bombardeerder**, m. (-s), die eene vesting beschiet.
- Bombardier**, m. (-en), kanonnier.
- Bon**, m. **Bonnetje**, o. (-s), schriftelijk bewijs waarop iets ontvangen kan worden, aanwijzing.
- Bonne**, v. (-s), kindermisje.
- Bonhomme**, v. gmv. goedhartigheid.
- Bonificatie**, v. (-n), tegoeddoening, vergoeding, schade-loosstelling.
- Bonificeeren**, bw. gel., te goed doen, vergoeden.
- Boniteit**, v. gmv. goedheid, deugdelijkheid.
- Bon mot**, o. (-s), kwinkslag, zet.
- Bonnet**, v. (-ten), kap, muts; (zeew.) klein zeil.
- Bonne fool**, (verbasterd van het fransche **bonne foi**, goede trouw; **op de** —, blindelings, op goed geluk.
- Bon-ton**, m. gmv. goede toon; (fig.) beschaafde -, (ook wel) te zeer verfijnde klas der maatschappij; **de manieren van den** —, wereldsche -, gemaakte manieren, valscheid.
- Bon-vivant**, m. (-s), lekkerbek, vroolijke kwant, losbol.
- Bonze**, m. (-n), priester in het verre Oosten, **de magen en** — n (in Indië).
- Bordereau**, o. (-s), lijstje. notitie, speciebriefje.
- Bordings**, m. gmv. kleine platboorde vaartuigen.
- Borneeren**, bw. gel. beperken, begrenzen, bepalen; **geborneerd**, dom, heperkt van begrip; **een geborneerd mensch**, iem. met beperkte beginselen; (ook) niet zeer onderricht; **hij moet zeer geborneerd leven**, zeer ingekrompen leven. **zich** —, ww. — **hij**, zich houden aan; zich bepalen tot.
- Borussomanie**, v. gmv. overdreven zucht voor al wat **Boston**, o. gmv. zeker kaartspel. (pruisisch is.
- Botante**, v. gmv. planten-, kruidkunde.
- Botanisch**, bn. plant-, kruidkundig, tot de kruidkunde behoorende; **een —e tuin**, tuin die veel (inz. genees-, kruiden bevat.

- elen.
kundige.
wijze).
- zwind-
- ordsel;
- ; (fig.)
- awerk.
Noord-
- illerij.
(van
wijn).
- 1830.
- ngen.
- en.
- ochen
- ail.
- ut.
ij.
- tw.
- ter
ria.
- aus.
ing,
pa-
en
- evet
- Brevier**, o. (r. k.) getij-, gebedenboek; (boekdr.) zekere kleine lettersoort.
- Breviatuur**, v. (...uren), verkorting; **brevi manu**, kort en goed, in één woord.
- Bricole**, v. gmv. (bilj.) terugstuit, terugsprong; **par —**, toevallig, plotseling.
- Bricoleeren**, bw.gel. door terugstuiting (eenen bal) maken.
- Brigade**, v. (-s), legerafdeeling.
- Brigadier**, v. (-s), officier (bij de ruitery), zekere rang bij marechaussée, bij de rijksveldwacht en bij de politie.
- Brigantijn**, m. (-en), soort oorlogschip, kaper.
- Briganteeren**, bw. gel., door kuiperij of omkoopning verkrijgen.
- Brilant**, **Briljant**, bn. (-er, -st), schitterend; heerlijk.
- Brilliant**, m. (-en), aan alle kanten met facetten geslepen diamant; **een horloge met —en omzet**.
- Brillanteeren**, bw. gel., tot of als brilant slijpen in tegenstelling van **roos** (of rozette), waarvan slechts ééne zijde met facetten geslepen is.
- Brilleeren**, **Brijjeeren**, ow. gel., blinken, schitteren, (ook fig.) uitmunten.
- Brocade**, v. **Brocaat**, **Brocart**, o. gmv. gebloemde zijden stof, gew. fluweel.
- Brocanteur**, m. (-s), opkoper -, ruiler van schilderijen, kunstkooper.
- Broche**, v. (-s); vrouwen doekspeld, borstnaald; **eene diamanten —**, met diamanten bezet.
- Brocheeren**, bw. gel., (boekb.) innaaien; bloemen weven
- Brochure**, v. (-s), vlugschrift, blauwboekje. [(in stoffen).
- Brodequin**, m. (-s), halflaarsje, broos.
- Bromatologie**, v. gmv. leer der voedingsmiddelen.
- Brontologie**, v. gmv. kennis -, leer der onweëren.
- Bronzino**, o. gmv. zeker klankgevend marmer.
- Brouhaha**, o. gmv. woest geschreeuw.
- Brouilleeren**, bw. gel., verwarren, oneenig maken; **gebrouilleerd zijn**, met elkander boos zijn.
- Brouillon**, o. (-s), opstel, ontwerp in klad, schema.
- Bruclet**, v. zekere delfstof (talkaarde met water.)
- Brucine**, o. een zeer vergiftig alcaloïde.
- Brusk**, bn. en bijw. norsch, barsch; op norsche wijze.
- Bruskeeren**, bw. gel., norsch afschepen; weinig omstandigheden maken; **de zaak —**, doordrijven.
- Brutaal**, bn. en bijw. (...aler, -st), onbeschoft, stout, grof.
- Brutaliteit**, v. (-en), lomphheid; grofheid; stoutheid.
- Brutaliseeren**, bw. gel., grof bejegenen, uitvaren, (tegen iem.) inz met woorden.
- Bruto**, bn. en bijw. ruw gewicht, (met de emballage, tegenovergesteld van **netto**, zonder de emballage); (ook) bedrag eener opbrengst zonder dat de onkosten er van af zijn; **het concert heeft opgebracht bruto....**
- Budget**, o. (-s, -ten), begrooting (inz. van 's lands entvangen en uitgaven).

Bucephaal, Bucephalus, m. gmv. strijdpaaard, lievelingspaard van Alexander den Grooten; (fig) fraai -, moedig paard.

Buffet, o. (-ten), schenktafel, tafelkas; aanrichtbank, schenkkamerijte (in koffiehuis, concertzaal enz.); **wat brengt het — op? het — is verpacht voor.....**

Buffetjuffrouw, v. (-en), die doorgaans in het buffet bedient, limonadière.

Buran, m. zekere verwoestende wind in de steppen van Azië.

Bureaullste, m. (-n), ontv. van entréegelden aan eenen schouwburg, eene concertzaal enz.

Bureau, o. (-s), kantoor; schrijftafel, -vertrek; voorzitter en secretaris in eene vergadering.

Bureaucratie, v. gmv. het gansche lichaam-, onderlinge partijgeest der ambtenaren.

Burlesk; bn. en bijw. koddig; gemzen: op koddige wijze.

Burnus, v. (-sen); bournous, arabische kapmantel.

Buste, v. (-n), borstbeeld.

But, o. gmv. doel; **zijn — is**

Byssus, o. naam van het katoen bij de ouden.

Byssusdraden, m. mv. zekere haren aan den voet van sommige dieren.

C.

Cabbala, v. gmv. kennis van de verborgenheden der letteren (bij het oude israël. volk), soort tooverkunst.

Cabbaleeren, bw. gel., arglistig te werk gaan.

Cabane, v. (-n), kabaan, hut (op schepen); soort van woning (der amerik. wilden).

Cabaret, v. (-ten), kroeg, wijnhuis.

Caboteeren, bw. gel., den kunsthandel drijven.

Cabret, Cabrefleder, o. gmv. geitenleder.

Cabriole, Capriole, v. (-n), lucht-, kunst-, bokkensprong.

Cabriolet, v. (-ten), rijtuigje (met een paard).

Cacao, v. gmv. vrucht waarvan chocolade wordt gemaakt.

Cacaoboom, m. (-en), **Cacaboorn**, v. (-en).

Cachenez, m. neusbedekker (grootte, dikke halsdoek of das), bouffante.

Cacheeren, bw. gel., verbergen, verhelen, geheim houden.

Cachet, o. (-ten), zegel, signet, zegeldrukker.

Cacheteeren, bw. gel., verzegelen, sluiten met een ouwel

Cachot, o. (-ten), hok, gevangenis, provoost. (of lak.

Cachou, v. (kruidk.) indiaansche boom; vrucht-, sap van dezen boom.

Cacique, m. (-s), hoofd van een indiaanschen volksstam (in Z -Amerika).

- Cacteën**, v. gmv. zekere planten-familie.
- Cadans**, v. (-en), muziekmaat, (ook bij het voordragen eener rede).
- Cadaver**, o. (-s), dood lichaam.
- Cadaveruus**, o. (-s), bn. lijkachtig.
- Cadeau**, o. (-x); geschenk; kunstige pennetrek.
- Cadence**, zie **Cadans**.
- Cadanceeren**, bw. gel., (eenen volzin) afronden, welluidend maken.
- Cadmium**, o. gmv. zeker metaal steeds in zink aanwezig.
- Cadraten**, o. mv. vierkantjes, blokjes (bij letterzetter's in gebruik).
- Cadre**, v. (-s), lijst, omgeving, rand; zie verder **Kader**.
- Cadreeren**, bw. gel. vierkant maken; passen, voegen; geëncadreerd, in eene lijst gezet.
- Caduc**, bn. bouwvallig, vervallen, broos; verzwakt door ouderdom.
- Caduceus**, m. vrede staf, heraut staf; Mercurius staf.
- Caduciteit**, v. gmv. bouwvalligheid, vervallen toestand; vergankelijkheid; vervalbaarheid (van eene erfenis of een legaat).
- Caesuur**, v. (...uren), (dichtk.) vers-snede, stemrust (na een zeker getal lettergrepen).
- Caeteris paribus**, voor het overige alles gelijk staande.
- Caffeïne**, v. gmv. een alcaloïde in de koffie.
- Cagniardelle**, v. (-n), schroefblaastoestel.
- Cagots**, m. mv. menschen die op een zeer laag standpunt staan van ontwikkeling naar lichaam en ziel; domme aanklevers van godsd. beuzelarijen.
- Cahier**, o. (-s), schrijfbuch, boekje papier.
- Calisson**, v. (-s), kistwagen, legerkist; proviand-, kruidwagen; kistje onder den bok van een rijtuig.
- Cajepout-olie**, v. gmv. zekere sterk aromatische olie.
- Cajoleeren**, bw. gel, slijkflooien.
- Calain**, o. het metaalmengsel waarmede de Chinees de thee kisten bekleed.
- Calambour, Calembourg**, m. (-s), woordspeling.
- Calamiteiten**, v. mv. zekere plantenorde.
- Calamiteit**, v. (-en), algemeene nood, -ramp, ellende, ongeluk, landplaag.
- Calander**, m. mangel, korenworm.
- Calando**, bijw. (muz.) afnemend; wegsmeltend.
- Calandrone**, v. (muz.) schalmel met twee kleppen.
- Calage**, v. boete, aanhaling van smokkelwaren.
- Calangeeren**, bw. gel., beboeten; aanhalen.
- Calatrava-orde**, v. militaire ridderorde in Spanje.
- Calclaeeren**, ow. gel., verkalken, gloeien, door gloeiing met de zuurstof verbinden of oxydeeren.
- Calcium**, o. kalkmetaal.
- Calcul**, m. **Calculatie**, v. (...ën), berekening, overslag, raming.
- Calculator**, m. (-en), rekenaar; berekenaar.

- Calculeeren**, bw. gel., berekenen.
- Calderari**, mv. ketellappers (naam van een voormalig geheim politiek genootschap in Zuid-Italië).
- Calèche**, v. kales, soort rijtuig.
- Calefacteeren**, ow. gel., allerlei aan de hand hebben.
- Calefactor**, m. (-s), kamerstoker, verwarmingstoestel; oorblazer; makelaar, beunhaas.
- Calembourg**, m. zie **Calambour**.
- Calbreeren**, bw. gel., (nat.) de juiste doorsnede eener buis onderzoeken.
- Calcoets**, mv. geweven katoenen stof.
- Calducten**, m. mv. warmtegeleiders.
- Callneeren**, bw. gel., liefkozen, zoenen, vertroetelen.
- Calligraaph**, **Kalligraaf**, m. (...aphen, ...afen), schoonschrijver.
- Calligraphie**, v. gmv. schoonschrijfkunst.
- Callilogie**, v. gmv. welbespraaktheid, welsprekendheid.
- Calmeeren**, bw. gel., stillen, doen bedaren, tot rust brengen.
- Cal muc.** **Kalmuk**, o. gmv. zekere wollen stof.
- Calomel**, o. gmv. dikwijls gelouterd kwikzilver.
- Calo di peso**, (koop) tekort op het vereischte gewicht.
- Calorifère**, m. (-n), warmtegeleider, kachel.
- Calorimeter**, m. (-s), warmtemeter (werktuig).
- Calorimotor**, m. (-en), warmtevoortbrenger (werktuig).
- Calorisch**, bn. de **-e machine**, toestel van Ericson om door middel van verwarmde lucht vaartuigen in beweging te brengen.
- Calot**, (-ten), **Calotte**, v. (-n), priestermutsje; deksel boven de onrust in een uurwerk; (fig.) priesterlijke-, kardinaalswaardigheid.
- Calottinocratie**, v. gmv. priester-, papenheerschappij.
- Calqueeren**, bw. gel., doorteekenen, natrekken (door middel van geolied papier).
- Calumet**, v. (-ten), vredepijp bij de amerik. wilden.
- Calumnie**, **Calomnie**, v. gmv. laster, lastering.
- Calumniëeren**, bw. gel., lasteren, kwaadspreken, belasteren.
- Calumnies**, bn. lasterlijk.
- Calvinismus**, o. gmv. leer van Calvijn.
- Calvinist**, m. (-en), belijder dezer leer.
- Calvinistisch**, bn. tot de leer van Calvijn betrekkelijk.
- Calyx**, v. bloemkelk.
- Camache-dienst**, v. gmv. militaire dienst in vreedestijd.
- Camachen**, **Gamachen**, v. mv. knoop-, over-, slobkousen.
- Camarilla**, v. gmv. hofpartij (inz. in Spanje); invloed der hovelingen.
- Cambiëeren**, bw. gel., wisselen, wisselhandel drijven; **cambiaal-recht**, wisselrecht.
- Cambio**, o. wissel, wisselrecht; **ducado di** —, spaansche wisselmunt (= ongeveer f 2.50).
- Cambium**, o. teeltlaag (tusschen den bast en het hout).
- Cambrai**, **Cambriek**, o. gmv. kamerdoek, batist (zek. stof).
- Cambraja-steenen**, m. mv. oost-indische granaten.

- Camée**, v. (-en), gesneden edelgesteente; portret in eenen steen of eene schelp gesneden.
- Camella**, v. (-as), zekere bloem.
- Camelot**, o. gmv. stof van kameelgeitenhaar.
- Camera**, v. kamer; — **clara** of **lucida**, heldere -, lichte kamer; — **obscura**, donkere kamer, toestel tot den daguerreotype; — **illicida**, misleidende kamer; (optische toestellen).
- Cameralla**, v. mv. leer der staathuishoudkunde; wetenschappen betreffende het beheer der vorstelijke inkomsten.
- Camerallist**, m. (-en), staathuishoudkundige.
- Camerallistiek**, v. gmv. staathuishoudkunde, leer van het geldwezen.
- Camisade**, v. (-n), onverhoedsche aanval (in den nacht of vroegen morgenstond).
- Camisarde**, m. (-n), straatroover.
- Camisards**, m. mv. (fr. gesch.) de hervormden in de Cevennes.
- Campagne**, v. (-s), buitenplaats; veldtocht; speelsaizoen, tooneeljaar (van eenen schouwburg); zie ook **Kampanje**.
- Campêche-hout**, o. brazilië-hout (zeker verfhout).
- Campement**, o. (-en), (mil.) veldlegering.
- Campeeren**, ow. gel., in het veld gelegerd zijn.
- Camphine**, v. gmv. gezuiverd terpentijnolie-gas.
- Camp volant**, o. vliegend leger.
- Canaille**, v. gmv. gemeen volk, gepeupel, janhagel, kanalje.
- Canailleus**, bn. schelmachtig, nietswaardig.
- Canapé**, m. (-s) ruststoel, kussenbank, kanapee.
- Canard**, m. (-s), eend; (fig.) fopperij, opzettelijk uitgedachte logen.
- Canceleeren**, bw. gel., omheinen; doorschrappen.
- Candelaber**, m. (-s), arm-, kroonluchter, kroonkandelaar.
- Candeeeren**, bw. gel. met suiker bestrooien, suikeren.
- Cançou**, v. (-s), vrouwen-overhemd (boven een jurk).
- Canefas**, **Canevas**, o. geruit doek, netvormig geweven lijnwaad; eerste ontwerp, schets.
- Canneleeren**, bw. gel. groeven, groefsgewijze -, ribs-gewijze maken.
- Canneluren**, v. mv. groeven (op zuilen).
- Cano**, **Kano**, v. (-os), indiaansch bootje, schuitje van boomschors.
- Canon**, o. zie **Kanon**.
- Cantabel**, **Cantabile**, (muz.) zingbaar.
- Cantate**, v. (-s), soort zang-dichtstuk.
- Canthariden**, v. mv. spaansche vliegen.
- Cantillen**, v. **Cantille-werk**, mv. goud- en zilverdraad als een kurkentrekker gekronkeld.
- Cantine**, v. (-s), bier- of wijnhuis in vestingen; tapperij in werk- en verbeterhuizen, - in een kamp.
- Caoutchouc**, o. gmv. veerkrachtige gom, gom-elastiek, vederhars.
- Capabel**, bn. (-er, -st), bekwaam, geschikt, in staat (tot).

- Capaciteit**, v. gmv. inhoudsruimte. —, (-en), bekwaamheid, geschiktheid, vatbaarheid.
- Capillair**, bn. haar...; — **e buizen**, haarbuizen; — **stelsel**, haarvaatstelsel.
- Capillariteit**, v. gmv. haarbuiskracht.
- Canto**, o. (muz) diskant; — **fëomo**, eenstemmig (koraal) gezang.
- Capitale**, v. hoofdgeld, hoofdelijke omslag.
- Capitolium**, **Kapitoel**, o. sterke burg in het oude Rome; (fig.) brein, hersenkas.
- Capittel**, o. (-s), hoofdstuk; vergadering van domheeren.
- Capitulairiën**, mv. wetten van Karel den Grooten.
- Capitulatie**, v. (...ën), vergelijk, verdrag; overgave (eener stad); kiesverdrag (bij de verkiezing der duitsche keizers).
- Capituleeren**, ow. gel., een verdrag aangaan; zich (op zekere voorwaarden) overgeven.
- Capot**, v. (-ten), regenmantel met kap, soldaten-overjas; mijnwerkerskap.
- Capot**, bijw. aan stukken, gebroken; (fig.) verslagen, ontsteld; § dood; — **maken**, alle slagen hebben (in het kaartspel).
- Capote**, v. (-s), vrouwen-regenmantel; soort dameshoed; **capote anglaise**, foedraal, scheidde (tegen de venerische besmetting).
- Capotteeren**, bw. gel., dooden, neerhouwen.
- Caprice**, v. (-n), gril, luim, eigenzinnigheid; (fig.) vrijer, vrijster.
- Capricieus**, bn. eigenzinnig, vol luimen, grillig.
- Capriole**, v. (-n), luchtsprong, bokkensprong, gekke streek; — **n maken**.
- Caprine**-, **Capron**-, **Caprau**- of **Coprylzuur**, o. (scheik) vluchtige vetzuren.
- Captatie**, v. (...ën), het sluw bejagen van een oogmerk; **captatio benevolentiae**, bede om toegevend gehoor, — om eene gunstige beoordeeling; gunstbejag.
- Capteeren**, bw. gel., bejagen, vatten, verstrikken.
- Captatie**, v. (...ën), verstrikking, tegenstribbeling, chicane.
- Captief**, bn. gevangen; krijgsgevangen en tot slaaf gemaakt.
- Capticus**, bn. sluw, slim, arglistig, verstrikkend.
- Captiveeren**, bw. gel., gevangen nemen; boeien, de gunst (van iem.) winnen.
- Capdiviteit**, v. gmv. gevangenschap.
- Capta tuur**, v. (...uren), vangst; buit; prijs (op zee).
- Capuce**, **Capuchon**, v. (-s), kap, mantelkap.
- Capucine**, v. (-n), tabakspijp zonder hieltje, koetsiertje.
- Capucijnen**, **Capucijners**, m. mv. kapmonniken, soort van franciskanerorde; zekere soort erwten.
- Capudan pacha**, m. groot-admiraal der turksche vloot.
- Caput**, o. hoofd; **caput mortuum**, doodskop.
- Caqueteeren**, ow. gel., snappen, kakelen; zwetsen, snoeven.
- Carabas (Markies van)**, m. (fig.) trotsche opkomeling.
- Carafe**, v. (-n), waterflesch, tafelflesch (van kristal).

Car
Car
ée
Car
de
Car
vij
Car
su
Car
Car
Car
rei
Car
Car
wa
Car
Car
de
—
Car
Car
Car
se
Car
Car
pe
Car
Car
dl
Car
Car
Car
den
ner
Car
bev
Car
vin
Car
Car
Car
Car
Car
Car
Car
Car
hek

- Carambolage**, v. (bilj.) het raken van meer dan één bal.
- Carambole**, v. (bilj.) de roode bal; (ook) het spel met één rooden en twee witte ballen.
- Caramboleeren**, ow. gel., (bilj.) meer dan één bal met den speelbal raken.
- Caramboline**, v. (-s), (bilj.) gele bal; (ook) spel met vijf ballen.
- Caramel**, v. gmv. gebrande suiker, bruine kandij, gerste-suiker, ulevel.
- Caramoussal**, v. (-en), turksch koopvaardij-schip.
- Caraque**, v. (-s), groot portugeesch schip.
- Caravansera**, v. (-as), groot gebouw tot huisvesting van reizende karavanen.
- Caravelle**, v. zie **Karveel**.
- Carbon**, o. **Carboleïne**, v. zekere brandstof voor stoomwagens.
- Carbonade**, v. (-n), op den rooster gebraden vleesch.
- Carbonari**, m. mv. kolenbranders; **het genootschap der —**, geheim politiek genootschap in Italië; (fig.) de —, vurige vrijheidsgezinden.
- Carbonaten**, o. mv. koolzure zouten.
- Carbonisatie**, v. gmv. verkoling.
- Carboniseeren**, ow. gel., verkolen; **gecarboniseerde turf**.
- Carbonium**, o. gmv. koolstof.
- Carcel-lamp**, v. (-en), lamp waarin de olie door twee perspompen tot bij de vlam wordt gebracht.
- Cardamou**, o. zekere geurige plant; likeur daaruit gestookt.
- Cardinaal**, bn. voornaamste; eerste (in zijne soort); **cardinale punten**, hoofdpunten.
- Cardinaal**, m. zie **Kardinaal**.
- Caroide**, v. (wisk.) zekere kromme lijn.
- Caresseeren**, bw. gel., helkozen, vleien, troetelen.
- Caret**, o. (-ten), teeken dat iets uitgelaten is (A).
- Carga**, v. (-as), (kooph.) scheepslading, vracht, factuur der lading; **carga-lijst**, opgave der lading van een binnengekomen schip.
- Cargadoor**, m. (-s), of **Cargo**, scheepsmakelaar, scheepsbevrachter; **supercargo**, opzichter der lading.
- Caricatuur**, v. (...uren), spotprent; bespottelijke overdrijving in de afbeelding van iets of iemand.
- Caricaturist**, m. (-en), vervaardiger van spotprenten.
- Carillon**, o. gmv. klokkenspel.
- Carina**, mv. vlinderbloemen.
- Carlisten**, m. mv. aanhangers van don Carlos (in Spanje).
- Carmagnole**, v. (eert.) fransch patriotisch lied.
- Carmagnole**, m. (-n), (fig.) volbloed jakobijn.
- Carmelieten**, m. mv. monniken van den berg Carmel.
- Carneool**, o. rood-agaat (steen).
- Carnivora**, mv. vleeschvretende -, roofdieren.
- Carogne**, v. (-s), kreng, ondeugende -, lastige vrouw, oud heks, feeks.

- Carollen**, m. gouden munt = f 11 à f 12.
- Caroline**, v. zie **Carambolle**.
- Carré**, o. (-s), vierkant, vierhoekige slagorde.
- Carreau**, o. (-x), ruit; ruiten (op speelkaarten).
- Carrelet**, o. (-ten), vierkant liniaalje.
- Carrière**, v. loopbaan, levensloop; ambtsbediening; volieren (van een paard).
- Carosse**, v. (-n), pracht-, staatsiekoets.
- Carrousel**, o. (-s), ridderspel; ringsteken op houten paarden of in sloopjes enz., mallemolen.
- Carte**, v. (-s), kaart, spijkskaart (in logementen en restauraatiën); **carte blanche**, onbepaalde volmacht.
- Cartel**, o. (-s), verdrag tot uitlevering, uitwisselingstraktaat; uitdaging tot een tweegevecht.
- Carteeren**, bw. gel., in eenen omtrek, in eene teekening brengen.
- Cartesiaansch**, bn. van Cartesius of Descartes; (nat.) **cartesiaansche wijsbegeerte**; - **draakring**; - **dulveltjes**.
- Carthamine**, v. gmv. zekere fraai roodgele kleurstof.
- Carton**, o. (-s), sterk blad papier; bordpapier; modelblad (voor schilders, tapijtwerkers enz.); zekere teekening; lichte band om een boek; pap. doos.
- Cartonneeren**, bw. gel., in bordpapier binden.
- Caryatleden**, mv. (bouwk.) lastdragers, vrouwenbeelden als schoorzoulen of pilasters.
- Casagne**, v. (-s), korte rijrok, reisrok.
- Cascade**, v. (-n), waterval; (ook) soort vuurwerk.
- Casco**, o. (-os), scheepsromp, hol van een schip.
- Caseïne**, v. gmv. kaasstof.
- Casimir**, o. gmv. lichte gekeperde wollen stof.
- Casino**, o. (-os), besloten gezelschap, collegie, vereeniging.
- Casquet**, m. (-ten), ijzeren helm, stormhoed; pet, muts; **op zijn — krijgen**, slaag -, klappen krijgen.
- Cassa**, v. gmv. geldvoorraad (van eenen koopman), kas; **per —**, tegen -, in gereed geld.
- Cassatie**, v. gmv. vernietiging (van een vonnis enz.); ontzetting (van een ambt); **in — gaan**, **zich in — voorzien**; **hof van —**, gerechtshof dat in hooger beroep uitspraak doet.
- Cassave**, v. gmv. brood van den maniokwortel.
- Cassegrain**, m. (-s), spiegel-teleskoop.
- Casseeren**, bw. gel., vernietigen; nietig verklaren; ontzetten (van een ambt); afdanken en weggagen (eenen soldaat).
- Casserolle**, v. (-n), koek-, braad-, stoofpan, kastrol.
- Cassette**, v. (-en), kistje, koffertje, geldkistje.
- Cassonade**, v. gmv. keukensuiker.
- Castagnetten**, iv. mv. klaphoutjes, duimkleppers (bij zekeren dans).
- Caste**, v. (-n), familiestam (in Indië); volksafdeeling.
- Castel**, o. (-len), burg, vesting, klein kasteel; (zeew.) voor- en achterdek.

- Castellaan**, m. (...anen), slotveogd, kastelein.
Castigatie, v. (...ën), tuchtiging.
Castigeeren, bw. gel., tuchtigen, kastijden.
Castor, m. (-en), bever; **castor-olle**, wonderolie.
Cæsum, o. bevergeil.
Castraat, m. (...aten), ontmande, gesnedene.
Castratie, v. (...ën), ontmanning, lubbing.
Castreeren, bw. gel., lubben, ontmannen.
Casualist, m. (-en), aanhanger van het stelsel dat alles van bloot toeval afhangt.
Casueel, bn. en bijw. toevallig, bij gelegenheid; onzeker.
Casulist, m. (-en), gewetensleeraar, beslisser van gewetenszaken.
Casulistiek, **Casulsterij**, v. gmv. gewetensleer, wijsheidsleer.
Casus, m. (taalk.) geval, naamval; **een — criticus**, een zwaarwichtig geval.
Catacomben, mv. onderaardsche gangen (te Rome, Parijs enz.).
Catadioptrisch, bn. schijnbaar naderbijbrengend, vergrootend.
Catalecten, mv. verzamelde fragmenten uit oude werken.
Catalectisch, bn. fragmentsgewijze, onvoledig.
Catalogus, m. (...gi, -sen), lijst-, register van voorwerpen (boeken enz.).
Catapult, v. (oudt.) zeker oorlogswerktuig.
Cataract, v. (-en), groote waterval; grauwe staar (blindheid).
Catarrhaal, bn. zinkingachtig; **catarrhale koorts**, zinkingkoorts.
Catastrophe, v. (-s), ongelukkige afloop eener zaak; groote-, algemeene ramp; ontkenning (van een treurspel).
Catechetisch, bn. vraagwijze, in den vorm van een gesprek.
Catechisatie, v. (...ën), vraagonderricht, onderwijs in de godsdienst.
Catechiseermeester, m. (-s), hervormd godsdienst-onderwijzer.
Catechiseeren, bw. gel., godsdienstonderwijs geven, -ontvangen.
Catechismus, m. (-en), vraagboek (bij het godsdienst-onderwijs).
Catechu, **Cachou**, v. zekere sterk zamentrekkende stof.
Categorie, v. (...ën), klasse, rang, afdeeling.
Categorisch, bn. onvoorwaardelijk, bepaald, zonder omwegen; **eene — e imperativus**, een onvoorwaardelijk bevel, gebod der zedelijkheid.
Cateren, bw. gel., doek of laken persen, - glanzen.
Catbeder, m. (-s), leer-, preekstoel, spreekgestoelte.
Cathedraal, v. (...alen), hoofd-, domkerk.
Catheter, m. (-s), buis tot aftapping der urine uit de blaas.
Cathethus, m. (meetk.) zekere loodlijn.
Catoptriek, v gmv. leer van de terugkaatsing der lichtstralen.

- Causa**, v. grond ; oorzaak ; rechtszaak.
- Causal**, bn. oorzakelijk, redegevend.
- Cause célèbre**, v. beroemd rechtsgeding ; veel gerucht
- Cautie**, v. (...ën), borgtocht, onderpand. (makende zaak.)
- Cautioneer**, bw. gel., borg stellen, - staan voor iemand.
- Cavaicade**, v. (-s), optocht te paard ; plezierrid in gezelschap.
- Cavaller**, m. (-en), ruiter ; ridder, edelman, hegeleider eener dame ; (vestingb.) kat, walkat.
- Cavallèremant**, bijw. ridderlijk ; ongedwongen, vrij.
- Cavalerie**, v. gmv. ruitèrij
- Cavalerist**, m. (-en), soldaat te paard.
- Cavata**, **Cavatine**, v. (mz) kort gezang.
- Cavent**, m. (-en), borg, goedspreker.
- Caveeren**, ow. gel., borg blijven, goed spreken ; **zich** —, ww. (fig.) op zijn hoede zijn.
- Caviteit**, v. holte.
- Cedel**, **Cedul**, v. (-len), lijst ; **huur**—, **huurceel**, huurkontraat.
- Cedent**, m. (-en), (recht., kooph) die afstand doet.
- Cedeeren**, bw. gel., afstaan, afstand doen van, overlaten ; (fig.) toegeven ; zwichten.
- Cedille**, v. (-s), teeken in den vorm eener omgekeerde c, onder de c, om deze letter voor de a, o en u als eene scherpe s te doen uitspreken (ç).
- Ceël**, v. zie **Cedel**.
- Ceintuur**, v. (...uren), gordel, band.
- Cel**, v. (-len), vertrekje (in een klooster, in eene gevangenis) ; zeszijdig vakje in een honiggraat ; (nat. hist., ontl.) vakje.
- Celadon**, o. zeegroen (verf).
- Celatuur**, v. beeld-, stempelsnijkunst.
- Celebratie**, v. (...ën), viering.
- Celebreeren**, bw. gel., vieren, plechtig gedenken.
- Celebriteit**, v. (-en), vermaardheid ; (fig.) beroemde naam ; vermaarde persoon.
- Celeres**, m. gmv. snelloopers (wacht van Romulus).
- Celeriteit**, v. gmv. vluigheid, gezwindheid.
- Celibaat**, o. gmv. ongehuwde staat ; **het** — **der r. k. priesters**.
- Cenoblet**, m. (-en), kloosterbroeder ; kluzenaar.
- Cenotaphium**, o. (...ia), grafteeken, praalgraf.
- Censeeren**, bw. ow. gel., beoordeelen, onderzoeken, achten ; (fig.) geacht worden als, gehouden worden voor.
- Censor**, m. (-en), beoordeelaar, criticus, recensent, kunst-rechter ; (rom. gesch) zedemeester.
- Censureeren**, bw. gel., beoordeelen, onderzoeken, gispèn, berispèn, in den kerkban doen.
- Censuur**, v. onderzoek en beoordeeling van staatswege van boekwerken (meestal vóór de uitgaaf), ook van tooneelstukken (vóór de opvoering).
- Census**, m. gmv. cijns. belasting ; maatstaf naar den belastingaanslag enz. om de staatsburgerrechten uit te oefenen.

- Cent, Centum**, o. honderd; een cent (honderdste gedeelte van den nederlandschen gulden of den noord-amerikaanschen dollar); **pro cent of percent**, ten honderd.
- Centaur**, (-ea), **Centaurus**, m. (...ri), (fab.) paardmensch, monster, gedrocht (half mensch en half paard).
- Centl**, honderdste deel van maten en gewichten.
- Centlare**, v. (-n), vierkante palm, honderdste deel der wisse.
- Centfolle**, v. (...ën), honderdbladige roos.
- Centgramme**, v. (-n), honderdste wichtje.
- Centlilfre**, m. (-s), vingerhoed, honderdste gedeelte der kan.
- Centimeter**, m. (-s), duim, honderdste gedeelte eener el.
- Centistère**, v. (-s), honderdste deel eener wisse, kubieke nederlandsche el.
- Centime**, m. (-s), honderdste deel van een franc (muntstuk).
- Centraal**, bn. middelpuntig; midden...; — **-Amerika**, Midden-Amerika; — **bestuur**, hoofdbestuur.
- Centralisatie**, v. samentrekking in één punt; vereeniging van de regeeringsmacht in één lichaam.
- Centraliseeren**, bw. gel., in één middelpunt vereenigen, — samentrekken.
- Centreeren**, bw. gel., (glasbl.) in het middelpunt de grootste dikte brengen.
- Centrifugaal**, bn. middelpuntschuwend.
- Centripetaal**, bn. middelpuntzoekend
- Centroscope**, v. gmv. bepaling van het midden- of zwaartepunt; beschouwing der zwaartekracht.
- Centrum**, o. (-s, ...tra), middelpunt, vereenigingspunt; plaats waar in eene landsvergadering de aanhangers van het bewind zitten; de gematigde partij in zulk eene vergadering.
- Centumvir**, m. (-s), (rom. gesch.) honderdman.
- Centumviraat**, o. waardigheid van honderdman.
- Centupleeren**, bw. gel., verhonderdvoudigen, met honderd vermenigvuldigen.
- Centurie**, v. (...ën), verdeling in honderdtallen; bende van honderd man.
- Centurion**, m. (-en), hoofdman over honderd.
- Cephalopoden**, m. mv. koppootigen (eene orde van week-
[dieren].)
- Ceracne**, v. gmv. kersengom.
- Ceratieten**, m. mv. zeker geslacht van weekdieren.
- Cerberus**, m. gmv. (fab) helhond. *—, (-sen), (fig.) norsche portier of deurwachter.
- Cercle**, m. (-s) kring, gezelschap, bezoek.
- Cerealiën**, mv. graangewassen, graanen.
- Cerebrum, Cerebellum**; o. hersenen. (kerkgebruik.)
- Ceremonie**, v (...ën), plechtigheid, plichtpleging; hof-
Ceremoniëel, bn. plechtstating. —, o. vastgesteld gebruik bij plechtigheden of feesten enz.
- Ceremonieus**, bn. vol plichtplegingen, overdreven beleefd.
- Ceres**, v. godin van den landbouw en de veldvruchten; naam eener planeet, aangewezen door het teeken ♄; **Ceres en Bacchus**, het koren en de wijn.

- Cérine**, v. zeker bestanddeel van het bijenwas.
- Cerium**, o. een zeer zeldzaam metaal.
- Cernseren**, bw. gel., insluiten, omringen.
- Certepartij**, ook **Cherte-** of **Charte-partie**, v. overeenkomst tusschen den bevrachter en den reeder of scheepseigenaar.
- Certificaat**, o. (...aten), getuigschrift, verklaring, bewijs, attest.
- Certifiseeren**, **Certifiseren**, bw. gel., bij getuigschrift **Ceruis**, o. gmv. loodwit. (bevestigen.)
- Cervelaat-worst**, v. (-en), sterk gekruide en gerookte vleeschworst; (ook) zult, hoofdkaas, hoofdvleesch.
- Ces**, v. (muz) verlagende halve toon.
- Cesseeren**, on. w. ophouden, een einde nemen.
- Cessie**, v. (...ën), afstand, overlating van een recht; boedelafstand.
- Cessionaris**, m. (...sen), die afstand doet.
- Cetaceën**, mv. walvischaardige dieren.
- Cetrarine**, v. een bestanddeel van het ijslandsche mos.
- Chaconne**, v. (-s), soort zangstuk.
- Chagrin**, **Chagrjn**, o. gmv. verdriet.
- Chagrjneeren**, bw. gel., bedroeven, kwellen, verdriet veroorzaken, krenken.
- Chaîne**, v. (-s), keten (in de danskunst), kettingdans; rij (van uitgezette posten).
- Chaise**, v. sjees, licht tweewielig rijtuig.
- Chako**, m. (-os), soldatenhoed.
- Chalaza**, v. (plant.) vaatmerk; navelvlek.
- Chalcedon**, m. halfdoorzichtige en witte aagaat.
- Chalcedron**, o. engelsch gewicht voor steenkolen (te Londen = ruim 1000 ned. pond, te New-castle = 1027 ned. pond).
- Chalcographie**, v. gmv. plaatsnijkunst, graveerkunst.
- Chaleureus**, bn. heet, vurig (van aard); vol vuur, vol gloed, vol leven.
- Chamade**, v. (oorl.) teeken van overgave.
- Chamarreeren**, bw. gel., borduren, met borduursel of bloemwerk bezetten.
- Chambre**, v. kamer; **chambre ardente**, (oudt.) gerechtshof in Frankrijk dat het doodvonnis, door middel van levend verbranden, over kettters en gifmengers uitsprak; **chambre garnie**, gestoffeerde -, gemeubeleerde kamer. Zie verder **Camera**.
- Chameleon**, m. zie **Kameleon**.
- Champêtre**, bn. landelijk; **fête** —, landelijk feest; **bal** —, danspartij in eenen tuin, - in de open lucht.
- Champignon**, m. (-s), kampernoelje, paddestoel; (fig.) opkomeling.
- Chamsin**, m. zekere schadelijke zuidwestenwind (in Egypte).
- Change**, v. **Changement**, o. ruil, wisseling, verandering; — **à vue**, verandering van tooneeldecoratie, zonder dat de gordijn valt.

- Changeeren**, bw. ow. gel., veranderen, verwisselen; verschieten (van kleuren).
- Chanson**, v. (-s), liedje, zangstukje.
- Chaos**, m. gmv. bajert, vormlooze klomp, mengelklomp; (fig.) warboel.
- Chapeau bas**, bijw. den hoed onder den arm, blootshoofds.
- Chaperonneeren**, bw. gel., eene jonge dame tot geleider en beschermer verstrekken.
- Chapitre**, m. (-s), hoofdstuk; (fig.) onderwerp van gesprek.
- Chaptaliseen**, bw. gel., suiker bij het druivensap voegen om beteren wijn te verkrijgen.
- Char-à-bancs**, m. naam van zeker rijtuig.
- Charade**, v. (-s), lettergreespraadsel.
- Charge**, v. (-n), eerepost, bediening, ambt; last, vracht; aanval, aanval der ruitery.
- Chargé d'affaires**, m. zaakgelastigde.
- Chargeeren**, bw. gel., belasten; beladen; gelasten; berekenen; opdragen, een aanval doen (der ruitery).
- Charivari**, o. ketel-, kattenmuziek, getier, geschreeuw, standje; verschillende kleinodiën aan een horlogeketting.
- Charlatan**, m. (-s), kwakzalver; windbuil, praalhans.
- Charlatanerie**, v. kwakzalverij, pocherij, snoeverij.
- Charmant**, bn. en bw. (-er, -st), schoon, bekoorlijk, innemend, bij uitstek fraai.
- Charmeeren**, bw. gel., verrukken, hetooveren, innemen.
- Charmotte**, v. zekere vuurvaste steenen.
- Charons boot**, (fig.) de dood, overgang tot een beter leven.
- Charta-magna**, v. (gesch.) oude grondwet van Engeland.
- Charte-partie**, v. zie **Certepartij**.
- Charter**, o. oirkonde; grondwet; kaliber; **schepen van zwaar** — (of kaliber).
- Chartisten**, m. mv. naam van zekere staatspartij in Engeland (in het belang van het volk), partij der demokraten van 1848.
- Charybdis**, m. gevaarlijke draaikolk, tusschen Kalabrië en Sicilië; zie **Scylla**.
- Chatouille**, v. (-n), geldkistje; bijzondere kas (van eenen vorst enz.)
- Chaussée**, v. (...ën), straat-, steenweg, kunststraat.
- Chausseeren (zich)**, ww. gel., zijne kousen en schoenen -, zijne schoenen of laarzen aantrekken, ze dragen.
- Check**, v. kassiersboekje, aanwijzing op de kas ter betaling.
- Chef**, m. (-s), hoofd, opperhoofd, opperste aanvoerder, leider.
- Chef-d'oeuvre**, o. meesterstuk.
- Chekao**, o. zeker deeg, waarvan de Chinezen figuren op porselein maken.
- Chelidoniae**, o. zeker alcaloïde.
- Chemie**, **Chymie**, v. gmv. scheikunde.
- Chemicallën**, mv. scheikundig bewerkte waren (artsenijen, droogerijen enz.).
- Chemisch**, bn. scheikundig.
- Chemismus**, o. scheikundige kracht of werking.

- Chemist**, m. (-en), scheikundige.
- Chemitype**, v. gmv. zie **Glyphographie**.
- Chemisette**, v. (-n), halfhemd, kraaghemdje; **chemissetspeld**, doek-, borstspeld.
- Chenille**, v. (-s), zekere vrouwenmantel; soort knoopwerk; **en — werken**.
- Chenilles**, mv. fluweelkoorden, boordsels.
- Chersonesus**, m. schiereiland.
- Cherub**, **Cherubijn**, m. (-en), hemelling, hemelgeest, vuur-, vlambode.
- Cheswan**, m. zie **Marcheswan**.
- Cheval de bataille**, m. (fig.) stokpaardje.
- Chevalier d'industrie**, m. (fig.) oneerlijke fortuinzoeker.
- Chicane**, v. (-s), rechtsverdraaiing, haarkloverij; spitsvondigheid.
- Chicaneeren**, ow. gel., zich van rechtsverdraaiing bedfennen; vitten, het iem. lastig maken.
- Chicaneur**, m. (-s), pleitziek mensch, haarklover, rechtsverdraaijer.
- Chiffonnière**, v. (-s), ladekast, hooge lade-tafel.
- Chijl**, o. (ontl.) maagsap.
- Chilade**, v. (-n), duizendtal.
- Chimaera**, **Chimère**, v. droombeeld, hersenschim.
- Chimpanzé**, m. (-s), naam van een soort zeer groote apen.
- China**, **Chinabaast**, m. zie **Kinabaast**.
- Chinchilla**, o. zuid-amerikaansch knaagdier; bont, zeer fijne pelterij van dit dier.
- Chine**, o. vlammeig stof.
- Chineeren**, bw. gel., vlammeig weven, - bewerken; **gechineerde stoffen**, gevlamde -, met vlammeige patronen geweven stoffen.
- Chinine**, **Chinoïdine**, v. zie **Kinabaast**.
- Chique**, ook wel **pique** of **bicho** genoemd, m. zekere vloot (in de keerkringlanden). —, bn. (fig.) **dat staat zeer** —, dat is zeer smaakvol, naar de laatste mode.
- Chirimoya**, v. zekere vrucht (in de keerkringlanden).
- Chirologie**, v. gmv. handen-, vingerspraak.
- Chiromanie**, v. gmv. handwaarzeggerij.
- Chirurgie**, v. gmv. wondheerkunst.
- Chirurgijn**, (-s), **Chirurgus**, (-sen), m. heelmeeester, wondheeler.
- Chirurgicaal**, bn. heelkunstig.
- Chits**, o. zie **Sits**.
- Chladni (figuren van)**, o. mv. klankfiguren.
- Chloor**, o. zoutzuurgas.
- Chlooraleal**, o.
- Chloorammonium**, o. salmoniak.
- Chloorcalcium**, o.
- Chloorkalium**, o.
- Chloornatrium**, o. keukenzout.
- Chloorpotassium**, o.
- Chloorsodium**, o.

- Chloriet**, o. zekere glimmersoort (delfstof).
Chloroform, v. chloorverbinding die het gevoel verdooft.
Chlorometrie, v. gmv. chloorbepaling.
Chlorophaan, o. zekere vloeispaath.
Chlorophyllum, bladgroen.
Cholera morbus, v. aziatische braakloop.
Cholerine, v. cholera in lichten graad.
Cholerisch, Choleriek, bn galzuchtig, driftig, oploop;
 het — temperam.
Cholestearine, v. galvet.
Chondrine, v. kraakbeenlijm.
Choquant, bn. (-er, -st), aanstootelijk, stuitend, walgelijk.
Choqueeren, bw. gel., aanstoot geven, hinderen, tegen
 de borst stuiten.
Chordometer, m. (-s), (meetk.) werktuig tot het meten
 van hoeken door de bepaling van hunne koorden bij een ge-
 geven straal.
Chorograph, m. (...aphen), landschaptteekenaar.
Chorographie, v. gmv. beschrijving van landen.
Chose, v. (-s), zaak, ding; grap, klucht.
Chouans, m. mv. (fr. gesch.) aanhangers der Bourbons in
 de Vendée
Chrestomathie, v. (...ën), verzameling van uittreksels
 der werken van dichters en prozaschrijvers, bloemlezing.
Chrie, v. (...ën), korte spreuk; opstel dat de leerlingen
 moeten uitbreiden.
Chroma, v. kleur.
Chromatiek, v. gmv. leer van het ontstaan en de ver-
 houding der kleuren.
Chromatisch, bn. **de — schaal**, (muz.) zekere toonreeks.
Chromatophoren, m. mv. (ontl.) kleurdragers.
Chromatroop, m. gmv. nevelbeelden (door twee toover-
 lantaarns voortgebracht), dissolving-views.
Chromium, o. zeker metaal.
Chronique scandaleuse, v. schandelijk stadspraatje.
Chronisch, bn. langdurig, slepend (van ziekten).
Chronogram, v. (-men), jaartal-vers.
Chronographie, v. gmv. tijdsbeschrijving.
Chronologie, v. gmv. tijdrekenkunde, tijdleer.
Chronologisch, bn. tijdrekenkundig.
Chronoscoop, m. (...open), toestel om zeer kleine tijd-
 deelen (bv. duizendsten of tienduizendsten van sekonden)
 te meten.
Chrysoberyll, o. zeker edelgesteente.
Chrysographie, v. gmv. goudschrijfkunst.
Chrysolith, m. zekere delfstof.
Chrysopras, v. goudsbloem.
Chrysorhamnine, v. avignonbessen, perzische bessen,
 geelbessen (bevattende eene goudgele kleurstof).
Chryso-type, v. gmv. photographie op papier dat met
 eene onzijdige goudoplossing behandeld is.
Chrysoot, o. een naar goud gelijkend metaalmengsel.

48 Chthonisothermen—Citatie.

- Chthonisothermen** (ook **Isogeothermen**), mv. zekere lijnen op de oppervlakte des aardbols.
- Chymus**, m. (ontl.) spijspap, maagbrij.
- Chut!** m. stil! zwijg!
- Ciborie**, v. (...ën), (bij de r. k.) hostiekas, ouwelvaas.
- Cicade**, v. schuimbeestje.
- Cicero**, m. (boekdr.) zekere lettersoort.
- Cicerone**, m. (-n), gids, geleider, wegwijzer.
- Cichorei**, v. (B. voor de plant m. voor den wortel), suikerij, zeker wortelgewas.
- Cicisbeo**, m. damesgeleider, vertrouwde vriend eener gehuwde vrouw (in Italië).
- Cid**, m. aanvoerder, eeretitel van een beroemden spaanschen held.
- Cyper**, (B. **Cider**), m. gmv. ooftwijn, appeldrank.
- Cl-devants**, m. mv. (in Frankrijk) spotnaam voor de personen uit adellijke en vorstelijke familiën.
- Climier**, o. en m. (B.) helmkam.
- Cinellen**, v. mv. koperen bekkens bij de turksche veldmuziek.
- Cinoforama**, o. verbeterde camera-obscura.
- Cinnamomum**, o. kaneel.
- Circassienne**, v. (-s), fijn gekeperde wollen stof.
- Circe**, v. (-s), verleidelijke boeelerster.
- Circulair**, bn. kringvormig, rondachtig.
- Circulaire**, v. (-s), rondgaande brief, rondschrijven.
- Circulatie**, v. (bloeds)omloop, (gelds)omloop.
- Circuleeren**, ow. gel., in omloop zijn; (laten) rondgaan (ter onderteekening, ter lezing); **het —d medium**, geld in omloop.
- Circumferentie**, v. omvang, omkring.
- Circumflex**, **Circumflexus**, m. omgebogen toonteeken, kapje (^).
- Circummediaanshoogten**. v. mv. hoogten der hemellichamen, gemeten terwijl deze zich in de nabijheid van den meridiaan bevinden.
- Circumpolairsterren**, v. mv. hemellichten die voor ons nooit opkomen of ondergaan.
- Circumscribeeren**, ow. gel., omschrijven; (iem.) beperken.
- Circumspectie**, v. gmv. omzichtigheid, behoedzaamheid.
- Circumstantie**, v. gmv. gesteldheid, omstandigheid, geschapenheid, toestand.
- Circumvallatie**, v. (...ën), (vest.) omschansing, insluiting.
- Circumventie**, v. (...ën), bedrog, bedriegerij.
- Circus**, m. ronde schouwplaats, strijd-, renbaan, worstelperk.
- Cis**, v. (muz.) verhoogende halve toon. —, bijw. aan deze zijde; **cisalpijnsch**, aan deze zijde der Alpen.
- Ciseleeren**, bw. gel., metalen kunstmatig bewerken met scherpe werktuigen, steken (met de stift); ingraveeren, drijven (zilver).
- Citaat**, o. (...aten), aangehaalde plaats.
- Citatie**, v. (...ën), aanhaling, aangehaalde plaats (uit een geschrift). —. v. (...ën), (recht) dagvaarding, daging.

- Citadel**, v. (-len), burgt, sterkte, kasteel.
- Citeeren**, bw. gel., aanhalen (eenen schrijver of zijn werk), gewag maken van; (recht.) dagvaarden; dagen.
- Cité**, v. stad (meer bepaald de oude stad van Parijs).
- Citer**, **Citber**, (B.) **Cyther**, v. (-s), snarenspeeltuig.
- Cito**, met spoed (op adressen van brieven); **citissime**, in allerijl.
- City**, v. stad (meer bepaald de oude stad van Londen).
- Civiel**, bn. (-er, -st), burgerlijk; den burgerstand betreffende (in tegenstelling van militair); billijk, goedkoop, niet hoog in prijs; beleefd, hoffelijk; **de —e lust**, som aan eenen vorst op de staatsbegrooting toegekend; **de —e staat**, burgerlijke stand.
- Civilisatie**, v. gmv. beschaving, versijning der zeden.
- Civiliseeren**, bw. gel., beschaven, verlichten.
- Civilliteit**, v. gmv. welgemanierdheid, hoffelijkheid.
- Claret**, m. bleekroode wijn, bleekert.
- Clairvoyant**, bv. helderziende.
- Clairvoyante**, v. (-s), helderziende vrouw (helpster der magnetiseurs).
- Clandestien**, bn. heimelijk, verboden; geheim.
- Claque**, v. (eert) gehuurde bende handenklappers in de parijische schouwburgen.
- Claqueurs**, m. mv. gehuurde toejuichers.
- Clarificeeren**, **Clarifiëren**, bw. gel., klaren.
- Clarine**, **Clarino**, v. trompet.
- Classiek**, bn. zie **Klassiek**.
- Classificatie**, v. rangschikking in klassen, klassenverdeeling.
- Classificeeren**, **Classifiëren**, bw. gel., in klassen
- Clausula** v. cel, kluis. (rangschikken, - verdeelen.
- Clausule**, v. (-n), voorwaarde, bepaling.
- Claves**, v. mv. (muz) toetsen, klavieren van een snarenbord.
- Clavinaur**, v. al de klaviertoetsen; toetsenoord.
- Clavis**, v. (muz.) sleutel.
- Clerezze**, **Clerezzy**, v. **Clerus**, m. gmv. geestelijkheid; **de bisschoppelijke clerezzy**, het oud-roomsche kerkgenootschap, de jansenisten.
- Clericus**, m. (...ci), geestelijke.
- Clicheeren**, bw. gel., zekere wijze om de metalen vormen van plaatwerken af te nemen; **een cliché**, een op deze wijze verkregen afdruk.
- Clément**, m. (-en), beschermeling; iemand die zich door eenen advokaat laat bedienen.
- Climax**, m. (red. en dichtk) opklimming.
- Clinische school**, v. (...olen), instelling voor onderwijs in de heilkunde en artsenijsengkunde.
- Clique**, v. (-s), vereniging van lieden met siechte bedoeelingen, kliek, bende, rot.
- Cloak**, v. (-en), manteljas, mantel.
- Clown**, m. (-s), hansworst, grappenmaker.
- Club**, **Klub**, v. (-s), besloten gezelschap, sociëteit; politieke vereening.

- Clubbist**, m. (-en), lid eener club.
- Coactie**, v. (...ën), dwang, geweldadige aanranding.
- Coactief**, bn. dringend, met geweld.
- Coadjutor**, m. (-s), helper, bijstander (van eenen prelaat enz.).
- Coaguleeren**, ow. gel., stollen.
- Coaks**, mv. **Coke**, v. gaskolen, verkolde of ontzwavelde steenkolen.
- Coallseeren**, bw. gel., verbinden, vereenigen.
- Coallie**, v. (...ën), verbond, vereeniging (b. v. van twee of meer mogendheden tegen eene andere).
- Cocagne**, **Cocagnemast**, m. (-en), klimmast, klauterboom (tot gymnastische oefening of als volksspel gebezigd); (fig.) laud van —, luilekkerland.
- Cocarde**, v. (-n), hoed-, mutsstrik, veld-, nationaal teeken.
- Cochenille**, v. (-s), konzenilje, halfvleugelig insect; fraaie roode verfstof (karmijn).
- Cocon**, m. (-s), tonnetje, weefsel-, pop van eenen zijdeworm.
- Code**, **Codex**, m. wetboek; oud handschrift, **code Napoleon**, burgerlijk wetboek van Napoleon I.
- Codlcll**, o. (-len), bijvoegsel-, aanhangsel tot een testament.
- Codille**, v. dubbel verlies (in zekere kaartspelen). —, bijw. verloren, bedorven, geruïneerd.
- Coëfficiënt**, v. (-en), (stelk) bekend of als bekend aangenomen getal; vermenigvuldiger.
- Coelestin**, o. gmv. zekere gekristalliseerde delfstof.
- Coërceerend**, bn. — **e middelen**, dwangmiddelen.
- Coërcibel**, bn. — **e gassoorten**, die tot den drupvormigen vloeibaren toestand kunnen gebracht worden.
- Coërcitief**, bn. bedwingend.
- Coërceerende kracht**, v. gmv. eigenschap van het staal tot verhindering van de scheiding der vereenigde, en hereeniging der eenmaal gescheiden metalen.
- Coeur**, m. gmv. harten (in het kaartspel).
- Cognac**, m. gmv. fransche brandewijn van Cognac.
- Cognaten**, mv. bloedverwanten van moederszijde.
- Cognitie**, v. gmv. kennisneming, onderzoek.
- Cognossemnt**, **Connossement**, (-en), (koopb.) zeevrachtbrief.
- Cohaerentie**, **Cohaesiekracht**, v. (nat.) samenhang, bijeenhoudende kracht.
- Cohobatie**, v. (...ën), herhaalde destillatie van vloeistoffen.
- Cohorte**, v. (-n), legerafdeeling, krijgsbende.
- Cohue**, v. verwarde volkshoop; woest geras, getier.
- Coiffeeren**, bw. ow. gel., kappen; (fig.) **met iets ge-coiffeerd zijn**, over iets in zijnen schik -, met iets ver-eerd zijn.
- Colffeur**, m. (-s), kapper.
- Coiffure**, v. (-s), kapsel.
- Coïncideeren**, ow. gel., samenvallen, op hetzelfde uitkomen.
- Coïsonneeren**, **Koïsonneeren**, bw. gel., smadelijk bejegenen, plagen, zeer lastig vallen.
- Coke**, zie **Coaks**.

- Col**, m. (-s), bergpas; halsdoek, stropdas, gespdas.
- Colchicaczeën**, mv. zekere planten-familie.
- Coleriek**, bn. oplopend, haastig.
- Coliseum**, o. (...ea), schouwburg van het oude Rome; groot en prachtig gebouw voor openbare vermakelijkheden.
- Collaborator**, m. (-s), medearbeider.
- Collateraal**, bn. en bw. zijdelingsch; zijdelings; **collaterale erfgenamen**, erfgenamen in de zijlinie; **collaterale successie**, erfenis die op eenen zijtak overgaat. —, o. recht van successie, belasting op het aanvaarden van eene nalatenschap of een legaat.
- Collateralen**, mv. zijdelingsche bloedverwanten.
- Collatie**, v. vergelijking van geschriften, nalezing; **recht van —**, recht om eene predikantsplaats enz. te begeben.
- Collation**, o. (-s), maaltijd van koud vleesch, fruit, gebak enz.
- Collationneeren**, bw. gel., nalezen, vergelijken (boeken, geschriften met elkander).
- Collator**, m. (-en), die eene predikantsplaats begeeft.
- Collé**, **Collébal**, m. (bilj.) bal onder den band.
- Collectaneum**, o. (...ea), verzameling van geschriften.
- Collectant**, m. (-en), inzamelaar van giften.
- Collecte**, v. (-n), inzameling van giften (voor de armen enz.); verkoop van loterij-loten.
- Collecteeren**, bw. gel., inzamelen (giften).
- Collectear**, m. **gekwalificeerde** —, van regeeringswege aangestelde verkooper van loten in de staatsloterij.
- Collectie**, v. (...ën), verzameling; aantal.
- Collectief**, bn. verzamelend, gemeenschappelijk, te zamen.
- Collectieerglas**, o. (...zen), (gez.) verzamelglas, lens waardoor de lichtstralen in één brandpunt worden verzameld.
- Collector**, m. (-en), (nat.) werktuig om electriciteit te binden en op te hoopen.
- Collega**, m. (-as), ambtgenoot.
- Collegie**, v. (...ën), vereeniging, kring, gezelschap; lichaam; vergaderplaats; lessen der hoogleeraren aan de akademiën en athena; — **houden**, — **aanhooren**, voorlezingen en houden of hooren (over zeker vak van wetenschap).
- Collegiemeester**, m. (-s), catechiseermeester.
- Collegiant**, m. (-en), lid van zekere (inz. doopsgezinde) kerkgezindte.
- Collet**, m. (-s), rijbuis, ruiterbuis, kolder.
- Coll**, o. (-s), kist, vat, fust (ter verzending van waren).
- Collideeren**, ow. gel., samentreffen, tegen elkander aandruischen, botsen.
- Collimatie**, v. (...ën), verschil tusschen den uitslag der meting en de werkelijke waarde van het gemetene.
- Collijn**, v. (gez.) gezichtslijn.
- Collimator**, m. (-s), zeker werktuig.
- Collisie**, v. (...ën), botsing, strijd; (fig.) beklemdheid, nood.
- Collier**, m. (-s), halsband, halssnoer (sieraad).
- Collodion**, **Collodium**, o. gmv. oplossing van schietkatoen in aether.

- Colloquium**, o. (...ia), samenspraak, mondeling voorloopig onderzoek der protestantsche geestelijken.
- Colombien**, bn. duivenhalskleurig (donkerrood en blauw).
- Colombier**, o. zekere papiersoort.
- Colonnade**, v. (-s), zuilenrij.
- Colonne**, v. (-s), zuil, pilaar, kolom; krijgsbende, legerafdeeling; zekere dansfiguur; **vliegende** —, verspreide krijgsmacht.
- Colophonium**, o. gmv. spiegel-, vioolhars.
- Coloraturen**, v. mv. (muz.) kunstige toonwendingen.
- Coloreeren**, bw. gel., verven, kleuren; (fig.) vergoelijken, eenen schijn geven.
- Coloriet**, o. gmv. kleurgeving, kleurmenging.
- Colorist**, m. (-en), kleurgever, kleurmenger.
- Colorine**, v. gmv. zekere roode verfstof.
- Colos, Colossus**, m. zie **Kolossus**.
- Colporteeran**, bw. gel., waren aan de huizen venten; boeken -, geschriften verspreiden.
- Colporteur**, m. (-s), marskramer, straatkoopman; verspreider van boeken of geschriften, reiziger voor den boek-
- Columbine**, v. gmv. zekere meststof. (handel.)
- Combinatie**, v. (...ën), verbinding, samenstelling (in gedachten); berekening; ontwerp; **leer der combinatiën**, (wisk.) leer der vereeniging van elementen; (ook) waarschijnlijkheidsleer.
- Combineeren**, bw. gel., vereenigen, samenvoegen; vergelijken, berekenen; ontwerpen.
- Combustie**, v. (...ën), verbranding; brandschade; opschud-
- Comestibelen**, mv. eetwaren, mondbehoefden. (ding.)
- Comfort**, o. gmv. gemak, welbehagen, tevredenheid.
- Comfortable**, bn. gemakkelijk, genoegelijk, behagelijk, aangenaam.
- Comitaat**, o. (...aten), geleide (in Hongarije), arrondissement, district; arrondissementsvergadering.
- Comité**, o. (-s), vereeniging van personen met eenig onderzoek of met de behartiging van zekere belangen belast; commissie (uit den boezem van eene vergadering of een bestuur; **vergaderen in** —, of —**generaal**, eene zitting met gesloten deuren houden).
- Commandant**, m. (-en), bevelhebber.
- Commandement**, o. (-en), bevel, bevoegdheid te gebiedten of te bevelen; **militaire** —**en**, afdeelingen waarin een land (wat zijn krijgswezen betreft) verdeeld is.
- Commandeeren**, bw. gel., bevel voeren, bevelen, gebiedten.
- Commanderie**, v. (oudt.) gebied eener ridderorde.
- Commandeur**, m. (-s), bevelhebber, naam van een der hoogste rangen bij ridderorden.
- Commanditalr**, m. en bn. —**e deelgenoot**; deelgenoot in een handelsvereeniging; waar de een het geld schiet en de ander de zaak bestuurt, stille deelgenoot.
- Commanditie**, v. zoodanige vereeniging, commanditaire vennootschap.

- Commando**, o. bevel; zie **Commandement**; **staf van —**, veldheersstaf.
- Comme il faut**, bijw. zoo als het behoort, in orde.
- Commemorative**, v. (...ën), gedachte, herinnering; gedachtenis
- Commensaal**, v. (...alen), inwoner (ten huize van iem.), kostganger.
- Commensales**, v. (-sen), inwoonster (ten huize van iem.), kostgangerster.
- Commensurabel**, bn. — **e grootheden**, wier onderlinge verhouding door de eenheid van een getal kan worden uitgedrukt.
- Commentair**, v. (...en), verklaring, uitlegging, opheldering.
- Commentator**, m. (-s), verklaarder, uitlegger. (ring.)
- Commenteeren**, bw. gel., verklaren, van uitleggingen voorzien.
- Commerce**, m. gmv. zeker kaartspel.
- Commercie**, v. gmv. handel, koophandel.
- Commerciël**, bn. tot den handel behoorende, handels...
- Committant**, m. (-en), lastgever, principaal.
- Commis**, m. zie **Kommiss**; — **voyageur**, reiziger voor den handel, reizend handelsbediende.
- Commissariaat**, o. (...aten), ambt-, bediening-, kantoor van den commissaris.
- Commissaris**, m. (-sen), gelastigde, volmachthebber, uitvoerder, bezorger; bestuurder (eener sociëteit), toezicht hebbende deelhebber (eener maatschappij); aanteekenaar (van een beurt- of marktveer); — **van politie**; — **van orde**; — **van oorlog**.
- Commissie**, v. (...ën), volmacht, last; bestelling, boodschap; vereeniging van eenige personen tot het verrichten van zekeren hun opgedragen last; (koopf.) loon voor de bezorging eener zaak.
- Commissiounair**, m. (-s), lasthebbend zaakwaarnemer, gevolmachtigde.
- Commissoriaal**, bijw. iets — **maken**, het onderzoek van iets aan eene commissie opdragen.
- Committent**, m. (-en), lastgever.
- Committeeren**, bw. gel., last geven, opdragen, volmacht geven; **een gecommitteerde**, lasthebber.
- Commode**, v. (-s), ladetafel.
- Commode**, **Commod**, bn. gemakkelijk.
- Commoditeit**, v. (-en), gemak; geheim gemak.
- Commodore**, m. (-s), bevelhebber van een smaldeel (in Engeland en Noord-Amerika).
- Commodoners**, m. mv. studenten van den tweeden rang (in Engeland).
- Commons**, mv. het Lagerhuis, de leden van het Lagerhuis (in Engeland).
- Commun**, bn. en bw. gemeen; gemeenschappelijk.
- Communicatie**, v. (...ën), mededeeling, kennisgeving.
- Communicatief**, bn. mededeelzaam, praatachtig.

54 Communiceeren—Compleet.

- Communiceeren**, bw. gel., mededeelen.
- Commune**, v. gemeenschappelijk bezit; - leven; heilig avondmaal: (r. k.) opneming in de kerk.
- Communiceeren**, ow. gel., (r. k.) ten avondmaal gaan.
- Communismus**, **Communisme**, o. gmv stelsel der gemeenschap van goederen en der afschaffing van het eigendomsrecht.
- Communist**, m. (-en), aanhanger -, voorstander van het communismus.
- Compact**, bn. en bijw. (-er, -st), vast-, dicht ineengedrongen.
- Compagnie**, v. (...ën), handelsvereeniging, maatschappij; vennootschap; afdeeling soldaten onder eenen kapitein.
- Compagnieschap**, o. (-pen), **Compagnon**, m. (-s), gezelschap, deelnemer, medearbeider; handelsgenoot, vennoot, lid eener handelsfirma.
- Comparant**, bn. verschijnende.
- Comparant**, m. (-en), **Comparante**, v. (-n), die (voor eenen notaris enz.) verschijnt om eene akte op te maken enz.
- Comparateur**, m. (-s), (wisk.) werktuig tot vergelijking der lengte.
- Comparatief**, bn. en bijw. vergelijkend, vergelijkenderwijze.
- Compareeren**, ow. gel., verschijnen; zich voor (het gerecht enz.) stellen; vergelijken.
- Comparitie**, v. (...ën), verschijning (voor het gerecht); vergadering, bijeenkomst (b. v. van schuldeischers).
- Compartimenten**, o. mv. regelmatig afgedeelde vakken.
- Compatibel**, bn. vereenigbaar, bestaanbaar met, samenpassend.
- Compatibiliteit**, v. vatbaarheid (van twee dingen) tot samenvoeging; bestaanbaarheid (met).
- Compendieus**, bn. kort, ineengedrongen, gemakkelijk.
- Compendium**, o. (...dia), kort begrip eener wetenschap; beknopt uittreksel; handboek.
- Compensatie**, v. (...ën), vergoeding, vereffening.
- Compenseeren**, bw. gel., vereffenen; tegen elkander opwegen.
- Compère**, m. (fig) vroolijke snaak; medestander; (helper eens goochelaars, magnetiseurs enz.).
- Competent**, bn. (-er, -st), bevoegd, gerechtigd; behoorlijk, rechtmatig; **de — e portie**, (bij verdeelingen).
- Competent**, m. (-en) mededinger (naar een ambt).
- Competentie**, v. bevoegdheid; rechtmatig aandeel; bevoegd oordeel; mededinging.
- Competeeren**, ow. gel., wettig toekomen; dingen (naar).
- Compilatie**, v. (...ën), samenflansing, werk uit brokstukken van andere werken bestaande.
- Compiler**, m. (-s), verzamelaar van uittreksels van verschillende werken tot een geheel, samenflanser.
- Compliceeren**, bw. gel., bijeenbrengen uit verschillende werken.
- Compleet**, bn. en bijw. voltallig, ongeschonden.

- Complement**, o. (-en), aanvulsel, (ook wis- en taalkunde).
Complementair, bn. — **e kleuren**, aanvullingskleuren.
Complementeeren, bw. gel., aanvullen, voltalfig maken, het ontbrekende bijvoegen.
Complexie, v. lichaamsgesteldheid; gemoedstoestand.
Complicatie, v. (...ën) verwikkelde toestand, verwardheid.
Complicen, mv. medeplichtigen, medeschuldigen.
Compliceeren, bw. gel., verwickelen, verwarren.
Compliciteit, v. medeplichtigheid.
Compliment, o. (-en), beleefdheidsbetuiging, groet.
Complimenteeren, bw. gel., begroeten.
Complimenteus, bn. en bijw. vol complimenten.
Complot, o. (-ten), samenrotting, geheim verbond (met eene kwade bedoeling), samenzwering; de zaamgezwoeren.
Complotteeren, ow. gel., samenrotten, smeden, brouwen (iets misdadigs).
Componeeren, bw. gel., samenstellen, schrijven, scheppen (inz. in muziekstukken).
Componist, m. (-en), toonzetter, toondichter.
Compositie, v. (...ën), samenstelling; metaalmengsel; ordening eener schilderij of van een bouwwerk, toonzetting, muziekstuk; minnelijk verdrag.
Compost, o. (landb.) mengselmest.
Compot, **Compote**, v. ingelegde vruchten; glas of glazen kom waarin deze worden op tafel gebracht.
Comprehensie, v. gmv. bevattingskracht.
Compres, bn. vast, samengedrukt; — **gedrukt**, dicht ineengedrukt (van boekdrukwerk).
Compres, v. bevochtigd lapje, wickje (op eene wond).
Compressie, v. samendrukking, persing, verdichting (b.v. der lucht).
Comprimeeren, bw. gel., samendrukken, bedwingen, in toom houden.
Compromis, o. (...ites), minnelijke schikking; (ned. gesch.) verbond der edelen; (recht.) akte van benoeming van scheidsrechters.
Compromitteeren, bw. gel. (iëm) in opspraak brengen, verdacht maken, in zijne eer aantasten; in het spel trekken, verantwoordelijk maken; **zich** —, ww. zich/blootstellen, zijne eer —, zijnen goeden naam in gevaar brengen, — op het spel zetten.
Comptabiliteit, v. gmv. verantwoordelijkheid, rekenplichtigheid.
Comptabel, bn. rekenplichtig.
Comptant, zie **Contant**.
Computatie, v. (...ën), overslag, berekening.
Computeeren, bw. gel., eenen overslag maken, berekenen.
Cón, vz. **con affetto**, (muz.) aandoenlijk, roerend; **con affizione**, (muz.) droevig, zwaarmoedig; **con amore**, met liefde of lust, zeer gaarne, gemoedelijk; **con brio**, (muz.) met gedruisch, druischend; **con sprezzione**, (muz.) met uitdrukking, uitdrakkelijk; **con fuoco**, (muz.)

met vuur, levendig; **con gravita**, (muz.) met waardigheid; **con grazia**, (muz.) met bevalligheid; **con moto**, (muz.) met beweging, levendig, treffend.

Concaaf, bn. hol, holrond. (ling.)

Concatenatie, v. (...ën), aaneenschakeling, samenstrenging.

Concedeeren, bw. gel., inwilligen, bewilligen in, toestaan; **concedo**, ik stem toe, het zij zoo.

Concentratie, v. (...ën) vereeniging -, samentrekking in één punt; vereeniging van al het gezag in één persoon of slechts weinige personen.

Concentreeren, bw. ow. gel., samendringen, vereenigen-, samentrekken tot één punt; (nat.) dichter maken, versterken.

Concentrisch, bn. een gemeenschapp. middelpunt hebbende.

Concept, o. (-en), ontwerp, schets, plan, opstel, minuut; begrip; **—wet**, **—reglement**; **uit zijn — gebracht worden**, in den loop zijner gedachten gestoord worden.

Conceptie, v. bevatting, begrip, gedachte; korte samentrekking (van een geschrift); ontvangenis.

Concerneeren, ow. gel., betreffen, raken, aangaan.

Concert, o. (-en), uitvoering door verschillende toonkunstenaars en zangers, muziekpartij; **de —**, eenstemmig, eensgezind.

Concerteeren, ow. gel., wedijveren, op een concert medespelen.

Concessie, v. (...ën), vergunning (tot den aanleg van werken of diensten van openbaar nut enz.); gunning; inwilliging, bewilliging (het toegeven aan de eischen eens volks, eener partij enz.)

Concessioneeren, bw. gel., **een geconcessioneerde spoorweg**, een spoorweg tot welks aanleg aan partikulieren vergunning is verleend (in tegenstelling van eenen staatspoorweg).

Conceffl, mv. schijnbaar, geestige invallen of zetten; (red.) valsche -, overdrevene figuren.

Concha, v. tweeschalige schelp.

Conchifera, mv. schelpdieren.

Conchoïde v. (meetk) kromme schelpvormige lijn.

Conchylïën, mv. schelp-, schaaldieren.

Conchyliologie, v. gmv. horens- en schelpenkennis.

Conclerge, m. en v. (-s), bewaarder, bewaarster, cipier; opzichter, opzichtster; huisbewaarder.

Conclergerie, v. (...ën), ciperswoning; naam eener gevangenis te Parijs.

Concile, v. (B. o. en v.), (...ën), **Concilium**, o. (...ia), kerkvergadering.

Concillieeren, bw. gel., verzoenen, bemiddelen.

Concipleeren, bw. gel., ontwerpen, opstellen.

Conclave, o. vergadering van kardinalen (na 's pausen dood, ter verkiezing van eenen nieuwen paus).

Concludeeren, bw. gel., besluiten, gevolgtrekkingen maken; (recht.) eischen stellen. [eisch.]

Concluse, v. (...ën), besluit, gevolgtrekking, slot; (recht.)

- Concordaat**, o. (...aten), verdrag, overeenkomst, traktaat; (inz. met den paus over de aangelegenheden der r. k. kerk).
- Concordant**, bn. overeenstemmend.
- Concordantie**, v. overeenstemming; alphabetische lijst der spreuken in de H. S.
- Concordeeren**, ow. gel., overeenstemmen.
- Concordia**, v. eendracht, overeenstemming; **concordiares parvae crescunt**, eendracht maakt macht (oud-holl. spreuk, randschrift op de oud-holl. munten).
- Concours**, o. bijeenkomst der schuldeischers van eenen gefailleerde ter indiening hunner vorderingen; wedstrijd, het dingen naar een uitgeschreven prijs, konkoers.
- Concreet**, bn. vereenigd, gestold; — **begrip**, begrip dat de eigenschap met het onderwerp vereenigt (in tegenstelling van **abstract begrip**, waarbij men de voorwerpen op zich zelven beschouwt); **het concrete** (benoemde) **geconcrement**, o. (-en), (ontl.) zeker samengroeisel. [**tal**].
- Concrete**, v. soort wortel.
- Concurrent**, m. (-en), mededinger; mede-schuldeischer; mede-erigenaam.
- Concurrentie**, v. gmw. wedijver, mededinging.
- Concurrereen**, ow. gel., wedijveren, mededingen; in eene failliete massa met de anderen deelen.
- Condemnatie**, v. (...ën), veroordeeling.
- Condemneeren**, bw. gel., veroordeelen, laken, afkeuren.
- Condensatie**, v. (nat.) verdichting, het samendringen der stof in een kleineren omvang.
- Condensator**, m. (-s), verdichter, destilleertoestel.
- Condenseeren**, bw. gel., verdichten, samendringen (eene kleinere ruimte).
- Conditie**, v. (...ën), voorwaarde, beding; toestand; voorslag; bediening, post, stand; heildronk, toast.
- Conditionneel**, bn. en bw. voorwaardelijk.
- Conditionneeren**, bw. gel., voorwaarden bedingen; in een goeden toestand brengen of houden; **een wel geconditionneerde bibliotheek**.
- Conditio**, v. **conditio sine qua non**, onvermijdelijke voorwaarde.
- Condoleantiebrief**, m. (...ven), brief van rouwbeklag.
- Condoleeren**, bw. gel., (iem.) rouwbeklag betuigen.
- Condor**, m. (-s), een der grootste roofvogels.
- Conduct**, o. begeleiding, geleide.
- Conducteur**, m. (-s), geleider; persoon die (op omnibussen, diligences, stoombooten en spoorwagens) voor het gemak en de veiligheid van personen en goederen zorgt.
- Conductor**, m. (-en), (nat.) electriciteits-geleider.
- Conduite**, v. gedrag; opzicht, leiding; — **lijsten**, gedraglijsten (bij het leger enz.)
- Confederatie**, v. (...ën), verbond, statenbond, bondstaat.
- Confedereeren**, bw. gel., verbinden; **de geconfedereerden**, de verbondenen. (komst en beraadslaging).
- Conferentie**, v. (...ën), bijeenkomst, vergadering, samen-

- Confereeren**, bw. gel., vergelijken, beraadslagen.
- Conferven**, mv. draadwieren.
- Confessie**, v. (...ën), belijdenis, bekentenis; geloofsbelijdenis; geloofspartij; **de augsburgsche** —, **de helvetische** —.
- Confessionaris**, m. (-sen), r. biechtvader.
- Confesso**, in —, (recht.) erkend, toegegeven.
- Confidentieel**, bn. en bijw. vertrouwelijk.
- Configuratie**, v. — **der sterren**, de verschillende standen van de wachters ten opzichte van de planeten waartoe zij behooren.
- Confinement**, o. gmv. huis-, stad-arrest, opsluiting, gevangenzetting.
- Confineeren**, bw. gel., belenden, palen aan, grenzen aan; gevangen zetten, opsluiten, arrest geven.
- Confirmandus**, w. (...di), nieuw aangenomen lid der kerk; vormkind.
- Confirmatie**, v. (...ën), bevestiging; inwijding, opneming (als lidmaat der kerk).
- Confirmatief**, bn. bekrachtigend.
- Confirmeeren**, bevestigen, bekrachtigen; opnemen (als lidmaat der kerk); vormen, inzegenen.
- Confiscatie**, v. (...ën), gerechtelijke inbeslagneming, verbeurdverklaring.
- Confisqueeren**, bw. gel., gerechtelijk in beslag nemen, verbeurd verklaren, aanhalen (sluikgoederen).
- Confiteor**, ik beken, ik belijd.
- Confituren**, mv. ingemaakte vruchten enz.
- Conflict**, v. (-en), samenstooting, botsing, strijd.
- Conflueente**, v. (...ën), samenvloeiing.
- Conflueeren**, ow. gel., samenvloeien. (orde.)
- Conform**, bijw. overeenstemmend, overeenkomstig met, in
- Conformisten**, m. mv. aanhangers der heerschende bisschoppelijke kerk in Engeland; **non**—, die van deze kerk afwijken.
- Conformiteit**, v. gelijkvormigheid, overeenstemming.
- Confortable**, zie **Comfortable**.
- Confrater**, m. (-s), ambtgenoot, medelid, medebroeder, medearbeider.
- Confrontatie**, v. (...ën), tegen-elkander-stelling, tegenoverstelling (van twee personen enz.).
- Confronteeren**, bw. gel., vergelijken; tegen elkander overstellen (personen door den rechter), getuigen hooren en hunne getuigenissen vergelijken.
- Confundeeren**, bw. gel., verwarren, verwisselen.
- Confusie**, v. verwarring, beschaamdheid, verlegenheid.
- Confuus**, bn. en bijw. (...uzer, -st), verward, verlegen, beschaamd, verbluft.
- Confutatie**, v. (...ën), wederlegging.
- Confuteeren**, bw. gel. wederleggen.
- Congé**, o. gmv. afscheid; ontslag; **iem. zijn** — **geven**, ontslaan (uit de dienst enz.).

- Congédiëeren**, bw. gel., ontslaan, afscheid geven, wegzenden.
- Congelatie** of **Conglaciatie**, v. bevrozing; het verstijven door de koude.
- Congestie**, v. (...ën), aandrang, ophooping (b. v. van bloed naar het hoofd).
- Conglomeraat**, o. samenhooping van verschillende bestanddeelen; **de conglomeraten**, zekere rotsmassa's (ook **puddingen** of **samengeklonterde gesteenten** genoemd).
- Conglutinaat**, o. het aaneengelijmde, verdikte.
- Conglutineeren**, bw. gel., samenlijmen, samenkleven.
- Congratulatie**, v. (...ën), gelukwensching.
- Congratuleeren**, bw. gel., geluk wenschen, feliciteeren.
- Congregatie**, v. (...ën), verzameling, vergadering, vereeniging (inz. van geestelijke personen).
- Congregeeren**, verzamelen, verbroederen.
- Congres**, o. (-sen), samenkomst (van vorstelijke personen of hunne gezanten, ministers, diplomaten); vergadering (ter behandeling van wetenschappelijke en andere onderwerpen); wetgevende vergadering (b. v. in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika).
- Congreszuil**, v. gedenkteeken te Brussel opgericht aan het nationaal congres aldaar in 1830 en 1831 gehouden.
- Congrevisch**, bn. — **e vuurpijlen**, (zoo genoemd naar William Congreve, die in de vervaardiging daarvan verbetering bracht); — **e druk**, (zoo genoemd naar denzelfden Engelschman, die de kunst heeft uitgevonden met onderscheidene kleuren tegelijk te drukken).
- Congruent**, bn. overeenstemmend, gelijkvormig.
- Congruentie**, v. overeenstemming, gelijkh., gelijkvormigh.
- Congruereen**, ow. gel., overeenstemmen, samenpassen; elk. volkomen passen.
- Confereeren**, mv. kegeldragers.
- Confine**, **Cicutine**, v. zekere vergiftige vloeistof.
- Conisch**, bn. kegelvormig.
- Conjectureeren**, bw. gel., vermoeden, gissen, onderstellen.
- Contugaal**, bn. echtelijk. [den].
- Conjugatie**, v. (...ën), (taalk.) vervoeging (der werkwoorden).
- Conjugeeren**, bw. gel. vervoegen.
- Conjunctie** v. (...ën), vereeniging, verbinding; samenstand (van twee hemellichamen.)
- Conjunctivus**, m. gmv. (taalk.) bij-, aanvoegende wijs.
- Conjuncturen**, v. mv. samentreffende invloedrijke omstandigheden; (ook) tijdsomstandigheden.
- Conjuratie**, (...ën), samenzwering, komplot.
- Conjureren**, bw. gel. samenzweren; bezweren.
- Connaissement**, **Connossement**, o. zie **Cognossement**.
- Connetable**, m. (-n), (oudt.) opper-rijksmaarschalk en veldheer der Kroon (in Frankrijk).
- Connexie**, v. (...ën), samenhang, verbinding; invloedrijke kennissen, omgeving; handelsbetrekking.

Conniventie, v. oogluiking, toegevendheid; medeplichtigheid aan een strafbaar bedrijf door het niet te beletten.

Conniveeren, bw. gel., door de vingers zien, oogluikend toelaten; (fig.) medeplichtig zijn.

Corrector, m. (-s), tweede leeraar aan een latijnsche school of een gymnasium.

Correctoraat, o. ambt van corrector.

Conscentie, v. geweten, bewustzijn; **ik heb er — van**, ik gevoel er berouw over.

Conscentieus, bn. (...zer, -st), gemoedelijk, nauwgezet, stipt eerlijk.

Conscribeeren, bw. gel., opschrijven; (mil.) dienstplichtig verklaren.

Conscriptie, v. krijgsopschrijving, inschrijving en loting voor de militaire dienst.

Conscrit, m. (-s), loteling, militieplichtige, jong soldaat.

Consecratie, v. inzegening (bij de r. k. eeredienst).

Consecreeren, bw. gel., wijden, inzegenen.

Consecutief, bn. en bw. achtereenvolgend, achtereenvolgens.

Consent, **consentement**, o. toestemming, vergunning.

Consentbiljet, o. (-ten), verlofsbriefje, bewijs van vergunning; gelei-biljet (voor belaste goederen).

Consenteeren, ow. gel., toestemmen, bewilligen in, vergunnen, **wie zwijgt consenteert**, wie geen antwoord geeft, stemt toe.

Consequent, bn. en bijw. (-er; -st), in overeenstemming met (beginselen, daden enz.)

Consequente, v. (...ën), gevolgtrekking; het getrouw blijven aan beginselen.

Conserf, o. (...ven), stroop van gesuikerde vruchten; kruis-

Conservevat, v. gmv. bewaring, behoud. (densuiker.

Conservator, m. (-en), bewaarder (persoon belast met het toezicht van kabinetten, verzamelingen enz.).

Conservatieven, m. mv. behoudsmannen, voorstanders van het stelsel van behoud (in aangelegenheden van kerk of staat enz.)

Conserveeren, bw. gel., bewaren, behouden; in acht nemen, zorg dragen voor.

Considerable, bn. en bijw. (-er, -st), aanmerkelijk, aanzienlijk, gewichtig; belangrijk.

Considerans, v. (-en), beweegreden, overweging (van eene wet, een besluit enz.).

Consideratie, v. (...ën), overweging; toegeeflijkheid, inschikkelijkheid; (fig.) aanzien, eer, achting; **dit stuk is in zijne handen gesteld om — en advies**, om het te onderzoeken en er zijn oordeel over uit te brengen.

Considereeren, bw. gel., in overweging —, in aanmerking nemen, behartigen, hoogachten.

Consignatie, v. (...ën), (koeoph) toezending (van goederen) tot verkoop voor rekening des afzenders.

Consigne, v. (-n), loswoord, parool, lastgeving; aantekenboek der vrachtgoederen en geleibrieven.

Con
ov
va

Con

Con

Con

vl

Con

Con

ma

Con

ve

Con

su

Con

(ta

Con

Con

Con

Con

Con

vo

Con

Con

da

Con

he

Con

Con

Con

Con

Con

ga

de

Con

re

Con

Con

tre

Con

Con

sc

Con

w

Con

de

vr

be

Con

re

- Consigneeren**, bw. gel., goederen afzenden ten verkoop; overleveren; **een schildwacht** —, hem de lastgeving van zijnen post mededeelen; **soldaten in de kazerne** —, hun verbieden de kazerne te verlaten.
- Consilium**, o. (...ia), raad, raadsvergadering.
- Consistent**, bn. en bijw. (-er, -st), dicht, vast, duurzaam.
- Consistentie**, v. gmv. samenhang, dikte; lijvigheid (van vloeistoffen).
- Consistorie**, o. (...ën), kerkeraad, kerkekamer.
- Console**, v. (-s), penant-, spiegeltafeltje.
- Consolideeren**, bw. gel., hecht -, vast en duurzaam maken; **eene staatsschuld** —.
- Consols**, geconsolideerde (belegde, gedekte) fondsen; gevestigde schuld, (inz. engelsche staatsschuld).
- Consummatie**, v. **Consummeeren**, bw. zie **Consummatie**, **Consumeeren**.
- Consonant**, bn. eenstemmig, eensluidend. —, m. (-en), (taalk.) medeklinker.
- Consorten**, m. mv. medestanders; medeplichtigen.
- Conspiratie**, v. (...ën), samenzwering, komplot.
- Conspireeren**, ow. gel., samenzweren.
- Constabel**, m. (-s), politie-agent in Engeland.
- Constaant**, bn. en bijw. (-er, -st), onveranderlijk, bestendig; volhardend, vasthoudend; erkend, vast, heerschend, zeker.
- Constantie**, v. standvastigheid, bestendigheid. (gewis.)
- Constateeren**, bw. gel., vaststellen, bewijzen; de aandacht vestigen; wijzen op (een feit); staven, bekrachtigen.
- Constellatie**, v. (...ën), onderlinge stand, schijnbare nabijheid (van twee hemellichamen); sterrebeeld.
- Consternatie**, v. gmv. ontsteltenis, verslagenheid.
- Consterneeren**, bw. gel., doen ontstellen, verbaasd staan.
- Constituante**, v. (fr. gesch.) nationale vergadering (van 1789).
- Constituereen**, bw. gel., vaststellen, verordenen; **zich** —, zich voor wettig en voltallig verklaren (van eene vergadering, commissie, bestuur); **de constituereende deelen**, bestanddeelen.
- Constitutie**, v. (...ën), vaststelling, verordening; staatsregeling, grondwet; gestel, gezondheidstoestand.
- Constitutionneel**, bn. en bijw. grondwettig, grondwettelijk.
- Constringent**, **Constringeend**, bn. (-er, -st), samen-trekkend (inz. van geneesmiddelen)
- Constructeur**, m. (-s), scheepsbouwmeester.
- Constructie**, v. (...ën), bouw-, samenstelling-, inrichting-, schikking der deelen; bouworde; woordschikking.
- Construeeren**, bw. gel., oprichten, samenstellen; opbouwen; volzinnen -, meetkundige figuren samenstellen.
- Consul**, m. (-s), (rom. gesch.) eerste overheidspersoon in den Staat; gevolmachtigde of vertegenwoordiger eener vreemde regering in eene stad, ter waarneming van de belangen der onderdanen van dien Staat.
- Consulaat**, o. (...aten), ambt-, waardigheid, woning of bureau eens consuls.

grootboek; **a** —, op rekening; — **corrente**, loopande rekening; — **fluto**, gefingeerde rekening; **meta**, — **a meta**, voor halve rekening; — **mio**, — **suo**, — **nostro**, mijne -, zijne -, onze rekening.

Contorsie, v. (...ën), verdraaien; geweldige onwillekeurige beweging der leden.

Contra, bijw. tegen.

Contrabande, v. zie **Contrebande**.

Contramine, v. zie **Contremine**.

Contract, o. (-en), verdrag, verbindtenis, overeenkomst; speelmerk.

Contractant, m. (-en), die een contract sluit.

Contracteeren, ow. bw. gel., een verdrag sluiten, eene overeenkomst aangaan; samentrekken.

Contractief, bn. samentrekkend.

Contradicceeren, bw. gel., tegenspreken, wederleggen.

Contradicent, m. (-en), tegenspreker, weerp partij.

Contradictie, v. (...ën), tegenspraak, tegenstrijdigheid.

Contract, o. (-en), namaaksel, nadruk.

Contractant, m. (-en), contractant.

Contreheeren, bw. gel., samentrekken.

Contraorder, v. (-s), tegenbevel.

Contraponeeren, bw. gel., door-, af-, bij schrijven; zenen misslag verbeteren.

Contrapositie, v. (...ën), tegenstelling.

Contrapunt, o (muz.) kunst van de toonplaatsing (inz. van de stemwisseling).

Contrastieeren, bw. gel., dwarsboomen, tegenwerken.

Contrasigneeren, bw. gel., mede-onderteekenen (b. v. een koninklijk besluit door een verantwoordelijken minister.

Contrast, o. (-en), tegenstelling.

Contrasteeren, ow. gel., tegen elk. afsteken.

Contrastoonen, m. mv. (muz.) de zwaarste bastoonen.

Contravenieeren, bw. gel., overtreden (eene wet, verordening enz.)

Contraventie, v. (...ën); overtreding; **in — zija**, eene overtreding begaan hebben.

Contravisite, v. (-n), tegenbezoek.

Contre, bijw. tegen.

(houden).

Contrebalanceeren, bw. gel., opwegen, in evenwicht

Contrebande, v. smokkelwaar, sluikgoederen; **oorlogs** —, voorwerpen wier vervoer gedurende eenen oorlog verboden is.

Contrabandier, m. (-s), sluikhandelaar, smokkelaar.

Contrecoeur, **a** —, met tegenzin, ongaarne.

Contrecoup, m. tegenslag, terugstoot; (fig.) ongeluk, ramp, tegenspoed.

Contrefort, m. (-en), steunpilaar, pijler.

Contremandeeren, bw. gel., tegenbevel geven, afzeggen.

Contremarque, v. (-s), straatmerkje (in schouwburgen).

Contremine, v. tegenmijn, tegenlist; **in de — zija**, op daling spekulereen (bij het beursspel).

64 Contremineeren-Converteereren.

- Contremineeren**, bw. gel., tegenwerken, trachten te verijdelen; tegenlist gebruiken.
- Contremineur**, m. (-s), speculant op daling.
- Contrerevolutie**, v. (...ën), tegenomwenteling.
- Confrescarp**, v. (-en), (vest.) uiterste rand of helling der gracht; tegenwal, bolwerk; bedekte weg met het glacis.
- Control**, v. **Contrelen**, mv. omstreken.
- Contribuabel**, bn. belastingplichtig, belastingschuldig; **de -en**, de belastingschuldigen; aangeslagenen.
- Contribueeren**, bw. gel., bijdragen, opbrengen, medewerken, bevorderen.
- Contributie**, v. (...ën), bijdrage (tot het onderhouden van iets); belasting.
- Contritie**, v. knaging, berouw; zelfkastijding.
- Contrôle**, v. opzicht, toezicht; tegenrekening, dubbel register.
- Contrôleeren**, bw. gel., toezicht-, tegenrekening houden.
- Controleur**, m. (-s), ambtenaar met zeker toezicht belast (bij belastingen enz.); (nat.) hevelbarometer.
- Controverse**, v. strijd van geleerden; twistpunt (inz. op het gebied der godsdienst).
- Controversist**, m. (-en), geloofstwister.
- Contubernalen**, m. mv. samenwoners, mede-inwonenden; kamergenooten.
- Contumax**, bijw. weerspannig aan de wet; voortvluchtig.
- Contumacie**, v. weerspannigheid aan de wet; gezondheidsproef (bij het heerschen van besmettelijke ziekten); **in contumaciam** (bij verstek) **veroordeelen**.
- Convalescent**, (-en). zieke die aan de beterhand is.
- Convenable**, bn. (-r, -st), geschikt, passend, voegzaam, betamend.
- Conveniëntie**, **Convenance**, v. overeenkomst, gepastheid.
- Conveniëeren**, ow. gel., overeenkomen; aanstaan, passen gelegen komen; betamen; welvoegelijk zijn.
- Convent**, o. (-en), klooster.
- Convent**, o. **Conventie**, v. (...ën), samenkomst, vergadering; **de nationale -**.
- Conventie**, v. (...ën), overeenkomst, verdrag.
- Conventioneel**, bn. en bijw. op gewoonte en overeenkomst berustende.
- Convergeeren**, ow. gel., (nat.) samenloopen, toenaderen; tot elkander neigen (van lijnen, lichtstralen enz.); — **de reeksen**, (rek) reeksen wier opeenvolgende termen steeds kleiner worden.
- Conversatie**, v. (...ën), gesprek, omgang.
- Converseeren**, ow. gel., verkeer (met iemand); een onderhoud (met iemand) hebben.
- Conversie**, v. (...ën), omstempelung der munten; verandering der rechte (eener staatsschuld); verwisseling der oude schuldbriefven tegen nieuwe; overgang tot eene andere godsd.
- Converteereren**, bw. gel., veranderen; verwisselen; overgaan, bekeeren (in de beteekenissen hierboven bij **Conversie** opgegeven).

- Convex**, bijw. bolrond, gewelfd, lensvormig; — **concaaf**, bol aan de eene en hol aan de andere zijde; — **convex**, aan beide zijden bol.
- Convictie**, v. overtuiging; **Intieme** —, innige overtuiging.
- Convocatie**, v. (...ën), samenroeping, bijeenroeping (eener vergadering).
- Convoceren**, bw. gel., samen-, bijeenroepen, beleggen (eene vergadering).
- Convool**, o. (-jen), begeleiding, bedekking (door gewapende macht, door oorlogsschepen).
- Convoolbriefje**, (B. -n), o. (-s), geleibriefje.
- Convoollooper**, m. (-s), die zich met het in orde brengen en bezorgen der benodigde stukken tot uit- of inklaren van goederen belast.
- Convoyeeren**, bw. gel., begeleiden
- Coördinaten**, v. mv. zekere technische benaming in de wis- en sterrekunde.
- Copiva-balsem**, m. gmv. (gen.) zekere zuidamerik. balsem.
- Copal**, o. gmv. zekere harssoort.
- Copulatie**, v. (...ën), verbinding, koppeling, paring; vleeschelijke gemeenschap.
- Copuleeren**, bw. gel., verbinden, samenvoegen, koppelen, paren.
- Copy-holders**, m. mv. cijns-, erfpachters (in Engeland)
- Coquet**, bn. en bijw. (-ter, -st), behaagziek, lichtvaardig, pronklievend.
- Coquette**, v. (-s), behaagzieke vrouw, hartverangster.
- Coquetterie**, v. laakbare behaagzucht, minnaarsjacht.
- Cordaat**, bn. en bijw. (...ater, -st), hartelijk, ongekunsteld, rond, oprecht.
- Cordiaal**, bn. en bijw. (...aler, -st), hartelijk; hartsterkend.
- Cordon**, o. (-s), band, snoer; grensbezetting (door militair.); lijn van grensafsluiting (ter voorkoming van smokkelarij, ter wering van besmettelijke ziekten enz.); **een** — **trekken**.
- Corduan**, o. gmv. fijn spaansch leder (uit geitenvellen vervaardigd)
- Cornalijn**, o. zekere edelgesteenten.
- Cornet**, m. (-ten), vaandrig bij de ruitery; standaarddrager, vlaggejonker, horentje (blaasinstr.); — **à piston** (blaasinstr.)
- Cornet**, **Cornette**, v. (-n), ruitervaan; vrouwenmuts, kornet.
- Cornetto**, m. kromhoorn; (blaasinstrument)
- Corollarium**, o. (...ia), toevoegsel, bijvoegsel; opheldering.
- Coroner**, m. (-s), van staatswege aangestelde lijkschouwer (in Engeland).
- Corporatie**, v. (...ën), al de leden van een gezelschap, genootschap enz.; gild, broederschap; gevestigd lichaam.
- Corporeel**, bn. lichamenlijk, lijfelijk.
- Corps**, o. (-en), lichaam; vereeniging van vele personen onder één hoofd; legerafdeeling; **en** —, allen te zamen, — **de garde**, wachthuis, hoofd wacht, kortegaard; — **de réserve**, spaarbende, tweede ban; — **diplomatique**, het personeel der vertegenwoordigers v. vreemde staten bij een Hof.
- Corpulent**, bn. (-er, -st), zwaarlijvig, gezet.

66 Corpulentie—Cosmogonie.

Corpulentie, v. gmv. zwaarlijvigheid.

Corpus, o. lichaam; — **delicti**, voorwerp waarmede eene misdaad, een wanbedrijf of eene overtreding is begaan; het gestolene; — **Juris**, het romeinsche recht (wetboek van keizer Justinianus).

Correale obligatie, v. verplichting of vordering, verscheidene personen in gelijke mate betreffende en denzelfden oorsprong hebbende.

Correct, bn. en bijw. (-er, -st), zuiver, zonder fouten.

Correctheid, v. gmv juistheid, zuiverheid (van taal, druk, teekening enz.)

Correctie, v. (...ën), verbetering, terechtwijzing; tuchting; het nazien en de verbetering (van drukproeven); **huis van —**, verbeterhuis.

Correctioneel, bn. en bijw. verbeterend; **een — vonnis**, vonnis waarbij geen ootterende straf is uitgesproken.

Corrector, m. (-en), verbeteraar (inz. van drukproeven).

Corregidor, m. (-s), zekere ambtenaar van politie (in Spanje en Portugal).

Correlatie, v. (...ën), wederzijdsche-, ondsrlinge betrekking.

Correspondent, m. (-en), handelsvriend; berichtgever (aan dagbladen enz.)

Correspondentie, v. (...ën), briefwisseling; bijzondere berichten in een dagblad.

Correspondeeren, ow. gel., briefwisseling houden; overeenstemmen met; gemeenschap hebben (van kamers, gangen enz.).

Corridor, m. (-s), smalle gedekte gang tusschen twee rijen kamers; doorloop.

Corrigeeren bw. gel., verbeteren, van fouten zuiveren; herstellen; berispen, straffen; (boekdr.) **corrigeersteen**, steen waarop de vormen gelegd worden om de fouten te verbeteren.

Corrosie, v. gmv., het wegnagen, bijten, oplossen van vaste deelen door corrosieve of bijtende middelen.

Corrupt, bn. bedorven; slecht.

Corruptie, v. (...ën), bederf, verdorvenheid; omkoopng, verleiding vervalsching.

Corset, o (-ten), rijglijf, keurslijf, keurs.

Corso, v. koers (van het geld, van de wissels); renbaan.

Cortes, m. mv. landsvertegenwoordig. in Spanje en Portugal.

Corvée, v. leendienst; (mil.) werkzaamheden die beurtelings door de manschap eener compagnie verricht worden; (fig.) verdrietig -, ondankbaar werk.

Coryphee, v. (...ën), (oudh.) aanvoerder eener rij of van een koor; (fig.) volksmenner, raddraaier, eerste danser, -danseress (in een ballet).

Cos, (**Regel der**), (oudt.) algebra.

Cosmetiek, v. gmv. verfraaiingskunst; middel tot verfraaiing van de huid of het haar.

Cosmisch, bn. de wereld-, het heeal betreffende.

Cosmogonie, v. gmv. leer der wereldschepping.

Cosmographie, v. gmv. wereldbeschrijving.

Cosmologie, v. gmv. wereldleer.

Cosmopoliet **Cosmopolitaan**, (-en), wereldburger.

Cosmopolitismus, o. gmv. wereldburgerschap.

Cosmorama, o. (-as), wereldschilderij, soort panorama.

Costi, daar; **a** —, in uwe stad, aan uwe markt, ten uwent.

Costumeeren, bw. gel., kleeden, inrichten (overeenkomstig het gebruik van een aangegeven tijdvak).

Costuum, o. (...umes), ambtskleeding, plechtgewaad, volksdracht, tooneelkleeding.

Cotelette, v. (-n), gerooste rib.

[ters]-

Coteeren, bw. gel. teekenen, merken (met nummers of letters).

Coterie, v. (...ën), kranse, besloten gezelschap; (fig.) kliek, bent.

Cofhurnen, v. mv. (oudh.) tooneellaarzen

Cofillon, m. (-s), zekere dans; onderrok.

Cofisatie, v. (...ën), omslag, bepaling van ieders aandeel (in de kosten van iets).

Cofiseeren, bw. gel. aanslaan, schatten; bepalen (ieders aandeel).

Couche, v. (-s), laag (in mijnen).

Couche, tw. zwijg! lig stil!

(liggen).

Coucheerea, bw. gel. te boek stellen, inschrijven; doen

Coujon, m. (-s), nietswaardige vent; deugniet, schurk, schelm.

Coujonaden, v. mv. schimpwoorden.

Coujoneeren, bw. gel., verachtelijk -, met minachting behandelen, kwellen, plagen.

Couchonerie, v. (...ën), schelmstuk, schurkenstreek, verachtelijk behandelen.

Coulage, v. verlies van vloeistoffen (door wegvloeiing).

Coulant, bn. (-er, -st), vloeierend (van stijl of schrift); (fig.) toegevend, gediensig.

Coulant, o. kleinood van een vrouwenhalskroer.

Coullisse, (-n), (toon) beweegbaar zijstuk eener decoratie.

Coup, m. — **de main**, overrompeling, verrassing, handgreep — **d'état**, staatsstreek, staatsgreep; — **d'oell**, oogopslag, vluchtige blik; — **de grâce**, genadeslag.

Coupé, m. (-s), voorste afdeling eener diligence, zekere danspas

Coupeeren, bw. gel., afsnijden; kortstaarten; kaarten afnemen (in het spel); troet inleggen; **coupcz** (kaartsp.) neem af.

Coupleeren, bw. gel., paren, koppelen.

Couplet, o. (-ten), koeplet, afdeling van een lied.

Coupon, m. (-s), rentebewijs, interestbiljet (bij de obligatiën); lap, snipper.

Cour, v. het hof, de hofplaats; opwachting ten hove; hofstoet; **de** — **maken**, naar iem. gunst streven; aardigheden zeggen (inz. aan een meisje).

Courage, m. moed.

Courage, tw. moed! moed gehouden!

- Courageeren**, bw. gel., moed geven, hemoedigen, opwekken.
Courageus, bn. (.zer, -st). moedig, dapper.
Courant, bn en bw. (-er, -st). gangbaar, in omloop (van muntspeciën); —**e schulden**, kleine loopende schulden; —**e waren**, licht verkoopbare waren.
Courant, o. gmv. gangbare -, grove zilvermunt.
Courant, v. (-en), nieuwspapier, dagblad, krant.
Courantier, m. (-s), dagbladschrijver, drukker -, uitgever van een dagblad.
Courbette, v. (-n), (rijk) korte boogsprong, buiging.
Courier, m. zie **Koerier**.
Cours, m. zie **Koers**.
Coursabel, bn. gangbaar, voor koers vatbaar.
Coursen, bw. gel., den koers richten, koers zetten naar; schatten, begrooten, ramen; ten uitvoer brengen.
Courseeren, ow. gel. in omloop -, gangbaar zijn.
Courtage, v. makelaarsloon.
Courtier, m. (-s), makelaar.
Courtine, v. (-s), (vest.) gordijn, middenwal.
Courtisan, m. (-s), hoveling.
Courtisane, v. (-s), hofdame; onzedelijke vrouw.
Courtiseeren, bw. gel., vleien (uit praalzucht); iem. het hof maken.
Courtolsie, v. gmv. hoffelijkheid, beleefdheid.
Cousin, m. (-s), neef (titel door keizers en koningen aan vorsten van minderen rang gegeven).
Coûte que coûte, het koste wat het wil, tot elken prijs.
Coûteus, bn. kostbaar, duur, hoog in prijs.
Couvert, o. (-s) brievenomslag; hulsel; bedekking; tafelgereedsch. voor één persoon; **een diner van veertig** —s.
Coverture, v. (-s), deksel, omslag.
Covenant, **Convenant**, o. (-en), verdrag; overeenkomst; (eng. gesch.) vergadering der puriteinen tegen Karel I.
Covenanter, m. (-s), lid van deze vergadering.
Cracheeren, ow. bw. gel., spuwen, uitwerpen.
Cranerie, v. dollé streek, kuur, uitzinnig gedrag, pralerij.
Cranologie, v. schedelleer.
Cranioscope, v. schedelbeschouwing.
Crassulaceën, mv. vetplanten.
Crastiaantje, v. het verschuiven tot morgen.
Crater, m. (-s), groote drinkschaal; vulkaan-opening.
Crates, m. misvormd mensch.
Cravate, v. (-n), halsdoek; das.
Crayon, o. (-s), teekenstift, potlood, griffel.
Crayonneeren, bw. gel., met potlood of houtskool teekenen; schetsen, ontwerpen.
Creatuur, o. (...uren), schepsel; gunsteling, ahangeling; (fig.) werktuig (van een aanzienlijk persoon); gering-, gemeen persoon.
Credentiaalen, mv. geloofsbrieven, brieven van credentie.
Crediet, o. gmv. geloof, vertrouwen, aanzien, goede naam, gunstige bekendheid (in geld- en handelszaken); **goede-**

ren op —, goederen die niet dadelijk betaald worden ;
lem. een — openen.

Credietbrief, m. (...ven), brief van borgtocht ; aanbevelingsbrief.

Credietwet, v. (-ten), wet, waarbij, in afwachting van de vaststelling der begrooting, machtiging tot het doen van uitgaven wordt verleend.

Credit, (mv. **Credunt**), (koopb.) te goed, reciterzijde in het grootboek.

Crediteeren, bw. gel., op vertrouwen geven, borgen, leenen ; te goed schrijven, posten op de creditzijde boeken.

Crediteur, m. (-en), schuldeischer.

Credo, ik geloof.

Credo, o. gmv. geloofsbelijdenis, geloof.

Creduliteit, v. gmv. lichtgeloovigheid.

Creëren, bw. gel., scheppen, instellen ; benoemen, aanstellen ; (toon.) voor het eerst eene rol vervullen ; **eene schuld —**, eene leening sluiten

Crème, v. room ; (fig) het beste, het puik.

Cremometer, m. (-s), roommeter, toestel om het roomgehalte in de melk te bepalen.

Cremor tartari, **Cremortart**, o. room van wijnsteen, overwijsteezure potasch.

Creneleeren, bw. gel., kerven, uittanden ; van schietgaten voorzien ; eenen kerfrand geven (aan muntstukken)

Creool, m. (.olen), iem. die in een ander werelddeel geboren is uit ouders, waarvan slechts een tot de Europeanen behoort (middel.

Creosoot, o. middel tegen tandpijn ; houtbederfwerend

Creosoteeren, bw. gel., (hout) tegen bederf bewaren.

Crepeeren, ow. gel., sterven (van dieren) ; ellendig omkomen, sterven van gebrek ; ergeren.

Crescendo, bijw. (muz) toenemende, trapsgewijze sterker wordende (van toonen).

Cretins, **Cretlben**, m. mv. krommensch (zekere idioten in Zwitserland Savoye, Piemont).

Crime, m **Crimen**, o. misdaad ; **crimen laesae majestatis**, misdaad van gekwetste majesteit, hoogverraad.

Crimineel, bn. en bijw. misdadig, lijfstraffelijk, — **recht**, strafrecht.

Crinoline, v. (-s), hoepelrok.

Crisis, v. (crisis), beslissend oogenblik (eener zaak), keerpunt ; (hoogste punt eener ziekte).

Criterium, o. (...ia), merk, onderscheidingsteeken ; maatstaf (ter beslissing van iets). (vitter

Criticaster, m. (-s), verachtelijk recensent, muggezifter,

Criticus, m. (...ci), kunstrechtter, kunstbeoordeelaar

Critiek, v. gmv. beoordeeling, toetsing ; kunstbeoordeeling ; **beneden de —**, niet waard beoordeeld te worden.

Critiek, **Critisch**, bn. hachelijk, netelig, zorgelijk, zorg-

Critiseeren, bw. gel., beoordeelen, vitten. (barënd.

Croesus, m. (fig.) zeer rijk man.

- Croiseeren**, bw. gel., kruisen, overkruis plaatsen, **elkander** —, elkander kruisen of snijden (van lijnen, wegen enz.); ook van twee brieven of personen die denzelfden weg in tegenovergestelde richting afleggen.
- Croquis**, o. schets (eener schilderij enz.)
- Croup**, v. zekere keelziekte.
- Croupier**, m. (-s), oppasser bij openlijke speelbanken (op badplaatsen enz.); stille compagnon in een handelshuis.
- Crucifix**, o. kruisifiks, kruisbeeld, Christusbeeld.
- Cruditeit**, v. gmv. rauwheid; onverteerbaarheid.
- Cruquius**, m. een der drie stoomwerktuigen van den Haarlemmermeerpolder (genoemd naar den nederl. bouwkundige Nicolaas Cruquius).
- Crusado**, m. (-os), muntstuk (in Portugal de zilveren = f 1.20; de gouden = f 3.60 en meer; in Spanje de gouden **Crustaceën**, mv. schaaldieren. [= f 2.10 à f 2.70].
- Cryptogamen**, m. bedekt bloeiende planten.
- Cryptographie**, v. gmv. geheime schrijfkunst.
- Cubebepeper**, v. staartpeper (geneeskragtige vrucht van een javaansch gewas)
- Cubeeren**, bw. gel., den inhoud van een lichaam berekenen.
- Cubiek**, bn en bijw. teerling-, dobbelsteenvormig; **de — e inhoud**, lengte, breedte en hoogte of diepte.
- Cubus**, m (cabi); teerling.
- Cucubefaceën**, mv. komkommers.
- Cudbear**, o persio (roodachtig paarsche kleurstof)
- Cul**. — **de Paris**, opvulsel om de dameskleedjes van achteren te doen uitstaan; — **de-sac**, slob, keerweer, zak, straat of steeg zonder uitgang
- Culbutteeren**, ow. bw. gel., buitelen, tuimelen; overhoop werpen; in het verderf storten.
- Culminatie**, v. (ster.), grootste hoogte, doorgang van het middelpunt der zon of sterren door den meridiaan.
- Culminatiepunt**, o. hoogste standpunt, keerpunt (van macht, aanzien, roem enz.)
- Culmineeren**, ow. gel., de grootste hoogte bereikt hebben.
- Culot**, o. zwart aanzetsel in het onderste van een lang gebraikten pijpenkop.
- Culotte**, v. (-s), broek, korte broek.
- Culpa**, v. schuld; **mca** —, mijne schuld.
- Culpabiliteit**, v. gmv. strafbaarheid.
- Cultivateur**, m. (-s), landbouwer; boer, landbouwkundige.
- Cultiveeren**, bw. gel., be-, aanbouwen (het land, den grond), aankweken; beschaven. oefenen; trachten te behouden (b. v. iemands vriendschap).
- Cultus**, m. eeredienst; openbare godsvereering.
- Cultuur**, v. sanbouw, veldbouw; beschaving, verstands-oefening, veredeling des geestes, vorming des harten.
- Cultuurstelsel**, o. het door den graaf Van den Bosch in Nederl.-Indië ingevoerde stelsel van grondarbeid.
- Cumarine**, v. (kruidk.) zekere welriekende kleurlooze zelfstandigheid.

- Cumuleeren**, bw. gel., opeenhoopen, opstapeling; **cumulatie van ambten**, het gelijktijdig waarnemen van verscheidene betrekkingen door één persoon.
- Cupelleeren**, bw. gel., louteren, zuiveren.
- Cupiditeit**, v. gmv. begeerlijkheid, gelddorst.
- Curabel**, bn. geneeslijk, heelbaar.
- Curacao**, likeur uit oranjeschillen.
- Carare**, v. zeer sterk vergif in Noord-Amerika.
- Curateele**, v. gmv. voogdij, voogdijschap; curatorschap; **ouder — stellen**, iem. het vrij beheer zijner zaken ontnemen.
- Curator**, m. (-s, -en), bewindvoerder, voogd, beheerder; bestuurder (eener school enz.)
- Curcuma**, v. geelwortel (kleurstof).
- Cureeren**, bw. gel., genezen, herstellen.
- Curie, de roomsche** —, de pauselijke regeering, het hof van Rome (inz. op kerkelijk gebied).
- Curieus**, bn. zeldzaam, aardig, vreemd, mooi.
- Curiositeit**, v. (-en), zeldzaamheid, merkwaardigheid.
- Cursief**, o. kursijf, loopende letter, schuinliggende drukletter.
- Cursus**, m. (-sen), loop, leergang; reeks lessen over een bepaald vak.
- Curve**, v. (meetk.) kromme lijn.
- Curvatuur**, v. kromming, bocht.
- Custos**, m. (...odes), wachter, oppasser, bewaker; koster, kerkeknacht; (boekdr.) voorheen gebruikelijk vervolg- of merkteeken onder aan eene bladzijde.
- Cyan, Cyanogeenium**, o. (scheik.) blauwstof, verbinding van koolstof en stikstof.
- Cyaniseeren**, bw. gel., hout voor verrotting bewaren.
- Cyankalium**, o. zeker wit zeer vergiftig zout.
- Cyankwikzilver**, o. zeer vergiftige zelfstandigheid.
- Cyanometer**, m. (-s), blauwtemeter, toestel om de intensiteit van de blauwe kleur des hemels en tevens den graad van zuiverheid der lucht te bepalen.
- Cyanoctrope**, v. gmv. fotografie op met cyanijzer behandeld papier.
- Cyanuurzuur**, o. verbinding van cyan met zuurstof.
- Cyanwaterstofzuur**, o. blauwzuur.
- Cyanzilver**, o. soort wit poeder.
- Cycloïde**, v. (-n), (meetk.) radij, roltrek.
- Cyclometrie**, v. gmv. cirkelmeting.
- Cycloop**, m. (fab.) reus met een rond oog in het midden des voorhoofs, helper van Vulcanus.
- Cyclorama**, o. (...as, -ta), rondgezicht.
- Cyclius**, m. (-sen), kring, tijdkring (zeker aantal jaren na verloop waarvan dezelfde hemelverschijnselen zich weder in dezelfde orde voordoen).
- Cylinder**, m. zie **Cilinder**.
- Cysoïde**, v. (meetk.) kromme lijn.
- Czar**, m. (-en), **Czarin**, v. (-nen), titel van den keizer en de keizerin aller Russen.

- Debatten**, o. mv. beraadslagingen; behandeling (eener zaak voor de rechtbank); **de — zijn gesloten**.
- Debatteeren**, bw. gel., beraadslagen over.
- Debauche**, v. (-s), ontucht, losbandigheid; zwelgerij.
- Debaucheeren**, bw. gel., tot ontucht verleiden; **zich —**, een ontuchtig -, losbandig leven leiden; **hij ziet er gedebaucheerd uit; een gedebaucheerde**.
- Debelleeren**, bw. gel., bestrijden; overmeesteren; in bedwang houden.
- Debat**, bn. (mv. **Debent**), schuldig (geld); **gij zijt mij nog —**; (fig) **hij is er aan —**, medeplichtig; **het —**, de linkerzijde van een folio in het grootboek.
- Debiet**, o. gmv. aftrek, verkoop.
- Debiteeren**, bw. gel., verzwakken, ontzeruwen.
- Debitant**, (-en), verkooper (in het klein); slijter van sterken drank, (ook) van tabak (in Frankrijk); **— in de loterij**.
- Debiteeren**, bw. gel., verkoopen; aan den man brengen (van goederen); **iem. voor iets —**, in het boek aan de debetzijde opschrijven; (fig) opsnijden, vertellen; **leugens —, uien** (grappen) —.
- Debiteur**, m. (en), schuldenaar.
- Debitrice**, (-s), v. schuldenaarster.
- Debloqueeren**, bw. gel., ontzetten, de blokkade opheffen.
- Debordeeren**, bw. gel., uit -, buiten de oevers treden; (ook) overvleugelen.
- Debouché**, o. (-s), engte, bergpas; geschikte plaats tot afzet van goederen; vertierweg.
- Deboucheeren**, ow. gel., uit eene engte in het open veld rukken (van krijgslieden).
- Debourseeren**, bw. gel., voorschieten (geld).
- Debut**, **Debuuf**, o. (-en), eerst optreden (in het publiek, inz. op het tooneel); **aanvang; zijn — was niet gelukkig**.
- Debutant**, m. (-en), **—e**, v. (-s), die het eerst (voor het publiek) optreedt.
- Décagramme**, v. (-n), tien ned. wichtjes = 1 ned. lood.
- Décaliter**, o. (-s), 10 ned. kop = 1 schepel, (ook 10 ned. kan).
- Décalogus**, m. de tien geboden.
- Décameter**, m. (-s), tien ned. el = 1 ned. roede.
- Decennium**, o. tijdruimte van 10 jaren.
- Decemvir**, m. (-s), (rom. gesch.) tienman.
- Decenniumaat**, o. tienmanschap.
- Decense**, v. gmv. welvoegelijkheid.
- Decent**, bn. (-er, -st), welvoegelijk, zedig.
- Deceptie**, v. (...ën), teleurstelling; bedrog.
- Decerneeren**, bw. gel., toekennen, toewijzen.
- Décharge**, v. ont-, opheffing, vrijspreekung; ontlading, losbranding (van vuurwapenen); (recht.) handlichting; **gefulge a —**, die ten gunste van den aangeklaagde getuigt.
- Déchargeeren**, bw. gel., afladen; ont-, opheffen; ontlasten; kwitantie geven, afschrijven (eene schuld); losbranden.
- Déchausseeren**, bw. gel., het schoeisel afleggen, -afnemen.

- Décher, Déchent, Déchend**, o. (koop.) 10 stuks huiden; 40 stuks russische pelterijen.
- Déchiffreeren**, bw. gel., ontcijferen.
- Décl.** tiende (in samenstellingen).
- Décidceeren**, bw. gel., beslissen.
- Déclmaal**, bn. tiendeelig; **de declmale breuken**; **de declmale rekening**; **het — stelsel**.
- Déclmatie**, v. (...ën), vertiending; loting om den tienden man (eene krijgsstraf bij de ouden)
- Déclme**, v. (muz) de 10e toon van den grondtoon gerekend.
- Déclneeren**, bw. gel., loten om den tienden man; (fig) wegrukken, ontvolken (bij heerschende ziekten, groote volksraupen enz.).
- Decisie**, v. (...ën), beslissing, rechterlijk vonnis.
- Decisief**, bn. (...ver, -st), beslissend afdoend.
- Declamatie**, v. (...ën), voordracht, kunst van (verzen) opzeggen; § opsnijderij, hooqdravendheid (van stijl); **de gansche redevoering is louter —**.
- Declamator**, m. (-en), opsnijder. (draagt)
- Declamatrice**, v. (-s), opzegster, zij die (verzen) voordram.
- Declamatorium**, o. (...ia), vers dat met afwisselende begeleiding van muziek wordt opgezegd.
- Declameeren**, bw. gel., opzeggen, voordragen (verzen), § opsnijden; **al dat — zegt niets het zju holle woorden**.
- Declaratie**, v. (...ën), verklaring; rekening; nota; aangifte.
- Declareeren**, bw. gel., verklaren; aangifte doen van (goederen enz.).
- Declinatie**, v. (...ën), (taalk.) verbuiging; (nat. en sterr.) afwijking.
- Declineeren**, bw. gel. (taalk.) verbuigen; (nat.) afwijken; afwijzen; **zich —**, w.w. zich vernederen, zijne armoede bekenen.
- Decoct.** o. atkooksel.
- Decoloreeren**, bw. en ow. gel., verkleuren, verbleeken.
- Deconsture**, v. tegenspoed. (verschieten)
- Deconcerteeren**, bw. gel., vrijdelen; (iem.) in de war brengen.
- Decoutenanceeren**, bw. gel. verlegen-, bedremmeld maken.
- Decorateur**, m. (-s), tooneelschilder; behanger; versierder.
- Decoratie**, v. (...ën), tooneelschilderwerk, -versiering; ridderorde, -kruis, -lint.
- Decoreeren**, bw. gel., versieren, beschilderen (een tooneel); verfraaien, opluisteren; met een ridderkruis begiftigen, (fig) ridderen; **een gedecoreerde**, die een ridderkruis of lintje draagt.
- Decorum**, v. gmv. welvoegelijkheid, uiterlijke eerbaarheid, al wat wel staat; **het — in acht nemen**, zijn fatsoen ophouden.
- Decoupeeren**, bw. gel., voor-, opensnijden; ontleden.
- Decourageeren**, bw. gel., ontmoedigen.
- Decrediteeren**, bw. gel., in opspraak brengen.
- Decreet**, o. (...ten), besluit, edict.

Decrem
lende re

Decrepi

Decrete
sluit vas

Decresc

Decroft

Decuple

Dedais
gevlucht

Dedicati

Dedomm
deloos st

Deducac

Deductie
volgtrek

De facte

Deface

Defaille
bezwijm

Defaite

Defisqu

Defaut

Defaveu
dit for

Defavor

Defect
schonden

Defende

Defensie
comité

Defensie
verbo

Defenso

Deferen
loopbaan

Deferen

Deferen
leugen,

Défl. o.

Deficië

Deficit
de kas

Defigur

Defleer
lederen)

Defnië

Deflé,

Defniti

Defniti

Deflore
heroove

- Decrement**, o. (stèlk) verschil der termen van eene dalende reeks.
- Decrepiteeren**, ow. (nat.) ontknappen (van kristallen).
- Decreteeren**, bw. gel., atkondigen (een besluit); bij besluit vaststellen.
- Decrescendo**, bijw. (muz.) afnemend.
- Decrotteeren**, bw. gel., poetsen, den modder wegnemen.
- Decupleeren**, bw. gel., vertienvoudigen. (atwrijven.)
- Dedaalsch**, bn. moeilijk te ontwarren; schrandter ineen-gevlochten.
- Dedicatie**, v. (...èn), opdracht, toewijding.
- Bedommageeren**, bw. gel., — voor, — van, schadeloos stellen; vergoeden.
- Deduceeren**, bw. gel., aftrekken; afleiden; verklaren.
- Deductie**, v. gmv. aftrekking, vermindering; afleiding, gevolgtrekking; **de — daaruit te maken is deze.**
- De facto**, bijw. feitelijk (in tegenst. van **de jure**, rechts).
- Defaceeren**, bw. gel., (scheik.) louteren, zuiveren.
- Defailleeren**, ow. gel., missen, in gebreke blijven; (ook) bezwijmen.
- Defaite**, v. (-s) nederlaag.
- Defalqueeren**, bw. gel., aftrekken, korten.
- Defaut** m. in —, **bij —**, bij verstek, bij niet-verschijning.
- Defaveur**, gmv. ongenade, ongunst; **deze koopwaar, dit fonds is in —**, vindt weinig koopers, - geen navraag.
- Defavorabel**, bn. (-er, -st), ongunstig.
- Defect**, o. (-en), gebrek —, bn. en bijw. onvoldoende; geschonken; **het werk is —**, er ontbreken bladen (of deelen).
- Defendeeren**, bw. gel., verdedigen, verweren. [aan.]
- Defensie**, v. verdediging; verwerping; **de raad —, het comité van —.**
- Defensief**, bn. verdedigend; **een of- en defensief verbond**, een aanvalend en verdedigend verbond.
- Defensor**, m. (-en), verdediger.
- Deferent**, m. (-en), die (ièm.) op eenen eed vordert; (sterr.) loopbaan eener planeet.
- Deferentie**, v. eerbied, ontzag: afvordering (van eenen eed).
- Defereeren**, bw. gel., opdragen, toekennen; toegeven; opleggen, afvorderen (eenen eed).
- Défilé**, o. gmv. uitdaging; terging.
- Deficiëren**, ow. gel., ontbreken, te kort schieten.
- Deficit**, o. (-s), te kort, het ontbrekende; **er is een — in de kas.**
- Defigureeren**, bw. gel., misvormen.
- Defleeren**, ow. gel., door-, voorbij-, optrekken (in gelederen), doortrekken.
- Definiëren**, bw. gel., bepalen, omschrijven.
- Defilé**, o. (-s), bergpas, bergengte.
- Definitie**, v. (...èn), bepaling, omschrijving, verklaring.
- Definitief**, bn. beslissend, afdoende; **een — antwoord.**
- Defloereeren**, bw. en ow. gel., onteeren, van den maagdom herooven; verwelken (van bloemen).

- Deformeeren**, bw. gel., misvormen.
- Defrayeeren**, bw. gel., vrijhouden, betalen (voor een ander), de kosten teruggeven.
- Defraudeeren**, bw. gel., bedriegen, binnensmokkelen.
- Defricheeren**, bw. gel., ontginnen. (in Turkije.)
- Defterdar**, m. (-s), rijksontvanger, minister van finantiën
- Degageeren**, bw. gel., los-, vrij maken; ontslaan: (schermk.) een vrijen stoot doen; **een gedegageerd** (ongedwongen) **voorkomen**.
- Deganteeren (zich)**, w.w. gel., zijne handschoenen uittrekken.
- Degarneeren**, bw. gel., ontblooten, ondoen van (versier-
- Degeneereeren**, ow. gel., ontaarden. [selen enz.)
- Degeneratie**, v. gmv. ontaarding.
- Degluttie**, v. het doorzwelgen, slikken.
- Degoût**, m. gmv. afkeer, walging.
- Degoûtant**, bn. en bijw. (altijd fig.) walgelijk.
- Degoûteeren**, bw. gel., afkeer verwekken, walgen.
- Degradeeren**, bw. gel., van zijnen rang afzetten; eerloos verklaren.
- Degradatie**, v. (...ën), verlagings, afzetting van eenen post; verlagings (van eenen militair).
- Deguisseeren**, bw. gel., veinzen; vermommen.
- Dehors**, o. (ook mv.), buitenzijde, (ook fig.); uiterlijk voorkomen.
- Deïsmus**, o. **Deïsterij**, gmv. geloof aan één God (zonder openbarings), (in tegenst. van **atheïsmus**, godverzaking).
- Deïst**, m. (...en), godist, die alleen door de rede aan één God gelooft.
- Dejectie**, v. verstooting; wanhoop, verslagenheid
- Dejeuné**, **Dejeuner**, o. (-s), ontbijt; servies tot een ontbijt; — **à la fourchette**, vorkontbijt.
- Dejeuneeren**, ow. gel., ontbijten.
- Delabreeren**, bw. gel., bederven, vernielen; **wat zlet dat huis er gedelabreerd** (verwaarloosd, vervallen) **uit**.
- Delal**, o. (-s), uitstel, opschorting.
- Delayeeren**, bw. gel., uitstellen, opschorten; vloeïend, dun maken.
- Delateur**, m. (-s), verklikker, aanbringer
- Del credere**, bijw. op krediet; borg (in wisselzaken).
- Deléatur**, o. (-s), wisch uit, haal door (naam van een teeken op drukproeven).
- Delibereeren**, bw. gel., — **over**, beraadslagen, bepraten, overleggen.
- Deliberatie**, v. (...ën), beraadslaging, overleg.
- Delicaat**, bn. en bijw. (...ater, -st), lekker, smakelijk; teer, zwak; **dat eten is —**; **een —** (kiesch, netelig) **punt**.
- Delicatesse**, v. (-n), lekkernij; (fig.) kieschheid.
- Delice**, v. lekkernij; wellust.
- Delicieux**, bn., welsmakend, overheerlijk; kostelijk (ook fig.).
- Delicti (Corpus)**, o. voorwerp waardoor de schuld overtuigend blijkt.

Del
Del
Del
Del
wa
Del
Del
Del
ve
Del
op
Del
Del
Del
la
E
Del
Del
De
De
De
g
De
sl
De
li
De
ha
De
De
De
v
g
De
De
Dé
—
is
Dé
Dé
Dé
—
Dé
v
v
Dé
v
Dé
Dé
Dé
d

- Dellneatie**, v. (...ën), grondteekening; afbakening.
- Dellneavt**, heeft geteekend (onder platen enz.)
- Dellnleeren**, bw. gel., afteekenen, ontwerpen.
- Dellnquent**, m. (...en), dader, bedrijver (eener misdaad).
- Delirium**, o. waanzinnigheid, ijzende koorts; — **tremens**, waanzin uit dronkenschap, dronkaards ijzhoofdigheid
- Dellreeren**, ow. gel., ijlen, in ijzhoofdigheid spreken.
- Dellvreeren**, bw. gel., verlossen, bevrijden.
- Delogeeren**, ow. en bw. gel., verhuizen; doen verhuizen, verjaagen
- Deloyaal**, bn. en bw. (...aler, -st), oneerlijk, onoprecht; op oneerlijke wijze.
- Delphiënen**, v. mv. handvatsels (aan kanonnen); zie **Dol-**
- Delphinine**, o. zeker alcaïoide. (**ph**Uen.)
- Delta**, v. (-as), de 4e letter van het grieksche alphabet; (aandr.) land door twee armen eener rivier bespoeld; **de — van Egypte**, Beneden-Egypte aan de Nijlarmen.
- Deludeeren**, bn. gel., bespotten, foppen.
- Delusie**, v. (...ën), bespotting. (volksvriend.)
- Demagoog**, m. (.ogen), volksleider, -menger; valsche
- Demagogisch**, bn. volkleidend; oproerstokend.
- Demandeeren**, bw. gel., (alleen in het verl. dw.) opdragen, toevertrouwen; **het is best aan u gedemandeerd.**
- Demanteleeren**, bw. gel., ontmantelen (eene vesting), slechten, afbreken (de muren).
- Demarcatie**, v. (...ën), afbakening, greasscheiding, **eene lijn van — trekken**; — **troepen**, grenstroepen.
- Demarche**, v. (-s), gang, houding in het loopen; stap, handeling, poging. (king.)
- Demarqueeren**, bw. gel., (bilj.) punten tellen bij atrek-
- Demasqueeren**, bw. gel., ontmaskeren; aan de kaak stellen.
- Demêleeren**, bw. gel., ontwarren; onderscheiden (in de verte); schikken; **wat hebt gij hier te — ?** wat zoekt gij hier?
- Demembreeren**, bw. gel., verbrokkeling; (fig.) verscheu-
- Demengeeren**, ow. gel., verhuizen. (ren.)
- Démenti**, o. gmv. logenstraffing, loochening; **iem. een — geven**, in het aangezicht van logen betichten; (ook) in iemands afwezigheid zijn onrecht bewijzen
- Dêmeubleeren**, bw. gel., van huisraad ontblooten.
- Démittceeren**, bw. gel., afzetten, ontslaan (uit eenen post).
- Démisssie**, v. (...ën), ontslag, ontzetting; **zUne — geven, — nemen, — krUgen.**
- Démobiliseeren**, bw. gel., (een leger) op den voet van vrede terugbrengen; (recht) roerend goed tot onroerend verklaren.
- Démocrat**, m. en v. (...aten), aanhanger -, vriend der volksregeering (in tegenstelling van **aristocraat**).
- Démocratie**, v. gmv. volksregeering, -heerschappij
- Démocratisch**, bn. tot de volksregeering behoorende.
- Démocriet**, m. naam van een ouden griekschen wijsgeer die om de dwaasheden der menschen lachte.

78 Demolieeren—Depeupleeren.

- Demollēeren**, bw. gel., afbreken, sloopen, slechten.
- Demollitie**, v. (...ēn), afbreking, slechting, afbraak.
- Demonstreeren**, bw. gel., bewijzen, betoogen.
- Demonstratie**, v. (...ēn), bewijs, betoog; betuiging; **volks—**, volksbeweging. (was.)
- Demonstrandum, quod erat —**, hetgeen te bewijzen
- Demonsteeren**, bw. gel., onbruikbaar maken, vernagelen (kanonnen); uit den zadel lichten.
- Demoraliseeren**, bw. gel., ontzedelijken; moedeloos maken; **gedemoraliseerde troepen**.
- Demoralisatie**, v. ontzedelijking; zedenverbastering; moedeloosheid.
- Denatureeren**, bw. gel., van natuur doen veranderen, kwaadwillig anders navertellen.
- Dendragaat**, m. boomagaat (zekere fijne steen).
- Dendrieten**, m. mv. zekere steenen.
- Dendrographie**, v. gmv. boombeschrijving.
- Dendroïthen**, m. mv. versteende boomstammen en hees-
- Dendrologie**, v. gmv. boomkennis. (ters.)
- Dendrometer**, m. (-s), boommeter (zeker werktuig).
- Denegeren**, bw. gel., loochenen, ontkennen.
- Denegatie**, v. (...ēn), loochening, ontkenning.
- Denigreeren**, bw. gel., aan de kaak stellen, belasteren,
- Denominatie**, v. (...ēn), benaming. (bespotten.)
- Denomineeren**, bw. gel., benamingen geven; benoemen.
- Denoncieren, Denunciēeren**, bw. gel., aangeven; verklikken.
- Densimeter**, m. (-s), vochtweger.
- Densiteit**, v. gmv. dichtheid.
- Departement**, o. (-en), gewest; werkkring; afdeling; bestuur; **Frankrijk is thans verdeeld in 88 —en** (provinciēn); **de maatschappij Tot Nut van 't Algemeen is verdeeld in —en**; **het —** (ministerie) **van oorlog**; **dit behoort niet tot mijn —**, tot mijne afdeling, mijn bestuur, (ook fig) tot mijne bevoegdheid.
- Departementaal**, bn. tot een departement behorende, er van uitgaande
- Departement-bank**, v. (...en), die gelden tegen renten aanneemat.
- Departatie**, v. (...ēn), omslag, overslag, verdeling.
- Depasseeren**, bw. gel., voorbij streven; te boven -, te buiten gaan.
- Depêcheeren**, bw. en ow. gel., afzenden; afvaardigen; bespoedigen.
- Depêche**, v. (-s), bericht; ambtelijke mededeeling, lastgev.
- Dependeeren**, ow. gel., afhangen; **het dependeert niet van mij**.
- Dependentie**, v. (...ēn), afhankelijkheid; **ap- en de-
pendentiēn**, al wat tot een huis en erve behoort.
- Depense**, v. (-s), vertering; **veel —s maken**.
- Depenseeren**, bw. gel., verteren, doorbrengen.
- Depeupleeren**, bw. gel., ontvolken.

Dep
Dep
Dep
Dep
ten
Dep
Dep
over
af
Dep
nin
Dep
ver
Dep
Dep
Dep
wa
wa
Dep
st
Dep
Dep
Dep
(v
Dep
Dep
Dep
Dep
Dep
wa
Dep
Dep
(op
at
Dep
Dep
Dep
Dep
Dep
Dep
ie
Dep
Dep
Dep
Dep
zi

- Deplaceeren**, bw. gel. verplaatsen.
- Deplorabel**, bn. (-er, -st), jammerlijk, ellendig.
- Deploreeren**, bw. gel., bejammeren, beklagen.
- Deployeeren**, bw. gel., ontplooiën, ontwikkelen; (fig.) ten toon spreiden.
- Depolariseeren**, bw. gel., (nat) van polariteit berooven.
- Deponeeren**, bw. gel., in bewaring geven; nederleggen; overleggen (in eene vergadering); ontgroenen; getuigenis afleggen.
- Deporteeren**, bw. gel., overvgeren, naar eene verbanningsplaats brengen; **eenge deporteerde**, een banneling.
- Depositare**, m. en v. (-s), bewaarder -, bewaarster van vertrouwd goed.
- Depositie**, v. (...ën), getuigenis, verklaring; afzetting.
- Deposito, geld à—geven**, bij iem. geld op rente uitzetten.
- Depôt**, o (-s), bewaarplaats, verzamelplaats; (ook) het bewaarde, in bewaring gegevene; voorraad (van zekere koopwaren) ten verkoop gegeven; **een — van wijnen**.
- Depouilleeren**, bw. gel., berooven, uitkleeden; **de stembus —**, de stembriefjes openen.
- Depraveeren**, bw. en ow. gel., verderven, bederven, ont-
- Deprælatie**, o. waarde-vermindering. (aarden.
- Depræciëren**, bw. gel., de waarde -, den koers verlagen (van muntspecie enz.).
- Depredatie**, v. (...ën), beschadiging, plundering.
- Deprimeeren**, bw. gel., onderdrukken.
- Deputatie**, v. (...ën), afvaardiging; bezending.
- Deputeeren**, bw. gel., afvaardigen.
- Deraisonneeren**, ow. gel., raaskallen, onzin praten.
- Derangeeren**, bw. gel., in de war brengen, storen, verbijsteren.
- Derelictie**, v. (recht) eigendomsverlating.
- Derideeren**, bw. gel., bespotten, uitlachen; (ook) ontrim-
- Derisie**, v. gmv. bespotting. (pelen.
- Deriveeren**, bw. en ow. gel., afleiden; afstammen (van woorden).
- Derobeeren**, bw. gel., ontstelen, verbergen.
- Derogeeren**, bw. gel., afbreuk doen (aan). inbreuk maken (op); den adel schenden; **gij derogeert daardoor aan uwe waardigheid**.
- Deroute**, v. (-s), nederlaag, wanordelijke vlucht.
- Derwisch**, m. (-en), muzelmansche bedelmonnik.
- Desassimilatie**, v. (scheik) ontvorming.
- Desaster**, o. (-s), ramp; tegenspoed.
- Desastreus**, bn. (-er, -st), rampspoedig.
- Desavantageus**, bn. onvoordeelig.
- Desavoueren**, bw. gel., ontkennen, loochenen (iets); **iemand —**, zijne handelingen afkeuren.
- Descendenten**, m. mv. af, nakomelingen.
- Descendensie**, gmv. afstamming; (sterr.) daling.
- Descriptie**, v. (...s, ...ën), beschrijving.
- Descriptief**, bn. beschrijvend; **de descriptieve poëzie**, de beschrijvende dichtkunst.

80 Desennuyeeeren—Detineeren.

- Desennuyeeeren**, bw. gel., vermaken, den tijd verdrijven.
Deserteeren, ow. gel., wegloopen, zich wegpakken, § de plaat poetsen.
Deserteur, m. (-s), vluchteling, overlooper.
Desertie, v. (...ën), vlucht, het wegloopen (van eenen soldaat).
Déshabillé, o. (-s), nachtgewaad, ochtendkleeding; **en** —, ongekleed.
Deshonorable, bn. (-er, -st), onfatsoenlijk, niet eervol.
Deshonoreeren, bw. gel., schande aandoen, onteeren.
Desiccate, v. (...ën), uit-, verdrooging.
Designatie, v. (...ën), aanwijzing.
Designeeeren, bw. gel., aanwijzen, aantoonen; **voor de krijgsveld** —, geschikt verklaren om te dienen.
Desinfectie, (-er, -st), reiniging van smetstof.
Desiratum, o. gmv. vereischte, (het) begeerde.
Desireeren, bw. gel., wenschen; begeeren; **hij laat zich** —, hij wenscht dat men zijne afwezigheid opmerke.
Desireus, bn. begeerig.
Desisteeren, bw. gel., afzien van; afstaan.
Desobediëeren, bw. gel., ongehoorzaam zijn.
Desolaat, bn. (...ater, -st), wanhopig, berooid; **de deso-**
Desolant, bn. bedroevend. (**late boedelkamer.**)
Desorganisatie, v. gmv. verstoring, ordeloosheid, ontbinding.
Desorganiseeren, bw. gel., in de war sturen, ontbinden.
Desoriëteeren, bw. gel., van den rechten weg afhelfen, het spoor bijster doen worden.
Desperaat, bn. (...ater, -st), wanhopig, radeloos.
Desperatie, v. radeloosheid.
Despoot, m. (. . .oten), dwingeland; zelfheerscher.
Despotismus, o. gmv. dwingelandij.
Despotisch, v. gmv. willekeurig, eigendunkelijk.
Dessert, o. gmv. nagerecht.
Dessin, o. (-s), teekening, patroon; **stoffen in verschillende** —s.
Destilleeren, bw. zie **Distilleeren**.
Destinatie, v. (...ën), bestemming, lot; plaats van bestemming.
Destineeren, bw. gel., bestemmen, beschikken.
Destitueeren, bw. gel., af-, ontzetten (van eenen post).
Destitutie, v. (...ën), af-, ontzetting, afdanking.
Destruceeren, bw. gel., verwoesten, vernielen.
Destructief, bn. verwoestend, vernielend.
Desunleeren, bw. gel., oneinig maken.
Detachement, o. (-en), afgezonden troep soldaten, rot, drom.
Detacheeren, bw. gel., afzonderen, losmaken; afzenden. **zich** —, ww. zich afzonderen, afvallen.
Detail, o. (-s), bijzonderheden (meest mv.); **en gros et en** —, in het groot en klein.
Detailiste, m. en v. verkoopster -, verkoopster in het klein.
Detailleeren, bw. gel., uiteenzetten, omstandig verhalen.
Defegeeren, bw. gel. (fig) ontdekken, onthullen.
Detineeren, Deteneeren, bw. gel., gevangen -, opgesloten houden; **een gedetineerde**, een gevangene.

De
 gev.
De
 do.
de
De
De
De
 wed.
De
De
 ont.
De
De
De
De
 duis.
De
 ver.
De
 den.
De
De
 staa.
De
De
 kors.
De
 het.
 te l.
De
De
De
 voo.
De
De
 toot.
De
 wa.
De
De
 wik.
De
 ste.
De
 de

- Detentie**, v. gmv. opsluiting; **huis, plaats van —**, gevangenis.
- Deterioreeren**, bw. en ow. gel., bederven, vervallen; **door ledig staan is dit huis geheel en al gedeterioreerd.**
- Determineeren**, bw. gel., bepalen, vaststellen, bestemmen.
- Determinismus**, o. gmv. voorbeschikking.
- Deterreeren**, bw. gel., weder opgraven; (fig.) oprakelen, weder aan het daglicht brengen.
- Defesteeeren**, bw. gel., verfoeien.
- Defoneeren**, ow. gel., valsch zingen, uit den toon raken; ontplossen, afgaan (van vuurwapenen).
- Defonatie**, v. (...ën), ontplofing.
- Deforqueeren**, bw. gel., verdraaien, buigen (ook fig.).
- Defour**, o. (-s), omweg; kromming; (fig.) uitvlucht.
- Defourneeren**, bw. gel., afleiden; afwenden; (fig.) verduisteren (gelden).
- Detract**, o. (-en), korting (op pensioen dat buitenslands verteerd wordt).
- Detracteur**, m. (-s), lasteraar, eerroover, bekladder (van den goeden naam).
- Detractie**, v. laster, eerroof.
- Detraheeren**, bw. gel., aftrekken, korten; (fig.) belasteren.
- Detrempereeren**, bw. gel., aan een lichaam (b.v. gehard staal) zijne hardheid ontnemen.
- Detrese**, v. nood; angst, radeloosheid.
- Detritus**, m. (nat.) iets dat afgewreven is, zich van de aardkorst losgemaakt heeft.
- Detrompeeren**, bw. gel., uit den waan helpen, terechtwijzen.
- Deus ex machina**, (bij de ouden) god -, engel die op het einde van een treurspel verscheen om den knoop op te lossen.
- Devalseeren**, bw. gel., berooven, uitschudden.
- Devalveeren**, bw. gel., verminderen, verlagen.
- Devaluatie**, v. (...ën), waarde-vermindering; versterf.
- Devanceeren**, bw. en ow. gel., voorbij streven, (iemand) vooruit komen; vroeger komen dan (een ander).
- Devastatie**, v. (...ën), verwoesting.
- Devasteeren**, bw. gel., verwoesten.
- Developpeeren**, bw. gel., ontwikkelen, ontplooiën; (fig.) toonen, verraden.
- Devesteeren**, bw. gel., ontzetten (van eene priesterlijke waardigheid).
- Devestituur**, v. gmv. zoodanige ontzetting.
- Deviatie**, v. (sterr. en zeew.) afwijking; verzeiling.
- Devies**, o. (...zen), zinspreuk; leus; rijmpje (in ulevellen gewikkeld); (koopv.) wissel op het buitenland.
- Devolutie**, v. (...ën), (recht.) overgangsrecht, versterf.
- Devolveeren**, ow. gel., (recht.) toevallen, overgaan, versterven op...
- Devoot**, bn. en hijw. (...ster, -st), vroom, godsdienstig; **de devoten**, de vromen, (ook) schijnheiligen.

- Devotte**, v. gmv. vroomheid; schijnheiligheid.
- Devoreeren**, bw. gel., verslinden, (ook fig.).
- Dexteriteit**, v gmv. behendigheid.
- Dextrine**, v. (scheik) zetmeelgom.
- Dey**, m (-s), landvoogd, vorst (der Barbarijsche Staten).
- Diabolisch**, bn. en bijw. duivelsch; op duivelsche wijze.
- Diadeem**, v. (...emen), koningskroon, wrong.
- Diadromus**, m. (muz) trilling der snaren.
- Diagnose**, ziekteleer naar kenteekenen.
- Diagonaal**, v (...alen), (meetk) hoekpuntslijn, snijlijn.
- Diagonaal**, bn. tegenovergesteld
- Diagram**, o. (-en), schets; (muz) notenbalk.
- Diallage**, v. straatsteen (zekere delfstof).
- Diamagnetismus**, o. gmv. eigenschap der lichamen om door een sterken magneet aangetrokk of afgestoot te worden.
- Diameter**, m. (-s), middellijn, doorsnede, die eenen cirkel of bol in twee gelijke deelen verdeelt.
- Diana**, v. jachtgodin; maan; (scheik.) zilver; (oorl.) ochtendwake; **boom van Diana**, zilverboom.
- Diapalm**, v. gmv. zekere zalf
- Diapason**, m. gmv. (muz) harmonie-akkoord; grondtoon; stemvork.
- Diapente**, v (-n), (muz.) de rechte kwint.
- Diaphaan**, bn. (...aner, -st), doorzichtig.
- Diaphonisch**, bn. volstemmig.
- Diaphragma**, o (-as), (ontl) middenrif.
- Diarium**, o. (...ia), dagboek, legger.
- Diarrhaea**, v. buikloop, loslijvigheid.
- Diastimeter**, m. (-s), afstandsmeter (werktuig).
- Diatonisch**, bn. (muz) tot de klankladder of schaal behoorende
- Diatrise**, v. (-n), uitval, hevige kritiek; geleerde verhande-
- Dichotomisch**, bn. gaffelsgewijze verdeeld (ling.)
- Dictaat**, o. (...ata, ...ten), geschrift door een ander voorgezegd.
- Dicteeren**, bw. gel., voorzeggen, in de pen geven; (ook) ingeven; (fig) voorschrijven.
- Dictator**, m (-s), (rom. gesch) algemeen bevelvoerder (voor bepaalden tijd); onbepaalde heerscher.
- Dictatuur**, v. **Dictatuurschap**, o gmv. waardigheid van dictator; **het — uitoefenen**.
- Dictie**, v. gmv. voordracht, zegswijze.
- Dictionnaire**, m. (-s), woordenboek.
- Didactiek**, v. gmv. leerkunst
- Didactisch**, bn. leerend, onderwijzend; — **gedicht**, leerdicht.
- Didactici**, m. mv. leerende wijzgeeren
- Diëet**, o gmv. levensregel; **een streng — in acht nemen**.
- Diëtisch**, bn. en bijw. volgens den voorgeschreven leefregel.
- Diëten**, m. mv. toelage der ambtenaren buitenslands.
- Dieu et mon droit**, God en mijn recht (kenspreuk op het engelsche wapen).
- Diffamant**, bn. eerroovend.

- Diffameeren**, bw. gel., belasteren, eerrooven.
Different, bn. verschillend, onderscheiden.
Differentie v. (...ën), verschil, onderscheid; (bij fondsenhandel) surplus
Differentiaal-rekening, v. tak der hoogere wiskunde.
Differeeren, ow. gel., verschillen; (ook) nitstellen, verschuiven.
Difflieel, bn. (-er, -st), ongemakkelijk; **gū zūt zeer** —, moeilijk te bevredigen.
Difficulteeren, bw. gel., bezwaren maken, - vinden.
Difficultelt, v. (-en), moeilijkheid, bezwaar.
Difform, bn. (er, -st), wanstaltig, gebrekkig (v. ledematen).
Difformiteit, v. (-en), wanstaltigheid; gebrekkigheid.
Diffuus, bn. (...user, -st), duister, wijdloopig (van stijl).
Digereeren, bw. gel., verteren (van spijzen); (fig.) verkroppen.
Digestie, v. gmv. oplossing; spijsvertering.
Digtligraden, m. mv. vingerloopers (zekere zoogdieren).
Dignitaris, m. (-sen), waardigheidsbekleeder.
Digniteit, v. gmv. waardigheid.
Digressie, v. (...ën), uitwijding; uitspanning; tusschenspel.
Dilapideeren, bw. gel., verkwisten, vergooien.
Dilapidatie, v. (...ën), verkwisting.
Dilateeren, bw. gel., uitzetten; vertragen; **gedilateerde** (uitgezette) **neusgaten**.
Dilatatie, v. gmv. uitzetting.
Dilemma, o. (-as), toestand waarin tusschen twee wegen eene keuze moet worden gedaan, netelig vraagstuk.
Dilettant, m. (-en), **Dilettante**, v. (-n), liefhebber-, liefhebster in de kunst; die eene kunst of wetenschap uit liefhebberij beoefent; kunstvriend.
Dilettantisme, o. stelsel —, handelingen eens dilettants.
Diligence, v. (-s), postwagen; naarstigheid, vlijt.
Diligent, bn. en bijw. werkzaam, vlijtig; **lem. — verklaren**, bij voortdoring den last opdragen tot een zeker doel werkzaam te zijn
Dilogie, v. gmv. dubbelzinnigheid.
Dimensie, v. (...ën), afmeting.
Diminuendo, bijw. (muz.) afnemende
Diminueeren, bw. en ow. gel., verminderen.
Diminutie, v. gmv. vermindering, verlaging.
Diminutief, o. (taalk.) verkleinwoord.
Dimorph, bn. (nat.) tweevormig.
Diocese, o. en v. (-n), kerspel.
Dioptraas, o. kopersmaragd (zekere delfstof)
Dioptr, o. (-s), (sterr.) vizier, kijkspleet.
Dioptriek, v. gmv. doorzichtigkunde.
Diorama, o. (-as), schildering -, tafereel door beweegbaar licht beschenen.
Dioskuren, mv. Castor en Pollux, tweelingen (electriche luchtverschijnsel).
Diphtongus, m. (. .gi), tweeklank.

- Diploma**, v. (-ta, -as), bewijs van lidmaatschap, -aanstelling, -benoeming, -abonnement.
- Diplomant**, m. (...aten), staatsman met eenigen rang bekleed; (fig.) sluw -, geveinsd mensch.
- Diplomatie**, v. gmv. wetenschap des staatsmans; (fig.) sluwheid, geveinsdheid; **corps diplomatique**, het lichaam der afgezanten en staatslieden.
- Diplomatisch**, **Diplomatiek**, bn. en bijw. van een staatsman, op de wijze der staatslieden; (fig.) listig, geveinsd.
- Diplozoön**, o. (nat.) dubbel dier.
- Direct**, bn. rechtstreeksch; **de —e belastingen**, die rechtstreeks worden geheven (als op huisraad, dienstheden, paarden enz.).
- Directie**, v. (...ën), bestuur, toezicht; richting.
- Directeur**, m. (-en, -s), bestuurder; (gesch.) lid van het Directoire in Frankrijk (1795).
- Directoire**, **Directorium**, o. gmv. staatsbewind van vijf leden in Frankrijk (1795 tot 1799).
- Directrice**, v. (-s), bestuurderes.
- Dirigeeren**, bw. gel., besturen, richten, leiden; **een orkest —**.
- Discant**, o. (-en), (muz.) boventoon.
- Discernement**, o. gmv. onderscheid, oordeel.
- Discerneeren**, bw. en ow. onderscheiden; oordeelen.
- Discipel**, m. en v. (-s), leerling, scholier, -ster; volgeling.
- Discipline**, v. gmv. tucht, gehoorzaamheid.
- Disciplineeren**, bw. gel., onder tucht brengen; **een goed gedisciplineerd leger**, dat goed geoefend is, bij hetwelk goede krijgstuclit heerscht.
- Discontereeren**, **Discomtereeren**, bw. gel., afrekenen, aftrekken, verminderen (door het vroeger koopen of verkoopen dan op den vervaltijd van eenen wissel enz.).
- Disconto**, o. (-os), percentsgewijze korting op eenen wissel.
- Discordance**, v. (...en), wanklank; (godg.) oneenigheid; afwijking.
- Discoureeren**, ow. gel., redeneeren, een gesprek voeren.
- Discours**, o. (-en), gesprek, redevoering, voorlezing.
- Discreet**, bn. en bijw. bescheiden, zedig, -lijk.
- Discrete**, v. gmv. zedigheid, bescheidenheid, goedvinden; **ter uwer eigene —**, aan uw eigen oordeel; ter uwer beschikking; —**dagen**, respitdagen, dagen van uitstel.
- Discutpeeren**, bw. gel., vrijspreken.
- Discursief**, bn. en bijw. bij wijze van onderhoud, - van
- Discus**, m. (oudt.) werpschijf. (gesprek.)
- Discuteeren**, bw. en ow. gel., overwegen (te zamen) beraadslagen.
- Discussie**, v. (...ën), beraadslaging, overweging, woordentwist.
- Disharmonie**, v. gmv. wanklank; (fig.) oneenigheid, vriendschapsbreuk.
- Disharmoniëeren**, ow. gel., in oneenigheid leven.
- Disloqueeren**, bw. gel., verrekken, verzwikken (eenen arm of een been).

Dispache, v. (-s), contract wegens zeeschade.

Dispacheur, m. (-s), die zich met het stellen en bezorgen van zee-contracten belast.

Disparaat, bn. ongelijk, niet (bij elkander) passende.

Dispariteit, v. gmv. ongelijkheid.

Dispeceeren, bw. gel., (door scheidsrechters) het wettig aandeel toewijzen.

Dispensatie, v. (...ën), ontheffing, vrijstelling (van een wettelijk gebod).

Dispenseeren, bw. gel., ontzetten, vrijstellen (van...);

Dispergeeren, bw. gel., verstrooien. [uitdeelen.

Disponeeren, bw. gel., beschikken; regelen; **op iem.**

—, op iem. trekken (eenen wissel); **over iem.** —, gebruik maken van zijne diensten; **niet wel gedisponeerd zijn**, niet goed geluimd zijn, ook geenen lust -, geene geschiktheid hebben tot...

Disponibel, bn. beschikbaar.

Dispositie, v. gmv. beschikking, inrichting; gemoedstemming; **ik stel mij ter uwer** —, gij kunt over mij beschikken; **bij ministerleële** —.

Disproporfte, v. (...ën), onevenredigheid.

Disputant, m. (-en), **Disputator**, m. (-s), twistvoerder, die redetwist voert.

Disputatie, v. (...ën), redetwist.

Dispuut, o. (...uten), twist; krakeel; **zij hadden — met elkander**; redestrijd; oefening in het redetwisten;

ik was heden op het — bij professor N.

Dissectie, v. (...ën), lijkopening; ontleding.

Dissensie, v. gmv. verschil van meening; scheuring.

Dissenters, m. mv. andersdenkenden; afgescheidenen van de oud-episcopaausche kerk in Engeland.

Dissentleëren, ow. gel., anders denken, zich afscheiden (in geloofsbegrippen).

Dissertatie, v. (-n), geleerde verhandeling; proefschrift (van een op zijne promotie staanden student).

Dissidenten, m. mv. andersdenkenden (inz. die zich van de roomsche kerk hebben afgescheiden).

Dissimuleeren, bw. en ow. gel., vermommen; veinzen, ontveinzen.

Dissimulatie, v. gmv. vermomming; veinzerij.

Dissipatie, v. (...ën), vertering, verkwisting; (fig.) verstrooiing.

Dissipeeren, bw. gel., verkwisten; verstrooien.

Dissolutie, v. gmv. ontbinding; oplossing; (fig.) zedeloosheid, losbandigheid; **de — eener firma**; **de — van de wetgevende kamers.**

Dissolveeren, bw. gel., ontbinden; (scheik.) oplossen; scheiden; **eene firma —**; **dissolving views**, zekere beweegbare voorstelling van tafereelen door middel eener dubbele camera-obscura voortgebracht.

Dissonance, v. (-n), (muz.) wanklank, valsche toon(ook fig.)

Dissuadeeren, bw. gel., ont-, afraden.

- Distantie**, v. (...ën), afstand.
- Distillateur**, m. (-s), overhaler; likeurstoker, brander.
- Distillatie**, v. (...ën), koking, bereiding (door stoking);
- Distilleerflesch**, v. (...flesschen). [branderij].
- Distilleerkolf**, m (...ven), glazen werktuig om te distilleeren; oerhaalglas.
- Distilleeren**, bw. en ow. gel., overhalen, stoken, branden.
- Distingeeren**, bw. gel., onderscheiden, vereeren; **de gedistingeerde** (hoogere) **klassen** (des volks).
- Distinctie**, v (...ën), onderscheiding.
- Distractie**, v. verstrooidheid (van gedachten).
- Distribueeren**, bw. gel., uit-, rond-, verdeelen; (letterz.) de letters uit den vorm in de kast leggen.
- Distributie**, v. gmv uit-, rond-, verdeeling.
- District**, o. (-en), landschap, rechtsgebied.
- Districtskommissaris**, m. (-sen).
- Disturbatie**, v. (...ën) verstorning; verwarring (van geest).
- Dithyrambus**, m. (...bi), soort lierdicht, Bacchuslied.
- Dito**, (beter **detto**), bn. gezegd, genoemd.
- Ditonus**, m. (muz.) interval (van twee heele toonen).
- Diurnalist**, m. (-en), schrijver -, klerk op dagloou aangenomen
- Divagatie**, v. (...ën), afwijking; uitweiding; onzin.
- Divageeren**, ow. gel., uitweiden; teemen; onzin praten.
- Divan**, m. (-s); rijksraad; raad van state (in Azië, Turkije enz.); soort lage stoel, sofa.
- Divergent**, bn. uiteenlopend, strijdig.
- Divergeerend**, bn. (nat) —e (uitwijkende) **stralen**.
- Diverse**, v. (...ën); afleiding, uitspanning.
- Diversiteit**, v. (en) verscheidenheid.
- Diverteeren** (zich), ww. gel. zich vermaken.
- Divertissement**, o. (-en), vermaak, verlustiging; dansballet (in tegenstelling van tooverballet)
- Dividivi**, v. gmv. soort run of boomschors, looistof (uit de amerikaansche keerkringslanden).
- Dividend**, o. (-en), zuiver overschot, niet bepaalde winst (op aandeelen)
- Divideeren**, bw. gel. (rek.) deelen; verdeelen.
- Divisie**, v. (...ën), (rek.) deeling; legerafdeeling; vlootafdeeling, eskader.
- Divislegenaal**, m. (-s).
- Divinatie**, v. (...ën), voorgevoel; het raden; waarzeggerij.
- Divorceeren**, ow. gel. scheiden (van vrouw of man).
- Divulgeeren**, bw. gel., bekend-, ruchtbaar maken.
- Divulgatie**, v. gmv. ruchtbaarmaking, verspreiding (eener Dxtl. bijw. ik heb gezegd. [tijding]).
- Djagong**, v. (-s), oostindische maïs.
- Djoekong**, v. (-s), oostindisch vaartuig.
- Doceren**, bw. en ow. onderwijzen, leeren (eene wetensch.).
- Docent**, m. (-en), leermeester, onderwijzer (inz. bij het middelbaar en hooger onderwijs).
- Dociel**, bn. en bw. leerzaam, gedwee.

Dociliteit, v. gmv. leerzaamheid, lijdzaamheid.

Decimatie, v. metaalproef.

Doctrinaalren, m. mv. partij der gezatigden in Frankrijk (na 1830).

Document, o. (-en), oorkonde, ieder (geschreven of gedrukt) stuk.

Dolce, bn. en bw. (muz.) zacht, liefelijk; — **far niente**, het zoete niets doen, ledigloopen.

Doleantie, v. (...ën), beklag, bezwaar.

Doleeren, ow. gel. zich bezwaren b. v. over te hoogen aanslag in de belastingen).

Doleerschrift, o. (-en), bezwaarschrift.

Dollmetscher, m. (-s), tolk.

Dolman, m. (-s); bovenkleed (over éenen schouder handolmet, v. zekere rotsoort. [gende).

Domestiek, m. en v. (-en), bediende.

Domicilie, o. (...ën), wettig woonverblijf, huisvesting; (recht) — **kiezen ten huize van**; — **van onderstand**, plaats waar men armastig is.

Domiciliëeren, bw. gel. (koop) **eene wissel** —, de wettige betaalplaats van eenen wissel aanwijzen; **hij is te A. gedomiciliëerd**, zijne vaste woonplaats is te A.; **zich** —, ww. zich met der woon vestigen; (recht.) zijn domicilie kiezen.

Domine, (beter **dominus**), m. (s), titel van de hervormde predikanten in Nedertand.

Domineesbriefje, o. (-s), lijstje der predikbeurten.

Dominante, v. gmv. (muz.) hoofdtoon; groote kwint.

Domineeren, bw. gel., heerschen, gebieden; (fig) domino spelen.

Domino, v. (-os), lange mantel, maskerade-mantel

Domino, Dominospel, o. (-en), zeker spel met gemerkte steenen

Don gratult, m. vrijwillige gift, rentelooze bijdrage.

Doppri, bijw. (muz.) dubbel.

Dorado, v. zeker sterrebeeld.

Dorso, v. gmv. rug; **in** —, op den rug (keerzijde van wissels, akten enz.).

Dos-à-dos, bijw. (dansk.) rug tegen rug.

Dosis, v. (-sen), hoeveelheid; (ook) medicinaalgift; (fig.) **eene goede** — (tamelijk veel) **hoogmoed**.

Dosseeren, bw. gel., met glooiingen maken.

Dosseering, v. (-en), glooiing, helling.

Dotatie, v. (...en), gave, begiftiging, schenking.

Douane, v. (-n), tolhuis, tolkantoor; lands-, stadsbelasting; **de douanen**, (beter **douaniers**), tolgaarders, kommiezen.

Douaire, v. (...ën), weduwengoed, -geld.

Douaيرية, v. (-s), adellijke weduwe.

Douche, v. (-s), stortbad.

Douteus, bn. twijfelachtig.

Drachma, Dragma, o. zeker medicinaal gewicht, aan-

- gewezen door het teeken 3 (= aan 3,845 ned. w.); munt der ouden.
- Dragoman**, m. (-s), tolk (bij de Turken).
- Dragon**, v. zekere plant; loekruid; geweven zilverstof; degenkwast
- Dragonade**, (gesch.) dwang op het volk door middel der ruitery uitgeoefend (inz. in Frankrijk in 1685, onder Lodewijk XIV. tegen de hervormden).
- Dragonder**, m. (-s), lichte ruiter.
- Drainee ren**, bw. gel., (landb) droogleggen van landerijen; **drainee bulzen**, droogbuizen van gebakken aarde (tot het afvoeren van water).
- Draiste**, v. soort loopwagen.
- Drama**, o. (-as); tooneel, treurspel; ook (fig.); **dit was een bloedig** —.
- Dramatisch**, bn. en bijw. op de wijze van het (van een) drama; **een — verhaal**; **lets — behandelen**.
- Dramatiseeren**, bw. gel., een onderwerp als drama bewerken.
- Dramaturg**, m. (-en), tooneelkenner, schrijver over de regelen van de tooneeldichtkunst. (kunst.)
- Dramaturgie**, v. gm. v. regel -, theorie der tooneeldicht-
- Drapeeren**, bw. gel., met doek of met mantels omhangen of omkleeden (eenen mensch, een beeld); **die schilder weet zijne beelden goed te —**; **deze tooneelspeler drapeert zich goed**.
- Droptering**, v. (-en), omkleeding; **de — is goed gekozen**.
- Draperie**, v. (...ën), behangsel, dubbele gordijnen; geplooid bedbehangsel.
- Droget**, v. zeker geweven stof.
- Drosometer**, m. (-s), dauwmeter.
- Druide**, m. (-n), priester der oude Kelten in Germanië.
- Dryade**, v. (-n), boschnimf, boomnimf.
- Dualis**, o. dubbeltal (in de grieksche spraakkunst).
- Dualismus**, o. gm. v. dubbel beginsel, dubbele grondvorm (van goed en kwaad).
- Dualisten**, m. mv. (nat.) aanhangers der theorie volgens welke er twee electriche vloeistoffen bestaan.
- Doublet**, o. gm. v. twee oogen (in het dobbelspel); **een —**
- Dubious**, bn. twijfelachtig. (goolen.)
- Dubitatie**, v. gm. v. onzekerheid, twijfel.
- Dubloen**, m. (-en), zuid-amerik. goud-munt (= f 40 ned.).
- Ducdalf**, **Ducd'alve**, m. (...ven), twee of drie aanlegpalen (te zamen vereenigd).
- Ductiel**, bn. (-er, -st), smeedbaar, taai.
- Ductiliteit**, v. gm. v. smeedbaarheid, taaiheid.
- Ductus**, m. gang, uitloozingsbnis.
- Duel**, o. (-s, -len), tweegevecht.
- Duelleeren**, ow. gel., — met, een tweegevecht hebben met, - voeren tegen.
- Duellist**, m. (-en), die duelleert; voorvechter.

Du
p
st
Du
Du
Du
De
Du
of
Du
Du
Du
e
Du
d
Du
Du
Du
d
Dy
Dy
p
w
Dy
g
Dy
k
st
k
Dy
Dy
Ea
l
J
Et
a
Et
o
Et
b
Et
k
Ec

- Duet**, o. (-ten), **Duo**, o. (-os), lied -, muziekstuk door twee personen uit te voeren; **een duetje**, tweestemmig zangstukje.
- Dulcifiëren**, bw. gel., verzoeten, zoet maken.
- Dulcinea**, v. (-as), liefje, heeminde.
- Dulcose**, v. zekere stof bijna overeenkomende met de **ge-Deo**, o (os), zie **Duet**. (wone suiker.)
- Duodecimo**, o. kleinste boekformaat (12mo.); van 24 blz. op een vel druks.
- Dupe**, m. en v. (-n), bedrogena, gefopte.
- Dupeeren**, bw. gel., bedriegen.
- Dupilek**, o. (recht.) wederantwoord (van eenen advocaat na eene pleitrede); verweerschrift.
- Duplicaat**, o. (...ata, ..aten), eensluitend afschrift; het dubbele (eener akte van een geschrift).
- Duplo**, v. in —, in twee gelijken; van éenen inhoud.
- Durabel**, bn (-er, -st), duurzaam, blijvend.
- Duumviraat**, o. tweemanschap (als: de consuls te Rome, de twee koningen te Sparta).
- Dyarchie**, v. (. en), dubbelheerschappij.
- Dynactimometer**, m. (-s), toestel ter nauwkeurige bepaling van den tijd gedurende welken het licht heeft gewerkt bij de vervaardiging van photographiën.
- Dyname**, v. eenheid waarmede eenige arbeid het best kan gemeten worden.
- Dynamici**, m. mv. voorstanders der leer dat de natuurkrachten de oorzaak zijn van het bestaan der stof, (tegenstelling van **atomici**, die beweren dat de stof oorspronkelijk bestond).
- Dynamica**, v. gmv. (wisk) leer der beweging.
- Dynamometer**, m. (-s), krachtmeter (werktuig).

E.

- Eau**, o. — **de Cologne**, Keulsch water; — **de lavande**, lavendelwater; — **de la reine**, koninginnewater; — **de Javelle**, bleekwater.
- Ebaucheren**, bw. gel., schetsen, vluchtig ontwerpen, aanleggen.
- Eblouisseeren**, bw. gel., verblinden, verbazen; misleiden, overbluffen.
- Ebouilloscoop**, v. (...open), toestel om te onderzoeken of geestrijke vloeistoffen al dan niet met vreemde stoffen bedeed zijn.
- Ebrauleeren**, bw. gel., schokken, schudden, doen wankelen of waggelen, besluiteloos maken.
- Ecarté**, o. zeker kaartspel.

- Ecarteeren**, bw. gel., verwijderen, verstrooien; (spel) kaarten ter zijde leggen om ze door andere te vervangen.
- Ecce homo**, zie den mensch.
- Ecce homo**, o. beeld van den lijdenden Christus.
- Ecclesie**, v. de kerk.
- Ecclesiastisch**, bn. kerkelijk.
- Echange**, v. wissel, ruiling.
- Echappade**, v. (-s), ontsnapte fout, overijling.
- Echappement**, o (-en), (uurw.) schakelrad, cilinderrad.
- Echappeeren**, ow. gel., ontkomen (aan iets), ontvluchten.
- Echarpe**, v. (-n) sjerp, lijfgordel, eeregordel.
- Echauffeeren**, ow. gel., **zich** —, ww. verhitten; toornig-, warm worden.
- Echec**, o. gmv. schaak; stoot, slag, schade; nederlaag; **in** — **houden**, in bedwang houden (den vijand).
- Echelle**, v. (muz.) toonladder; handel- en stapelplaats (in de Levant).
- Echelonsgewijze**, bijw. (oorl.) laddervormig; sportegwijze.
- Eclaircisseeren**, bw. gel., heider maken, op-, verhelderen.
- Eclaircur**, m. (-s) (mil) veldontdekker, verkenners; scherp-schutter
- Eclat**, m. gmv. glans, luister; opzien, gedruisch; ruchtbaarheid; — **maken**, opzien -, opschudding baren.
- Eclatant**, bn. (-er, -st), schitterend; opzienbarend; **eene** — **e voldoening** (van iets) **vorderen**.
- Eclateeren**, ow. gel., ruchtbaar worden, aan den dag komen.
- Eclips**, v. (-en), verduistering (van een hemellichaam).
- Eclipseeren**, bw. ow. gel., verduisteren, verdonkeren; (fig) zich weg -, zich uit de voeten maken.
- Ecliptica**, v. gmv. (sterr) zonneweg, dierenriem, aardbaan.
- Economie**, v. gmv. spaarzaamheid; bezuiniging; huishoudkunde; landhuishoudkunde; (fig) **de geheele** — **der wet**, de beginselen der wet zooals zij zijn toegepast in de artikelen.
- Economisch**, bn. spaarzaam, huishoudelijk.
- Economist**, m. (-en), huishoudkundige; spaarzaam mensch.
- Economiseeren**, bw. gel., besparen; bezuinigen, overleggen.
- Econoom**, m. (...men), landhuishoudkundige, landbouwer.
- Ecosaise**, v. (-s), schotsche dans.
- Ecraseeren**, bw. gel., verpletteren, verbrijzelen, vernietigen, (ook fig.).
- Ecu**, m. (-s), kroon, daalder (muntstuk).
- Edda**, v. heilige schrift der scandinavische volken van germaansche afkomst.
- Edict**, o. (-en), landsvergadering, vorstelijk bevelschrift, plakaat; (gesch) **het eeuwige** —, waarbij Willem III, prins van Oranje, werd uitgesloten van de waardigheid zijner voorouders; **het** — **van Nantes**, waarbij den protest. in Frankrijk vrijheid van geloof werd toegekend.
- Edictaal**, bn. **edictale citatie**, gerechtelijke openbare dagvaarding, indaging.
- Editie**, v. (-ën), uitgave, druk (van een boek of plaatwerk).

Educatie, v. gmv. opvoeding.

Educt, o. (-n). (scheik) zekere uit eene verbinding afgescheidene stof.

Edulcoreren, bw. gel., verzoeten (b. v. door toevoeging van suiker, honig of stroop)

Efendi, m. titel van een staatsdienaar, (ook) rechtsgeleerde (in Turkije).

Effaceeren, bw. gel., uitwischen, delgen.

Effect, o. (-en), uitwerking, gevolg; staatspapier, schuldbekentenis (van eenen Staat enz); **effecten**, goederen, vermogen, have; wissels, geldwaardig papier; **effectenhandel**; **effectenbeurs**; **effecten-sociëteit**.

Effectief, bn. (...ver. -st), werkelijk, wezenlijk

Effectief, o. werkelijk aanwezige hoeveelheid, (b. v. van geld; van dienstdoende manschap); **het — des legers**.

Effectueeren, bw. gel., volbrengen, uitvoeren; verrichten, tot stand brengen.

Effemineeren, bw. gel., verwijfd -, wekelijk maken, verwennen.

Effervesceeren, o. het opruischen van vloeistoffen waaruit zich een gas ontwikkelt.

Efforceeren (zich), ww. gel., zich beijveren, -inspannen, -moeite geven.

Effrayant, bn. en bijw. (-er, -st), schrikwekkend, ijselijk.

Effronterie, v. gmv. onbeschaamdheid

Egaal, bn. (...aler, -st), gelijk, effen, gelijkmatig; onverschillig, eenerlei, om het even.

Egalisatie, v. (...ën), gelijkmaking, vereffening.

Egaliseeren, bw. gel., vereffenen.

Egalist, m. (-en), gelijkmaker.

Egaliteit, v. gmv. gelijkheid.

Egard, m. (ook in het mv. gebruikelijk **égards**), aanzien, achting; inschikkelijkheid, beleefdheid.

Ego, ik, **alter ego**, plaatsvervanger -; procuratiehouder met de uitgestrekte volmacht.

Egoïsmus, o. gmv. zelfzucht, baatzucht.

Egoïst, m. (-en), zelfzuchtige, baatzuchtige, eigenbelangzoe-

Egoïstisch, bn. zelf-, baatzuchtig, eigenbatig. (ker.)

Ejodsem, van dezelfde maand, van denzelfden dag.

Ekwipaasje, v. zie **Equipage**.

Elaboratie, v. (...ën), atwerking, bearbeiding.

Elasticiteit, v. gmv. veer-, span-, springkracht.

Elasticiteitsmeter, **Elaterometer**, m. zeker werktuig.

Elastiek, **Elastisch**, bn. (-er, -st), veerkrachtig.

Elaïylgas, olieïvormend gas.

El Dorado, goudland, luilekkerland, fabelachtig paradijs.

Electie, v. (...ën), verkiezing, keus, keur.

Elector, **Electeur**, m. (-en), kiezer, keurvorst.

Electoraat, o. waardigheid van keurvorst; hoedanigheid van kiezer; keurvorstendom. (bliksem.)

Electriciteit, v. gmv. barnsteenkracht, kracht van den

Electrick, **Electricch**, bn. electriciteit bezittende;

- electricisch licht**; **electrische batterij**; **-figuren**; **-huizen en menschen**; **-keten**; **-naald**; **-pistool**; **-schok**; **-slinger**; **-stroom**; **-telegraphie**; **-thermometer**; **-visschen**; **-vonk**; **-wassenbeelden**.
- Electriseermachine**, v. (-n), toestel om op gemakkelijker wijze, dan door het wrijven van glazen staven enz. eene groote hoeveelheid electriciteit op te wekken; (ook) zeker sterrebeeld.
- Electriseeren**, bw. gel., electriciteit opwekken, - mededeelen; (fig.) onverwachts schokken; doen ontstellen (van vreugde of droefenis).
- Electro**, **-acustische telegraaf**, toestel tot het overbrengen van het geluid; **-biologie**, kennis der electricische verschijnselen die zich bij het levende dier openbaren; **-chemische telegraaf**; **-diamagnetismus**, het ontstaan van diamagneten door galvanische stroomen zonder tusschenkomst van eenen electromagneet; **-dynamica**, leer der in beweging zijnde electriciteit; **-magneet**, een door electriciteit gevormde magneet; **-magnetische multiplicator**, galvanometer; **-magnetisch geluid**; **magnetische telegraaf**, toestel door middel waarvan langs metaaldraad op verbazend snelle wijze berichten worden overgebracht; **-magnetismus**, het door electriciteit voortgebrachte magnetismus; **-metallurgie**, toepassing van de chemische werking der electriciteit tot het afscheiden van metalen uit hunne ertsen; **-meteoren**, algemeene benaming voor de electricische verschijnselen in den dampkring; **-statica**, leer van de wetten der electriciteit in den toestand van rust; **-vegetometer**, planten-electriciteitsmeter.
- Electrolysis**, v. ontleding van samengestelde lichamen door den galvanischen stroom.
- Electrometer**, m. (-s), toestel om den graad van spanning der electriciteit te bepalen.
- Electromotoren**, m. mv. electriciteits-opwekkers.
- Electrophoor**, v. electriciteitsdrager (toestel).
- Electroscop**, v. (...open), toestel om te onderzoeken of een lichaam al dan niet merkbaar geëlectriseerd is.
- Elegant**, bn. (-er, -st), sierlijk, net, fraai, keurig.
- Elegant**, m. (-en), modegek, pronker.
- Elegante**, v. gmv. sierlijkheid, netheid, aanvalligheid.
- Elegie**, v. (...ën), treurdicht, klaaglied.
- Elegisch**, bn. treurend, klagend, weemoedig.
- Element**, o. (-en), hoofdstof, grondstof; levensstof, levensbeginsel; **de -en**, grondbeginselen (eener wetenschap of kunst); (fig.) **nu is hij in zijn —**, nu is hij recht in zijn schik; **de Jacht is zijn —**, zijn geliefkoosde bezigheid; **galvanisch —**, toestel tot opwekking van electriciteit.
- Elementair**, bn. grondstoffelijk; **-e scholen**, lagere scholen; **-analyse**, onderzoek naar de laatste bestanddeelen van de bewerkte lichamen.

- Elemi**, o. (kruidk.) min of meer harsachtig vocht.
- Elevatie**, v. (...ën), verheffing, verhooging; hoogte, verheven-
- Elevator**, m. (-s), opheffer (werktuig). (heid.)
- Élève**, m. (-s), kweekeling; leerling
- Eleveeren**, bw. gel., ver-, opheffen, verhoogten; (koo-ph) **het protest** —, een geprotesteerden wissel met de eerste post laten terugloopen.
- Elideeren**, bw. gel., uitlaten, wegwerpen (b. v. eene letter uit een woord).
- Eligibel**, bn. kiesbaar, verkiesbaar.
- Elimineeren**, bw. gel., uitwerpen, verwijderen, verbannen; (steek) eene in onderscheidene vergelijkingen voorkomende grootheid daaruit wegwerken.
- Ellisie**, v. (...ën), wegwerping, uitlating.
- Elixer**, o. aftreksel, versterkende drank, geneesdrank.
- Eloge**, m. (-s), lofred, lofspraak, lofschrift.
- Elongatie**, v. (sterr.) digressie, uitwijking, hoekafstand eener planeet tot de zon (van de aarde gezien).
- Eloquent**, bn. (-er, -st), welsprekend, welbespraakt.
- Eloquentie**, v. gmv. welsprekendheid, welbespraaktheid.
- Elucidatie**, v. (...ën), opheldering, toelichting.
- Eludeeren**, bw. gel., ontwijken, doen mislukken; verijdel-en; misleiden.
- Elul**, m. gmv. (hebr. w.) twaalde maand van den israëlit. kerkelijken kalender.
- Elusief**, bn. ontwijkend, verijdelend.
- Elysée**, o. naam van een paleis te Parijs; tijdens Lodewijk Napoleon president der fransche republiek was, werd de regeering van dien Staat onder den naam van **het** — aangeduid; **de champs** —s, groote publieke wandelplaats te Parijs.
- Elysium**, o. of **Elysäische** (ook **elyzeesche**, **elysische**) **velden**, het verblijf der gelukzaligen, de hemel, het paradijs (der ouden), (fig.) verrukkelijk verblijf.
- Email**, o. smeltbaar glas, smeltglas, brandverf, glazuur.
- Emailleeren**, bw. gel., émail op metaal brengen, brand-schilderen.
- Emanatie**, v. (...ën), uitvloeiing, onzichtbare uitstrooming, openbaarmaking, afkondiging.
- Emanatie-theorie**, v. leer van Newton, volgens welke de lichtstralen uitvloeiende of uitstroomende deeltjes zijn van de lichtgevendende lichamen.
- Emancipatie**, v. (...ën), vrijverklaring (van slaven, lijf-eigenen enz.); toekenning van gelijke rechten, gelijkstelling voor de wet; ontheffing van vroeger bestaande beperkende bepalingen.
- Emancipeeren**, bw. gel., vrijmaken, ontheffen, gelijk stellen.
- Emaneren**, ow. gel., uitvloeien, uitgaan, afkomstig zijn; **dit besluit emaneert van hem**, hij is de oorzaak dat dit besluit genomen werd; (ook) dit besluit is door hem genomen. (pak-, bindloon.)
- Emballage**, **Emballering**, v. verpakking, inpakking;

94 Emballeeren — Emplooieeren.

- Emballeeren**, bw. gel., inpakken, omwikkelen.
- Embarcadère**, v. (-s), aanlegplaats, hoofd, steiger; spoorwegstation (ook **débarcadère** genaamd)
- Embarcō**, o. beslag op schepen of handelsartikelen, havenversperring.
- Embarqueeren**, bw. gel., inschepen, laden.
- Embarasseren**, gel., verlegen maken, in verlegenheid brengen, hinderen.
- Emblema**, (-ta), **Embleem**, (...men), zinnebeeld.
- Emblematisch**, bn. zinnebeeldig. [pompen].
- Embolus**, m. kolf, stempel, zuiger (in spuiten en lucht).
- Embonpoint**, o. gmv. lijvigheid, gezetheid, lichaamsdikte.
- Embouchure**, v, (-s), mond van eene rivier, van een kanon enz.); mondstuk (van een blaaspeeltuig); **eene goede -- hebben**, een blaaspeeltuig wel weten aan te zetten en zuiver blazen.
- Embrasseeren**, bw. gel., omarmen, omhelzen.
- Embrouilleeren**, bw. gel., in de war brengen, verwarren.
- Embryo**, o. (-os), bewerktuigd wezen nog in een ei omsloten, onrijpe lichaamsvrucht.
- Emeritus**, bn. rustend (van predikanten, hoogleraren enz).
- Emerisie**, v. het te voorschijn treden van eene planeet uit de schaduw eener andere; het zichtbaar worden van eene ster.
- Emigrant**, m. (-en), uitgewekene, die zijn land ontvlucht; landverhuizer.
- Emigratie**, v. (...ën), uitwijking; landverhuizing.
- Emigré**, m. (-s), uitgewekene.
- Emigreeren**, ow. gel., uitwijken, het land verlaten.
- Eminent**, bn. (-er, -st), uitstekend, voortreffelijk.
- Eminentie**, v. verhevenheid; **zijne --**, titel der kardinalen.
- Emir**, m. (-s), arabisch opperhoofd.
- Emissaire**, (-s), **Emissario**, m. (-os), zendeling, bode; kondschapper; spion, verspieder.
- Emolument**, o. **Emolumenten**, mv. neven-inkomsten; buitenkansjes, verval, voordeeltjes.
- Emotie**, v. (...ën), gemoedsbeweging; volksgisting.
- Empaleeren**, ow. gel., spietsen, eenen paal insteken.
- Emphase**, v. gmv. nadruk, klem (in lezen en spreken).
- Emphastisch**, bn. nadrukkelijk, met klem, krachtig.
- Empiricus**, m. (...ci), man der ervaring; geleerde (inz. geneesheer) die zijne kennis alleen aan de ondervinding ontleent.
- Empirisch**, bn. op ervaring gegrond en daaruit voortvloeiende; **de --e wetenschappen**.
- Empirisme**, **Empirismus**, o. gmv. leer dat ervaring de eenige bron is van alle kennis.
- Emplette**, v. (meestal mv. **Amplettes**), koop, inkoop; **ik heb eenige --s gedaan**.
- Emplooi**, o. (-jen), ambt, dienst; verrichting; (toon.) categorie van rollen.
- Emplooteeren**, bw. gel., aanwenden, gebruiken, gebruik maken van.

- EmpORTEEREN (zich)**, ww. gel., zich driftig maken, uitvaren (tegen).
- EmpRESEEREN (zich)**, ww. gel., zich beijveren, haas-
EMPYREISCH, bn. hemelsch. (ten.)
- EMPYREUM**, o. verblijfplaats der zaligen.
- EMPYREUMATISCH**, bn. brandig.
- Emulatte**, v. gmv. najver, wedijver.
- Emulsie**, v. (...ën), amandel-, zaad-, plantenmelk.
- Emulsine**, o gmv. eiwitachtig lichaam in de amandelen.
- En**, (fr. woord), — **avant**, voorwaarts! vooruit! — **corps**, gezamenlijk, in corpore; — **dépôt**, in bewaring; — **défall**, in het klein (verkoopen); — **échelon**, (mil.) échelons- laddersgewijze; — **face**, tegenover, van voren; — **famille**, in den kring van het huisgezin; — **front**, van voren, op den voorgrond; — **gros**, in het groot (verkoopen); — **gala**, in feestgewaad; — **miniature**, in het klein; — **particulier**, in het bijzonder; — **passant**, in het voorbijgaan; — **peine**, in verlegenheid; — **profil**, van ter zijde gezien; — **roturier**, burgerlijk, gemeen; — **sulte**, achter elkander, achtereenvolgens; — **tout**, in alles, alles te zamen geromen; — **vogue**, in zwang, in de mode, gezocht, in trek; — **train**, in aantocht, aan den gang; in zwang.
- Encadreeren**, bw. gel., omlijsten, in eene lijst vatten; insluiten
- Encanailleeren (zich)**, ww. gel., zich met verachtelijke menschen gemeenzaam maken.
- Encaustiek**, v. gmv. was-schilderkunst.
- Enchanteeren**, bw. gel., betooveren, verrukken.
- Enclave**, v. **geënclaveerd land**, land dat door een vreemd grondgebied ingesloten is.
- Encourageeren**, bw. gel., aanmoedigen, aanwakkeren, opwekken.
- Encyclopédie**, v. (...ën), het geheel -, (ook) woordenboek van alle kunsten en wetenschappen.
- Encyclopedisch**, bn. algemeen wetenschappelijk.
- Endemisch**, bn. inheemsch; — **e zlekten**, ziekten die het gevolg zijn van eigenaardige plaatselijke omstandigheden.
- Endogeen**, bn. **endogene rotsen**, rotsen die in een weeken of half-vloeibaren toestand zijn uitgebroken.
- Endogeenen**, mv. zekere plantensoort.
- Endosmosis**, v. (nat.) naam van zekere strooming.
- Endossant**, m. (-en), (koopb.) overdrager van eenen wissel op een ander.
- Endossement**, o. (-en), (ook **Indossement**, **Indosso**), zulk eene overdracht. (ander.)
- Endosseeren**, bw. gel., overdragen eenen wissel op een
- Energie**, v. gmv. kracht, geeskracht, veerkracht, nadruk.
- Energiek**, **Energisch**, bn. krachtvol, vurig. (klem.)
- Erneveren**, bw. gel., ontzenuwen, verzwakken, uitmerqelen.
- Enfants perdus**, m. mv. (oorl.) uiterste voorposten.

- Environs**, m. mv. omstreken, omtrek.
Envoyé, m. (-s), gezant, afgevaardigde.
Ex animo, met dat oogmerk, van dezelfde meening.
Epacten, m. mv. inlaschdagen; getallen die voor elk jaar den maansouderdom op den eersten dag des jaars opgeven.
Eparchie, v. (. en), stadhouderschap, landvoogdij
Epaulette, v. (-n), (mil.) schouderbelegsel, -kwast; (fig.) de —, de militaire stand.
Ephemer, bn. één dag durende; kortstondig, voorbijgaand.
Ephemeriden, mv. (nat. hist.) dag-insekten; geschriften die voor een bepaald tijdvak geldig zijn; astronomische jaarboeken, -tafels; dagbladen, tijdschriften; vermelding van merkwaardige gebeurtenissen op elken dag van het jaar (in eenen kalender)
Epicarpium, v. (. ia), vruchtschil.
Epicurisch, bn. weelderig, wellustig, zweigend.
Epicurist, m. (-en), zinnelijk mensch, wellusteling.
Epicurismus, o. gmv. neiging tot zinnelijkheid en wellust.
Epicycloïde, v. (-n), (meetk.) zekere kromme lijn.
Epicycclus, m. (sterr.) bijcirkel
Epidemie, v. (. en), heerschende ziekte, landziekte, besmettelijke ziekte; vreemde van elders gekomen ziekte.
Epidemisch, bn. heerschend, besmettelijk, aanstekend.
Epidoot, o. soort van porfier (porphyre).
Epigonen, m. mv. personen die op het gebied van kunsten en wetenschappen geen nieuw stelsel uitvinden, maar op den bestaanden grondslag voortbouwen
Epigram, o. (-men), punt dicht, kort hekeldicht.
Epilepsie, v. gmv. vallende ziekte.
Epiloog, v. (...ogen), na-, slotrede; naspel.
Epineus, bn. (...zer, -st), moeielijk, hachelijk, netelig.
Episch, bn. tot het heldendicht behoorende.
Episcopaal, bn. bisschoppelijk.
Episcopaat, o. bisdom, bisschoppelijke waardigheid.
Episcopaten, m. mv. aanhangers -, leden der bisschoppelijke kerk in Engeland.
Episcophobie, v. gmv. vrees voor de invoer. der bisschoppen.
Episode, v. (-n), tusschenrede, ingelascht verhaal; tusschenzang.
Epistel, o. (-s), brief, zendbrief, zendschrijven, boetpredikatie.
Epistylus, m. (bouw k.) kroon-, bovenste eener zuil.
Epitaphium, o. (...ia), grafchrift; grafsteen, tombe.
Epitheet, v. bijvoegelijk woord; toenaam.
Epitbesis, v. opstel, geschrift
Epitbetiseeren, bw. gel., eenen bijnaam aan iem. geven; eel bijvoegelijke naamwoorden bezigen.
Epitome, v. kort uittreksel, kort begrip.
Epizoötie, v. veeziekte, sterfte onder het vee.
Epopée, **Epos**, o. heldendicht.
Epoque, o. (-s), tijdstip; (fig.) gedenkwaardige dag; — make, groot opzien verwekken, (zich of zijnen tijd) beroemd maken.

- Equatie**, v. (...ën), verevening, gelijkmaking, algebraïsche
- Equator**, m. zie **Aequator**. (vergelijking.)
- Equilibre**, o. gmv. evenwicht.
- Equillbrist**, m. (-en), koordedanser, kunstenmaker.
- Equipage**, **Equipagie**, (ook v. s **Ekwipaadje**), eigen rijtuig met al wat er toe behoort, paarden, bedienden enz.; — **houden**. —, uitrusting van eenen officier (in tijd van oorlog); scheepsbemanning.
- Equipement**, o. uitrusting (kleeding en wapens) van eenen krijg-man of van een schip; **equipementstukken**, voorwerpen die tot de uitrusting eens militairs behooren.
- Equippeeren**, bw. gel., uit-, toerusten, van het noodige voorzien; bemannen.
- Equipollent**, bn. gelijkwaardig.
- Equitatie**, het paardrijden.
- Equivalent**, bn. gelijkwaardig.
- Equivalent**, o. naam gegeven aan eene belasting die eene andere afgeschafte verangt
- Equivoque**, bn. dubbelzinnig.
- Erebus**, m. gmv. (fab) de hel, onderwereld.
- Erectie**, v. (...ën), oprichting, opbouw, bouw.
- Eremiet**, m. (-en), kluzenaar. Zie verder **Heremiet**.
- Ereusteste**, bn. (oudt.) groot-achtbare (eretitel)
- Erethismus**, o. (gen.) prikkeling der zenuwen, overspanning.
- Ergo**, bijw. bijgevolg, dus, derhalve, alzo.
- Erlgeeren**, bw. gel., oprichten, bouwen, stichten, grondvesten.
- Erlanyen**, v. mv. (fab) wraakgodinnen, furien.
- Eris**, v. (fab) tweedracht, strijd; de twistgodin.
- Eristiek**, v. gmv. strijd-, twistkunst
- Erotisch**, bn. — **gedichten**, minnedichten, liefdegedichten.
- Errare**, — **humanum est**, dwalen is menscheijk.
- Erratum**, m. (...ta), fout, drukfeil; **errata**, lijst van drukfouten.
- Erreur**, v. (-s), dwaling, fout, misslag.
- Eruptie**, v. (...ën), uitbarsting (van eenen vulkaan enz.).
- Ervaleuta**, v. zie **Revalenta**.
- Escadron**, **Eskadron**, o. (-s), afdeeling ruitery.
- Escaladeeren**, bw. gel., met stormladders beklimmen.
- Escamoteeren**, bw. gel., goochelkunsten doen; uit den zak rollen, wegmoffelen.
- Escarpius**, m. mv. lichte schoenen, dansschoenen.
- Escorte**, v. en o. gmv. gewapend geleide, bedekking; gevolg.
- Escorteeren**, bw. gel., begeleiden, onder bedekking uitgeleide doen.
- Escouade**, v. (-n), rot soldaten onder eenen korporaal.
- Escroquerie**, v. (...ën), oplichting, felterij, aftroegeling.
- Escuriaal**, o. naam van een koninklijk luststot nabij Madrid.
- Esuto-waren**, v. mv. (koopb.) uitvoerartikelen.
- Eskader**, o. (-s), smaldeel, vlootafdeeling.
- Esoterisch**, bn. enkel voor ingewijden; wetenschappelijk; wat niet ieder behoeft te weten.
- Espagnolade**, v. (-n), snoeverij, pralerij, snorkerij.

Espagnole, v. spaansche dans, - vrouw.

Espagnoletten, v. mv. op- en nedergaande ijzeren stangen aan vensters.

Esaller, m. (-s), leiboorn; latwerk, staketsel

Esplanade, v. (-n), voorplein, vlakke, opene plaats; exercitie-plein.

Esquire, m. (-s), schilddrager, schildknaap; titel in Engeland (weledele heer).

Essaal, o. gmv. toets, proef; onderzoek (van goud en zilver); bepaling van het zilver- en goudgehalte van munten enz.

Essai, m. proef, staal; verhandeling.

Essayeeren, bw. gel., beproeven, toetsen (het gehalte van goud en zilver).

Essayeur, m. (-s), toetser.

Essence, v. gmv. geest (aftreksel door koking of destillatie); aromatische olie (die door overbaling uit vruchten, kruiden enz. verkregen wordt).

Essentiëel, bn. (.eler, -st), wezenlijk, volstrekt noodzakelijk.

Essentiëel, o. **het essentiële** (het ware, het eigentlijke) **der zaak**.

Essoniet, **Hessoniet**, m. kaneelsteen (zeker edelgesteente).

Estafette, m. (-u), rijdende postbode, koerier.

Estaminet, o. (-s), herberg, koffiehuis.

Estaminette, (-s), kroeg; gezelschapsboerin in een herberg; kwakzalverskraam.

Estimeeren, bw. gel., achten, hoogachten, schatten.

Estrade, v. (-n), verhoogde plaats, verhevenheid, optred (voor een praalbed, eenen troon enz.), uitstek.

Estropiëeren, bw. gel., verminken.

Etablissement, o. (-en), vestiging (b. v. van een handelshuis); grondlegging; gesticht, inrichting; nederzetting.

Etablisseeeren, bw. gel., **zich** —, ww. grondvesten, oprichten; zich nederzetten, zich vestigen.

Etage, v. (-n), verdieping (van een gebouw).

Etagère, v. (-s), rekje (aan den muur vastgehecht, om er voorwerpen op te plaatsen).

Etaleeren, bw. gel., uitstellen, uitkramen, openleggen, ten toon spreiden.

Etape, v. (-n), stapelplaats; proviandmagazijn; rustplaats; nachtkwartier.

Etat-major, m. algemeene staf (in een leger); al de officieren (aan boord van eenen oorlogsbodem).

Et cetera, en zoo voorts.

Ethiek, **Ethica**, v. gmv. zedeleer, leer der deugden.

Ethnographie, v. gmv. volksbeschrijving.

Ethnographisch, bn. — **museum**, verzameling van voorwerpen afkomstig van vreemde volken en uit verafgelegen oorden der wereld.

Etiquette, v. (-n), briefje of strookje papier dat op eene flesch of doos (of op een boek) geplakt wordt.

Etiquette, v. gmv. hofgebruik; manieren in voorname gezelschappen, wellevendheid.

- Etude**, v. (-s), studie, oefening; (schild.) oefeningstuk, schets.
- Etul**, m. (-s), koker, foedraal; scheede; zakdoosje met eenig gereedschap voor dagelijksch gebruik.
- Etymologie**, v. gmv. woordafleiding, woordverschijning.
- Etymoloog**, m. (...ogen), **Etymologist**, m. (-en), woordafleider.
- Eubiotiek**, v. de kunst om zoo gezond mogelijk te leven.
- Eucharistie**, v. gmv. heilig avondmaal, nachtmaal.
- Euchlorine**, v. (scheik.) zekere gassoort.
- Eudionometer**, m. (-s), luchtzuiverheidsmeter (toestel).
- Eumerien**, m. mv. (fab.) plaaggeesten, furien
- Euuuque**, **Euuuch**, m. (-en), gesneden, ontmande (vrouwenoppasser in een serail).
- Euphemismus**, m. verzachtende uitdrukking. (mend.)
- Euphemistisch**, bn. verschoonend, verzachtend, verbloemd.
- Euphonie**, v. gmv. welluidendheid.
- Euphonisch**, bn. welluidend, aangenaam klinkend.
- Eupicn**, o. gmv. zekere aetherische olie.
- Eutopia** o. zie **Utopia**.
- Evaporeeren**, ow gel., uitdampen, uitwasemen.
- Evasie**, v. (...ën), ontwijking; uitvlucht, voorwendsel; een **evasief** (ontwijkend) **antwoord**. (beurtenis.)
- Evenement**, o. (-en), gewichtig feit, merkwaardige gebeurtenis.
- Eventualiteit**, v. iets wat mogelijk gebeuren kan; het gebeuren van een mogelijk geval.
- Eventueel**, bn. gebeurlijk, in voorkomend geval, mogelijk.
- Evictie**, v. (...ën), borgtocht; schadevergoeding.
- Evident**, bn. oogenschijnlijk, blijkbaar, zonneklaar.
- Evidentie**, v. klaarlijkheid, onomstootelijke zekerheid.
- Evolutie**, v. (...ën), zwenking; **de evolutiën**, bewegingen van krijgsvolk of van eene vloot.
- Ex**, uit; **ex-minister**, gewezen -, voormalig minister; **ex abrupto**, plotseling, onverwachts; **ex animo**, van harte; opzettelijk; **ex capite**, uit het hoofd; **ex cathedra**, op meesterachtigen toon; **ex professo**, beroeps-, ambtshalve; **ex post**, achteraan; naderhand; **ex officio**, uit plicht, ambtshalve. **ex voto**, naar wensch, krachtens eene gelofte; **ex tempore**, voor de vaist, onvoorbereid, niet vooraf opgesteld; **ex usu**, buiten gebruik, in onbruik.
- Exact**, bn. (-er, -st), stipt, nauwkeurig, volkomen.
- Exactitude**, v. gmv. nauwkeurigheid, stiptheid.
- Exaltados**, m. mv. uiterste linkerzijde (in de spaansche wetgevende vergadering), partij van den vooruitgang, - der heethoofden.
- Exaltatie**, v. gmv. geestvervoering, overspanning.
- Exalteeren**, bw. gel., tot overspanning brengen, verrukken, wegslepen.
- Examen**, o. (-s, ...ina), onderzoek (naar de geschiktheid of bekwaamheid van iem.), ondervraging; **vergelijkend** —.
- Examineeren**, bw. gel., onderzoeken, ondervragen; nauwkeurig beschouwen.

Exantiatie, v. het uitpompen (door middel van de luchtpomp).
Exaudi, m. naam van den Zondag die het Pinksterfeest voorafgaat.

Excedent, o. (-en), overschot (eener rekening), batig slot.

Excedeeren, bw. gel., overschrijden, te ver-, te boven gaan.

Excellent, bn. (-er, -st), voortreffelijk, heerlijk, uitmuntend.

Excellentie, v. (...ën), voortreffelijkheid; titel van ministers en andere hooftstaatsdienaren.

Excellereen, ow. gel., uitmuntten, zich onderscheiden.

Excentriciteit, v. (-en), afwijking van het middelpunt; (fig.) dweperij, eigenzinnigheid; **de -en** (eigenaardige manieren of handelingen) eens **Eugelschmans**.

Excentriek, **Excentrisch**, bn. uitmiddelpuntig, van de baan afwijkende; (fig.) dwepend, overspannen.

Excentriek, v. (-en), toestel om bij werktuigen eene ronddraaiende beweging in eene rechtlijnige te veranderen.

Exceptioneel, bn. en bijw. bij wijze van uitzondering, eene uitzondering bevattende.

Excerpeeren, bw. gel., een uittreksel maken (van een opstel, een boek, eenen brief enz.); **een excerpt maken**.

Excès, o. (-sen), overmaat, uiterste; buitensporigheid, daad van geweld. [ken; (recht.) — **van**.

Exciplereen, bw. gel., uitzonderen, tegenwerpingen maken.
Excitatie, v. (...ën), opwekking aansporing, prikkeling.

Excitereen, bw. gel., opwekken, aansporen, prikkelen; aanleiding geven tot.

Exclamatie, v. (...ën), uitroep, uitroeping, geschreeuw.

Exclameeren, ow. gel., uitroepen, kreten aanheffen.

Excludeeren, bw. gel., uitsluiten, afzonderen.

Exclasië, v. (...ën), uitsluiting.

Exclusief, bn. en bijw. uitsluitend, bij wijze van uitsluiting.

Excommunicatie, v. (...ën), kerkban.

Excommuniceeren, **Excommuniceeren**, bw. gel., in den kerkban doen, van de kerkgemeente uitsluiten.

Excrement, o. **Excrementen**, mv. uitwerpselen des lichaams, stoelgang, afgang.

Excretie, v. (...ën), uit-, afscheiding.

Exculpactie, v. ontschuldiging, vrijspreking.

Exculpeeren, bw. gel., vrijspreken, van rechtsvervolgning ontslaan, buiten vervolging stellen.

Excursie, v. (...ën), uitstapje, pleziertochtje.

Excusabel, bn. (-er, -st), verschoonbaar.

Excusatie, v. zie **Excusus**.

Excuseeren, bw. gel., verontschuldigen, verschoonen.

Excusus, **Excuse**, v. verontschuldiging, reden van verschooning uitvlucht.

Exécrabel, bn. (-er, -st), verfoeilijk; afschuwelijk vloekwaard.

Executeeren, bw. gel., uitvoeren, voltrekken, door rechtsdwang noodzaken; te recht stellen; **hij is geëxecuteerd**, zijn inboedel is door zijne schuldeischers verkocht; **zich —**, zich insolvent verklaren, zijne balans overleggen (in den effectenhandel).

- Executeur**, m. (-en), uitvoerder, volbrenger; — **testamentair**, uiterste wilsbeschikker.
- Executie**, v. (.ën), uitvoering, voltrekking (van een vonnis), strafvoltrekking; openbare terechtstelling van eenen veroordeelde; uitwinning van eenen schuldenaar.
- Exegeet**, m. (.eten), bijbel-, schriftverklaarder.
- Exegese**, v. bijbel-, schriftverklaring.
- Exempel**, o. (-s), voorbeeld; voorschrift; model
- Exemplaar**, o. (.ren), afdruk, (ook) stuk, b.v. vier exemplaren, vier stuks (van eenig voorwerp).
- Exemplair**, bn. voorbeeldig, waarschuwend; **dit verdient — gestraft te worden.**
- Exemptie**, **Exemptie**, v. (.ën), vrijstelling, ontheffing (van een bezwaar, van dienst enz.).
- Exerceeren**, ow. bw. gel., oefenen (inz. in den wapenhandel).
- Exercitie**, v. (...ën), oefening, wapenoefening
- Exhalatie**, v. (...ën), uitdamping, uitwaseming.
- Exhibitie**, v. (...ën), aanwijzing, openlegging; (fig.) tentoonstelling.
- Exhortatie**, v. (.ën), vermaning.
- Exigentie**, v. (...ën), behoefte, dringend geval, noodwendigheid; **naar — (eisch) van zaken.**
- Exigeeeren**, bw. gel, vorderen, eischen.
- Exil**, **Exilium**, o. verbanning; ballingschap.
- Exilleeren**, bw. gel, bannen, verbannen
- Eximeeren**, bw. gel, bevrijden, vrijstellen, ontslaan.
- Existentie**, v. bestaan, werkelijkheid
- Existeeren**, ow. gel, bestaan; zijn; kunnen leven.
- Exit**, (toon) af, hij gaat heen, hij treedt af.
- Exmissie**, v. (.ën), (recht) uitzetting
- Exodus** m. uitgang; uittocht; naam van het tweede boek
- Exogenen**, mv. zekere plantensoort. (van Mozes.)
- Exorbitaat**, bn. (-er, -st), bovenmatig; overdreven, te ver gaande, te veel eischende.
- Exorcismus**, o. duivelbezwering.
- Exordium**, o. begin -, inleiding eener rede.
- Exosmosis**, v (nat) naam van zekere strooming.
- Exoterisch**, bn. voor oningewijden, bevattelijk voor het volk.
- Exotisch**, bn. buitenlandsch, uitheemsch.
- Expansie**, v. gmv. uitzetting, verwijding.
- Expansief**, bn. **expansieve kracht**, uitzettingsvermogen.
- Expatriëeren (zich)**, ow. gel., zijne woonplaats in een vreemd land vestigen
- Expectant**, m. (en), die op iets wacht, den afloop van zekere zaak afwacht.
- Exceptant**, of **edel —**, aspirant bij de Deutsche orde, balije van Utrecht.
- Expectoratie**, v. (...ën), ontboezeming, uitstort. des gemoeds.
- Expectoreeren**, bw. gel., uitspuwen; (fig.) zijn hart uitstorten zich door klagen enz. lucht geven.
- Expediëeren**, bw. gel., af-, verzenden; (fig.) van kant maken.

- Expediteur**, m. (-s, -en), verzender (van goederen).
Expeditie, v. (...ën), verzending (van goederen); reistoelt; krijgstocht, onderneming; afschrift van een vonnis of eenige andere rechterlijke beschikking.
Expedtief, (...ver, -st), **Expediet**, (-er, -st), bn. spoedig, voortvarend, vlug.
Expeditionnaal, m. (-s), **Expediënt**, m. (-en), afzender; uitvaardiger; hulpschrijver.
Expendeeren, bw. gel., uitbetalen, bekostigen.
Expensen, mv. kosten (zooals proceskosten enz.).
Expensief, bn. (...ver, -st), duur, waaraan veel uitgaven verbonden zijn.
Experientie, v. gmv. ervaring, ondervinding.
Experiment, o (-en), proefneming.
Experimentaal, bn. proefondervindelijk.
Expert, m (-s), zaakkundige, gezworene (die geroepen is uitspraak te doen of advies te geven).
Expertise, v. onderzoek door deskundigen (ning).
Exptatie, v. (...ën), zoen; verzoening; boeting; genoegdoening.
Expiëren, bw. gel., boeten, boete doen (voor iets), (iets) afboeten.
Expiratie, v (...ën), uitademing; dood; vervaltijd, afloop van eene termijn.
Expireeren, ow. gel., vervallen; sterven.
Explicatie, v. (...ën), uitlegging, opheldering.
Explicceeren, **Explicqueeren**, bw. gel., uitleggen, ophelderen, ontvouwen, uiteenzetten.
Exploit, **Exploot**, o (-en) daad, heldenfeit; (recht.) dagvaarding en betekening; **bij deurwaarders** —.
Exploitatie, v. (...ën), ontginning, opdelving, bebouwing; uitoefening van eenig industrieel bedrijf.
Exploiteeren, bw. gel., ontginnen (eene mijn), eenig industrieel bedrijf uitoefenen; partij trekken (van iets); dagvaarden en de dagvaarding beteekenen.
Exploiteur, m. (-s), ontginner; bejager van voordeel of winst; deurwaarder; **de exploitateur bij het gerechtshof**.
Exploratie, v. (...ën), uitvorsching, uitpluizing.
Explosie, v. (...ën), uit-, losbarsting, knal, schok.
Exponent, o (-en), (stelt) grootheid, zeker getal (bij de machten).
Exponeeren, bw. gel., uitleggen, ophelderen; blootstellen; **zich** —, ww. zich blootstellen (aan iets).
Exportatie, v. (...ën), uitvoer (van goederen).
Exportaten, mv. (koop.) uitvoer artikelen.
Exportceeren, uitvoeren, uitvoerhandel drijven.
Exposé, o uiteenzetting, openlegging (van eene zaak, van feiten enz.).
Exposeeren, bw. gel., ten toon stellen, vertoonen; inzenden op eene tentoonstelling.
Expositie, v. (...ën), tentoonstelling; uiteenzetting.
Expostuleeren, bw. gel., vorderen, eischen; klachten —,

- bezwaren inleveren; ter verantwoording roepen; hard aanspreken, berispen
- Expres**, bn en bijw. uitdrukkelijk; voorbedachtelijk, met opzet: **een expres-trein**, sneltrein (op spoorwegen).
- Expresse**, m. (-n), bijzondere bode, boodschapper.
- Expresste**, v (...ën), uitdrukking.
- Expressief**, bn (...ver, -st), nadrukkelijk, met veel gevoel of uitdrukking.
- Expriemeeren**, bw. gel., uitdrukken, te kennen geven; beschrijven, schetsen.
- Expropriatie**, v (...ën), onteigening, afkoop.
- Expropriëren**, bw. gel., onteigenen, uit het bezit nemen.
- Expulsie**, v (...en), uitdrijving, verjaging.
- Exquis**, **Exquisiet**, bn. uitgelezen, voortreffelijk, uitnemend.
- Extase**, v gmv. verrukking, geestvervoering.
- Extemporeeren**, bw. gel., voor de vuist-, onvoorbereid spreken, (in proza of poëzie) zingen, spelen enz.
- Extendeeren**, bw. ow. gel., uitbreiden, uittrekken.
- Extensie**, uitbreiding, omvang.
- Extensief**, bn. uitgestrekt; uitstrekkend; **extensieve grootheden**, ruimte-grootheden.
- Exterieur**, bn. uiterlijk, uitwendig.
- Exterieur**, o. het uiterlijke; de buitenzijde.
- Exterminatie**, v (...ën), uitdrijving; uitroeiing.
- Extermineren**, bw. gel., uitdrijven; uitroeien, verdelgen; vernielen.
- Extern**, bn uiterlijk.
- Externe**, m (-n), dagscholier.
- Extirpatie**, v (...ën), het uitroeien met wortel en tak.
- Extirpator**, m (-s), (landb) bovengrondwoeler (werktuig).
- Extirpeeren**, bw. gel. uithalen, uitroeien; **eenen likdoorn** —; **een misbruik** — (weld).
- Extorsie**, v (...ën), afpersing (van geld enz), daad van geweld.
- Extra**, bijw. buiten, buitengewoon, bijzonder; zeer; - **lijn**, - **blad**, - **post**, - **trein**; - **schoon**.
- Extract**, o (-en), uittreksel (van een geschrift, een boek enz.), afkooksel (van kruiden enz.); **voor** —, (onder aan stukken)
- Extractie**, (fig) **man van** —, iemand van goede afkomst.
- Extracifestof**, v. niet kristalliseerbare stoffen die den smaak en de geneeskracht der planten veroorzaken.
- Extraheeren**, bw. gel., uittrekken; een uittreksel maken; lichten (een vonnis enz.)
- Extrajudiciël**, bn. buitengerechtelijk.
- Extraordinaal**, bn. en bijw. buitengewoon, buitengewoon.
- Extravagant**, bn (-er, -st), buitensporig.
- Extrême**, o het uiterste, het hoogste; **de —s**, de uitersten (twee tegenovergestelde zaken); overdrijvingen.
- Extremiteit**, v. uiterste verlegenheid; laatste toevlucht; **de —n**, de uiterste ledematen
- Exuberantie**, v. overvloed, overdaad.
- Exultatie**, v. vreugdegejuich.

F.

- Fabriceeren**, bw. gel., bewerken, voortbrengen (door middel van werktuigen); (fig) maken; verdichten; **dat geheele verhaal is gefabriceerd.**
- Fabuleus**, bn. fabelachtig.
- Façade**, v. (-n), voorgevel.
- Face**, v. voorzijde gezicht; **en —**, tegenover.
- Facen**, mv de buitenste zijden (van een vestingwerk).
- Facetten**, v. mv ruiten, vlakken (op geslepen edelgesteenten); geslepen hoeklij ten (aan spiegels).
- Fachinen**, v. mv. takkebossen (bij belegeringen); dikke vuurpijlen.
- Faciel**, bn. (-er, -st), gemakkelijk.
- Faciliteeren**, bw gel., gemakkelijk maken, verlichten.
- Faciliteit**, v. (-en), gemakkelijkheid, toegankelijkheid.
- Facit** o. (-s), som, uitkomst.
- Faconneeren**, bw gel., fatsoeneeren.
- Fac-simile**, o. (-es), nauwkeurig nagemaakt handschrift (gewoonlijk van beroemde personen).
- Facta**, o mv. feiten
- Factie**, v. (.ën), partij, volksaanhang.
- Factiedrijver**, m (-s), volksmenner.
- Factieus**, bn. (-er, meest -), oproerig, muitend.
- Factisch**, bn. werkelijk, daadwerkelijk.
- Factionsre**, m. (-n) schildwacht
- Facto**, o. **de —**, daadzakelijk, feitelijk; **de Jure en de —**, rechtens en feitelijk.
- Factor**, **Factor**, m. (-toren), handelsgemachtigde, zaakwaarnemer; brievenbesteller; (rek) onderdeel van een produkt (3 is een factor van 6).
- Factorij**, v. (-en), kantoor, handelskantoor, magazijn (voor eene onderneming ergens gevestigd)
- Factotum**, m (-s), doe-al, algemeen zaakwaarnemer, ver-tegenwoordiger.
- Factum**, o (facta), daadzaak, feit
- Factuur**, v. (. uren), rekening van geleverde goederen.
- Facultatief**, bn bevoegd -, gemachtigd om te kiezen (tussen twee zaken).
- Faculteit**, v. (-en), bevoegdheid; tak van wetenschap (aan eene hoogeschool): **de vier —en**, godgeleerdheid, rechtsgeleerdheid, geneeskunde, letteren; (fig) college van hoog-leeraren
- Fade**, bn. (-r. meest -), laf, flauw, smakeloos, (ook fig.).
- Fadeur**, v. latheid, smakeloosheid.
- Faeces**, mv uitwerpselen drekstoffen; (ook) grondsop, moer, droesem; **faecale stoffen.**
- Fagot**, v. (-ten) soort blaasinstrument; takkebos.
- Fagotist**, m. (-en), fagotblazer.
- Fahlerts**, m. zeer samengestelde delfstoffelijke verbinding.

- Failleeren**, bw. gel., bankroet -, failliet gaan.
Failliet, bn. bankroet; —**verklaring**, vonnis waarbij (iemand) in staat van faillissement wordt verklaard.
Faillissement, o. (-en), bankbreuk.
Falt, au -, op de hoogte; **ik ben au — van alles**. —, eigenlijk, in den grond; **falt accompli**, gedane zaak.
Fakir, m. turksche —, indiaansche bedelmonnik.
Falbala, v. (-as), stronk; oplegsel.
Falbaleeren, bw. gel., met strooken beleggen, -bezetten.
Falgoterie, v. (.ên), malle kuur, affectatie.
Falkonet, o. (-ten), klein veldstuk.
Falsaris, m. die valscheheid in geschriften pleegt; oplichter.
Falsiteit, v. (recht.) valscheheid, nagemaakt handschrift, valse handteekening.
Falsificatie, v. (.ên), vervalsching.
Fama, v. gmv. zie **Faam**; gerucht, mare.
Fameus, bn. en bijw. beroemd, berucht; bijzonder; **dat is — woorl; zij heeft —** (bijzonder fraai) **gezongen**.
Familiaar, Familiaal, bn. en bijw. gemeenzaam.
Familliariseeren (zich), ww. gel., zich gemeen maken, vertrouwelijk aanstellen.
Fanaticus, m. (...ci), dweper; ijveraar.
Fanatiek, bn. en bijw. dweepzuchtig, geestdrijvend.
Fanatisme, o. gmv. dweepzucht.
Fanfara, v. (-n), trompet, -geschal.
Fanfaron, m. (-s), pocher. praler.
Fanfaronade, v. (-s), pocherij. pralerij, grootsprekerij.
Fanfaronneeren, ow. gel., grootspreken. pochen, zwetsen.
Fantaseeren, ow. gel., (muz.) melodiën voor de vuistscheppen; improviseeren op een instrument; (ook) ijlen (in de koorts enz).
Fantastie, Fantastie, v. (...ên), verbeelding; kuur, geimproviseerd muziekstuk.
Fantoom, o. (...omen), spook.
Farceeren, bw. gel., vullen, stoppen (een stuk gevogelte).
Fardeeren, bw. gel., blanketten, (fig.) opsmukken; vergoelijken.
Faribolen, v. mv. wisjewasjes.
Farineus, bn. melig, meelachtig; (schild.) mat, dof.
Far niente, niets doen; **het dolce —**, het zalige ledigloopen.
Fas et nefas, bijw. **per —**, met recht en onrecht, door alle middelen.
Fascinatie, v. (...ên), begoocheling, voortoovering.
Fascineeren, bw. gel., betooveren, onder tooverwerking houden, boeien.
Faschieten, v. mv. (oorl.) takkebossen (tot demping van fashion, v. gmv. mode; fijne toon. [graechten).
Fashionabel, bn. en bijw. naar de mode, naar de smaak.
Fataal, bn. en bijw. (...aler, -st) noodlottig, heilloos.
Fataaltelt, v. (-en), voorbeschikt ongeluk; ramp.
Fata morgana, v. (zeew. en nat.) luchtspiegeling (zins-

- bedrog, begoocheling die den schepeling in de lucht ver-
afgelegen landen of steden doet zien); opdoeming.
- Fatigant**, bn en bijw (-er, -st), vermoeiend.
- Fatige, Fatigue**, v. (-s), vermoeienis.
- Fatiggeeren**, bw gel, vermoeien, afmatten.
- Fatultelt**, v gmv. lafheid, ingebeeldheid.
- Fatum**, o. het lot, noodlottig (als god).
- Fauilleeren (zich)**, ww. — **In iets**. door list of kuiperij
zich in iets mengen; (ook) zich onvoorzichtig met iets inlaten.
- Fauna**, v. gmv. dierenbeschrijving; dierenboek (waarin de
dieren, insekten enz. staan beschreven)
- Fausset. Faisset**, o gmv. (muz.) hooge-, altstem; — **zingen**.
- Fauteuil**, m. (-s), leuning-, armstoel; (fig.) voorzitterstoel;
stoel -, lidmaatschap der fransche akademie.
- Fautief**, bn. (...ver, -st) gebrekkig, foutief; **een — opstel**,
opstel met fouten; — **handelen**, verkeerd te werk gaan.
- Faux**, o. valsheid (in geschriften).
- Faveur**, v. (-s), gunst.
- Favoriet**, m. en v. (-en), gunsteling, lieveling.
- Favoriet**, bn. geliefkoosd, lievelings...
- Favoriet**, v. (-n) begunstigde, lieveling; maitresse; bijzit
(van eenen vorst); **de sultane** —, de meest begunstigde
vrouw van het serail, wier zoon den sultan op den troon
- Favoriseeren**, bw gel, begunstigen, bevoordeelen. (volgt.
- Fayence**, v. aardewerk, pottenbakkerswerk.
- Fecunditeit**, v. gmv vruchtbaarheid.
- Feculent**, bn drabbig, troebel
- Federalismus**, o. gmv. stelsel van onderling statenverbond
(inz. bij gemeenebesten).
- Federalist**, m. (-en), aanhanger van het federalismus; **de**
—en, zij die voor de federatie of tegen de afscheiding zijn.
- Federatie**, v. zie **Confederatie**.
- Fee**, v. (...ën), toovergodin
- Felicitatie**, v. (...ën). gelukwensch, gelukwensching, heil-
- Felicitteeren**, bw gel, gelukwenschen. (wensch.
- Feodaal**, bn zie **Feudaal**.
- Fertien**, v. mv. rust-, vacantiedagen.
- Ferociteit**, v. gmv. wildheid, wreedheid.
- Fertiel**, bn. vruchtbaar.
- Fertiltelt**, v. gmv. vruchtbaarheid.
- Festijn**, o (-en), gastmaal.
- Festival**, o. groot feest, volksfeest.
- Festiviteit**, v. (-en), feestelijkheid.
- Festins lente**, haast u langzaam.
- Fête**, v feest
- Fêteeren**, bw. gel., vieren, feest houden, **lem.** —, feeste-
ijk onthalen.
- Fetische**, v. klein voorwerp van afgodische vereering.
- Feudaal**, bn. tot het leenstelsel behoorende; **het — stel-**
sel, leenstelsel.
- Feuilleteeren**, bw. ow. gel., doorbladeren; bladerig zijn
(van gebak).

Feuilleton, o. (-s), deel van een dagblad aan tooneel- of letterkundige beoordeelingen, verhalen enz. gewijd; — **literatuur**.

Feuilletonist, m. (-en), die uitsluitend met de levering der feuilleton-artikelen is belast, schrijver van het feuilleton.

Fez, v. gmv. roode wollen muts der turksche soldaten.

Fiacre, v. (s), huurkoets

Flat, o. goedkeuring; — **insertio**, goedgekeurd de inlas-

Fibrine, v. vezelstof. (sching.)

Fiche, v. (-s), speelmerkje, beentje.

Ficha, o. (as), driekant halsdoekje.

Fictie, v. (...ën), (-s), verdzichtscl, vinding.

Fictief, bn en bijw. (-st), kunstmatig, verdicht; **eene fictieve** (ingebeelde) **winst**.

Fidalgo, m lid van den kleinen adel in Portugal.

Fidel-commis, o vastgezet kapitaal dat later op een ander dan den vruchtgebruiker vervalt

Fideel, bn en bijw. (eler, st), getrouw, gemoedelijk; — **bijeen zitten**. — **kouten**.

Fideltelt, v. gmv. trouw, trouwhartigheid.

Fidibus, m. (-sen), papier gevouwen of geknipt om er eene pijp aan op te steken.

Fiducie, **Fiducie**, v. vertrouwen, geloof; **ik heb geen — in** (iets of iem.).

Figurabiliteit, v. eigenschap der lichamen om zekere gedaante aan te nemen.

Figurant, m. en v. (-en), (toon.) stomme persoon; (fig) nutteloos lid eener vergadering

Figuratief, bn alleen voor den vorm; beelden voorstellende; **de figuratieve schilderkunst**, die alleen enkele beelden voorstelt.

Figureeren, bw. gel., tot een beeld vormen; als stomme persoon optreden; figuur maken; **zich —**, zich verbeelden, voorstellen.

Filament, o. draadwerk.

Filamentum, o. helmdraad.

Filé, o. (druk) streep onder de regels.

Filet, o. (-ten), vischwant, vogelnet; netweefsel; (boekb.) verguld lijstwerk; bloemlijntje. rand op messenstelen.

Filiaal, bn en bijw. kinderlijk; — **kerk**, tweede - of bijkerk; — **bank**, bijbank, succursale.

Filigrane, o. goud- en zilver-draadwerk.

Finaal, bijw. volkomen, ten eenenmale; **het is mij — onmogelijk dit te doen**.

Finale, v. gmv. slotstuk, einde; **de — eener opera**.

Fineerder, m. (-s) die goud of zilver loutert.

Fineeren, bw. gel., goud-, zilver louteren.

Finesse, v. (-s), list, sluwheid.

Fingeeren, bw. gel., verdichten; **gefingeerde winst**, ingebeelde winst; **een — e naam**, een valsche naam.

Fiool, v. (...olen), flesch met langen hals en kleinen buik; (ook) apothekersfleschje; zie **Viool**.

Firmament, o. uitspanfel.

Firman, m. fchriftelijk bevel des Sultans.

Firn, v. sneeuwmafia (in Zwitferland).

Fiscus, m. fchatkift, rijks belafingen.

Fiacon, m. (-s), reukflefchje ; langhals, wijnflefch.

Flagelleeren, bw. gel., geeselen, kaflijden.

Flagellatie, v. (...ën), geeseling, zelfkaflijding.

Flageolet, v. (-ten), oktaafluitje ; hoogfluit ; —**toon** (op de viool

Flagorneeren, bw. gel., laf vleien, kruipen.

Flagrant, bn. daadwerkelijk, handtastelijk ; **dat is eene —e leugen** ; —**l delicto**, op heeterdaad.

Flaneeren, ow. gel, drentelen, rondfenteren.

Flatteeren, bw. gel., vleien ; flikflooiën ; bevallen ; **dit portret is wel wat geflatteerd**, iets fchooner dan het orig:neel ; **zich —**, ww. zich vleien.

Flegma, o. gmv. koudbloedigheid.

Fletriffeeren, bw. gel., fchandvlekken.

Fletriffure, v. (-n), fchandvlekking, brandmerk.

Fleurft, v. (-ten), fchermdegen.

Fleurift, m. (-en), bloenift.

Flexibel, bn. (-er, -ft), buigzaam.

Flexibiliteit, v. gmv. buigzaamheid.

Fliboot, m. amerikaanfch rooversfhip.

Flibuftier, m. (-s), vrijbuitër

Flora, v. naam van de godin der bloemen ; plantenboek ; befchrijving —, lijft van al de gewafsen eens lands ; **de nederlandsche —**.

Florentine, v. (-n), florentijnsche zijde, - taf.

Florceren, ow. gel., bloeien.

Flofculeeren, ow. gel., in bloemen —, beeldrijk fchrijven.

Flottile, **Flottilje**, v. gmv. kleine vloot, éfkader.

Fluctuatie, v. (...ën) dobbering ; weifeling ; gol ing ; **de — der beursprifzen** ; **na eenige — bleef de koers als gliften**.

Fluctueeren, ow. gel., dobberen ; rifzen en dalen (inz. der beursprifzen) ; **de beurs heeft fterk gefluctueerd**.

Fluïditeit, v. gmv. vloeibaarheid.

Fluorium, o. gmv. (nat.) zeker metalloïde,

fluxie, v. (...ën), vloeijing ; zinking ; buikloop.

Fluxierekening, v. eene door Newton gevonden reken-

Flyfch, v. zeker fchilferkalkgefteenfe.

Focus, m. brandpunt.

Foetus, m. lichaamsvrucht (nog in het begin der wording).

Foliant, m. (-en). boek van het grootfte formaat, in-folio.

Folio, o. (-os), (beter **Folium**), bladzijde ; (fig.) **een zot in —**, een aartfgek.

Folléeren, bw. gel., de bladzijden merken, - nommeren.

Fomenteeren, bw. gel., stoven ; (fig.) opstoken, bewerken (een oproer).

Foncé, bn. donker van kleur.

Fond (à), ter dege, in den grond.

- Fondament**, o. (-en), grondslag, -vest.
Fondatie, v. (...ën), stichting.
Fontanel, Fontenel, v. (-len), kunstopening in het vleesch (tot afleiding van schadelijke vochten).
Fontange, v. (-n), haarstrik (kapsel).
Force, v. kracht, geweld; **par** —, met kracht en geweld; — **majeure**, nooddwang
Forceeren, bw. gel., dwingen, overweldigen; openbreken; verkrachten (een meisje).
Forfanterie, v (...ën), grootsprekerij, snoeverij.
Forma. pro —, voor den vorm, - schijn; **in optima** —, in den besten vorm, volkomen naar eisch.
Formaliseeren (zich), ww. gel., zich beleedigd achten; **geformaliseerd zijn**.
Formalist, m. (-en), die aan de uiterlijke vormen hangt.
Formaliteit, v. (-en), uiterlijke vorm; **de —en in acht nemen; die man is vol —en**.
Formatie, v. (...ën), vorming; schepping.
Formeel, bn en bijw. vormelijk, naar den vorm; (fig.) bepaald, duidelijk; **hij heeft hem — geweigerd**.
Formidabel, bn. geducht, vreeselijk; **eene —e kruis-macht, - vesting, - vloot**.
Formule, v. (-n), (wisk.) in letters uitgedrukte algemeene uitkomst of regel, grondslag van berekeningen; **alge-**
Fort, o. (-en), sterkte, vestingwerk, schans. (**braïsche** —.
Fortje, (B. —n), o. (-s), klein vestingwerk.
Fortepiano, o. (...os), klavier
Forteres, v (-sen), versterkte plaats.
Fortificatie, v. (...ën), versterking, vestingwerk.
Fortissimo, bn. (muz.) zeer sterk, allersterkst.
Forto, bn. (muz.) sterk
Fossilien, v. mv. delfstoffen (inz.) uit de voorwereld.
Fossil, bn. gedolven (uit den grond) (slaan.
Foudroyeeren, bw. gel., neerbliksemen; (fig.) ter neder-
Foule, v. menigte, volkshoop; **eene — van menschen**.
Fourage, v. voeder, beestenvoeder; (oorl.) **op — uitgaan**.
Fourageeren, bw. en ow. gel., voeder inhalen, op tourage uitgaan.
Fourgon, m. (-s), soort tweespannig rijtuig, reiswagen.
Fourneeren, bw. gel., verschaffen, voorzien; **hij fourneert mij allen**, (gelden) storten; (een loterijbriefje) vernieuwen; (kastenm.) inleggen
Fournissement, o. (-en), betaling, storting (van geld); vernieuwing van loterijbriefjes; verschaffing, bezorging.
Fourniture, v. (-n), toebehooren (inz van kleederen).
Foyer, m en o. (-s), koffiekamer (in eenen schouwburg); verzamelaarsplaats der tooneelspelers.
Fre (verkorting van **frater**, broeder), bijnaam v. monniken.
Frac, m. korte jas, - rok.
Fractie, v. (...ën), (rek) breuk; (fig.) deel eener politieke partij; **de liberale** —, de liberale leden eener wetgevende vergadering.

- Fractuur, Fracture**, v. breuk, breking (van eenig lichaamsdeel); soort drukletter.
- Fragile, Fragiel**, bn. (er, -st), breekbaar, bros.
- Fragiliteit**, v. gmv. breekbaarheid, brosheid; (fig.) ver-gankelijkheid.
- Franc**, v. (-s), fransche zilveren munt (= 47⁵ cent ned.).
- Française**, v. (-s), fransche (vrouw), zekere dans.
- Franchement**, bijw. ronduit, ruitelijk.
- Franciseeren**, bw. gel., verfranschen.
- Franc-maçon**, m. (-s), vrijmetselaar.
- Franc-maçonnerie**, v. gmv. vrijmetselarij.
- Frappant**, bn. en bijw. treffend; **eene — e gelijkenis; hij gelijkt — op zijne moeder.**
- Frappeeren**, bw. gel., treffen; bevreemden; **dat frap-peert mij in de hoogste mate.**
- Fraterniseeren**, ow. gel., zich verbroederen, broeder-schap drinken.
- Fraude**, v. gmv. valsheid; **wegens — veroordeeld worden**, smokkelarij.
- Fraudeeren**, bw. gel., bedriegen; misleiden; slecht -, verkeerd handelen.
- Fraudulent, Frauduleus**, bn. en bijw. bedriegelijk; **een — bankroet**, (recht) — **verklaren.**
- Frenetiek**, bn. razend, krankzinnig.
- Frenesie**, v. gmv. razernij, dolheid.
- Frequent**, bn. en bijw. (-er, -st), veelvuldig, sterk be-zocht; **eene — e straat, dit gebeurt —.**
- Frequentato**, bijw. (muz) met de gewone stem.
- Frequenteeeren**, bezoeken, omgaan met.
- Fresco**, bn. en bijw. **al —, in —**, met witte kalk; **in — schilderen, eene — schilderij.**
- Fresco**, o. **een schoon —**, muurschildering.
- Freule**, v. (-s), adellijke jonkvrouw.
- Fricassee**, v. (...ën), geiruit vleesch, schotel van onder-scheidene spijzen.
- Fricadel**, v. (-len), bal van gehakt vleesch.
- Friseeren**, bw. gel., kappen, het haar doen krullen.
- Friseur** m. (-s), kapper.
- Frissonneeren**, ow. gel., huiveren, trillen, rillen.
- Frivole**, bn. en bijw. (-r, ...voelst), kinderachtig, nietig, ijdel.
- Frivoliteit**, v. (-en), nietigheid, kinderachtigheid; ijdelheid.
- Fronde**, v. slinger; (gesch.) staatspartij in Frankrijk ge-durende de minderjarigheid van Lodewijk XIV.
- Front**, o. voorzijde; **voor het — (voorste gelid) komen; — maken**, pal staan, zich verzetten.
- Frontaal**, o. (...alen), (bouw)
- Frontieren**, v. mv. grenzen
- Frontierplaats**, v. (-eu), grensplaats.
- Frontispice**, v. (-n), voorstuk, voorgevel; **de — van een werk** (doorgaans met een vignet).
- Fronton**, o. (-s), hoog boven de deur.
- Frotteeren**, bw. gel., wrijven.

- Frugaal**, bn. (...aler, -st), sober, matig.
Frugaliteit, v. gmv. matigheid, soberheid.
Frustreren, bw gel. berooven van (iets); teleurstellen.
Fuchsia, v. een fraai heestergewas.
Fueros, mv. vuren, haardsteden; (fig) vrijheden, volksrechten (in het noorden van Spanje).
Fulmineeren, ow gel., uitvaren, vloeken (tegen).
Fuge, v (muz.) verheven -, diep doordacht stuk.
Fulgurieten, m. mv. bliksembuizen, donderbeitels.
Fumarolen, mv rook- en dampzulen uit een vuurspuwenden berg (vóór eene uitbarsting).
Fumigatie, v. (.ën), berooking
Funambule, m (-s), koordedanser.
Functie, v. (.ën), ambts-errichting; ambtsplicht; **in — treden**, eene betrekking aansaarden; **nog in —** (dienst)
Fundament, o. zie **Fordament**. [zijn.
Fundatie, v. (...ën), stichting, gesticht; beurs, fonds (tot zeker doel aangewezen)
Fungeeren, ow gel, waarnemen, verrichten; **defungeeren**, uit een ambt treden, zijne functiën nederleggen.
Furie, v. (.ën), razernij, woede; (fig) booze vrouw; (gesch.) **de spaansche —, de fransche —**.
Furioso, bijw. (muz.) hevig, sterk.
Fusie, v (...ën), smelting, gieting; (fig) ineensmelting (van partijen, volksrassen, geslachten).

G.

- Gabaar, Gabare**, v. (-n), soort schuit, praam, plat roei-
Gabarre, v. oloop, volksrumoer. (vaartuig).
Gabbro, v. korrelachtige rotssoort.
Gage, v. onderpand
Gage, Gagle, v. dienstloon, soldij; jaarwedde; pensioen.
Gagement, o. (-en), soort pensioen, wachtgeld.
Gallarde, v. (boekdr.) zekere lettersoort
Gala, o. hofstaatsie; **in —**, in feestgewaad, in staatsiekleeding; —**voorstelling**, tooneelvoorstelling waarbij men in hofkleeding verschijnt.
Galaciet, m. melksteen, melkjaspis (delfstof).
Galactometer, m. (-s), melkmeter.
Galant, m. (-s), minnaar, vrijer, verliefde, cour-maker.
Galant. (-er, -st), smaakvol gekleed; lief, aardig, hoffelijk, voorkomend; —**e ziekte**, venerische ziekte
Galanterie, v. gmv. uiterst beleefd gedrag jegens vrouwen; boeleering, minnehandel; geheime ziekte.
Galanteriën, v. mv. allerlei kramerijen, snuisterijen.
Galathea, v. (-as), (fig.) schoon -, melkweit meisje.

- Galatine**, o. wrongel, stremsel.
- Galbanum**, o. gmv. soort gomhars.
- Galeas**, **Galjas**, v. (-sen) soort vaartuig, galei, roeischip.
- Gallmatias**, **Gallimathias**, o. brabbeltaal, wartaal, on-
- Gallpot**, o. soort fransche witte pijnhars. (zin.)
- Galjat**, v. zie **Galeas**.
- Galjoen**, snuit van een zeeschip; spaansch koopvaardij-
of oorlogschip
- Galego**, m. (-os), Galliciër, bewoner der spaansche provincie
Gallicië; warme oostenwind
- Galicisme**, **Galicismus**, m. fransch taaleigen.
- Gallkansch**, bn. de — **kerk**, naam der r. k. kerk in
Frankrijk (in tegenstelling van de ultramontaansche).
- Galltzensteen**, m. witte of blauwe vitriool.
- Gallowaan**, m. (...anen), hartstochtelijke bewonderaar
van al wat fransch is.
- Gallomanie**, v. gmv. overdreven zucht voor al wat fransch is.
- Gallon**, o. (-s), engelsche inhoudsmaat (= ruim 4,5 ned.
kannen).
- Galon**, o. (-s), passementwerk, goud- of zilverboordsel.
- Galonneeren**, bw. gel., met goud- of zilverboordsel -,
met franje -, met borduurwerk beleggen, boorden.
- Galop**, m. (B. m. en o.) het rennen, snelste loop van een
paard enz.
- Galopade**, v. zekere engelsche dans.
- Galoppen**, **Galoperen**, (B. — **peeren**), ow. gel.,
de galopade dansen; springende dansen, springende loopen,
rennen; in galop rijden.
- Galvanisch**, bn. door de galvanische batterij voortgebracht;
— **e ontleding**; — **e polarisatie**; — **e schok**; —
e stroom; — **e toestel**; — **e batterij**; — **e electri-**
citeit; — **e kolom**; — **e licht- en warmte-ver-**
schijnselen; — **e vergulding** en **verzilvering**;
— **e vonk**; — **e werking**.
- Galvaniseeren**, bw. ow. gel., (gen.) een lichaam aan den
galvanischen stroom onderwerpen, metaalprikkels aanwenden.
- Galvanismus**, o. gmv. electriciteit (door Galvani ontdekt),
die door de werking van twee verschillende metalen
wordt opgewekt.
- Galvanodure**, v. het vergulden op galvanischen weg.
- Galvanographie**, v. gmv. zekere wijze om teekeningen
op metalen platen te brengen en vervolgens te copieeren.
- Galvanometer**, m. (-s), of **Galvanoscoop**, v. (...open),
toestel om het aanwezig zijn van galvanische stroomen en
hunne sterkte te onderzoeken.
- Galvanoplastiek**, of **Galvanotechniek**, v. gmv. (de
door Jacobi uitgevonden kunst om voorwerpen door de
chemische werking van den galvanischen stroom na te
bootzen of te vormen).
- Gambe**, v. (-n), (muz.) knieviool, soort bas.
- Gambir**, o. gmv. afkooksel van zeker heestergewas (die-
nende tot geneesmiddel en in de looierijen).

114 Gambit—Geabonneerde.

- Gambit, Gamblet, v** zekere openingszet (in het schaak-
Gamme, v. (-n), (muz.) toonladder, toonschaal. [spel].
Ganoïden, v. mv. zekere visschen uit de voorwereld.
Garanceeren, bw. gel, met meekrap verven.
Garancine, v. gmv. verfstof uit meekrap bereid.
Garandeeren, bw. gel, borg blijven, staan (voor),
Garant, m. (-en), borg, waarborg. (waarborgen).
Garçon, m. (-s) koffiehuisknecht.
Garde, v. (-s), wacht, lijfwacht — **de corps, lijfwacht;**
 zie **Kortegaard;** — **robe, kleedkamer, kleerenkast;**
 voorraad kleedingstukken.
Gardiann, m. (...anen), opperste van een klooster; soldaat
 der garde
Garneeren, bw. gel, omzoomen, boorden, beleggen (met
 band enz.); voeren (kleedingstukken); optooin
Garnisur, m. (-en), soldaat bij eenen belastingschuldige
 ingelegerd, om dezen tot het voldoen van het achterstal-
 lige te dwingen
Garnituur, o. (uren), boordsel, omzooming, borduursel;
 volledig stel (diamanten enz., kleedingstukken, tafelgoed enz.).
Garnizoen, o. (-en), bezetting (eener stad of vesting),
 ingelegerd krijgsvolk
Garnizoensinfirmarie, v. (...ën), ziekenhuis -, zieken-
 zaal voor de militairen, hospitaal
Garou-bast, m. gmv. zeker vergiftig heestergewas, dat
 meestal als openhoudend middel gebezigd wordt.
Gas, Gaz, o. gmv. (doch **gassen** in den zin v. **gassoorten**),
 kunstlucht, zekere brandbare luchtvormige vloeistof.
Gasbatterij, v zekere inrichting van de galvanische batterij.
Gascompagnie, v. (...ën), maatschappij tot het leveren
 van gaslicht
Gasornament, o (-en), fraaie gaslamp of gaskroon.
Gasopylon, o. luchtvaartuig, werktuig om snel gas te
 ontwikkelen
Gascoquer, m. (-s), (fig) praalhans, snoeshaan, pocher.
Gasconnade, v. (-s), pralerij, snoeverij, grootspraak.
Gasteromyces, mv (nat.) buikzwammen
Gasteropoda, mv. buikpootigen (zekere afdeling van de
 weekdieren)
Gastrolog, m. (...ogen), buikspreker (fende-
Gastrisch, bn het onderlijf -, de buik -, de maag betref.
Gastromanie, v. gmv. het leiden van een wellustig leven.
 snuilen.
Gastronomie, v. gmv. verfijnde kookkunst, lekkerbekkerij.
Gastrooom, m (...oemen), kunstkok; lekkerbek
Gaucherie, v. linkschheid, lompe manieren, gebrek aan
 goede manieren.
Gazometer, gasmeter, toestel ter aanwijzing van de ver-
 bruikte hoeveelheid gas.
Geabonneerd, bn. verbonden door intekening, ingeteekend.
Geabonneerde, m. en v. (-n), die zich verbonden heeft
 door intekening.

- Geaccepteerd**, bn. aangenomen; een —e wissel, wissel door den betrokkene geteekend (aangenomen te betalen).
- Geaccordeerd**, bn. overeengekomen; toegestaan, vergund.
- Geaccrediteerd**, bn. toegelaten; **de bij het nederlandsche hof —e gezanten.**
- Geacharueerd**, bn. verbitterd, verwoed, gramstorig; verzot, sterk gezet (op).
- Geacheveerd**, bn. voltooid; geëindigd; (fig.) volkomen, uitmuntend; **eene —e opvoeding**, waaraan niets ont-
- Geadopteerd**, bn. aangenomen (als kind). (breekt.)
- Geaffecteerd**, bn. gemaakt, gekunsteld, onoprecht.
- Geaffekteerde**, m. (-n), **de —en bij het brandwezen**, brandspuitgasten.
- Geaggregeerde**, m. (-n), toegevoegd ambtenaar.
- Geallimenteerd**, bn. bedeed, ondersteund; **de —en**, de bedeeden (uit een armenkas).
- Gealleërden**, m. mv. bondgenooten.
- Gealtereerd**, bn. ontroerd, ontsteld.
- Geasphyxieerd**, bn. schijn dood; gestikt.
- Geassorteerd**, bn. ruim voorzien (van koopwaren); (ook) bij elkander passende.
- Geassureerd**, bn. verzekerd (tegen brandschade enz.).
- Geautoriseerd**, bn. van volmacht voorzien, gemachtigd, bevoegd.
- Geavanceerd**, bn. vooruit gekomen, - geplaatst, gevorderd, bevorderd; geopperd, te berde gebracht; **de —e partij**, die krachtig handelt en niet met weinig tevreden is.
- Gebadineerd**, bn. geschertst; **daar is niet mee —**, dat is ernst.
- Geborneerd**, bn. beperkt, begrensd; (fig.) bekrompen, kleingeestig; niet genoeg ontwikkeld.
- Gecacheerd**, bn. verborgen, bedekt, geheim.
- Gecalqueerd**, bn. aangehaald, beboet.
- Gecalqueerd**, bn. doorgeteekend, nagetrokken (van teekening).
- Gecampeerd**, bn. gelegerd, te veld liggende. [ningen].
- Geciteerd**, bn. gedagvaard; aangehaald (eene plaats uit een boek enz.).
- Gecommitteerde**, m. (-n), lasthebber, gevolmachtigde; (ook) lid van een dijk- of polderbestuur.
- Gecomplieerd**, **Gecompliqueerd**, bn. ingewikkeld.
- Gecompromitteerd**, bn. in opspraak -, in verlegenheid gebracht.
- Geconserveerd**, bn. bewaard, onderhouden; **deze dame is goed —**, men kan het haar niet aanzien dat zij reeds bijjaard is.
- Geconcessionneerd**, bn. bewilligd, ingevind, toegestaan, vergund; —e **lijnen**, spoorwegen aan bijzondere maatschappijen toebehoorende (in tegenstelling van staats-spoorwegen).
- Geconditionneerd**, bn. goed —, in goeden toestand onderhouden (an boeken, andere voorwerpen enz.).
- Geconfisqueerd**, bn. verbuurd verklaard, benaderd.

- Geconsolideerden**, mv. fondsen op schulden voor welker rentebedrag zekere staatsinkomsten zijn aangewezen, gevestigde schuld (inz. in Engeland).
- Geconstateerd**, bn. gestaa'd, bekrachtigd.
- Geconsterneerd**, bn. ontsteld, onthutst, verbaasd, uit het veld geslagen.
- Geconsulteerd**, bn. geraadpleegd.
- Geconsumeerd**, bn. verteerd, opgebruikt.
- Gecontinueerd**, bn. voortgezet, vervolgd.
- Gecontrarieerd**, bn. tegengewerkt, gedwarsboomd.
- Gecontrasigneerd**, bn. mede onderteekend.
- Gecorrigeerd**, bn. verbeterd.
- Gecostumeerd**, bn. naar behooren gekleed; (ook) in zekere kleederdracht (van ouden tijd) gedost; **een — bal**; **een — e optocht**.
- Gecultiveerd**, bn. aangekweekt, beschaafd.
- Gedebaucheerd**, bn. uitspattend, verdierlijkt.
- Gedecideerd**, bn. besloten, vastberaden; stout, koen.
- Gedecoreerd**, bn. met een ordelint versierd (van eene zaal enz. bij feestelijke gelegenheden).
- Gedecreteerd**, bn. bij besluit vastgesteld en afgekondigd.
- Gedegageerd**, bn. ongedwongen, los, vrijmoedig.
- Gedegradeerd**, bn. verla'gd, uit een ambt -, van eene waardigheid ontzet; uit de (krijgs-) dienst gejaagd.
- Gedelegeerden**, m. mv. afgevaardigden; rechters bijzonder aangewezen ter beoordeeling van eene zaak; — (verkoopers in het klein) **der staatsloterij**.
- Gedelibereerd**, bn. overwogen, beraadslaagd over.
- Gedeponeerd**, bn. nedergelegd, overgelegd; in bewaring gegeven; afgeleverd bij de overheid (een bepaald getal exemplaren b. v. platen enz.).
- Gedeporteerd**, bn. naar eene (overzeesche) strafkolonie overgebracht; **de — en**.
- Gedeputeerde**, m. (-n), volksafgevaardigde, lid eener wetgevende vergadering; (ook) lid van een dijk- of polderbestuur.
- Gederangeerd**, bn. niet wel bij het hoofd, verbijsterd van zinnen; in ongunstige financiële omstandigheden.
- Gedesigneerd**, bn. beroemd, aangewezen.
- Gedesillusioneerend**, bn. uit den waan gebracht, - geholpen, beter ingelicht.
- Gedestilleerd**, bn. overgehaald, gestookt; — **e wateren**, sterke dranken.
- Gedestilleerd**, o. geestrijke vochten.
- Gedestineerd**, bn. bestemd.
- Gedetacheerd**, bn. losgemaakt; (mil.) afgezonderd en uitgaande.
- Gedetineerd**, bn. opgesloten, gevangen, in arrest.
- Gedetailleerd**, bn. breedvoerig, omstandig, in bijzonder.
- Gedeveloppeerd**, bn. ontwikkeld. (heden).
- Gedevolveerd**, bn. toegevallen, aangevallen (eene erfenis enz.).

- Gedirigeerd**, bn. bestuurd, geregeld; in de richting gebracht.
- Gedisciplineerd**, bn. aan orde en tucht gewend.
- Gediscuteerd**, bn. overwogen, nauwkeurig onderzocht, behandeld.
- Gedispenseerd**, bn. vrijgesteld, ontheven, verschoond.
- Gedisperseerd**, bn. verstrooid, verspreid.
- Gedisponneerd**, bn. beschikt (over iem., over geldsommen); (fig.) hoe zijt gij —? zijt gij goed of kwaad geluimd?
- Gedisputeerd**, bn. getwist, bestreden.
- Gedestilleerd**, bn. zie **Gedestilleerd**.
- Gedistingeerd**, bn. onderscheiden; aanzienlijk, voornaam, zeer fatsoenlijk; **een — publiek**; **een — e plaats**.
- Gediverteerd**, bn. vermaakt, verlustigd.
- Gedivideerd**, bn. (rek.) gedeeld.
- Gedomicilleerd**, bn. gehuisvest, woonachtig (te), eene bepaalde woonplaats hebbende.
- Gedoteerd**, bn. begiftigd.
- Gedresseerd**, bn. afgericht (van dieren); gedrild, goed geoefend (van soldaten) (len.
- Geëchappeerd**, bn. ontsnapt, ontkomen; ontgaan, ontval-
- Geëchauffeerd**, bn. verhit, warm geworden; (fig.) driftig, boos.
- Geëmancepeerd**, bn. vrij gelaten, vrij gemaakt, vrij verklaard; gelijk gesteld (voor de wet); (fig.) hij heeft zich —, hij handelt reeds zelfstandig
- Geëmigreerd**, bn. uitgeweken, naar een ander land ver-
- Geëmporleerd**, bn. oplopend, drittig (trökken.
- Geëmpresseerd**, bn. haast hebbende, druk bezig.
- Geëngageerd**, bn. verloofd, verzegd; verbonden, aangenomen
- Geëvaporeerd**, bn. uitgedampt; (fig.) vol grillen en inbeeldingen.
- Geëxalteerd**, bn. overspannen.
- Geëxpireerd**, bn. overleden, ontzield; afgeloopt, vervallen, verschenen, verstreken (van eenen termijn).
- Gefarceerd**, bn. opgevuld (van worst enz.).
- Gefigureerd**, bn. versierd; — e letters.
- Geforceerd**, bn. gedwongen, genoodzaakt; met geweld of met bovenmatige inspanning volbracht of verricht.
- Geformaliseerd**, bn. stijf aan vormen gehecht; ontvredden over een gebrek in den vorm, beleedigd.
- Gefortuneerd**, bn. met vermogen, rijk. (enz.).
- Gegeueerd**, bn. belemmerd, gehinderd, verlegen (om geld
- Gegradueerd**, bn. met een akademischen graad; **een — e**, iem. die tot akademischen graad is beorderd.
- Gebazardeerd**, bn. gewaagd, gevaarlijk, vermetel.
- Gehenna**, v gmv. de hel, de helsche poel, het verblijf der goddeloozen.
- Geïllimiteerd**, bn. onbeperkt.
- Geïlustreerd**, bn. met platen enz. voorzien, **een — werk**.
- Geïmpregneerd**, bn. ik ben —, verplicht, verantwoorde-
- Geïmpliceerd**, bn. mede (in iets) betrokken. (lijk.

Geïncenseerd, bn. bewierookt.

Geïncrimineerd, bn. **het —e artikel**, een dagblad-artikel dat aanleiding heeft gegeven tot eene gerechtelijke vervolging.

Geïodigneerd, bn. verontwaardigd, boos.

Geïndisciplineerd, bn. zonder tucht; niet geoefend; ongereueid

Geïndisponeerd, bn. ongenegen; ontstemd, in kwaden luim; ongesteld.

Geïnteresseerd, bn. **ik ben er bij —**, ik heb er be

Geïsoleerd, bn. op zich zelf staande. (belang bij

Gelatine, v. gmv. geleistof.

Gelei, o. (B v) (-jen), gestoid nat, vlade.

Gelelachtig, bn. (-er, -st), als gelei; —**e stoffen**, algemeene bestanddeelen der planten.

Geïnfieerd, bn. — **papier**, papier met lijnen betrokken; **het —e**, getrokken papier

Gemediatiseerd, bn. schadeloos gesteld (voor verlies van grondgebied); **de —e duitche vorsten**.

Gemodereerd, bn. gematigd

Gendarme m. (-n), politie-agent (inz. ten platten lande).

Gendarmerie, v. politie, veldwacht. (menten.

Gêne, v. dwang, belemmering; **sans —**, zonder kompli-

Genealogie, v. gmv. geslachtsrekenkunde; stamboom.

Genealogist, m. (-en), geslachtskundige; vervaardiger van stamboomen.

Geneaonomie, v. gmv. leer van het overerven van eigenschappen des lichaams en des geestes.

Genegotieerd, bn. (geldw.) verhandeld, verkocht.

Generaal, m. (-s), eerste hoofdofficier, bevelhebber, veldheer krijgsoverste; (r. k.) opperste eener geestelijke orde;

adjutant —; **luitenant —**; — **majoor**; **intendant —**.

Generaal, bn. algemeen; opper..., hoofd..., voornaamste;

de Staten —, de algemeene staten; — **conto**, hoofdte-

rekening. **generale kaart**, kaart van een geheel werelddeel; **generale staf**, de hoofdofficieren van een regiment; (muz.) **de generale bas**.

Generalisatie, v. gmv. algemeenmaking.

Generalissimus, m. opperveldheer.

Generaalfelt, v. gmv. algemeenheid.

Generatie, v. (...ën), teling, voortbrenging; menschengeslacht; tijdgenooten.

Generator, m. (-s), stoomketel.

Generereeren, bw. gel., telen, voortbrengen, verwekken.

Geneeren (zich), ww. gel., den kost winnen (met); zich behelpen; (fig.) **geneer u niet**, handel naar welgevallen.

Generous, bn. edel-, grootmoedig, mild, vrijgevig, onbe-

Generisch, **Generiek**, bn. geslachts... (krompen.

Genesis, naam van het eerste der vijf boeken Mozes, het ontstaan, de wording, scheppingsverhaal.

- Genie**, v. gmv. krijgswetenschap; **het wapen der —**; **officier der —**; **—school**.
- Genie**, o en v. gmv. geschiktheid, bekwaamheid van natuur aanleg.
- Genie**, m. (...ën), (fig.) iem. die grooten aanleg bezit.
- Genitaliën**, mv. (ontl.) deeldeelen
- Genitaneën**, mv. zekere familie van heesterachtige gewassen.
- Genius**, m. (-sen), beschermgeest, schutsengel; **hij is mijn goede —**, mijn beschermer.
- Gentil**, bn. (er, -st), aardig, lief, keurig; wellevend, innemend
- Gentleman**, m. (...nen), voornaam heer; edelmoedig -, vrijgevig mensch
- Geocentrisch**, bn. (sterr.) bepallende de plaats van een hemellichaam in betrekking tot het middelpunt der aarde.
- Geocyclisch**, bn. de — **e machine**, toe tel tot het aanschouwelijk maken van de omwentelingen der aarde, de afwisseling der jaargetijden, het lengen en korten der dagen enz.
- Geoccupeerd**, bn. druk bezig; **zeer —**, met werk over-
- Geodesie**, v. gmv. landmeetkunde (laden.)
- Geognose**, **Geognostiek**, v. gmv. kennis van de samenstelling der vaste aardkorst.
- Geognost**, m. (-en), beoefenaar der geognosie.
- Geogoule**, v. gmv. leer van het orgaan en de vorming der aarde.
- Geograaf(f)**, m. (...afen), aardrijkskundige.
- Geographie**, v. gmv. aardrijkskunde, aardrijksbeschrijving.
- Geologie**, v. gmv. aardkunde.
- Geometrie**, v. gmv. meetkunst.
- Geophagie**, v. gmv. het aard-eten door menschen.
- Georganiseerd**, bn. ingericht; geordend; bewerktuigd.
- George**, **orde van St.** —, naam van drie ridderorden; in Hannover, Rusland en (voormaals) Toskane.
- Geostrophometer**, m. (-s), aard draai-meter (werktuig).
- Geothermometer**, m. (-s) aardwarmte-meter.
- Geparenteerd**, bn. vermaagschapt.
- Geparfumeerd**, bn. geurig, welriekend.
- Geparodiëerd**, bn. (iets ernstigs) in een boertig kleed.
- Gepasporteerd**, bn. een — **militair**, een militair die na volbrachten diensttijd eervol is ontslagen.
- Gepassionneerd**, bn. bij uitstek -, hartstochtelijk ingenomen (met) zeer verzot (op)
- Gepatenteerd**, bn. van patent voorzien (tot het uitvoeren van eenig beroep of bedrijf).
- Gepetrisfeerd**, bn. versteend
- Gepiqueerd**, bn. gebelgd, beleedigd, § ongehouden.
- Gepolijst**, bn, geglansd gepolijst.
- Geporteerd**, bijw. — **zijn voor iem.**, zich iemands zaak zeer aantrekken, trachten iem. op allerlei wijze te bevoordeelen.

Geposeerd, bn. gezeten; gezet; bedaard.

Gepousseerd, bn voortgedreven, aangezet; voortgeholpen.

Gepraem-diteerd, bn. voorbedachtelijk, opzettelijk; met geleider lage.

Gepraeocupeerd, bn. vooringenomen; **hij is hiermede te — om...**, deze ééne zaak houdt hem te veel bezig enz.

Gepraescribeerd, bn. verjaard; verstorven.

Gepresseerd, bn. — **zijn**, haast hebben.

Geprolongeed, bn. verlengd; **een — e wissel**, waarvan de betaling is uitgesteld.

Gepromoveerd, bn. bevorderd, tot den doctorsgraad verheven; **een — e**, iem. die den graad van doctor heeft gekregen.

Geproportioneerd, bn. beschermd.

Geprotesteerd, bn. **een — e wissel**, die wegens niet-betaling wettig afgewezen is; **ik heb daartegen —**, ik heb mij wettiglijk daartegen verzet.

Gequalificeerd, **Gequalifiëerd**, bn. bevoegd, door de bevoegde macht aangesteld; — **e diefstal**, diefstal met verzwarende omstandigheden gepaard.

Geraffineerd, bn. gelouterd, verfijnd; — **e suiker**, (fig.) doorkneed, doortrapt; **een — e kerel**.

Geramasseerd, bn. kort, kloek en sterk, stevig gebouwd, gespierd.

Geraniceën, mv. ooievaarsbekken (soort kruiden of halve heesters).

Gerant, m. (-en), beheerder; verantwoordelijke uitgever van een dagblad enz.

Gerecommandeerd, bn. aanbevolen; **een — e brief**, aangeteekende brief (voor welken aan den afzender door het postkantoor een bewijs van afzending is afgegeven).

Gerempleeerd, bn. vervangen door een ander.

Gerenoomeerd, bn. vermaard, befaand; berucht.

Gereeren, bw. **zich —**, ww. gel., besturen; zich gedragen.

Gereserveerd, bn. voorbehouden. (gen.)

Geresolveerd, bn. besloten; (fig.) koen, moedig, onverschrokken, vastberaden.

Geretireerd, bn. ingetogen, eenzaam; **hij leeft geheel —**.

Geréussieerd, bn. goed uitgevallen, geslaagd, gelukt.

Germanisch, bn. oud-duitsch; van deutschen stam.

Germanismus, o. duitsch taaleigen.

Germanomanie, v gmv. voorlieide tot alles wat duitsch is.

Germinatie, v (kruidk.) kiemingstijdperk.

Germinieren, ow. gel., ontkiemen, uitspruiten.

Geroutineerd, bn. geoefend, bedreven, vlug, doorkneed, met ondervinding.

Gesatineerd, bn. satijnachtig; — **papier**, zeer fijn ge-glands papier.

Gesignaleerd, bn. geseind, door middel van teekens bericht; **een — e misdadiger**, wiens persoonsbeschrijving

- overall is rondgezonden; **hij heeft zich boven alle anderen** —, hij heeft boven hen uitgemunt.
- Gesitueerd**, bn. gelegen, liggende, **hoe is hij daar** — ? hoe woont hij daar ? hoe is hij daar gevestigd ? in welken toestand bevindt hij zich daar ?
- Gesorteerd**, bn. in soorten bijeengevoegd ; goed voorzien.
- Gestes**, mv. gebaren.
- Gesticulatie**, v. gebarentaal, gebarenspeel.
- Gestie**, v. (...ën), beheer, bewindvoering; bestuur, verrichting.
- Gestipuleerd**, bn. vastgesteld, afgesproken, bepaald.
- Gesubordineerd**, bn. ondergeschikt.
- Gevaccineerd**, bn. ingeënt met koepokstof.
- Geverseerd**, bn. geoefend, bedreven, ervaren.
- Giaur**, **Giaur**, m. (-s), ongelovige (scheidnaam, dien de Turken aan de niet-muzelmannen geven).
- Gig**, v. (-s), zeker voertuig
- Gingan**, **Gingang**, **Gingas**, o. gmv. zekere oostindische katoenen stof.
- Ginseng-wortel**, m. zeker chineesch geneesmiddel.
- Glucose**, bijw. (muz) schertsend, beuzelend.
- Giovine Italia**, het jonge Italië (naam eener politieke partij van den vooruitgang).
- Gipsy**, m. en v. heiden, heidin, landloopster.
- Grandole**, v. (-n). armblaker, lichter, kandelaar met armen; vuurrad (bij kunstvuurwerk).
- Girasole**, v. zekere edele steen. adular.
- Gireeren**, bw. gel., eenen wissel aan een ander overdragen.
- Giro**, v. wisseloverdracht, endossement ; **giro-bank**, discento bank.
- Gitanos**, m. mv. heidens. bohemers, zigeuners.
- Glace**, v. kunst-, banketbakers-ijs.
- Glacé**, kn. geglansd.
- Glaceeren**, bw. gel., doen bevroren, kunst-ijs bereiden ; blinkend maken, doen blinken.
- Glacis**, o. (-sen), (vest.) buitenborstwering; zachte athelling.
- Gladiator**, m. (-es, -en), (rom. gesch.) zwaardvechter, kampvechter.
- Glauberzout**, o. gmv. zekere kristalachtige zelfstandigheid (bestaande uit zwavelzuur, soda en kristalwater).
- Gletscher**, m. (s). bergijs, ijsachtige vlakte of streep (in het gebergte), ijstap.
- Gladine**, v. zekere eiwitachtige stof die uit het graan verkregen wordt.
- Glissade**, v. (-n), het uitglijden van den voet; (ook) zekere danspas, pas glissé.
- Glasticato**, (muz) zacht glijdende, slepende.
- Globaal**, bn en bijw. over het geheel genomen ; bij raaming bij overslag
- Globe**, m aard-, hemelkloot ; aardbol ; wereldrond.
- Globuleus**, bn. kogel-, bolvormig
- Globuline**, v. (scheik.) zeker eiwitachtig lichaam in de bloedbolletjes.

- Glycerine**, o. (scheik.) oliezoet.
- Glycyrrhizine**, o. hoofdbestanddeel van het zoethoutsap.
- Glyphiek**, **Glyptiek**, v. steensnijkunst, het beeldsnijden.
- Glyphographie**, v. gmv het nabootsen van houtsnijfiguren door middel van de galvanoplastiek.
- Gneis**, o. zekere rotssoort.
- Gnomen**, mv. aard-, berggeesten, aardmannetjes, kabouters; leer-, inz hemelspreuken.
- Gnomisch**, bn. in spreuken.
- Gnomen**, m. zonnewijzer.
- Gnosis**, v. (godg.) openbaring.
- Gnostieken**, m. mv kennis van de geheimen der godsdienst.
- Gobelins**, m. mv. fraai fransch tapijtwerk.
- Goliath**, m. (fig) reus, reusachtig mensch.
- Gong-gong**, v. tam-tam (chineesch muziek-instrument).
- Goniometer**, m. (s), (nat.) hoekmeter voor de kristallen (werktuig)
- Goniometrie**, v. meetkunst der hoeken.
- Gorgonisch**, bn. vreeselijk, verschrikkelijk, gedrochtelijk.
- Gorilla**, m. (as), aap van de grootste soort.
- Goût**, m. smaak
- Goûteeren**, bw. gel., smaken; ingenomen zijn met. . . ; goedkeuren.
- Gouvernante**, v. (-s), bestuurderes, landvoogdes; onderwijzeres, leermeesteres, opvoedster.
- Gouvernement**, o. (-en), bestuur, beheer, landsregeering; stadhouderschap, landvoogdij; provincie, gewest; **Rusland is verdeeld in -en**; **het -sgeboow**, waar de zetel van het provinciaal bestuur gevestigd is; **-s-or-gaan**, blad (courant) waarin de regeering hare denkveelden laat ontwikkelen of waaraan zij hare berichten zendt; **-s-secretaris**, secretaris van het algemeen bestuur in Oost- of West-indië; **-s-solliciteur**, procureur die voor den Staat optreedt.
- Gouverneeren**, bw. gel., besturen, beheeren, regelen.
- Gouverneur**, m. (-s), bestuurder, landvoogd; hoofd van een provinciaal bestuur; huisonderwijzer, leermeester; (nat.) zeker werktuig, centrifugaal-regulator.
- Governo**, á —, tot bericht.
- Grâce**, v. gmv welvoegelijkheid.
- Grâce**, **Gratie**, v. gmv gunst, genade, bevalligheid.
- Gracieus**, bn. (..zer, -st) bevallig, innemend, liefelijk.
- Gradatie**, v. (..ën), trapsgewijze opklimming.
- Gradeeren**, o. het gedeeltelijk doen verdampen van zee-water zonder opzettelijke warmte: louteren, veredelen.
- Gradueel**, bn. en bijw. trapsgewijze, bij opklimming.
- Gradueeren**, bw. gel., in graden afdeelen (b. v. eene bui-); eene waardigheid verlenen (aan iem.).
- Gracomanie**, v. overdreven zucht voor al wat grieksch is.
- Grammaire**, **Grammatica**, v. spraakkunst, spraakleer.
- Grammaticaal**, bn. **hij schrijft —**, overeenkomstig de taalregelen.

Grav
Grav
een
Grav
Grav
Grav
Grav
wo
Grav
Grav
der
de
Grav
Grav
ken
Gra
Gra
Gra
Gra
Gra
Gra
kin
Gra
Gra
doc
Gra
Gra
voe
Gris
van
Gris
Gro
me
Gro
Gro
Gro
(na
Gro
Gro
gra
Gro
vre
Guz
Guz
va
Guz
Guz
Guz
Guz
ho

- Grammaticus**, m. (...ci), taalgeleerde.
- Gramme**, v. fransch gewicht, wichtje (één duizendste van een ned pond).
- Grande**, m. (-s), edelman van den hoogsten rang in Spanje.
- Grandeschap**, o waardigheid van grande.
- Grandiose**, bw groot, grootsch, verheven, uitnemend.
- Grasseeren**, ow. gel., **de koorts grasseert** (heerscht, woedt)
- Gratias**, bijw. dank! ik dank u!
- Gratie**, v. bevalligheid, genade, kwijtschelding of vermindering van straf; **het recht van —**; **de raad van —**; **de drie gratiën**; (fab) Aglaja, Thalia en Euphrosine.
- Gratificatie**, v (.en) ge-schenk vereering, toelage.
- Gratificèeren**, **Gratificeeren**, bw. gel., genade schenken; vereeren (met iets).
- Gratis**, bijw om niet, kosteloos, zonder betaling.
- Gratuit**, bijw vrijwillig; **don —**, vrijwillige gift.
- Grauwacke**, v. zekere rotssoort.
- Gravamen**, o (.. mina), bezwaar, zwaarigheid.
- Graveeren**, hw. gel., met de graveernaald werken.
- Graveur**, m. (s), plaatsnijder
- Gravimeter**, m. (s), luchtmeter (werktuig).
- Gravitatie**, v. gmv. zwaartekracht, algemeene aantrekkingskracht.
- Graviteit**, v. gmv. ernst, ernsthaftigheid, deftigheid.
- Graviteeren**, ow. gel., zwaar zijn, zwaartekracht toonen, door zijne zwaarte naar een ander lichaam neigen.
- Gravure**, v. gmv. plaatsnij-, ets-, graveerkunst.
- Gravure**, (-s), koperplaat, afdruksel van eene gegraveerde voorstelling.
- Grisette**, v. (-s), naaistertje; handwerkster; meisje los van zeden.
- Grisou**, o. ontvlambaar gas in de kolenwijnen.
- Grog**, m. gmv. drank, bestaande uit eenigen sterken drank met water en suiker
- Groom**, m. (s), bediende, rijknecht.
- Gros en —**, in het groot.
- Gros-de-naples**, **Gros-de-tours**, o. zware zijden stoffen (naar die steden genoemd).
- Grossulaar**, m. een groenachtige granaatsoort.
- Grotesk**, **Grotesque**, bn. wonderlijk, vreemdsoortig, grilrig, zeer avontuurlijk.
- Grotesken**, o. mv. onnatuurlijke wonderlijke gedaanten; vreemdsoortig beeldwerk (mensen en dieren voorstellende).
- Guacharo**, m. (-os), zekere groote zuid-amerik. nachtvogel.
- Guadeloupe**, **de orde van onze Lieve Vrouwe van —**, eene mexikaansche riddersorde.
- Guano**, **Huano**, v. gmv. vogelmest, peruaansche meststof.
- Guaranine**, v. gmv. zeker alcaloïde in de koffie of thee.
- Guaves**, v. mv. zek. saprijke vruchten (in O.- en W.-Indië).
- Gueridon**, m. (-s), soort hooge kandelaar, lichtknaap; hoektafeltje.

- Guerillas**, m. mv. lichtgewapende ongeregelde troepen (in de spaansche bergstreken); **een guerilla-oorlog**, van tijd tot tijd geleverde gevechten tusschen geregelde troepen en stropende benden.
- Gulde**, m. (-s), gids, wegwijzer; reiswijzer; handwijzer; (mil) richtman; **de -s**, naam van een regiment bij het leger.
- Gullemets**, m. mv. aankalingsteekens, dubb. komma's („”).
- Gullocheeren**, bw. gel., met dooreengevlochten lijnen versieren.
- Gulnee, Gulnie, Gulnje**, v. eng. goudmunt (= f 11 à 12).
- Gulrlaude**, v. (-s), bloeskrans bloeslinger, festoen.
- Guitar**, v. (-en), rinkelbom, zeker snarenspeeltuig.
- Gustus**, m. smaak; **de — non est disputandum**, over den smaak valt niet te twisten.
- Gutta percha**, v. gm. zekere veerkrachtige gom.
- Guttiferae**, mv. guttegomboomen.
- Gutturiaal**, bn. tot de keel behoorende, van de keel, keel....
- Gyges, de ring van —**, middel om iets onzichtbaar te maken, — om al zijne wenschen vervuld te zien.
- Gymnasiarch**, m. (-en), schoolopziener.
- Gymnasium**, o. (...ia), middelbare school, latijnsche school.
- Gymnastiek**, v. kunst en leer der kunstmatige lichaams-oefeningen.
- Gymnopoden**, m. mv. barveoeters, zekere monniken.
- Gymnosophisten**, m. mv. indische wijsgeeren die naakt liepen en zich alle genoegens ontzeiden.
- Gyromantie**, v. waarzeggerij uit getrokken kringen.
- Gyroscoop**, v. (...open), draaikijker (werktuig).
- Gynaecocratie**, v. vrouwenregering.

H.

- Habeas-corporis-acte**, v. engelsche wet van 1679 (sedert ook elders ingevoerd), volgens welke iem. die in hechtenis genomen is, binnen 24 uren na zijne aanhouding voor den de oegden rechter moet staan.
- Habileeren**, bw. gel., kleeden.
- Habile**, **Habel**, bn. bekwaam, behendig; bevoegd.
- Habiliteit**, v. gm. bekwaamheid, behendigheid.
- Habiliteeren (zich)**, ww. gel., zich geschikt of bekwaam
- Habitude**, v. (-n), gewoonte (maken).
- Habitueel**, bn. en rijw. gewoonlijk.
- Habitué**, m. (-s) gewoon bezoeker (in een kofschuis, eenen schouwburg enz.).
- Haemafine**, v. bloedrood, kleurstof in het bloed.
- Haemodynamometer**, m. (-s), bloedskrachtmeter (werk-
[tuig]).
- Haemorrhoiden**, v. mv. aanbeien. [tuig].

Haere
Halle
Hallo
 naar.
Hellu
Halo,
Haloc
 der z
Halor
Halur
 zontz
Hanse
Hanze
 bond
 hoord
Hanze
Hapti
 of van
Harar
 honds
Haras
Harce
Harce
Harce
Harde
Harm
Hause
Haute
Hazar
Hazar
Hebde
Hebra
Hebre
Hebre
Hebre
Hecat
Hecta
Hectis
Hecto
 100 k
Hecto
Hedse
 begin
Hegen
 over k
Hellec
 zangg
Helio
Helio
 heelde
 verkri

Haeresie, v. ketterij.

Hallel, o. (-s), **Halleluja**, o. (-as), lofzang.

Hallo-gas, o. zeker draagbaar gas ter verlichting gebezigd, naar den uitvinder genoemd.

Hallucinatie, v. (ën), visioen.

Halo, m. (os), luchtverschijnsel, gekleurde kring om de zon.

Halochemie, v. gmv. de scheikunde en de geschiedenis der zouten.

Halometer, **Halescoop**, m. zoutmeter (werktuig).

Halurgie, v. gmv. kennis der zoutwerken; leer van het zoutzieden.

Hansa, **Hause**, v. zie **Hanze**.

Hanze, v. gmv. verbond, broederschap; (oudt.) handelsverbond der duitsche steden (waartoe ook nederlandsche behoorden)

Hanzeitsch, bn. tot het Hanzeverbond behoorende.

Haptisch, bn. —e **misleiding**, misleiding van het gevoel of van den tastzin.

Harangeeren, ow. gel., toespreken, eene redevoering houden (tot).

Harasseeren, bw. gel., afmatten, vermoeien.

Harceleeren, bw. gel., bestoken, plagen

Harceeren, bw. gel., (teek, grav.) schaduwlijnen trekken.

Harceering, v. (-en), zulke lijnen.

Hardlesse, v. gmv. stoutheid

Harmattan, m. zekere-zeer heete oostenwind.

Hausse, v. rijzing (der effecten enz.)

Haute-volée, v. hooge -, verfijnde klasse, de adellijke

Hazardspel, o. (-en) dobbelspel. kaartspel. (huizen.)

Hazardeus, bn. (...zer, -st) onzeker, gewaagd; hachelijk.

Hebdomadal, bn. wekelijksch (van tijdschriften).

Hebraïsmus, o. hebreewwsche taalwending.

Hebreër, m. (-s), die tot het hebreewwsche volk behoort.

Hebreewwsch, bn. tot de Hebreërs behoorende.

Hebreewwsch, o. de hebreewwsche taal.

Hecstombe, v. (oudh.) offer van 100 stieren, zoenoffer.

Hectare, v. (-s), zekere vlaktemaat, bunder (= 100 vierk.

Hectisch, bn. geringachtig. [roeden].

Hectoliter, m. 1 ned. vat (= 100 kan); 1 ned. mud (= 100 kop).

Hectogram, v. (-men), 1 ons (= 100 wichtjes).

Hectometer, m. (-s), 100 ned. ellen (= 10 roeden).

Hedschira, **Hegria**, v. gmv. vlucht (inz. van Mahomed); begin der mahomedaansche jaartelling.

Hegemonie, v. gmv. heerschappij van een grooteren staat over kleinere

Hellcon, **Hellkon**, m. (fab.) berg -, woonplaats der zanggodinnen

Heliocentrisch, bn. (sterr.) —e **lengte**, —e **breedte**.

Heliocromie, v. de kunst om door de fotografie de beelden der voorwerpen in hunne natuurlijke kleuren te verkrijgen.

- Heliographie**, v. gmv. zonnebeschrijving.
- Hellometer**, m. (-s), **Helloscoop**. (...open), zeker toestel (om in de zon te zien), zonnekijker, -glas, donkerkleurige glaa-je
- Hellostaaf**, m. (.aten). werktuig om eenen zonnestraal gedurende eenigen tijd in eene standvastige richting te behouden
- Hellotroop**, v. (.open), zeker werktuig; (ook) zonnebloem.
- Heller**, m. (-s), duitsch koperen muntje, penning (= één zestiende stuiver); **het is geen** — (niets) **waard**.
- Hemispheer**, v. (.eeren), halfrond (der aarde des hemels).
- Hemistische** v. (-s, -n). (dichtk.) halve alexandrijnsche regel (6 of 7 lettergrepen)
- Hemorrhoïden**, v. (m) zie **Haemorrhoiden**.
- Heraldiek**, v. gmv wapenkunde.
- Herauf**, m. (-en). wapenkoning; — **van wapenen**.
- Herboriseeren**, ow. gel, kruiden zoeken, -zamelen.
- Hercullsch**, (...kulisch), bn. zeer sterk, krachtig (naar Hercules).
- Hereditaïr**, bn. erfelijk.
- Heremiet**, m. (-en), kluizenaar.
- Hermanadad**, v. gmv. broederschap; **de bellige (santa)** — de inkwisitie
- Hermaphrodiet**, m. en v (-en), tweeslachtig mensch; half man en half vrouw. (fabelachtig wezen)
- Hermeneutiek**, v. gmv. bijbeluitleggkunde, exegese.
- Hermetisch**, bn. luchtdicht; — **sluïten**; zoodanig sluiten dat er geen lucht bij kan.
- Hermitage**, v. (-n). kluis; kluizenaarshut; naam van zekeren franschen wijn; beroemd verblijf van J. J. Rousseau.
- Heroën**, m. mv. (fab) halfgoden
- Heroïsch**, **Heroïek**, bn. en bijw (-er, meest -), heldhaftig; **een** — (doortastend) **middel**, een hevig geneesmiddel.
- Heroïsmus**, o. gmv. heldhaftigheid, heldenmoed.
- Heronsbal**, m. toestel om de drukking van saamgeperste lucht aan te toonen.
- Hesiteeren**, ow. gel, aarzelen; wankelen.
- Hesperus**, v. gmv avondster.
- Hetacie**, v. staatkundig verbond der Grieken tegen de Turken.
- Heterarchie**, v. heerschappij van den vreemdeling over den inlander.
- Heteriën**, v. mv. geheime samenkomsten.
- Heterodox**, bn. kettersch. onrechtzinnig.
- Heterogeen**, bn. ongelijksoortig, uit vreemde bestanddeelen samenge-teld; (fig) uiteenlopend; **heterogene bestanddeelen**.
- Heteroclitisch**, bn. onecht, onregelmatig.
- Hetman**, m. bevelhebber eener afdeeling kozakken.
- Heureka**, gevonden.
- Heuristiek**, v. gmv. vindingrijkheid; kunst van uitvinden.
- Hexaëdrum**, m. teerling.

Hex
Hib
wo
len
gal
Hid
Hier
beki
Hier
Hier
ges
Hila
Hid
Hid
Hipp
vend
Hipp
Hipp
Hipp
Hipp
Hipp
Hipp
Hipp
dnd
Hist
van
Hob
Hob
Hecu
Hod
dien
Hom
zelve
dr H
Hom
wijze
Hom
Hom
Hom
Hom
(rech
Hom
lend
Hom
deele
Hom
Honi
over
wape
Honn
zeer
Honn
plegij

- er toe-
erkleu-
estraal
y te be-
bloem.
(= één
d.
nemels).
rijnsche
- en.
elen.
g (naar
- (santa)
- mensch ;
- se.
nig slui-
an zcke-
ousseau.
(-), held-
genees-
- geperste
- e Turken.
ling over
- anddeelen
ne be-
n.
uitvinden.
- Hexameter**, m. (dicht) zesvoetig vers.
- Hibridisch**, bn. vreemd-oortig, basterd . . . ; **een** — **woord**, samengesteld uit woorden van verschillende talen ; als **bad-kuur**, **lucht-ballon**, **receptie-zaal**, **galavoorstelling** enz.
- Hidalgo**, m. (-os), spaansch edelman van minderen rang.
- Hierarchie**, v. orde van in rang afdalende waardigheid-bekleeders (inz) in de geestelijkheid en de krijg-dienst.
- Hieroglyphen**, v. mv. beeldschrift der oude Egyptenaren.
- Hieroglyphisch**, bn. als beeldschrift ; (fig) onduidelijk geschreven
- Hilariteit**, v. gmv. gelach, algemeene vroolijkheid.
- Hildebrandismus**, o. regeeringsstelsel der pausen sedert Hildebrand (Gregorius VII).
- Hippocratisch**, bn — **aangezicht**, gelaat eens ster-venden (volgens de kentekenen door Hippocrates aangegeven).
- Hippocrene**, v. gmv. (fabell) heng-tenbron, dichterbron.
- Hippogryph**, m. gevleugeld paard, (ook) Pegasus.
- Hippokras**, m. zekere zoet-drink
- Hippopotamus**, m. rivier-, nijlpaard.
- Hippuriten-mulksteen**, m. zekere steensoort.
- Hippuurzuur**, o (scheik.) paardenpizuur (stikstofhou-dend zeur in de urine).
- Histologie**, v. gmv leer van de weefsels in het lichaam van mensch en dier.
- Hobo**, m (-ën), (muz) zeker blaasinstrument.
- Hoboïst**, m. (-er), hobblazer.
- Hocus-pocus**, v. goochelarij, goochelkunst, goocheltoer.
- Hodometer**, m. (-s), toestel tot het bepalen van den weg dien men heeft afgelegd
- Homoeopathie**, v. geneeswijze door hetgeen de kwaal zelve verwekt ; **het homoeopathische stelsel** (door dr Hahnemann uitgeonden)
- Homogeen**, bn één van stelsel, van aard ; één in denk-wijze ; **een** — **ministerie**.
- Homogeniteit, Homogeneïteit**, v. overeenstemming.
- Homoloog**, bn. overeenstemmend, eensdenkend.
- Homologatie**, v. bekrachtiging, goedkeuring
- Homologeeren**, bw. gel. bekrachtigen, goedkeuren ; (recht) een accoord van schuldeischers goedkeuren
- Homoniem**, bn. gelijknamig, gelijkkludend (doch verschil-lend van beteekenis ; als **dog** en **doch**, **digt** en **dicht** enz.).
- Homographie**, v. de kunst om handschriften in allen deele nauwkeurig na te maken
- Homotonisch**, bn (muz) gelijktoonend ; aankoudend v. toon.
- Honi of Honni**. — **soit qui mal y pense**, schande over hem die er kwaad van denkt (kenspreuk van het eng. wapen en van de ridderorde van den Kousenband)
- Honnet**, bn en bijw. beleefd fatsoenlijk ; **het is een zeer** — **mensch ; hij heeft mij** — **behandeld**.
- Honneur**, v. (-s). eer ; **de** — **s waarnemen**, de plicht-plegingen verrichten, de eer des huizes ophouden (bij een

- bezoek); (ook) zekere hooge kaarten in het spel; (koop.) — **dagen**, respitdagen.
- Honorabel**, bn. en bijw. eervol; deftig; **dit is zeer —; een — gedrag.**
- Honoraire**, bn. eere-; —**lid**, eerelid; **een — ambt**, een eere- (onbezoldigd) ambt.
- Honorarium**, o. (..ria) bezoldiging, loon; **welk — is daarnaar verbonden?**
- Honoreeren**, bw. gel., eeren, vereeren; **eenen wissel —**, van zijne handteekening voorzien, accepteren.
- Honoris causa**, eershalve; **hij is — tot doctor in de letteren beneemd**, zonder examen.
- Honteus**, bn. en bijw. beschaamd, verlegen; (ook) schandelijk; **de —e** (huiszittende) **armen.**
- Hora**, v. uur; — **est**, het is tijd; **horae**, mv. de bidstonden (in kloosters).
- Horen**, v. mv. (fab.) uren, zongeleidsters.
- Horreur**, v. (-s), ijselijkheid, afschrik; **hij of zij is mij een —.**
- Horribel**, bn. en bijw. (-er, -st), ijselijk, gruwelijk.
- Hors d'oeuvre**, o. gmv. iets overtolligs, **lijwerk.**
- Horticultuur**, m. gmv. tuinbouw.
- Hortologie**, v. gmv. tuinkunst.
- Hortoloog**, m. (..ogen), tuin-, plantenkenner.
- Hortulusius**, m. (..ni), tuinopziener.
- Hospodar**, m. (-s), titel der vorsten (landv.) van Moldavië en Wallachije.
- Hostie**, v. (..ën), (r. k.) gewijde ouwel, avondmaalsbrood; **de — toedienen.**
- Hostile**, **Hostiel**, bn. en bijw. (-er, -st), vijandig, op vijandige-, oorlogzuchtige wijze.
- Hostiliteit**, v. (-en) vijandigheid; vijandelijkheid.
- Hôtel**, o. (-s), heerenhuis; voornaam gebouw; groot logement.
- Houri**, v. (-s), paradijsnimf, -maagd (van Mahomed).
- Huissler**, m. (-s), deurwaarder.
- Humaan**, bn. (..aner, -st), menschlievend, inschikkelijk, gemoedelijk, beschaafd.
- Humaniora**, v. mv. voorafgaande studie (tot de hoogere wetenschappen).
- Humaniseeren**, bw. gel., tot (zedelijk) mensch maken, veredelen beschaven.
- Humaniteit**, v. gmv. menschelijkheid; menschedom.
- Humecteeren**, bw. gel., bevochtigen.
- Humeur**, o. (-en), luim; karakter; **die man heeft een ongelukkig —.**
- Humiditeit**, v. gmv. vochtigheid.
- Humiliëeren**, bw. gel., vernederen, verlagen.
- Humiliant**, bn. vernederend.
- Humiliatie**, v. (...ën), vernedering.
- Humor**, m. gmv. vocht, nat; (fig.) zinrijkheid (onder eenvoudige woorden); geestige -, zinrijke stijl.
- Humorist**, m. (-en), zinrijk schrijver (vol luim en satire).

Hu

Hu

Hy

Hy

Hy

Hy

Hy

of

Hy

sch

Hy

me

ten

ge

Hy

Hy

Hy

Hy

Hy

va

Hy

he

Hy

Hy

Hy

Hy

Hy

ger

Hy

Hy

Hy

Hy

Hy

Hy

den

Hy

he

Hy

bes

Hy

Hy

Hy

Hy

rec

Hy

Hy

Humoristisch, bn. geestig.

Humus, m. gmv. goede teelgrond; teel-, tuinaarde.

Hyaden, mv. het Regengesterute, eene groep sterren.

Hybride, m. (-n), bastaardvrucht, bastaardplant.

Hydatiden, mv. blaaswormen.

Hydra, v. (-as), waterslang; (fig) monster.

Hydraat, o. (scheik.) verbinding van water met eene basis of een zuur.

Hydraulica, v. gmv. wetenschap die de vloeistoffen beschouwt in den toestand van evenwicht en beweging.

Hydraulisch, bn. — **e kalk**, — **e cement**, — **e tras**, metselspecie die onder water hard wordt; — **e pers**, waterpers (waarmede eene verbazende drukking kan teweeg gebracht worden); — **e ram**, waterram

Hydrocyanzuur, o. (scheik.) blauwzuur.

Hydrodynamica, v. leer van de beweging der vochten.

Hydroëlectrisch, bn. — **e stroom**.

Hydroëlectriseermachine, v. stoom-electriseermachine.

Hydrogenium, o. waterstof.

Hydrogeologie, v. leer van de vorming der oppervlakte van de aarde door den invloed van het water.

Hydrographie, v. waterbeschrijving; (aandr.) kennis van het water op de oppervlakte der aarde.

Hydrologie, v. beschrijving der (inz. mineraal-) wateren.

Hydromechanisch, bn. — **e pers**, waterpers.

Hydrometeoren, o. mv. waterige luchtverhevelingen.

Hydrometer, m. (-s), vochtweger (werktuig).

Hydrooxygeengas, o. mengsel van waterstof en zuurstof.

Hydropathie, **Hydrotherapie**, v. watergeneeskunde, geneeswijze hoofdzakelijk door de behandeling met koud wa-

Hydrophaan, o. wereldoog, zekere kiezelsteensoort. (ter.

Hydrophobie, v. watervrees.

Hydrostatica, v. leer van het evenwicht der vloeistoffen.

Hydrostatisch, bn. — **e balans**; — **e pers**.

Hyetometer, m. (-s), regenmeter (werktuig)

Hygiène, v. gezondheidsteer.

Hygiënisch, bn. — **e maatregelen** (in het belang van den openbaren gezondheidstoestand).

Hygrometer, m. (-s), **Hygroscoop**, (...open), vochtigheidsmeter (toestel).

Hylologie, v. leer der stof; leer betreffende de chemische bestanddeelen der lichamen.

Hyperbool, m. (...olen), (wisk.) kegeldoorsnede.

Hyperion, m. (oudt.) bijnaam van de zon.

Hypochondrie, v. zwaarmoedigheid.

Hypothenusa, v. (...ën), (meetk.) schuine zijde in den rechthoekigen driehoek.

Hypothese, v. (-n), als waarheid aangenomen stelling.

Hypsometrie, v. hoogtemeting.

I.

- Ibis**, m. (-sen), Nijlreiger (vogel), bij de oude Egyptenaren als afgod vereerd. (jeugd.)
- Icarus**, m. (fig.) zinnebeeld van de onbezonnenheid der
- Ichnographie**, v. (...ën), plattegrond van een gebouw.
- Ichthyocolla**, v. vischlijm.
- Ichthyographie**, v. beschrijving der visschen.
- Ichthyolithen**, m. mv. versteeningen van visschen.
- Ichthyologie**, v. gmv. vischkunde, kennis der visschen.
- Ichthyophagen**, m. mv. vischeters.
- Ichthyosaurus**, v. (-sen), vischhagedis (zeker dier uit de voorwereld).
- Icosaeder**, m. (meetk.) twintigvlak.
- Ideaal**, o. (...alen), denkbeeldige voorstelling van iets in den toestand van volkomenheid; droombeeld.
- Ideaal, Idealsch**, bn. slechts in de gedachte bestaande, denkbeeldig.
- Idealiseeren**, bw. gel., boven de werkelijkheid verheffen, veredelen.
- Idee, Idé**, v. en o. (...ën), voorstelling, begrip; denkbeeld, gedachte; ontwerp, plan.
- Identisch**, bn. eenerlei, gelijkgeldend; gelijk en gelijkvormig; gelijkkluidend.
- Identiteit**, v. gmv. eenzelvigheid, volkomene overeenstemming, persoonsgelijkheid.
- Idioom**, o. landspraak, tongval, taaleigen.
- Idioot**, m. (...oten), halve krankzinnige, stompzinnige, iem. met een zwak hersengestel.
- Idiotismus**, o. stompzinnigheid.
- Idiosyncrasie**, v. eigenaardige vatbaarheid voor zekere indrukken.
- Idus**, m. (**Ides**), (bij de oude Romeinen) de 15e dag der maanden Maart, Mei, Juli en October en de 17e dag der overige maanden.
- Idylle**, v. (-n), herdersdicht, landelijk gedicht.
- Idyllisch**, bn. landelijk, eenvoudig.
- Ignorantie**, v. gmv. onwetendheid, domheid.
- Ignoreeren**, bw. gel., niet weten, niet willen weten, zich onkundig (van iets) houden.
- Ijar**, m. (hebr. w.) de achtste maand van den israëlietischen kerkelijken kalender.
- Ilias**, m. naam van een heldendicht van Homerus.
- Illegaal**, bn. (...aler, -st), onwettig, onrechtmatig.
- Illegaliteit**, v. (-en), onwettigheid, onrechtmatigheid.
- Illegitiem**, bn. (-er, -st), onwettig, -lijk, onecht.
- Illiberaal**, bn. (...aler, -st), onedel; niet vrijzinnig.
- Illiberaliteit**, v. (-en), onedelmoedigheid.
- Illicite**, bn. ongeoorloofd.

Illico, bijw. terstond, dadelijk.

Illiquide, bn. nog niet vereffend, nog niet te vereffenen (b. v. eene rekening).

Illudeeren, bw. gel., honen, bespotten, voor den gek houden; verijdelen; ontwijken.

Illuminaten, m. mv. zekere sekte van dwepers, verlichten.

Illuminatie, v. (...ën), feestelijke verlichting.

Illuminceren, bw. gel., feestelijk verlichten; kleuren, met kleuren afzetten (kaarten).

Illusie, v. (...ën), verblinding, begoocheling; zinsbedrog, hersenschim; **maak u geen illusien**, verwacht geen dingen die niet gebeuren kunnen.

Illustratie, v. (...ën), opheldering, verklaring; glans; plaatwerk; (fig.) persoon die luister over zijn land verspreidt; **de buitenlandsche illustratiën**, de fransche -, engelsche -, deutsche enz. tijdschriften met platen.

Illustre, bn. voortreffelijk, uitstekend, doorluchtig.

Illustreeren, bw. gel., ophelderen, verklaren; glans -, luister (aan iets) bijzetten; verheerlijken; met afbeeldingen voorzien (een boek).

Imaginair, bn. en bijw. denkbeeldig, hersenschimmig, ingebeeld, vermeend.

Imaginatie, v. inbeelding, verbeeldingskracht.

Imagineeren, bw. gel., **zich** —, ww. uitdenken, zich voorstellen, zich inbeelden.

Imam, **Iman**, m. (-s), turksch priester. (loos.)

Imbeciel, **Imbecille**, bn. stompzinnig, onnoozel, wezen-

Imbecilliteit, v. beperktheid van geestvermogens, wezenloosheid.

Imitatie, v. (...ën), navelgving, het nagevolgde, copie.

Imiteeren, bw. gel., navolgen, nabootsen.

Immaterieel, bn. onstoffelijk, onlichamelijk.

Immatriculeeren, bw. gel., inschrijven, opnemen als lidmaat; **zich laten** —, als lidmaat opgenomen worden (bij een kerkgenootschap); **de geïmmatriculeerden**, de lidmaten.

Immaturiteit, v. gmv. onrijpheid; **de** — **in aanmerking genomen**, overwegende dat hij (of zij) nog niet oud genoeg is om...

Immediat, bn. en bijw. onmiddellijk, rechtstreeksch, rechtstreeks, zonder tusschenkomst van eenen derde.

Immediatiseeren, bw. gel., onafhankelijk maken.

Immemorabel, bn. onheugelijk.

Immensiteit, v. gmv. onmetelijkheid.

Immensurabiliteit, v. gmv. onmeetbaarheid.

Immersie, v. (...ën), zie **Emersie**.

Immigrant, m. (-en), landverhuizer die reeds in een vreemd land gevestigd is.

Immineent, bn. (-er, -st), nakend, dreigend; **gij stelt u aan een — gevaar bloot**.

Immissie, v. (...ën), gerechtelijke toewijzing.

Immobiël, bn. (-er, -st), onbewegelijk.

Immobiënen, mv. immobilair eigendom, onroerende -, vaste goederen (landerijen, huizen enz.).

Immobiliteit, v. onbewegelijkheid.

Immoraal, bn. (...ater, -st), onmatig, overdreven.

Immodest, bn. (-er, -st), niet passend, onwelveugelijk; niet bescheiden.

Immoteeren, bw. gel., opofferen.

Immoraal, bn. (...aler, -st), onzedelijk.

Immoraliteit, v. onzedelijkheid.

Immortaliteit, v. gmv. onsterfelijkheid.

Immortellen, v. mv. zekere bloemen die eene langere duurzaamheid bezitten dan andere, stroobloemen.

Immunitet, v. (-en), ontheffing van openbare lasten, vrijdom van rechten, voorrecht; kwijtschelding van afkeurings-teekens (op de gymnasia).

Impardonnabel, bn. (-er, -st), onvergeeflijk.

Impartiaal, bn. (...aler, -st), onpartijdig, niet eenzijdig.

Impartialiteit, v. onpartijdigheid.

Impassibiliteit, v. gmv. ongevoeligheid, onvatbaarheid voor lijden; (fig.) het terugstootende (in iemand), gestrenge

Impediëren, bw. gel., verhinderen. (ernst.)

Impediment, o. (-en), verhindering, hinderpaal, belemme-

Impendeeren, bw. gel., aanwenden. (ring.)

Impenetrabel, bn. (-er, -st), ondoorgrondelijk.

Impenetrabiliteit, v. gmv. ondoordringbaarheid.

Impensen, mv. kosten, uitgaven, onkosten.

Imperatief, m. (taalk.) gebiedende wijs.

Imperatief, bn. en bijw. (...ver, -st), gebiedend, gela-

tend, bevelenderwijs.

Imperator, m. (rom. gesch.) opperbevelhebber eens legers, veldheer; keizer.

Imperatorisch, bn. gebiedend; keizerlijk.

Imperatorine, o. (scheik.) zekere extractiefstof in den meesterwortel.

Imperceptibel, bn. (-er, -st), onmerkbaar.

Imperfect, bn. onvolmaakt, niet voltooid, gebrekkig.

Imperfectie, v. onvolkomenheid, gebrek.

Imperiaal, bn. keizerlijk; — **papier**, papier van het grootste formaat; (gesch.) **de imperialen** of **imperialisten**, de keizerlijken.

Imperiale, v. (-n), bovendeel van een rijtuig; kinbaardje; keizersbloem.

Imperieus, bn. (...zer, -st), gebiedend, heerschzuchtig

Imperium, o. opperheerschappij, oppermacht; **een** — **in imperio**, eene macht in eene macht (b. v. het gezag der Kerk zich mengende in het staatsgezag).

Impertinent, bn. (-er, -st), onbehoorlijk, ongeschikt; onbeschaamd, overmoedig, brutaal.

Impertinentie, v. (...ën), onbetamelijkheid, onbeschoft-

heid; overmoed; **ik laat mij van u geen impertinentiën zeggen** (niet beleedigen).

Impetrant, m. (-en), (recht.) eischer; verzoeker.

Impetreeren, bw. gel., eischen, klagen, verzoeken, vorderen.

Impetueus, bn. (...zer, -st), onstuimig, luidruchtig.

Impetuositelt, v. onstuimigheid, drift.

Implētelt, v. (-en), goddeloosheid, snoodheid, zonde.

Implitoyabel, bn. (-er, -st), onmeedoogend, hardvochtig, onbarmhartig.

Implacabel, bn. (-er, -st), onverzoenlijk, onverzoenbaar.

Implicatie, v. (...ën), verwikkeling, verwarring.

Implicceeren, bw. gel., verwikkelen, (iem.) betrekken (in eene zaak).

Impliciet, bn. mede in betrokken, van zelf in begrepen.

Implorant, m. (-en), aanzoeker (om hulp enz.), klager, eischer.

Imploreeren, bw. gel., afsmeeken (hulp, aanzoek doen bij iemand om iets).

Impoenitentie, v. onboetvaardigheid.

Imponderabiliën, **Imponderabilia**, mv. (nat.) onweegbare stoffen.

Imponeeren, bw. ow. gel., opleggen (b. v. het stilzwijgen aan iem.); eerbied -, ontzag inboezemen.

Impopular, bn. (-er, -st), niet in achtiging -, niet bemind bij het volk; te verheven voor het volk.

Impopulariteit, v. zijne — is groot, het volk heeft eenen afkeer van hem, - wil niets van hem weten.

Import, m. invoer.

Importceeren, mv. (koopb.) invoerartikelen.

Importabel, bn. (-er, -st), invoerbaar, geoorloofd in te voeren.

Important, bn. (-er, -st), gewichtig, belangrijk, van belang.

Importantie, v. gmv. belangrijkheid, gewicht; aanzien, invloed.

Importatie, v. goederen-invoer.

Importceeren, bw. gel., invoeren; van belang zijn; deze zaak **importeert mij weinig**, ik stel er weinig belang in.

Importuneeren, bw. gel., lastig vallen, ongelegen komen.

Imposant, bn. (-er, -st), ontzag inboezemend, eerbiedwekkend.

Imposeeren, bw. zie **Imponeeren** en **Imposteeren**.

Impost, m. (-en) belasting, accijns op voorwerpen van verbruik; verbruiksbelasting; rechten.

Imposteeren, bw. gel., belasteu, eenen impost leggen op, - heffen van.

Impotent, bn. (-er, -st), onvermogend, onmachtig, onbekwaam; ziek, sukkelende.

Impotentie, v. gmv. mannelijk onvermogen; onbekwaamheid; onbevoegdheid; zwakte.

Impracticabel, bn. (-er, -st), ondoenlijk, onuitvoerbaar; onbegaanbaar (van eenen weg). [ging, oplossing.

Impraegnatie, v. (...ën), bevruchting; (scheik.) verzadigen.

Impraegneeren, bw. gel., bevruchten; doen doortrekken; (scheik.) verzadigen, oplossen.

Impraescriptibel, bn. onverjaarbaar (van schuldverdringen enz.).

- Impraticabel**, bn. (-er, -st), onuitvoerbaar.
- Imprecatie**, v. (...ën), verwensching, vloek.
- Impressie**, v. (...ën), indruk; invloed.
- Impressief**, bn. (...ver, -st), indrukmakend, -wekkend.
- Imprimatur**, (boekdr.) het kan of mag afgedrukt worden, goed om af te drukken.
- Improbabel**, bn. (-er, -st), onwaarschijnlijk.
- Improbant**, bn. niet bewijzend.
- Improbante**, v. (...ën), afkeuring.
- Improbeeren**, bw. gel., afkeuren, verwerpen.
- Improbiteit**, v. oneerlijkheid, slechtheid, goddeloosheid.
- Improductief**, bn. niet voortbrengend, niets opleverend.
- Improfitabel**, bn. onvoordeelig, geen genot of voordeel verschaffende.
- Impromptu**, o. (-s), iets wat onmiddellijk nadat het was bedacht of uitgedacht is gedaan, gemaakt of uitgevoerd (b. v. voor de vuist vervaardigd gedicht of verhaal, zeer snel bereide maaltijd).
- Improvisatie**, v. (...ën), voor de vuist gemaakt dichtstuk, niet vooraf op schrift gestelde toespraak of redevoering.
- Improvisator**, m. (-en), dichter -, spreker voor de vuist.
- Improvisatrice**, v. (-s), spreekster -, dichteres voor de vuist.
- Improvisceeren**, voor de vuist spreken. (vuist.)
- Impudentie**, v. (...ën), onbeschaamdheid, schaamteloosheid.
- Impugnatie**, v. (...ën), bestrijding, aanvechting.
- Impuls**, m. **Impulsie**, v. aandrif, drang, prikkel, aansporing, beweeggrond.
- Impulsief**, bn. aandrijvend, prikkelend.
- Impunitief**, v. straffeloosheid, het uitblijven der straf.
- Imputabel**, bn. toerekenbaar.
- Imputatie**, v. toerekening; aantijging.
- Imputeeren**, bw. gel., toerekenen (iets aan iem.), ten laste leggen, aantijgen.
- In**: **in abstracto**, in het algemeen, op zich zelf beschouwd; **in blanco** of **blanco**, wit, onbeschreven, oningevuld; **in bonis**, bij kas, gegoed; **in calculo**, in de berekening, in getal; **in casu**, **in casum**, in geval, in deze zaak; **in causa**, in de rechtszaak; **in concrete**, in een bepaald geval, in werkelijkheid; **in continenti**, dadelijk, op staanden voet, onverwijld; **in corpore**, gezamenlijk; **in culpa**, strafbaar, schuldig; **in caria**, op het raadhuis, voor het gerecht; **in deposito**, in bewaring; **in dorso**, op de keerzijde, op den rug (van wissels enz.); **in dubio**, in twijfel, te betwijfelen; **in duodecimo**, in boekformaat van 24 bladzijden per vel; **in duplo**, dubbel, twee; **in extenso**, volledig, uitvoerig; **in facto**, door de daad zelve, eigenmachtig; **in favorem**, ter gunste; **in fidem**, ter bevestiging, ten waarborg; **in flagranti facto** of **delicto**, op heeterdaad; **in folio**, in het boekformaat van 2 bladen of 4 bladzijden per vel; **in honorem**, ter eere, uit achting; **in**

ipso termino, op den vastgestelden dag; **in loco**, op de plaats, ter behoorlijke plaatse; **in mandatis**, in last, als bevel; **in margine**, op den rand of kant (van een blad); **in natura**, in natuur, in den natuurlijken toestand; **in nomine**, in naam; **in nomine Dei**, in den name Gods; **in nostro casu**, in ons (tegenwoordig) geval; **in obscuro**, in het verborgen, ongemerkt; **in octavo**, in het boekformaat van 8 bladen of 16 bladzijden per vel; **in optima forma**, in den besten vorm, volkomen; **in originall**, in het oorspronkelijke geschrift, in handschrift; **in pace**, in vrede; **in parentesi**, tusschen haakjes, tusschen beide; **in perpetuum**, voor altijd; **in petto**, in de borst, in den zin, in gereedheid, in voorraad; **lets in petto houden of bewaren** (tot gelegener tijd); **in pleno**, in volle vergadering; **in pontificalibus**, in feesttooi, in priessterlijke ambtskleeding; **in praxi**, in de uitoefening; **in puris naturalibus**, geheel naakt; **in quantum de jure**, voor zoo ver de rechten het veroorloven; **in salve**, in zekerheid; **in sedesimo**, in het boekformaat van 16 bladen of 32 bladzijden per vel; **in solidum**, allen voor één en één voor allen (b. v. borg blijven, in de kosten veroordeeld worden); **in statu quo**, in den tegenwoordigen toestand; **in summa**, in het geheel, te zamen genomen; **in suspenso**, in twijfel, niet uitgemaakt, hangende; **in termino**, op den bepaalden dag of termijn; **in triplo**, in drievoudig afschrift; **in usu**, gewoon, in gebruik; **in vicem**, wederkeerig, onderling.

Inaccessibel, bn. ontoegankelijk.

Inaccuraat, bn. onnauwkeurig, slordig.

Inactief, bn. werkeloos, ledig, in rust.

Inactiviteit, v. werkeloosheid, staat van rust.

Inadvertentie, v. gmv. onbedachtzaamheid.

Inaliënabel, bn. onvervreemdbaar.

Inalterabel, bn. onveranderlijk, niet aan bederf onderhevig.

Inamovibel, bn. onafzetbaar; onherroepelijk.

Inaniteit, v. gmv. nietigheid.

Inanitie, v. uitputting, afmatting, krachteloosheid; hongerdood.

Inappellabel, bn. onbevoegd tot -, niet vatbaar voor hooger beroep.

Inattentie, v. gmv. onoplettendheid, achteloosheid, nalatigheid.

Inauguratie, v. (...ën), plechtige bevestiging in eene waardigheid; inwijding; —**geschrift**.

Inaugureeren, bw. gel., plechtig bevestigen, inwijden.

Incapabel, bn. onbekwaam, ongeschikt.

Incapaciteit, v. onbekwaamheid, ongeschiktheid.

Incarceratie, v (...ën), kerkering, opsluiting.

Incarnaat, zie **Inkarnaat**.

Incarnatie, v. (godg.) vleesch-, menschwording (van Christus).

Incasseeren, bw. gel., omlijsten; geld innen, - ontvangen.

- Incident**, o. (-en), **Incidentie**, v. (. . .ën), voorval, bijkomende omstandigheid, tusschenzaak.
- Incidentiehoek**, m. (gez.) hoek van inval.
- Inciplëeren**, ow. gel., beginnen, aanvangen.
- Incisie**, v. (. . .ën), insnijding, snede.
- Incitabiliteit**, v. prikkelbaarheid.
- Incitatie**, v. (. . .ën), aanzetting, ophitsing.
- Inciteeren**, bw. gel., aanzetten, aandrijven.
- Inclinate**, v. (. . .ën), neiging, helling; (fig.) liefde, genegenheid; **ik gevoel geene — voor haar.**
- Inclinaatiekompas** of **Inclinatorium**, o. (nat.) zekere toestel.
- Inclineeren**, ow. gel., neiging tot iets hebben; **inclineerenden** (gegadigden, belanghebbenden) **worden verzocht** enz.
- Includeeren**, bw. gel., insluiten, in zich sluiten, bevatten.
- Inclusie**, v. (. . .ën), insluiting.
- Inclusief, Inclusive**, bijw. met inbegrip van, er mede onder berekend; ingesloten.
- Incognito**, bijw. onder een vreemden naam; **hij reist —.**
- Incognito**, o. het verbergen van naam of stand; **het — bewaren.**
- Incohaerentie**, v. gebrek aan samenhang.
- Incommensurabel**, bn. onmeetbaar; geene gemeene maat hebbende
- Incommodeeren**, bw. gel., lastig zijn, -vallen, ongelegen komen, hinderen.
- Incompatibel**, bn. onvereenigbaar, onbestaanbaar (met).
- Incompatibiliteit**, v. onvereenigbaarheid, onbestaanbaarheid (met)
- Incompensabel**, bn. niet te vergoeden.
- Incompetent**, bn. onbevoegd, ongeldig; **zich — verklaren.**
- Incomplete**, bn. onvoltallig.
- Incompressibel**, bn. onsamenspersbaar.
- Inconform**, bn. niet overeenstemmende.
- Inconsequent**, bn. (-er, -st), zich niet gelijk blijvende.
- Inconsequentie**, v. strijdigheid met vroegere heginzelen.
- Inconsiderantie**, v. onbedachtzaamheid.
- Inconsistentie**, v. onvastheid, gebrek aan samenhang of verband
- Inconstitutioneel**, bn. tegen -, in strijd met de grondwet, ongrondwettig.
- Inconfestabel**, onbetwistbaar.
- Incontribuabel**, bn. niet schatplichtig, onbelastbaar.
- Inconvenient**, o. **Inconvenientie**, v. ongelegenheid, zwaarigheid, ongerief, ongemak.
- Incorporatie**, v. (. . .ën), inlijving (bij), opneming (in).
- Incorporeeren**, bw. gel., inlijven, opnemen (in iets).
- Incorrect**, bn. (-er, -st), onnauwkeurig, gebrekkig.
- Incourant**, bn. (-er, -st), niet gangbaar, niet verkoopbaar, zonder attrak, uit de mode.

Increduliteit, v. gmv. ongeloofelijkheid, twijfelzucht.

Increment, o. (stels.) het verschil der termen in eene opklommende reeks.

Incrimineeren, bw. gel., beschuldigen.

Incroyabel, bn. ongeloofelijk; **een** —, een modegek.

Incrustatie, v. (...ën), schorsachtig overtreksel of omhulsel; invatting van fijne steenen.

Incrusteering, v. (-en), omkorsting met eene steenachtige zelfstandigheid.

Inculpatie, v. (...ën), beschuldiging, aanklacht.

Inculpeeren, bw. gel., beschuldigen, aanklagen, te last leggen, aantijgen.

Incunabelen, m. mv. eerste beginselen; de eerste boeken na de uitvinding der boekdrukkunst gedrukt.

Incurabel, bn. ongeneeslijk, onheelbaar.

Indebitum, o. betaling uit vergissing of zonder verplichting.

Indecent, bn. (-er, -st), onwelveogelijk, onbetamelijk, zedekwetsend.

Indecentie, v. (...ën), onwelveogelijkheid, onbetamelijkheid.

Indeclinabel, bn. (taalk.) onverbuigbaar.

Indelebiel, bn. onuitwisschaar.

Indelicaat, bn. (...ater, -st), onkiesch, niet fijngevoelig, ruw.

Indemnificatie, v. (...ën), schadeloosstelling.


Indemneeren, bw. gel., schadeloos stellen.

Indemnitelt, v. schadevergoeding.

Independent, bn. (-er, -st), onafhankelijk, zelfstandig.

Independentes, mv. zekere protest. sekte in Engeland.

Independente, v. onafhankelijkheid, zelfstandigheid.

Index, m. wijsvinger; (boekdr.) ; register, bladwijzer, inhoudsopgave; lijst der door de roomsche curie verboden boeken; **deze werken zijn op den — geplaatst.**

Indicatie, v. (...ën), aanwijzing; (recht.) grond van verdenking.

Indiceeren, **Indiqueeren**, bw. gel., aanwijzen, aanduiden.

Indiciën, mv. kenteekenen, gronden van vermoeden.

Indictie, v. (tijdr.) **de romeinsche** —. tijdkring van vijftien jaren (de eerste begon in het jaar 313).

Indienne, v. fijn gedrukt katoen, sits.

Indifferent, bn. (-er, -st), onverschillig; lauw, ongevoelig.

Indifferentismus, o. onverschilligheid, lauwheid.

Indigent, bn. (-er, -st), behoeftig, arm, nooddruftig.

Indigestie, v. onverteerbaarheid; kolijk.

Indignatie, v. (...ën), verontwaardiging, misnoegen.

Indigniteit, v. (-en), onwaardigheid, belediging.

Indirect, bn. en bijw. (-er, -st), **Indirectelijk**, bw. middellijk, niet rechtstreeksch; door omwegen, zijdelingsch; niet rechtstreeks, zijdelings; **indirecte belastingen**, verbruiksbelastingen, accijnsen.

Indisciplinè, v. gebrek aan tucht.

Indiscreet, bn. (...eter, -st), onbescheiden, niet geheimhoudend.

- Infatuatie**, v. (...ën), verwaandheid, belachelijke inbeelding.
- Infavorabel**, bn. (-er, -st), onvoordeelig, ongunstig.
- Infect**, bn. (-er, -st) aangestoken, besmet, verpest.
- Infecteeren**, bw. gel., besmetten, aansteken.
- Infectie**, v. aansteking, besmetting, verpesting.
- Inferereen**, bw. gel., inbrengen; opdragen; afleiden (uit).
- Inferieuren**, m. mv. minderen, ondergeschikten.
- Inferioriteit**, v. minderheid (in rang, verdienste of waarde); toestand van ondergeschiktheid, het achterstaan bij anderen.
- Infernaal**, bn. helsch, duivelsch.
- Infesteeren**, bw. gel., vijandig aanvallen; onveilig maken.
- Inficiëeren**, bw. zie **Infecteeren**.
- Infideel**, bn. (...eler, -st), ontrouw, trouweloos.
- Infideliteit**, v. ontrouw, trouweloosheid.
- Infinit**, bn. oneindig, onbegrensd.
- Infinitieit**, v. oneindigheid, eindeloosheid.
- Infinitivus**, m. (taalk.) onbepaalde wijs.
- Infirm**, bn. zwak, krachteloos.
- Infirmie**, m. (-n), militair niet meer in staat te dienen en hulpbehoevend.
- Infirmatief**, bn. (...ver, -st), de kracht ontnemende, niet meer geldig makende.
- Infirmierie**, v. (...ën), ziekenhuis (inz. voor militairen).
- Inflammabilia**, mv. ontvlambare stoffen, brandstoffen.
- Inflammatie**, v. (...ën), ontsteking, brand, (ook gen.).
- Inflammeeren**, doen ontvlammen; tergen, verbitteren; ontvlammen.
- Infecteeren**, bw. gel., buigen, ombuigen, veranderen.
- Inflexibel**, bn. (-er, -st), onbuigzaam; hardnekkig.
- Inflexie**, v. (...ën) buiging, afwijking (der lichtstraler); buiging (der stem); verandering (van toon).
- Inflictie**, v. het opleggen (eener straf).
- Influenceeren**, bw. gel., invloed hebben of uitoefenen (op iem. of iets), van invloed zijn.
- Influentie**, v. invloed, inwerking.
- Influenza**, v. zekere ziekte, soort griep.
- Influereen**, bw. gel., invloeden, binnenstroomen; invloed hebben.
- Informatie**, v. (...ën), inlichting, onderzoek, navorsching; mededeeling, bericht.
- Informeeren (zich)**, ww. gel., onderzoek doen, inlichtingen vragen, bericht inwinnen.
- Informes**, mv. de sterren die niet tot eenig sterrebeeld kunnen gerekend worden.
- Infractie**, v. (...ën), inbreuk (op), schending, afwijking.
- Infructueus**, bn. (...zer, -st), onvruchtbaar, onvoordeelig;
- Infusie**, v. (...ën), aftreksel. (vruchteloos).
- Infuus**, bn. aangeboren, ingeschapen.
- Ingenieur**, m. (-s), bouwkundige, vesting-, krijgs-, waterbouwkundige; **burgerlijk** of **civiel** —; — **van den waterstaat** (belast met het toezicht over den bouw en het onderhoud van dijken, bruggen enz.)

- Ingenieus**, bn. (...zer, -st), zinrijk; vindingrijk, vernuftig, geestig uitgedacht.
- Ingenium**, o. natuurlijke aanleg.
- Ingenueit**, v. openhartigheid, eenvoudigheid, ongekunsteldheid.
- Ingereeren**, bw. gel., invoeren; **zich** —, ww. zich onbevoegd met iets inlaten.
- Ingrammaticaal**, bn. niet taalkundig, in strijd met de taalregelen.
- Ingrediënten**, o. mv. bestanddeelen, inmengselen (b. v. van spijzen, artsenijs enz.).
- Ingressie**, v. (...ën), inschrijving in het register der
- Inhabilitieit**, v. onbekwaamheid. (hypotheken.)
- Inhabitable**, bn. onbewoonbaar.
- Inhabitate**, v. inwoning, bewoning.
- Inhaereeren**, bw. gel., aanhangen, aankleven; volharden.
- Inhalatie**, v. (...ën), inademing, inzuiging.
- Inhospitaaliteit**, v. ongastvrijheid.
- Inhumaan**, bn. (...aner, -st), onmenschelijk, wreed; onbeschaafd.
- Inhumaniteit**, v. onmenschelijkheid, wreedheid.
- Inhumatie**, v. (...ën), beaarding, begraving.
- Inimiteit**, bn. onnavolgbaar.
- Iniquiteit**, v. onbillijkheid, hardheid.
- Initia**, mv. eerste beginselen.
- Initiaal-letters** of **Initialen**, mv. aanvangletters, groote beginletters; (ook) de eerste of voorletters van iemands naam, zonder dezen voluit te schrijven.
- Initiatie**, v. inwijding.
- Initiatief**, o. inleiding, opening; **het** — **nemen**, het eerst een voorstel tot iets doen, het eerst eene zaak op touw zetten; **het recht van** —, recht om voorstellen enz. te doen.
- Initiëren**, bw. gel., inleiden, inwijden; **hij is van de zaak geïnitieerd**, hij weet er alles van.
- Injectie**, v. (...ën), (gen.) inspuiting, inwerping.
- Injunctie**, v. (...ën) uitdrukkelijk bevel. (hoon.)
- Injurie**, v. (...ën), eerkrenking, belediging, scheldwoord.
- Injuriëren**, bw. gel., beleedigen, honen, schelden.
- Injurieus**, bn. beleedigend, eerroovend smadelijk.
- Innocent**, bn. (-er, -st), eenvoudig, onschuldig; onnoozel, met beperkte of verzwakte geestvermogens.
- Innocentie**, v. gmv. onschuld; eenvoudigheid; onnoozelheid; zwakheid van geestvermogens.
- Innovatie**, v. (...ën), nieuwigheid.
- Innovereeren**, bw. gel., nieuwigheden invoeren.
- Inobservantie**, v. niet-opvolging (van voorschriften), ongehoorzaamheid.
- Inoculatie**, v. (...ën), inenting.
- Inoculeren**, bw. gel., inenten.
- Inosite**, o. gmv. zekere suikerachtige zelfstandigheid in de vloeistof van het vleesch.

Inrot
Insan
Inscr
optes
Inscr
Insec
Insep
Inser
dagb
Inser
Inser
Inser
Insid
ten
Insig
een
Insin
Insta
gevi
Insin
lijk
Insis
Inso
Inso
Inso
sche
Inso
heid
Inso
Inso
Insp
zich
Insp
Insp
win
Insp
Insp
Insta
Insta
dig
Insta
rech
ho
Insta
Insta
Insta
Insta
lijk
Insta
Insta
Insta
sch

- Inrotuleeren**, bw. gel., nummeren en samenhechten (akten).
Insanie, v. gmv. krankzinnigheid, waanzin.
Inscribeeren, bw. gel., inschrijven, boeken, aan-, in-, opteekenen.
Inscriptie, v. (. . .ën), in-, opschrift.
Insecuriteit, v. onzekerheid.
Inseparabel, bn. onafscheidelijk.
Inseraat, o. (...aten), het ingelaschte; bijlage, naschrift; dagbladbericht.
Inserereeren, bw. gel., inlasschen; opnemen (in een dagblad).
Insertie, v. (...ën), inlassching, tusschenvoeging.
Insidium, o. zie **Inseraat**.
Insidieus, bn. (...zer, -st), arglistig, verraderlijk, met listen en lagen te werk gaande.
Insigniën, mv. ken-, onderscheidingsteekenen; **de** — **eener ridderorde**.
Insimulatie, v. (. . .ën), niet geheel gegronde beschuldiging.
Insinuatie, v. (...ën), gerechtelijke aanzegging, - kennisgeving; het indringen; bedekte aantijging.
Insinueeren, bw. gel., gerechtelijk beteekenen; bedekte-lijk aantijgen; **zich** —, ww. zich in iemands gunst dringen.
Insisteeren, ow. — **op**, aandringen op, staan op.
Insociabel, bn. (-er, -st), ongezellig. (len.)
Insolatie, v. het blootstellen aan de werking der zonnestralen.
Insolent, bn. (-er, -st), onbeschaamd, grof, lomp, onbescheiden.
Insolentie, v. (...ën), onbeschaamdheid, grofheid, lompheid, beleediging.
Insolvent, bn. onvermogen om te betalen.
Insolventie, v. onvermogen om te betalen.
Inspecteeren, **Inspiciëeren**, bw. gel., bezichtigen, opzigt hebben over, onderzoeken.
Inspecteur, m. (-en, -s), opzichter.
Inspectie, v. (...ën), onderzoek, toe-, opzigt; wapenschouwing, monsterring.
Inspiratie, v. (. . .ën), bezieling, ingeving.
Inspireeren, bw. gel., ingeven, inblazen, inboezemen.
Installatie, v. (...ën), plechtige bevestiging in een ambt.
Installeeren, bw. gel., (iem.) in een ambt of eene waardigheid plechtig bevestigen.
Instantie, v. (...ën), dringend verzoek; (recht.) aanleg; rechtbank; **ter eerste** —, bij de eerste rechtbank; **in hoogere** —, bij een hooger gerecht, in hooger beroep.
Instauratie, v. wederoprichting, hernieuwing, herstelling.
Insteeren, ow. gel., zie **Insisteeren**.
Instigceeren, bw. gel., aanhitsen, ophitsen.
Instinct, **Instinkt**, o. gmv. natuur-, kunstdrift, natuurlijke aandrift; ingeschapen neiging, aangeboren geschiktheid.
Instinctmatig, bn. willekeurig, uit natuurdrijf.
Instituteeren, ow. gel., instellen, stichten, oprichten.
Instituteur, m. (-s), insteller; leermeester, onderwijzer, schoolhouder.

- Institutie**, v. (...ën), staats-, burgerlijke instelling.
- Institutrice**, v. (-s), onderwijzeres, schoolhouderes.
- Instituut**, o. (...uten), instelling, opvoedings-, opleidingsgestucht; school.
- Instructie**, v. (...ën), onderwijs, onderrichting; aanwijzing van hetgeen gedaan moet worden; (recht.) voorbereidend onderzoek; **instructiën**, lastbrief.
- Instructief**, bn. (...ver, -st), leerrijk, onderrichtend.
- Instructeur**, m. (-s), **Instructor**, m. (-en), leermeester, onderrichter; exercitiemeester.
- Instrueeren**, bw. gel., onderwijzen, onderrichten; eene gedragslijn voorschrijven; (recht.) **een proces** —, ter behandeling voorbereiden, onderzoeken.
- Instrument**, o. (-en), werktuig; muziekspeeltuig; (heelk.) toestel, gereedschap; (recht.) geschrift, stuk, dokument, oorkonde, bewijsschrift; § (fig.) deugniet.
- Instrumentaal**, bn. door middel van (muziek-) speeltuigen voortgebracht; — **concert; instrumentale muziek.**
- Instrumenteeren**, bw. gel., de uitvoering van een muziekstuk leeren; (recht.) akten opmaken.
- Instrumentist**, m. (-en), (muz.) instrumentbespeler.
- Insubordinatie**, v. gmv. gebrek aan ondergeschiktheid, verzet in de dienst, weerspanningheid.
- Insuffisant**, bn. ongenoegzaam, niet toereikende.
- Insulair**, bn. de eilanden betreffende.
- Insult**, o. (-en), **Insultatie**, v. (...ën), belediging, hoon.
- Insulteeren**, bw. gel., beledigen, hoonen.
- Insurgenten**, m. mv. oproerlingen, opstandelingen.
- Insurrectie**, v. (...ën), opstand, oproer.
- Intabuleeren**, bw. gel., omranden, in eene lijst of tafel zetten.
- Intact**, bn. onaangeroerd; rein; onverlet; ongerept.
- Integraal**, bn. op zich zelf bestaande, geheel.
- Integralen**, mv. werkelijke schuld (nederl. staatsschuld).
- Integreeren**, bw. gel., eene eindige veranderlijke grootheid uit hare gegevene oneindig kleine deelen berekenen; volledig maken; — **d deel**, deel dat wezenlijk tot het geheel behoort.
- Integriteit**, v. ongeschonden toestand, volledigheid; recht-schapenheid, onomkoopbaarheid.
- Integumentum**, v. (...ta), hulsel, bekleedsel.
- Intellectueel**, bn. en bijw. verstandig, tot het verstand betrekking hebbende.
- Intelligent**, bn. vatbaar (in leeren), vernuftig.
- Intelligentie**, v. gmv. verstand, doorzicht; (fig.) **ik heb** — **hiervan**, dit is mij bekend.
- Intelligibel**, bn. verstaanbaar, begrijpelijk, klaar.
- Intempestief**, bn. en bijw. (...ver, -st), ontijdig, ongepast, op een ongelegen oogenblik.
- Intendant**, m. (-en), eerste opziener, hoofdopzichter, bestuurder; — **van het paleis**; — **van den hofschouwburg.**

Inte
ben
Inte
Inte
kra
Inte
Inte
ne
Inte
Inte
Inte
Inte
mie
Inte
ver
Inte
Inte
Inte
Inte
gro
Inte
Inte
wek
Inte
nem
iem
Inte
uitg
— v
Inte
gen
ging
Inte
loop
Inte
Inte
Inte
(rech
besli
Inte
twe
Inte
Inte
Inte
Inte
Inte
— e
Inte
staan
inte
lande

Intendeeren, ow. gel., op iets letten, iets in het oog hebben, beoogen, bedoelen.

Intensie, v. gmv. inspanning.

Intensiteit, v. gmv. innerlijke kracht, sterkte; werkzame kracht; hevigheid (der koude, der warmte).

Intentie, v. (...ën), oogmerk, bedoeling; voornemen.

Intentionneeren, bw. gel., bedoelen; **geïntentionneerd** (voornemens) **zijn**.

Inter, tusschen, onder, gedurende, terwijl.

Intercalatie, v. (...ën), inlassching.

Intercalceeren, bw. gel., inlasschen, tusschenvoegen.

Intercedeeren, bw. gel., tusschenbeide komen, als bemiddelaar optreden.

Intercellulair, bn. — **e stof**, (nat., ontl.) tusschencelstof, verbindingsstof.

Intercepteeren, bw. gel., onderscheppen, opvangen.

Interceptie, v. (...ën), onderschepping, opvangning.

Intercessie, v. bemiddeling, voorspraak, tusschenkomst.

Interdict, o. (recht.) verbod, ontzegging (van rechten); groote pauselijke kerkban; **een priester onder —**.

Interdicte, v. (...ën), verbod, ontzegging.

Interessant, bn. en bijw. (-er, -st), aantrekkelijk, belangwekkend, beoorlijk, behagelijk, onderhoudend.

Interesseeren, bw. gel., tot deelnemer maken; de deelneming (van iem.) opwekken; **zich voor iemand —**, iemands partij kiezen, zich voor iem. in de bres stellen.

Interest, o. (-en), belang; gewin, winst, genot, rente (van uitgezet of belegd geld), rente; **geld op — uitzetten; — van —**.

Interferentie, v. gelijktijdige werking van twee bewegingen die elkander belemmeren of versterken; (fig) inmenging, tusschenkomst.

Interim, o. tusschentijd; tusschenhandeling; **ad —**, voorloopig, voorshands, tijdelijk; **minister ad —**.

Interlineair, bn. tusschen de regels geschreven of gedrukt.

Interlinie, v. (...ën), (letterz.) ruimte tusschen twee regels.

Interlocutie, v. (...ën), of **Interlocutoir**, o. (-en), (recht.) tusschenspraak; **een interlocutoir vonnis**, beslissing in eene bijzaak van het proces.

Interlocutor, m. iem. die zich in een gesprek mengt; **twee — en**, twee personen die samen spreken.

Interludium, o. (...ia), tusschenspel.

Intermediar, o. tusschenkomst, bemiddeling. (nen.)

Intermedium, o. tijd tusschen twee vervaaldagen of termijn.

Intermezzo, o. (-os), tusschenspel, tusschenvoorstelling.

Intermissie, v. (...ën), het uitblijven, nalaten; tusschentijd.

Intermitterend, bn. uitblijvend; tusschenpoozend; **eene — e koorts**.

Internationaal, bn. tusschen de natiën of volkeren bestaande, - heerschende, - aangenomen, - gebruikelijk; **eene internationale tentoonstelling**, waartoe uit alle landen voorwerpen zijn ingezonden; **het — verkeer**.

- Internodia**, mv. (plant.) leden van den stengel.
- Internuntius**, m. (-sen), pauselijke vertegenwoordiger in een vreemden staat; gezant van Oostenrijk bij de Porte.
- Interpellatie**, v. (...ën), tusschenrede, afbreking; (recht.) opeiseling, bestrijding van een bezit; aanvraag om inlichting (in eene vertegenwoordigende vergadering tot een of meer leden van het bewind).
- Interpelleeren**, bw. gel., in de rede vallen; opheldering of inlichting vragen
- Inter pocula**, onder een glaasje.
- Interpolatie**, v. (...ën), inlassing (van woorden, volzinnen enz.) in een handschrift; (wisk.) tusschenvoeging van een gegeven aantal grootheden tusschen twee gevevene.
- Interpoleeren**, bw. gel., inlassen, tusschenvoegen.
- Interponeeren**, bw. gel., tusschen plaatsen; zich als bemiddelaar aanbieden.
- Interpositie**, v. tusschenkomst, bemiddeling.
- Interpretatie**, v. (...ën), uitlegging, verklaring; **wets** —.
- Interpreteeren**, bw. gel., uitleggen, verklaren; vertolken.
- Interpunctie**, v. het plaatsen der scheid- en zintekens.
- Interregnum**, o. tusschenregeering.
- Interrogatie**, v. ondervraging.
- Interrogatief**, bn. en bijw. vragenderwijze.
- Interrogeeren**, bw. gel., vragen, af-, ait-, ondervragen, verhooren.
- Interruptie**, v. (...ën), afbreking, stoornis.
- Intersectie**, v. (...ën), doorsnijding, kruising; snijdingspunt, snijpunt.
- Interval**, m. (-len), tusschenruimte, tusschentijd; gaping, opening; (muz.) afstand tusschen twee toonen, toonverhouding.
- Interveniëeren**, ow. gel., tusschenbeide treden, -komen, bemiddelen.
- Interventie**, v. tusschenkomst, bemiddeling.
- Intestaat**, m. iem. die zonder testament gestorven is; **ab intestato**, zonder uiterste wilsbeschikking; **een** — **erfgenaam**, die geen testament noodig heeft om erfgenaam te zijn.
- Intiem**, (-er, -st), **Intime**, bn. innig, nauw verbonden; **Intieme** (boezem)**vrienden**.
- Intimatie**, v. (...ën), (recht.) aanzegging.
- Intimidatie**, v. (...ën), het bevreesd maken, vreesaanjaging, ontmoediging
- Intimideeren**, bw. gel., bevreesd maken, schrik aanjagen.
- Intimiteit**, v. gmv. innigheid, vertrouwelijkheid.
- Intolerabel**, bn. (-er, -st), onverdragelijk, onuitstaanbaar.
- Intolerant**, bn. (-er, -st), onverdraagzaam (inz. in godsdienstzaken).
- Intolerantie**, v. onverdraagzaamheid.
- Intonatie**, v. (muz.) het aangeven der toonen, het stemmen.
- Intra**, bijw. binnen, van binnen, inwendig; — **muros**, binnen de muren, binnenshuis.
- Intrade**, v. inleiding, voorspel.

Int
Int
Int
ne
Int
st
Int
Int
Int
to
—
ge
Int
me
vo
Int
ten
Int
zic
Int
(w
Int
Int
van
ree
Inu
ge
Inu
Iau
Iva
Iva
Iva
te
Iva
Iva
Iva
een
vo
be
Iva
Iva
dic
Iva
Iva
Iva
een
gin
de
Iva
Iva

- Intraden**, mv. staatsinkomsten.
- Intrepiditeit**, v. onversaagdheid, onverschrokkenheid.
- Intricaat**, bn. (ater, -st), ingewikkeld, verward, moeielijk, netelig.
- Intrigaant**, bn. en bijw. (-er, -st), indringend, vol listen en streken, arglistig.
- Intrigant**, m. (-en), indringer, arglistig mensch. (strikken.)
- Intrigeeren**, bw. gel., met slinksche streken omgaan, ver-
- Intrigue**, **Intrige**, v. (-s), verwickeling; knoop (van een tooneelstuk enz.); kuiperij, listige streek; **hij gaat met —s om**, hij maakt gebruik van slinksche streken, -omwegen, — draaierijen.
- Introduceeren**, bw. gel., inleiden, ingang verschaffen; medebrengen (eenen vreesdeling) in een gezelschap enz; voorstellen.
- Introductie**, v. (...ën), inleiding invoering; het verschaffen van toegang.
- Intrusie**, v. het indringen, het insluipen (op oneerlijke wijze zich eene betrekking verschaffen).
- Intuïtie**, v. (...ën), innerlijke aanschouwing, zinnelijke als (ware het ingegevene) voorstelling.
- Intuïtief**, bn. aanschouwend, onmiddellijk gewaarwordend.
- Intussusceptie**, v. **groel door** —, het toenemen in omvang van lichamen door tusschenvoeging van stof bij de reeds bestaande stofdeeltjes.
- Inuline**, o. (plant.) alant-zetmeel (in de wortels van vele gewassen).
- Inundatie**, v. (...ën), overstrooming; het onder water zetten.
- Laundeeren**, ow. en bw. gel., overstroomen; onder water
- Invaleur**, v. gmv. onwaarde, waardeloosheid. (zetten.)
- Invalide**, bn. onvermogen, krachteloos, onbruikbaar.
- Invaliden**, m. mv. oude soldaten, niet meer in staat dienst te doen; **hétel der** —, invalidenhuis.
- Invariabel**, bn. (-er, -st), onveranderlijk.
- Invasie**, v (...ën), vijandelijke inval, overval.
- Invective**, v. (-n), hoon, smaad, scheldwoord, schimpwoord.
- Inventaris**, m. (-sen), lijst van voorwerpen (aanwezig in een huis, op een schip enz.); zulk eene lijst door een bevoegd beambte opgemaakt; boedelbeschrijving; **onder benefice van** —, onder voorrecht van boedelbeschrijving.
- Inventariseeren**, bw. gel., eeren inventaris opmaken.
- Inventie**, v. (...ën), uitvinding; vinding; kunstgreep; ver-dichtsel.
- Inversie**, v. (...ën). woordverzetting, omkeering.
- Investigatie**, v. (...ën), opsporing, navorsching, onderzoek.
- Investituur**, v. plechtige huldiging bij de aanvaarding eener nieuwe waardigheid; plechtige aanbieding of omhanging van de onderscheidingsteekenen eener waardigheid; **de nieuwe ridders der Kousenbandorde zullen morgen de — ontvangen.**
- Invidieus** bn. (...zer, -st), nijdig, af-, wangunstig.
- Inviolabel**, bn. (-er, -st), onschendbaar.

146 Inviolabil... – Isothermen.

- Inviolabiliteit**, v. gmv. onschendbaarheid.
- Invisibel**, bn. (-er. -st), onzichtbaar.
- Invitatie**, v. (...ën), uitnodiging.
- Inviteeren**, bw. gel., uitnodigen, te gast vragen.
- Invocatie**, v. (...ën), aan-, inroeping, afsmeejing.
- Involveeren**, bw. gel., in-, verwickelen, insluiten.
- Io**, (eig. *Jovis*), tw. hoezee! **io vivat!** de twee eerste woorden van een onder dezen naam bekend studentenlied.
- Ipecacuanha**, v. zekere kina-achtige plant; — **koekjes**, geneesmiddelen.
- Ips**, zelf; — **facto**, door de daad zelve, feitelijk; — **jure**, door het recht zelf, rechtens.
- Irascibiliteit**, v. prikkelbaarheid, opvliegendheid van aard.
- Irenisch**, bn. vredestichtend, bemiddelend.
- Iris**, v. (-sen), zekere bloem.
- Ironie**, v. spotternij, bedekte scherts, scherpe spot.
- Irradiatie**, v. zeker optisch verschijnsel (wat de gedaante en den vorm der kleuren betreft).
- Irrasonabel**, bn. onverstandig; onbillijk.
- Irrationaal**, bn. (rek.) **een** — (wortelloos) **getal**.
- Irrationeel**, bn. strijdig met de rede, niet juist berekenbaar.
- Irrecusabel**, onverwervelijk, niet te wraken.
- Irefutabel**, bn. onwedericgbaar.
- Irregulier**, bn. onregelmatig; **de** — **e** (ongeregelde) **troepen** (in tegenstelling van het leger).
- Irrelevant**, bn. onoplosbaar; onbeduidend, gering.
- Irreligieus**, bn. ongodsdienstig.
- Irremediabel**, bn. onherstelbaar, niet te verhelpen.
- Irreparabel**, bn. onherstelbaar.
- Irresistibel**, bn. onwederstaanbaar.
- Irresoluut**, bn. besluiteloos, weifelend, aarzelend.
- Irrevocabel**, bn. onherroepelijk.
- Irrigatie**, v. (...ën), bevochtiging, besproeiing; aftapping van rivierwater.
- Irritabiliteit**, v. prikkelbaarheid (inz. der zenuwen).
- Irritatie**, v. prikkeling, verbittering.
- Irriteeren**, bw. gel., prikkelen; verbitteren, boos maken.
- Irruptie**, v. (...ën), inval, overval. (tergen.)
- Isagogisch**, bn. inleidend.
- Isagonisch**, bn. gelijkhoekig.
- Isatine**, v. zeker oxydatie-produkt van indigo.
- Iso-barometrisch**, bn. (nat) — **e lijnen**, zekere lijnen op de wereldkaart getrokken.
- Isochimenen**, mv. lijnen die op de kaart plaatsen op hetzelfde halfond verbinden, welke gelijke gemiddelde winterkoude hebben.
- Isochronisch**, bn. gelijktijdig, op gelijke tijdstippen terugkeerende (b. v. van de schommelingen eens slingers).
- Isodynamisch**, bn. (nat) — **e lijnen**, die op de wereldkaart de plaatsen vereenigen waarop de sterkte van de magneetkracht der aarde even groot is.
- Isothermen**, mv. zie **Chthonisothermen**.

Isogonen, mv. lijnen op de wereldkaart, die de plaatsen vereenigen waar de afwijking der magneetnaald van den geographischen middagcirkel het grootst is.

Isoklinisch, bn. (nat.) de **—e lijnen**, die op de wereldkaart de plaatsen vereenigen waar de helling eener in het zwaartepunt opgehangen magneetnaald even groot is.

Isolatie, v. afzondering.

Isolierbank, v. (-en), (nat.) bankje op glazen pooten (gebruikt bij de elektrische proeven).

Isolieren, bw. gel., afzonderen; op zich zelf (zelve, zelve) plaatsen, - beschouwen; (nat.) een lichaam in zulk eenen toestand brengen dat het de daaraan medegedeelde electriciteit niet door geleiding kan verliezen.

Isomerisch, bn. gelijk verdeeld, gelijksdeelig; **—e lichamen**, die bij volkomen gelijke chemische samenstelling toch verschillende uitwendige eigenschappen hebben.

Isomorplisch, bn. van dezelfde gedaante.

Isoperimetrisch, bn. **—e figuren**, die een gelijken omtrek hebben.

Isorachiën, mv. lijnen ter verbinding van de punten der aarde die op denzelfden tijd hoog water hebben.

Isotheeren, **Isothermen**, mv. lijnen die op eene kaart de plaatsen op hetzelfde halfrond verbinden die gelijke gemiddelde zomerhitte hebben.

Isthmus, m. landengte; (oudt.) de **isthmische spelen**, openbare kampspelen bij de landengte van Corinthe en Griekenland.

Itacolumiet, o. zekere delfstof, soort schilferglimmer.

Item, bijw. desgelijks, insgelijks, evenzoo.

Item, o. (-s), post (op eene begrooting, rekening enz.).

Iteratie, v. (...ën), herhaling.

Iteratief, bn. herhalend.

Itinerarium, o. (...ia), reisboek; reisbeschrijving.

Ixion, het rad van —, eene altoosdurende marteling.

J.

Jabot, m. (-s), krop (der vogels); borststreek (van een over-

Jakobinismus, o. vrijheidsdweperij. [hemd].

Jaconnats, **Jacounet**, o. zekere fijne geweven stof, oost-indisch mousseline.

Jalonneeren, bw. gel., afhakenen (met stokken), afpalen.

Jalousie, v. gmv. jaloeerschheid.

Jalousie, v. (...ën), tralievensters, zonneblinden; **blinden** —, buiten—.

Jambe, v. (-n), (dicht.) versvoet van eene lange en eene korte lettergreep.

Jambisch, bn. een — vers.

Janitsaar, m. (...aren). turksch soldaat.

Jargon, o. gmv. onbeschaafde taal, koeterwaalsch.

Jatagan, m. (-s), korte turksche sabel.

Jati, **Jalti**, [**djalti**— of **deakhout**, o. zeker scheepstimmerhout.

Javelle (Eau de), o. zeker bleekwater.

Jean potage, m. hansworst.

Jenny-machine, zeker toestel bij het weven van katoen gebruikt en genoemd naar mevrouw Jenny Arkwright, vrouw van den uitvinder.

Jeremiade, v. (-n), klaaglied, jammerklacht.

Jeu, v. (eigentlijk **Jus**), gmv. sap of nat (van gestoofde of gebraden spijzen); vleeschpat.

Jobber, m. (s), makelaartje; **stock**—, beursspekulant.

Jockey, m. (-s), rijknecht, voorrijder, staljongen.

Jockeyclub, o. besloten gezelschap van strenge aristocraten.

Jocrisse, m. (-n), onnoozele bloed, - hals, uilskuiken, domme knecht.

Jocus, m. scherts, grap, boert, kortswijl.

John Bull, volksnaam der Engelschen; (fig.) onbeschaafd

Jongleur, m. (-s), goochelaar, kunstenaar. (mensch.)

Jonk, v. (-en), indiaansch -, chineesch vaarttuig.

Jonquille, v. (-n), tijloos, zekere bloem.

Jota, v. de grieksche letter J; punt, puntje, stippel, tittel;

geen —, niets, zelfs het allergeeringste niet.

Jouissance, v. (-s), genot, genieting; vruchtgebruik.

Jouisseeren, bw. ow. gel., genieten.

Joujou, o. (-x), kinderspeelgoed.

Journal, o. (-en), dagboek; dag-, week-, maandblad; tijdschrift; zeker kantoorboek.

Journaliseeren, ow. gel., in het dagboek schrijven

Journalisme, o. **Journalistiek**, v. het dagbladschrijven en al wat er mede in verband staat; al de periodieke geschriften van een land.

Journalist, m. (-en), dagbladschrijver.

Joviaal, bn. (...aler, -st), blijgeestig, lustig, opgeruimd, grappig; gemoedelijk.

Jovialiteit, v. gmv. blijgeestigheid; gemoedelijkheid.

Jubilaeum, **Jubile**, o. jubelfeest (inz. kerkelijk).

Jubilarius, **Jubilaris**, m. (-sen), iem. ter wiens eere een jubelfeest gevierd wordt.

Jubileeren, ow. gel., juichen, jubelen; zijne 25- of 50jarige echtverbindtenis of amtsbediening vieren.

Judaïsmus, **Judaïsme**, o. gmv. het jodendom; joodsch stelsel; (ook) joodsche uitdrukking (in het spreken of schrijven).

Judicatuur, o. gmv. rechterambt. [ven].

Judiceeren, bw. gel., vonnis vellen, uitspraak doen, be-

Judiciël, bn. rechterlijk. (slissen).

Judicieus, bn. (...ser, -st), oordeelkundig, verstandig, wel overlegd.

Jugeeren, bw. gel., oordeelen, beoordeelen; vonnissen.

- Jujubes**, v. mv. borstbeziën, soort borstklontjes.
- Jullaansch**, bn. — **e periode**, denkbeeldige tijdkring, genoemd naar Julius Scaliger, door wien hij uitgedacht is met het doel om, te midden der verschillende tijdrekeningen bij onderscheidene volken, eene vaste en doorlopende jaartelling te hebben bij het vermelden van voorvallen in de geschiedenis; — **e tijdrekening**, oude stijl (van Julius Cesar).
- Junctie**, v. (...ën), vereeniging, verbinding.
- Junctuur**, v. verbinding; tijdsgewricht, omstandigheid.
- Junior**, de jongste. (toestand.)
- Junta**, v. (-as), vergadering; raadsvergadering (in Spanje, Portugal, Zuid-Amerika enz.); commissie.
- Jura**, v. de rechten, de rechtswetenschap.
- Jure (de)**, bijw. van rechtswege, rechtens.
- Juré**, m. (-s), gezworene, lid van eenen jury.
- Juridisch**, bn. overeenkomstig de leer van het recht, rechtskundig.
- Jury**, m. en v. (-s), rechtbank van gezworenen; commissie van beoordeeling (bij tentoonstellingen, prijsvragen enz.).
- Jus**, o. gmv. het recht; krachtig vleeschnat.
- Justeeren**, bw. gel., gelijk maken; nauwkeurig bepalen.
- Justificatie**, v. (...ën), rechtvaardiging; verdediging, verontschuldiging.
- Justificeeren, Justifiëeren**, bw. gel., rechtvaardigen, verdedigen, verontschuldigen.
- Justitie**, v. gmv. het gerecht; rechtswezen; rechtsoefening, rechtspleging; **paleis van** —.

K.

- Kajak**, v. (-ken), groenlandsch vaartuig.
- Kakokratie**, v. (...ën), slechte regeering.
- Kakogamie**, v. (-en), slecht-, onvoegzaam huwelijk.
- Kakographie**, v. (-en), gebrekkige -, foutieve spelling en stijl (meestal opzettelijk tot oefening voor den leerling).
- Kakopathie**, v. gmv. ongesteldheid, onpasselijkheid.
- Kakophonie**, v. (...ën), wanluidendheid.
- Kalcedon**, zie **Chalcedon**.
- Kall**, v. (scheik.) potasch, zout, kruid.
- Kaliber**, o. vormwijdte, omvang; **geschut van groot** —; gewicht, aanzien.
- Kalpac**, v. (-s), lichte (hongaarsche) huzarenmuts.
- Kalvarie**, v. gmv. (godg.) **de —berg**, kruisheuvel.
- Kaos**, m. zie **Chaos**.
- Kappoot**, v. (...oten), wapenrok, mantel.
- Kapraaf, Kaprave**, v. (-n), (bouw.) dakspaar.

- Kashemire**, o. zekere fijne stof.
- Kashemireshawl**, v. (-s), omslagdoek van zeer fijne oostersche wol (eener thibetaansche geit).
- Katsfalk**, v. (-en), praalbed (voor dooden).
- Kataloog**, m. zie **Catalogus**.
- Katalogiseeren**, bw. gel., tot eenen catalogus regelen.
- Katakustiek, Kataphoniek**, o. gmv. leer betreffende de terugkaatsing van het geluid.
- Kataferismen**, mv. zekere opgave der sterrebeelden.
- Kauts**, v. schelppening (munt onder de negers).
- Kellner**, m. bediende in logementen of koffiehuzen (in Duitschland).
- Keroplastiek**, v. gmv. boetseerkunst in was.
- Keu**, v. (-en), biljartstok; jong varken.
- Khan**, m. (-s), tarijnsch vorst; (ook) oostersche herberg.
- Kibidke**, v. (-n), rusesische koets op vier lage wielen.
- King's-bench (of Queen's-bench)**, v. gijzeling wegens schulden te Londen; (ook) opperst gerechtshof aldaar.
- Kiosk**, v. (-en), lusthof, koepel, tuinhuis (in het oosten).
- Kislew**, o. (hebr. woord), derde maand van den israëlietischen kerkelijken kalender.
- Kloker**, m. (-s), pijnpuithalertje.
- Klommer**, m. (-s), uitvlucht, leugen.
- Kobold**, m. (-en), bergmannetje, aardgeest, kabouter.
- Koell**, m. en v. (-s), chineesche arbeider of arbeidster in dienst bij de oost-indische planters.
- Konnossement**, o. zie **Cognossement**.
- Koluren**, v. mv. (sterr.) twee declinatie-cirkels.
- Rometarisch**, bn. — **e planeten**, planetoiden.
- Kometarium**, o. (...ia), toestel tot het geven eener zinnelijke voorstelling van de banen der kometen.
- Konstructie**, zie **Constructie**.
- Koprollithen**, m. mv. versteende overblijfselen van het voedsel bij kruipende dieren.
- Kordeller**, m. (-en), minderbroeder, franciskaner-monnik.
- Kornak**, m. (-ken), geleider van eenen olifant.
- Korps**, o. zie **Corps**.
- Kortaadje. Kortage**, v. makelaarsloon, courtage.
- Kosmetisch**, bn. opsierend; zie **Cosmetiek**.
- Kotyledonen**, v. mv. (plant) zaadlobben.
- Koyang**, v. (-s), zekere oost-indische maat.
- Krambamboli**, v. met suiker verzoet rum.
- Kranjang**, v. (-s), matwerk of gevlochten riet waarin suiker uit Oost-Indië verzonden wordt, baal.
- Krater**, m. (-s), top -, opening -, mond van een vuurspuwenden berg.
- Kreatine, Kreatinine**, o. bestanddeelen der vloeistof van het vleesch.
- Kreatuur**, o. zie **Creatuur**.
- Krediet**, o. zie **Crediet**.
- Kremefart**, zie **Cremor Tartari**.
- Kremlin**, o. keizerlijk slot te Moskou.

Kreutzer, m. (-s), duitsch muntstukje (= 2 nederlandsche centen ongeveer).

Krimineel, bn. zie **Crimineel**.

Kriminaliseeren, bw. gel., eene zaak ten krimineele (naar het krimineele gerechtshof) verwijzen; (tegenst. van **correctionaliseeren**, eene zaak naar de correctioneële rechtbank verwijzen).

Krusifiks, o. (-en), kruisbeeld, Christusbeeld.

Kubiek, o. (-en), teerling.

Kwadraat, o. (...aten), (boekdr.) kort stuk om in den vorm tusschen de letters te zetten; (wisk.) **a kwadraat** (a^2); zeker kanonniersgereedschap.

Kwadrant, o. (-en), vierde gedeelte van een cirkel; (boekdr.) vierkantje. (Zie verder **Quadraat**).

Kwestie, **Quaestie**, v. (...ën), zaak of onderwerp in behandeling, - onder beraadslaging, - in onderzoek, - in geschil, geschilpunt; vraag; voorstel; **de zaak in** —, de onderwerpelijke zaak.

Kwestieus, bn. nog niet beslist, nog niet uitgemaakt.

Kwibus, m. (-sen), zot, dwaas.

Kwidam, m. zot; zeker iemand.

Kwitantie, v. (...ën), bewijs van kwijting, - van betaling.

Kwiteeren, bw. gel., ten bewijze van betaling ondertekenen, voor voldaan teekenen (eene rekening); verlaten.

Kyaniseeren, bw. gel., hout voor bederf bewaren (op de door Kyan uitgevonden wijze om het in kwikzilver-chloride te leggen).

L.

Laberum, m. standaard van Konstantijn den Grooten.

Labiaal, o. (...alen), mondstuk eener orgelpijp.

Labiaalletters, v. mv. lipletters, die met eene beweging der lippen worden uitgesproken.

Labirint, **Labyriat**, **Labyrint**, m. (B. o.), (-en), doolhof; (ook fig) verwarde zaak; (ontl.) een deel van het inwendige gehoorwerktuig.

Laboratorium, o. (...ia), werkplaats, stookhuis (inz. der scheikundigen).

Laboreeren, ow. gel., niet gemakkelijk (aan iets) arbeiden, sukkelen; **aan eene ziekte**, **kwaal** —.

Laborteus, bn. (...zer, -st), arbeidzaam, bedrijvig; moeielijk.

Lacheeren, bw. gel., los laten, vieren.

Lack, **Lak**, o. denkbeeldige rekenmunt in Britsch-Indië (een — ropijen = f 120,000).

Lacnisch, bn. kort en bondig, kernspreukig, pittig.

Lacnismus, o. kort maar krachtig gezegde.

- Lacrymae Christi.** Christus-tranen (sijne wijn die aan den voet van den Vesuvius wast).
- Lactatie,** v. voeding met melk, het zoogen.
- Lactometer,** m. (-s), melkmeter (werktuig).
- Lactucarium,** o. zeker plantaardig sap, latuw-bitter, salade-opium.
- Lacune,** v. (-n), holte, gaping; leemte; **eene — aanvullen.**
- Ladanum, Labdanum,** o. zekere boomhars.
- Ladronen,** m. mv. roovers (in Italië); (aandr.) de Dieven-eilanden
- Lady,** v. (...ies), dame, voornamen engelsche vrouw.
- Laedeeren,** bw. gel., beschadigen, benadeelen; beleedigen; kwetsen.
- Lactare,** m. de vierde Zondag in de Vasten.
- Lago,** o. meer.
- Lagrimoso,** bijw. (muz.) op aandoenlijken toon.
- Lagting,** v. wetgevend lichaam (in Noorwegen); **de — en de Storting.**
- Lagunen,** v. mv. kustmeeren, moerassen (inz. langs de Adriatische zee).
- Laird,** m. (-s), schotsch edelman, landeigenaar.
- Laisser aller,** o. natuurlijke ongedwongenheid; achteloosheid; het overlaten van den loop der zaken aan zich zelve; het er op laten aankomen.
- Là là,** zoo zoo, middelmatig, redelijk.
- Lama,** m. (-s), priester, opperpriester (in Indië).
- Lama of Llama,** o. peruaansch schaaap.
- Lamantien,** m. (-en), zeekoe, walvischachtig zoogdier.
- Lambrizeeren,** bw. gel., met houtwerk beschietsen.
- Lambrizeering,** v. (-en), houten beschoot.
- Lambrizeerwerk,** o. houten beschootwerk.
- Lamella,** v. dun blaadje metaal.
- Lamenias,** o. zekere gewezen stof.
- Lamentabel,** bn. en bijw. (-er, -st), erbarmelijk, beklagenswaard.
- Lamentatie,** v. (...ën), weeklacht, klaaglied.
- Lamenteeren,** ow. gel., weklagen, jammeren, kermen.
- Lamento,** bijw. (muz.) zeer aandoenlijk.
- Lamentoso,** bijw. (muz.) in eenen klaagtoon.
- Lampas,** v. oost-indische of chineesche zijden stof.
- Lampion,** m. (-s), illumineerlampje, -glas.
- Lanceeren,** bw. gel., werpen, slingeren, afschietsen; (fig.) **hij lanceert zich goed,** hij weet goed door de wereld te komen.
- Lancet,** o. (-ten), (wondh.) laatvljm.
- Lansquenet,** o. zeker kansspel.
- Lanthanum,** o. zeker metaal.
- Lantione,** v. (-n), zeker chineesch vaartuig.
- Laodiceër,** m. (-s), (fig.) lauw -, onverschillig mensch.
- Lapidair,** bn. — **schrift,** in steen gehouwen letters — **stijl,** (korte en kernachtige) stijl der geschriften.

- Lapidatie**, v. steeniging.
- Lapis**, steen; — **causticus**, potasch; — **infernalis**, helsche steen, salpeterzuur zilveroxyde; — **lazuli**, lazursteen; — **philosophorum**, steen der wijzen.
- Lardeeren**, bw. gel., bespekken (vleesch), met reepjes spek opvullen; **eene goede gelardeerde** (goed gespekte, gevulde) **beurs**.
- Lardeering**, v. het lardeeren.
- Lascaren**, m. mv. indische matrozen of kanonniers in dienst der engelsche oost-indische compagnie; soldaten van den keizer van Ceylon.
- Lascief**, bn (...ver, -st), ontuchtig, geil, onkuisch.
- Latent**, bn. onzichtbaar, verborgen; (nat.) — **e warmte**, nog niet vrij geworden warmte.
- Lateraal**, bn. ter zijde, zijdelings; **laterale verwanten**, verwanten in de zijlinie.
- Lateraan**, o. naam van een paleis van den paus te Rome, zetel der roomsche curie.
- Latereeren**, bw. gel., bij reien samentellen.
- Laterna magica**, v. tooverlantaarn.
- Latitude**, v. (aandr.) breedte; poolshoogte.
- Latitudinairen**, m. mv. niet strenge zedeleeraars.
- Latus**, m. bladzijde; som of bedrag van een folio.
- Laudanum**, o. slaapwekkend -, pijnstillend middel; (fig.) **iem**. — **geven**, **iem**. door vleitaal in slaap wiegen.
- Laudeeren**, bw. gel., prijzen, loven.
- Laudes**, mv. (r. k.) lofzangen.
- Laureaat**, m. (...aten), gelauwerde of bekroonde dichter, -schrijver, -schilder enz.
- Laus Deo**, God lof; schuldrekening, maanbrief.
- Lavis**, o. gewasschen teekening.
- Lavine**, **Lavine**, v. (-n), sneeuwval, sneeuwstorting.
- Lax**, bn. wijd; los, slap; ongebonden.
- Laxans**, **Laxatief**, **Laxermiddel**, o. (-en), buikzuiverend middel.
- Laxatief**, bn. (...ver), purgeerend.
- Laxeren**, bw. gel., oplossen, afvoeren, ontlasten.
- Lazaret**, o. (-ten), ziekenhuis voor lijders aan besmettelijke ziekten; (fig.) huis waar veel zieken zijn.
- Lazarij**, v. gmv. melaatschheid, zekere huidziekte.
- Lazaroni** of **Lazzaroni**, mv. straatgepeupel, bedelaars (in Napels enz.).
- Lazarus**, bn. met melaatschheid behebt; **arm als** —, van alles beroofd.
- Lazarus**, m. (-sen), melaatsche. (slagen.)
- Lazzi**, mv. vernuftige zetten, gepaste antwoorden, kwink.
- Leading-article**, o. (-s), hoofd-artikel, eerst opstel (in een dagblad); (fig.) — **s**, waren die goeden aftrek hebben.
- Lectie**, v (...ën), voorlezing; leeruur; les.
- Lector**, m. (-en), voorlezer; hulpleeraar (op hoogeschole en gymnasiën).
- Lectoraat**, o. betrekking van lector.

- Lectuur**, v. het lezen ; belezenheid ; geschrift, boek.
- Leg**, v. verbond, verbindtenis.
- Legaal**, bn. (...aler, -st), wettig, wettelijk, rechtmatig.
- Legaat**, m. (...aten), gezant -, afgevaardigde van den paus.
- Legaat**, o. erfmaking, schenking bij uitersten wil.
- Legaliseeren**, bw. gel., wettigen ; geldig in rechten verklaren ; **eene handteekening** —, verklaren dat zij door den persoon zelven geschreven is.
- Legaliteit**, v. gmv. wettelijkheid.
- Legataris**, m. (-sen), aan wien door eenen erflater een le-gaat vermaakt is.
- Legateeren**, bw. gel., bij uitersten wil vermaken, - toe-
- Legator**, m. (-en), erflater. (kennen, - schenken).
- Legende**, v. (-n), levensbeschrijving van een heilige ; (ook) vele zulke levensbeschrijvingen te zamen ; verhaal uit den aiouden tijd ; nationale overlevering ; omschrijf (van een muntstuk, van eenen gedenkpenning).
- Legéren**, bw. gel., zie **Legateeren** ; metalen door smel-ting met elkander verbinden.
- Legéring**, v. (-en), zulk eene verbinding, alliage.
- Leges**, mv. bepaalde vergoeding voor zek. werkzaamheden ; kopij-, expeditiegeld ; **secretarie**—.
- Legio**, o. zeer groote menigte.
- Legislatuur**, v. wetgerende macht.
- Legist**, m. (-en), wetkundige, wetgeleerde.
- Legitiem**, bn. wettelijk, wettig ; echt, echt geboren ; **de —e portie**, het rechtmatig erdeel.
- Legitimatie**, v. echtverklaring ; erkenning eener volmacht.
- Legitimeeren**, bw. gel., wettigen, voor echt verklaren.
- Legitimisten**, m. mv. zekere staatspartij (aanhangers der leer dat de vorstelijke waardigheid een erfelijk recht is onafhankelijk van 's volks wil) ; in Frankrijk de aanhangers van den ouderen tak der Bourbons.
- Legitimitelt**, v. wettigheid ; geboorte uit een wettig hu-
- Lemma**, v. voorloopige stelling. (welijk).
- Lenticellen**, v. mv. (ontl.) oogwratjes.
- Lenticulair**, bn. lensvormig, linsvormig.
- Lepra**, v. melaatschheid (zekere huidziekte).
- Lepraos**, bn. melaatsch.
- Lése Majesté**, gekwetste majesteit, hoogverraad, majes-
- Lethaal**, bn. doodelijk. (teitschennis).
- Lethaliteit**, v. gmv. doodelijkheid.
- Lethargie**, v. gmv. slaapzucht ; (fig.) zorgeloosheid, onge-voeligheid.
- Lethe**, v. (fig.) vergetelheid ; **uit de —bron drinken**, niets onthouden.
- Lettres de cachet**, v. mv. (fr. gesch.), (eert.) geheime bevelschriften tot gevangenneming of verbanning.
- Leucopathie**, v. gmv. (gen.) bleekzucht.
- Levant**, v. (B. m.) gmv. het oosten, de landen beoosten de Middeliandsche zee ; **levants** of **levents**, soldaten der turksche galeien.

Lev
Lev
Lev
Lev
Lev
be
Lev
bij
le
Lev
op
Lev
Lev
sta
—
Lex
Lex
Li,
Li
Li
Li
ge
Li
Lib
Lib
Lib
Li
wa
Lib
Lib
zi
lij
Li
st
Li
Li
en
Li
Li
Li
Li
Li
Li
d
Li
Li
Li
Li
(f
Li
m
z

- Levantijn**, m. (-en), (zeew.) hevige stormwind.
- Levantine**, v. zekere fijne stof.
- Levantisch**, bn. van -, uit-, op de Levant; **de —e handel**.
- Lever**, o. (-s), morgenreceptie (ten hove enz.)
- Leverancie, Leverantie**, v. (...ën), levering, aflevering, bezorging (inz. bij aanneming).
- Leverancier**, m. (-s), leveraar, verschafter, bezorger (inz. bij aanneming); (ook) proviandmeester; **de —s van het leger, hof—**.
- Levéren**, bw. gel., (koop.) gerechtelijk een protest laten opmaken over eenen wissel, de trekken maken (in het kaartsp.).
- Leviathan**, m. monsterachtig waterdier, watermonster.
- Leviet**, m. (-en), (isr. gesch.) lid -, nakomeling van den stam Levi; priester van lageren rang; (fig.) **iem. de —en lezen**, scherp doorhalen.
- Lexicograaf**, m (...aphen), woordenboekschrijver.
- Lexicon**, o. wetenschappelijk woordenboek.
- Li**, o. chineesche afstandsmaat, - koperen munt.
- Liaison**, v. verbindtenis, liefdesbetrekking.
- Lianen**, v. mv. zek. slingerplanten (in de keerkingslanden).
- Lias**, v. (-sen), veter, snoer (waaraan brieven enz. worden geregen).
- Liasseeren**, bw. gel., papieren aan een snoer rijgen.
- Libatie**, v. (...ën), drank-, plengoffer (der ouden).
- Libel**, o. (-len), schotschrift, blauwboekje.
- Libel**, v. (-len), (nat.) luchtbelbuis, toestel om er mede te waterpassen.
- Libellist**, m. (-en), libelschrijver, schotschrijver.
- Liberaal**, bn. en bijw. (...aler, -st), vrijheidlievend, vrijzinnig, onbevooroordeeld; (ook) niet orthodox (op kerke-lijk gebied).
- Liberaal**, m. (...alen), vrijheidsvriend, vrijzinnige, voorstander der volksvrijheid, - der vrijheid in Kerk en Staat.
- Liberalismus**, o. vrijheidsgeest, vrijheidsmin.
- Liberaliteit**, v. onbekrompenheid; onbevooroordeelde denken handelwijze.
- Liberatie**, v. (...ën), bevrijding, verlossing.
- Libereeren**, bw. gel., bevrijden, ontheffen.
- Liberteit**, v. vrijheid.
- Libertin**, m. (-s), lichtmis; wildzang; vrijgeest.
- Libitum (ad)**, naar welgevallen.
- Libratie**, v. (...en), (sterr.) schijnbare schommeling der maan.
- Licentiant**, m. (...aten), kandidaat-doctor in de rechten, de geneeskunde enz.
- Licentie**, v. (...ën), verlof, vergunning; (fig.) ongebonden-
- Licitam**, o. iets dat goorloofd is. (heid, unspatting).
- Lictor**, m. (-es), (rom. gesch.) bijlbundeldrager.
- Liëeren**, bw. gel., verbinden, vereenigen, samenvoegen; (fig.) **zij zijn zeer gellëerd** (zeer goede vrienden).
- Ligorianen, Ligoristen of Redemptoristen**, m. mv. zekere kerkeijike orde (naar haren stichter Liguori zoo genoemd).

- Lectuur**, v. het lezen; belezenheid; geschrift, boek.
- Leg**, v. verbond, verbindtenis.
- Legaal**, bn. (...aler, -st), wettig, wettelijk, rechtmatig.
- Legaat**, m. (...aten, gezant -, afgevaardigde van den paus.
- Legaat**, o. erfmaking, schenking bij uitersten wil.
- Legaliseeren**, bw. gel., wettigen; geldig in rechten verklaren; **eene handteekening** —, verklaren dat zij door den persoon zelven geschreven is.
- Legaliteit**, v. gmv. wettelijkheid.
- Legataris**, m. (-sen), aan wien door eenen erflater een le-gaat vermaakt is.
- Legateeren**, bw. gel., bij uitersten wil vermaken, - toe-
- Legator**, m. (-en), erflater. (kennen, - schenken.
- Legende**, v. (-n), levensbeschrijving van een heilige; (ook) vele zulke levensbeschrijvingen te zamen; verhaal uit den aiouden tijd; nationale overlevering; omschrift (van een muntstuk, van eenen gedenkpenning).
- Legéren**, bw. gel., zie **Legateeren**; metalen door smel-ting met elkander verbinden.
- Legéring**, v. (-en), zulk eene verbinding, alliage.
- Leges**, mv. bepaalde vergoeding voor zek. werkzaamheden; kopij-, expeditiegeld; **secretarie**—.
- Legio**, o. zeer groote menigte.
- Legislatuur**, v. wetgevende macht.
- Legist**, m. (-en), wetkundige, wetgeleerde.
- Legitiem**, bn. wettelijk, wettig; echt, echt geboren; **de —e portie**, het rechtmatig erfdeel.
- Legitimatie**, v. echtverklaring; erkenning eener volmacht.
- Legitimeeren**, bw. gel., wettigen, voor echt verklaren.
- Legitimisten**, m. mv. zekere staatspartij (aanhangers der leer dat de vorstelijke waardigheid een erfelijk recht is onafhankelijk van 's volks wil); in Frankrijk de aanhangers van den ouderen tak der Bourbons.
- Legitimitéit**, v. wettigheid; geboorte uit een wettig hu-
- Lemma**, v. voorloopige stelling. (welijk.
- Lenticellen**, v. mv. (ontl.) oogwratjes.
- Lenticulair**, bn. lensvormig, liusvormig.
- Lepra**, v. melaatschheid (zekere huidziekte).
- Lepraos**, bn. melantsch.
- Lèse Majesté**, gekwetste majesteit, hoogverraad, majes-
- Lethaal**, bn. doodelijk. (teitschennis.
- Lethaliteit**, v. gmv. doodelijkheid.
- Lethargie**, v. gmv. slaapzucht; (fig.) zorgeloosheid, ongevoeligheid.
- Lethe**, v. (fig.) vergetelheid; **uit de —bron drinken**, niets onthouden.
- Lettres de cachet**, v. mv. (fr. gesch.), (eert.) geheime bevelschriften tot gevangenneming of verbanning.
- Leucopathie**, v. gmv. (gen.) bleekzucht.
- Levant**, v. (B. m.) gmv. het oosten, de landen beoosten de Middeliandsche zee; **levants** of **levents**, soldaten der turksche galeien.

Lev
Lev
Lev
Lev
be
Lev
bij
le
Lev
op
Lev
Lev
sta
—
Lex
Lex
Li,
Lia
Lia
Lia
ge
Lia
Lia
Lia
Lia
w
Lia
Lia
Lia
zi
lij
Lia
st
Lia
Lia
Lia
er
Lia
Lia
Lia
Lia
Lia
Lia
d
Lia
Lia
Lia
Lia
(
Lia
n
z

- Levantijn**, m. (-en), (zeew.) hevige stormwind.
- Levantine**, v. zekere fijne stof.
- Levantsch**, bn. van -, uit-, op de Levant; **de —e handel**.
- Lever**, o. (-s), morgenreceptie (ten hove enz.)
- Leverancie**, **Leverantie**, v. (...ën), levering, aflevering, bezorging (inz. bij aanneming).
- Leverancier**, m. (-s), leveraar, verschaffer, bezorger (inz. bij aanneming); (ook) proviandmeester; **de —s van het leger, hof—**.
- Levéren**. bw. gel., (koop.) gerechtelijk een protest laten opmaken over eenen wissel, de trekken maken (in het kaartsp.).
- Leviathan**, m. monsterachtig waterdier, watermonster.
- Leviet**, m. (-en), (isr. gesch.) lid -, nakomeling van den stam Levi; priester van lageren rang; (fig.) **iem. de —en lezen**, scherp doorhalen.
- Lexicograaf**, m (...aphen), woordenboekschrijver.
- Lexicon**, o. wetenschappelijk woordenboek.
- Li**, o. chineesche afstandsmaat, - koperen munt.
- Liaison**, v. verbindtenis, liefdesbetrekking.
- Lianen**, v. mv. zek. slingerplanten (in de keerkringslanden).
- Lias**, v. (-sen), veter, snoer (waaraan brieven enz. worden geregen).
- Liasseeren**, bw. gel., papieren aan een snoer rijgen.
- Libatie**, v. (...ën), drank-, plengoffer (der ouden).
- Libel**, o. (-len), schotschrift, blauwboekje.
- Libel**, v. (-len), (nat.) luchtbelbuis, toestel om er mede te waterpassen.
- Libellist**, m. (-en), libelschrijver, schotschrijver.
- Liberaal**, bn. en bijw. (...aler, -st), vrijheidlievend, vrijzinnig, onbevooroordeeld; (ook) niet orthodox (op kerkelijk gebied).
- Liberaal**, m. (...alen), vrijheidsvriend, vrijzinnige, voorstander der volksvrijheid, - der vrijheid in Kerk en Staat.
- Liberalismus**, o. vrijheidsgeest, vrijheidsmin.
- Liberaliteit**, v. onbekrompenheid; onbevooroordeelde denken handelwijze.
- Libertatie**, v. (...ën), bevrijding, verlossing.
- Libereeren**, bw. gel., bevrijden, ontheffen.
- Liberteit**, v. vrijheid.
- Libertin**, m. (-s), lichtmis; wildzang; vrijgeest.
- Libitum (ad)**, naar welgevallen.
- Libratie**, v. (...en), (sterr.) schijnbare schommeling der maan.
- Licentiaat**, m. (...aten), kandidaat-doctor in de rechten, de geneeskunde enz.
- Licentie**, v. (...ën), verlof, vergunning; (fig.) ongebonden-
- Licitum**, o. iets dat geoorloofd is. (heid, uitspatting).
- Lictor**, m. (-es), (rom. gesch.) bijbundeldrager.
- Liëeren**, bw. gel., verbinden, vereenigen, samenvoegen; (fig.) **zij zijn zeer gellëerd** (zeer goede vrienden).
- Ligorianen**, **Ligoristen** of **Redemptoristen**, m. mv. zekere kerkelijke orde (naar haren stichter Liguori zoo genoemd).

- Ligue**, v. verbond; eedgenootschap; samenspanning; (inz.) de Ligue in Frankrijk in de 16e eeuw tegen de protestanten.
- Liguisten, Ligisten**, m. mv. die tot eene ligue behooren, eedgenooten.
- Liguline**, v. purperroode kleurstof in de beziën van den liguster.
- Lilas, Lila**, o. lichtblauwe -, roodachtige kleur.
- Lilliput**, o. fabelachtig land van dwergen.
- Limbus**, m. (plant.) bladschijf -, zoom der bloem, (sterr. nat.) in graden enz. afgedeelde keperen rand der toestellen; (r. k.) afgezonderde plaats bij de hel voor ongedoopt gestorven kinderen.
- Limlet**, v. (-en), scheidpaal, grens; hoogste bod waartoe men (op eene verkooping) gemachtigd is.
- Limitatie**, v. (...ën), beperking, begrenzing.
- Limiteeren**, bw. gel., beperken, begrenzen; den prijs stellen.
- Limonade**, v. limoen-, citroenwater. (len.)
- Limoniet**, o. moerasijzer, zekere delfstof.
- Lineair**, bn. lijnvormig.
- Lincamenten**, o. mv. gelaatstrekken; handlijnen.
- Linie**, v. (...ën), streep, lijn; verschaning; **de — van defensie**; (rechtl.) opvolging van aanverwanten; tak, lijn; **opklimmende —**, **afdalende zijdelingsche —**.
- Linie**, gmv. evenaar, evenachtslijn; **de — passeeren**; in slagorde geschaard leger; staand leger; **de — troepen, het 57ste regiment van —**.
- Liniërder**, m. (-s), lijnentrekker.
- Liniëeren**, bw. gel., lijnen, lijnen trekken; **gelliniëerd papier**.
- Lion**, m. (-s), (fig.) leeuw; overdreven modegek, tonggever.
- Lionne**, v. (-s), uitgelaten vrouw uit de groote wereld.
- Liqueur**, m. zie **Likeur**.
- Liquidambra**, v. zekere vloeibare balsem.
- Liquidatie**, v. (...ën), verrekening, afrekening, vereffening, afdoening.
- Liquide**, bn. vloeibaar; helder; bewezen; uitgemaakt; **deze schuld is —**, kan ingevorderd worden.
- Liquideeren**, bw. gel., klaar maken, bewijzen; afbetalen, verrekenen, vereffenen; **zijne affaire —**, ophouden handel te drijven.
- Lira**, v. italiaansche rekenmunt.
- Litanien, Litanjen**, v. mv. (r. k.) smeekgezaag, smeekgebed; (fig.) langwijlige klacht.
- Liter**, m. (-s), inhoudsmaat, nederlandsche kan (voor natte waren), nederlandsche kop (voor droge waren).
- Lithium**, o. gmv. zeker zeldzaam metaal.
- Lithochromie**, v. steenschilderkunst; gekleurde steendruk.
- Lithodendriten**, m. mv. steenboonen, koralen; (ook) boomversteeningen.
- Lithodomen**, m, mv. borende schelpdieren.
- Lithoglyphiek**, v. steensnijkunst.
- Lithograaph (f)**, m. (...aler), steendrukker.

Lith
ku
Lith
tee
Lith
ha
Lith
Lith
ge
Lith
Litu
Lith
Lith
Lith
Lith
ha
Lith
Lith
wi
Lith
Lith
Lith
Lith
sch
Lith
Lith
ke
Liv
of
Liv
Liv
ba
we
on
Lia
Lia
Zu
Lio
ga
de
Lo
Lo
ru
Lo
Lo
Lo
Lo
ui
Lo
de
Lo

- Lithographie**, v. steendruk-, steenschrijf-, steenteekenkunst; (ook) steendrukkerij.
- Lithographiëeren**, bw. gel., op den steen schrijven, -teekenen.
- Lithographisch**, bn. de steendrukkunst betreffende, door haar voortgebracht; — **e steen**, zek. gekleurde vaste kalk-
- Lithologie**, v. leer der gesteenten (steen-)
- Lithomorphen**, m. mv. beeld-, figuursteenen, zonderling gevormde steenen.
- Lithopanie**, v. doorschijningsbeeld in steen enz.
- Lithophyllen**, m. mv. boombladversteeningen.
- Lithophyten**, m. mv. steenplanten, korallen.
- Lithotomie**, v. steensnijding, operatie van den steen in de
- Litigieus**, onbetwistbaar, pleitziek. (blaas.)
- Litispendentie**, v. tijd gedurende welken een proces ahangig is.
- Litoraal**, o. gmv. zeestrand, kustland, de kuststreken.
- Litrameter**, m. (-s), (nat.) toestel om het soortelijk gewicht van vloeistoffen te bepalen.
- Litteraal**, bn en bijw. letterlijk.
- Litterair**, bn. wetenschappelijk, geleerd en geletterd.
- Litterator**, m. (en), boekenkenner, letterkundige.
- Litteratuur**, v gmv. voortbrengselen der letterkunde, geschriften, boekwerken; hoekenkennis, letterkennis.
- Liturg**, m. (-en), kerkdienaar.
- Liturgie**, v. (..ën), kerkgebruik, kerkformulier, orde der kerkdienst.
- Liverel**, v. (-en), bijzondere kleeding van eenen bediende of lakei enz.; — **dragen**, (fig.) (dicht.) kleeding.
- Livre**, o. (-s), fransche rekenmunt (zooveel als een franc).
- Livret**, o. (-ten), boekje, aantekenboekje; zakboekje, spaarbankboekje; boekje waarin voor militairen, werklieden enz. wordt opgeschreven wat zij verdiend en hoeveel zij er op ontvangen hebben; gedragboekje.
- Llama**, v. zie **Lama**.
- Llanas**, mv. zekere vlakten in het noordelijk deel van Zuid-Amerika
- Lloyd of Lloyds**, koffiehuis van Lloyd te Londen, vergaderplaats der scheeps- en zee-assurantie-makelaars aldaar; **de Triëster** —; **de nederlandsche** —; — **slijst**; te Londen verschijnend nieuwsblad voor koophandel en zeevaart.
- Locaal**, **Lokaal**, bn. (...aler, -st), plaatselijk.
- Locaal**, o. (...alen), **Localiteit**, v. (-en), ruimte, plaatsruimte; plaatsgesteldheid; vertrek, kamer, zaal.
- Locomobiel**, bn. plaatsveranderend, beweeglijk.
- Locomotif**, v. (...ven), stoomwagen, treintrekker.
- Locutie**, v. (..ën), uitdrukking, spreekwijze.
- Lodagales**, v. mv. vloeibare slijkmassa's door vulkanen uitgeworpen (in Amerika)
- Logarithmen**, m. mv. (wisk.) redeggetallen (ter verkorting der berekeningen), verhoudingscijfers.
- Loge**, v. (-s), afgezonderd gedeelte in eenen schouwbur

- Lucifer**, m. gmv. morgen-, avondster; de duivel, satan.
Lucifer, (-s), wrijfvuurhoutje, wrijfzwavelstok.
Lucimeter, m. (-s), lichtmeter (werktuig).
Lucratief, bn. (...ver, -st), winstbelovend, winstgevend,
Lucretia, v. (fig.) kuische vrouw. (voordeelig.
Lucrubatie, v. (...ën), nachtwerk, nachtstudie.
Lucullisch, bn. weelderig, met -, in overdaad (als Lucullus).
Lucifer et emergo, ik worstel en kom uit de zee op
(zinspreuk op het wapen der provincie Zeeland).
Luddleten, m. mv. werktuigverniers (zekere oproerlingen
in Engeland, zoo genoemd naar Ludd, hunnen aanvoerder).
Ludificatie, v. (...ën), bespottig, fopperij.
Luguber, bn. (-er, -st), treurig, somber, jammerlijk.
Lumen mundi, licht der wereld, gezond verstand.
Lumineus, bn. lichtend, helder, klaar; duidelijk; **een** —
Luna, v. de maan; (scheik) zilver. (idee.
Lunarisch, **Lunair**, bn. de maan betreffende.
Lunaristen, m. mv. die de vuurbollen en meteormassa's,
als uit de vulkanen der maan herkomstig, beschouwen.
Lunarium, o. (...ia), toestel ter aanschouwelijke voorstel-
ling van den loop der maan om de aarde.
Lunatie, v. tijd waarin de maan de geheele reeks harer
schijn gestalten volbracht heeft; (ook) die reeks zelve.
Lunatiek, bn. maanziek; lichtzinnig, grillig
Lunambulisme, o. maanziekte, het slaapwandelen.
Lunette, v. (-s), oogglas, verrekijker; paarden-ooglap;
(vest) brilschans.
Lusingando, bijw. (muz.) schertsend, vleierend.
Lustrum, o. (...ra), vijfjarig tijdvak.
Luteeren, bw. gel., dicht smeren, luchtdicht maken.
Luxatie, v. (...ën), verrekking, verstuiking.
Luxe, m. gmv. weelde, overvloed.
Luxurians, bn. weelderig; overvloedig; ontuchtig.
Lucerne, v. zie **Lucerne**.
Lyceum, o. school voor hooger onderwijs. (gestellen.
Lympha, v. (ontl.) waterige stof in het bloed; —**tische**
Lynx, m. (-en), losch (dier); zeker sterrebeeld; — (scherp-
ziende) **oogen**.
Lyrisch, bn. tot de lier behoorende; **een** — (lier-)dichter.

M.

- Macadamiseeren**, bw. gel., eenen straatweg aanleggen
naar het stelsel van Mac Adam (met steengruis enz.).
Macaluben, m. mv. soort slijk- of luchtvulkanen.
Macaroni, mv. meelrepen, deegdraden (volksvoedsel der
Napolitanen).

- Magnetisch**, bn. aantrekkingskracht bezittende; —**e** kracht; —**e** vloeistof; (ook) door het magnetismus voortgebracht; —**e** slaap.
- Magnetiseeren**, bw. gel. (gen.) magnetische vloeistof in een dierlijk lichaam in werking brengen.
- Magnetiseur**, m. (-s), die magnetiseert, het magnetismus in toepassing brengt.
- Magnetismus**, **Magnetisme**, o. theorie der magneetkracht; magnetische kracht en hare toepassing; **dierlijk** — of **levens**—.
- Magneto-electriciteit**, v. gmv. de electriche stroomen door eenen magneet te voorschijn gebracht.
- Magnetometer**, m. (-s), werktuig om de kracht der magneetnaald te bepalen.
- Magnifcentie**, v. gmv. pracht, heerlijkheid.
- Magnifiek**, bn. (-er, -st), prachtig, luisterrijk.
- Magnium**, o. magnesium, zeker metaal.
- Magyaren**, m. mv. oorspronkelijke naam der Hongaren.
- Mail**, v. (-s), valies; brievenpost (inz. de postdienst tusschen Oost- of West-Indië en Europa); **de land**—, van Europa over Suez naar Oost-Indië.
- Mainteneeren**, bw. gel., handhaven, in stand houden; **eene juffer** — (kameren), eene bijzit houden; **je maintendral**, ik zal handhaven (spreuk op het ned. wapen).
- Maire**, m. (-s), hoofd van een gemeentebestuur (in Frankrijk).
- Mairie**, v. (...ën), ambt —, waardigheid van maire; gemeentehuis.
- Maitresse**, v. (-n), meesteres; vrouw des huizes, bijzit, matres.
- Maltrisceren**, bw. gel., den meester spelen, beheerschen.
- Majolica**, v. italiaansche kalksteensoort.
- Major**, bn. grootere, oudste.
- Major**, m. de oudste van twee broeders, senior; **de** — (eerste term) **eener sluitrede**.
- Majoraat**, o. (...aten), voorrecht van het oudste lid eener familie.
- Majorenteit**, **Majoriteit**, v. gmv. meerderjarigheid.
- Majoriteit**, v. gmv. meerderheid van stemmen.
- Makaronisch**, bn. — **gedicht**, boertig gedicht waarin vele woorden een latijnschen uitgang hebben.
- Makrokosmos**, m. gmv. de wereld in het groot.
- Makuba**, **Makuba-tabak**, m. zeer fijne snuiftabak.
- Malaise**, v. onaangename gewaarwording, gemelijkheid; § **fanderigheid**.
- Mal-à-propos**, bijw. ongepast aangehaald.
- Malcontent**, bn. misnoegd, ontevreden; **de** —**en**.
- Malédicte**, v. (...ën), vloek, verwensching.
- Malentendu**, o. misverstand, verkeerd begrip.
- Malheur**, o. ongeluk, rampspoed.
- Malhonneté**, bn. onbeleefd.
- Malice**, v. boosheid, arglistigheid, schalksche streek.
- Malicieus**, bn. (...zer, -st), boosaardig, moedwillig, ver-raderlijk.

- Malleabel**, bn. (-er, -st), hamerbaar, smeedbaar, rekbaar.
- Malmole**, o. wit fijn bengalisch katoen.
- Malrove**, v. andoren (zeker gewas).
- Malowen** of **Malvaceën**, v. mv. soort kruid-, heester- en boomachtige planten (onder de verzengde luchtstreek).
- Maltraiteeren**, bw. gel., mishandelen.
- Malversatie**, v. (.ên), ontrouwe ambtwaarneming; verduistering van toevertrouwde gelden.
- Malz-Extract**, o. gmv. soort bier waaraan geneeskraft wordt toegeschreven, (zoogenaamd) gezondheidsbier.
- Mama**, (-as), moeder; (fig) deftige -, dikke vrouw.
- Mameluk** of **Mammeluk**, m. (-ken), soldaat bij de lijfwacht van den onderkoning van Egypte; slaaf uit christen ouders geboren en in de mahomedaansche godsdienst grootgebracht; afvallige geloofsverzaker (die van christen mahomedaan is geworden).
- Mammon**, m. gmv. geldgod, aardsche schatten.
- Mammouth**, m. (-en), soort olifant, ontzachelijk dier uit de voorwereld.
- Mamsel** of **Mammesel**, v. (-s), mademoiselle, juffer; (ook schimpwoord: **kijk wat een -!**).
- Manchester**, o. soort katoen-luweel (zoo genoemd naar de engelsche stad Manchester).
- Manchetten**, v. mv. handlubben, losse hemsdoorden; (fig.) — **hebben**, bang zijn.
- Mancipatie**, v. overgave (van iets) als eigendom.
- Manco**, (koopf.) tekort (bij koopwaren).
- Mandaat**, o. (.aten), lastbrief, bevelschrift (inz. pauselijke) verordening; volmacht; — **van (of tot) betaling**.
- Mandarijn**, m. (-en), staatsbeambte in China.
- Mandataris**, m. (-sen), gevolmachtigde.
- Mandeline**, (**Eau de**), v. haargroei bevorderend water.
- Mandement**, o. (-en), herderlijke brief, herderlijk schrijven (eens bisschops enz.).
- Mandragora**, mv. vergiftige zuid-europeesche en noord-afrikaansche kruiden.
- Manège**, v. (-s), rijtschool.
- Mangliet**, **Mangrove**, v. zek. west-indische hooge boom.
- Mangostan**, v. zek. oost-indische vrucht.
- Manille** of **Manilje**, v. naam eener kaart in het ember.
- Maniok**, m. (plant.) broodwortel, cassava. (spel.)
- Manipulatie**, v. (.ên), kunstmatige behandeling (inz. het betasten of bestrijken door den magnetiseur).
- Manipuleeren**, bw. gel., behandelen; betasten, bestrijken.
- Mankeeren**, ow. zie **Manqueeren**.
- Manna**, o. gmv. (H. S.) brood des hemels; zeker geneeskraftig boomsap.
- Manoeuvre**, v. (-s), handeling; handgreep; beweging -, wending van een schip; verrichting door krijgsvolk, militaire oefening; slinksche handelwijze; — **s. listen en lagen**.
- Manoeuvreeren**, ow. gel., oefeningen houden; **de troepen, de eskaders manoeuvreerden**.

Man
Man
Man
in
ha
he
Man
Man
sen
Man
fab
Man
zul
Man
ver
Man
hu
Man
Map
Map
Man
Man
go
Man
lak
Man
dr
Man
op
Man
Man
ma
Man
Man
Man
str
Man
pa
Man
eer
Man
Man
tee
Man
Man
na
Man
ma
van
Man
gel

- Manometer**, m. (-s), (nat.) dichtheidsmeter.
- Manqueeren**, o. (-en), gebrek, fout.
- Manqueeren**, ow. gel., feilen, te kort komen, - schieten, in gebreke blijven; **deze firma manqueert** (staakt hare betalingen); **heb ik u in iets gemanqueerd?** heb ik iets gedaan dat uwe ontevredenheid opwekt?
- Mantille**, v. (-s), vrouwenmanteltje.
- Manuaal**, o. (...alen), handboek, dagboek; (muz.) rij toetsen, klavier (in een orgel).
- Manufacturen**, v. mv. voortbrengselen van handen-, of fabrieksarbeid (inz. zijden, katoenen, linnen of wollen stoffen).
- Manufacturier**, m. (-s), vervaardiger-, verkooper van zulke voorwerpen.
- Manufactuur**, v. (...uren), werkplaats waar handenarbeid verricht wordt.
- Manuualisse**, v. (...ën), het vrijgeven van slaven (door hunne meesters).
- Manuscript**, (-en), handschrift, geschreven stuk, - boek.
- Mappe**, v. (-s), omslag, teekenportefeuille, brievenstasch.
- Mappemonde**, v. wereldkaart; (fig.) groote -, volle vrouwen-
- Marabout**, m. (-s), geestelijke eener moskee. (borsten.)
- Marcassite**, o. soort delistof, vuursteen, zwavelkies, kattengoud.
- Marchand**, m. (-s), koopman, handelaar; — **tailleur**, lakenkooper en kleermaker tevens.
- Marchandeeren**, ow. gel., handel drijven; dingen; (fig.) dralen, talmen.
- Marcheeren**, ow. gel., te voet gaan; goed aanstappen; oprukken (van soldaten); (fig.) vooruit komen.
- Marchese**, m. (-n), markies, adellijke titel (in Italië).
- Marcheswan** of **Cheswan**, v. (hebr. woord) tweede maand van den israëlitischen kerkelijken kalender.
- Maréchal**, m. maarschalk.
- Maréchaussee**, politie te paard op het platteland.
- Maréchaussee**, m. (-s), rijdende veldwachter, politie-ruiter.
- Maremmen**, v. mv. ongezonde en moerasachtige landstreek in Toskane.
- Marforio**, n. groot steenen beeld te Rome, waar somtijds paskwilen aangeplakt worden.
- Margarine**, o. (scheik.) parelstof, hoofbestanddeel van eenige vetsoorten uit het dierenrijk. (ven wordt.)
- Marge**, v. (-s), gedeelte van een bladzijde dat niet beschreven is.
- Marginaal**, bn. **marginale aantekeningen**, kantteekeningen, aanmerkingen op den rand (van een geschrift of boek).
- Margine** (in), bijw. op den rand. [boek].
- Marlage**, o. huwelijk; heer en vrouw (in het kaartspel); naam van zeker kaartspel.
- Marine**, v. zeewezen; beheer van het zeewezen; vloot, zee-macht; **departement van —**, een der departementen van algemeen bestuur in eenen Staat; **minister van —**.
- Marinewerf**, v. (...ven), rijkswerf waar oorlogschepen enz. gebouwd worden.

Marineeren, bw. gel., in zeewater leggen, inmaken; **ge-marineerde haring**.

Marinier, m. (-s), zeesoldaat; zeeman.

Marionetten, v. mv. tooneelpoppetjes.

Maritaal, bn. den getrouwden man toekomende.

Markotten, bw. gel., heesterachtige planten vermenigvul-Marth, o. soort weetsel, halfzijdig stof. (digen.)

Marqueeren, bw. gel., merken, stempelen.

Marqueur, m. (-s), teller (bij het biljartspel); oppasser.

Marquis, m. markies (titel).

Marquise, v. markiezin.

Marseilleise, v. naam van een fransch patriotisch lied van

Marsic, m. naam eener ster. (1792.)

Martiaal, bn. (...aler, -st), krijgshaftig.

Maryland, o. soort tabak (uit den Staat van dien naam in N.-Amerika).

Maskuliet, **Mazuliet**, v. (-en), zekere indische sloep.

Massacre, m. (-s), gruwelmoord, bloedbad.

Massacreeren, bw. gel., gruwelijk vermoorden, afmaken, neersabelen.

Massief, bn. (...er, -st), zuiver, dicht, vast (inz. van meta-len); sterk, stevig, hecht.

Mastic, **Mastik**, **Mastix**, m. (B. v), soort geurige hars.

Masticatie, v. het kauwen.

Masticot, o. zeker gesmolten mengsel (bij het bereiden van deltsch aardewerk).

Mastodon, m. (-s), soort olifant (van een uitgestorven ge-

Mastozoön, m. zoogdier. [slacht].

Mastozoölogie, v. leer der zoogdieren.

Masturbatie, v. zelfbevekkling.

Matador, m. (-en), stierendooder (in Spanje); (in sommige kaartspelen) de hoogste op elkander volgende troeven; (fig.) man van groot vermogen of aanzien, iemand die uitmunt in eenige kunst enz.

Maté, o. Paraguay-thee, bladeren eener hulsachtige ameri-kaansche plant.

Mater, v. moeder; kloostervogdes; moederkerk; moer-schroef; (oudt. scheik.) zilver.

Materia, **Materie**, v. stof, grondstof; zaak, onderwerp, punt van behandeling; etterstof.

Materiaal, o. **Materialen**, mv. de ruwe stof tot eenig werk, bouwstof, grondstof, bestanddeelen.

Materialismus, **Materialisme**, o. gm. leer dat de materie of de stof (d. i. de lichamelijke zelfstandigheid) de eenige en eendoorzaak is van al wat bestaat.

Materialist, m. (-en), die zulk eene leer toegedaan is.

Materialiteit, o. gm. stoffelijkheid, eigenschap der stof.

Materiëel, bn. stoffelijk; lichamenlijk.

Materiëel, o. voorraad van dingen welke men (b. v. tot de bearbeiding van iets) bezigt; geschat (van een leger).

Mathematicus, m. (...ci), wiskunsteraar. (schappen.)

Mathematiek, v. gm. wiskunde; de afgetrokken weten-

Mat
Mat
Mat
mi
Mat
Mat
Mat
ko
Mat
Mat
Max
Max
ho
Me
Me
Me
Me
lin
Me
zon
Me
lin
Me
Me
Me
Me
(m
Me
Me
Me
Me
Me
ste
ren
Me
nee
Me
arts
pon
pon
3 s
Me
nee
Me
Me
het
Me
Me
Me
cu
ond

- Mathematisch**, bn. wiskunstig, overtuigend, uitgemaakt.
- Mathesis**, v. gmv. wiskunde.
- Matres**, v. (-sen), maitresse, onderwijzeres, schoolhouderes; minnares; bijzit.
- Matrimonium**, o. echt huwelijk, huwelijksleven.
- Matrone**, v. (-n), deftige -, bedaagde vrouw.
- Matteeren**, bw. gel., afmatten; mat -, dof maken; wit koken (metaal).
- Maturatie**, v. rijpwording.
- Maturitas**, **Maturifelt**, v. rijpheid, volwassenheid.
- Maxime**, v. (-n), grondstelling, maatstaf; leerspreuk.
- Maximum**, o. (...ma), het grootste, hoogste, meeste; de hoogste prijs, het grootste (vooraf bepaalde) aantal.
- Mea culpa**, (het is) mijne schuld, door mijn toedoen.
- Meander**, m. (-s), kromming, bocht.
- Mechanica**, v. gmv. werktuigkunde, leer der beweging.
- Mechanicus**, m. (...ci), werktuigkundige; handwerksman.
- Mechaniek**, v. gmv. zie **Mechanica**; (ook) samenstelling -, inrichting der werktuigen.
- Mechanisch**, bn. werktuigkundig, werktuigelijk; (fig.) zonder nadenken.
- Mechanismus**, o. gmv. inwendige inrichting of samenstelling van een werktuig, drijfwerk, bewerktuiging.
- Mecopine**, v. gmv. extractiestof in het opium.
- Medaille**, **Medalje**, v. (-s), eere-, gedenkpenning.
- Medallist**, m. (-en), kenner -, liefhebber van medailles.
- Medailon**, o. (-s), naamcijfer of portret in eene kleine (meestal eivormige) lijst gevat (als borstsieraad).
- Mediair**, o. bemiddeling, tusschenkomst.
- Mediateur**, m. (-s), scheidsman, bemiddelaar.
- Mediatie**, v. bemiddeling.
- Mediatief**, bn. bemiddelend.
- Mediatiseeren** bw. gel., **de gemediatiseerde vorsten** (in Duitschland), vorsten die vroeger souverainen waren en thans in een afhankelijk toestand zijn gebracht.
- Medicament**, o. (-en), **Medicijn**, v. (-en), artseni, geneesmiddel.
- Medicinaal**, bn. geneeskundig; geneeskrachtig; tot de artseni behorende; — **gewicht**, apothekersgewicht (1 med. pond = drie achtste ned. pond of 375 wichtjes), (1 ned. pond = 12 oncen, 1 once = 8 drachmen, 1 drachme = 3 scrupels, 1 scrupel = 20 greinen).
- Medicineere**, o. ow. gel., medicijnen gebruiken, onder geneeskundige behandeling zijn. (ter)
- Medicus**, m. (...ci), geneeskundige, geneesheer, doctor, doc-
- Medio**, bijw. midden; — (half) **September**; **in —**, in het midden.
- Medioere**, bn. middelmatig.
- Mediocritelt**, v. gmv. middelmatigheid.
- Medisch**, bn. tot de geneeskunde behorende; **de — e facultelt**, een der faculteiten (hoofdvakken van het hooger onderwijs) aan de hoogeschoolen.

- Meditatie**, v. (...ën), overpeinzing, bespiegeling.
- Mediteeren**, bw. gel., peinzen.
- Medium**, o. het midden, het middelste; middenweg, middenstof; hulpmiddel; **circuleerend** —, gemunt geld.
- Médjidlié-orde**, v. ridderorde in Turkije.
- Medusa**, v. **het hoofd van** —, een gedeelte van het sterrebeeld Perseus. (werp.)
- Medusa-hoofd**, o. (-en), afgrijselijk —, schrikbarend voor-
- Medusen**, v. mv. zeewallen, soort zeenetels, zekere dieren.
- Meeting**, v. (-s), vergadering, bijeenkomst (inz. openbare).
- Megaskoop**, v. (...open), zeker optisch werktuig.
- Megera**, v. (-as), helsche furie, boosaardig wijf.
- Melanch(k)olle**, v. gmv. zwaarmoedigh., droefgeestigheid.
- Melanch(k)ollek**, **Melanch(k)ollisch**, bn. (-er, meest —), zwaarmoedig, droefgeestig; **een —e bul**, een aantal van melankolie.
- Malanlet**, o. (delfst.) zek. fluweelzwarte granaatsoort.
- Melanine**, o. zwarte kleurstof.
- Melasse**, suikerstroop, suikersap, slijmsuiker.
- Melastomen**, mv. zek. plantenfamilie.
- Mêlée**, v. strijd-, krijgsgewoel; heetst van een gevecht; hevige woordentwist.
- Meleeren**, bw. gel., mengen, ver-, onderaanmengen; be-moelen.
- Mellisographie**, v. gmv. natuurlijke historie der bijen.
- Melodica**, v. soort orgelwerk.
- Melodieus**, bn. (...zer, -st), **Melodisch**, bn. (...er, meest-), welluidend, aangenaam klinkend; zangerig.
- Melodrama**, o. (-as), tooneelspel met begeleiding van muziek zonder zang.
- Melomanie**, v. gmv. overdreven zucht tot de toonkunst.
- Membraan**, o. (...anen), vlies, dunne huid.
- Memento**, gédenk; — **mori**, gedenk te sterven.
- Memento**, o. herinnering, gedachtensteeken.
- Memorabel**, bn. gedenkwaardig.
- Memorandum**, o. (...da), herinnering-, gedenkboek; di-
plomatieke nota.
- Memoriaal**, o. (...alen), herinneringschrift; kladboek, aantekeningboek.
- Memorie**, v. aandenken; geheugen.
- Memorie**, (...ën), opstel, verhandeling; beschouwingen (over zek. onderwerp).
- Memoriseeren**, bw. gel. van buiten leeren.
- Mena(c)hem**, m. (hebr. woord), naam der maand Ab (van den israëlitischen kalender) na haren negenden dag.
- Menage**, v. huishouding; huishoudelijkheid; soldatenkost.
- Mnageeren**, bw. gel., ontzien, voorzichtig behandelen, — (met iemand) omgaan; spaarzaam huishouden; **zich** —. ww. zich matigen, zich in acht nemen.
- Menagerie**, v. (...ën), verzameling wilde dieren, diergaarde.
- Menageus**, bn. (...zer, -st), huishoudelijk, spaarzaam; — (voorzichtig) **met iemand omgaan**.

- Menestreeel**, m. (...elen), (eert.) dienaar en begeleider der minnezangers; minnezanger (in Schotland).
- Meniscus**, m. maanglas, lens aan de eene zijde bol en aan de andere zijde hol geslepen; halveraamvormig lichaam
- Menstruum**, o. (scheik.) oplossingsmiddel, scheidingsvocht.
- Menstruatie**, v. maandzuivering (der vrouwen).
- Mensurabiliteit**, v. gmv. meetbaarheid.
- Mensuur**, v. maat, tijdmaat.
- Mentaal**, bn. in den geest, in de gedachte.
- Meatie**, v. melding, gewag, vermelding; — **maken van**.
- Mentionneeren**, bw. gel., vermelden, melding maken van, gewagen, aanvoeren.
- Mentor**, m. (fig.) leidsman, opvoeder.
- Menuet**, m. (-ten), soort dans.
- Mephitisch**, bn. stinkend, verpestend.
- Mepriese**, v. (-s), vergissing, misvatting, dwaling.
- Mercantiël**, **Mercantiëel**, bn. den handel betreffende; **het — e stelsel**.
- Mercenair**, bn. bereid voor loon te dienen, veil.
- Merci**, dank, heb dank.
- Mercuriale**, v. marktbericht.
- Mercurialiën**, **Mercuriaalmiddelen**, o. mv. (gen.) kwikmiddelen, geneesmiddelen met kwik samengesteld.
- Mercurius**, m. (fab.) god des koophandels; (scheik.) naam eener planeet.
- Merinos**, m. mv. spaansche schapen met zeer fijne wol.
- Merinos**, o. geweven stof uit die wol.
- Mervellens**, bn. en bijw. (...zer, -st), wonderbaar, -lijk.
- Mésalliance**, v. (-s), ongelijk huwelijk, beneden iem. stand.
- Mesmerismus**, o. dierlijk magnetismus (zoo genoemd naar Mesmer, den eersten uitvinder).
- Mesquinerie**, v. (...ën), vrekkingheid, bekrompenheid, kleingeestigheid.
- Messagerie**, v. postwagendienst, stoombootdienst tot het vervoer van reizigers en goederen; — **s impériales** (in Frankrijk).
- Messias**, m. gezalfde, verwachte, verlosser; **de Mes-siade**, beroemd heldendicht van Klopstock (waarvan Christus de held is).
- Mesties**, m. (.zen), afstammeling van eenen blanke en eene indiaansche (amerikaansche), of van eenen Indiaan en eene blanke.
- Mesurabel**, bn. meetbaar.
- Mesures**, v. mv. maatregelen, voorzorgen.
- Meta**, bijw. half; — **conto**, halve rekening.
- Metallifodinen**, mv. ertsgroeven, metaalmijnen.
- Metallisatie**, v. metaalorming, het ontstaan der ertsen.
- Metalliseeren**, bw. gel., tot metaal maken; metalen zuiveren.
- Metallochemie**, v. scheikunde der metalen.
- Metallochromie**, v. kunst om langs den galvanischen weg metalen te kleuren.

- Metalloïden**, mv. grondstoffen (b. v. waterstof, koolstof) die geene metalen zijn.
- Metallurgie**, v. scheikunde der ertsen, bergwerkkunde; kennis en bewerking der ertsen.
- Metamerisch**, bn. (scheik) —e **verbindingen**, die wat de grondstoffen enz. betreft volkomen gelijk zijn, maar toch verschillende eigenschappen bezitten.
- Metamorphisme**, o. gm. v. de veranderingen die rotsen en delfstoffen na hare vorming hebben ondergaan.
- Metamorphose**, **Metamorphosis**, v. gedaanteverwisseling.
- Metamorphoseeren**, bw. gel., van gedaante doen veranderen.
- Metaphoor**, v. (...oren), overdrachtelijke -, figuurlijke -, verbloemde uitdrukking, gelijkenis.
- Metaphorisch**, bn. overdrachtelijk, zinnebeeldig.
- Metaphysica**, v. gm. v. bovennaauwkeurkunde.
- Metarologie**, v. leer der luchtverschijnselen.
- Metastasis**, v. verplaatsing, overgang.
- Metempsychose**, v. zielsverhuizing.
- Meteoor**, m. (...oren), luchtverheveling.
- Meteoorsteen**, m. (-en), luchtsteen.
- Meteorisch**, bn. betrekking hebbende op -, afhingende van lucht- en weersveranderingen.
- Meteorognosie**, v. wetenschappelijke weerkunde; weersvoorspelling.
- Meteorograaf**, m. (...aphen), weerbeschrijver, weerwijzer, werktuig dat de luchtveranderingen aanwijst.
- Meteorolithen**, mv. luchtsteenen.
- Meteorologie**, v. gm. v. weerkunde, leer der dampkringsverschijnselen.
- Meteorologisch**, bn. daarop betrekking hebbende; —e **waarnemingen**.
- Meteoronomie**, v. leer van de wetten des weers.
- Meteorophyten**, m. mv. vermeende plantaardige nederplofingen uit de lucht.
- Meteoroskoop**, v. (...open), werktuig ter bepaling van de lengten en breedten der plaatsen op den aardbol; weerwijzer.
- Methode**, v. leerwijze; handelwijze, wijze van werken.
- Methodica**, **Methodiek**, **Methodologie**, v. leer der voordracht, ontwikkeling -, voorstelling der leerwijze.
- Methodisch**, bn. planmatig, geregeld; overeenkomstig een aangenomen leerwijze.
- Methodisten**, m. mv. zekere godsdienst-sekte (in Engeland).
- Metyl**, o. (scheik) verbinding van koolstof met waterstofgas.
- Metier**, o. (-s), handwerk; werkstoel; weefgetouw.
- Metriek**, **Metrisch**, bn. tot den meter (de Nederl. el als eenheid der maat) behoorende; **het metrieke stelsel**.
- Metriek**, tot de voetmaat behoorende; in verzen, in gebonden stijl.
- Metrologie**, v. gm. v. leer der maten en gewichten.

Met
ma
Met
ho
Met
Met
Met
he
Met
(m
—
ku
Mia
Mic
Mic
Mic
Mic
—
Mic
op
Mic
Mic
of
va
Mic
v.
Mic
v.
Mic
q
b
Mic
Mic
sc
Mic
Mic
m
q
Mic
h
Mic
Mic
Mic
Mic
Mic
Mic
d
o
c
i
Mic
n

- Metronoom**, m. (...omen), **Metrometer**, m. (-s), (muz) maatmeter (werktuig).
- Metropole, Metropolis**, v. moederland; moederstad, hoofdstad; aartsbisdom; zetel eens aartsbisschops.
- Metropolltaansch**, bn. aartsbisschoppelijk.
- Metrum**, o. (...tra), maat, versmaat.
- Meum et tuum**, het mijn en dijn, mijn eigendom en het uwe.
- Mezzo**. (muz.) — **forte piano**, iets sterks en zachts; (muz.) — **soprano**, hooge alt; diepe discant; (schild) — **tinto**, halfschaduw, middelkleuren; (plaatsn.) zwarte kunst; (muz) — **voce**, met eene doffe stem.
- Miasma**, o. smetstof, in de lucht verspreide ziektestof.
- Mica**, o. gmv. glimmer, zekere delfstof.
- Mica**, (-as), schoorsteentje op een gaslichtglas.
- Micaciten, Micalelen**, v. mv. zekere rotsoort.
- Midas**, m. (-sen), (fig) rijke domkop, domme beoordeelaar; — **ooren**, lange - of ezelsooren.
- Midshipman**, m. (...men), officier van den laagsten rang op de engelsche vloot.
- Mikado**, m. titel van den geestelijken keizer van Japan.
- Mikrochemie**, v. gmv. scheikundig onderzoek van kleine of zeer fijne voorwerpen; scheikundig onderzoek met behulp van kleine toestellen op kleine hoeveelheden.
- Mikroëlectrometer**, m. (-s), **Mikroëlectroscop**, v. (...open), condensator der electriciteit.
- Mikrogalvanometer**, m. (-s), toestel tot waarneming van zeer geringe sporen van dierlijke electriciteit.
- Mikrographie**, v. beschrijving van kleine door vergrootglazen waargenomen voorwerpen; beschrijving en leer der behandeling van het mikroskoop.
- Mikrokosmisch**, bn. — **zout**, pizsout.
- Mikrokosmos**, v. wereld in het klein, de mensch; menschenwereld.
- Mikromega**, v. hoekmeter van 15 graden.
- Mikrometer**, m. (-s), werktuig (aan eenen verrekijker of mikroskoop) tot het maken van schijnbaar zeer kleine grootheden.
- Mikrofoon**, o. (...onen), toestel tot het waarnemen van hoogst zwakke toonen.
- Mikrophotographie**, v. mikroskopisch kleine lichtbeelden.
- Mikroskoop**, o. (...open), vergrootglas.
- Mikroskopisch**, bn. alleen door het vergrootglas bespeurd.
- Militair**, o. gmv. krijgsmansstand; krijgswezen. (baar.
- Militair**, m. (-en), soldaat, krijgsman.
- Militair**, bn. wat op het krijgswezen betrekking heeft; — **e dienst**, krijgsdienst; — **e akademie**, oefenschool voor officieren; — **e wetten**, wetten voor het leger, — **e orde van Savoye**, ridderorde; — **e orde voor de inboorlingen van Britsch Indië**.
- Militairement**, bijw. op soldatenwijs; (fig.) stipt, ordelijk; naar den regel.

- Minorieten**, m. mv. minderbroeders, franciskaner-moenniken.
- Minoriteit**, v. minderheid (inz. van stemmen in eene vergadering enz.).
- Minotaurus**, m. (fab.) gedrocht, halfmensch-halfstier.
- Minus**, bijw. min (aangeduid door het teeken —); **plus minus**, meer of minder (aangeduid door het teeken ±)
- Minuteeren**, bw. gel., ontwerpen, in geschriften -, op papier brengen.
- Minuticus**, bn. (...zer, -st), onbeduidend, kleingeestig.
- Mio conto**, (in het boekhouden) mijne rekening.
- Miradsch**, v. Mahomeds hemelvaartsfeest.
- Mirakel**, o. (-en, -s), wonder, wonderwerk.
- Miraculeus**, bn. (...zer, -st), wonderbaar, verbazingwekkend.
- Misanthrop**, m. (...open), menschenhater.
- Misanthropie**, v. gmv. menschenhaat.
- Miscellaneën**, **Miscellanea**, mv. mengelingen, opstellen van allerlei aard.
- Miscrediet**, o. gmv. kwade naam; **hij is in —**, het vertrouwen in hem is verminderd.
- Misse**, (-n), inleg, inzet.
- Miserabel**, (-er, -st), ellendig, armzdig, jammerlijk.
- Misère**, v. ellende, nood; jammerlijke toestand, het maken van niet één trek (in het kaartspel).
- Miserère**, o. (r. k) het kerkgezag, doodzang; darmjicht.
- Miss**, v. juffrouw, mejuffrouw, treule (in Engeland).
- Missie**, v. (...ën), zending; zendelingschap; bekeering-genootschap.
- Missionair**, m. (-s), zendeling (inz. die in last heeft de heidenen enz. tot het christelijk geloof te bekeeren).
- Missive**, v. (-n, -s), brief, schrijven.
- Missourium**, m. zeker dier uit de voorwereld.
- Mistral**, m. zekere hevige wind in Zuid-Frankrijk.
- Miszpickel**, o. zek. delfstof (waaruit arsenicum bereid wordt).
- Mithridaat**, o. zeker tegengif.
- Mitigatie**, v. (...ën), verzachting, verlichting, leeniging.
- Mitigeeren**, bw. gel., verzachten.
- Mitra**, v. bisschopsmuts, mijter.
- Mitralleeren**, bw. gel., met schroot schieten, doodschiëten.
- Mitteeren**, bw. gel., zenden, afzenden.
- Mixtuur**, v. (...uren), mengsel, artseniymengsel.
- Mnemoniek**, **Mnemotechniek**, v. herinneringskunst, geheugenleer.
- Mobiel**, bn. bewegelijk; bestemd om uit te trekken, marschvaardig (van een leger); — **verklaren**, een leger op voet van oorlog brengen; **de schutterij — verklaren** (laten uittrekken).
- Mobilis**, o. roerend goed, huisraad; een der grondslagen van de indirecte belasting.
- Mobiliteit**, v. gmv. bewegelijkheid, vlugheid.
- Modaliteit**, v. wijze van zijn.
- Mode**, v. (-s), wijze, zwang, gebruik (voor zekeren tijd), smaak (inz. in kleederdracht en huisraad).

Moderaat, bn. gematigd.

Moderados, m. mv. de gematigden (eene politieke partij in Spaanje).

Moderantisme, Moderantismus, o. stelsel van matiging, - van gematigdheid (inz. in het regeeren).

Moderateurlamp, v. (-en), lamp waarin de olie door eene, op een lederen zuiger drukkende, veer naar boven gevoerd wordt.

Moderatie, v. gematigdheid, bezadigdheid.

Moderator, m. (-en, -s), toestel tot matiging der beweging (van machines).

Moderereeren, bw. gel., matigen, verzachten; beperken.

Modern, bn. (-er, -st), hedendaagsch, nieuwerwetsch.

Moderniseeren, bw. gel., naar den nieuweren smaak of stijl inrichten.

Modest, bn. (-er, -st), zedig, eerbaar, bescheiden.

Modestie, v. gmv. zedigheid, eerbaarheid, schaamte.

Modificatie, v. (...ën), verandering, wijziging; beperking.

Modificeeren, bw. gel., wijzigen, een anderen vorm -, eene andere gedaante geven; verzachten; beperken.

Modisch, bn. en bijw. naar de mode, naar den laatsten smaak.

Modiste, m. en v. (-n), modehandelaar, -ster; modemaker, modemaakster.

Modulatie, v. (muz.) toonleiding, stembuiging. (maat.

Modulus, m. **Modul**, v. maat, maatstaf; gietvorm; munt-

Modus, m. wijze, manier; (taalk.) veranderlijke vorm van het werkwoord. (Mongolië.

Mogol, de groote —, beheerscher van het indische rijk

Moiré, bn. gewaterd, gemoireerd, gemoreerd (van zijden en andere stoffen, ook van metaal).

Molasse, v. soort zandsteen.

Moleculen, v. mv. kleinste deeltjes der stof; bolletjes, (nat.) **de moleculaire krachten**.

Molestén, Molestatie, v. overlast, ongelegenheid; iemand — **aandoen**, hem kwellen, plagen.

Molesteeeren, bw. gel., overlast doen, plagen, hinderen.

Molla, m. (-as), turksch overheidspersoon, wetverklaarder.

Mollusken, m. mv. weekdieren.

Molybdaenum, o. waterloodmetaal, zekere delfstof.

Moment, o. (-en), oogenblik, tijdpunt; gebeurtenis; (fig.) beweëgrond; hoofdomstandigheid; (werkt.) maat eener bewegende kracht.

Momentaneel, bn. oogenblikkelijk, kortstondig, voorbijgaande, voor het oogenblik.

Monaden, v. mv. (wisk., wijsb.) eenheden, ondeelbare stofbestanddeelen; (nat. hist.) zekere mikroskopische infusiediertjes.

Mondaniteit, v. gmv. wereldschgezindheid, ijdelheid.

Moneeren, bw. gel., herinneren, vermaanen, waarschuwen.

Moniteur, m. (-s), herinneraar; hu. ponderwijzer (ook **monitor** genoemd); naam van het regeeringsdagblad in Frankrijk en België.

Monocraat, m. (...aten), alleenheerscher.

Monocratie, v. alleenheerschappij.

Monogamie, v. enkelvoudige -, niet herhaalde echt.

Monogamist, m. (-en), voorstander van het enkele huwelijk. - van het niet hertrouwen.

Monogram, m. (-men), naamvers, naamdicht; volzin waarin de aanvangletters van eenen naam zijn ineengevlochten; (bij de ouden) elke eenvoudige omtrek.

Monographie, v. (...ën), verhandeling over één onderwerp.

Monoloog, v. (...ogen), alleenspraak.

Monomanie, v. gmv. soort waanzin.

Monopolie, o. (...ën), alleenhandel; uitsluitend recht tot het verrichten van iets.

Monopoliseeren, bw. gel., tot den alleenhandel beperken; den alleenhandel drijven; uitsluitend het recht tot iets bezitten.

Monosyllabe, v. (-n), eenlettergrepig woord.

Monotheïsmus, o. geloof aan één God.

Monotonie, v. gmv. eentonigheid, eenvormigheid.

Monseigneur, m. (-s), titel der hooge geestelijken; (eert.) titel der prinsenvan den bloede in Frankrijk.

Monsieur, m. (mv. *messieurs*), mijnheer, de heer.

Monstrans, m. (-en), **Monstrantie**, v. (...ën), (r. k.) sakramentshuisje, hostie, vaas.

Monstreus, **Monstreus**, bn. en bijw. (...zer, meest -), wanschapeu, monsterachtig, gedrochtelijk.

Monstrum, o. monster, gedrocht, misgeboorte.

Monstruositeit, v. monsterachtigheid, gedrochtelijk, wanstaltigheid.

Montagnard, m. (-s), bergbewoner; lid der bergpartij (in de revolutionnaire fransche wetgeveude vergaderingen).

Montagne, v. (fig.) de Berg, de bergpartij (in die vergaderingen).

Montant, o. bedrag, beloop (eener rekening, schuld).

Monteeren, bw. ow. gel., stijgen, doen stijgen, klimmen, beklimmen, opwekken; kleeden en uitrusten; bemannen (een schip); ineenzetten, vereenigen (deelen tot een geheel); invatten, inzetten (edele steenen enz.); bijzetten (de verkuip).

Monteering, v. kleeding (van militairen enz.); het opzetten, ineenvoegen. (brengt.)

Monteur, m. (-s), die iets opmaakt, - opzet, - in orde

Montgolfière, v. (-s), luchtballon (naar den uitvinder Montgolfier zoo genoemd).

Montisten, m, mv. renteniers die hun geld alleen op onroerend goed uitzetten.

Montuur, v. zie **Monteering**; (ook) ezel dien men -, paard dat men berijdt; ingevatte steenen enz.

Monument, o. (-en), gedenkteeken, gedenkzuil.

Monumentaal, bn. in den vorm van -, als een monument; **de monumentale bouwkunst**.

Moquant, bn. (-er, -st), bespottend, honend, schertsend.

Mora (in), iem. — stellen, iem. door gerechtelijke akte

- iets beteekenen; iem. aanzeggen binnen zekeren tijd iets te
- Moraal**, v. gmv. zedeleer, zedeles. (doen.)
- Moraine**, v. ophooping van bergpuin (ook zandwal of steendijk genoemd).
- Moraliseeren**, ow gel., zedekundige beschouwingen maken.
- Moralist**, m. (-en), zedeleeraar, schrijver over de zeden.
- Moraliteit**, v. gmv. zedelijkheid, zedelijk gedrag.
- Morbleu!** tw. verduiveld! drommels!
- Mordant**, bn. bijtend, scherp, schamper.
- Mordant**, o. (-s), bijtmiddel.
- More majorum**, naar oud gebruik.
- Mores**, v. mv. zeden, gebruiken; (fig.) iem. — **leeren**, hem te recht zetten, tot zijnen plicht brengen; **o tempora, o —!** o tijden, o zeden!
- Morgana (fata)**, v. luchtspiegeling.
- Morganatisch**, bn. **een — huwelijk**, huwelijk met de linkerhand (waarbij de vrouw niet deelt in al de rechten aan den vorstelijken of adellijken stand van den man verbonden).
- Morgue**, v. plaats te Parijs waar de drenkelingen enz. nedergelegd worden tot herkeening.
- Morpheus**, m. (fab.) de god van den slaap; **in de armen van —**, in diepen slaap.
- Morphine**, v. gmv. een zeer vergiftig alcaloïde, het werkzaamste bestanddeel van het opium.
- Morphographie**, v. beschrijving der lichamen uit de natuur naar de gedaante.
- Morphologie**, v. vormleer, gedaanteleer.
- Morphonomie**, v. leer van de wetten der gedaantewording.
- Morphotomie**, v. algemeene ontledingsleer.
- Mortadel**, v. (-len), groote italiaansche metworst, saucys.
- Mortaliteit**, v. gmv. sterfelijkheid; sterfte.
- Mortifiant**, bn. krenkend, beschamend, vernederend.
- Mortificatie**, v. (..ën), het dooden; tuchtiging, beschaming.
- Mosaïk of Mozaïk**, o. musiefwerk, ingelegd werk (voorwerpen vervaardigd door het nevens elkander aanhechten van gekleurde steenen, gekleurde stukken glas, marmer of hout).
- Mosasaurus**, m. maashagedis (reusachtig kruipend dier hier te lande in vroegeren tijd).
- Moscovade of Cassonade**, v. gmv. ruwe -, ongeraffineerde suiker.
- Moskovisch glas**, soort glimmer, zekere delfstof.
- Moslem**, m. (...lim), aanhanger van Mahomed, muzelman.
- Motie**, v. (...ën), beweging; voorstel (in eene vergadering); **eene — van orde**, betreffende de regeling der werkzaamheden eener vergadering.
- Motief**, o. (...van), beweeggrond, beweegreden; prikkel, spoorslag.
- Motiveeren**, bw. gel., met redenen omkleeden, staven; **een gemotiveerd antwoord, besluit.**
- Motto**, o. (-os), zin-, kenspreuk; opschrift; aanhaling uit

een
bet.
Mot
Mou
Mou
Mou
den
Mou
Mou
Mou
den
Mou
den
den
Mou
Mou
Mou
ter
Mou
Mou
Mou
de
Mou
Mou
Mou
Mou
rin
Mou
Mou
ga
Mou
Mou
eel
Mou
ge
Mou
va
Mou
Mou
Mou
re
Mou
Mou
lo

- eenig werk, boven een opstel of hoofdstuk enz. geplaatst en betrekking hebbende op den inhoud.
- Motu proprio**, uit eigene beweging, uit vrijen wil.
- Mouchard**, m. (-s), verklikker, spion.
- Mouche**, v. moesje, blanketsel-pleistertje.
- Mouflon, Moëflon**, m. (-s), wild schaap.
- Moulineeren**, o. het twijzen of fileeren van de zijde in den molen.
- Mousse**, m. (-s), scheepsjongen, kajuitwachter.
- Moussellen**, v. neteldoek.
- Mousseeren**, ow. gel., schuimen, opbruisen (b. v. van wijn).
- Mousseeren**, bw. (fig) aanbevelen, bevorderen (eene onderneming enz.).
- Mousseux**, bn. opbruisend (inz. van Champagne-wijn).
- Mousson**, m. (-s), naam van periodiek terugkeerende winden (inz. in de indische en chineesche zeeën), passaatwinden; jaargetijde waarin deze winden waaien.
- Moustache**, v. (-s), knevel, snorrebaard.
- Mouvement**, o. (-en), beweging; opstand.
- Moveeren**, bw. gel., bewegen, in beweging zetten; (fig.) ter sprake brengen, opperen.
- Moxa**, v. (gen. en heek.) brandmiddel.
- Moya**, o. zekere delfstof.
- Mozaijk**, o. zie **Mosaik**.
- Mozaisch**, bn. van de leer van Mozes, daartoe behoorende; **de mozaïsche godsdienst, wet**.
- Muezzin**, m. (-s), uitroeper der biduren (bij de mahomed.).
- Mufsi**, (-s), turksch opperpriester, - rechter.
- Multangularis**, bn. veelhoekig.
- Multiformis**, bn. veelvormig, veelvoudig.
- Multigenerisch**, bn. veelsoortig.
- Multilateraal**, bn. veelzijdig.
- Multinomisch**, bn. veeldeelig.
- Multiplicatie**, v. (...ën), vermenigvuldiging, vermeerdering; **tafel van —**.
- Multiplicatiecirkel**, m. (sterr.) zeker werktuig.
- Multiplicator**, m. (rek.) vermenigvuldiger; (nat.) soort galvanometer.
- Multipliceeren**, bw. gel., vermenigvuldigen.
- Multiplum**, o. (rek.) veelvoud, getal waarin een ander getal eenige malen begrepen is.
- Mumie, Mummie, Mommie**, v. (...ën) gebalsemd en gedroogd lijk; **de egyptische mumiën**.
- Mundomotorium**, o. (sterr.) toestel om het mechanisme van het heelaal aanschouwelijk te maken.
- Mundus**, m. de wereld; — **valt decipi**, de wereld wil bedrogen zijn.
- Municipaal**, bn. gemeentelijk.
- Municipaliteit**, v. (-en), gemeenteraad, gemeentebestuur; rechtsgebied eener gemeente; gemeentehuis.
- Munificentie**, v. milddadigheid.
- Munitie of Ammunitie**, v. al wat er noodig is om oorlog te voeren (inz. voor de artillerie).

176 Muscadijn—Myzogazometer.

- Muscadijn**, m. (-en), modegek, saletjonker.
- Muscardinne**, v. zekere ziekte onder de zijdwormen.
- Museum**, o (...ea), gebouw-, instelling aan kunst of wetenschap gewijd; kunstkabinet; kabinet voornamelijk van voorwerpen der natuurlijke historie enz.
- Musiceeren**, ow. gel., muziek spelen, - maken.
- Musicus**, m. (...ci), toonkunstenaar, muzikant.
- Musiefgoud**, o. dubbel zwaveltin, verbinding van zwavel met tin. (zek. goudkleurige stof gebruikt tot het bronzen van hout).
- Musiefzilver**, o. valsch zilver (mengsel van tin, bismuth en kwikzilver)
- Mutabel**, bn. (-er, -st), veranderlijk, onbestendig.
- Mutabiliteit**, v. gmv. veranderlijkheid, onbestendigheid.
- Mutatie**, v. (...ën), verandering, wijziging, plaatsverwisseling.
- Mutilatie**, v. (...ën), verminking.
- Mutueeren**, bw. gel., verminken. (slaan.)
- Mutineeren**, ow. gel., oproerig worden, aan het muiten
- Mutueel**, bn. en bijw. wederzijdsch, over en weder.
- Muzen**, v. mv. (tab.) de zanggodinnen; (fig.) schoone kunsten en wetenschappen.
- Mycologie**, v. kennis van de zwammen.
- Mytologie**, v. kennis van de muggen of vliegen.
- Mylodon**, m. soort luiaard (dier uit de voorwereld).
- Myographie**, v. beschrijving der spieren.
- Myologie**, v. leer der spieren.
- Myopie**, v. bijziendheid, kortzichtigheid.
- My lady**, mevrouw (titel in Engeland).
- Myris**, tienduizendvoud.
- Myriade**, v. tienduizend; (fig.) talloze menigte.
- Myriatype**, m. zek. nieuwe engelsche wijze om drukletters te gieten.
- Myriophormoskoop**, v. (...open), zie **Kaleidoskoop**.
- Myriorama**, o. (-as), tienduizendzicht, zek. optische toestel.
- Mysterie**, v. (...ën), geheimenis, verborgenheid.
- Mysterieus**, bn. (...zer, -st), geheimzinnig, raadselachtig.
- Mysticismus**, o. het geheimzinnige of ondoorgrondelijke (inz. in godsdienstzaken); neiging tot het wondergeloof of de geheime wetenschap. (achtig.)
- Mystiek**, bn. geheimzinnig, verborgen, duister, raadsel-
- Mystificatie**, v. (...ën), bedrog, misleiding, fopperij.
- Mystificeeren**, bw. gel., foppen.
- Mythos, Mythus**, m. volksoverlevering.
- Mythisch**, bn. verdicht, fabelachtig.
- Mythologie**, v. godenleer, fabelleer.
- Mythologisch**, bn. fabelachtig.
- Myzogazometer**, m. (-s), toestel om proeven met verschillende gassoorten te nemen.

Nadi
ze
Nati
Nag
pen
Naj
Nam
Nan
Nan
Narc
Narc
ee
Narc
Nas
ee
Nati
taa
Nati
vad
voll
na
ger
Nati
nat
iets
Nati
voll
Nati
Nati
koo
Natu
Natu
nat
uit
Natu
bur
Natu
lan
Natu
vre
nen
na
lan
Natu
Natu
ger
mer

N.

- Nadir**, o. voetpunt ; (het — staat lijnrecht tegenover het **zenith**).
- Nafta**, **Naphtha**, v. (scheik.) de zuiverste witte bergolie.
- Nagelfluhe**, v. zekere rotssoort in Zwitserland (in de Alpenstreek).
- Najade**, v. (-n), (fab.) water-, riviernimf ; (plant) zek. wa-
- Namaz**, o. zeker gebed der muzelmannen. (terplant.)
- Nandou**, m. zuid-amerikaansche struisvogel.
- Nanking**, o. chineesche rood-gele katoenen stof.
- Narcissus**, m. (-sen), beeldschoon jongeling.
- Narcotisch**, bn. bedwelmend, krampstillend, slaapwekkend; **eene — middel**.
- Nardus**, m. zeker indisch gras.
- Nasaal**, bn. door den neus uitgesproken; **eene — klank**, **eene — letter**.
- Natie**, v. (...ën), groote hoeveelheid menschen (die oorsprong, taal, zeden enz gemeen hebben); geslacht, volk, volksstam.
- Nationaal**, bn. (...aler, -st), van -, tot eene natie ; (ook) vaderlandsch, vaderlandschgezind; **nationale industrie**, volksnijverheid ; **nationale belangen**, volksbelangen ; **nationale vergadering**, vergadering van volksvertegenwoordigers.
- Nationaliseeren**, bw. gel., in eene natie als lid opnemen; nationaal maken, maken dat het geheele volk belang bij iets heeft.
- Nationaliteit**, v. eigenaardige hoedanigheid eens volks, volkskarakter ; **de — en**, de volken, volksstammen.
- Natief**, bn. aangeboren ; geboren, afkomstig.
- Nativiteit**, v. geboorte-uur, toekomstig lot (bij het horoskoop-trekken).
- Naturalibus**, lo —, moedernaakt.
- Naturaliën**, mv. natuurvoortbrengselen, zeldzaamheden der natuur ; — **kabinet**, verzameling van allerlei voorwerpen uit de drie rijken der natuur.
- Naturalisatie**, v. inboorlingsrecht ; opneming als staatsburger, het verloenen van het burgerrecht.
- Naturalisatielwet**, v. (-ten), wet waarbij iem. tot Nederlander (enz.) wordt verklaard.
- Naturaliseeren**, bw. gel., inheemsch maken ; aan eene vreemde luchtstreek gewennen (planten) ; in eene taal opnemen (woorden) ; opnemen als staatsburger ; **hij is genaturaliseerd Nederlander**, hoewel in een vreemd land geboren, is hij bij eene wet tot Nederlander verklaard.
- Naturalismus**, o. gmv. natuurgeloof, natuurlijke godsdienst.
- Naturalist**, m. (-en), aanhanger van het natuurgeloof, tegenstander der geopenbaarde godsdienst ; (ook) natuur-mensch (niet kunstmatig gevormd).

178 Naumachie—Neologie.

- Naumachie**, v. (...ën), scheepsstrijd; (inz.) spiegelgevecht te water.
- Naumascoop**, v. (...open), scheepsverrekijker.
- Nauséeus**, bn. walgelijk, afkeer verwekkende.
- Nautlek**, v. scheepswezen, zeevaartkunde.
- Nautilus**, m. zekere schelpvisch.
- Nautisch**, bn. scheeps..., zeevaart...
- Navaal**, bn. scheeps..., scheepvaart...
- Navette**, v. (-n), indiaansch schepje.
- Navigabel**, bn. bevaarbaar, zeilbaar.
- Navigatie**, v. scheep-, zeevaart; (ook) stuurmanskunst; —akte of akte van —, engelsche scheepvaartwet (van Cromwell); —school, school voor de zeevaart.
- Nazareërs, Nazarenen**, m. mv. naam der eerste christenen (hun door hunne tegenstanders gegeven); naam eener joodsch-christelijke natie in Palestina; **de Nazareër**, Christus.
- Nebulens**, bn. nevelachtig, mistig; (fig) gemelijk.
- Necessaire**, v. reiskistje, reistasch.
- Necessitelt**, v. noodzakelijkheid.
- Necrologie**, v. levensbeschrijving van eenen overledene; (ook) lijst van afgestorvenen.
- Necroloog**, m. (...ogen), levensbeschrijver van overledenen.
- Necromantie**, v. geestenbezwinging, geestenbanning.
- Nec plus ultra**, door niets overtroffen.
- Nectar, Nektar**, m. (fab) godendrank, (fig.) uitgezochte fijne drank.
- Negatie**, v. (...ën), ontkenning, loochening.
- Negatief**, bn. ontkenkend; —recht, recht om te vorderen dat een ander iets onderga of lijde.
- Negeeren**, bw. gel., ontkennen, loochenen.
- Neglectie**, verzuim, verwaarloozing.
- Negligé**, o. huisgewaad, nacht-, ochtendkleed.
- Negligeeren**, bw. gel., verzuimen, verwaarloozen, veronachtzamen.
- Negotiabel**, bn. verhandelbaar, omzetbaar.
- Negotiant**, m. (-en), handelaar.
- Negotiatie**, v. (...ën), handelsbedrag; het verhandelen van een nog niet verschenen wissel; geldleening; diplomatieke onderhandeling.
- Negotie**, v, gmv. handel, koopmanschap; handelsverkeer; **met — gaan**, rondventen aan de huizen.
- Negotieeren**, bw. gel., onderhandelen; handeldrijven; tot stand brengen, bewerken; verkoopen, disconteeren (eenen wissel).
- Nemolth**, m. zekere steensoort.
- Nemesis**, v. (fab.) godin der wraak; (fig.) wrekende gerechtigheid.
- Neocomien**, o. zekere delfstof.
- Neoloog**, m. (...ogen), invoerder -, voorstander van nieuwigheden (inz. nieuwe woorden). [woorden].
- Neologie**, v. gmv. invoering van nieuwigheden (inz. nieuwe

- Neophiet**, m. (-en), nieuweling, nieuw-bekeerde.
- Neorama**, o. vereeniging van het panorama met het diorama.
- Nepersaansche staafjes**, o. mv. zeker werktuig om het vermenigvuldigen gemakkelijk te maken; (oudt.) logarithmen.
- Nephelien**, o. zekere steensoort.
- Nephriet**, nephritische jade, zekere steensoort.
- Nepotismus**, o. gm. neefschap, bloedverwantschap; (fig.) begunstiging van nabestaanden, familiegeest.
- Nertelologie**, v. leer -, kennis der ouderaardsche lichamen.
- Nerveus**, bn. zenuwachtig; gespierd; de zenuwen betreffend.
- Nesologie**, v. kennis der eilanden. (fende.)
- Nestor**, m. (fig.) schrander -, eerwaardig grijsaard; oudste; **de — der geleerden**.
- Netto**, bijw. zuiver, na aftrek der tarra, - van alles; schoon.
- Nevé**, m. sneeuwmassa in Zwitserland.
- Newgate**, naam der groote strafgevangenis te Londen.
- Niabel**, bn. loochenbaar, te ontkennen.
- Niaiserie**, v. (...ën), onnoozelheid, domme streek.
- Nicanas**, o. soort geweven stof.
- Nicotiana**, v. tabak, tabakspant.
- Nicotine**, v. zeker aftreksel van tabak (sterk vergif).
- Nigromantie**, **Nigromancie**, v. gm. zwarte kunst, **Nihil**, bijw. niets. (tooverij.)
- Nihilismus**, o. het loochenen van het bestaande.
- Nimbus**, m. stralenkroon, lichtkrans, glorie (om het hoofd der heiligen); (fig.) glans, luister; regenwolk.
- Niobium**, o. zeker metaal.
- Nischar**, **Iftihair**, orde van den roem (ridderorde in Tunis).
- Nissan**, m. 7e maand van den israëliet. kerkelijken kalender.
- Niveau**, o. waterpas.
- Nivelleeren**, bw. gel., waterpas maken, waterpassen; met het waterpas afmeten, gelijk maken.
- Nix**, v. (-en), zeker waterspook.
- Nizam**, m. vorstentitel in Voor-Indië.
- Nobel**, bn. (-er, -st), edel; fijn, edelaardig; voornaam.
- Nobel**, m. oud engelsch muntstuk.
- Nobill**, m. mv. de edelen, de adel.
- Nobilitet**, v. gm. edelheid, beroemdheid; adel.
- Nobility**, v. de (engelsche) adel.
- Noblesse**, v. adeldom, adelstand; (fig.) voorname stand; de aanzienlijken. [tuig].
- Nocturlabium**, o. (...ia), (zeew.) nachtwijzer, (zeker werktuig).
- Nomaden**, m. mv. herdersvolken, rondzwerfende volken.
- Nomadisch**, bn. rondtrekkend, zonder vast verblijf.
- Nomadiseeren**, ow. gel., een zwervend leven leiden, rondtrekken.
- Nomenclatuur**, v. gm. leer van de beschrijving en de benoeming der voorwerpen uit het rijk der natuur.
- Nomenclatuur**, (...uren), naamlijst, naamregister.
- Nominaal**, bn. den naam betreffende, naar den naam; **nominaal waarde**, waarde van eene schuldbekeentenis

(of ander geldwaardig papier) zooals zij bij de uitgifte is vastgesteld.

Nominatie, v. (...ën), benoeming, benoemingsrecht; voordracht van personen om er eene keuze uit te doen (ter benoeming tot eenige betrekking); **op de — staan**, voorgedragen zijn.

Nominator, m. (-en), benoemer; (rek.) noemer (eener **Nomineeren**, bw. gel., benoemen. [breuk].

Nonactiviteit, v. **officier op —**, niet in werkelijke dienst en onder genot van minder soldij.

Nonchalance, v. nalatigheid, achteloosheid.

Nonchalant, bn. (-er, -st), achteloos.

Nonconformisten, m. mv. afgescheidenen van de staatskerk in Engeland.

Noninterventie, v. het niet tusschenbeide treden.

None, v. (muz.) de negende toon.

Non-ens, o. onding; iets wat niet bestaat of bestaan kan.

Nonius, m. zeker astronomisch werktuig.

Nonpareille, v. zeer kleine (druk) lettersoort.

Non plus ultra, het onovertreffelijke, het toppunt, de

Nonsens, onzin, wartaal, zotteklap. (kroon.

Non-sunt, m. ontmande, gelubde.

Nonvaleur, m. oninvorderbare schuld, -post (van iem. die niet bij machte is [inz. de belasting] te betalen).

Noria, v. zeker toestel (in fabrieken)

Norium, o. zeker metaal.

Norm, **Norma**, v. regel, voorschrift.

Normaal, bn. overeenkomstig het voorschrift, naar den regel; rechtlijnig; **in normalen** (behoorlijken, gewonen) **toestand**; — **school** (voor onderwijzers).

Normaliteit, v. behoorlijke toestand, toestand van iets waaraan niets ontbreekt.

Normaliteit, v. de loodlijn.

Nota, v. (-as), noot, teeken, aanmerking; kleine rekening (van geleverde goederen); — **bene (N.B.)**.

Notabel, bn. merkwaardig, aanzienlijk, voornaam; **de — en**, de aanzienlijken, de voornaamste burgers.

Notam, ad — nemen, iets in het geheugen houden, het voor **Notariaat**, o. notarisambt. (gezegd houden.

Notariëel, bn. en bijw. **eene notariëele akte**, akte opgemaakt of verleden ten overstaan van eenen notaris.

Notaris, m. (-sen), openbare ambtenaar (die zekere gerechtelijke handelingen verricht).

Noteeren, bw. gel., aan- opteekenen. boeken; aanmerken.

Notie, v. begrip, denkbeeld: **hij heeft er geen — van**.

Notificatie, v. bekendmaking, aankondiging; **voor —** (kennisgeving) **aannemen**.

Notificeeren, **Notifiëeren**, bw. gel., bekend maken, aankondigen, beteekenen, kond doen, ter kennis brengen.

Notitie, v. (...ën), kennis; aanteekening; opgave; bericht, lijst; — **van iets nemen**, kennis nemen van iets, op iets letten.

- Notorisch, Notoir**, bn. openbaar, wereldkundig; algemeen bekend.
- Notoriteit, Notoriëteit**, v. algemeene bekendheid; **akte van** —. (wind.)
- Notos**, m. onstuimige wind: (inz.) zuiden- of zuidwesten-
- Notre-Dame**, Onze Lieve Vrouw, de maagd Maria; **de** — (grootste kathedraal) **te Parijs**.
- Nouveautés**, v. mv. nieuwigheden, voorwerpen van weelde, mode, smaak.
- Nouvelle**, v. nieuwigheid, nieuwsbericht.
- Nouvelist**, m. (-en), dagbladschrijver; nieuwsverteller.
- Novelle**, v. (-s), klein romantisch verhaal.
- Novellist**, m. (-en), schrijver van kleine vertellingen.
- Novemole**, v. (muz.) negen te zamen getrokken nooten.
- Novice**, m. en v. (-n), nieuweling, proefleerling; die een proefjaar in een klooster doorbrengt.
- Noviciaat**, o. proefjaar, proeftijd; leerlingschap.
- Nuance**, v. (-s), schaduwing, schaduwverdeeling, kleurspeeling, tint, schakeering.
- Nuanceeren**, b w. gel., beschaduwen, schakeeren.
- Nuditeit**, v. naaktheid, het ontbloot zijn.
- Numerair**, bn. naar het getal; — **e waarde**, omloopwaarde eener munt.
- Numerair**, o. gemunt geld. (tellen.)
- Numereeren**, bw. gel., met cijfers teekenen, nummeren.
- Numeri**, o. boek der getallen, het vierde boek van Mozes.
- Numeriek**, door getallen uit te drukken; — **e waarde**, getalwaarde, waarde volgens getallen.
- Numero**, o. nommer.
- Numeroteeren**, bw. gel., benummeren, met cijfers teekenen.
- Nuismatiek**, v. munt-, penningkunde.
- Nummuliten**, m. mv. zekere uitgestorven diersoort.
- Nunciatie**, aanzegging, aankondiging; aanklacht.
- Nuncius, Nuntius**, m. (-sen), afgevaardigde-, vertegenwoordiger van den paus in het buitenland.
- Nuptiaal**, bn. de bruiloft betreffende.

O.

- Oase**, v. (-n), vruchtbare streek in eene zandwoestijn.
- Obduceeren**, bw gel., lijken openen, - schouwen.
- Obductie**, v. (...ën), gerechtelijke lijkschouwing.
- Obediente**, v. gmv. gehoorzaamheid, dienstplicht (inz. in kloosters); kloosterlijke geleibrief voor reizende ordesgeestelijken.
- Obediëeren**, ow. gel., gehoorzamen; ordelijk zijn. (naald.)
- Obelisk**, v. (-en), spitse zuil, vierzijdige hooge zuil; pronk-

- Object**, o. (-en), voorwerp, onderwerp, punt van behande-
Objectie, v. (...ën), tegenwerping, tegenspraak. (ling.)
Objectief, bn. (...ver, -st), van buiten waargenomen, werkelijk bestaande, voorwerpelijik; (van iets) dat voor ons een voorwerp van beschouwing is of worden kan; **de objectieve waarheid**, de natuur en de aard der zaak.
Objectiviteit, v. gmv. voorwerpelijikheid; uiterlijikheid, gesteldheid eener buiten ons liggende zaak.
Oblaat, o. ouwel; gewijd avondmaalsbrood.
Oble, v. zeer dun gebak.
Obligaat, o. (muz.) hoofdstemming.
Obligat, bn. en bijw. alleenziggende, -spelende.
Obligatie, v. (...ën), verplichting; schuldbekentenis, effect, fonds, rentebrief, staatsschuldbrief.
Obligatoir, **Obligatorisch**, bn. verplichtend, als verplichting.
Obligant, bn. verplichtend, dienstvaardig, beleefd.
Obligeeeren, bw. gel., eene dienst bewijzen; verpiichten; noodzaken.
Obliquiteit, v. scheefheid; (fig.) arglistigheit.
Obliteratie, v. (...ër), doorstrijking, doorhaling; vernietiging; het uitwisschen.
Oblivieus, bn. vergeetachtig.
Obolus, **Obool**, m. oud-grieksche pasmunt; penning.
Obsceen, bn. (...ener, -st), oneerbaar, schandelijik, ontuchtig.
Obscurant, m. (-en), duisterling, domper, vijand van beschaving en verlichting.
Obscurantisme, **Obscurantismus**, o. leer -, stelsel van onderdrukking der beschaving en verlichting.
Obscuriteit, o. duisterheit, onverstaanbaarheid.
Obscuur, bn. donker, (fig.) onbekend, niet beroemd.
Obsedeeren, bw. gel., bestormen (met verzoeken, aanvragen), lastig vallen; nauwkeurig leiten op iemands handelingen.
Obsequieus, bn. overdreven heffelijik, overgedienstig.
Observantie, v. (...ën), gebruik, doorgaande regel.
Observatie, v. (...ën), waarneming; bespieding.
Observatorium, o. (...ia), sterretoren, sterrewacht.
Observeeren, bw. gel., gadeslaan, bespieden, waarnemen; in acht nemen, naleven (wetten, bepalingen enz.).
Obsidiaan, o. lava-glas, indisch agaat (zeker gesteente).
Obsignatie, v. (...ën), verzegeling, gerechtelijike inbeslag-neming.
Obstacle, m. (-s), hindernis, hinderpaal, belemmering, tegenstand.
Obsteeren, ow. gel., tegenstaan, hinderlijik zijn.
Obstetrisch, bn. verloskundig, vroedkundig.
Obstinaat, bn. hardnekkig, halsstarrig.
Obstructie, v. (...ën), verhingering; verstopping, hardlijvigheit.
Obstrueeren, bw. gel., belemmeren, hinderpalen in den weg leggen; verstoppem, hardlijvig maken.

- Obtineeren**, bw. gel., verkrijgen, erlangen.
- Occasie**, v. (...ën), gelegenheid, geschikte tijd; **bij** — of **occasionneel**, bijw. bij gelegenheid, ter gelegener tijd.
- Occident**, o. het ondergaan der zon, het westen, avondland.
- Occult**, bn. verborgen, geheim, heimelijk.
- Occupatie**, v. (...ën), inbezitneming, bezetting; bezigheid.
- Occupeeren**, bw. gel., bezit nemen (van), innemen; bezetten; bezig houden.
- Ochlocratie**, v. gmv. regeering van het gepeupel.
- Octaaf**, o. (muz.) achtste toon na den grondtoon; omvang van acht toonen; achtste gedeelte, $\frac{1}{8}$.
- Octaëdrum**, o. regelmatig lichaam door acht gelijkzijdige driehoeken begrensd.
- Octant**, m. (-en), werktuig om hoogten en afstanden te berekenen, achtste cirkel; (ook) zeker sterrebeeld.
- Octavo**, o. boekformaat van 8 bladen of 16 bladz. per vel.
- Octodecimo**, o. boekformaat van 18 bladen of 36 bladzijden per vel.
- Octogonaal**, bn. achthoekig.
- Octrool**, o. handelsvrijheid, uitsluitend handelsrecht; vergunning tot het uitoeienen van zeker bedrijf of tot het vervaardigen en verkoopen van zeker uitgevonden werktuig enz.; brevet van uitvinding; brief van vergunning (door de regeering afgegeven tot het oprichten van eene maatschappij enz.); belasting op voorwerpen van verbruik, accijns.
- Octrooieren of Octroyeeren**, bw. gel., zoodanig recht verleenen; **eene geoctrooleerde maatschappij**; **eene grondwet** —, deze schenken, uitvaardigen (door den vorst des lands, zonder medewerking der wetgevende macht).
- Oculair**, bn. oogenschijnlijk; het oog betreffende; — **e inspectie**, oogenschouw.
- Oculatie**, v. zekere wijze van enten.
- Oculeeren**, bw. gel., enten door middel van een bot.
- Oculist**, m. (-en), oogarts, oogheekundige, oogmeester.
- Odalsken**, v. mv. slavinnen van den sultan; vrouwen in den harem.
- Ode**, v. (-n), verheven dichtstuk, lierdicht.
- Odeon, Odeum**, o. zang- en leerzaal; verzameling lier-
- Odeur**, v. geur, reuk. (dichten).
- Odeurs**, mv. welriekende zaken, parfumeriën.
- Odieu**, bn. (...zer, -st), hatelijk, onuitstaanbaar; ergerlijk.
- Odometer**, m. (-s), weg-, schredenmeter (werktuig).
- Odoraat, Odorant**, bn. welriekend, geurig.
- Oeconoom**, m. (...omen), landhuishoudkundige, wetenschappelijke landbouwer.
- Oeconomie**, v. zie **Economie** enz.
- Oedipus**, m. (fig.) iem. die gelukkig of bedreven is in het oplossen van raadsels; scherpzinnig -, helderziend man.
- Offensie**, v. (...ën), belediging, aanval.
- Offensief**, v. (...ver, -st), beledigend, aanvallend; **een of- en defensief** (aanvallend en verdedigend) **verbond**.

- Offerte**, v. (-n), aanbod, aanbidding, voorstel.
- Officiant**, m. (-en), dienstd. persoon, ambtenaar, beampte.
- Officie**, o. (...ën), ambt, betrekking, post, dienst, ambtsvervulling.
- Officiëel**, bn. en bijw. van ambtswege; (fig.) geloofwaard, echt; — **blad**, het orgaan der regeering, staatscourant.
- Officieus**, bn. gediensig, bereidwillig; wellevend; **een** — (half officiëel) **blad**; **dit is mij** — (niet rechtstreeks, niet in behoorlijken vorm) **medegedeeld, gevraagd enz.**
- Officina**, v. (as), werkplaats, fabriek (inz. apotheek, boekdrukkerij).
- Officinaal**, mv. apothekerswaren.
- Officinaal, Officineel**, bn. in de apotheek voorhanden; geneeskrachtig.
- Officio (ex)**, bijw. van ambtswege, ambtshalve.
- Offreeren**, bw. gel., aanbieden; een voorslag doen; opdragen; offeren.
- Oleïne**, v. (scheik) olievat.
- Oligarchie**, v. regeering van weinigen.
- Oligoklas**, o. soort veldspath.
- Oligochronisch**, bn. kortstondig, vluchtig.
- Oligochronometer**, m. (-s), toestel om zeer kleine tijddeelen te meten.
- Olim**, bijw. voorheen, voormaals, eertijds.
- Olla podrida**, o. mengelmoes, allerlei, poespas.
- Ombreeren**, bw. gel., beschaduwten, verdenkenen, verkleinen.
- Ombregeus**, bn. schuw, vreesachtig; ergdenkend, argwanend.
- Ombrella**, v. (-as), zonnescerm, parasol.
- Ombrometer**, m. (-s), regenmeter (toestel).
- Omelet**, v. (-ten), eierkoek, eierstruif, pannekoek.
- Omen**, o. voorteeken.
- Omineus**, bn. onheilspellend.
- Omissie**, v. (...ën), uitlating, verzuim, iets dat vergeten is.
- Omitteeren**, bw. gel., vergeten, uit-, weglaten, overslaan.
- Omnibus**, m. (-sen), soort rijtuig (inz. voor het vervoer van en naar bepaalde plaatsen).
- Omnipotentie**, v. alvermogen, almacht.
- Onager**, m. (-s), wilde ezel.
- Onanie**, v. zelfbevlekking.
- Onanist**, m. (-en), zelfbevlekker.
- Ondatra**, m. zeker noord-amerik. knaagdier.
- Ondulatie**, v. (...ën), golving, golfswijze beweging.
- Onera**, mv. lasten.
- Onereren**, bw. gel., bezwaren.
- Onerous**, bn. drukkend; lastig, bezwarend; **een** — **kontraakt**.
- Ontologie**, v. gmv. leer van de eigenschappen der dingen; leer der onderwerpen van het menschelijk denkvermogen.
- Ontostatica**, v. gmv. evenwichtslaar.
- Oölogie**, v. gmv. leer der vogeleiereen en vogelnesten.

Oözo
Oper
waar
zang
Opér
(inz.)
bewe
Oper
Oper
Oper
zeken
Ophi
Ophi
Ophi
Opht
Opht
Opht
Opla
reid)
Opi
zaam
Opi
voel
Opi
Ophi
Opiu
het
Opo
Ope
(ook
Ope
(red
Ope
schil
Ope
Ope
ene
ring
van
Ope
Ope
Ope
Ope
Ope
mo
distr
Opti
vo
jaar
Opti
Opti
Opti

- Oözoön**, o. (-en), eidier, eivormig oorspronkelijk diertje.
- Opera**, m. en v. (-as), zangspel met muziek; schouwburg waar opera's vertoond worden; — **buffa**, kluchtspel met zang; — **seria**, ernstige -, groote opera.
- Opératie**, v. (...ën), verrichting; onderneming; handeling; (inz.) financiële onderneming; (heelk.) kunstbewerking; beweging van het leger of de vloot
- Operateur**, (-s), heelmeester die operatiën verricht.
- Opereeren**, bw. gel., werken, bewerken; (heelk.) snijden.
- Operment of Aurlpigment**, o. goudgeel, koningsgeel, zekere verfstof.
- Ophiolithen**, m. mv. slangen-versteenselen.
- Ophiologie**, v. leer en beschrijving der slangen.
- Ophir**, o. het goudland (bij de ouden).
- Ophthalmie**, v. oogziekte, uitwendige oogontsteking.
- Ophthalmologie**, v. gmv. leer der oogen.
- Ophthalmoscopium**, o. oogspiegel
- Oplaat**, o. slaapmiddel, pijnstillend middel (met opium bereid); tandpoeder.
- Opinater**, bn. en bijw. stijfhoofdig, hardnekkig, onbuigzaam, koppig.
- Opineeren**, ow. gel., stemmen, zijne meening -, zijn gevoelen uiten.
- Opinie**, v. (...ën), meening, gevoelen; **de publieke** —.
- Ophlophang**, m. (...agen), opium-eter, amfloenschuiver.
- Opium**, o. heulsap, amfloen (zeker zinverdoovend kruid in het Oosten).
- Opodeldoch**, o. zeker geneesmiddel voor uitwendig gebruik.
- Opponent**, m. (-en), tegenpartij, tegenspreker, bestrijder; (ook redenaar).
- Opponeeren**, bw. gel., tegenstreven, zich verzetten; (redeneeren), bestrijden.
- Opportuniteit**, v. gmv. geschikte tijd, - gelegenheid, geschikt oogenblik.
- Opposant**, m. (-en), zie **Opponent**.
- Oppositie**, v. tegenstand; tegenpartij; (fig.) **de** — (in eene wetgevende vergadering), leden die tegen de regeringspartij stemmen; **een** — **blad**, dagblad dat de belangen van die partij bevorderlijk is.
- Oppresse**, v. (...ën), onderdrukking.
- Opprimeeren**, bw. gel., onderdrukken.
- Opprobatie**, v. (...ën), beschimping, hoon, blaam.
- Opprobeeren**, bw. gel., afkeuren.
- Opteeren**, bw. gel., kiezen; **deze afgevaardigde moet** —, hij moet verklaren welk der twee of meer kiesdistricten waar hij is gekozen hij wil vertegenwoordigen.
- Optie**, v. vrije keus; **wij heb en dit huis gehuurd voor twee jaren en een jaar in** —, wat het derde jaar betreft staat het aan ons al of niet te blijven.
- Optica**, **Optiek**, v. gezichtkunde.
- Opticus**, m. (...ci), gezichtkundige.
- Optimaten**, m. mv. voornaamsten, aanzienlijksten.

- Optimatie**, v. regeering der edelen.
- Optimismus**, o. het beschouwen van alle dingen van eene goede zijde.
- Optimist**, m. (-en), belijder van de leer dat alles goed is, iem. die alles van de goede zijde beschouwt.
- Optisch**, bn. gezichtkundig, tot de leer van het zien behoorende; — **bedrog**, oogbedrog, gezichtbedrog (door de breking of de terugkaatsing der lichtstralen ontstaande).
- Optometer**, **Opslometer**, m. (-s), werktuig om de grenzen van den afstand van duidelijk zien bij verschillende oogen te bepalen.
- Opulent**, bn. (-er, -st), zeer rijk en vermogend.
- Opulentie**, v. gmv. groote rijkdom, aanzienlijk vermogen.
- Ora et labora**, bid en werk.
- Oraal**, bn. mondeling, woordelijk.
- Orageus**, bn. onstuimig, stormachtig, woelig.
- Orakel**, o. (-en, -s), godspraak, raadselachtig antwoord der priesters in naam van de goden; plaats waar de orakels werden gegeven; (fig.) zeer wijze man of vrouw; **het deltsch** —, Hugo de Groot.
- Orang-oetang**, m. (-s), oost-indisch boschmensch, soort **Orangeade**, v. oranjewater. (aap.
- Oratie**, v. (...ën), verhandeling, reedevoering, aanspraak.
- Oratorisch**, bn. redekunstig; — **e wending**, zeker figuur in den stijl.
- Oratorium**, o. (...ia), feestelijk zangstuk; bidvertrek.
- Ordaliën**, o. mv. godsoordeelen; vuur-, waterproeven (in de middeleeuwen).
- Order**, v. (-s), bevel, last, lastgeving; gebod; † consigne; **eene dagorder**, aan het leger; (koopv.) **voor mij aan den Heer N.N. of** — (of aan dengene die hem vervangt).
- Ordinaal**, bn. en bijw. gewoon, gebruikelijk, alledaagsch; gemeen, gering, niet fijn.
- Ordinaris**, v. (-sen), open tafel, gaerkeuken, portionstafel.
- Ordinaten**, v. mv. (wisk.) zekere rechte lijnen. (ambt.
- Ordinatie**, v. (...ën), inwijding tot het priester- of predik-
- Ordineeren**, bw. gel., tot een geestelijk ambt inwijden.
- Ordonnance**, **Ordonnans** m. (-en), (mil.) officier of onderofficier die bevelen van eenen hoofdofficier overbrengt; (ook) zekere betrekking ten hove aan de persoonlijke dienst van den vorst enz. verbonden.
- Ordonnantie**, (...ën), verordening, voorschrift; bevelschrift; dienstwacht van officieren; (gen) recept, voorschrift; (teek., beeldh. enz.) opvatting, schikking; aanwijzing tot betaling op eenen lands- of gemeente-ontvanger.
- Ordonneeren**, bw. gel., gelasten, bevelen, gebieden, verordenen; schicken.
- Oremus**, laat ons bidden; (fig.) **het is daar** —, het is daar jammerlijk of naar gesteld; **hij is** —, dronken.
- Orgaan**, o. (...anen), werktuig (inz. van het dierlijk lichaam); zintuig; hulpmiddel; persoon of dagblad enz. waarvan

men
meen
Orga
Orga
voorz
org
geste
reg
van
Orga
stelli
Orga
same
Orga
same
Orga
Orga
zuur
Orga
Orga
tuig
Orga
tuur
Orga
licha
Orga
Orga
Orga
Orga
hunn
Orga
Orga
twee
Orga
Orga
Orië
Orië
Orië
Orië
Orië
rich
ting
eene
toes
Orië
Orië
(fig.)
Orië
aar
Orië
wel
pen
rar

men zich bedient ter openbaarmaking of verspreiding van meeningen enz.; tolk.

Organdien, o. zekere geweven stof.

Organiek, Organisch, bn. met organen of werktuigen voorzien, bewerktuigd; tot de organen behoorend; **een organisch gebrek**, een gebrek dat in den bouw of het gestel van het lichaam zit; **een organiek besluit of reglement**, dat de grondslag of het punt van uitgang is van andere verordeningen.

Organisatie, v. (...ën), bewerktuiging; inrichting, samenstelling, regeling.

Organiseeren, bw. gel., met organen voorzien; inrichten, samenstellen; regelen.

Organismus, Organisme, o. gmv. organische bouw, samenhang der deelen van een geheel; inwendig samenstel.

Organist, m. (-en), orgelist, orgelspeler.

Organogenen, o. mv. zekere grondstoffen (water-, stik-, zuur- en koolstof).

Organogenia, v. gmv. leer van de vorming der organen.

Organognosis, v. het herkennen -, de kennis der bewerkteugde lichamen.

Organographie, v. beschrijving van de bewerkteugde natuur; plantenontleedkunde.

Organologie, v. leer van de werktuigen des levenden lichaams en hunne verrichtingen; instrumentenleer.

Organomie, v. leer der wetten van het bewerkteugde leven.

Organoplastiek, v. gmv. vorming van de organen.

Organoscopie, v. gmv. onderzoek der organen.

Organotaxie, v. gmv. rangschikking der schepselen naar hunne organen. (leven.)

Organozoönomie, v. gmv. leer der wetten van het dierlijk

Organinzijde, v. gmv. kettingzijde, getwijnde of getweerde zijde (dienende tot schering der meeste zijden stoffen).

Orgende, v. gmv. gerstedrank; amandelmelk.

Orglën, v. mv. drinkgelagen, nachtelijke zwelgpartijen.

Oriënt, o. gmv. het oosten; (fig.) morgen; het morgenland.

Oriëntaal, bn. oostersch.

Oriëntalist, m. (-en), kenner van oostersche talen.

Oriënteeren (zich), ww. gel., naar het oosten zich richten; de hoofdstreken en de daarvan afhangende richtingen bepalen; (fig.) zich met de ligging en den toestand eener plaats bekend maken; zich wennen in een nieuwen toestand.

Oriflamme, v. (eert.) rijksvaan, banier (der Franschen).

Originaliteit, v. gmv. oorspronkelijkheid; eigenaardigheid; (fig.) vreemdsoortigheid.

Orglueel, bn. en bijw. (...eler, -st), oorspronkelijk; eigenaardig; aangeboren; (fig.) zonderling.

Origineel, o. (...elen), oorspronkelijk -, eerste stuk (drukwerk, schrift, schilderij, teekening enz.); (fig.) zelschepende geest; (fig.) zonderlinge, vreemdsoortig mensch, rare snaak.

- Ostensibel, Ostensief**, bn. aanschouwelijk, handtastelijk; pralend, pronkend.
- Ostentatie**, v. praalzucht, het vertoon maken.
- Ostenteeren**, ow. gel., ten toon stellen, vertoon maken.
- Ostheolith**, m. (-en), beenversteening. (pralen.)
- Osteologie**, v. gmv. leer der beenderen.
- Osteria**, v. herberg, logement (in Italië).
- Ostraciten**, m. mv. oesterversteeningen.
- Ostracismus**, o (oudh.) schervengericht (wijze van verbanning bij de Atheners); (fig.) het streng weren (van iets of iemand).
- Otacustiek**, v. gmv. kunst om den gehoorzin te versterken.
- Otalgie**, v. oorpijn.
- Otographie**, v. beschrijving van het oor.
- Otographoon**, m. (...onen), werktuig ten gebruike van hardhoorende menschen, horentje
- Otocoop**, v. (...open), oorspiegel, corkijker, werktuig tot onderzoeking van het gehoor.
- Ottomane**, v. (-s), turksch rustbed, lage sofa.
- Ottomaansch**, bn. turksch; **de —e Staat**, het turksche keizerrijk.
- Outrage**, v. (-n), zeer grove belediging.
- Outrageant, Outrageus**, bn. smadelijk, honend, beledigend
- Outreeren**, bw. gel., overdrijven; tot het uiterste brengen.
- Ouverture**, v. (-s), opening, aanvang; (muz.) inleiding.
- Ovaal**, bn. (...aler, -st), eivormig, langwerpig rond
- Ovarisme**, o. gmv. theorie volgens welke alle bewerkte lichamen uit het ei komen.
- Ovarium**, o. (...ia), eierstok, vruchtbeginsel.
- Ovatie**, v. (...ën), (rom. gesch.) zegevierende intocht (op mindere schaal dan een triomf); eerbewijs; hulde.
- Oxaalzuur**, o. (scheik.) zuringzuur.
- Oxaciden**, o. mv. (scheik.) zuurstofzuur.
- Oxycraat**, o. (...aten), mengsel van azijn en water.
- Oxydatie, Oxygenatie**, v. (...ën), (scheik.) verzuring, verkalking, verbinding van eenig lichaam met zuurstof.
- Oxyde, Oxydule**, o. zuurstofverbinding, metaalkalk.
- Oxydeeren**, ow. gel. met zuurstof verbinden.
- Oxygenium**, o. zuurstof.
- Oxygoon**, bn. scherphoekig.
- Oxygoon**, m. spitshoek.
- Oxymel**, o. honigazijn, azijnmeede.
- Oxymeter**, m. (-s), zuurmeter (werktuig).
- Oxyopie**, v. het scherpzien; (ook) ziekelijk verhoogd gezichtsvermogen.
- Oxysaccharum**, m. azijnsuiker.
- Ozon**, o. zekere gasvormige stof.

- Palank**, v. (-en), verschansing (in Turkije).
Palackijn, v. (-en), draagstoel (in Azië).
Palatine, v. (-n), pelz-, halskraag, manteltje.
Palatijn, m. paltsgraaf.
Palatinaat, o. gmv. de Paltz; paltsgraafschap.
Palereen, bw. gel., opschikken, versieren.
Paleo..., zie **Palaeo...**
Paletot, m. (-s), korte overjas (met zakken op zijde).
Pali, v. heilige taal van den Ganges.
Palkaar, m. (...aren), nieuw-grieksch soldaat.
Palingenesis, v. wedergeboorte.
Palinodie, v. herhaling (van een refrein); (fig.) herroeping van eene lasterlijke aantijging.
Palmuur, m. (...uren), (dicht.) stuurman.
Palissade, v. (-n), paalwerk.
Palissadeeren, bw. gel., met paalwerk om- of afsluiten, omringen.
Palissadeering, v. het palissadeeren; paalwerk.
Palissander, **Palixander**, o. gmv. zekere fijne houtsoort; purperhout.
Paljas, m. (-sen), hansworst, potsenmaker; clown.
Palliatief, o. (...ven), verzachtend geneesmiddel; tijdel. hulp.
Pallieeren, bw. gel., verzachten; vergoelijken, bemantelen.
Pallium, o. (-s), (r. k.) priestermantel.
Palle, v. (-n), zeker amerikaansch vaartuig.
Paloa, (-as), oost-indisch vaartuig.
Palmchristi, v. kruisboom, wonderboom.
Palmaciten, m. mv. versteende palmtronken.
Palmatus, bn. (plant.) handvormig.
Palpabel, bn. en bijw. (-er, -st), voel-, tastbaar (van bewijzen); zonneklaar.
Palpitatie, v. (...ën), hartklopping, pols-, aderslag.
Palpiteren, ow. gel., kloppen, jagen (van den pols of het hart) van angst of aandoening.
Pampas, v. mv. grasvlakte, prairie (in Zuid-Amerika).
Pamf(ol)et, o. (-ten), schotschrift; blauwboekje; (oudt. vlugschrift).
Pamphlettist, m. (-en), schotschriftschrijver, lasteraar in geschriften.
Pampera, v. (zeew.) snel opkomende wind op de zuid-amerikaansche kust.
Panacea, v. mv. algemeene geneesmiddelen.
Panache, v. (-n), vederbos, helmboos.
Pancarte, v. bordpapieren omslag; groote uitslaande lijst van artikelen.
Panchrestum, o. (-s), algemeen geneesmiddel.
Pancratiesie, o. alleenbezit, alleenmacht.
Pancratium, o. werkt. tot verklaring v. krachtsinspanning.
Pandekten, v. mv. verzameling van werken over het oud-romeinsche recht, wet van keizer Justinianus.
Pandemisch, bn. algemeen (van ziekten).
Pandoer, m. (-en), hongaarsche voetsoldaat.

- Pandoeren**, ow. gel., zeker kaartspel spelen; **het** —, dit kaartspel.
- Pandora**, v. (fab.) meisje dat naar den hemel werd gevoerd; naam eener planeet; **de doos van —**, doos die alle kwalen en rampen bevatte, welke door Pandora tegen Jupiters bevel werd geopend.
- Panegyricus**, m. **Panegyriek**, v. (-en), lofrede, lofdicht.
- Panelle**, v. gele ruwe suiker in schijfvormige stukken.
- Panharmonicon**, o. (-s), zek. samengesteld blaasinstrument.
- Panhellenion**, m. (-s), opperste staatsraad in Nieuw-Griekenland.
- Paniek**, v. gmv. algemeene angst; **er heerschte he-den eene — aan de beurs** (inz. van een fondsenhandel), ieder zocht te verkoopen.
- Panisch**, bn. vreeswekkend; **—e schrik**, algemeene doch ongegronde angst (inz. onder een vechtend leger).
- Pankong**, v. (-en), chineesch vaarttuig.
- Pankratisch**, bn. zeer krachtig; **een** — (zeer sterk ver-grootend) **mikroskoop**.
- Panorama**, o. (-as), algezicht, voorstelling (eener stad enz.) in eene ronde tent, in welke midden zich de beschouwer bevindt. *
- Panslavismus**, o. gmv. zucht of poging van alle slavonische volken (het noorden van Turkije, de Wallachijers, Serviërs, Dalmatiërs, Croaten, Zevenbergers enz.) om zich tot ééne natie te vereenigen.
- Pansophie**, v. gmv. Alwijsheid.
- Pantheïsmus**, o. gmv. algeloof, geloof dat de wereld zelve God is.
- Pantheïst**, m. (-en), aanhanger van het algeloof.
- Pantheon**, o. (-s), tempel (aan alle goden te zamen ge-wijd); eeregebouw voor al de beroemde mannen van een land.
- Pantocratie**, v. gmv. alleenheerschappij; het bestaan van één heerscher over allen.
- Pantograaf**, m. (...afen), teekenaar (zek. kunstmatig werkt.).
- Pantometer**, m. (-s), hoekmeter (werktuig).
- Pantomime**, v. gmv. gebarenspeel (zonder woorden); bal-
- Pantomimiek**, v. gmv. gebarenkunde. (let.
- Pantomimisch**, bn. door gebaren aangeduid.
- Pantomimist**, m. en v. (-en), gebarenspeeler, ...speelster.
- Pantophaag**, bn. met alles zich voedende.
- Pantophaag**, m. veelvraat.
- Panurgie**, v. gmv. arglist.
- Paperassen**, v. mv. oud papier, scheurpapier.
- Papier-mâché**, o. gmv. deeg, ineengewerkte papierstof tot doozen enz.
- Papier sans fin**, o. doorlopend bewerkt papier zonder afscheiding van ramen (inz. tot behangsel dienende).
- Papillotte**, v. (-n), meestal driehoekig papiertje tot het oprollen der haren; **karbonnaden in —n** (die, in papier gewikkeld, worden gebraden); **maak van uw opstel —n**, verscheur het (daar het niet deugt).

Papill
overd
Papill
pot (i
Papy
Papy
Para
Para
exe
den v
Para
Para
Para
in d
Para
Para
de v
Para
Para
Para
Para
Para
reke
Para
Para
won
Para
gen
Para
Para
Para
ged
Para
Para
Para
den
Para
Para
Para
twe
elk
of z
me
Par
Par
kiq
Par
Par
Par
Par
Par

Papillotteeren, bw. gel., in papillotten wikkelen; (fig.) overdreven -, bloemrijk spreken.

Papilaansche pot, m. (nat.) soort hermetisch gesloten pot (naar Papin, den uitvinder, aldus genoemd).

Papyrographie, v. beschrijving van het papier.

Papyrus, m. papierplant.

Paraat, bn. en bijw. dadelijk, onmiddellijk; † **parate executie**, (recht) voltrekking van een vonnis op staanden voet.

Parabel, v. (-s), gelijkenis.

Parabool, v. (wisk.) kegelsnede; brandsnede.

Parabolisch, bn. en bijw. bij wijze van gelijkenis; (wisk.) in de gedaante eener kegelsnede.

Paraboloïde, v. parabolische kegel.

Parabolseeren, ow. gel., door gelijkenissen spreken (op de wijze der oosterlingen).

Paracentisch, bn. ongelijkmiddelpuntig.

Parachute, v. (-s), valscherm (bij luchtballen).

Paraciet, m. (...eten), rader, bemiddelaar in de wijsbe-

Parachromasta, v. kleurenbedrog. [geerte].

Parachronismus, m. (...mi), tijdfout, misslag in de tijdrekenkunde

Paradigma, o. (-as), voorbeeld, toonbeeld.

Paradox, bn. (-er, meest -), **Paradoxaal**, (...aler, -st), wonderspreukig, gezocht, gedwongen.

Paradoxale, v. (-en), wonderspreuk, strijdigheid, gedwongene wijsgeerige stelling.

Paradoxalle, v. gmv. voorstelling van paradoxen.

Paraffine, o. (scheik) zekere wasachtige stof in houtteer.

Parafoudre, m. (-s), bliksemafleider.

Paragraaf, v. (...afen), afdeeling van een geschrift (aangeduid door het teeken §).

Paragrêle, m. (-s), hagelafleider.

Paralpomena, v. bijbelsche kronijkboeken.

Parallax, v. (-en), (sterr) verschilzicht, verschillicht (in den waren en schijnbaren stand eener ster of een gesternte).

Paralactisch, bn. tot de parallax behoorende.

Paralatisch, bn. op de parallel betrekking hebbende.

Parallel, v. (-len), evenwijdte, plaatsing of stand van twee lijnen of vlakken die overal op gelijken afstand van elkander zijn; (aardr) berekening der graden ter noorder- of zuiderbreedte; (fig.) vergelijking; **er is geen — te maken tusschen deze twee personen.**

Parallel, bn. en bijw. evenwijdig.

Parallelepipedum, o. (meetk.) figuur van zes gelijkhoekige zijden.

Parallelogram, o. (-men), langwerpig vierkant of vier-

Paramat, o. zekere gewezen stof. (hoek.)

Paralogiseeren, bw. gel., valsche sluitredenen maken.

Paralyseeren, bw. gel., verlammen, ontzenuwen.

Paralyse, v. (...ën), verlamming; beroerte.

Paralistisch, bn lam, verlamd, eene beroerte nabij,

- Parameter**, m. (-s). (meetk.) constante of onveranderlijke grootheid tot vergelijking van andere dienende (b. v. de Ned. el in onze maten en gewichten).
- Paranoten**, v. mv. braziliaansche kastanjes; kokeleko-noten.
- Paranymf**, **Paranymf**, m. (-en), bruidgeleider, -jonker; speelnoot; candidaatsgeleider (bij eene promotie).
- Parapet**, o. (-ten), o. borstwering.
- Paraphe**, v. (-n). naamtrek, krul.
- Parapheeren**, bw. gel., van de handteekening voorzien, teekenen, merken met den naamtrek.
- Paraphrase**, v. (-n), omschrijving, breede verklaring; (fig) wijldloopigheid.
- Paraphraseeren**, bw. gel., in het breede omschrijven.
- Paraphrast**, m. (-en), omschrijver, kantteekenaar (van klassieke werken).
- Paraplule**, v. (-n), regenscherm.
- Paraset**, m. (-en), pannelikker, smarotser; tafelvriend; woekerplant, insect.
- Parasitisch**, bn. woekerend (van planten of insecten).
- Parasol**, m. (-s), zonnescerm.
- Parastaten**, m. mv. zijpilaren, zijkolommen.
- Paratounerre**, m. (-s), bliksemafleider.
- Paravent**, m. (-s), spaansche wand, windscherm.
- Parcimonie**, v. gmv. knibbelarij, gierigheid, vrekigheid.
- Parceel**, o. (-en), gedeelte, deeltje; zie ook **Perceel**.
- Pardon**, o. gmv. vergiffenis, genade.
- Pardonnez**, tw. vergeef mij!
- Pardonnabel**, bn. vergeeflijk, verschoonbaar.
- Pardonneeren**, bw. gel., vergeven, vergiffenis schenken.
- Paregeereu**, bw. gel., sluiten, vergelijken (rekeningen).
- Parentente**, o. mv. belegsels; belegstukken; optooisels.
- Parentage**, m. gmv. bloedverwantschap, familie.
- Parenteeren**, ow. bw. gel., verwant zijn aan; eene lijkrede houden op.
- Parenthèse**, **Parenthesis**, v. tusschenzin; **bij** —, als inlassching, teksthaakjes, ().
- Parceeren**, bw. gel., sieren, tooien, opsmukken; parade maken; vertoon maken, schitteren; (schermk.) afwenden, keeren.
- Parforce-jacht**, v. (-en), drijfjacht (met brakken).
- Parfum**, m. (-s), heerlijke geur; reukwerk. (spreiden).
- Parfumeeren**, bw. gel., welriekend maken, geur ver-
- Parfumeriën**, v. mv. reukwerken, welriekende waren.
- Parhelium**, o. (sterr) bijzon.
- Pari**, al pari, van gelijke waarde, honderd ten honderd;
de wissel staat —, de koersen wegen elkander op;
de fondsen staan op (al) — (staan op 100 pct.);
boven —, **onder** of **beneden** —.
- Pari**, o. (-s), weddingschap.
- Pariëeren**, bw. gel., wedden.
- Parisch marmer**, o. marmer van het eiland Paros.
- Paria**, m. en v. (-as), uitgestootene, verwoepeling (in Hindostan).

- Parisienne**, v. gmv. volkslied te Parijs gezongen (na de Juli-omwenteling van 1830)
- Pariteit**, v. gmv. (recht.) gelijkheid.
- Paries**, v. wand.
- Parmant**, bn. (-er, -st), prat, fiks.
- Parochie**, v. (...ën), katholieke -, episkopale kerkgemeente; kerspel.
- Parochiaal**, bn. tot eene parochie behoorende.
- Parochiaan**, m. en v. (...anen), bewoner -, bewoonster -, lid eener parochie.
- Paronem**, bn. stamverwant.
- Parool**, o. (...olen), (oerl.) wachtwoord.
- Paroxysmus**, m. hoogste spanning (van pijn, koorts enz.).
- Partageeren**, bw. gel., deelen, verdeelen onder...
- Parterre**, o. (-s), bak, gelijkvloers (in schouwburg- of concertzalen); bloembed.
- Parthenon**, o. (-s), tempel aan Minerva gewijd (op den burg van het oude Athene); (fig.) kunststempel.
- Partiaal**, bn. en bijw. partijdig; deelswijze; — **loten**, soort oostenrijksche loten.
- Partialiteit**, v. gmv. partijdigheid.
- Participant**, m. en v. (-en), deelhebber, deelnemer.
- Participatie**, v. (...ën), deelneming.
- Participeeren**, ow. gel., deelnemen (aan), deelhebben (in).
- Partiël**, bn. en bijw. deelswijze, bij gedeelten.
- Partisan**, m. (-s), partijganzer.
- Partitie**, v. (...ën), in-, verdeling; (ook) partituur.
- Partituur**, v. (...uren), volledig muziekwerk (eener opera enz.).
- Partner**, **Partuur**, m. (-s), medespeler; naast (in het kaartspel); dansgenoot; medehandelaar.
- Parvenu**, m. (-s), nieuweling, opkomeling (uit geringen stand tot aanzien of rijkdom).
- Pasigraphie**, v. gmv. algemeen -, wereldschrift.
- Passage**, v. (-s), over-, doorvaart; — **nemen**, plaats be- stellen (op een schip).
- Passage**, plaats, volzin (in een werk).
- Passant**, m. (-s), doorreizende.
- Passato**, bijw. verleden; **den 3den** — (der vorige maand); **anno** —, verleden jaar.
- Passe**, v. (-n), (schermk.) uitval, gang.
- Passe-droit**, m. verongelijking, het voorbijgaan (bij eene ambtsbegeving) van iemand die meer rechten had dan de benoemde.
- Paspertout**, m. looper, hoofd-, horlogesleutel met ver- scheidene pijpjes.
- Passibel**, bn. lijdelijk; onderhevig aan.
- Passibiliteit**, o. gmv. lijdzaamheid; vatbaarheid voor.
- Passie**, v. gmv. lijden (van Christus).
- Passie**, v. (-s, ...ën), drift, hartstocht; **in** — (toorn) ge-
- Passief**, bn. (...ver, -st), lijdend, lijdelijk. (**raken**.)
- Passief**, o. (...siva), het verschuldigde, de uitschuld; het **aktief** en — van eenen boedel.

Pavana, v. (-as), oude spaansche dans.

Pavaneeren (zich), ww. gel., pronken (als een pauw).

Pavadette, v. (-n), brievenduif, postduif; geleerde duif.

Pax, vrede; — **vobiscum!** vrede zij met u; — **Intran-**

tibus, vrede den binnentredenden.

Peccadijje, v. (-n), kleine zonde.

Peccavi, ik heb gezondigd.

Pecceren, ow. gel., zondigen.

Pecco, v. zeer fijne en geurige chineesche theesoort.

Pectine, **Pectose**, v. (scheik.) zekere geleachtige stoffen.

Peculaat, o. gmv. geldverduistering.

Pecunia, v. gmv. geld; penningen; vermogen.

Pecuniar, **Pecuniëel**, bn. geld betreffende; — (gelde-
lijk) **belang**.

Pedaal, o. (...alen), voetklavier (van een orgel of piano).

Pedagoog, m. (...ogen), huisonderwijzer; leermeester, op-
voeder.

Pedagogiek, v. gmv. onderwijkskunst.

Pedagogisch, bn. en bijw. onderwijzend, leerend; naar
de regels der onderwijkskunst.

Pedant m. (-en), schoolvos, wijsneus, waanwijze.

Pedantisch, bn. en bijw. waanwijs, ingebeeld, pralende
met kennis. (nis.)

Pedanterie, schoolvosserij, waanwijsheid, pralerij met ken-
Pedel, m. (-len), bediende, bode (bij wetenschappelijke in-
richtingen, colleges enz.).

Pedestal, m. (-len), voetstuk. (geest.)

Pederast, m. (-en), die zich aan onnatuurlijke drift over-
Pederaste, v. gmv. onnatuurlijke drift, - omgang, man-
nen-ontucht.

Pedometer, m. (-s), schredenteller (werktuig).

Pegasus, m. (-sen), (fab.) gevleugeld paard (der dichters);
op zijnen — stijgen; zeker sterrebeeld; het groote paard.

Peine, v. gmv. moeite; **het is niet de — waard**.

Pekari, o. soort stekelvarken.

Pelagien, m. mv. aanhangers van Pelagius (een geeste-
lijke uit de 5e eeuw, loochenaar der erfzonde).

Pelagoscoop, v. (...open), zeedieptekijker (werktuig).

Pelerine, v. (-en), damesmanteltje.

Pelopium, o. gmv. zeker metaal.

Peloton, o. (-s), kluwen; rot, hoop (soldaten).

Penaal, lijfstraffelijk; **de penale wetten**.

Penaliteit, v. strafbepaling; lijfstraffelijkheid.

Penaten, m. mv. (rom. gesch.) huisgoden; (fig.) eigen haard.

Penchant, o. (-s), neiging, lust; verslaafdheid (aan).

Pendant, o. (-s), tegenhanger, tegenstuk (van eene schil-
derij); (ook fig.). (werk.)

Pendule, v. (-s, -n), slinger; staand horloge; slingeruur-

Penetrant, bn. (-er, -st), doordringend; **eene — e koude**.

Penetreeren, bw. gel., doordringen; in-, doorzien.

Penibel, bn. (-er, -st), pijnlijk, moeilijk, smartelijk.

Penitent, m. (-en), boeteling.

- Penitentie**, v. (...ën), boete, straf; boetedoening; **dit is eene harde —**.
- Penitentiarius**, m. (-sen), boeterechter.
- Pennaal**, m. (...alen), groen, nieuwe aankomeling (onder de duitsche studenten).
- Penny**, v. (**pence**), eng. stuiver; —**magazijn**, weekblaadje dat een penny kost.
- Pensief**, bn. (...ver, -st), nadenkend, mijmerend.
- Pensum**, o. (-s), opgegeven taak (in eene school).
- Penta**, vijfledig.
- Pentagoon**, m. (meek.) vijfhoek.
- Pentameter**, m. (-s), vijfvoetig vers.
- Pentarchie**, v. (...ën), regeering -, oppermacht van vijf vorsten
- Pentateuchus**, m. gmv. de vijf boeken van Mozes.
- Pentaura**, m. zekere steen.
- Pente**, v. (-n), zeker venetiaansch licht vaarttuig.
- Penurie**, v. groot gebrek aan; ellende, groote behoefte.
- Per**, vz door; —**cent**, ten honderd; — **fas et nefas**, met ja en neen, bij alles wat heilig is; — **couvert**, onder omslag; — **ami**, met vriend (op een adres); — **saldo**, bij slot van rekening; — **as**, in een rij- of voertuig; — **schip**, te water; — **post**, met (door) de post.
- Perceel**, o. (-elen), stuk land; vast goed; gebouw, huis met erf.
- Percepteur**, m. (-s), ontvanger, inner (van belastingen).
- Perceptibel**, bn. (-er, -st), bemerkbaar.
- Perceptie**, v. (...ën), inning, ontvangst; heffing; (wijsb.) doorschouwing, waarneming (door het begrip); —**kosten**, kosten aan het innen (van belastingen) verbonden.
- Percussie**, v. (-en), slag, stoot; (gen.) aanklopping.
- Percuteeren**, bw. gel., (gen.) aankloppen (tot onderzoek van de borst enz.)
- Perditie**, v. (r. k.) verdoemenis, verderf.
- Peregrinatie**, v. (...ën), omzwerving, omdoling.
- Peremptorisch**, bn. kort, afdoend, beslissend.
- Perenneerend**, bn. het geheele jaar doorblijvend - be-
- Perelle**, v. zeker grauwe kalkachtige aardsoort. (staande).
- Perfect**, bn. en bijw. volmaakt, volkomen, geheel.
- Perfectie**, v. gmv. volmaaktheid, volkomenheid; **iets in de — weten, kennen.**
- Perfectibiliteit**, v. gmv. volmaaktheid, vatbaarheid voor volmaking.
- Perfidie**, v. trouweloosheid.
- Periculis**, bn. en bijw. gevaarlijk, hachelijk.
- Perihellum**, o (sterr.) zonsnabijheid. (uitstel).
- Perikel**, o. gevaar; **periculum in mora**, gevaar door
- Perimeter**, m. (-s), (meek.) omtrek eener kromlijnige figuur, som van al de zijden eener rechthoekige figuur.
- Periode**, v. (-n), tijdruimte, tijdvak; **volzin**, zinsnede.
- Periodiciteit**, v. gmv. regelmatigte afwisseling, omloop -, terugkeer binnen bepaalde tijdruimten.

Periodiek, bn. op zekere bepaalde tijden terugkeerende; een — **geschrift**, maandwerk, weekblad, almanak enz.; **de — e** (periodische) **winden**, die op gezette tijden waaien; **de — e aftreding**, van bestuurders, regeringspersonen enz. wier diensttijd op een bepaald tijdstip eindigt.

Peripherie, v. (meetk.) cirkelomtrek.

Periphrase, v. (-n), omschrijving.

Periptrica, v. leer der straalbreking of terugkaatsing aan de oppervlakte der lichamen.

Peripherie, v. omtrek, omvang.

Peripolygonus, bn. veelhoekig, veelvlakig.

Periscopisch, bn. — **e glazen**, hol-bolle lenzen.

Peristyle, v. (-n), zuilengang, zuilenrij; voorportaal.

Perm, v. (-en), klein turksch vaarttuig.

Permanent, bn. en bijw. voortdurend, aanhoudend; **zich — verklaren**, niet uiteengaan (inz. van lands-, gewestelijke-, of gemeente-vergaderingen). [laten].

Permeabel, bn. doordringbaar (van stoffen die yocht door-

Permis, o. verlof, geleibriefje; **est-il — ?** is het veroor-

Permissie, v. verlof, vergunning. (loofd ?)

Permitteeren, bw. gel., veroorloven, vergunnen, toestaan; **permitteer!** met uw verlof (als men iemand in de rede valt).

Permutatie, v. om-, verplaatsing; **de leer der permutatiën**.

Perpendicular, bn. loodrecht, rechtstandig.

Perpetuël, bn. en bijw. altyddurend; levenslang; **per-**

petuëlen, vroegere naam van zekere spaansche effecten.

Perpetuum mobile, o. (werkt) voorwerp met eeuwigdurende beweging; (fig.) het onmogelijke.

Perplex, bn. en bijw. onthutst, verstomd.

Perplexiteit, v. gmv. onthutstheid, verstomming.

Perquisitie, v. (...ën), gerechtelijk onderzoek.

Persecutie, v. (...ën), vervolging (inz. om staatkunde en

Persecuteeren, bw. gel., vervolgen. [geloof].

Perseus, m. zeker eterrebeeld.

Persevereeren, ow. gel., volharden; volhouden.

Persienne, v. (-s), zonneblind.

Persico, v. gmv. likeur uit perzikpitten.

Persiflage, v. (-n), overdreven lof op bespottig doelende; geveinsde lof

Persiffleeren, bw. gel., honende prijzen.

Persisteeren, ow. gel., volhouden, staan op..

Personaliteit, v. (-en), persoonlijkheid; **iem. — en zeg-**

gen, iem. op den persoon af beledigen.

Personeel, bn. persoonlijk; **personeele belasting**, belasting welke van eene woning, een ambt enz. wordt geheven, hoofdgeld; (recht.) **personeele crediteur**, die geen onderpand voor zijne schuldvordering heeft.

Personeel, o. personeele belasting, al de personen die eenen tooneeltroupe, een orkest, een bureau enz. samenstellen; korps ambtenaren.

- Personificatie**, v. (...ën), verpersoonlijking.
- Personnage**, m. (-s), **Personnaadje**, m. (-n), persoon, schepsel, een rare —, een wonderlijk mensch; (toon-) medespelende; **de hooge personaadjes**, de aanzienlijke personen.
- Perspectief**, o. (...ven), vergezicht; leer der vergezichts-kunde; een —schilder; een fraal —; (fig.) toekomst.
- Perspicaciteit**, v. gmv. scherpzinnigheid.
- Persuadeeren**, bw. gel., overreden, overhalen.
- Persuasie**, v. overreding.
- Persluent**, bn. tot de zaak behorende, vast.
- Perturbatie**, v. (...ën), storing, stoornis, verwarring.
- Péruvienne**, v. gmv. zekere gebloemde stof.
- Perversiteit**, v. gmv. verdorvenheid.
- Peso**, o. gewicht, last.
- Peso**, bn. (koopw.) al —, naar het gewicht; — **de plata**, — **duro**, zekere spaansche munt (= 1 piaster).
- Pessimist**, m. (-en), die alles en allen voor slecht houdt, die alles slecht inziat.
- Petarde**, v. (-en), (vuurw.) springbus; zwemmer.
- Petilleeren**, ow. gel., vonkelen; knappen; **de wijn petilleert in het glas**; (fig.) blinken, schitteren; hij petilleert van geest, hij is vol geest.
- Petit-maitre**, m. pronker, saletjonkertje, windbuil.
- Petitie**, v. (...ën), verzoekschrift, rekwest.
- Petitionneeren**, ow. gel., verzoekschriften indienen (inz. door velen tegelijk).
- Petitionneering**, v. **Petitionnement**, o. het indienen van verzoekschriften; **petitio principii**, (leerst.) bewijsgrond die zelf eerst bewezen dient te worden.
- Petrificatie**, v. (...ën), versteening; steenwording.
- Petrificatie**, v. (...ën), het doen versteenen.
- Petrificeeren**, bw. gel., versteenen, in steen veranderen.
- Petrographie**, v. gmv. beschrijving der steensoorten.
- Petrographisch**, bn. —e kaarten, landkaarten waarop de bergsoorten en hare grenzen zijn aangewezen.
- Petroleum**, o. **Petroleumolie**, v. zekere steen- of bergolie.
- Petto**, v. borst; (fig) in — houden, bewaren tot gelegener tijd, voor zich houden.
- Pewter**, o. zeker gemengd metaal (tin, antimonium, bismuth en koper).
- Phaenomen**, **Phaenomeen**, o. (...ena), luchtverschijnsel; (fig.) wonder.
- Phaeoge(o)nie**, v. gmv. het ontstaan of het voortbrengen van verschijnselen.
- Phaeogonologie**, v. gmv. leer van het ontstaan der verschijnselen.
- Phaeographie**, v. gmv. beschrijving der natuurverschijnselen.
- Phaeoscopie**, v. gmv. waarneming -, onderzoek der verschijnselen.

Ph
tu
Ph
ke
Ph
on
Ph
Ph
lic
Ph
so
Ph
ov
(n
va
Ph
Ph
Ph
Ph
Ph
Ph
bo
Ph
Ph
de
tr
pr
Ph
Ph
st
d
Ph
Ph
Ph
Ph
Ph
Ph
Ph
re
Ph
Ph
Ph
Ph
Ph
sc
ox
ter

Phaëton, m. naam van den zoon van Apollo; soort rijtuigje op twee wielen.

Phalaestère, v. (-s), algemeene volkswerkplaats; volkskeuken (als bij de Spartanen).

Phalanx, Phalanks, v. (-en), ineengesloten linie, -slagorde naar een eigenaardigen vorm.

Phantascoop, v. (.. open), tooverlantaarn.

Phantasma, v. schijnbeeld; (gen.) kunstmatig nagebootst lichaamsorgaan.

Phantasie, (...ën), inbeelding, verbeelding; gril, kuur; soort muziekwerk; --**kleur**, kleur die niet effen is.

Phantaseeren, ow. gel., zich aan ijdele voorstellingen overgeven; allerlei grillen voeden; ijlen (in de koorts); (muz.) op een speeltuig improviseren; naar de ingeving van het oogenblik spelen.

Phantasmagorie, (...ën), geestenverschijning; tooverrij.

Phantast, m. (-en), dweper, overdreven denker.

Phantastisch, bn. dwepend; tooverachtig.

Phantoom, o (...omen), spook, geestverschijning, droombeeld.

Pharao, Farao, naam der oud-egypt. koningen. Zie **Faro**.

Pharmaceut, m. (-en), artsenijsbereider, -kenner.

Pharmaceutisch, bn. artsenijskunde

Pharmacie, v. kennis der geneesmiddelen en van hunne bereidingen.

Pharmacoon, o. geneesmiddel; tooverdrank; vergif.

Pharmacopoea, v. handboek der artsenijsbereiding; wat de artsenijskunde omvat; — **pauperum**, voorschrift betreffende de armen-apotheken (zooals de berekening van de prijzen der geneesmiddelen enz.).

Pharus, m. vuurtoren, -baak.

Phase, v. (-n), lichtgestalte (der maan enz.); verandering; standpunt; **de ziekte is eene nieuwe — ingetreden**; (ook fig.).

Phebus, m. zonnegod; gezwollen stijl.

Phenomeen, o. zie **Phaenomeen**.

Philantrop, m. en v. (...open), menschenminnaar, -vriend.

Philantropie, v. gmv. menschlievendheid.

Philantropisch, bn. menschlievend.

Philharmonisch, bn. de toonkunst beminnende.

Philhellen, m. (...enen), griekenvriend.

Philippica, v. (gesch.) redevoering door Demosthenes tegen Philippus van Macedonië uitgesproken; (fig.) strat- of boetrede tegen...

Philister, m. (-s), groen, niet-student.

Philoloog, m. (...ogen), taalvriend, -beoefenaar.

Philologie, v. taalwetenschappen.

Philomele, v. (-n), nachtegaal.

Philosophie, v. wijsbegeerte.

Philosophisch, bn. wijsgeerig; --**e wol** (bij de oude scheikundigen) het langs den drogen weg verkregene zinkoxyde; --**e teekens**, (sterrew.) de Steenbok en de Waterman; — **el**, (nat.) zeker toestel.

- Physalith**, m. (-en), blaassteen, soort topaas.
- Physalithen**, m. mv. slakkenversteenselen.
- Physica**, v. gmv. natuurleer, natuurkunde.
- Physicalisch**, bn. tot de natuurleer behorende.
- Physico-mathematisch**, bn. de natuur- en de wiskunde tegelijk betreffende, natuurkundig met wiskunstige bereke-
- Physioautotype**, v. natuurzelfdruk. (ningen.)
- Physocratie**, v. natuurkracht.
- Physogenie**, **Physogonie**, v. geschiedenis der natuur, leer van het ontstaan der natuur.
- Physognomie**, v. (...ën), gelaatstrekken; uiterlijk voorkomen van dier of plant.
- Physognomie**, **Physiognomiek**, **Physionomie**, v. gmv. gelaatkunde.
- Physiographie**, v. (...ën), natuurbeschrijving.
- Physionomist**, m. (-en), gelaatkenner, gelaatkundige.
- Physiologie**, v. gmv. natuurleer; leer van de verrichtingen der dieren en planten; (fig.) schets, beschrijving.
- Physiologisch**, bn. natuurkundig, natuurlijk.
- Physionomie**, v. gmv. leer -, kennis der natuurwetten.
- Physiothetica**, v. gmv. de eigenlijke natuurleer.
- Physiophilosophie**, v. gmv. wijsbegeerte der natuur.
- Physis**, v. de natuur; schepping, voortbrenging.
- Physisch**, bn. natuurlijk, zinnelijk, lichamelijk, dierlijk, uiterlijk.
- Phytobiblia**, v. mv. versteende plantenbladeren; bladren-afdruksels.
- Phytoglyphen**, m. mv. steenen met planten-afdruksels.
- Phytognosie**, v. planten kennis
- Phytographie**, v. beschrijving der gewassen, beschrijvende plantenkunde.
- Phytolithen**, m. mv. plantenversteenselen. (sems.)
- Phytonectar**, m. de zuiverste honig uit de plantenbloes-
- Phytonomie**, v. leer betreffende het plantenleven en zijne wetten; plantenbenoeming.
- Phytophaag**, m. (...agen), plantenetend dier.
- Phytotherapie**, v. plantenheelkunde.
- Phytotomie**, v. praktische ontleedkunde der planten.
- Pl**, v. het getal —, dat aanduidt hoe groot de omtrek van den cirkel is, wanneer de middellijn gelijk aan 1 gesteld wordt.
- Pladet**, v. (-ten), turksche sloep.
- Plaklep**, v. (-en), groot oost-indisch rooversvaartuig.
- Piano**, bn. en bijw. zacht.
- Piano**, o. (-os), — **forte**, klavier.
- Pianino**, v. opstaande piano.
- Pianist**, m. **Pianiste**, v. pianospeler, -speelster.
- Pic**, **Pico**, m. spits; hooge zeer spits toeloopende berg.
- Pic**, el. (lengtemaat in het Oosten).
- Pickles**, mv. in azijn ingemaakte en sterk gekruide plan-
- Piëdestal**, m. (-ien), voetstuk. (tenspijzen.)
- Pierrot**, m. (-s), hansworst, clown in de balletten.
- Piëtist**, m. (-en), overdreven vrome.

- Piëtisterij**, v. ijverige schijnvroomheid.
Piëtismus, o. overdreven vroomheid, schijnvroomheid.
Pieus, bn. godvruchtig, vroom; —e **instellingen**; eene —e **gift**.
Pigment, o. gmv. kleursel, verfstof.
Pikant, bn. en bijw. (-er, -st), scherp; eene —e **saus**; (fig.) bits, vinnig; prikkelend; **die geschiedenis is zeer** —, zij prikkelt zeer de belangstelling.
Pikanterie, v (...ën), bitsheid, scherpte (van toon); verholene vijandschap; **lem. pikanteriën** (gevoelige beleedigingen) **zeggen**.
Piket, o. (-ten), wacht (soldaten); **het brand-hebben**, (bij de schutterij) aangewezen zijn (beurtelings) om bij het uitbarsten van brand op te komen ten einde de orde te handhaven; soort kaartspel.
Piketten, ow. gel., piket spelen.
Pikkedijen, v. mv. kleinigheden, kleine zonden (der jeugd).
Pikel, o. handelsgewicht in Oost-Indie (= ruim 62 ned. pond).
Pilastr, m. (-s), vierkante -, platte zuil, steunsel van eenen schoorsteenmantel.
Piloot, m. (...oten), stuurman, loods.
Pilotaris, m. (-sen), havenmeester.
Pinacothek, v. (...eken), groote (lands)kunstverzameling (inz schilderijen).
Pladus, m. gmv. zangberg.
Piakops, v. (wev.) overgebleven katoen dat niet verwerkt kan worden, poetskatoen.
Pianocidien, mv. (meetk.) meetvizieren.
Pixit, (hij heeft het) geschilderd.
Pipris, v. (-sen), sloep van de negers.
Piqué, o. soort katoenen stof; **een — vestje**.
Piraat, m. (...aten), zeeroover.
Piraterie, v. zeerooverij.
Piramiede, **Pirimide**, v. (-n), vier- of meerzijdig spits toelooptend gebouw met ééne gemeene basis; **de —n van Egypte**.
Picamiedaal, bn. en bijw. als -, in den vorm eener **piouette**.
Piouette, v. (-n), draai, wending (in de dans- en rijkuust).
Piouetteeren, ow. gel., zwenken, draaisprongen maken.
Piscicultuur, v. gmv. kunstmatige vischteelt.
Piscine, v. (-n), vijver voor die teelt.
Pisé, m. ineengestampte aarde (bouwstof voor de muren van huizen).
Pistacie, **Pistachie**, (...ën), v. pimpermoot.
Piston, m. (-s), zuiger; luchtklepje; **cornet à —**, soort blaashoorn.
Pittoresk, bn. en bijw. (-er, -st), schilderachtig, treffend (voor het gezicht), fig., (ook voor het verstand).
Pizzicato, bn. en bijw. (muz.) knippende, geknipt (met de vingers op de snaren).
Placenta, v. (vroedk.) moederkoek, nageboorte.

Placenta
nantie
kruk;
besluit
Plafond
Plafond
nen,
Plagia
mensc
Plagia
Plaid
franc
Pliet
Platt-
Plait-
Planc
Plane
Plane
die d
Plane
laagst
wend
Plane
Plane
Planl
Planl
ling
Plast
vorm
Plast
Plast
Plate
zilver
Plati
Plati
Plati
Plati
Plato
Plato
van
ting
zoo
Plau
—e
Plau
Pleb
stell
Pleb
Pleb
Pleb
Pleet
Pleis

- Placet**, o. (-ten), verzoekschrift; koninklijk oktrooi; ordonantie op een kerkelijk besluit; stoeltje zonder leuning, kruk; **recht van —**, (r. k.) recht om de bisschoppelijke besluiten af te kondigen.
- Plafond**, o (-s), zoldering.
- Plafonnecren**, bw. gel., eene zoldering kunstmatig evenen, - met stukadoorsel beleggen.
- Plaglaat**, o. (...aten), letterdieverij; gedachtenroof; (ook) menschenroof.
- Plagiarius**, m. (...rii), letterdief; (ook) menschenroover.
- Plaid**, v. (-s), geruite wollen mantel der bergschotten; (oud fransche) gerechtszitting.
- Plalote**, v. (-s), gerechtelijke aanklacht.
- Platt-il?** wat belijft u?
- Platt-il**, **Plattie**, v. heimelijk gemak.
- Planchet**, o. (-ten), platte balein in een rijglijfje.
- Planeeren**, bw. gel., effenen, evenen, glad maken.
- Planetarium**, o. (-s), planetenlijst; kunstmatige toestel die den loop der planeten aanwijst.
- Planetarisch**, bn. ronddwalend; — **e dieren**, die op de laagste trappen van het dierlijk leven staan en wier uitwendige lichamen niet veel verschillen van delfstoffen.
- Planetoiden**, v. mv. kleine planeten.
- Planetolabium**, o. werktuig tot het waarnemen der planimetrie, v. gmv. vlaktemeekunst. (meten.)
- Planisfeer**, o. (-en), of **Planiglobe**, v. (-n), voorstelling der aarde of van den sterrenhemel op een vlak.
- Plastiek**, v. gmv. aanschouwelijke kunst, kunst der edele vormen (b. v. beeldhouw-, toneel- ook danskunst).
- Plastisch**, bn. aanschouwelijk door vormen; **de — e kunst**.
- Plastographie**, v. gmv. nagebootst schrift. (sten.)
- Plateeren**, bw. gel., (ook **Plaqueeeren**), vergulden, verzilveren, (met goud of zilverblad).
- Platina**, v. gmv. wit goud; het fijnste metaal.
- Platineeren**, bw. gel., met een laagje platina overdeken.
- Platitude**, v. (-s), gemeenheid, laagheid.
- Plat-menage**, v. (-s), tafstel (voor zout, peper enz.).
- Platonisch**, bn. en bijw. (-er, meest —), naar Plato, naar de leer van Plato; **eene — e liefde**, liefde van ziel tot ziel; **de — e republiek**, wijsgeerige inrichting van eenen Staat doch praktisch onbestaanbaar; — **zonnejaar**, (sterr.).
- Plausibel**, bn. en bijw. aannemelijk, schijnschoon; **onder — e redenen**.
- Plausibiliteit**, v. (-en), aannemelijkheid; het schijnschoon.
- Plebejer**, m. (-s), onadelijken (bij de Romeinen, in tegenstelling der Patriciërs); (fig.) burgerman.
- Plebejisch**, bn. niet-adellijk, niet-patricisch; burgerlijk.
- Plebejismus**, o. gemeen gedrag.
- Plebs**, o. gmv. gemeene volksklasse, grauw.
- Pleet**, met goud- of zilverplaatjes overtrokken metaal.
- Pleiaden**, v. mv. het zevengesternte, zekere sterregroep.

- Plenum**, o. volle vergadering; **in** —, ten volle.
- Pleonasmus**, o. woordovervloedigheid; (als **oude grijss-aard**, **zwarte moor** enz.).
- Pleonastisch**, bn. en bijw. overvloedig, -lijk (in woorden).
- Pleorama**, o. (-as), scheepvaart-tafereel, oeverbeeld.
- Pleureuse**, v. (-n), rouw-opslag, -band; (oudt.) gehuurde klaagster bij lijkstaatsien.
- Pleuris, Pleuritis**, v. (gen.) zijde-wee, borstontsteking.
- Pleëren**, ow. gel., buigen, neigen (in den dans); (fig.) achteruit deinzen.
- Plombeeren**, bw. gel., looden -, loodjes (merken) aanhangen; (tandm.) vullen (van holle kiezen) met lood of creosoot.
- Plongeeren**, ow. gel., duiken, dompelen.
- Ploeyeren**, bw. ow. gel., buigen, vouwen.
- Pluche**, v. gmv. wolfluweel.
- Pluchen**, bn. van pluche.
- Pluralis**, o. mv. meervoud.
- Pluraliteit**, v. gmv. meerderheid, grootst getal.
- Plutocratie**, v. gmv. geldheerschappij.
- Plutocranisch**, bn. in het binnenste der aarde ontstaan en daaruit opgerezen.
- Plutocranist**, m. (-en), voorstander der leer die de vorming der aarde aan het vuur toeschrijft.
- Pluviometer**, m. (-s), regenmeter (werktuig).
- Pneuma**, v. geest, adem.
- Pneumatiek**, v. leer der luchtbeweging; geestenleer.
- Pneumatisch**, bn. tot de leer der luchtbeweging behoorende; de — **pomp**, luchtpomp.
- Pneumatologie**, v. leer der lucht en der gassoorten.
- Pneumonie**, v. longontsteking.
- Pocetta**, v. (-s), (muz.) zakviooltje.
- Poco**, bijw. (muz.) weinig.
- Poculum**, m. (-s), beker, bokaal.
- Poculeeren**, ow. gel., bekeren, drinken.
- Podding**, v. zie **Pudding**.
- Poddingzak**, m. (-ken), (zeew.) zak met kabelgaren gevuld.
- Podometer**, m. (-s), schredenmeter (werktuig).
- Podestaat**, m. (...aten), machtbekleeder, landvoogd (oudt. in Friesland).
- Poenitet**, o. (-s), boetedrank (bij maaltijden ais straf opgelegd).
- Poëzy, Poëzie**, v. gmv. dichtkunst; gedichten.
- Point**, o. (-en), punt (in het biljart- of ander spel); — **d'honneur**, punt van eer, eergevoel.
- Pointeeren**, bw. gel., aantekenen, aanstippen; richten (kanonnen); vergelijken (boeken op kantoren); toonen; zetten, wagen (op eene kaart).
- Pointeeren**, o. het plaatsen; richten (van geschut).
- Pointeur**, m. (-s), richter (van geschut); die op kaarten zet.
- Pointilleeren**, bw. gel., bezeten; bestippen; beuzelen; op sijne wijze gispn.

Point
(op
Point
zijde
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
assu
Point
ord
bea
Point
heid
Point
da
Point
red
Point
bes
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
Point
ve
Point
Point
kur
Point
Point
Point
Point
Point
Point
nij

- Pointilleus**, bn. (...zer, -st), licht geraakt; licht gevoelig (op het punt van eer).
- Pointuren**, v. mv. (boekdr.) voorwerpen welke aan weerszijden der timpaan bij den weerdruk het vel houden.
- Polaïr**, bn. de pool betreffende.
- Polarisatie**, v. het mededeelen of aannemen der polariteit.
- Polariteit**, v. (-en), neiging van de magneet naar de pool.
- Polariseeren**, bw. gel., naar de pool neigen of doen neigen.
- Polemiek**, v. gmv. pennestrijd, twistgeschrift.
- Polemiseeren**, ow. gel., eenen pennestrijd voeren.
- Polemist**, m. (-en), twistvoerder door eenen pennestrijd.
- Pollet**, bn. (-er, -st), beleefd, wellevend.
- Pollichinel**, m. (-len), hansworst, Jan Klaasen.
- Pollicie**, v. zie **Politie**.
- Polis**, v. (-sen), verzekerbrieff; akte van verzekering of assurantie.
- Politie**, v. gmv. openbare orde; toezicht op de openbare orde, burgerlijke stadsbewaking; volkstucht, ambtenaren en beamtten met dit toezicht belast.
- Politiek**, v. gmv. staatkunde, staatswetenschap; (fig.) sluwheid, snedigheid.
- Politsch**, bn en bijw. staatkundig; listig, sluw, snedig; **daarin heeft hij zeer — gehandeld.**
- Politiseeren**, ow. gel., over staats- en regeeringsbeleid redeneeren.
- Politoer**, **Politaur**, v. gladheid, glans; (fig.) fijnheid, beschaafdheid.
- Polliciteeren**, bw. gel., beloven.
- Polonaise**, v. (-n), poolsche dans, damespels.
- Poltron**, m. (-s), lafaard.
- Poltronnerie**, v. gmv. lafhartigheid, blootheid, versaagdheid.
- Polutie**, v. gmv. bevlékking, onwillekeurige zelfbevlékking.
- Polyandrie**, v. gmv. veelmannerij.
- Polyanthisch**, bn. bloemrijk.
- Polyarchie**, **Polycratie**, v. regeering van velen.
- Polybasiet**, o. soort zilvererts.
- Polychronisch**, bn. en bijw. langdurig, aanhoudend.
- Polyeder**, o. veelvlak.
- Polyedrisch**, bn. veelvlakkig, veelzijdig.
- Polygamie**, v. veelwifverij.
- Polyglotte**, v. (-n), boek in -, (inz.) woordenboek van veel talen.
- Polygoon**, m. (...onen), veelhoek.
- Polygonaalgetallen**, o. mv. zekere sommen van rekenkundige reeksen.
- Polygraphie**, v. veelschrijverij; raadselschrift.
- Polyhistor**, m. (-s), veelweter.
- Polyopter**, o. veelzichtig glas, vermenigvuldigingsglas.
- Polyp**, **Pollep**, m. (-en), (nat. gesch.) veelvoet, plantdier.
- Polyphaag**, m. (...agen), veelvraat, vaeleter.
- Polytechniek**, v. leer der gezamenlijke kunsten, (inz.) der nijverheid en mechanische kunsten.

- Polytechnisch**, bn. tot de polytechniek behoorende; **de —e school**, school voor ambachten en kunsten; (te Parijs de krijgsschool).
- Polytheïsmus**, o. gmv. veelgoderij, veelgodendom.
- Polytheïst**, m. (-en), aanbidder van veel goden, heiden.
- Polytopisch**, bn. — **uurwerk**, tijdwijzer die den tijd van verschillende plaatsen doet zien.
- Pomade**, **Pommade**, v. (-n), haarzalf.
- Pomadeeren**, bw. gel., met pomade insmeren (meest spottend).
- Pommerans**, m. (-en), knopje -, stootende aan den biljartstok
- Pommeransen**, bw. gel., den (biljart-) bal met één stoot
- Pomologie**, v. gmv. vruchtenkunde. (maken.)
- Pomplier**, m. (-s), brandgast, soldaat der brandweer.
- Pompona**, v. vanilla van mindere soort.
- Ponctueel**, bn. en bijw. stipt, stiptelijk, nauwkeurig.
- Ponceau**, bn. hoogrood (kleur).
- Ponderabel**, bn. weegbaar.
- Ponderabiliën**, v. mv. weegbare lichamen.
- Ponderabiliteit**, v. gmv. weegbaarheid.
- Pondereus**, bn. wichtig, zwaar; (fig.) gewichtig, van belang.
- Pongo**, m. (-os), soort aap. (lang.)
- Ponny**, v. zekere indische wisselmuut.
- Pons**, zie **Punsch**.
- Pons asinorum**, m. gmv. (fig.) ezelsbrug.
- Pontifex**, m. gmv. opperpriester.
- Pontifical**, bw. priesterlijk, pauselijk.
- Pontifical**, o. gmv. priestergewaad.
- Pontificaat**, o. opperpriesterschap.
- Ponton**, m. (-s), bruggeschip, vlotbrug; **de —s**, akelige scheepsgevangenissen waarin de engelschen de fransche krijgsgevangenen (onder Napoleon I) opsloten.
- Pontenier**, m. (-s), schipbruglegger.
- Popans**, m. (-sen), bullebak, vogelverschrikker.
- Pope**, v. (-en), priester der grieksch-katholieke kerk.
- Populair**, bn. (-er, -st), volklievend, bemind bij of door het volk, **een — vorst**; verstaanbaar voor het volk; **—e voordrachten**.
- Populariseeren**, bw. gel., op de hoogte der volksbegrippen brengen; **zich —**, zich bij het volk bemind -, zich voor het volk verstaanbaar maken.
- Populatie**, v. (. . . en), bevolking.
- Populariteit**, v. gmv. algemeene volksliefde (die men geniet); minzaamheid jegens het volk; verstaanbaarheid voor het volk.
- Populeus**, bn. bevolkt, volkrijk.
- Poreus**, bn. (...zer, -st), vol poriën.
- Poreusheid**, **Porositet**, v. gmv. een der eigenschappen van alle vaste lichamen.
- Poriën**, v. mv. ijle doch onmerkbare ruimten tusschen de vaste deelen der lichamen; (ontl.) zweetgaten.

Por
kije
gee
Por
Por
en
bl
ml
Por
tas
Por
Por
(ee
Por
Por
(va
Por
ve
Pos
Pos
del
Pos
te
Por
(re
tot
hot
Pos
teg
Pos
Pos
Pos
Pos
Pos
lat
Por
ru
Por
Por
lat
Por
Por
Por
ga
Por
Por
Por
(t
(le
Po

- Porte, de Verhevene** —, titel van den sultan van Turkije; **de ottomanische** —, het turksche rijk, de regering van Turkije.
- Porte-crayon**, m. (-s), teekpen.
- Porte-feuille**, v. (-s), brieven-tasch, tasch voor papieren en schrijf-behoefden; (fig.) ambt van minister; **de — van binnenlandsche zaken**; **de — nederleggen**; **minister zonder —** (in Frankrijk).
- Porte-lettres**, m. brievendrager, -hanger; zak, brieven-tasch, papier-koker.
- Porte-monnaie**, v. (-s), geldtaschje.
- Portée**, o. omvang, strekking (van iets); belangrijkheid (eener zaak); drijkracht; schotwijdte, bereik.
- Porter**, m. gmv. soort sterk engelsch bier.
- Porteeren**, ow. (alleen gebruikelijk in) **geporteerd** (voor iets of iem.) **zijn**, (iets of iem.) sterk genegen zijn.
- Portie**, v. (-s, ...ën), aandeel, toegekend part; zekere hoeveelheid (spijs); (fig.) pak slaag, verwijtingen.
- Pose**, v. houding, stand (inz. schild. en beeldh.).
- Posé**, bn. gezet, bedaard; **een geposeerd man**, een deftig -, bedaard man.
- Poseren**, ow. gel., zitten voor eenen schilder (om zich te laten portretteeren).
- Positie**, v. (...ën), stelling; staat; toestand; standpunt; (rek.) **eene valsche** — (om uit eene gefingeerde stelling tot de uitkomst te geraken); (dans- en schermk.) stand, houding.
- Positief**, bn. vast, zeker; — **recht**, het stellige recht (in tegenstelling der hypothese).
- Positief**, m. (taalk.) stellende trap.
- Posito**, bijw. aangenomen, gesteld (dat).
- Posituur**, v. zie **Positie**.
- Possessie**, v. (...ën), bezit, bezitting.
- Possibel**, bn. mogelijk.
- Possibiliteit**, v. mogelijkheid.
- Post**, bn. na, later; — **data**, na den dag; — **dateeren**, later dagteekenen; — **scriptum**, naschrift.
- Poste-restante**, bijw. aan het postkantoor blijvende berusten (om afgehaald te worden).
- Posterieur**, bn. later.
- Posterieur**, o. achterste; **a posteriori**, van achteren, later, nader; (in tegenstelling van **a priori**, te voren).
- Postiljon**, m. (-s), postrijder.
- Postponeeren**, bw. gel., uitstellen, achteraan zetten.
- Postulaat**, o. (...aten), vordering (aan een bestuur), opgave van feiten.
- Postulant**, m. en v. (-en), verzoeker, verzoekster.
- Postuleeren**, bw. gel., aanzoeken; feiten opgeven.
- Postuur**, o. gmv. gestalte, houding; **zich in — zetten** (tot aanval of verdediging); **zij heeft eene frasië** — (leest).
- Potamographie**, v. rivierbeschrijving.

- Potassium**, o. zeker metaal.
- Potatoe**, v. (-s), aardappel.
- Potentaat**, m. (...aten), mogendheid, gekroond hoofd.
- Potentie**, v. macht, vermogen.
- Poterna**, v. sluippoort.
- Potestaant**, m. (...aten), (oudt.) landvoogd van Friesland.
- Potoro**, m. (-os), soort kanguro, zeker dier.
- Potpourri**, o. (-s). mengelmoes, allegaartje; muziekstuk uit onderscheidene thema's samengesteld.
- Potto**, m. (-os), zeker dier.
- Poule**, v. gmv. potspel (in het biljart); zeker dansfiguur.
- Pourparler**, o. gesprek, redekaveling; **in — s treden**; — houden.
- Poursuiveeren**, bw. gel., vervolgen (in rechten).
- Pousseeren**, bw. gel., drijven, dringen; bevorderen; **men moet die zaak** — (aanzetten); **zich zelve** —; zich eenen weg banen (tot rang, rijkdom enz.).
- Pover**, bn. **Poverjes**, bijw. armoedig, schraal; **hij ziet er — uit.** (Pre.)
- Prae...**, voor. De samenstellingen met **Prae** zie men op
- Practicabel**, bn. (-er, -st), uitvoerbaar, bruikbaar, be-
gaanbaar.
- Practicus**, m. (-sen, **practici**), ervaren/soefenaar.
- Pragmatisch**, bn. en bijw. werkdadig; algemeen nuttig; feitelijk; **de geschiedenis** — (naar feiten en niet naar bespiegelingen) **behandelen**; **eene — e** (of pragmatieke) **sanctie**; algemeen erkende en bekrachtigde verordening.
- Prairie**, v. (...ën), weide, uitgestrekte graswoestijn in Noord-Amerika.
- Praktijk**, v. gmv. oefening, uitoefening; kalandizie; **die doctor heeft eene groote** — (veel huizen welke hij bedient); **men moet de theorie zij de — voegen**, de toepassing der regelen verstaan; **hij heeft** —, overleg in alles wat hij doet.
- Praktijk**, korte wijze van rekenen.
- Praktijk**, v. (-en), list, slinksheid; **kwade — en**, oneerlijke middelen; **de —**, rechtskennis.
- Praktisch**, bn. werkdadig.
- Praktiseeren**, bw. ow. gel., uit-, bedenken; vinden; **hoe heeft hij dat gepraktiseerd? oefenen**; **over lem.** —, hem als arts bedienen; **deze advokaat prakti-
seert reeds jaren**, oefent reeds lang zijn vak uit.
- Praktiseerend**, bn. (in tegenstelling van rustend); **een — advokaat of doctor.** (nemer.)
- Praktizjn**, m. (-s), rechtsoefenaar, procureur, zaakwaar-
- Prater**, o. naam eener openbare wandelplaats te Weenen.
- Praxis**, v. gmv. uitoefening der geneeskunde; praktijk.
- Pré**, o. voorrecht, voorrang; **een — hebben.**
- Préadamleten**, m. mv. vóórwereldlingen (die vóór Adam zouden geleefd hebben).
- Prealabel**, bn. voorafgaande; **de — e kwestie**, die vroeger behandeld is of moet worden.

Preadvies, o. (...zen), voorafgaand uitgebracht gevoelen.
Preamble, v. (-s), voorafpraak, inleiding; omhaal (van woorden).

Preambuleeren, ow. gel., eene voorafpraak houden.

Prebende, v. (-n), kerkelijk inkomen (voor personen of gestichten).

Precaire, bn. onzeker, kortstondig.

Precautie, v. (...ën), voorzorg.

Precaveeren, bw. gel., (recht.) voorzien, voorbehoud nemen.

Precedent, o. (-en), vroeger genomen besluit, vroegere maatregel; **wij willen geen — scheppen**, ons niet binden door een vroeger besluit.

Precedentie, v. gmv. voorrang.

Precdeeren, bw. gel., voorgaan, voorafgaan.

Preceptor, m. (-en), leeraar (inz. aan de gymnasiën).

Preceptoraat, o. gmv. ambt van een leeraar.

Precies, bn. en bijw. juist, nauwkeurig; — **ten vijf ure**; gierig; nauwlettend; **die man is wat —**.

Precieus, bn. (...zer, -st), kostbaar.

Precipitaat, o. (...aten), (scheik.) neerploffing; bezinksel.

Precipiteeren, bw. gel., neerploffen, doen bezinken.

Preciseeren, bw. gel., bepaald -, nauwkeurig omschrijven.

Preclusief, bn. afwijzend.

Preconisatie, v. (...ën), aanprijzing, lof; (r. k.) bevoegdverklaring; **pauselijke —**.

Preconiseeren, bw. gel., verheffen, loven; (r. k.) bevoegd verklaren (tot een kerkelijk ambt), bekrachtigen (de benoeming van bisschoppen eaz.).

Predestinatie, v. gmv. voorbeschikking; **de leer der —**.

Predestineeren, bw. gel., (godg.) voorbeschikken.

Predikant, o. (...aten), naam, titel, eigenschap aanduidend woord; **het — van baron**.

Predictie, v. (...ën), voorspelling.

Predilectie, v. (...ën), voorkeur, voorliefde tot; **eene — hebben voor**.

Predisponereen, bw. gel., vooraf beschikken (over).

Predispositie, v. gmv. (gen.) voorbeschiktheid (tot).

Predominatie, v. gmv. overheersching.

Præminent, bn. uitstekend.

Præminentie, v. gmv. uitstekendheid, voortreffelijkheid.

Præxistentie, v. gmv. vooruit-bestaan.

Prefekt, m. (-en), landvoogd; hoofd-, bestuurder van een departement (in Frankrijk).

Prefektuur, v. (...uren), landvoogdij; ambt-, betrekking, (ook) paleis van den prefekt.

Preferabel, bn. en bijw. verkieslijk (boven).

Preferent, bn. preferabel; (recht) voorafgaande; **de — e schulden** (in eene failliete massa).

Preferentie, v. (...ën), voorkeur, voorrang.

Preferereen, bw. gel., verkiezen (boven); de voorkeur geven (aan).

Préjudice, v. gmv. (recht.) schade, nadeel; **ter — van**.

212 Préjudiceeren—Presideeren.

- Préjudiceeren, Préjugeeren**, bw. gel., vooraf-, vooruit-, te vroeg beslissen.
- Préjudiciëeren**, bw. gel., benadeelen.
- Préjugé**, o. (-s), vooroordeel.
- Prélaat**, o. (...aten), priester (inz. van hoogen rang).
- Preleveeren**, bw. gel., vooraf nemen, - aftrekken van; (recht.) **de som te — op of van.**
- Preliminair**, bn. inleidend, voorafgaand.
- Preliminariën**, v. mv. voorloopig vastgestelde punten van een verdrag).
- Prelude**, v. gmv. (muz.) voorspel; (fig.) begin, aanvang.
- Preludeeren**, cw. gel., (muz.) als inleiding iets spelen; (fig.) een begin maken (met).
- Premeditatie**, v. (...ën), voorafgaand overleg (altijd in kwaden zin); (recht.) **moord met —**, met geleider lage.
- Premediteeren**, bw. gel., vooraf beramen, vooroverleggen; **eene gepremediteerde misdaad.**
- Premier**, m. gmv. eerste; (fig.) eerste minister, hoofd van het kabinet (in Engeland).
- Premières**, v. mv. (kaart.) de eerste trekken.
- Premissen**, v. mv. (reden.) voorafgaande -, eerste stelling eener sluitrede); voorafgaande bepalingen.
- Prenumerando**, bijw. bij wijze.
- Prenumeratie**, v. (...ën), vooruitbetaling.
- Prenumereeren**, bw. gel., vooruit betalen.
- Préoccupatie**, o. (...ën), zorg, afgetrokkenheid; (oorl.) voorafgaande bezetting (eener plaats).
- Préopineeren**, bw. gel., vooraf -, het eerst zijn gevoelen uitbrengen.
- Préordinatie**, v. voorbeschikking.
- Preparaat**, o. (...aten), (ontl. en apoth.) kunstmatig toe bereid lichaamsdeel, - middel.
- Preparandus**, m. (...di), kandidaat (tot een examen).
- Preparatie**, v. (...ën), voorbereiding.
- Prepareeren**, bw. gel. voorbereiden.
- Preponderant**, bn. overwegend, afdoende.
- Prepositie**, v. (...ën), (taalk.) voorzetsel.
- Prerogatief**, o. (...ven), voorrecht; **het — der kroon** (van een regeerenden vorst).
- Presageeren**, bw. gel.; voorspellen.
- Prescribeeren**, bw. ow. gel., (recht.) voor verjaard verklaren; verjaren; (ook) voorschrijven.
- Prescriptie**, v. (...ën), (recht.) verjaring; vervallenverklaring door verjaring; voorschrift.
- Presens**, m. gmv. (taalk.) tegenwoordige tijd.
- Preservatie**, v. gmv. voorbehoeding, bewaring.
- Preservatief**, o. (...ven), voorbehoedmiddel.
- Preserveeren**, bw. gel., behoeden, bewaren.
- Preses, President**, m. (-en), voorzitter; opperste leider van een gemeentebestuur.
- Presideeren**, ow. gel., voorzitten; leiden (eene vergadering).

Pr
Pr
Pr
Pr
Pr
Pr
oe
Pr
af
(g
Pr
—
Pr
Pr
Pr
Pr
Pr
Pr
le
Pr
eis
(Ja
Pr
be
Pr
(ko
va
ee
Pr
sch
(tot
zich
Pr
Pr
Pr
Pr
Pr
Pr
ran
bov
Pr
een
Pr
vo
Pr
ten
Pr
me
Pr
—

- Presiden**, v. mv. galeistraf, strafkoloniën van Spanje.
- Presidial**, bn. tot het voorzitterschap behoorende.
- Presidium**, o. gmv. voorzitterschap.
- Pressant**, bn. (-er, -st), dringend, spoedeischend.
- Prestant**, m. (muz.) hoofdpijp (van het orgel).
- Prestatie**, v. (...ën), kwijting, afdoening; aflegging (van eenen eed).
- Presteeren**, bw. gel., kwijten, verleenen, (diensten) doen; afleggen (eenen eed); **wat heeft hij gepresteerd** (gedaan, verricht)?
- Prestige**, o. gmv. betoovering, toovermacht; **hij is zijn** — (zijnen ver klinkenden invloed) **kwijt**.
- Prestidigitateur**, m. (-s), goochelaar.
- Prestimonie**, v. (...ën), inkomen van een kerkelijk ambt.
- Prestissimo**, bijw. (muz.) zeer snel.
- Presto**, bijw. (muz.) gezwind, snel.
- Presumabel**, bn. vermoedelijk.
- Presumeeren**, bw. gel., vermoeden, veronderstellen.
- Presum(p)tie**, v. (...ën), vermoeden; (recht.) verdenking; **sem. op — vatten**.
- Pretendent**, m. (-en), die aanspraak maakt op, vorderaar; eischer; **een — naar de kroon**, (gesch.) **de —** (Jakob II van Engeland).
- Pretendeeren**, bw. gel., vorderen, eischen, verlangen; beweren.
- Pretentie**, v. (...ën), vordering, verlangen, voorgeven; (koopf.) schuldvordering; **ik heb eene — op hem van...**; (fig.) ingebeeldheid, waan; **welk eene — ! een man vol —**, vol eigenwaan.
- Preteeren**, bw. gel., medegeven, ruimer worden; **deze schoenen zullen nog wel —**; (fig.) geschikt zijn (tot); medegeven; **het preteert niet**; **zich —**, ww. zich laten gebruiken; **daartoe zal ik mij nimmer —**.
- Pretext**, o. (-en), voorwendsel.
- Pretexteeren**, voorgeven, voorwenden.
- Pretor**, m. (-s), (rom. gesch.) landvoogd, opperhoofd, opziener.
- Preuve**, v. (-s), bewijs.
- Prevalent**, bn. den voorrang hebbende, overwegend.
- Prevaleeren**, ow. gel., het overwicht hebben, den voorrang behouden; **zijn gevoelen prevaleerde** (dreef boven).
- Prevaricatie**, v. (...ën), plichtschending; ontrouw (in een ambt).
- Prevenant**, bn. en bijw. (-er, -st), vriendelijk, minzaam, voorkomend.
- Preveniëeren**, bw. gel., voorkomen, beletten; onderrichten, verwittigen; waarschuwen.
- Preventie**, v. (...ën), beletsel, voorkoming; vooringnomenheid; vooroordeel.
- Preventief**, bn. en bijw. voorkomend; voorloopig; **sem. — gevangen zetten**, op eene beschuldiging in hechtenis

- nemen (in afwachting van de rechterlijke uitspraak); **preventieve gevangenschap**.
- Previsie**, v. (...ën), vooruitzicht, verwachting (van mogelijke gebeurtenissen).
- Prevôt**, m. (-s), (schermk.) meester, hoofd.
- Prima**, v. de hoogste klas, de eerste soort; eerste wissel (welken men trekt in tegenstelling van **secunda** en **tertia**, die van hetzelfde bedrag en voor dezelfde zaak moet betaald worden als de eerste verloren ging); — **donna**, eerste -, voornaamste zangeres (in een opera), hoofdrol der vrouw; — **vista**, (muz.) op het eerste gezicht, van het blad af (spelen of zingen); (kooph.) op zicht (van eenen wissel); — **volta**, voor de eerste maal.
- Primaïr**, bn. voornaam, eerste; **de -e**, (eerste of ondeelbare) **getallen**; **de -e**, (oorspronkelijke of graniet) **bergen**; **de -e** (lagere) **scholen**.
- Prime**, v. (muz.) eerste grondtoon; (drukk.) schoondruk, (ook van platen); vroegste biduur.
- Primeeren**, ow. gel., uitsteken, de eerste zijn.
- Primidd**, m. (-s), (gesch.) de eerste dag eener decade (week van 10 dagen in de eerste fransche omwenteling).
- Primitief**, bn. en bijw. oorspronkelijk, eerst, vroegst.
- Primo**, bijw. eerst, het eerste; **pro -**, ten eerste; — **nobel**, hoogadellijk, hoogedel.
- Primo**, m. de eerste dag der maand.
- Primogenitus**, m. eerstgeborene.
- Primogenituur**, v. eerstgeboorte-recht.
- Principaal**, m. (...alen), opperste, hoofdpersoon; patroon; meester; lastgever; **de - van eenen makelaar, van eenen notaris**.
- Principaal**, bn. voornaamst, hoofdzakelijkst.
- Principe**, o. (-s), grond, bron, beginsel; grondstelling.
- Principiëel**, bn. en bijw. in -, als beginsel.
- Priori** (à), bijw. te voren, van voren aan; vooraf.
- Prise**, o. (-n), snuijfe; (oorl.) prijs.
- Priseeren**, bw. gel., schatten, taxeeeren.
- Priseur**, m. (-s), schatter.
- Prisma**, o. (...as), glazen kanzuil die de zeven oorspronkelijke kleuren weerkaatst.
- Prismatisch**, bn. kantig, tot het prisma behoorende.
- Prison**, v. gmv. gevangenis.
- Privaat**, o. (...aten), geheim gemak.
- Privaat**, bn. geheim, afzonderlijk.
- Privaatles**, v. (-sen), les aan huis.
- Privatief**, bn. uitsluitend, eigen.
- Privatum**, bw. afzonderlijk.
- Privé**, o. geheim gemak; **in -**, voor zich zelven, voor zijn eigen; **privé-slaaf**, slaaf die nog afzonderlijk in **Priveeren**, bw. gel., berooven, ontnemen. (dienst is.
- Privilegie**, o. (...ën), voorrecht; vrijheidsbrief.
- Privilegiëeren**, bw. gel., bevoorrechten; **de geprivilegiëerden**, de bevoorrechten.

- Prix**, m. prijs; — **fixe**, vastgestelde prijs (waarop niet te dingen valt); **à tout** —, tot iederen prijs, wat het ook koste.
- Pro**, bijw. voor, voorwaarts; — **aris et focis**, voor haardsteden en altaren; — **Deo**, om Gods wil, om niet, gratis; — **patria**, voor het vaderland, (ook) naam van eene soort (hollandsch) papier.
- Pro**, o. **het — en contra hooren**, hooren wat voor en wat tegen (iets of iem.) te zeggen is.
- Probaut**, bn. en bw. (...ater, -st), echt, beproefd, deugde-
- Probabel**, bn. waarschijnlijk. (lijk.)
- Probabiliteit**, v. waarschijnlijkheid.
- Probatum est**, het is beproefd, - onfeilbaar bevonden.
- Probeeren**, bw. gel., beproeven, onderzoeken.
- Probitelt**, v. gmv. eerlijkheid, goede trouw.
- Probleem**, o. (...men), **Problema**, o. (-ta), vraagstuk; raadsel.
- Problematisch**, bn. twijfel, raadselachtig.
- Procedeeren**, ow. gel., handelen, te werk gaan; een geding voeren; pleiten.
- Procedure**, v. (-s), rechtsgeding, rechtsvervolgning, pleit-
- Procent**, bijw. ten honderd. (handel.)
- Procent**, o. (-en), honderdste deel van eenig geheel.
- Proceritelt**, v. gmv. slankheid, hooge wasdom. (ziekte.)
- Proces**, o. (-sen), rechtsgeding; (gen.) voortgang eener
- Proces-verbaal**, o. (...sen-verbaal), ambtelijk verslag -, akte van feiten en handelingen; **een — opmaken**. — **maken tegen iemand**, die zich aan eene overtreding van wetten heeft schuldig gemaakt en betrapt wordt.
- Processie**, v. (...ën), (r. k.) plechtige omgang op hoogtijden.
- Proclamatie**, v. (...ën), afkondiging, bekendmaking; aflezing (der geboden bij den ondertrouw).
- Proclameeren**, bw. gel., afkondigen, bekend maken; uitroepen; **iemand — als, tot**.
- Pro-consul**, o. (-s), plaatsvervangend consul of landvoogd.
- Procreate**, v. teling, voortbrenging.
- Procreëren**, bw. gel., telen, voortbrengen.
- Procuratie**, v. (...ën), volmacht.
- Procureur**, m. (-s), zaakbezorger; praktizijn.
- Prodigantelt**, v. gmv. verkwisting.
- Prodigiens**, bn. verbazend, wonderbaar.
- Product**, m. (-en), voortbrenger (in tegenstelling van **consument**, verbruiker).
- Produceeren**, bw. gel., voortbrengen, telen; maken; overleveren; (recht.) **stukken, getuigen** —.
- Product**, **Produkt**, o. (-en), voortbrengsel; vrucht; (rek.) uitkomst eener vermenigvuldiging.
- Productie**, v. (...ën), voortbrenging; (recht.) overlegging.
- Productief**, bn. (...er, -st), voortbrengend, voordelig, vruchtbaar.
- Productiviteit**, v. werkingsvermogen, voortbrengende -, scheppende kracht, vruchtbaarheid.

Profaan, bn. en bijw. (...aner, -st), oningewijd, ongewijd, onheilig, heiligschennend; niet-bijbelsch; **de profane schrijvers**.

Profanatie, v. (...ën), heiligschennis, ontheiliging.

Profaneeren, bw. gel., ontheiligen, ontwijden.

Proficiat! tw. wel bekomme het u! (bij het niezen).

Profil, **Profiel**, o. (-en). beeld -, aangezicht aan eene zijde geteekend; half-aangezicht; (bouw) zijdebeeld, doorsnede, omtrekken van een gebouw (zoals het zich doorsneden zou voordoen); **in** —, half, in doorsnede

Profleeren, bw. gel., van ter zijde -, in doorsnede schetsen of teekenen.

Profiteeren, bw. gel., voordeel trekken van, winst doen met (iets); vorderingen maken, goed leeren.

Profuereeren, ow. gel., ontspruiten; ontspringen; voortvloeien (uit)

Profundis (de), uit den treuren (bij lijkgezangen).

Profusie, v. gmv. overvloed; overdaad.

Prognosticon, o. teeken der toekomst, voortteeken, voorbode, voorspelling, kenteeken; soort weerglas.

Prognostiek, v. gmv. kunst der voorbeduidfels.

Programma, o. (-as, -ata); bericht inhouds-opgave, aankondiging van hetgeen in het openbaar zal worden vertoond; (fig.) openbaring -, blootlegging van beginselen (van optredende ministers enz.).

Progressen, v. mv. vorderingen, vooruitgang.

Progressie, v. (-s, ...ën), voortgang; (rek. en wisk) reeks; **eene arithmetische, wiskunstige** —.

Progressief, bn. en bijw. trapsgewijs, toenemend.

Progressist, m. (-en), voorstander -, aanhanger van den vooruitgang.

Progressistisch, bn. **de —e partij**, de partij van den vooruitgang.

Prohibeeren, bw. gel., verbieden (den invoer van goederen); (fig) beletten.

Prohibitie, v. (...ën). verbod van invoer, wering.

Prohibitief, bn. werend; — **stelsel**, verbodstelsel.

Project, o (-en), ontwerp; (ook fig.).

Projecteeren, bw. en ow. gel., ontwerpen; voornemens zijn; schieten (stralen, licht)

Projectie, v. (...ën), schets, kaartenteekening; uitstraling; worp, het werpen.

Projectiel, o. (-en), werptuig (als kogels enz.); (ook) alles waarmede men werpt.

Proletariaat, o. gmv. staat -, stand van daglooner, - van ieder die van zijnen handenarbeid moet leven; werkende stand

Proletariën, **Proletariërs**, m. mv. die tot het proletariaat behooren.

Prolifiek, bn. vruchtdragend.

Proloog, v. (...ogen), voorafpraak, inleidingsrede, -vers; (toon) voorspel.

wijd,
ane

eene
door-
door-
chet-
doen
oort-

voor-

aan-
ver-
selen

eeks;

n den
n den
goe-

emens
aling;
alles
- van
kende
prole-
vers;

- Prolongant**, m. (-en), geldschieter op effecten.
Prolongatie, v. (...ën), (hand.) termijnverlenging, uitstel; effecten in — geven, ze in handen eens geldschieters laten (om ze later in te lossen).
Prolongeeren, bw. gel., verlengen; (wiss.) den verval-termijn verlengen.
Promenade, v. (-s), wandeling; wandelweg; (mil.) **eene militaire** —, een oefeningsmarsch. (leiden.)
Promeneeren, ow. gel., wandelen; (fig.) om den tuin
Promesse, v. (-n), belofte; soort schuldbekentenis.
Promotie, v. (...ën), bevordering (in alle bet.); benoeming tot.
Promoveeren, bw. en ow. gel., bevorderen, bevorderd zijn of worden (inz. tot akademische graden); **wanneer zult gij** — ? (advokaat, doctor worden?)
Prompt, bn. en bijw. (-er, -st), vaardig, snel; stipt, nauwkeurig.
Promptitude, v. gmv. vaardigheid, snelheid.
Promulgatie, v. (...ën), afkondiging (eener wet)
Promulgeeren, bw. gel., afkondigen, uitvaardigen (wetten, besluiten).
Pronceeren, bw. gel., opvijzelen, uitbazuinen.
Proneur, m. (-s), zwetser, overdreven aanprijzer.
Pronomen, o. (...mina), (taalk.) voornaamwoord.
Prononceeren, bw. gel., uitspreken; beslissen; sterk doen uitkomen; **een geprononceerde tongval**, die de woorden scherp doet klinken; **geprononceerde trekken**, die duidelijk een karakter, of de natie waartoe men behoort doen uitkomen. (taal.)
Prononciatie, **Pronunciatie**, v. gmv. uitspraak eener
Propaedeutiek, v. voorbereidende kundigheden (tot eene wetenschap), voorbereidend onderwijs.
Propaedeutisch, bn. voorbereidend; **een — examen**, examen dat de hoogere examina voorafgaat.
Propaganda, v. gmv. raad -, vereeniging tot uitbreiding van het geloof; (ook) van alle andere meeningen of stelsels; **eene — organiseeren**, zoodanige vereeniging tot stand brengen.
Propagatie, v. gmv. voortplanting, uitbreiding.
Propageeren, bw. gel., voortplanten, uitbreiden.
Propensiteit, v. neiging, zucht (tot).
Propeller-schroef, v. archimedische schroef (tot het voortstuwen van vaartuigen).
Proper, bn. (-der, B. -er, -st), zindelijk, rein, net.
Proponent, m. (-en), voorsteller; kandidaat tot eene predikantsplaats (bij de protestanten).
Proponeeren, bw. gel., voorstellen. (**buiten alle** —.
Proportie, v. (...ën), evenredigheid; afmeting; **dit is**
Proportioneel, bn. in evenredigheid (met), in verhouding (tot); evenmatig.
Proportioneeren, bw. gel., evenredig maken, in verhouding brengen (tot); (ook fig.) **zijne krachten worden niet aan zijnen wil geproportioneerd**.

- Propos (à)**, tw. zeg eens! ik denk er juist om! (ook van pas.
- Propositie**, v. (...ën), voorstel, voorslag, aanbod; (redek.) hoofdstelling.
- Propriëteit**, v. (-en), eigendom, eigendommelijkheid, eigenschap.
- Propulsie**, v. het voortdrijven, voortstooten. [Athene].
- Propyleen**, v. mv. voorzaal, zuilengang (in het oude
- Prorector**, m. (-es), plaatsvervangend rector.
- Prorogatie**, v. (...ën), **Prorogeeeren**, bw. gel., verdagen, verlengen, uitstellen; de bijeenkomst eener vergadering tot een lateren termijn opschorten; **het parlement** —.
- Proscriptie**, v. (...ën), vogelvrijverklaring, verbanning.
- Prosecutie**, v. (...ën), vervolging.
- Proseliet**, m. (-en), nieuwbekeerde (inz. in het geloof).
- Prosit!** tw. wel bekomme het u!
- Prosodie**, v. (...ën), regels voor den klemtoon, - de uitspraak enz.; toonmeting.
- Prosopographie**, v. karakterschildering, persoonsbe-
- Prosopologie**, v. gelaatkunde. (schrijving.)
- Prospect**, o. (-en), aan-, uitzicht; (teek) planteekening, opstand.
- Prospectus**, m. (-sen), voorloopig plan, bericht enz. van een uit te geven boekwerk, eener te vestigen inrichting enz.
- Prospereeeren**, ow. gel., vooruitkomen, slagen (in), geluk hebben in eene onderneming; bloeien.
- Prosperiteit**, v. gmv. voorspoed, bloei.
- Prosterneeren (zich)**, ww. gel., zich plat op de aarde werpen.
- Prosternatie, Prostratie**, v. (...ën), ter-aarde-werping, knieling.
- Prostitueeren (zich)**, ww. gel., zich der schande of der ontucht overgeven (van vrouwen); **eene geprostitueerde**, eene hoer; (fig.) **zijnen naam, zich zelve** —, zich onteeren.
- Prostitutie**, v. gmv. onteering, ontucht; zedeloosheid in den hoogsten graad; geilheid van vrouwen.
- Protecteur**, m. **Protectrice**, v. (-s), beschermer, beschermster.
- Protectie**, v. (...ën), bescherming.
- Protector**, m. (-en), beschermer, beschermheer; (gesch.) rijksvoogd (als Cromwell van Engeland en Napoleon I van het Rijnverbond).
- Protectoraat**, o. gmv. beschermheerschap.
- Protégé**, m. (-s), **Protégée**, v. (-s), beschermeling.
- Protegeeren**, bw. gel., beschermen, begunstigen.
- Proteïne**, v. (scheik.) zekere stof; — (eiwitachtige) lichamen.
- Proterosaurus**, m. zeker voorwereldlijk kruipend dier.
- Proteus**, m. (-sen), (fab.) zekere hemelgeest; zeker kruipend dier; (fig.) zeer onbestendig, veranderlijk mensch.

- Protocol**, o. (-len), schriftelijk bericht (van iets dat verhandeld is); akte, voorschrift; akte van besluit op een staatkundig congres gevallen enz.; **ten — brengen, een — opmaken van.**
- Protocollig**, bn. (fig.) weerbarstig, koppig, ongehoorzaam.
- Protographie**, v. (...ën), eerste teekening, planteekening.
- Prototype**, v. (-n), eerst -, oorspronkelijk model.
- Prouveeren**, bw. gel. bewijzen; pleiten; **dit prouveert zijne (of voor zijne) onschuld.**
- Provençaal**, m. (...alen), bewoner van het oude Provence; (ook) minnezanger.
- Provençaalsch**, o. gmv. (oudt.) taal van het zuiden van Frankrijk.
- Provençaalsch**, bn. naar -, uit -, van Provence.
- Provenu**, o. (-s), opbrengst, bedrag.
- Proverbe**, o. (-s), spreekwoord; klein tooneelstuk dat een spreekwoord ten titel of inhoud heeft.
- Proverbiaal**, bn. spreekwoordelijk.
- Proviand**, o. gmv. voorraad van levensmiddelen, teerkost.
- Proviandeeren**, bw. gel., van levensmiddelen -, van mondvoorraad voorzien.
- Proviandeering**, v. gmv. het proviandeeren.
- Provinciaal**, bn. gewestelijk; — **blad**, verzameling van verordeningen, besluiten enz.
- Provinciaal**, m. (...alen), opzichter van een klooster; bestuurder eener onder-afdeling der jezuiten.
- Provincialismus**, o. (...ën), woord -, uitdrukking eener enkele provincie eigen; (ook) geest -, zin voor eene enkele provincie (ten nadeele van het algemeen belang).
- Provincie**, v. (...ën), gewest, landschap; **de zeven provinciën**, de Vereen. Nederlanden gedurende de republiek.
- Provisie**, v. (...ën), voorraad (mondbehoefsten); loon (van makelaars, commissionairs enz.); **bij —**, voorhands, voorloopig.
- Provisioneel**, bn. en bijw. voorloopig, bij voorraad.
- Provisor**, m. (-s), opziener; waarnemer; (apoth.) eerste bediende.
- Provisorat**, o. gmv. ambt van provisor.
- Provocatie**, v. (...ën), terging; uitdaging; (recht.) hooger beroep.
- Provoceeren**, bw. gel., tergen; uitdagen; in het leven roepen, aanleiding geven tot.
- Proximitief**, v. gmv. nabijheid.
- Prude**, bn. preutsch, schijnzedig.
- Prude**, v. (-n), preutsche.
- Pruderie**, v. (...ën), preutscheheid.
- Prudentie**, v. gmv. voorzichtigheid; (fig.) goeddenken, wijsheid, goed oordeel; **dit is aan de — van den rechter overgelaten.**
- Psaorolithen**, m. mv. stersteenen, tot agaat verkiezelde varenstammen.
- Pseudo**, bn. valsch; zoogenaamd.

- Punctuatie**, v. het zetten -, de wetenschap der zin- en scheiteekens (komma's, punten, vraagteekens enz.).
- Punctuëel**, bn. stipt, nauwkeurig.
- Punctum**, o. gmv. punt, stip.
- Punctum!** vz. gedaan! genoeg!
- Punctuur**, v. (...uren), (heelk.) steek, prik, aftapping (van waterzucht); (drukk.) stijfje.
- Pupil**, m. en v. (-len), onmondige die eenen voogd heeft, pleegzoon, -dochter; (ontl.) oogappel.
- Purgans, Purgatie**, v. (...ën), (gen.) buikzuiverend middel.
- Purgeeren**, bw. en ow. gel., zuiveren (den buik).
- Purgeerend**, bn. buikzuiverend.
- Purim**, o. (-s), een der herdenkingsfeesten van de Israëlieten, Hamansfeest, Lotenfeest.
- Purist**, m. (-en), overdreven taalzuiveraar.
- Puritein**, m. (-en), gestreng protestant (der oud-engelsche hervormde, -schotsche kerk); presbyteriaan (tegenstander der episkopaalsche kerk).
- Pusillanien**, bn. en bw. kinderachtig, onbeduidend.
- Pusillanemiteit**, v. gmv. kinderachtigheid, heuzelachtigheid.
- Putrefactie**, v. verrotting.
- Putzen of Butzenwerken**, o. mv. ruimten of holten in kalkgesteenten.
- Puzzolane**, v. alle delfstoffen die aan den invloed van het vuur zijn onderworpen geweest.
- Pycniet**, m. (-en), stangsteen, soort topaas.
- Pygmeën**, m. mv. dwergen.
- Pyramide**, v. zie **Piramide**.
- Pyrhellometer**, m. (-s), toestel om de warmte te meten die jaarlijks door de zon afgegeven wordt.
- Pyriet**, o. vuursteen, zwavelkies, zekere delfstof.
- Pyrobole**, v. vuurwerkerskunst.
- Pyrodynamica, Pyrogenesis**, v. het ontstaan -, de voortbrenging van het vuur.
- Pyro-electriciteit**, v. electriciteit die door verwarming in het toermalijn wordt opgewekt.
- Pyrollêne**, o. soort machine-smeer.
- Pyrologie**, v. vuurtheorie.
- Pyrometer**, m. (-s), **Pyroskoop**, v. (...open), hitte-, vuurmeter (werkt.).
- Pyrometrie**, v. kunst om de warmte te meten.
- Pyrophag**, m. (...agen), vuureter.
- Pyrophaan**, m. (...anen), opaal die door inzuiging van gesmolten was doorzichtig wordt.
- Pyrophoor**, m. (...oren), vuurdrager, zelfontbrander, (zekere aan de lucht ontvlammende zelfstandigheid).
- Pyroscaaph**, v. (...aphen), vuurschip, stoomboot.
- Pyrotechniek**, v. vuurwerkerskunst.
- Pyrotelegraaph**, m. werktuig om den afstand van een ontstane brand te bepalen.
- Pyrotonoïde**, v. papierolie.
- Pyrrhonismus**, o. stelsel der pyrrhonisten of twijfelaars.

Pythagorisch, bn. zwijgend; (rek.) **de —e tafel**, soort tafel van vermenigvuldiging; (meetk.) **het —e probleem** (of van **Pythagoras**).

Pythia, v. gmv. priesteres van het orakel te Delphi.

Q.

Q, rom. getalm. 500.

Qua, bijw. als, in zoo verre, in hoedanigheid van; —**talis**, als zoodanig; —**mandatarius**, als gevolmachtigde; —**professor**, als hoogleraar.

Quaderzandsteen, m. (-en), zekere duitsche steensoort (bouwstof).

Quadraat, o. (...aten), vierkant, regelmatige vierhoek met vier gelijke zijden en rechte hoeken; (wisk.) vierkant getal, tweede macht; **electricch** —, zeker toestel bij electriche proeven; (sterr.) **groot** —, zeker vierkant door groote sterren gevormd; **magisch** —, toovervierkant (zeker kunstspel); soort talisman (in Indië).

Quadraat, bn. vierkant, vierhoekig, vierzijdig.

Quadragesima, de zesde Zondag voor Paschen.

Quadrangulair, bn. vierhoekig, vierkant. [med.].

Quadrans, o. zeker apothekersgewicht (3 oncen of 6 looden

Quadrant, o. (-en), vierde gedeelte van een geheel (inz. van eenen cirkel); hoekmeter, graadcirkel, hoogtemeter (werktuig).

Quadratrix. v. (oudt. wisk.) zekere kromme lijn.

Quadratus homo, m. kort en gezet mensch, vierkante vent.

Quadratuur. v. verandering in eenen vierhoek; — **des cirkels**, herleiding van den cirkel tot het vierkant; (fig.) iets onuitvoerbaars.

Quadratuurstanden, m. mv. kwartierstanden (der maan).

Quadreren, **Quadrateren**, bw. gel., vierkant-, vierhoekig maken, in het vierkant brengen, den inhoud van een vlak berekenen; (een getal) met zich zelf vermenigvuldigen.

Quadrateren, ow. (fig.) passen, schicken, overeenkomen.

Quadri..., het viervoud, vier...

Quadrille, v. (s), dans met vier personen; omberspel met vier spelers.

Quadrillioen, o. millioen in de vierde macht, duizendmaal duizend trillioenen (het cijfer 1 met 24 nullen er achter).

Quadro, (muz.) vierstemmig.

Quadrumanen, mv. vierhandige dieren.

Quadrupeden, mv. viervoetige dieren.

Quadrupel, bn. viervoudig; — **alliantie**, viervoudig verbond, verbond van vier mogendheden.

Qua
Qua
Qua
han
pe
wa
per
spr
Qua
men
Qua
Qua
Qua
toe
vol
mis
gev
Qua
toel
gev
ver
Qua
gel
Qua
aar
Qua
Qua
naa
Qua
gre
Qua
Qua
van
kon
ver
wa
zich
Qua
Qua
wij
Qua
van
Qua
zek
Qua
dee
Qua
ver
Qua
kre
Am
Qua

Quadrupleeren, bw. gel., verviervoudigen.

Quaeritur, men vraagt, er wordt gevraagd.

Quaestie, v. (...ën), vraag, twistvraag, geschilpunt; aanhangige zaak, aangelegenheid; kwestie; **de zaak, de persoon in** —, waarvan —, van wien gesproken wordt; waaraan —, aan wien gedacht wordt; de bewuste zaak of persoon; **dat lijdt geen —, dat is buiten —**, dat spreekt van zelf.

Quaestor, m. (-s), (rom. gesch.) schatmeester; stemopnemer (in vergaderingen).

Quagga, m. zeker zuid-afrikaansch zoogdier.

Quallen, v. mv. zeenetels.

Qualificatie, v. (...ën), opgave der noodige eigenschappen; toekenning eener eigenschap; het geven van eenen titel; volmacht; deugdelijkheid, geschiktheid; verzwaring eener misdaad door omstandigheden die een gestrenger straf tengevolge hebben.

Qualificeeren, Qualifiëeren, bw. gel., eigenschappen toekennen; geschikt —, vatbaar maken; benoemen; volmacht geven; **een gequalificeerde diefstal**, diefstal met verzwarende omstandigheden.

Qualitatief, bn. volgens de waarde; naar den aard; het gehalte —, de gesteldheid eener zaak betreffende.

Qualiteit, v. (-en), gesteldheid, eigenschap, hoedanigheid, aard; stand —, betrekking in de maatschappij; titel.

Quand-même, hoe het ook ga, tot elken prijs.

Quantitatief, bn. volgens de hoeveelheid, — de grootte, naar het getal.

Quantiteit, v. hoeveelheid, menigte; tijdduur der lettergrepen.

Quantum, o. zekere som; hoeveelheid, getal; maat.

Quarantaine, v. ligdagen, proefdagen (vroeger 40 in getal) van schepen, reizigers of waren die uit vreemde plaatsen komen waar besmettelijke ziekten heerschen of die daarvan verdacht gehouden worden; (ook) de inrichting —, de plaats waar zulke reizigers of voorwerpen gedurende die dagen zich moeten bevinden.

Quarré, Carré, o. vierkant; vierkante plaatsing bij militairen.

Quarreau, o. vierhoekig lijniaal tot het trekken van evenwijdige lijnen.

Quarreograaf, m. (...afen), werktuig tot het opnemen van perspectief-teekeningen.

Quart, o. (-en), vierde deel, vierde maat, zekere vichtmaat; zekere graanmaat (in Pruisen).

Quartaal, o. (...alen), vierde gedeelte van een jaar, vieren-deeljaars.

Quarteeren, bw. gel., goud en zilver samensmelten in de verhouding van 1 tot 3.

Quarteronen, Quadronen, m. mv. kinderen van eenen kreool en eene terceronsche vrouw (in Midden- en Zuid-Amerika). Zie **Terceronen**.

Quartet, o. (-ten). vierstemmig muziek- of zangstuk.

Quartier, o. (-en), vierendeel van sommige dingen; vierde gedeelte van een uur; eene der vier afwisselingen van de maan; vierde gedeelte van een wapenschild; bewijs van adeldom; schapenbout; achterstuk van eenen os; wijk eener stad; afdeeling (grondgebied); huisvesting van militairen; genade, lijfsbehoud; optreke; buitenverblijf; (zeew.) wacht; **hoofd**—, verblijfplaats van den bevelhebber des legers en zijnen staf; **de winter—en betrekken**; **geen—geven**, geen lijfsbehoud schenken; (zeew.) — **maken**, de wacht hebben; (mil.) voor huisvesting (inkwartiering) zorgen.

Quartijn, o. kwartijn, boek in quarto, 4^o.

Quarto, bijw. ten vierde, in de vierde plaats; **in—**, boekformaat waarbij het vel 4 bladen of 8 bladzijden heeft

Quasi, bijw. als ware het, bijna als, ongeveer, schijnbaar, even als.

Quassia, m. zekere zuid-amerik. boom; —**hout**, kwassie-hout (zeker geneesmiddel).

Quatemper, zie **Quateriemper**.

Quaterne, v. (-n), vier bezette en tegelijk uitgekomen nummers (in de getallen-loterij); vijf nummers in ééne rij (in het lotto-spel); zes bladen papier inengeschoven.

Quateriemper, m. (-s), eerste dag van een vierendeeljaars; (r. k.) boete en vastendag (de eerste Vrijdag van ieder vierendeeljaars).

Quatrain, o. klein gedicht van vier verzen of dichtregels.

Quatre-mains, **Quattro maal**, muziekstuk voor vier handen gezet.

Quatuor, o. (-s), vierstemmig muziek- of zangstuk.

Queen's bench, v. rechtbank der koningin (naam van het oppergerechthof te Londen, wanneer in Engeland eene koningin regeert).

Queen's metal, o. zeker metaal-mengsel (tin, lood, spiegelglans en bismuth).

Quekker, m. soort zeer vurige palmwijn.

Quektschen, o. zeker duitsch gewicht, een vierde lood.

Quercitron, o. geelkleurig hout als verfstof gebezigd.

Querel, (-len), klacht, bezwaar; twist, geschil, strijd.

Querellant, m. (.aten), beklaagde, gedaagde.

Querelliant, **Quereliant**, m. (-en), eischer, klager.

Querelleeren, ow. gel., twisten, strijden, geschil hebben.

Questie, v. zie **Quaestie**.

Queue, v. (-n), staart, paardestaart; biljartstok; de laatste soldaten eener afdeeling (bij eenen marsch); de laatste menschen (bij eene optrekkende processie; een optocht, voorbijgaande stoet); (fig.) lange reeks rijtuigen; lange reeks of rij personen die op eene beurt staan te wachten.

Quibus, m. (-sen), zot, gek, dwaas.

Quidam, zeker iemand; (ook) zot, gek. (zand.)

Quickzand, o. parelzand, bronzand; het gewone grove

Quidproquo, **Quiproquo**, o. misverstand, verwisseling, het eene voor het andere.

Quil
Quil
Quil
Quil
de
Quil
rije
Quil
Quil
Quil
del
Quil
Quil
Quil
Quil
Quil
toe
my
Quil
(in
lotta
Quil
iets
ove
iets
Quil
Quil
Quil
Quil
vo
Quil
Quil
plic
Quil
rek
van
Quil
toe
Quil
van
Quil
Quil
bij
Quil
Quil
volg
Quil
Quil

- Quiëscentie**, v. rust, toestand van rust.
- Quiëtisten**, m. mv. rustvrienden (zekere godsdienstsecte).
- Quiëtismus**, o. gemoedsrust, volkomene berusting in Gods wil.
- Quillage**, o. kielgeld (recht geheven van schepen die voor de eerste maal eene fransche haven binnenloopen).
- Quincallerie**, v. (...ën), kleine galanteriewaren, kramerrijen (inz metalen voorwerpen).
- Quindecagon**, m. (...onen), vijftienhoek.
- Quine**, v. zie **Quilaterne**.
- Quinlac**, **Quinquina**, v. extract van den kinabast, middel tegen de koorts enz.
- Quinquennial**, o. tijdvak van vijf jaren. (stroom.)
- Quinquet**, v. (-ten), argansche lamp met dubbelen licht.
- Quinta**, v. vijfde klasse eener latijnsche school.
- Quintaal**, o. (...alen), honderd pond gewicht; een fransch **Quintal** = 48.95058 nederl. pond.
- Quinte**, v. (muz.) de vijfde toon gerekend van den grondtoon; hoogste vioolsnaar; (schermk.) vijfde stootmanier; —s, mv. streken, knepen.
- Quinterne**, v. vijf bezette en tegelijk uitgekomen nummers (in de getallen-loterij); vijf nummers in eene rij (in het lottospel).
- Quintescens**, **Quintessence**, v. de keur of kern (van iets), het fijnste, edelste, krachtigste; (scheik.) vijfmaal overgehaalde geest eener vloeistof; de ware inhoud (van iets) in den minst omvangrijken vorm.
- Quintet**, o. (-ten), vijfspel, vijftoonig muziekstuk.
- Quintuplicceeren**, bw. gel., vervijfvoudigen. (klasse.)
- Quinte**, m. de vijfde; de vijfde der leerlingen in eene
- Quipos**, **Quippos**, o. knoopenschrift der oude Peruanen.
- Quisquillën**, mv. alles wat slecht is en niet deugt; slechte voortbrengselen van den geest.
- Quitaatie**, v. (...ën), kwijtbrief, bewijs van ontvangst.
- Quitte**, bijw. vrij, even, kamp-op, ontheven van de verplichting om te betalen; — **ou double**, kamp-op of dubbel.
- Quitteeren**, bw. gel., als voldaan onderteekenen (eene rekening); eene quitantie afgeven; (ook) verlaten, aazien van, laten varen.
- Qui vive!** werda! wie daar! **op zijn** — **zijn**, zeer goed toezien, een streng wakend oog houden.
- Quodlibet**, o. (-s), wat men beliest, mengelmoes, allerlei, van alles wat; laffe woordspeling; platte dubbelzinnigheid.
- Quomodo**, v. handelwijze, manier van uitvoering.
- Quota**, **Quotum**, o. evenredig aandeel (dat ieder heeft bij te dragen). (deel.)
- Quotie**, **Quotiatie**, v. (...ën), berekening van ieders aandeel.
- Quoteeren**, bw. gel., naar evenredigheid verdeelen; van volgnommers voorzien, nummeren, merken (bescheiden enz.).
- Quotient**, o. (-en), (rek.) uitkomst eener deeling.
- Quotiseeren**, bw. gel., naar verhoud. verdeelen; schatten.

R.

- Rabulist**, m. (-en), rechtsverdraaiër; advokaat die slechte zaken waarneemt.
- Racahout des Arabes**, o. zekere poeder (geneesmiddel).
- Racaille**, o. janhagel, gespuis, gepeupel, gemeen volk.
- Race**, v. (-s), stam, soort, geslacht, slag.
- Raccommodeeren**, bw. gel., herstellen, verbeteren, weder goed maken.
- Raccordeeren**, bw. gel., (muz.) weder stemmen; (fig.) weder te zamen brengen, hereenigen.
- Raccroc**, m. (-s), gelukstoot (in het spel).
- Raccrocheeren**, bw. gel., (aan iets) vasthechten, het eene met het andere in verband brengen.
- Rachitis**, **Rachitisme**, o. engelsche ziekte.
- Racquit**, o. wederwinst, het wedergewonnene.
- Raquiteeren**, bw. gel., het verlorene terugwinnen.
- Radeeren**, bw. gel., afschaven; uitkrabben; etsen.
- Radiaal**, bn. stralen hebbende.
- Radiatie**, v. (...ën), uitstraling, straalwerping; doorhaling van eene post eener rekening.
- Radicaal**, bn. en bijw. (...aler, -st), ingeworteld, diep; van den wortel af, uit den grond op; **een** — **geneesmiddel**, dat spoedige en volkomene genezing aanbrengt; (wisk.) — **teeken**, wortelteeken
- Radicaal**, o. (scheik.) grondstof, wortelstof; hoofdverrischte, voornaamste eigenschap. (recht.) titel, benaming; **et** — **van Nederlander**.
- Radicaal, de radicalen**, eene staatspartij die (in Engeland en elders) eene diep ingrijpende verandering van het staatsbeheer verlangt.
- Radicalismus**, o. de leer en grondstellingen der radicalen.
- Radieus**, bn. stralenschietend; schitterend, glansrijk; **zij zag er** — (gezond en vroolijk) **uit**. [tuig]
- Radiometer**, m. (-s), graadboog, poolhoogtemeter (werk).
- Radius**, m. (...ii), straal, halve middellijn van eenen kerkel.
- Radix**, m. (...ces), wortel; (rek.) wortelgetal.
- Radoteeren**, ow. gel., raaskallen, onzin praten.
- Radja, Radja, Rajah**, inlandsch indisch vorst.
- Radsjapoeten**, m. mv. krijgsvolk der inlandsche vorsten in Indië.
- Raeps. Raps**, v. wijn weder op versche druiven gegoten en daardoor sterker gemaakt.
- Rafale**, v. (-s), rukwind, valwind, windvlaag.
- Raffnade**, v. gmv. gezuiverde suiker, melis.
- Raffnaderij**, v. zuiveringsfabriek; **suiker**—.
- Raffnadeur**, m. (-s), zuiveraar; eigenaar eener suiker-raffnaderij.
- Raffinage**, v. loutering, zuivering.

Raffi
Raffi
op
Raffa
Raffa
Raffa
konfi
Rage
Rage
de sp
Rall
spoor
Rallv
Rallv
schen
Rallv
Raisc
(koop
Raisc
Raisc
Raisc
sluite
Raisc
Raisc
Raja
Raky
Ralle
Ram
bij d
Ram
Ram
dige
Ranc
Rang
tot
ger
Rani
voo
Rapa
Rapa
Rape
Rapi
Rapp
Rapp
Rapp
verb
Rapp
slag
Rapp
ler
(wer

Raffinement, o. sluwheid.

Raffineeren, bw. gel., louteren, zuiveren, verfijnen; (fig.) op iets —, trachten uit te pluizen; listig iets bedenken.

Rafian, o. (-en), klein vaartuig (op de Middellandsche zee).

Rafrachbeeren, bw. gel., ververschen, verfrisschen.

Rafrachissements, o. mv. ververschingen (ijs, likeuren, konfituren enz.).

Rage, v. gmv. razernij, woede; (fig.) verzotheid (op iets).

Ragoût, m. gmv. mengelmoes; sterk gekruide en gesausde spijs.

Rail, v (-s), regel, scheen, dwarshout; uitstekend spoor (op spoorwegen), spoorstaaf.

Railway, Railroad, m. ijzeren spoorweg, spoorbaan.

Ralliceeren, ow. gel., schertsen, kortswijlen; den gek scheren (met iem.).

Rallierle, v. scherts, boert.

Raison, v. rede, verstand; oorzaak, reden; gelijk, recht; (koopf.) firma.

Raisonnabel, bn. (-er, -st), verstandig, billijk; edel, mild.

Raisonnement, o. (-en), redeneering.

Raisonneeren, bw. gel., redeneeren; oordeelen en besluiten; tegenwerpingen maken.

Raisonneur, m. (-s), haarklover, dwarsdrijver, tegenspreker.

Raizen, m. mv. zeker slavische volksstam.

Raja, m. (-as), schatplichtig onderdaan (christen) van den Raky, v. soort brandewijn. (sultan van Turkije).

Rallentudo, bijw. (muz) afnemend, langzamer.

Ramadan, Ramazan, v. maand der vasten, vastentijd bij de Mahomedanen.

Ramificatie, v. (...ën), vertakking.

Ramponneeren, bw. gel., vernederen, bespotten; beschadigen, bederven.

Rancune, v. ingewortelde haat, wrok.

Rangeeren, bw. gel., schikken, ordenen, regelen; (iem.) tot zijnen plicht brengen; **gerangeerd**, ordelijk; **een gerangeerd Jongmensch**, die fatsoenlijk leeft.

Ranmeeren, bw. gel., weder bezielen, opwekken, opvroolijken.

Rapaciteit, v. gmv. roofzucht, roofgierigheid.

Rapalje, Rapalle, v. gemeen volk, gepeupel.

Rapé, v. soort snuiftabak.

Rapiditeit, v. gmv. snelheid, gezwindheid. [gezant].

Rappel, o. terugroeping; **brieven van —**, (van eenen

Rappeleeren, bw. gel., terugroepen, herinneren.

Rapport, o. gmv. het terugbrengen.

Rapport, (-en), bericht, verslag, mededeeling; betrekking, verband, samenhang; overeenkomst, gemeenschap; gelijkenis.

Rapporteeren, bw. gel., terugbrengen; bericht -, verslag geven; aanbrengen, betrekking hebben op.

Rapporteur, m. (-s), verslaggever; woordvoerder, steller van het verslag (eener commissie); (wisk.) hoekmeter (werktuig).

Rapsodie, v. zie **Rhapsodie**.

Rarefactie, v. (nat.) luchtverduunning door warmte.

Rariteit, v. gmv. zeldzaamheid.

Rariteit, (-en), zeldzaam voorwerp, vreemd ding.

Raseeren, bw. gel., scheren, afscheren; slechten, sloopen, met den grond gelijk maken; even -, vluchtig aanraken, dicht voorbijgaan.

Raseerder, m. (-s), baardscheerder.

Massurant, bn. (-er, -st), geruststellend.

Rastraal, o. (...alen), lijnentrekker voor nooten (werktuig).

Rata, v. evenredig aandeel; **pro** —, naar verhouding, geëvenredigd.

Ratafia, **Rataffia**, v. zekere fijne likeur.

Ratatouille, **Ratjetoe**, v. dooreengestampt middageteten der soldaten.

Rateller, m. (-s), (mil.) geweerrek.

Ratificatie, v. (...ën), goedkeuring, bekrachtiging; akte van bekrachtiging.

Ratificeeren, **Ratifiëeren**, bw. gel., goedkeuren, bekrachtigen (inz. namens eene landsregeering).

Ratineeren, bw. gel., van nopjes voorzien (laken en andere wollen stoffen).

Ratio, v. rede, oorzaak, grond; **contra rationem**, tegen de rede, strijdig met het gezond verstand.

Ratiocinatie, v (...ën), verstandig nadenken; sluitrede.

Ration, o. (-s), hoeveelheid spijs of drank (voor matrozen, soldaten); hoeveelheid voeder (voor paarden), rantsoen.

Rationaal, **Rationeel**, bn. redelijk, op redelijke overtuiging gegrond.

Rationalismus, **Rationalisme**. o. gmv. toepassing der rede bij het beoordeelen der dingen, redegeloof, godsdienst der rede; leer die de onafhankelijkheid van 's menschen geest aanneemt.

Rationalist, m. (-en), redegeloovige, die de grondstellingen van zijn gelooven en van zijne handelingen alleen uit de rede afleidt.

Ravage, v. verwoesting, bederf; het veroorzaken van schade.

Ravageeren, bw. gel., verwoesten, vernielen, plunderen.

Ravin, **Ravijn**, v (-en), (vest.) holle weg, bergkloof.

Ravifalleeren, bw. gel., weder van levensmiddelen voorzien.

Rayeeren, **Royeeren**, bw. gel., doorhalen, doorschrapen, wegteekenen; (art.) gleuven (kanonnen).

Rayon, m. (-s), straal.

Rayon, o. oppervlakte grond binnen den omtrek eener ves-

Rayonant, bn. stralende, schitterend.

Reaal, (B. **Reëal**), v. (...alen), rekenmunt (in Spanje, Mexico enz.); — **de plata** = f 0 24⁵ in Spanje en f 0.32⁵ in Mexico; — **de vellon** = f 0 12⁵ in Spanje

Reaal, **Reëel**, bn. (...aler, -st), zakelijk, werkelijk, zeker, bestaande (tegenstelling van **ideaal**, denkbeeldig); gangbaar (tegenstelling van **nominaal**, slechts in naam); — (gemunt) **geld**; **reale** of **reële** (zakelijke) **waarde**,

waar
zakel
van
Reac
Reac
van
litiek
gevol
stand
Reac
voor
Reac
en h
ouder
Reag
Reag
kenni
Reag
tegen
Reag
biede
Realg
Reall
gelde
Reall
te ge
Reall
Reall
de w
heid
Rebe
Rebe
zich v
Rebe
Rebe
Rebu
Rebu
Rebu
Rebu
Reca
die h
Recap
ling
Recap
ishou
Rece
vellen
schrij
Rece
kunst
Rece
Rece

waarde der effecten volgens den koers; **reale definitie**, zakelijke bepaling; **reale encyclopedie**, samenvatting van alle zakelijke wetenschappen.

Reacteurs, m. mv. (nat.) elektrische raderen.

Reactie, v. (...ën), terug-, tegenwerking; het tegenwerken van de pogingen der vrienden van den vooruitgang (in politieke zaken en in godsdienstaangelegenheden); nadeelige gevolgen van iets die zich later doen gevoelen; (nat.) tegenstand, tegendrukking.

Reactionair, bn. terug-, tegenwerkend; een —e (den vooruitgang nadeelige) maatregel.

Reactionair, m. (-en), tegenstrever, terugdrijver; vijand en bestrijder van den vooruitgang; voorstander van den ouden toestand.

Reageerbuisjes, v. mv. (scheik.) soort glazen buisjes.

Reageerpapier, o. (scheik.) zeker bereid papier (als herkenningmiddel).

Reagentia, o. mv. (scheik.) herkenningmiddelen; terug-, tegenwerkende dingen of middelen.

Reageeren, bw. gel., tegenwerken, tegenstand bieden; (fig.) in het geheim (iets) belemmeren.

Realgar, o. soort delfstof.

Realisatie, **Realiseering**, v. verwezenlijking; het te gelde maken (van iets door verkoop)

Realiseeren, bw. gel., verwezenlijken, bewerkstelligen; te gelde maken, papiergeld voor klinkende munt inwisselen.

Realismus, o. leer der werkelijkheid

Reallieft, v. werkelijkheid, wezenlijkheid, het ware wezen, de ware toestand (van iets); (fig) waarheid, rechtschapenheid van karakter. (nige.

Rebel, m. (-len), opstandeling, muiteling, muiter, weerspan-

Rebelleeren, bw. ow. oproer maken, tot opstand komen, zich verzetten tegen het gevestigd gezag, aan het muiten slaan.

Rebelle, v. oproer, muiterij, gewelddadig verzet.

Rebellig, bn (-er, -st), oproerig, muitend

Rebus, m. (-sen), teeken-, beeld-, figuurraadsel.

Rebut, o. gmv. weigerend antwoord; uitschot; wrak goed.

Rebutant, bn. terugstootend, den moed benemende.

Rebuteren, bw. gel., afwijzen, voor het hoofd stooten.

Recadentie, v. het terugvallen (van een recht aan hem die het vroeger bezat).

Recapitulatie, v. (...ën), wederopsumming, korte herhaling van den hoofdinhoud; verzameling van eindcijfers.

Recapituleeren, bw. gel., iets zakelijk aanhalen; den inhoud van iets beknopt samenvatten.

Recenseeren, bw. gel. onderzoeken, beoordeelen; oordeel vellen (over boekwerken, kunst enz.); boekbeschouwingen schrijven.

Recensent, m. (-en), beoordeelaar (inz. van boekwerken, kunst enz.).

Recensie, v. (...ën), beoordeeling, boekbeoordeeling.

Recent, bn. (-er, -st), nieuw, versch, pas gebeurd, onlangs.

- Receptis**, (-sen), **receptisse**, v. (-n), bewijs van ontvangst; bewijsschrift (dat later tegen een ander stuk ingewisseld wordt).
- Recept**, o. (-en), voorschrift tot bereiding (eener spijs); artsenij-voorschrift.
- Recepteerkunst**, v. de kunst geneesmiddelen voor te schrijven en te bereiden.
- Recepteeren**, ow. gel., artsenijen voorschrijven en gereed maken.
- Receptie**, v. (...ën), opname, aanneming (als lid); ontvangst, onthaal, het voorstellen (van iemand in een gezelschap); het ontvangen van personen (ten hove enz.); tijd en plaats tot het ontvangen van gelukwenschingen.
- Receptiviteit**, v. ontvankelijkheid.
- Receptuur**, m. (-en), ontvanger, gaarder.
- Receptuur**, v, ontvang, ontvangst; de recepteerkunst.
- Recés**, o. schriftelijk vergelijk, overeenkomst; afscheid; afloop; eindgevolg; achterstand, onbetaalde schuld; verzuimde betaling; **op — uiteengaan**, tot nadere bijeenroeping gescheiden worden (inz. van eene wetgevende vergadering).
- Recette**, v. ontvangst; ontvangkantoor; bedrag der ontvangst (bij eene tooneelvoorstelling enz.).
- Recherche**, v. onderzoek, navraag; aanzoek.
- Recherchevaartuig**, o. (-en), vaartuig met rijksambtenaren aan boord die tegen sluikerij moeten waken.
- Rechercheeren**, bw. gel., onderzoeken, uitvorschen, navragen; wraak nemen.
- Recidive**, v. herhaling van misdrijf; wederinstorting van eenen zieke.
- Recidiveeren**, ow. gel., weder instorten (van eenen zieke); denzelfden misslag weder begaan.
- Recif, Recif**, v. (...ven), ontvangceel, bewijs van ontvangst; schriftelijke verklaring van den schipper wegens de door hem geladen goederen.
- Recipe**, neem (op de recept. d. geneesh. aangeduid door *R_c*); (ook) het recept zelf.
- Receptendus**, m. (...di), aan of op te nemen persoon (als lid eener vergadering enz.).
- Receptiënt**, m. (-en), aannemer, opnemer; die iem. installeert (als lid enz.); (scheik.) ontvanger (zeker vaatwerk); (nat.) glazen klok bij de luchtpomp.
- Receptiëeren**, bw. gel., opnemen (in een gezelschap); toelaten; **wij worden daar zeer goed gereceptiëerd** (onthaald).
- Reciprocatie**, v. (...ën), wederzijdsche betrekking; vergelding
- Reciproceeren, Reciproqueeren**, bw. gel., beantwoorden, wederkeerig hetzelfde doen, op gelijke wijze behandelen; met geijke munt betalen.
- Reciprociteit**, v. het wederkeerige, wederkeerige -, beurtelingsche beweging.

Recl
(rek
de
Recl
ged
Recl
op
Recl
Recl
v. (
sch
(fig
veli
Recl
spra
dien
Recl
ned
Recl
Recl
Recl
Recl
ren
tern
Recl
opn
Recl
Recl
voo
Recl
Recl
Recl
Recl
Recl
ken
Recl
Recl
stel
Recl
Recl
gev
ver
Recl
Recl
Recl
of s
bij

Reciproque, bn. wederzijdsch, wederkeerig, terugwerkend; (rek.) —**getallen**, getallen die, met elk. vermenigvuldigd, de eenheid geven (b.v. $7 \times \frac{1}{7} = 1$, $\frac{3}{4} \times 1\frac{1}{3} = 1$).

Recitatie, v. (...ën), beter **Recht**, o. voordracht van een gedicht of een opstel in ongebonden stijl.

Recitatief, o. verhalende samenspraak; (muz.) toespraak op maat.

Reciteeren, bw. gel., opzeggen, voordragen, voorlezen.

Reclamatie, (...ën), **Reclame**, (-s), **Reclameering**, v. (-en), terugvordering; indiening van bezwaren; bezwaarschrift; eisch tot genoegdoening; het opkomen (tegen iets); (fig.) **reclame**, mededeeling (in een dagblad, ter aanbeveling of aanprijzing van iets of iem.).

Reclameeren, bw. gel., eischen, terug vorderen, aanspraak maken (op iets); opkomen (tegen iets); bezwaren indienen; vergoeding vragen.

Reclinatie, v. (...ën), terug-, omhoog-, buiging in benedenwaartsche richting.

Recluideeren, bw. gel., openen, ontsluiten; (ook) insluiten.

Reclusie, v. opsluiting (inz. gevangenisstraf).

Recognitie, v. (...ën), gerechtelijke erkenning.

Recognitie, **Recognitielegelden**, o. mv. soort belasting.

Recognosceeren, bw. gel., erkennen, voor echt verklaren; (oorl.) op kondschap -, op verkenning uitgaan, het terrein onderzoeken, (ook fig.) monsteren.

Recognosceering, v. (-en), bespieding, verkenning, het opnemen eener stelling of ligging.

Recommandabel, bn. (-er, -st), aanbevelenswaard.

Recommandatie, v. (...ën), aanbeveling, aanprijzing, voorspraak.

Recommandeeren, bw. gel., aanbevelen, aanprijzen.

Recompense, v. (-s), belooning, vergoeding; vergelding.

Recompenseeren, bw. gel., beloonen, vergoeden.

Recompleteeren, bw. gel., weder voltallig maken.

Reconciliatie, v. (...ën), verzoening.

Reconciliëeren, bw. gel., verzoenen, weder goed maken, bevredigen.

Reconstruïe, v. (...ën), herbouwing, wederopbouw.

Reconstrueeren, bw. gel., herbouwen; op nieuw opstellen (stijloefening).

Reconvalescent, bn. herstellend, aan de beterhand.

Reconventie, v. (recht.) hereisch

Recours, **Regrès**, **Regredientie**, v. (recht.) buitengewoon beroep op een hooger gerechtshof, recht van schadeverhaal; toevlucht, middel.

Recourswissel, m. (-s), (koop) tegenwissel.

Recreatie, v. (...ën), uitspanning, verfrissing. [gezant].

Recriditief, m. (...ven), brief van terugroeping (van eenen

Recruteeren, bw. gel., werven, lichten, in dienst nemen of stellen (krijgsvolk); aanvullen (de ontbrekende manschap bij een leger).

232 Recruteering—Redresseeren.

- Recruteering**, v. werving, lichteing.
- Recruut**, m. (...uten), nieuw aangenomen -, pas in dienst gestelde soldaat.
- Rectificatie**, v. (...ën), terechtwijzing, verbetering; (scheik.) herhaalde destillatie.
- Rectificeren, Rectifiëren**, bw. gel., verbeteren; terechtwijzen; (scheik.) door gedurig overhalen nog meer zuiveren en versterken.
- Rector**, m. (-en), bestuurder, eerste leeraar (aan eene latijnsche school of een gymnasium); (ook) zekere kerkelijke waardigheid bij de r. k.; -- **magnificus**, eerste bestuurder, voorzitter van den akademischen senaat.
- Rectoraat**, bn. den rector betreffende; **rectorale waardigheid**, rectorship.
- Rectoraat**, o. waardigheid van rector, rectorship.
- Reçu**, o. (-s), schriftelijk bewijs van ontvang.
- Recueil**, o. (-s), verzameling, bundel.
- Recueillir**, bw. gel., verzamelen, bijeenbrengen; zich —, ww. in zich zelven keeren.
- Recul**, o. terugstoot van een kanon bij het afschieten.
- Reculeren**, ow. gel., terug-, achteruitgaan; opschuiven, wijken; terugspringen.
- Recurrent**, m. (-en), iemand die gerechtelijken bijstand inroept.
- Recurreren**, ow. gel., hulp -, bijstand zoeken.
- Recusabel**, bn. verwerpelijk; te wraken; te weigeren (b.v. van getuigen)
- Recusatie**, v. verwerping; wraking; weigering.
- Recuseeren**, bw. gel., verwerpen, wraken (getuigen enz.); afslaan, weigeren, niet aannemen.
- Redacteur**, m. (-en, -s), opsteller, schrijver (inz. van een dagblad, tijdschrift enz.); verzamelaar, rangschikker en uitgever van dicht- of letterkundige bijdragen (voor een jaarboekje, tijdschrift enz.).
- Redactie**, v. gm.v. verzameling en rangschikking (als boven).
- Redactie**, (...ën), de personen met zulken arbeid belast; de gezamenlijke schrijvers enz. van een dagblad; (ook) kamer waar zij arbeiden; stijl, vorm, wijze waarop iets gesteld is; **de — van dit artikel is niet duidelijk.**
- Redditie**, v. (...ën), overgave (van eene belegerde stad).
- Redhibitie**, v. (...ën), terugneming van iets dat gekocht is, koopvernietiging.
- Redigeeren**, bw. gel., in orde brengen, behoorlijk inrichten en in het licht geven (een dagblad, tijdschrift enz.), den druk bezorgen; opstellen.
- Reditie**, v. (...ën), herhaling. (halen.)
- Redoubleeren**, bw. gel., verdubbelen, met nadruk her-
- Redoutabel**, bn. vreeselijk; geducht
- Redoute**, v. (-n), kleine veldschaus; gemaskerd bal.
- Redres**, o. herstelling, vergoeding.
- Redresseeren**, bw. gel., herstellen, goed maken, weder in orde brengen.

Red
mak
ver
Red
ring
bre
mun
min
Red
Red
Ree
loof
stel
Re
Re
Re
ber
Re
Re
naa
re
bij
Re
aan
Re
bre
of
her
Re
Re
ter
Re
lin
Re
Re
sch
Re
de
her
Re
Re
ont
Re
and
Re
vor
het
Re
rin
ba
Re
Re

Reduceeren, bw. gel., terugvoeren; verminderen, kleiner maken, beperken; herleiden; (scheik.) metalen uit hunne verbinding met zuurstof zuiver te voorschijn brengen.

Reduceering, v. (-en), **Reductie**, v. (...ën), vermindering; verlaging, verkleining; (rek.) herleiding; het overbrengen van de waarde van vreemde maten, gewichten en munten in Nederlandsche en omgekeerd; **rente**—, vermindering van den rentestandaard (eener schuld).

Redundeeren, ow. gel., overvloeien van, in overvloed zijn.

Reduvinen, m. mv. soort insecten die van roof leven.

Reëel, bn. en bijw. werkelijk, waarlijk; echt, zeker, geloofwaardig; **de reële** (werkelijke) **waarde** (in tegenstelling van de nominale waarde). Zie **Reaal**.

Refactie, (...ën), refactie, korting voor beschadigde waren.

Refectorium, o. (...ia). eetzaal (in kloosters enz.).

Referaat, o. (...aten), beroep van verslaggever; verslag, bericht. (regels.)

Referen, **Refren**, o. (-en), terugkerende regels, slot-

Referendaris, m. (-sen), **Referent**, m. (-en), ambtenaar die verslag doet van den inhoud der stukken; **referendaris**, eerste ambtenaar (na den secretaris-generaal) bij een departement van algemeen bestuur.

Referent, m. (-en), boekbeoordeelaar, steller eener boek-aankondiging.

Referereen, ow. gel., berichten, voordragen, verslag uitbrengen; **mij refererende aan**, mij gedragende aan of naar (b. v. den inhoud van een vroegeren brief), met herhaling of bevestiging van hetgeen vroeger is geschreven.

Referte, v. verwijzing (naar), beroep (op); **onder**—.

Reflecteeren, bw. ow. gel., terugstralen, terugkaatsen; terugbuigen; afstuiten; nadenken, overwegen.

Reflectie, **Reflexie**, v. (...ën), terugkaatsing, terugstraling, weerschijn, gloed; overdenking.

Reflector, m. (-en), spiegeltelescoop; (ook) zek. lichtscherm.

Reflexibiliteit, v. gmv. terugkaatsingsvermogen; eigenschap der stralen om teruggekaatst te worden.

Reformatie, v. (...ën), verbetering (inz. wat de kerk en de eeredienst betreft), geloofszuivering; **de**—, de kerkhervorming (in de 16e eeuw).

Reformator, m. (-en), hervormer, geloofszuiveraar.

Reforme, v. om-, vervorming, verbetering; afdanking, ontslag (van militairen); **op**— (buiten dienst) **stellen**.

Reformeeren, bw. gel., een anderen vorm geven, veranderen, verbeteren, vervormen.

Reformisten, m. mv. voorstanders der parlements-hervorming (in Engeland); voorstanders der hervorming van het kiesstelsel (in Frankrijk).

Reformistisch, bn. op de hervorming—, op eene verbetering (inz. in staatszaken) betrekking hebbende; **een**— **banket**, **eene**— **e petitie**.

Refractair, m. (-en), weerspanning, ongehoorzame.

Refractie, v. straalbreking.

- Refractor**, m. (-en), verrekijker met voorwerplenzen.
- Refrangibiliteit**, v. gmv. breekbaarheid der lichtstralen.
- Refrein**, o. zie **Referrein**.
- Réfugié**, m. (-s), uitgewekene (inz. om het geloof of om politieke gevoelens); **de —s**, (in het bijzonder) de gereformeerden die, na de herroeping van het edict van Nantes in 1685, Frankrijk, hun vaderland, verlieten. (scheen.)
- Refus**, o. weigering, weigerend antwoord; (fig.) blauwe
- Refuseeren**, bw. gel., weigeren, afwijzen, van de hand wijzen; bedanken (voor iets); niet aannemen.
- Refuteeren**, bw. gel., wederleggen.
- Regaal**, bn. koninklijk.
- Regaal**, o. (...alen), zeker orgelregister; (fig.) gastmaal.
- Regale**, v. (**regalla**), koninklijk of vorstelijk voorrecht.
- Regalen**, mv. stukgoederen niet tot de lading van een schip behorende.
- Regaleeren**, bw. gel., onthalen, vergasten.
- Regard**, m. (-s), aanblik; aanzien, achting; betrekking.
- Regardeeren**, bw. gel., aanzien, betrekking hebben; in aanmerking nemen.
- Regatta**, v. zeiloefening —, wedstrijd met gondels te Venetië; **de regaten**, zeil- en roei-wedstrijden.
- Regeneratie**, v. wedergeboorte; wedervoortbrenging; het omvormen.
- Regenereeren**, bw. gel., weder telen of voortbrengen, ver-, omvormen.
- Regie**, v. leiding, bestuur; beheer van wege den Staat van zekeren handelstak (b. v. de **tabaksregie** in Frankrijk en Oostenrijk).
- Regime**, o. levens-, eetregel; staatsbestuur; regeeringsstelsel; **ancien** —, het oude stelsel, regeeringstoestand van den ouden tijd (inzond. onder de Bourbons).
- Regiment**, o. (-en), staatsbestuur; afdeling krijgsvolk (militie of schutterij); (fig) **pantoffel**—, overmacht van de vrouw op den man (in het gezin).
- Regisseur**, m. (-s), beheerder; tolgaarder; boekhouder; tooneelbestuurder.
- Regredientie**, v. **Regres**, o. teruggang; zie ook **Recours**.
- Regressief**, bn. teruggaand, terugwerkend.
- Regulair**, **Regulier**, bn. regelmatig, geregeld.
- Regularisatie**, v. (..ën), regeling, schikking.
- Regulariseeren**, **Reguleeren**, bw. gel., regelen, schicken, in orde brengen.
- Regulariteit**, v. regelmatigheid.
- Regulator**, m. (-en), **Regulatief**, o. (...ven), regelaar, rangschikker; (horl) onrust, slinger; (fig.) voorschrift, leiddraad, richtsnoer.
- Regulier**, bn. **de —e troepen**, het staande leger, linietroepen; **de —e (ordes-) geestelijken**.
- Regulus**, m. naam eener vaste ster; (scheik.) metaal-koning (van alle andere bestanddeelen bevrijd metaal).

Regulinisch, bn. geheel zuiver, gereinigd.

Rehabilitatie, v. (...ën), herstel in vorigen stand, -staat, herstel in eer of aanzien.

Rehabilliteeren, bw. gel., aan iemand zijn goeden naam teruggeven; iemand zuiveren van de smet die op hem kleeft.

Réis, v. portugeesche munt, turksch bevelhebber.

Reis-effendi, m. rijkskanselier en minister van buitenlandse zaken (in Turkije).

Reïteratie, v. (...ën), herhaling.

Rejectie, v. (...ën), verwerping, afwijzing. (lustigen.)

Rejouïsseeren, bw. gel., verheugen, vervroolijken, ver-

Rekest, Rekwest, o. (-en), zie **Request**.

Relaas, o. (...zen), verhaal, bericht, verslag.

Relata refero, ik vertel de zaak zooals zij mij verteld is.

Relatie, v. (...ën), verhaal, bericht, verslag; betrekking; gemeenschap, verkeer; **goede relatiën hebben**; **relatiën aanknoopen**.

Relatief, bn. betrekkelijk, betrekking hebbende op, in verband of verhouding tot.

Relaxatie, v. (...ën), losmaking, verslapping; verzachting.

Relegatie, v. (...ën), verbanning.

Relegeeren, bw. gel., verbannen.

Relevant, bn. gewichtig; ter zake dienstig.

Relevatie, v. (...ën), ontheffing, bevrijding.

Releveeren, bw. ow. gel., ontheffen, verlichten; vrijspreekken; meer aan het licht brengen, doen uitkomen; in waarde -, in schatting doen toenemen, (leent.) ahangen.

Relicta, mv. de nagelatenen, achtergeblevenen (van eenen overledene).

Relief, o. verhevenheid, uitstek, verheven (beeld)werk; **en - , bas - , haut -**.

Reliefdruk, m. verheven druk (voor blinden).

Relgie, v. (...ën), godsdienst, geloofsleer; leer der deugd; godsvrucht; belijdenis.

Religieus, bn. en bijw. (...zer, -st), godvreezend, godvruchtig, godsdienstig; vroom, nauwgezet; **hij heeft die zaak - (gemoedelijk) behandeld**.

Reliekie, Relequie, Reliek, v. (...ën, relieken), overblijfsel van eenen heilige; heilig voorwerp; (fig) zeer kostbaar -, dierbaar voorwerp (als een heiligdom beschouwd).

Remarquabel, bn. (-er, -st), opmerkelijk, opmerkens-

Remarque, v. (-s), aan-, opmerking. (waardig.)

Remarqueeren, bw. gel., opmerken, waarnemen, gadeslaan.

Rembours, Remboursement, o. terugbetaling (inz. van uitschotten); dekking (van eenen wissel).

Rembourseeren, bw. gel., terugbetalen, vergoeden; dekken (eenen wissel).

Remedie, v. (-s, ...ën), middel, hulp-, geneesmiddel; de hoeveelheid alliage die men bij het munten van gouden zilvergeld mag gebruiken boven hetgeen de wet bepaald heeft; het veroorloofde mindere gehalte aan goud en zilver.

- Remediëeren**, bw. gel., verhelpen, genezen, beter maken.
- Remesse, Remisse**, v. (-s), (koopf.) overgemaakt bedrag (in geld of wissels).
- Reminiscentie**, v. (...ën), herinnering, plaats in een boek die een ander werk herinnert.
- Remis**, o. uitstel van een betalingstermijn; afslag.
- Remise**, (-s), uitstel; vermindering; koetshuis; (spel.) kamp-op, beest, onbeslist gebleven, niet gewonnen en niet verloren; (koopf.) overgemaakt bedrag (in geld of wissels).
- Remissie**, v (...ën), terugzending; korting, afslag, vermindering (van eene geldsom bij de betaling, van straf tijd enz.); opheffing van een verbod; het wegblijven of verminderen (van koorts enz.).
- Remitteeren**, bw. gel., terugzenden; weder ter hand stellen; overmaken (geld of wissels); verminderen; afslag geven; kwijtschelden.
- Remonstrant**, m. (-en), tegenspreker; **de —en**, leden van een der afdelingen van het protestantsch christelijk kerkgenootschap in Nederland.
- Remonstrantsch**, bn. tot de leer -, tot de kerk der remonstranten behoorende.
- Remonstratie, Remonstrantie**, v. (. .ën), tegenbetoog.
- Remonstreeren**, bw. gel., tegenwerpingen maken, tegeawerpen.
- Remonte**, v. **Remontepaarden**, o. mv. (mil.) aanvullingspaarden ter vervanging van die welke voor de kavaleriesdienst ongeschikt zijn verklaard.
- Remorqueur**, m. (-s), sleepstoomboot; trekker, locomotief.
- Remotie**, v. (. .ën), verwijdering; ontslag (uit eene betrekking), afzetting.
- Remotis arbitris**, zonder getuigen, onder vier oogen, in het geheim. [post].
- Removeeren**, bw. gel., wegruimen; afzetten (van eenen)
- Remplaçant**, m. (-en), plaatsvervanger (inz. van militairen).
- Remplaceeren**, bw. gel., vervangen, in eens anderen plaats komen.
- Remuneratie**, v. (...ën), vergelding, belooning, betaling (voor bewezene diensten); —**biljetten**, toegangskarten (van schouwburg en z.) waarvoor minder is betaald dan de bepaalde prijs.
- Remunereeren**, bw. gel., vergelden, beloonen.
- Renaissance**, v. wedergeboorte; herstel; —**stijl**, wijze van werken (in de bouwkunst enz.), naar de smaak die in de 16e eeuw in Frankrijk heerschende was.
- Rencontre**, v. (-s), ontmoeting; toevallig samentreffen; gevecht, vechtpartij; (fig.) toestand; **ik had daar eene vreemde —**, mij is daar iets vreemds gebeurd.
- Rencontreeren**, bw. gel., ontmoeten, aantreffen.
- Rendant**, m. (-en), die met het voeren of houden der rekening belast is, verantwoordelijke uitgever van gelden.
- Rendement**, o. (-en), opbrengst; winst.
- Rendeeren**, bw. gel., opleveren, opbrengen, afwerpen.

- Rendez-vous**, o. afgesprokene bijeenkomst, plaats van samenkomst; — **geven**, iemand ergens bestellen.
- Rendez-voushuis**, o. (...zen), geheim bordeel.
- Renegaat**, m. (...aten), geloofsverzaker, afvallige, christen die tot de mahomedaansche leer is overgegaan.
- Renet**, v. zekere appelsoort, reinette.
- Renforceeren**, bw. gel., versterken, sterker maken.
- Renitent**, bn. weerspannig, koppig.
- Renommée**, v. gmv. naam, faam; vermaardheid.
- Renommist**, m. (-en), vechtersbaas, twistzoeker.
- Renonce**, v. gmv. (kaartsp.) het missen of verzaken eener kleur, de ontbrekende kleur; (fig.) **hij is mij een —**, ik heb een afkeer van hem.
- Renonceeren**, ow. gel., **van iets —**, afzien van eene zaak, eene zaak opgeven; (kaartsp.) niet bekennen, de kleur niet bijspelen.
- Renovatie**, v. (...ën), vernieuwing; herstelling; (fig.) laatste aanmaning tot betaling (inz. aan belastingschuldigen).
- Renoveeren**, bw. gel., vernieuwen, verbeteren; later stellen (den vervaltijd van eenen wissel).
- Resignementen**, o. mv. inlichtingen; — **over lem. of iets inwinnen**.
- Renumeratie**, v. (...ën), terugbetaling, nieuwe -, herhaalde uitgave.
- Renunciatie**, v. (...ën), ontzegging, het opgeven, afstand.
- Renunciëren**, ow. zie **Renonceeren**.
- Renvoi, Renvooi**, o. (-en, B. -en), verwijzing (b. v. naar een bladzijde in een boek); het stellen in handen (b. v. van eene commissie), het verzenden aan.
- Renvoyeeren**, bw. gel., terugzenden, afscheid geven, ontslaan (uit de dienst); verwijzen; stellen in handen van...
- Reorganisatie**, v. (...ën), nieuwe-, veranderde inrichting; het op nieuw inrichten.
- Reorganiseeren**, bw. gel., anders-, op nieuw inrichten.
- Reparabel**, bn. (-er, -st), herstelbaar; te vergoeden.
- Reparatie**, v. (...ën). **Reparatuur**, v. (...uren), herstelling, vergoeding, schadeloosstelling.
- Repareeren**, bw. gel., herstellen, verbeteren, vergoeden, schadeloos stellen.
- Reparteeeren**, bw. gel., verdeelen, omslaan.
- Repartitie**, v. (...ën), verdeling, omslag.
- Repasseren**, ow. bw. gel., terugkomen, weder voorbijgaan, nog eens doortrekken; doorloopen, vluchtig doorzien en verbeteren (rekeningen, geschriften enz.); (hor!) regelen.
- Repeal**, v. herroeping, opheffing (inz. der vereeniging van de engelsche en de iersche volksvertegenwoordiging in één parlement).
- Repealers**, m. mv. partij in het britsche parlement die deze opheffing verlangd.
- Repertoire**, **Repertorium**, o. aanwijzingsboek, zaakregister; lijst van tooneelstukken die in eenen schouwburg opgevoerd zijn of worden.

- Repetent**, m. (-en), herhaler; (rek.) wederkeerend overschot eener breuk.
- Repeteeren**, bw. gel., herhalen; nog eens zeggen, -doen; instudeeren (een tooneel- of muziekstuk enz.).
- Repetitie**, v. (...ën), herhaling; oefening; (sterr.) —**circel**, zeker toestel; —**horloge**, zakuurwerk dat men kan laten slaan.
- Repetitor**, m. herhaler; leermeester die de lessen van den hoogleeraar met de studenten herhaalt.
- Repit.** o zie **Respijt**.
- Repletie**, v. volbloedigheid, zwaarlijvigheid.
- Replieeeren**, bw. gel., antwoorden, inbrengen (tegen iets).
- Repliek**, v. (-en), tegenantwoord; tweede pleitrede.
- Replieëren**, ow. gel., weder samenvouwen; terugtrekken; deinzen.
- Repondeeren**, bw. ow. gel., antwoorden; overeenkomen (met); borg blijven (voor).
- Représailles, Repressallën**, v. mv. tegenmaatregel, weerwraak, wraakoefening.
- Representant**, m. (-en), vertegenwoordiger; (inz.) volksvertegenwoordiger.
- Representatie**, v. (...ën), vertegenwoordiging; plaatsvervangning; (toon) opvoering, voorstelling.
- Representatief**, bn. vertegenwoordigend; **het — stelsel**, staatsbestuur met eene volksvertegenwoordiging.
- Representeeren**, bw. gel., vertegenwoordigen, voorstellen; vertoonen, zich voordoen.
- Repressie**, v. (...ën), onderdrukken; beteugelen, stremming, het tegenhouden.
- Repressief**, bn. **repressieve** (beteugelings-)maatregelen.
- Reprimande**, v. (-s), berisping, scherp verwijt.
- Reprimeeren**, bw. gel., onderdrukken, beteugelen, verhinderen.
- Repris**, v. (-s), herovering, herneming; herwonnen prijs; (toonk.) wederopvoering; herhaling.
- Reprobatie**, v. (...ën), afkeuring, verwerping, tegenbewijs.
- Reproche**, v. (-s), verwijt.
- Reprocheeren**, bw. gel., verwijten.
- Reproducent**, m. (-s), tegenbewijs voeren.
- Reproduceeren**, bw. gel., wedervoortbrenging, hernieuwing of aanvulling van vernielde of beschadigde deelen aan dierlijke lichamen enz.
- Reproductief**, bn. (...ver, -st), wedervoortbrengend, herstellend.
- Reproductiviteit**, v. of **reproductieve kracht**, (nat. gesch.) herstellingsvermogen.
- Reprouveeren**, bw. gel., verordeelen, verwerpen, afkeuren.
- Republiek**, v. (-en), gemeenebest, vrijstaat.
- Republikein**, m. (-en), gemeenebestgezinde, vrijheidsvriend.

Re
Re
Re
aa
Re
Re
Re
Re
Re
Re
Re
so
Re
bi
Re
Re
Re
(r
on
Re
(t
ke
Re
v
re
Re
m
Re
te
Re
Re
so
al
(v
Re
in
st
Re
he
be
tr
ti
Ré
Ré
ke
Re
de
Re
bu
de

- Republikeinsch**, bn. gemeenebestgezind.
- Repudiatie**, v. (...ën), verstooting; echtscheiding.
- Repugnant**, bn. (-er, -st), afkeer verwekkende, hinderlijk, aanstoot gevende.
- Repuls**, v. afwijzing, weigerend antwoord.
- Repulsie**, v. (...ën), terugstooting, afwijzing.
- Repulsief**, bn. (...ver, -st), terugstootend, terugdrijvend.
- Reputatie**, v. naam, faam; goede naam, eer.
- Request**, o. (-en), verzoekschrift, adres, smeekschrift, bede.
- Requestrant**, m. (-en), onderteekenaar van een verzoekschrift, vertooner.
- Requestreeren**, ow. gel., een verzoekschrift indienen, bij verzoekschrift iets vragen.
- Requiem**, o. (r. k.) zielmis; muziek bij eene zielmis.
- Requient**, m. (-en), onderzoeker, navorscher.
- Requireeren**, bw. gel., verzoeken, verlangen, vorderen; (recht.) eischen (inz. door het openbaar ministerie de straf); onderzoeken, navorschen; (mil.) leveringen uitschrijven.
- Requisiet**, o. (-en), vereischte, noodzakelijke eigenschap; (toonk.) **de requisieten**, voorwerpen onmisbaar bij een kostuum tot het voorstellen van een persoon.
- Requisitie**, v. (...ën), het aanhouden, aanzoek; opeiseling; verlangen; uitschrijving van leveringen; beslag (op personen of goederen); oproeping tot de krijgsdienst.
- Requisitoir**, o. (-en), (recht.) eisch van het openbaar ministerie.
- Resclatie**, v. (...ën), (recht.) vernietiging van een testament.
- Rescontre**, v. gmv. af-, verrekening (inz. in den effectenhandel).
- Rescontreeren**, ow. gel., af-, verrekenen, vereffenen.
- Rescribereen**, bw. gel., terugschrijven, antwoorden.
- Rescript**, o. (-en), antwoord, schriftelijk bescheid op een schriftelijke vraag; pauselijke beschikking of verordening als antwoord op eene theologische vraag; kabinetschrijven (van eenen vorst).
- Rescriptie**, v. (...ën), terugschrijving; schriftelijke last tot inning of uitbetaling eener geldsom; **rescriptiën**, zekere staatsschuldbrieven (onder de eerste fransche republiek).
- Reservaat**, o. (...aten), voorbehoud; wat voorbehouden is, het bedongene; **reservatio mentalis**, inwendig voorbehoud (bij het doen van eeden of beloften, waardoor men tracht deze krachteloos of ongeldig te maken); **reservatis reservandis**, met het noodige voorbehoud.
- Résérve**, v. voorbehoud.
- Résérvecorps**, o. troepen in geval van nood te gebruiken, spaarbende.
- Reserveeren**, bw. gel., besparen, wegleggen; voorbehouden, bedingen, vaststellen. (waarplaats.)
- Reservoir**, m. (-s), waterbak, behouder, vergaarbak; be-
- Resident**, m. (-en), zaakgelastigde eener regeering in het buitenland; landvoogd, bestuurder eener provincie (in Nederlandsch-Indië); **assistent** —, onder-resident.

240 Residentie—Responsum.

- Residentie**, v. (...ën), verblijf, woonpl. (inz. v. eenen vorst).
- Resideeren**, ow. gel., wonen, verblijf houden (inz. van eenen vorst); gevestigd zijn te... (van eenen notaris).
- Residuüm**, o. overblijfsel, bezinksel, rest.
- Resignatie**, v. (...ën), het afstand doen van een ambt enz., ontslagindiening; gelatenheid, onderwerping (aan den goddelijken wil); zelfverloochening.
- Resigneeren**, bw. gel., afstand doen, nederleggen (een ambt, eene waardigheid, de kroon); zich schikken (in zijn lot).
- Res integra**, oude-, onveranderde toestand, nog niet besliste zaak.
- Resineus**, bn. (...zer, -st), harsachtig.
- Resistentie**, v. weerstand, tegenstand, verzet.
- Resisteeren**, ow. gel., weerstand bieden, zich verzetten.
- Resolutie**, v. (...ën), besluit; vastberadenheid; voorstel (in eene vergadering), geformuleerde motie.
- Resoluut**, bn. (...uter, -st), vastberaden, onverschrokken, ronduit.
- Resolveeren**, bw. gel., oplossen, ontbinden; besluiten, vaststellen, bepalen.
- Resonantie**, v. weergalm, weerklank, nagalm; **resonans-bodem**, klankbodem (van muziek-instrumenten).
- Respect**, o. gmv. eerbied, achting; groete; **met** — (betrekking, opzicht) **tot...**; **met** — (verlof) **te zeggen**.
- Respectabel**, bn. (-er, -st), aanzienlijk, eerwaardig, acht-
- Respectabiliteit**, v. gmv. achtenswaardigheid. (haar.
- Respecteeren**, bw. gel., eerbiedigen, ontzien; eeren, achten; ongemoeid laten; (eenen wisse!) aannemen en betalen.
- Respectief**, bn. **Respectievelijk**, bijw. betrekkelijk, wederkeerig, onderling, wederzijdsch, wederzijds; bijzonder; **hunne respectieve namen**, de namen welke zij ieder voor zich dragen; **hunne respectieve betrekkingen**, de betrekkingen welke zij ieder voor zich waarnemen.
- Respectueus**, bn. (...zer, -st), eerbiedig, vol eerbied.
- Respiciëeren**, bw. gel., in aanmerking nemen, letten (op iets); terugzien.
- Respijt**, o. gmv. uitstel, verlenging (van tijd).
- Respiratie**, v. (...ën), het ademen; ademhaling; verademing, het uitrusten.
- Respirator**, m. (-s), ademhalingswerktuig.
- Respireeren**, ow. gel., ademen, lucht scheppen; zich herstellen, uitrusten.
- Respondent**, m. (-en), verdediger van een twistschrift (op hoogeschoolen).
- Respondeeren**, bw. ow. gel., antwoorden; hervatten; wederleggen; borg blijven.
- Responsabel**, bn. (-er, -st), verantwoordelijk, aansprakelijk.
- Responsabiliteit**, v. gmv. verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid.
- Responsief**, bn. antwoordend, een antwoord inhoudende.
- Responsum**, o. schriftelijk antwoord, aanschrijving.

Res
gebi
te b
werl
Res
een
Res
mid
Res
blj
lem
gehe
Res
Res
acht
Res
ler,
fau
Res
beter
Res
vorst
na d
Res
ken;
gebr
Res
talen
Res
Res
Res
reval
Res
Res
Res
opbr
Res
beel
Res
Res
Res
verh
Res
der
Res
nigin
Ret
Ret
Ret
Ret

- Ressort**, o. (-en), veer, drijfveer, veerkracht; spankracht; gebied, rechtsgebied; uitgestrektheid eener bevoegdheid (om te beslissen enz.); vak, gebied (eener wetenschap enz.); werkring.
- Ressorteeren**, ow. gel., onder een rechtsgebied -, tot een rechtbank -, tot een bepaalden werkring behooren.
- Ressource**, v. (-s), hulp, toevlucht, hulpbron, hulpmiddel; middel van bestaan; uitspanningsplaats.
- Rest**, v. overschot; het overgeblevene; achterstand; **in — blijven**, nog onvoldaan -, nog schuldig blijven; (fig.) **iem. de — geven**, hem den genadeslag toebrengen, hem geheel ten gronde richten; (fig.) **hij heeft de —**, hij is
- Restant**, m. (-en), achterstallige schuldenaar. (dronken.)
- Resteeren**, ow. gel., over zijn, overblijven, overschieten; achterstallig zijn.
- Restaurateur**, m. (-s), **Restaurant**, m. (-en), hersteller, wederoprichter; gaarkok, opentafelhouder; **café restaurant**, koffiehuis en open tafel tevens.
- Restauratie**, v. (...ën), herstelling, wederoprichting; verbetering; verfrissing; portionstafel, opentafel, gaarkeuken.
- Restauratie**, v. gmv. herstelling van een oud regeerend vorstengeslacht op den troon (inz. het herstel der Bourbons na den val van Napoleon I).
- Restoureeren**, bw. gel., herstellen; versterken, verkwikken; **zich —**, ww. zich verfrisschen, iets tot versterking gebruiken.
- Restitueeren**, bw. gel., teruggeven, vergoeden; terugbetalen; weder uitkeeren.
- Restitutie**, v. (...ën), teruggave, terugbetaling, vergoeding.
- Restorno**, v. (-s), (kooph) herwissel.
- Restorneeren**, ow. gel., eenen herwissel trekken, zich revaleeren (na protest enz.). (**vatie.**)
- Restrictie**, v. (...ën), bekorting; voorbehoud. Zie **Reser-**
- Restrictief**, bn. (...ver, -st), beperkend, met voorbehoud.
- Restringeeren**, bw. gel., beperken, verkorten.
- Resultaat**, o. (...aten), uitslag, uitkomst; gevolg; vrucht, opbrengst; afloop.
- Resultante**, v. (wisk.) eind-uitkomst; (nat.) zekere denkbeeldige kracht.
- Resulteeren**, ow. gel., voortvloeien, volgen. (inhoud.)
- Resumé**, o. (-s), samenvatting, beknopt overzicht, korte
- Resumeeren**, bw. gel., beknopt samenvatten, kortelijk verhalen, nalezen en goedkeuren.
- Resum(p)tie**, v. het samenvatten; **de —** (het voorlezen) **der notulen.**
- Resurrectie**, v. opstanding der dooden; witmaking, reiniging; — **mannen**, lijkdieven (in Engeland).
- Retoblisseeeren**, bw. gel., herstellen, weder oprichten.
- Retallatie**, v. wedervergelding.
- Retardatie**, v. (...ën), vertraging.
- Retardeeren**, bw. gel., vertragen, ophouden, belemmeren.
- Retaxatie**, v. (...ën), herschatting.

- Retenue**, v. de eerste post op de rekening van eenen advokaat (ten blijk dat hij de hem opgedragen behandeling eener rechtszaak heeft aangenomen); terughouding, betooming.
- Reticule**, v. (-s), werkzakje (der vrouwen).
- Retireeren**, ow. gel., afdeinzen, terugtreden, achteruit wijken; **zich** —, stil gaan leven (beroepsbezigheden vaarwel zeggen); **zich** verwijderen; **zich** niet op den voorgrond plaatsen.
- Retiniet**, o. gmv. zekere harssoort (uit de voorwereld).
- Retorqueeren**, bw. gel., terugdraaien; iemands woorden als wapen tegen hem zelven bezigen.
- Retorsie**, v. wedervergelding, tegenwerping.
- Retort**, v. (-en), (scheik.) vat met een krommen hals, kolflesch, kolfglas, helm, kromhals.
- Retoucheeren**, bw. gel., overwerken, de laatste hand (aan iets) leggen; weder opwerken (eene schilderij).
- Retour, Retoer**, v. (-en), terugkeer; het terugkomen; (koop.) terugzending (van geld of wissels); teruglading; voordeelen der terugvracht; **de —en zijn niet voordelig geweest**, de terugvracht heeft slechte rekening gegeven.
- Retourneeren**, ow. bw. gel., terugkeeren, terugzenden.
- Retractatie**, v. (...ën), intrekking, het terugnemen (van een gegeven woord).
- Retracteeren**, bw. gel., intrekken (zijn woord), het gezegde herroepen.
- Retractie**, v. (...ën), terugtrekking; optrekking (van spie).
- Retraite**, v. (-s), af-, terugtocht; afzondering van de wereld; wijk-, rustplaats; toevluchtsoord.
- Retranchement**, o. (-en), verschansing.
- Retrancheeren**, bw. gel., afsnijden, besnoeien, verschansen.
- Retribueeren**, bw. gel., weder-, teruggeven, vergoeden, vergelden.
- Retributie**, v. (...ën), teruggave, vergelding.
- Retractief**, bn. terugwerkend.
- Retrodateren**, bw. gel., de dagtekening terugzetten.
- Retroflexie**, v. (...ën), terugbuiging.
- Retrogateeren**, ow. gel., achterwaarts gaan.
- Reünie**, v. (., ën), hereeniging; bijeenkomst van personen (oud-gedienden, oud-studenten enz.) die vroeger vereenigd waren en sedert zich hebben verspreid; verzoening.
- Reuniëeren**, bw. gel., weder vereenigen; bijeenkomen; verzoenen.
- Reussceeren**, ow. gel., slagen, goed uitvallen; welig opgroeien, tieren; vooruitkomen.
- Reussite**, v. het slagen, gelukkige afloop, goede -, gewenschte uitkomst.
- Revalenta**, v. zeker algemeen geneesmiddel (meerendeels een mengsel van boonen- en linzenmeel).
- Revaleren (zich)**, ww. gel., eenen wissel trekken om gedane uitschotten terug te bekomen.
- Revanche, Revange**, v. gmv. genoegdoening, wraak,

ve
te
Re
da
Re
Re
Re
Re
Re
ni
be
Re
op
Re
Re
Re
tw
Re
per
Re
ge
Re
Re
Re
kw
Re
Re
Re
pen
Re
Re
Re
opr
Re
omc
men
Re
eig
Re
naa
Re
omv
Re
Re
polit
mon
ken
Rex,
(van
Span
ning
ste k

vergelding; (spel) nieuwe partij om het verlies der eerste te herstellen.

Revelle, v. gmv. ochtendtrom, trommelgeroffel (om soldaten of matrozen te wekken).

Revelatie, v. (...ën), ontdekking, openbaring.

Revenu, o. (-en), inkomen, inkomsten (renten enz.).

Reverendissimus, hoogerwaardigste. (buiging.)

Reverentie, v. ontzag, eerbied, eerbetuiging; neiging,

Revers, v. keerzijde, rugzijde, (van munten of gedenkpenningen); (kleerm.) opslag, omslag; (fig.) tegenspoed; tegenbewijs; schriftelijke tegenverbindtenis.

Reversibel, bn. en bijw. terugvallen; weder overgaande op (van legaten enz.).

Reversibiliteit, v. wederkeerbaarheid.

Reversie, v. terugvalling.

Revideeren, bw. gel., herna-, over-, doorzien, voor de tweede maal nalezen (een proefblad).

Review, v. engelsch periodiek geschrift; overzicht; wapenschouwing.

Revindicatie, v. (...ën), terugvordering, het terug erlangen (van een eigendom).

Revisie, v. (...en), herziening, het nazien; tweede proefblad.

Revisor, m. (-s), onderzoeker, nazier.

Revivificatie, v. wederbezieling; het herstellen van het kwikzilver in zijnen natuurlijke staat.

Revocabel, bn. herroepelijk.

Revocatie, v. (...ën), her-, terugroeping, intrekking.

Revoceren, **Revoqueeren**, bw. gel., terug-, herroepen, intrekken.

Revoltant, bn. aanstootelijk, ergerlijk, ergeruis gevende.

Revoltante, v. (-n), opstand, oproer, munterij.

Revolteeren, bw. ow. gel., tot of in opstand brengen; oproerig worden, aan het muiten slaan.

Revolutie, v. (...ën), omwenteling (inz. staatsomwenteling); omdraaiing, omwending; (fig.) geheele verandering; volkomene vervorming.

Revolutionair, bn. omwentelingsgezind; oproerig; (fig.) eigendunkelijk, willekeurig; **hij gaat recht — te werk.**

Revolutionair, bn. omwentelingsgezinde; **de anti — en**, naam der protestantsch-orthodoxe partij in Nederland.

Revolutionneeren, bw. gel., omwentelen, eene staatsomwenteling verwekken.

Revolver, m. (-s), zeker vuurwapen, draaipistool.

Revue, v. (-s, -n), monsterring, wapenschouwing; naam van politieke geschriften; overzicht; **de — passeeren**, gemonsterd worden (van krijgsvolk); (fig.) nauwkeurig bekeken of beoordeeld worden.

Rex, m. koning; — **apostolicus**, de apostolische koning (van Hongarije); — **catholicus**, de katholieke koning (van Spanje); — **christianissimus**, de allerchristelijkste koning (van Frankrijk); — **fidelissimus**, de allergeloovigste koning (van Portugal).

- Res-de-Chaussée**, m. benedenste verdieping, gelijkstraats.
- Rhabarber**, v. zeker maagversterkend en buikverzuiverend geneesmiddel.
- Rhabdologie**, v. gmv. staafjesrekenkunst.
- Rhabdowantle**, v. gmv. waarzeggerij uit staafjes.
- Rhachitis**, v. gmv. (gen.) engelsche ziekte.
- Rhapsoden**, m. mv. rondtrekkende volkszangers.
- Rhapsodie**, v. verzamelwerk, mengelmoes.
- Rhapsodist**, m. (-en), verzamelaar, samenflanser.
- Rhetoer**, m. (-en), redenaar, leeraar der welsprekendheid.
- Rhetoriek**, **Rhetorica**, v. gmv. redekunst, leer der welsprekendheid.
- Rhetorisch**, bn. redekunstig, op redenaarswijze; **eene — e wending**.
- Rheumatisch**, bn. pijnlijk van verkoudheid; met zinking behebt.
- Rheumatismus**, o. gmv. vloeijing, zinking; verstijving in de leden (door de verkoudheid).
- Rhinoceros**, m. (-sen), neushoorn, neushoorn-dier, zeker viervoetig dier.
- Rhizotomie**, v. gmv. (plant.) wortelontleding.
- Rhizotoom**, m. (...omen), wortelsnijder, verzamelaar van geneeskrachtige kruiden.
- Rhodium**, o. zeker metaal.
- Rhododendrom**, m. (-s), alproos, bergroos.
- Rhodologie**, v. gmv. beschrijving der rozen.
- Rhodostagma**, o. rozenwater, rozenolie.
- Rhomb**, **Rhumb**, m. windhoek (van het kompas).
- Rhombifhen**, m. mv. soort versteeningen.
- Rhomböeder**, o. (-s), (meetk.) licaam door zes-ruitvormige vlakken omsloten.
- Rhomboïdaal**, bn. ruitvormig.
- Rhomboïde**, v. (-n), (meetk.) scheethoekig parallelogram.
- Rhombus**, m. (meetk.) ruit, gelijkzijdige schieve vierhoek.
- Rhopographie**, v. gmv. struiken- en heesterbeschrijving.
- Rhythmisch**, bn. evenmatig, overeenkomstig de regelen der klankmaat; versmatig, welgeordend.
- Rhythmometer**, m. (-s), maatmeter (werktuig).
- Rhythmus**, m. klankmaat; gelijkmatige -, afgemeten beweging.
- Ribinen**, v. mv. slijkstroomen.
- Ribkwallen**, m. mv. soort maagzakdieren.
- Ricambio** of **Ricorso**, m. (-os), (koop.) keerwissel, wissel die met protest teruggaat.
- Ricochet**, o. het keilen, opstuit, afkaatsing van een geworpen steen op de watervlakte.
- Rideau**, m. (-x), (vest.) kleine aarden wal, verschansing.
- Ridiculi**, bn. (...uler, -st), belachelijk, bespottelijk.
- Ridicule**, o. het belachelijke.
- Ridicule**, v. reticule, vrouwenwerkzak.
- Rigide**, bn. stijf, strak; scherp; ruw, hard, onverbiddelijk.
- Rigiditeit**, v. gmv. stijfheid, strakheid; ruwheid; kracht.

- Rigore juris**, naar gestreng recht.
- Rigoreus, Rigoristisch, Rigoureux**, bn. gestreng, scherp, onbarmhartig.
- Rigorismus**, o. te strenge zedeleer.
- Rigorist**, m. (-en), strenge zedeleeraar; aanhanger der gestrengte grondbeginselen van het strafrecht.
- Rigorousiteit**, v. gestrengheid, hardheid.
- Rigueur**, v. strengheid, hardheid, scherpheid; **de — zijn**, volstrekt noodzakelijk zijn, stipt in acht te nemen zijn.
- Rinde**, v. eikenbast, eikenschors, run.
- Riposteeren**, ow. gel., snel en treffend antwoorden, dadelijk hervatten.
- Ripuaal, Ripentisch**, bn. aan den oever liggende, -
- Riscaut**, bn. (-er, -st), gewaagd, gevaarlijk. (wonende.)
- Riscontro**, mv. (**Riscontri**), (koopb.) wisselbetalingen; aanwijzing op wisselbetalingen.
- Risiko**, o. gevaar; waagstuk; **op — van; — loopen**.
- Risqueeren**, bw. gel., wagen, op het spel zetten, gevaar loopen.
- Ristorneeren**, bw. gel., (koopb.) terug-, af- en toeschrijven; tegen eene vergoeding afzien van eene assurantie.
- Ristorno. Ritorna, Storno**, v. terugkeer; terug-, af-, lijschrijving van eenen post (in het grootboek).
- Ritornel**, o. (-len), (muz.) herhalings-thema; drieregelig italiaansch volksliedje.
- Ritratte**, v. (-as), (koopb.) keer-, herwissel; het terugtrekken van een getrokken wissel.
- Rituaal**, o. (...alen), kerkenorde, regeling van kerkelijke gebruiken; voorgeschreven plechtigheden (bij verschillende gelegenheden).
- Ritueel**, bn. en bijw. gebruikelijk.
- Ritus**, m. gebruik (bij overlevering); kerkgebruik, wijze van eeredienst.
- Rival**, m. mededinger, medeminnaar.
- Rivaliseeren**, ow. gel., mededingen, wedijveren (met).
- Rivaliteit**, v. ijverzucht, wedijver, wedstrijd.
- Roastbeef**, o. op den rooster gebraden rundvleesch.
- Robber, Rubber**, o. (spel) zeker oneven getal partijen waarvoor gespeeld wordt; dubbele partij.
- Robe**, v. (-s), lang vrouwenkleed; tabbaard, toga.
- Robinocratie**, v. heerschappij der tabbaarden, - der getabberde mannen; advokaten-heerschappij.
- Robinsonade**, v. avontuurlijke geschiedenis.
- Robot**, v. zekere heerdienst (in Duitschland)
- Rococo**, m. ouderwetsche smaak, verouderde stijl weder in zwang.
- Rodomontade**, v. snoeverij, grootsprekerij.
- Roebel**, m. (-s), russische munt; **1 zilveren** — (= f 1.88); **1 papieren** — (= f 0.54).
- Rogate**, m. de Zondag vóór Hemelvaartsdag.
- Roman**, m. (-s), verdicht verhaal, avontuurlijke liefdegeschiedenis.

- Routineeren (zich)**, ww. gel., zich vlugheid in iets verschaffen; **geroutineerd zijn**, bedreven (in iets) zijn, de handeling (van iets) hebben. (mid.)
- Royaal**, bn. koninklijk, vorstelijk; (fig.) onbekrompen,
- Royaalpapier**, o. zeer groote papiersoort; —**post, super —, imper —.**
- Royallismus**, o. gmv. koningsgezindheid.
- Royalist**, m. (-en), koningsgezinde, aanhanger van de partij des konings.
- Royalistisch**, bn. koningsgezind, koninklijk.
- Royeeren**, bw. gel., zie **Rayeeren.**
- Rozet**, v. zie **Rosette.**
- Rubriek**, v. (-en), afdeeling, klasse, soort; opschrift.
- Rudiment**, o. (-en), aanvangsgrond, eerst onderricht.
- Rudimenta**, v. spraakkunst, eerste gronden der taal.
- Ruditeit**, v. ruwheid, onbeschaafdheid, lomphheid.
- Rudoifinische tafels**, v. mv. tafels ter berekening van den sterrenloop (das genoemd naar keizer Rudolf II).
- Rufeenen**, v. mv. verwoestende slijkvloeden (in Zwitserl.).
- Ruïne**, v. (-n), ondergang, verderf, verwoesting; verlies van vermogen of fortuin; puinhoop, wrak; overblijfsel.
- Ruïneeren**, bw. gel., ten gronde richten, in het verderf
- Ruïneus**, bn. (...zer, -st), verderfelijk. (storten.)
- Rusticiteit**, v. boerschheid, onbeschaafdheid.
- Rustiek**, bn. boersch; landelijk; ruw, onbeschaafd.
- Ruthenium**, o. gmv. zeker metaal.

S.

- Sabon-fractuur**, v. (boekdr.) de grofste -, dikste drukletter.
- Sabords**, m. mv. (zeew.) geschutpoorten.
- Sabreeren**, bw. gel., neersabelen.
- Sabreur**, m. (-s), die er op inhoudt, woeste soldaat.
- Saccharometer**, m. (-s), suikermeter (werktuig).
- Sacerdotaal**, bn. priesterlijk.
- Sacra**, m. mv. heilige zaken, - voorwerpen.
- Sacrament**, o. zie **Sakrament.**
- Sacre-Dieu!** tw. een vloekwoord.
- Sacreeren**, bw. gel., heiligen, wijden.
- Sacrificëeren, Sacrificëeren**, bw. gel., offeren, opofferen.
- Sacrifice**, v. (-s), opoffering.
- Sacrilige**, m. heiligschennis; heiligschenner.
- Sadduceër**, m. (..ën), aanhanger eener aan Christus vijandige sekte in het oude Jeruzalem.
- Saduceesch**, bn. van de Sadduceën.
- Saffiaan**, o. gmv. marokijnleder.
- Saiek**, v. (-s), levantijnsch vaartuig.

- Sallant**, bn. (-er, -st), vooruitstekend; (fig.) in het oog loopend.
- Saille**, v. (-s), (oorl.) uitval eener bezetting; (fig.) geestige zet, in'al.
- Saimirie**, m. soort aap.
- Saisissen**, bw. gel., vatten, grijpen; (recht.) beslag leggen op; (fig.) **gesaisiseerd worden**, schrikken.
- Sakrament**, o. (-en), bondzegel; heilige plechtigheid; (r. k.) **de zeven —en**; **de —en** (het laatste oliesel) **toedienen**.
- Sakrament**, tw. vloekwoord.
- Sakramenteel**, bn. en bw. tot het sakrament behoorende; (ook) aangenomen en door het gebruik gewettigd.
- Sal-ammoniak**, o. gmv. zie **Salmiak**.
- Salaris**, o. (-sen), vast loon; bezoldiging.
- Salarieeren**, bw. gel., bezoldigen.
- Saldeeren**, bw. gel., (koopf.) het saldo vereffenen.
- Saldo**, o. (...os), (koopf.) overschet, rest, verschil (in debet of credit); **per —**, blijft.
- Salemporis**, v. zekere geweven stof.
- Salep**, v. (-pen), zeker borstmiddel uit planten getrokken.
- Salet**, o. (-ten), gezelschapszaal; bezoek.
- Salificatie**, v. (scheik.) zoutvorming.
- Salifne**, v. (-n), zoutwerk, zoutmijn; zoutkeet, zoutziederij.
- Salifinisch**, bn. zilt, zoutachtig, zout bevattende.
- Salifinometer**, m. (-s), zoutmeter, soort vochtveger (werkt.).
- Salingen**, v. mv (zeew.) soort dwarsbouten.
- Salisch**, bn. van de oude Saliërs; **de —e wet**, wet waarbij de dochters van de erfenis waren uitgesloten. Krachtens deze wet kan thans nog in Frankrijk (en kon vroeger ook in Spanje en Portugal) eene vrouw niet regeeren.
- Salmiak**, **Salmoniak**, o. (scheik.) zoutzuur, verbinding van chloor met ammonium; **geest van —**, vliegende geest, oplossing van ammoniakgas in water.
- Salon**, m. (-s), groote ontvang-, gezelschapszaal; gemeubield vertrek; groote koffiehuis- of logementszaal; (fig.) **zijne —s zijn geopend**, hij ontvangt bezoek, geeft partijen.
- Salope**, v. (-n), morsige vrouw, slons; soort ochtendkleed.
- Salpêtrière**, o. gmv. pesthuis, gasthuis (bij Parijs) voor ongeneeslijke ziekten van vrouwen.
- Salto**, m. gmv. sprong; — **mortale**, doodelijke sprong (van kunstmakers).
- Salubriteit**, v. gmv. gezonde staat, gezonde eigenschap (van lucht, land enz.).
- Salueeren**, bw. gel., groeten, begroeten.
- Salutatie**, v. begroeting; het militaire saluut maken.
- Salut**, o. welzijn; —! heil! gegroet; **aan allen die dezen zullen hooren** —! (aanhef van koninklijke besluiten, wetten enz.).
- Saluut**, o. (-s), begroeting op soldatenwijze (uit het kanon, met den degen enz.).

Salva, behoudens, met.

Salvo, o. (-os), eerbewijs door losbranding van vuurwapenen; algemeen handgeklap.

Samaar, v. (...aren), deftig vrouwenkleed.

Samereus, **Samoreus**, v. soort rijnschip.

Samkyn, **Samkyd**, v. soort turksch vaartuig.

Sammelen, ov. gel., leuteren, talmen. (zandwoestijnen.)

Sammum, m. (-s), verstikkende wind in de afrikaansche

Sampan, m. (-s), chineesch en japansch kunstvaartuig.

San-benito, o. (-os); ketterhemd, geel hemd waarin d'ketteren werden verbrand.

Sanctie, v. (...ën), bekrachtiging; **de — weigeren aan**

Sanctificatie, v. (...ën), heiliging, heiligspreking.

Sanctifiëeren, **Sanctificeeren**, bw. gel., heiligen, eiligspreken.

Sanctioneeren, bw. gel., heilig maken; goedkeuren, bekrachtigen; (fig.) zijn zegel hechten aan.

Sanctum Sanctorum, het Heilige der Heiligen (in den tempel van Salomo te Jeruzalem)

Sandaal, v. (...alen), schoeisel der oude volken (zool met banden om den voet vast); soort schermeschoen.

Sandaal, lichterschuit aan de noordkust van Afrika.

Sandzak, **Sandarach**, **Sandarak**, o. gmv. witte hars dienstig om, fijn gestampt, de plaats van uitgekrabde woorden op papier weder beschrijfbaar te maken zonder te vloeien.

Sanfedisten, m. mv. zekere politieke partij in Italië.

Sanguin, bn. bloedrijk.

Sanguinisch, bn. — **temperament**, driftig gestel, lichtgeraaktheid.

Sanbedrin, o. (B. m. en o), (-s), vergadering der 70 joodsche wetgeleerden onder voorzitterschap van den heoge-

Sanikel, v. gmv. zeker kruid. (priester

Saniteitsgoed, o. soort porseleingood.

Sanskrit, o. oudste taal der Braminen (in Indië)

Sans, bijw. zonder; — **façon**, zonder omslag; — **prendre**, zekere speelwijze in het hombra-spel. **Sans souci**,

zonder zorg, zorgeloos; naam van een koninklijk lustslot bij Potsdam. **Sans le sou**, zonder een stuiver ter wereld.

Sansculotte, v. (-s), naam der hevigste republikeinen tijdens de eerste fransche omwenteling (van 1789)

Sant, m. **Santin**, v. heilige.

Sante! gezondheid!

Santorie, v. (plant.) duizend-guldenkruid.

Sapajou, m. (-s), soort aap.

Sap(p)anhout, o. zeker geel verfhout. valsch sandelhout.

Sapear, m. (mil) graver, bijleman.

Sapientia sat, voor den wijze genoeg.

Sapphier, o. en m. zeer kostbaar edelgesteente (o. steensoort, m. als de steen).

Sarahande, v. (oudt.) zekere spaansche deftige dans.

Saraceen, m. (...enen), (oudt.) oosterling, bewoner van het tegenwoordige Turkije (ten tijde der kruistochten).

Savoureeeren, bw. gel., smakelijk proeven, langzaam en smakelijk nuttigen.

Sbirre, m. (-n), politie-agent (in Italië).

Scala, v. (-as), toonladder.

Scala (della), naam van eenen schouwburg te Milaan.

Scalp, m. (-en), schedelhuid.

Scarpel, o. (-s), ontleedmes.

Scalpeeren, bw. gel., de huid van de hersenpan trekken (wreed gebruik onder de wilden van Noord-Amerika op hunne vijanden).

Scaphander, m. (-s), zwem-, reddinggordel.

Scapuller, o. (-en), geestelijk schouderkleed.

Scarabeën, v. mv. kevers, keversoorten.

Scaramouche, m. (-s), hansworst.

Scarificatie, v. (...ën), (heelk.) het zetten van bloedige koppen.

Scandeeren, bw. gel., verzen (inz. latijnsche) naar de maat opzeggen.

Scène, v. (-s), tooneel; (ook) **hij heeft hier een geduchte** — (rumoer) **gemaakt; maakt geene —s**, geen ijdele vertooning.

Scenieten, m. mv. tentbewoners.

Scepter, **Schepter**, (-s), koningsstaf.

Scepticismus, o. leer-, stelsel der twijfelaars.

Scepticist, m. (-en), twijelaar, twijfelend wijsgeer.

Schach, **Schab**, m. (-s), heer, koning (van Perzië enz).

Schako, **Schakot**, **Tzako**, m. (-s), soldatenhoed of pet.

Schalonge, v. gmv. zekere groente, sjalote.

Schebath, v. vijfde maand van den israëlietischen kerke-lijken kalender.

Schebek, v. (-ken), soort vaarttuigje.

Schek, **Sjelk**, **Cheik**, o. (-s), aanvoerder; (ook) vorst der arabische of hindoese stammen.

Schema, o. (as), model, voorbeeld, schets.

Scherif, **Sherif**, m. (-s), opperrechter (in Engeland); emir (in Turkije en Arabië).

Schibboleth, o. herkenningwoord (uit de oud-joodsche geschiedenis).

Schiefer, o. schilfersteen, steensoort.

Schisma, v. scheuring, verdeeldheid (in de kerk).

Scholarch, m. (-en), opziener, bestuurder eener school.

Scholasticus, m. (...ci), iem. die aan de schoolsche vormen hangt, die bij den meester zweert; (oudt.) blinde volgeling van Aristoteles.

Scholastiek, v. schoolsche wijsheid.

Schwadronneeren, ow. gel., naar zekere regelen met degen, zwaard of stok om zich slaan, - zich verweren; (fig.) opsnijden, snoeven, pochen; **het** —, de schwadronneerkunst.

Scilicet, bijw. let wel! begrijp je!

Sconto, zie **Disconto**.

Scorbut, o. scheurbuik.

Secundeeren, bw. zie **Secondeeren**.

Secundus, m. de tweede.

Secureeren, bw. gel., verzekeren, beveiligen.

Securiteit, (-en), zekerheid; veiligheid; onderpand.

Secuur, bn. en bijw. zeker, veilig.

Secuur, tw. gerust! zeker!

Sedecimo, (16mo), o. (-os), (boekdr.) formaat van 32 bladz. per vel druks.

Sedentair, bn. zittend; **een — leven**.

Sedes, m. zetel, woonplaats; (ook) stoelgang.

Sediment, o. bezinksel.

Seditie, v. (...ën), opstand, oproer.

Seditieus, bn. oproerig.

Seductie, v. verleiding.

Seduisant, bn. en bijw. verleidelijk.

Sexe, (B. **Sexe**), v. (-n), kunne, geslacht; **de schoone** —, de vrouwen.

Celadon, **Celadon**, m. sentimenteete minnaar; zeegroen.

Zela! (bijw.) let op!

Selene, v. maangodin.

Seleniet, m. en v. (-en), maanbewoner.

Seleniet, o. gmv. maansteen; moskovisch glas; soort gips.

Selenietisch, bn. tot de maan behoorende.

Selenium, o. zekere delfstof.

Selenographie, o. maanbeschrijving.

Semester, o. (-s), halfjaar.

Semestraal, bn. en bijw. halfjarig.

Semi, bn. half.

Seminarie, o. (...ën), **Seminarium**, (...ia), kweekschool (inz.) voor geestelijken.

Seminarist, m. (-en), leerling -, kweekeling van een seminarium.

Semitisch, bn. van Sem afstammende; **de — e** (oostersche) talen; **de — e stammen**.

Semper idem, altijd hetzelfde.

Senaat, m. (...aten), raad (bij de oude volken); landsvergadering; Eerste Kamer of Hoogerhuis (in Frankrijk en België); raad der oudste studenten aan eene hoogeschool.

Senateur, **Senator**, m. (-s), lid van eenen senaat.

Senatus-consult, o. raadsbesluit; (inz.) fransch-keizerlijk dekreet.

Sene, **Seneblad**, o. **Seneplant**, v. (-en), geneeskrachtige plant.

Senior, **Sr.**, bn. oudste, de oudere (in tegenstelling van **Junior**, **Jr.**, de jongere; veelal achter namen gesteld).

Senioraat, o. (...aten), recht van erfopvolging der oudsten; majoraat; ambt van oudste.

Senna-bladen, o. mv. zeker afdrijvend geneesmiddel.

Sensatie, v. gmv. algemeene beweging, indruk, opzien, opschudding.

Sensibiliteit, v. gevoeligheid.

Sensitief, bn. zinnelijk, gevoelig.

- Sensualisme**, o. neiging om naar zinnelijke aandrift te handelen, zinnelijkheid, wellustigheid.
- Sensueel**, bn. en bijw. (-er, -st), zinnelijk, naar zinnelijk genot hakende.
- Sententie**, v. (...ën), vonnis, lijfstraffelijk vonnis; zedspreuk, kernspreuk.
- Sententieus**, bn. (...zer, -st), spreukrijk; vol spraakwendingen.
- Sentiment**, o. gevoel, kunstgevoel.
- Sentimentaliteit**, v. overdreven -, bespottelijke gevoeligheid, gemaaktheid.
- Sentimenteel**, bn. en bijw., overdreven, gevoelig, overspannen.
- Separaat**, bn. afzonderlijk, gescheiden.
- Separatie**, v. scheiding, afzondering.
- Separatisme**, o. gm. v. geest -, zucht tot afzondering (in godsdienst en staatkunde).
- Separatist**, m. (-en), die voor het separatisme ijvert, het bevordert.
- Separatistisch**, bn. en bijw. als separatist, de afzondering bevorderende.
- Septime**, v. (muz.) 7e toon van een octaaf.
- Septuagesima**, v. (-as), 9e Zondag vóór Paschen.
- Septuaginta**, v. gm. v. zeventig; **de overzetting der** — (der 70 joodsche bijbelvertalers te Alexandrië).
- Sequens**, v. het volgende.
- Sequester**, o. (-s), (recht.) beslag, inbeslagneming.
- Sequestratie**, v. (...ën), (recht.) beslaglegging op; opsluiting.
- Sequestreeren**, bw. gel., (recht.) beslag leggen op.
- Seraf, Serafijn**, m. (-en), engel, hemelling; **de Serafijnen-orde**, ridderorde in Zweden en Noorwegen.
- Serail**, o. (-s), paleis, vrouwenverblijf (van oostersche vorsten), harem.
- Seraskier**, m. (-s), opperveldheer; minister van oorlog (in Turkije).
- Serenade**, v. (-s), avond-, nachtmuziek (inz. als huldeblijk).
- Serenissimus**, m. **Serenissima**, v. doorluchtigste (eere-titel aan vorstelijke personen; (ook) aan een akad. senaat).
- Sergeant, Serjant**, m. (-en), onder-officier.
- Sergie**, v. zekere lichte gekeperde stof.
- Serie**, v. (...ën), reeks, rij; **seriën-trekking** (eener loterij).
- Serieus**, bn. en bijw. (...zer, -st), ernstig, ernstiglijk.
- Serieus!** tw. zoo waar!
- Sering**, m. zie **Syring**.
- Sermoen**, o. (-en), preek, predikatie, vermaning; **bed-**, gordijnpreek, gesprek van een man en vrouw in hun slaapvertrek.
- Serpent**, o. (-en), (muz.) slangvormig blaasinstrument; slanghoorn; (fig.) boos wijf.
- Serpenteeren**, ow. gel., kronkelen.
- Serpentig**, bn. als eene slang, boos, vinnig.
- Serpentijn**, m. (-en), veldslang (geschut).
- Serpentijn, Serpentijsteen**, m. (-en) soort delfstof.

Ser
Ser
vr
Ser
Ser
Ser
Ser
Ser
laa
Ser
Ser
dis
Ser
ge
Ser
Ser
eer
zic
in
Sess
gen
lan
Seto
Sév
Sév
Sév
Sex
Sex
Sex
Sex
fra
Sex
sex
tea
Sfe
Shav
Shen
per
Shill
ling
Shir
Sam
Siby
Siby
ker
ters
Sic!
Sic,
Sider
Sider
de l
Sider
sterz

- Serpentist**, m. (-en), die op het serpent blaast.
- Serpentisch**, bn. en bijw. (fig.) boos, kwaadaardig (van vrouwen).
- Serpentsloek**, o. gmv. zek. gewas (tegen den slangenbeet).
- Serpents tong**, v. zekere plant.
- Serviel**, bn. en bijw. (-er, -st), slaafsch, kruipend; laag.
- Servilismus**, o. gmv. slaafschheid; stelsel van kruiperij, laagheid.
- Servilliteit**, o. gmv. slaafsche geest.
- Servies**, (...zen), stel vaatwerk waarvan men zich aan den disch tot eten of drinken bedient.
- Servings**, v. mv. (zeew.) slaglijnen, bekleeding van strengen gevlochten.
- Serviteur**, m. (-s), dienaar.
- Servituut**, o. (...uten), (recht.) erfdiensbaarheid (last op een perceel of op een stuk grond drukkende en dien men zich moet laten welgevallen); **militair** —, zulk een last in het belang van de verdediging eener vesting.
- Sessie**, v. (...ën), zitting (inz. van landsvergaderingen en gerechtshoven); **Wij hadden eene lange** —, wij zijn lang vergaderd geweest.
- Seton**, m. (-s), (gen.) soort fontanel (tot afleiding van vochten).
- Sévère** bn. gestreng, hoog ernstig (inz. in de kunst).
- Severiteit**, v. ernst.
- Sévigne**, v. (-es), borstspeld, haarspeld (der dames).
- Sexagesima**, (r. k.) 6e Zondag vóór Paschen.
- Sexangulum**, m. (meetk.) zeshoek.
- Sextant**, m. (-en), (zeew.) hoogtemeter.
- Sextide**, m. (-n), 6e dag eener decade (uit den tijd der fransche omwenteling van 1789).
- Sexueel**, **Sexueel**, bn. het natuurlijk geslacht betreffende.
- sexueele** (vleeschelijke-, geslachts-) **driften**; — **system**, stelsel (van Linnaeus) van geslachtsverdeeling der **sfeer**, v. zie **Sfeer**. (planten.)
- Shawl**, v. (-s), groote omslagdoek.
- Sherif**, m. (-s), provinciale rechter in Engeland; overheids-persoon in Arabië.
- Shilling**, m. (-s) engelsche munt (= 1/20 van 1 pond sterling of f 0.60 nederl. ongeveer).
- Shire**, v. (-s), graafschap (in Engeland).
- Sampán**, m. (-s), soort chineesch vaartuig.
- Sibylle**, **Sibille**, v. (-n), waarzegster; tooverheks.
- Sibyllisch**, bn. van -, volgens de sibyllen; **de —e boeken**, (rom. gesch.) boeken waaruit de romeinsche priesters voorgaven de toekomst te kunnen voorspellen.
- Sic!** tw. let wel! ei!
- Sic**, zoo staat er.
- Sideraal**, bn. de sterren betreffende.
- Sideraal-astronomie**, v. gedeelte der sterrekunde dat de lichamen buiten ons zonnestelsel behandelt.
- Sideraal-magnetisme**, o. magnetische invloed van de sterren op zieken.

- Sideratie**, v. stand der sterren; gewaande invloed daarvan.
- Siderisme**, o. leer betreffende -, geloof aan den invloed der sterren. (veerkunst.)
- Siderographie**, v. ijzer- en staalbeschrijving; staalgra-
- Siderolith**, o. zeker boheemsch pottenbakkerswerk.
- Sideroscoop**, v. (...open), toestel om ijzersporen te ontdekken.
- Siderotechniek**, **Sideroturgie**, v. ijzerbereidkunst.
- Siera**, v. berg, gebergte.
- Siesta**, v. gmv. middagslaapje.
- Siffleeren**, bw. ow. uitfluiten; door gefluit zijne afkeuring te kennen geven.
- Sigillus**, o. gmv. zegel; **loco sigilli**, in plaats van het zegel, van den stempel.
- Signaal**, o. (...alen), sein, waarschuwingsteeken; leus, wachtwoord.
- Signalement**, o. (-en), persoonsbeschrijving; **iemands** — **maken, opgeven**, (ook fig.) zijn gedrag uiteenzetten.
- Signaleeren**, bw. gel., uitduiden, beschrijven; (ook) seinen geven; (zeew.) **een schip** — (seinen).
- Signatuur**, v. (...uren), merk, kenteecken; handteekening; (apoth.) etiket aan de fleschjes.
- Signet**, o. (-ten), handzegel, cachet.
- Significatie**, v. (...ën), beteekenis; (recht.) beteekening, aanzegging.
- Significeeren**, bw. ow. gel., beteekenen; (recht.) aanzeggen.
- Signor**, m. (-i), heer; gebieder.
- Signora**, v (...e), dame, vrouw; gebiedster.
- Silhouette**, v. (-n), schaduwomtrek, -beeld, -portret (naar den uitvinder dus genoemd).
- Silhouetteeren**, bw. gel., een schaduwportret maken.
- Sillicaten**, o. mv. (seheik.) kiezelzure zouten.
- Siliciden**, o. mv. zekere delfstoffen.
- Silometer**, m. (-s), toestel om de snelheid der beweging van een schip aan te wijzen.
- Similor**, o. haltgoud, spinsbek, byouterie goud.
- Simone**, v. knevelarij, woeker met kerkelijke ambten.
- Simplicitet**, v. gmv. eenvoudigheid, ongekunsteldheid.
- Simplificeeren**, **Simplifiëeren**, bw. gel. vereenvoudigen.
- Simulacre**, o. (-s), schijnbeeld, schijnvertooning.
- Simuleeren**, bw. gel., veinzen, voorgeven; namaken; **een gestmuleerde (geveinsde) koop**.
- Simultaan**, bn. en bijw. gelijktijdig.
- Simultaneïtet**, v. gelijktijdigheid.
- Sinecuur**, v. (...uren), winstgevend ambt, betrekking in naam (zonder bezigheden).
- Sine qua non**, bijw. zonder hetwelk niet; **dit is eene voorwaarde** — (zonder welke de zaak niet doorgaat).
- Singularitet**, v. (-en), zonderlingheid, vreemdheid.
- Singulier**, bn. en bijw. (-der, B. -er, -st), zonderling, vreemd; **in dit -e (enkele) geval**.

Sin
Sin
ze
Sip
Sir
Sire
sp
Sire
di
Sire
lu
Sire
Sire
Sire
me
Sist
vin
Situ
Situ
fr
nin
tu
Siv
kel
Sja
Ska
Sien
Sien
Sob
Sob
Soek
—
toel
Soek
Soek
Soek
scha
sam
Soci
Soci
de
Soed
nen
Soed
Sofa
Sol
Soli
sted
Soli
Soet
Soet
Solt

- Sinjeur**, m. (-s), heer (meest spottend, minachtend).
- Sinus**, m. boezem, schoot; inham, golf, bocht; (meetk.) zekere hoekpuntslijn.
- Sipoys**, m. mv engelsch-oostindische militie (van inlanders).
- Sir!** m. (-s), heer, mijnheer (namen voor lords of adellijken).
- Sire**, m. titel waarmede men eenen koning of keizer aanspreekt.
- Sirene**, v. (-n), (fab.) meermin, zeenimf; walvischachtig dier (b. v. de zeekoe); (fig.) schoone verleidster.
- Sirene**, toestel om het juiste aantal trillingen van een geluidgevend lichaam in een gegeven tijd te leeren kennen.
- Sirius**, m. (sterr.) de Hondster.
- Sirocco**, m. (-os), verpestende woestijnwind.
- Siroop**, v. gmv. dik suikervocht; afkooksel van planten met suiker toebercid.
- Sistereen**, ow. gel., verschijnen, zich (ter plaatse) laten vinden, zich stellen.
- Situatie**, v. (...ën), ligging; (fig.) toestand.
- Situeeren**, ow. gel. (alleen in het verl. dw.). **dit huis is fraai gestueerd**, het ligt fraai; (fig.) wijze van woning, - van huiselijke inrichting; **hoe zijn zij gestueerd?**
- Siwan**, v. de negende maand van den israëlietischen kerkeijken kalender.
- Sjampan**, v. (-s), klein chineesch vaartuig.
- Skalde**, m. (-n), noordsche dichter, bard.
- Siendangs**, v. zekere geweven stof.
- Slang**, v. (-en), vaartuig op de kust van Coromandel.
- Sobriëteit**, v. gmv. soberheid; nuchterheid.
- Sobriquet**, m. (-s), scheld-, schimpnaam.
- Sociaal**, bn. en bijw. (...aler, -st), maatschappelijk; **het — fonds, kapitaal**, fonds dat aan eene vereeniging toebehoort, maatschappelijk kapitaal.
- Sociabel**, bn. (-er, -st), gezellig.
- Sociable**, v. soort rijtuig.
- Socialismus**, v. gmv. stelsel van hervorming der maatschappij op den grondslag van gemeenschappelijken arbeid, samenwoning, gelijke verdeeling enz.
- Socialist**, m. (-en), aanklerer van het socialismus.
- Sociëteit**, v. (-en), vereeniging, genootschap, gezelschap; **de — van Jezus**, het gezelschap der Jezuiten.
- Sodomie, Sodomieterij**, v. gmv. onnatuurlijke mannen-ontucht.
- Sodomiet, Sodomieter**, m. (-s), die sodomie pleegt.
- Sofa, Sopha**, v. (-as), rustbank, canapé.
- Sol-disant**, bn. zoogenaamd.
- Solgueeren**, bw. gel., met zorg behandelen, veel zorg besteden aan.
- Solgneus**, bn. (...er, -st), vol zorg, met zorg, zorgvuldig; **lets — behandelen**, er zeer op passen.
- Soirée**, v. (-s), avondpartij, avondgezelschap.
- Soit!** bijw. goed! het zij zoo!

- Sola**, v. (-as), (hand.) enkele wissel (die door geen secunda wordt gevolgd).
- Solair-mikroskoop**, o. (...open), zonne-mikroskoop.
- Soldeeren**, bw. gel., aaneenhechten van soldeersel (inz. metalen); (koopf.) afdoen, sluiten (eene rekening), afbetalen.
- Solding**, v. (-en), het soldeeren (in alle bet.).
- Solenneel**, bn. en bijw. (-er, -st), plechtig, feestelijk.
- Solemniteit**, v. (-en), plechtigheid, feest.
- Solfège**, v. (muz.) schaal der nooten, studie van nooten (zonder woorden).
- Solfèeren**, **Solmiseeren**, bw. gel., de klankladder zingen, zich in de solfège oefenen.
- Soldair**, bn. en bijw. (recht.) één voor allen en allen voor één.
- Soldariteit**, v. gmv. (recht.) gemeenschappelijke gebondenheid (tot iets), gemeenschappelijke verantwoordelijkheid (voor iets).
- Solde**. **Solied**, bn. en bijw. (-er, -st), vast, hecht, stevig, duurzaam; geregeld, ordelijk; (koopf.) gegoed, te vertrouwen; **een solied huis**; **solide wissels**, wissels op welke betaling men rekenen kan.
- Soldeeren**, bw. gel., bevestigen, hecht maken; (koopf.) het vertrouwen vestigen.
- Solditeit**, v. gmv. hechtheid, duurzaamheid; fatsoenlijkheid, ordelijkheid (in levensgedrag); (koopf.) gegoedheid, ruimte van middelen.
- Soli Deo gloria**, aan God alleen de eer.
- Soltair**, bn. en bijw. eenzaam, afgezonderd.
- Soltair**, m. (-en), alleen gezette diamant.
- Soltair**, kluzenaar; soort kaartspel; (gen.).
- Sollicitant**, m. (-en), verzoeker, dinger (naar iets).
- Sollicitatie**, v. (...ën), verzoek (inz. om eene gunst).
- Solliciteeren**, bw. gel., vragen, verzoeken (inz. om eenen post enz.); aanzoek doen naar...
- Solliciteur**, m. (-s), (recht.) (oudt.) procureur, ambtelijk rechtspersoon.
- Solo**, bn. en bijw. alleen; (muz.) — **spelen** (in tegenst. van in het orkest medespelen); soort kaartspel; (ook) **een — gaan** (in hombra of kadrilje).
- Solotnik**, o. (-s), russisch gewicht (= 4 wichtjes nederl.).
- Solstitium**, o. (sterr.) zonnestilstand.
- Solubel**, bn. (scheik.) oplosbaar.
- Solutie**, v. (...ën), oplossing; (ook fig.).
- Solvabel**, bn. (-er, -st), (koopf.) in staat om te betalen.
- Solvabiliteit**, v. gmv. vermogen om te betalen.
- Solveeren**, bw. gel., oplossen; vereffenen.
- Somatologie**, v. gmv. leer van het menschelijke lichaam.
- Sommitelt**, v. (-en), de hooge, hooggeplaatste; de eerste in rang.
- Somnambule**, m. en v. (-n), slaapwandelbaar, -ster.
- Somnambulisme**, **Somnambulismus**, o. toestand van den slaapwandelbaar.

- Sonate**, v. (-s, -n), soort muziekstuk.
- Sonde**, v. (-n), (heelk.) peilstift, tentstaal; (zeew.) peillood.
- Sondeeren**, bw. gel., peilen (in alle bet.); (fig.) polsen, uitvorschen; **gij moest hem daarover eens** —, gij moest trachten zijne meening hierover te weten; **die man is niet te** —, niet te doorgronden.
- Sondeering**, v. (-en), peiling; het sondeeren.
- Sonnet**, o. (-ten), klinkdicht (van 14 regels met eigenaardigen versbouw).
- Sonometer**, m. (-s), (muz.) toon-, klankmeter.
- Sonometrisch**, bn. helder-, welkliekend.
- Sophisme**, o. (-n), valsche sluitreden, drogreden.
- Sophist**, m. (-en), drogredenaar, spitsvondige -, valsche wijsgeer.
- Sophisticatie**, v. (...ën), vervalsching van dranken.
- Sophistisch**, bn. (-er, meest -s), valsch, bedriegelijk.
- Soporatief**, **Soporeus**, bn. (...zer, -st), slaapverwekkend.
- Sopraan**, v. bovenstem; **eene —zangeres** (in tegenst. van alt); **mezzo**—, tusschen sopraan en alt.
- Sorbonne**, v. naam eener oude hoogeschool (soort seminarium) te Parijs (aldus genoemd naar Sorbon, den stichter, in 1252).
- Sornetten**, v. mv. sprookjes, heuzeltaal.
- Sortabel**, bn. (-er, -st), geschikt, gepast; **een — huweljk**.
- Sorteeren**, bw. ow. gel., uitzoeken, elke zaak bij hare soort leggen, regelen; (fig.) zich vertoonen, verkeeren; behooren tot; **goed gesorteerd zijn**, vele soorten (van eene koopwaar) voorhanden hebben.
- Sorteering**, v. (-en), het sorteeren, verscheidenheid.
- Sortie**, v. (-ën), (oorl.) uitval; (ook) soort damesmantel.
- Sortiment**, o. (-en), assortiment; **sortimentshandel**, handel in boeken van andere uitgevers.
- Sottise**, v. (-s, -n), zot-, dwaasheid; **iem. —s** (beledigingen) **zeggen**.
- Sotto voce**, v. (muz.) met eene bedekte (ingehoudene) stem.
- Sou**, m. (-s), fransche stuiver (= 2 $\frac{1}{2}$ cent ned. ongeveer)
- Soubrette**, v. (-n), (toon.) de nuffige -, sluwe kamenier.
- Souda**, v. (scheik.) alkalisch zout.
- Soudenier**, m. (-s, -en), soldaat.
- Souffleeren**, ow. gel., blazen; (toon.) voorzeggén, volgen (met het tekstboek).
- Souffleur**, m. (-s), (toon.) voorzegger der rollen.
- Soufflet**, m. (-ten), klap, oorveeg.
- Souffletteeren**, bw. gel., klappen, om de ooren slaan.
- Souffreeren**, bw. gel., lijden, dulden.
- Soufreeren**, bw. gel., zwavelen.
- Soulagement**, o. (-en), verlichting; troost.
- Soulagereen**, bw. gel., verlichten; troosten.
- Soumis**, bn. en bijw. onderworpen, gedwee.
- Souçon**, m. (-s), argwaan, verdenking.
- Souçonneeren**, bw. gel., verdenken, argwanen.
- Soupé**, **Souper**, o. (-s), avondmaal, -eten.

- Soupeeren**, ow. gel., avondmalen, bij avondeten.
- Souple**, bn. buigzaam, (fig.) gedwee.
- Souplesse**, v. gmv. buigzaamheid, (ook fig.).
- Source**, v. (-s), bron.
- Sourdine**, v. (-s), (muz.) kammetje op een snaarinstrument om den toon te verdooven.
- Sous-pieds**, m. mv. riempjes onder den voet doorlopende om de pijpen der broek of de slopkousen neder te houden.
- Soutane**, v. (-s), (r. k.) priesterkleed.
- Souteneeren**, bw. gel., onderhouden; staande houden, beweren.
- Soutien**, m. (-s), ondersteuning, steun; (naaist.) stijffe, strooitje (om iets stevig te maken).
- Souvenir**, o. (-s), herinnering; gedachtenis; geschenk.
- Souverain**, m. (-en), gebieder, vorst; onbepaald heerscher.
- Souverain**, bn. en bijw. oppermachtig.
- Souverainfelt**, v. oppermachtige heerschappij; recht van regeeren, gebied.
- Soverelgn**, (-s), engelsche gouden munt (= f 12 nederl. ongeveer).
- Spahie**, v. schoppen-aas (in het hombra-spel).
- Spahi**, m. (-s), turksche arabische ruiter.
- Spandeeren**, bw. gel., besteden, uitgeven; **veel geld aan iets** — (ten koste leggen).
- Spartaan**, m. (...anen), inboorling van het oude Sparta.
- Spartaansch**, bn. en bijw. als -, van een Spartaan; (fig.) gestreng, niet verwijfd.
- Spartari**, v. matwerk.
- Spatie**, v. (-s), (boekdr.) scheistift, wit tusschen de letters.
- Spatieëren**, bw. gel., (boekdr.) scheiding -, ruimte laten.
- Spatieus**, bn. (-er, -st), ruim.
- Speaker**, m. (-s), redenaar; voorzitter van het britsche Lagerhuis.
- Speciaal**, bn. en bijw. bijzonder, -lijk; afzonderlijk, bepaald.
- Specialiseeren**, bw. gel., afzonderlijk in- of verdeelen, in rubrieken splitsen.
- Specialiteit**, v. (-en), bijzonderheid, afzonderlijkheid, persoon die zich aan een enkelen tak van wetenschap of kunst wijdt; **de man is eenb — in zijn vak**, er is niemand die het daarin zoo ver gebracht heeft als hij.
- Specie**, v. (-en), soort (in tegenstelling van geslacht); klinkend geld, kontanten; (ook) bijzondere handelstak; § **een raar** — (soort of slag) **van mensch**. (soort.)
- Specificatie**, v. (...ën), uiteenzetting, opgave naar iedere
- Specificceeren**, (...fiëeren), bw. gel., uiteenzetten, bij soorten en namen noemen; afzonderen, in soorten verdelen.
- Specificum**, o. (...ca), (gen) algemeen aangeneemen middel.
- Specifiek**, bn. en bijw. soortelijk.
- Specimen**, o. proeve, plan; voorloopig model; wijze van bewerking.
- Spectakel**, o. schouwspel; schouwburg; rumoer, opschud-
- Spectator**, m. (-s), aan-, beschouwer. (ding.)

- Speculant**, m. (-en), (koopf.) ondernemer, bejager van groote winst (inz. van fondsen).
- Speculatie**, v. (...ën), (wijsb.) bespiegelingen; handels-onderneming; kans op winst; **eens — wagen, ondernemen**.
- Speculatief**, bn. (...ver, -st), (wijsb.) bespiegelend; (koopf.) ondernemend; winstbelovend; **de speculatieve fondsen**, fondsen wier koersen laag staan en daardoor eens groote winsten kunnen opleveren, doch insolied zijn.
- Speculeeren**, bw. gel., (wijsb.) bespiegelen, navorschen; (koopf.) ondernemingen doen op winstbejag.
- Spencer**, m. (-s), vestrok (kledingstuk).
- Spendabel**, bn. en bijw. (-er, -st), mild, kwistig.
- Spendeeren**, bw. gel., ten koste leggen (aan).
- Sperma**, v. dierlijk zaad.
- Spermaceti**, v. walschot, witte omber (vetstof, inz. der roofvisschen).
- Spesen**, v. mv. onkosten.
- Spheer, Sfeer**, v. (-en), bol; kring; **de hemelsche** —, hemelbol; (fig.) de kring waarin of het gebied waarop ik mij beweeg; **dat is mijne —**, (dicht.) **de muziek der hemelsche sphaeren**, de harmonie der sterren.
- Spherisch**, bn. bolrond.
- Spheroïde**, v. (-en), eivond lichaam.
- Sphinx**, v. (-en), (fabell.) zeker monster, zinnebeeld der natuurverborgenheden.
- Spilauter**, v. gmv. (delfst.) soort zink.
- Spiccato**, bijw. (muz.) uitkomende, duidelijk.
- Spinet**, o. (-ten), soort klavier.
- Spinozismus, Spinozisme**, o. gmv. leer van Spinoza.
- Spijon**, m. (-nen), spie, bespieder; verklikker, geheime agent van politie.
- Splonnetje**, o. (-s), kleine spiegel buiten een venster, om gemakkelijk op straat te zien.
- Splonneeren**, ow. gel., uit-, afkijken, bespieden.
- Spirituallën**, v. mv. geestrijke vochten; (wijsb.) geestelijke aangelegenheden.
- Spiritualismus**, o. gmv. geestenleer, begrip van een zieleleven buiten het stof.
- Spiritualiteit**, v. gmv. zieleleven.
- Spirituzel**, bn. en bijw. (-er, -st), geestig, geestrijk; (ook) tot de ziel behoorende, verstandelijk.
- Spiriteus**, bn. (-er, -st), sterk, geestrijk (van dranken); **de spirituosa**, de geestrijke vochten.
- Spiritus**, m. geestrijk vocht (vitriool enz.).
- Spleen**, o. en gmv. miltzucht, miltziekte, hypochondrie.
- Spongiet**, m. (-en), sponssteen, zekere delfstof.
- Sponsaitën**, v. mv. trouwbeloften, plichtigheid der ondertrouw.
- Spontaan**, bn. en bijw. (...aner, -st), uit eigen beweging; zonder dwang.

- Spontaniteit**, v. gmv. vrije wil, zelfwerkzaamheid (der ziel).
- Sporadisch**, bn. verstrooid; buiten verband; (gen.) — **ziekten**; **de Sporaden**, eene groep eilanden in de Middellandsche zee.
- Square**, v. (-s), vierkant, beplante ruimte of plek in de meeste londensche wijken.
- Squire, Esquire**, (titel in Engeland) wel-edelgeboren heer.
- Stabat Mater**, v. (r. k.) naam van een geestelijk gezang.
- Stabiel**, bn. (-er, -st), duurzaam, bestendig.
- Stabillist**, m. (-en), behoudsman.
- Stabiliteit**, v. gmv. duurzaamheid, vastheid, bestendigheid.
- Stacato**, bijw. (muz.) kort, stootend; **een** — (op de viool).
- Stagatie**, v. (...ën), stilstand; staking.
- Stagneeren**, ow. gel., stilstaan, gestremd zijn.
- Stalschiet**, m. (-en), dropsteen.
- Stamboel**, o. gmv. Konstantinopel (in de turksche taal); (ook fig.) het turksche rijk.
- Stanlool, Stagnool**, o. gmv. tinfoelie.
- Stanislas-orde (St.)**, v. russische ridderorde.
- Stante pede**, bijw. op staanden voet.
- Stanza**, v. (-as), couplet.
- Starost**, m. (-en), landvoogd (in Polen).
- Statie**, v. (...ën), station; (zeew.) vereenigingsplaats van vloot-afdeelingen, - eskaders enz.
- Statief**, o. (...ven), voetstuk, steunafeltje.
- Statiek, Statika**, v. gmv. leer der evenwichten.
- Statieus**, bn. (-er, meest —), pralend, sierlijk, opgeschikt.
- Statist**, m. (-en), **Statiste**, v. (-n), (toon.) figurant, stomme medespeler, - medespeelster.
- Statisticus**, m. (...ci), beoefenaar -, kenner der statistiek.
- Statistiek**, v. gmv. leer -, wetenschap om door middel van cijfers en algemeene gegevens tot eene vaste (doorgaans gemiddelde) uitkomst te geraken.
- Statistisch**, bn. en bijw. naar -, volgens de statistiek.
- Statue**, v. (-n), standbeeld.
- Statueeren**, bw. gel., vaststellen, verordenen.
- Status quo**, de toestand waarin iets zich bevindt, blijvende staat; **het** — **handhaven**, geene verandering in den stand der zaken brengen.
- Statuur**, v. gmv. gestalte, lengte.
- Statuut**, o. (...uten), wet, reglement.
- Steamer**, m. (-s), stoomboot.
- Stearine**, v. talk, robbenvet.
- Steganographie**, v. gmv. geheime schrijfkunst.
- Stekade**, v. (-n), dolk -, ponjaard in eenen stok verborgen.
- Stenograaf**, m. (...aphen), snelschrijver.
- Stenographie**, v. (...ën), snelschrijfkunst, -schrijverij, -schrift; (ook) iets dat door stenographie vervaardigd is
- Stenographiëeren**, bw. gel., snel schrijven (door middel van teekens).

Ste
sch
Ste
Ru
Ste
Ste
Ste
Ste
nin
te
Ste
ge
Ste
Ste
lijk
Ste
Ste
ter
Ste
Ste
sta
(=
Ste
Stet
de
Stig
Stig
Stig
sch
Stil
Stil
ops
Stil
Stil
Stin
Stin
Stip
der
Stip
bet
het
Stip
Stip
sto
sto
sto
bri
sto
sti
is
en

- Stentor**, m. (-s), heraut der Grieken voor Troje; (fig.) schreeuwer; **eene —stem**, geweldig harde stem.
- Steppe**, v. (-n), hoogliggende -, wceste uitgestrektheid in Rusland en Azië; heide. [kub. palm].
- Stère**, v. (-n), wisse, nederl. kubieke el, meter (= 1000 Stereoscoop, m. (...open), werktuig om door twee openingen (voor beide oogen) voorwerpen, beelden en plaatjes te zien.
- Stereographie**, v. (...ën), lichamenteekening op een vlak.
- Stereometrie**, v. lichaamsmeting.
- Stereoscoop**, m. (...open), werktuig om door twee openingen (voor beide oogen) voorwerpen, beelden en plaatjes te zien.
- Stereoscope**, v. leer die aan de vervaardiging en het gebruik van den stereoscoop ten grondslag ligt.
- Stereotype**, bn. vast, onveranderlijk.
- Stereotypedruk**, m. het drukken met vaste -, onbeweeglijke drukvormen.
- Stereotypen**, v. mv. stereotype vormen, - aldrukken.
- Stereotypeeren**, bw. gel., **Stereotype**, v. plaatletterdruk, het gieten van vaste drukvormen.
- Steriel**, bn. (-er, -st), dor, onvruchtbaar.
- Sterilitelt**, v. onvruchtbaarheid, dorheid.
- Sterling**, bn. engelsche muntvoet (naar de oude schotsche stad Sterling); **1 pond** —, aangeduid door het teeken £ (= 20 eng. shilling = f 12 nederl. ongeveer).
- Sterpolyp**, v. (-en), (nat. gesch.) soort polyp.
- Stethoskoop**, m. (...open), borsthoortuig, werktuig om de borstholte te onderzoeken.
- Stigma**, o. (-ten), stip, punt, teeken, merk; brandmerk.
- Stigmatiseeren**, brandmerken, schandvlekken.
- Stigmatographie**, v. gmv. kunst om met punten te schrijven (volgens eene nieuwe wijze van telegrafeeren).
- Stilet**, o. (-ten), kleine dolk, ponjaard; (heelk.) pijnnaald.
- Stiliseeren**, bw. gel., naar den eisch van den (goeden) stijl opstellen.
- Stilist**, m. (-en), iem. die goed stiliseert.
- Stilistiek**, v. gmv. kunst der schriftelijke voordracht.
- Stimuleeren**, bw. gel., aansporen, prikkelen.
- Stimulatie**, v. gmv. (...ën), aansporing, prikkeling.
- Stipendium**, o. (...ia), toelage voor minvermogende studenten, beurs.
- Stipendiëeren**, bw. gel., eene toelage schenken, uit eene beurs laten studeeren; (ook) in het geheim onderhouden, betalen.
- Stipulatie**, v. (...ën), bepaling, afspraak; toezegging.
- Stipulieren**, bw. gel., bepalen, vaststellen; bedingen.
- Stock-Exchange**, v. effectenbeurs te Londen.
- Stock-Jobber**, m. (-s), speler, dobbelaar in fondsen.
- Stocks**, mv. effecten; (inz.) al de engelsche openbare schuldbrieven.
- Stoïcijn**, m. (-en), volgeling -, leerling van Zeno (den stichter der stoïcijnsche wijsbegeerte); (fig.) die ongevoelig is voor alle aardsche indrukken, verachter van alle weelde en genot.

- Stoïcijnsch**, bn. en bijw. als een -, van eenen stoïcijn ; koelbloedig, onaangenaam.
- Stoïcismus**, o. gmv. de stoïcijnsche leer, stoïcijnsche gewoonten.
- Stols, Stool**, v. (-as), (r: k.) koorkleed (der priesters).
- Stomacheeren**, ow. gel., maagpijn hebben, aan de maag lijden ; (fig.) zich boos maken.
- Stomachiek**, bn. maagversterkend.
- Storax**, m. (plant.) zekere welriekende gom.
- Store**, v. (-s), zonneblinde, zonnegordijn.
- Storneeren**, bw. gel., (bij het boekhouden) eene feil in een boek verbeteren (door eene tegenpost aan de credit- of debetzijde).
- Storno**, v. (-os), verbetering eener feil.
- Storthing**, v. (-s), rijksdag, stendenvergadering (in Noorwegen), landsvergadering.
- Strangulatie**, v. (...ën), wurging.
- Stranguleeren**, bw. gel., wurgen.
- Strangurie**, v. (gen.) koude pis.
- Strapade**, v. wipgalg.
- Stratagème**, v. krijgslist.
- Strategie**, v. gmv. oorlogskunst.
- Strategisch**, bn. krijgskunstig ; tot de strategie -, tot den vestingbouw behoorende.
- Stratographie**, v. (-n), leger-, oorlogsbeschrijving ; werk over de krijgskunde.
- Strelltzen**, m. mv. (oudt.) russisch-keizerlijke lijfwacht.
- Striktuur**, (gen.) vernauwing ; samenpersing.
- Stringent**, bn. bondig, afdoend ; — **e taal**, dingtaal.
- Strophe**, v. (-n), couplet, versafdeeling.
- Structuur**, v. gmv. bouw, bouworde, bouwtrant, stijl.
- Stuc**, v. gmv. pleisterkalk, gips.
- Stupide**, bn. en bijw. dom.
- Stupiditeit**, v. domheid.
- Stylist**, m. (-en), iem. die een goeden stijl heeft, die met de regels er van bekend is, die een eigenaardigen schrijftrant bezit.
- Styx**, m. (fab.) de voornaamste der zeven onderaardsche vloeden ; **bij den — zweren** (een eed waaraan zelfs de goden gebonden waren).
- Suada**, v. gmv. welsprekendheid, overredingskracht.
- Sua conto**, zijne rekening (in het boekhouden).
- Sua sponte**, uit eigen beweging.
- Suaviteit**, v. gmv. liefstalligheid.
- Sub**, onder, op.
- Subaltern**, bn. ondergeschikt ; **de —en**, de ondergeschikten, minderen.
- Subamendement**, o. (-en), wijziging op eene wijziging (voorgesteld).
- Subdivisie**, v. (...ën), onder-afdeeling.
- Subhastatie**, v. (...ën), verkoop op rechterlijk gezag.
- Subiet**, bn. en bijw. plotseling.

- Subject**, o. (-en), onderwerp; (taalk.) eerste naamval of
subjectie, v. gmv. onderwerping. (geval.)
subjectief, bn. en bijw. den persoon betreffende; innerlijk
 (in tegenst. van **objectief**, uiterlijk, van buiten in).
subjectiviteit, v. gmv. onderwerpelijheid, innerlijkheid,
 persoonlijkheid.
subjonctief, m. (taalk.) aanvoegende -, bijvoegende wijs.
subliem, bn. en bijw. (-er, -st), zeer verheven, meer dan
 voortreffelijk.
sublmaat, o. (scheik.) het vervluchtigde.
sublimeeren, ow. gel., **sublimiteit**, v. (-en) het sublieme.
sublimeerpot, m. (-ten), (scheik.) zeker toestel.
sublinarisch, bn. ondermaansch.
submittie, v. (...ën), onderwerping.
submitteeren, bw. gel., onderwerpen.
subordinatie, v. gmv. ondergeschiktheid; gehoorzaam-
 heid aan de krijgstuclit.
subordineeren, bw. ondergeschikt maken aan; afhan-
 kelijk maken van.
subornatie, v. (...ën), omkoopng; verleiding.
suborneeren, bw. gel., omkopen; verleiden (inz. een
 meisje).
subplanteeren, bw. gel., onderkruipen, den voet lichten.
subrogatie, v. (...ën), onderschuiving, plaatsvervanging.
sub rosa, bijw. onder de roos, in het geheim, onder ons.
subscribeeren, bw. gel., onderschrijven; onderteekenen;
 inschrijven op.
subscriber, m. en v. (-en), onder-, inteekenaar, -ster.
subscriptie, v. onder-, inteekening; (ook) adres, opschrift.
subsecutief, bn. achtervolgend.
subsidiar, bn. ondersteunend; (recht) daaraan ondergeschikt.
subsidie, v. (...ën), ondersteuning, tegemoetkoming, on-
 derstandsgeld.
subsignatie, v. (...ën), onderteekening.
subsisteeren, ow. gel., bestaan, leven, zijn levensonder-
 houd vinden.
subsistentie, v. gmv. onderhoud, levensonderhoud.
substantie, v. zelfstandigheid, bestanddeel; kern; wezen
 (fig.) in — (in hoofdzaak).
substantieel, bn. (-er, -st), wezenlijk; voedzaam.
substantief, o. (...ven), (taalk.) zelfstandig naamwoord.
substituant, m. (-en), plaatsbekleeder, -vervuller.
substitueeren, bw. gel., in de plaats stellen, (ook recht.)
substitutie, v. plaatsvervanging, het in de plaats stellen;
 (recht) recht van — (bij volmachten).
substituut, m. (...uten), plaatsbekleeder, tweede in rang.
subtiel, bn. (-er, -st), teer, bros, fijn; (fig.) listig, sluw.
subtiliseeren, bw. gel., verdunnen; (fig.) haarkloven.
subtiliteit, v. (-en), fijnheid; haarkloverij; spitsvondigheid.
substractie, v. (...ën), (rek) aftrekking.
subventie, v. (...ën), hulp, onderstand.
subversie, v. (...ën), omverwerping.

- Superieur**, bn. hooger (in rang).
Superieur, m. (-en), meerdere, hogere.
Superioriteit, v. gmv. meerderheid, hogere rang; voortreffelijkheid.
Superlatief, m. (taalk.) overtreffende trap.
Supernaturalismus, o. bovennatuur geloof.
Supernaturalist, m. (-en), die aan de openbaring geloof.
Supernumerair, m. zie **Surnumerair**.
Superpositie, v. boven-alkander plaatsing.
Superstitie, v. gmv. bijgeloof.
Superstitieus, bn. bijgeloovig.
Suppediteeren, bw. gel., verschaffen, aan de hand doen (akten, bijlagen).
Supplanteeren, ow. gel., onderkruipen.
Suppleant, m. rechter —, plaatsvervangend rechter.
Supplement, o. (-en), bijvoegsel.
Suppleëeren, ow. gel., aanvullen, vol maken.
Suppliant, m. (-en), smeekeling, verzoeker; onderteekenaar van een verzoekschrift; (fig.) **een gemeene** —, kerel.
Supplicatie, v. (...ën), verzoek, smeekeschrift; (fig.) verootmoediging.
Supplek, v. zie **Supplicatie**.
Suppliciëeren, bw. gel., smeen, verzoeken.
Supponeeren, bw. gel., veronderstellen.
Suppoost, m. (-en), oppasser, deurwachter.
Supportabel, bn. dragelijk.
Suppositie, v. (...ën), veronderstelling, vermoeden.
Suppressie, v. (...ën), onderdrukking.
Supprimeeren, bw. gel., onderdrukken; (fig.) verkrop.
Suppuratie, v. (heelk.) ettering. (pen.
Suppureeren, ow. gel., (heelk.) etteren.
Supputeeren, bw. gel., opmaken, begrooten.
Supra, bijw. bovenst; **ut** —, als boven.
Suprematie, v. gmv. oppermacht (inz. in geestelijke zaken).
Surcoup, m. (kaarts.) overtroeving.
Surnumerair, m. overtollige; die op de lijst staat om in geval eener vacature eenen post te krijgen.
Surpasseeren, bw. gel., overtreffen.
Surplus, o. (-en), overschot, het meerdere; (in den fondsenhandel) datgene wat boven den verhandelden koers een verkooper van een derden koper moet ontvangen, (ook) wat aan eenen prolongant moet worden bijgepast.
Surprenant, bn. (-er, -st), verrassend.
Surpreneeren, bw. gel., verrassen, verbazen.
Surprise, v. (-s), verrassing; (ook) geschenk; (inz.) met een devies omwikkeld suikergoed.
Surrogaat, o. (...aten), plaatsvervullend middel of produkt; (suikerij voor koffie, varenvezels voor katoen enz.).
Surséance, v. gmv. (recht.) opschorting van betaling.
Surveillance, v. gmv. bewaking.
Surveilleeren, bw. gel., bewaken.

- Susceptibel**, bn. vatbaar; licht geraakt.
Susceptibiliteit, v. vatbaarheid; lichtgeraaktheid
Suspect, bn. (-er, -st), verdacht.
Suspendeeren, bw. gel., schorsen (in een ambt).
Suspensie, v. (...ën), schorsing (in een ambt); onzekerheid.
Suspensief, bn. schorsend.
Suspicie, v. verdenking, argwaan.
Sustensu, o. (recht.) bewering, punt dat bepleit wordt.
Sustineeren, bw. gel., (recht.) beweren, aanvoeren.
Suum cuique, (spr.) elk het zijne.
Suzerein, m. (-en), opperleenheer.
Suzereiniteit, v. gmv. opperleenheerschap.
Suzereiniteitsrechten, o. mv.
Swicent, m. gmv. soort virginische tabak.
Sybariet, m. (-en), wellusteling.
Sybarietisch, bn. en bijw.
Sycphant, m. (-en), verklikker; pluimstrijker.
Syllabe, (B. **Sylbe**), v. (-n), lettergreep.
Syllabeeren, bw. gel., lettergrepen vormen, spellen.
Syllogismus, **Syllogisme**, m. (redok.) sluitrede.
Syllogiseeren, ow. gel., sluitreden vormen.
Sylpho, m. (-n), luchtgeest.
Sylphide, m. (-n), luchtinif.
Symbolisch, bn. zinnebeeldig.
Symboliek, v. gmv. leer der zinnebeelden; heeldenleer.
Symbool, o. (...olen), zinnebeeld; godsdienstleus; geheimzinnig herkenningsteeken.
Symmetrie, v. gmv. evenredigheid (in vorm en zin), even-
Symmetrisch, bn. evenmatig, gelijkmatig. (maat.
Sympathetisch, bn. naar -, volgens de sympathie.
Sympathie, v. (...ën), medegevoel, overeenstemming naar de ziel (buiten de stoffelijkheid); **voor iemand — hebben**, iemand genegen zijn.
Sympathiseeren, ow. gel., medegevoel hebben; (ook) eenstemmig voelen en denken (met een ander); **zij sympathiseerden niet**, zij konden niet met elkand. overweg.
Symphonie, v. (...ën), soort muziekwerk; (inz.) als inleiding.
Symptoom, o. (...omen), kenteeken, voorbeduidsel.
Synagoge, v. (-n), israëlietische kerk; (ook) israëlietische kerkgemeente.
Synagogaal, bn. — **ressort**, gebied welks kerkelijke gemeenten onder één hoofdbestuur staan.
Syndicaat, o. gmv. beheer over zekere (inz. staats-) inrichtingen welke met finantiën in verband staan.
Synodaal, bn. de synode betreffende; **de synodale vergaderingen**.
Synode, v. kerkelijke vergadering; lichaam der protestantsche geestelijken.
Synoniem, bn. (taalk.) gelijk beteekenend.
Synonyma, **Synoniemen**, v. mv. woorden van gelijke betekenis.
Syntaxis, v. gmv. (taalk.) woordgronding, -schikking.

Syn
Sys
Sys

Tak
 ge
Tak
 iet
 lin
Tak
Tak
 sch
 dr
 w
Tak
Tak
Tak
 ee
Tak
Tak
Tac
Tac
 sn
Tac
Tac
 ha
Tac
Tac
 mi
Tac
Taf
Tai
Tai
Tai
Tag
Tai
Tal
 (ou
 ou
Tal
 ver
Tal
 vo

Syring, v. (-en), soort heestergewas.
Systema, o. (...as), stelsel.
Systematisch, bn. en bijw. stelselmatig.

T.

- Tabagie**, v. (-s), kamer waar tabak wordt gerookt; rookgezelschap; (fig.) rookhol.
- Tabel**, v. (-ien), tafel of lijst bevattende een overzicht van iets; chronologische -, genealogische tafel of lijst; invulgingsstaat.
- Tabellarisch**, bn. als eene tabel.
- Tabelwit**, o. gmv. (letterz.) aanvullingsstukken van verschillende lengte en breedte voor de ruimte, welke ongedrukt moet blijven in tabellen, biljetten of ander hofwerk (in tegenstelling van **kwadrantwit**).
- Table d'hôte**, v. open tafel, eethuis.
- Tableau**, o. (-x), tafereel, schilderij; ontwerp; lijst, rol.
- Tableau vivant**, o. levende schilderij, voorstelling van een tafereel door levende personen.
- Tabouret**, v. (-ten), stoel zonder leuning, zitbank.
- Tablet**, v. (-ten), marskraam, houten kastje met schuiflade.
- Tacet**, hij -, zij -, het zwijgt.
- Tachydroom**, m. (...omen), hardlooper.
- Tachydromie**, v. gmv. het hardloopen.
- Tachygraphie**, v. gmv. het schrijven met verkortingen, snelschrift.
- Tacturniteit**, v. gmv. stilzwijgendheid, geheimhouding.
- Tact**, o. gmv. gevoel; eigenschap om zaken goed te behandelen; oordeel, overleg.
- Tacticus**, m. (...ci), krijgskundige.
- Tactiek**, v. gmv. krijgskunde, kunst van oorlogvoeren; (fig.) middelen die gebezigd worden om in iets te slagen.
- Tactisch**, bn. tot de krijgskunde behoorende.
- Tafachelassen**, zekere gewezen stof.
- Taikoon**, m. wereldlijke keizer van Japan.
- Taille**, v. lichaamsgestalte, vorm van het bovenlijf; snede.
- Tailleur**, m. (-s), kieermaker; bankhouder (in het farospel).
- Tagent**, v. zie **Tangent**. (eeren.)
- Talbotype**, v. gmv. kunst om teekeningen spoedig te kopiëren.
- Talent**, o. (-en), bekwaamheid, kundigheid, begaafdheid; (oudh.) zeker goud- en zilvergewicht; geldwaarde bij de oude Rumeinen (ongeveer f 1800).
- Tallo**, v. wedervergelding; **Jus —nis**, recht der wedervergelding.
- Tallsman**, m. (-en), toovermiddel, tooverring, tooverbeeld; voorbehoedmiddel tegen ongelukken enz.

Talismanisch, bn. tooverachtig.

Tal ter qualiter, zoo zoo, niet goed niet slecht.

Talmud, v. gmv. kerkelijk wetboek der israëlieten.

Talmudisch, bn. naar -, van -, uit den talmud.

Talmudist, m. (-en), aanhanger -, beoefenaar of kenner van den talmud.

Talon, m. (-s), (spel) de overschietende kaarten, stok-, koopkaarten; bewijs waarop nieuwe coupons worden afgegeven.

Talonneeren, bw. gel., aanzetten, aandrijven; van talons

Talud, **Talus**, o. helling, glooiing, schuinte. (voorzien.)

Tamboereeren, bw. gel., borduren, haken.

Tamboerijn, **Tambourijn**, v. (-en), rinkelbom, bel-, handtrommel, borduurraam.

Tampon, v. (-s), tap, prop; (heelk.) stopsel van pluksel.

Tamponeeren, bw. gel., met eene tap-, met pluksel sluiten.

Tangent, v. (-en), hamertje van snarenspeeltuigen; (meetk.) raaklijn.

Tangeeren, bw. gel., aanraken; van iets gewagen; **wat tangeert** (raakt) u dat?

Tantalliseeren, bw. gel., bij iemand begeerten opwekken die niet te bevredigen zijn.

Tantalus, m. (fig.) rijke vrek; iem. die hoewel ruim van alles voorzien toch gebrek lijdt.

Tante, v. (-s), moei, vaders-, moederszuster.

Tantieme, o. aandeel, toekomend deel aan iets.

Tapage, m. gmv. geraas, getier, loven, geweld.

Taploca, v. zekere verfstof.

Taptoe, v. (mil.) avondtrom, sein om naar bed te gaan; (fig.) dat is —, het is genoeg, hierbij kan het blijven.

Taquineeren, bw. gel., kwellen, plagen, lastig vallen.

Tarantalla, v. siciliaanzche volksdans.

Tarantula, v. vergiftige spin in Italië.

Targeeren, ow. gel., pochen, snoeven (op iets).

Tarief, o. (...ven), lijst van goederen of handelsartikelen met opgave der daarvoor te betalen in-, uit- en doorvoerrechten; prijsbepaling (voor verschillende verrichtingen, zooals b. v. in het rechtswezen enz.).

Tarok, o. zeker kaartspel met 78 kaarten.

Tarra, **Tara**, v. (koop) aftrek, vermindering van het gewicht van goederen (voor kisten, zakken enz.).

Tartaan, v. (...anen). vrachtschip op de Middellandsche zee.

Tartan, v. (-s), schotsche geruite wollenstof; schotsche mantel.

Tartarus, m. gmv. (fab.) schimmen-, doodenrijk; hel, onderwereld; (scheik) wijnsteen.

Tartufe, m. (-s), (fig.) huichelaar, schijnheilige.

Tartuferie, v. schijnheiligheid, valsche vroomheid.

Tasse, v. (-n), kopje, drinkschaaltje.

Tatoueren, bw. gel., figuren of letters op de huid in-prikken of insnijden.

Tautologie, v. onnoodige herhaling van reeds gezegde woorden.

Tax
bepa
Tax
prijs
Tax
Tax
Te
lijke
Tech
Tech
desk
Tech
of e
ter
ban
Tech
deni
Tech
der
Te I
da
Tein
Tele
ken
stan
Tele
Tele
tot
Tele
bea
Tele
Tele
Tele
nee
Teil
Teil
aan
Teil
Tem
Tem
ren
Tem
Tem
(mi
Tem
Tem
Tem
Tem
een
Tem
Tem
Tem

- Taxateur**, m. (-s), schatter, waardeerder, prijs-, waarde-bepaler.
- Taxatie**, v. (...ën), waardeering, schatting, bepaling van prijswaarde; aanslag (in belasting).
- Taxe**, v. vastgestelde prijs; schatting; geschatte waarde.
- Taxeren**, bw. gel., schatten, waardeeren; aanslaan.
- Tebeth**, v. naam der vierde maand van den israël. kerke-lijken kalender.
- Techniek**, v. gmv. leer der kunstregelen; kunsttaal.
- Technicus**, m. (...ci), kenner der uiterlijke kunstregelen, deskundige in eenig industriëel vak.
- Technisch**, bn. overeenkomstig de regelen van eene kunst of een handwerk; kunstmatig; volgens de kunsttaal; — **termen**, kunstwoorden, woorden alleen gebezigd door handwerkslieden, industriëelen enz.
- Technologie**, v. gmv. kunstleer; beschrijving -, geschiedenis van kunsten en handwerken.
- Technologisch**, bn. **Technoloog**, m. (...ogen), kenner der leer van kunsten en bedrijven.
- Te Deum**, o. lofsang bij kerkelijke plechtigheden; — **laudamus**, U, o God, loven wij.
- Telnt, Tint**, v. (-en), kleur, gezichts-, huidskleur.
- Telegraaf**, m. (...afen), verschrijver, toestel om met teekens in zeer korten tijd berichten tot ver verwijderde afstanden over te brengen; **electro-magnetische** —.
- Telegrafie**, v. gmv. kunst -, leer der telegrafien.
- Telegrafisch**, bn. en bijw. door middel van den telegraaf; tot een telegrafischen toestel behoorende.
- Telegrafist**, m. (-en), die telegrafische berichten overseint, beambte op een telegraafkantoor; **leerling**—.
- Telegram**, o. (-men), per telegraaf overgebracht bericht.
- Telescoop**, v. (...open), spiegel, verrekijker.
- Teleskopisch**, bn. en bijw. alleen door verrekijkers waarneembaar (b. v. — **e sterren**.)
- Tellurisch**, bn. tot de aarde behoorende.
- Tellurium**, o. toestel om de beweging van maan en aarde aanschouwelijk voor te stellen.
- Tellus**, v. godin der aarde.
- Temeriteit**, v. gmv. vermetelheid, roekeloosheid.
- Tempestief, Tempestueus**, bn. stormachtig; bulderend, onstuimig.
- Tempestief**, bn. tijdig, op het geschikte oogenblik.
- Tempo**, o. rechte tijd; (muz, dansk.) tijdmaat; handgreep; (mil.) **lading in twaalf —os** (bewegingen).
- Temporaal**, bn. tijdelijk; niet duurzaam. (heid.)
- Temporaalën**, v. mv. wereldlijke inkomsten der geestelijk-
- Temporeel**, bn. en bijw. tijdelijk, wereldlijk, aardsch.
- Temporisatie**, v. draling, opschorting, verschuiving (tot een geschikter tijd), tijdwinning.
- Temporiseren**, ow. gel., dralen, tijd winnen.
- Temptatie**, v. (...ën), kwelling; verzoeking. (brengen.)
- Tempteeren**, bw. gel., kwellen, plagen; in verzoeking

- Tenaciteit**, v. gmv. vasthoudendheid; taaiheid der metalen; (fig.) schrokkingheid.
- Tenant**, m. (-en), verdediger, voorvechter; (wap.) schildhouder.
- Tendentie**, v. (...ën), strekking, neiging, richting naar een doel.
- Tender**, m. (-s), (spoorw.) werktuig achter de locomotief en waarop steenkolen en water voorhanden zijn; (zeew.) adviesvaartuig bij een lineschip.
- Tendeeren**, bw. ow. gel., spannen; strekken; bedoelen.
- Tenez**, vz. daar, ziedaar, neem aan. (trachten.)
- Tenor**, m. diepe stem (tusschen alt en bas).
- Tenor, Tenorist**, m. (-en), tenorzanger.
- Tenteeren**, bw. gel., in verzoeking brengen; verlokken, verleiden.
- Teorbe**, v. (-n), soort luit.
- Terceronen**, m. mv. kinderen van eenen kreool en eene mulatsche vrouw.
- Tergiverseeren**, bw. gel., uitvluchten zoeken, dralen.
- Term**, m. (-en), woord, bewoording, uitdrukking (inz. in eenig vak van kunst of wetenschap gebezigd); korte volzin; zeker tijdsverloop; gronsscheiding; (rek.) cijfer eener reeks; stelling (eener sluitrede); beweegraden; aanspraak, recht; **hij valt niet in de —en**, hij behoort niet tot dezulken die..., hij is niet begrepen onder...
- Term**, (zeew.) tarm, zeker houtwerk.
- Termiten**, m. mv. soort witte mieren.
- Terminatie**, v. (...ën), begrenzing; het voleindigen.
- Termineeren**, bw. gel., begrenzen; eindigen, voleindigen, afdoen.
- Terminologie**, v. kunsttaal; kunstwoordenboek, verzameling van kunstwoorden; leer der kunstwoorden.
- Terminus**, m. tijdperk; — **a quo**, tijdperk van aanvang; — **ad quem**, tijdperk van afloop.
- Terne**, v. drietal achtereen bezette en uitgekomen nummers in de getallen-loterij; drie uitgetrokken nummers naast elkander in één regel (in het lottospel).
- Terra**, v. aarde, land; zekers bouwstof.
- Terras**, v. en o. (-sen), aardheuveltje, verhevenheid van opgeworpen aarde met graszoden bedekt; (vest) aardwal; vlakke, plat (op een huis), (schild.) voorgrond.
- Terrasseeren**, bw. gel., aarden wallen opwerpen; op den grond werpen; (fig.) neerslachtig maken, ontmoedigen; **een geterrasseerde** (door opgeworpen aarde gesteunde) **muur**.
- Terrein**, o. (-en), grond, bodem; (fig.) gebied; **kom niet op mijn —**, bemoei u niet met hetgeen aan mij is opgedragen; **het — der wetenschap**, de wetenschap met al wat op haar betrekking heeft.
- Terreor**, v. schrik; (tr. gesch.) schrikbewind.
- Terribel**, bn. (-er, -st), vreeselijk, ijselijk.
- Terrine**, v. (-s), soepkom, soepschotel.

Terri
bet
wel
ten
Terri
en
Terri
Terri
Terri
den
kun
Test
Test
ges
ee
he
Oud
we
Test
bet
den
Test
erf
Test
Test
Test
Test
hev
Test
Tête
à
—
Tête
Tête
vie
Tex
Tha
=
Tha
Tha
lijk
The
The
The
het
Thé
The
The
pu
ops
The
pal

Territoriaal. bn. tot het grondgebied behoorende, daarop betrekking hebbende; — **stelsel**, stelsel volgens hetwelk de Kerk, als een deel van het gebied van den Staat ten eenenmale aan dezen onderworpen is.

Territorium, o. grondgebied, rechtsgebied.

Terrorismus, o. schrikbewind (inz. in Frankrijk, 1793 en 1794).

Terrorist, m. (-en), lid -, aanhanger van het schrikbewind.

Tertia, v. derde schoolklasse.

Terts, v. (-en), **Tertie**, v. (...ën), (muz.) derde toon van den grondtoon; zestiuste gedeelte eener sekonde (als meetkundig teeken aangeduid door π).

Test, v. proefed. de afzwering van den paus (in Engeland).

Testament, o. (-en), uiterste wil, uiterste wilsbeschikking; geschrift waarin deze vervat is; **zonder** —, ab intestato; **een olographisch** (eigenhandig geschreven) —; (bijb.) **het Oude en het Nieuwe** —, de gewijde boeken, het Oude en het Nieuwe Verbond; (fig.) **hij mag zijn — wel maken**, hij verkeert in levensgevaar.

Testamentair, **Testamenteel**, bn. den uitersten wil betreffende; **executeur testamentair**, volvoerder van den uitersten wil eens overledenen.

Testateur, m. **Testatrice**, v. (-s); erfflater, erfflatster, erfmaker, erfmaakster.

Testeeren, bw. gel., getuigen; eene erfmaking doen,

Testificatie, v. betuiging, bekrachtiging. (legateeren.

Testificeeren, **Testificeren**, bw. gel., door getuigen bewijzen, getuigen; bij getuigschrift verklaren.

Testimonium, o. (...a), getuigschrift.

Tête, v. hoofd; **à la** —, aan het hoofd, aan de spits; —

à —, gesprek onder vier oogen, geheime samenkomst; **à**

— **reposée**, met bedaard overleg, bij rijpe overweging.

Tetragonaal, bn. — **getal**, (wisk.) vierkant getal.

Tetrarch, m. (-en), (oudh.) viervorst, beheerscher van het vierde gedeelte eens lands.

Textuur, v. weefsel, verbinding; bouw.

Thaler, m. (-s), duitisch muntstuk; **een pruisische** — = f 1 80.

Thallium, o. zeker metaal.

Thamuz, v. tiende maand van den israëlietischen kerkeijken kalender.

Theater, o. (-s), schouwtooneel; schouwburg, -zaal.

Theatercoup, m. tooneelkunstgreep.

Theatraal, bn. en bijw. (...aler, -st), tooneelmatig, als op het tooneel.

Thé dansant, o. kleine -, vroeg beginnende danspartij.

Theïsismus, o. geloof aan één God.

Thema, o. (-ta), stof der bearbeiding, - ter uitwerking; punt van behandeling; opgave tot een opstel, onderwerp; opstel ter vertaling.

Themis, v. godin der gerechtigheid; **tempel van** —, paleis van justitie.

- Theocratie**, v. gmv. godsheerschappij; heerschappij der priesters.
- Theodicea**, v. gmv. rechtvaardiging van God, verdediging der Voorzienigheid; titel van het boek der wijsbegeerte van Leibnitz.
- Theodoliet**, m. (-en), hoogtemeter (werkt.).
- Theognosie**, v. gmv. kennis van God.
- Theogonie**, v. gmv. leer van het ontstaan der goden.
- Theoloogant**, m. (-en), godgeleerde; de — **e faculteit**, een der leerstoelen aan hoogeschoolen.
- Theorema**, o. (-ta), zuiver bespiegelend voorstel.
- Theoreticus**, m. (...ci), bespiegelaar; kenner der gronden eener wetenschap; die naar de regelen en voorschriften zonder praktijk te werk gaat.
- Theoretisch**, bn. beschouwend, bespiegelend.
- Theorie**, v. gmv. leer der grondregelen (eener wetenschap); onderzoek, beschouwing.
- Theosophie**, v. gmv. gewaande wijsheid, het geestenzien.
- Therapeut**, m. (-en), geneeskundige.
- Therapeutisch**, bn. geneeskundig.
- Therapeutiek**, **Therapie**, v. geneeskunst, geneesleer.
- Theriakel**, m. zekere artsenijs.
- Theriaki**, m. mv. opium-eters (in het Oosten). (hoorende.
- Thermaal**, bn. warme bronnen betreffende, daartoe be-
- Thermen**, v. mv. warme bronnen, - baden; badplaats.
- Thermometer**, m. (-s), warmtemeter, warmte-aanwijzer (toestel).
- Thesaurie**, v. bewaarplaats der gelden; kantoor van den penningmeester.
- Thesaurier**, m. (-s), schatmeester, penningmeester. (ling.
- Theses**, **Thesis**, v. stelling; te verdedigen -, te bewijzen stel-
- Thetiek**, verzameling van leer- (inz. geloofs-) stellingen.
- Thing**, o. landsvergadering; **Lands—**, **Volks—** (in Zweden); **Stor—** (in Noorwegen).
- Thirs**, m. (-en), Nijlschildpad; soort werpspies.
- Thirsus**, m. (fab.) Bacchusstaf.
- Tiara**, v. drievoudige pauselijke kroon.
- Tic**, v. leelijk aanwendsel, kwade gewoonte; — **douloureux**, aangezichtspijn.
- Ticket**, o. (-s), stembriefje; toegangsbijls (in Engeland).
- Tierceeren**, bw. gel., twee derde (van iets) afnemen.
- Tierceering**, v. (-en), vermindering tot op een derde; het betalen van slechts een derde van het bedrag der rente van de staatschuld.
- Tiers-état**, m. derde stand (in Frankrijk), burgers en boeren.
- Tilbury**, v. zeker licht tweewielig rijtuig.
- Timber**, **Timber**, m. (-s), helm-top waarop de vederbos rust.
- Timekeeper**, m. (-s), engelsche benaming van den chronometer.
- Timide**, bn. vreesachtig, beschroomd, bescheiden, ingetogen.
- Timiditeit**, v. gmv. schromachtigheid, schuchterheid.

ppij der
 ediging
 begeerte
 den.
 culteit,
 gronden
 schriften
 nschap);
 stenzien.
 esleer.
 oorende.
 rtoe be-
 zaats.
 anwijzer
 van den
 r. (ling.
 jzen stel-
 lingen.
 s— (in
 oulou-
 geland).
 men.
 erde; het
 der rente
 n boeren.
 e veder-
 den chro-
 ngetogen.
 heid.

Timocratie, v. republikeinsche staatsinrichting bij welke zeker bepaald vermogen zitting en stem in het staatsbestuur verleent.

Timon, m. menschenhater, menschevrijand.

Tinctuur, v. aftreksel van kruiden.

Tirade, v. (muz.) eenige verbonden op- en afgaande nooten; uitweiding (over iets in een opstel enz); scherpe uitval (tegen iem.); reeks verzen of volzinnen onafgebroken door iem. voorgedragen.

Tirailleeren, ow. gel., heen en weder trekken; vele schoten achtereen doen, met scherpschutters aantasten; (koopb.) wissels heen en weder trekken (om zich daardoor geld te verschaffen).

Tirailleur, m. (-s), scherpschutter; —**vuur**, vuur gegeven door scherpschutters hier en daar verspreid die den aanval beginnen zonder commando.

Tiran, (B. **Tyran**), m. (-nen), dwingeland, gewelddadige heerscher, onderdrukker; (oudt.) landsbestuurder.

Tirannieuk, **Tirannisch**, bn. en bijw. als een tiran, gewelddadig, met dwingelandij.

Tiranniseeren, bw. gel., mishandelen. (kalender.

Tischri, v. eerste maand van den israëlietischen kerkelijken **Titans**, m. mv. (fab.) zeker reuzengeslacht dat eens vruchteloos den hemel bestormde; (fig.) —**arbeid**, zeer zware

Tjindles, zekere geweven stof. (arbeid.

Toast, m. (-en), gezondheidsdrank, heildrunk (aan eenen maaltijd); **eenen** — **instellen**.

Toast, geroosterd broodje bij de thee.

Toga, v. (-as), soort wijd overkleed, mantel, ambtsgewaad (van rechters, advokaten enz.).

Toilet, o. (-ten), kaptafel; sieraad aan de kleeding; **zijn** — **maken**, (inz. zich fijn) kleeden.

Toise, v. vadem (fr. lengtemaat = 6 voet).

Tolerabel, bn. (-er, -st), duldbaar, lijdelijk, te verdragen.

Tolerant, bn. (-er, -st), verdraagzaam (inz. wat de godsdienst betreft).

Tolerantie, v. verdraagzaamheid.

Tolereeren, bw. gel., dulden, verdragen, gedoogen, toela-
Tombak, o. gmv. geel koper. (ten.

Tombe, v. (-s), praalgraf, grafteeken, grafnaald.

Tombola, v. zeker loterijspel.

Tonie, v. (-s), soort indiaarsche schuit.

Tonisch, bn. —**e middelen**, maagversterkende middelen.

Tonuage, v. scheepslading; tonnegeld.

Tonsuur, v. gmv. het scheren van het hoofd; geschoren priesterkrui.

Tontlae, v. instelling ter bekoming van lijfrente (dus genoemd naar Tontj, den uitvinder).

Topiek, v. aanwijzing van plaats of vak.

Topisch, bn. plaatselijk.

Topographie, v. (...ën), plaatsbeschrijving.

Topographisch, bn. plaatsbeschrijvend.

- Toreador**, m. (-s), stierenbevechter (in Spanje).
Torment, o (-en), plaag.
Tormentatie, v. (...ën), kwelling, plagerij.
Tormenteeren, bw. gel., plagen, kwellen, folteren.
Tornado, v. (-os), hevige wervelwind, orkaan in het regen-
 seizoen (in de keerkingslanden).
Tornool, o (-jen, B. -en), ridderspel, krijgsspel, steekspel.
Torqueeren, bw. gel., kwellen, plagen.
Torse, v. bovenlijf, verminkt beeld (zonder armen of beenen).
Torse, v. het wringen, ineendraaien, het gedraaide.
Tort, o. ongelijk.
Tortueus, bn. (...zer, -st), bochtig, vol krommingen, ver-
 wrongen.
Tortuur, v. foltering; pijnbank.
Tory, m. zekere staatspartij in Engeland, hofpartij, de
 aristokraten.
Totaal, bn. geheel, ten volle.
Totaal, o. de gezamenlijke som, geheel bedrag.
Totalter, bijw. gansch en al.
Touchant, bn. (-er, -st), roerend, treffend, aandoenlijk.
Touche, v. (-s), aanraking; penseelstreek; orgeltoets.
Toucheeren, bw. gel., aanraken, beroeren; aantasten,
 beleedigen; treffen, aandoen, roeren; licht kwetsen (bij
 het schermen).
Toupet, v. (-ten), kuif; pruikje.
Tour, m. (-en), ronde, kring; wandeling (te voet of te
 paard); hoofdooisels van valsche haar; halssieraad; paarl-
 snoer; beurt; goochelkunstje; kunststuk, kunstverrichting;
 (fig.) taak; — à —, beurteling; — de bâton, hand-
 greep, gauwigheid; ongeoorloofde voordeeltjes in ambtsbe-
 diening; — de force, krachtzet, iets stouts, iets gewaagds.
Tourist, m. (-en), reiziger die voor zijn genoegen vele lan-
 den bezoekt.
Tournée, v. (-s), rondreis.
Tourneeren, bw. ow. gel., draaien, wenden, keeren.
Tournool, o. zie **Tornool**.
Tournure, v. (-s), wending, keer; andere richting; hou-
 ding, gestalte.
Tower, m. toren, kasteel te Londen (eert.) staatsgevangenis.
Toxicologie, v. gmv. leer der vergiften.
Tracasseeren, bw. gel., plagen, kwellen.
Tracasserie, v. (...ën), plagerij.
Trabacalo, m. (-os), soort koopvaardijship op de adria-
 tische zee.
Tracereen, bw. gel., afteekenen, schetsen, ontwerpen;
 afhakenen.
Tractaat, **Traktaat**, o. (...aten); verhandeling, verdrag,
 vergelijk; (akte van) overeenkomst.
Tractabel, bn. (-er, -st), handelbaar, gedwee.
Tractament, **Tractement**, o. (-en), lekkernijen, ver-
 verschingen (bij een onthaal of bezoek); bezoldiging, soldij,
 wedde.

Tra
Tra
 nij
 (he
Tra
 leg
 ges
Tra
 ke
Tra
 gel
Tra
 ien
Tra
Tra
Tra
Tra
 vro
Tra
Tra
Tra
 din
 leic
 hoc
 voo
 in
Tra
 nog
Tra
Tra
Tra
Tra
 (di
 ter
Tra
 (fig
 wa
Tra
Tra
Tra
 kon
Tra
Tra
Tra
 ver
Tra
Tra
 ten
Tra
Tra
 lijk

- Tractant**, m. (-en), onthaler, gastheer.
- Tracteeren**, bw. gel., feestelijk onthalen (inz. op lekker-nijen); bejegenen; (fig.) **ik zal hem eens goed** — (hem geducht doorhalen).
- Traditie**, m. (...ën), overbrenging; overlevering, volks-legende, bericht bij monde overgegeven van geslacht op geslacht.
- Traditionneel**, bn. en bijw. bij overlevering, door verze-kering voortgeplant.
- Traduceeren**, bw. gel., vertalen, overzetten, overbren-gen (van de eene taal in de andere).
- Traductie**, v. (...ën), vertaling; het overleveren van iemand voor het gerecht; indaging.
- Trafiek**, v. (-en), handel, koopmansbedrijf, nering.
- Trafiekant**, m. (-en), handelaar.
- Tragedie**, v. treurspel; treurig voorval.
- Tragi-comisch**, bn. (toon.) treur-blijsend; treurig vroolijk tevens.
- Tragicus**, m. (...ci), treurspel-dichter.
- Tragisch**, bn. treurig, droevig, treurspelachtig.
- Tralb**, m. en —, in zwang; in den gewonen loop (der dingen); aan den gang; stoet, sleep (van menschen), ge-leide; (mil) eenige stukken geschut met al wat er toe be-hoort; **spoor**—, eene reeks wagens die tegelijk worden voortgetrokken; (fig.) **in — geraken**, in zwang komen; **in — (omloop) brengen**.
- Traitable**, bn. handelbaar; **hij is nog al —**, men kan nog al goed met hem overweg.
- Traite**, v. wissel; (ook) slaveshandel.
- Traiteur**, m. (-s), gaarkok; opentafelhouder.
- Traject**, o. (-en), overvaart; veer; afstand (te water).
- Tralie**, v. (...ën), ineengevlochten koper- of ijzerdraden (dienende voor deuren, ramen of ander afsluitsel); **ach-ter de traliën zitten**, in de gevangenis zijn.
- Tramentane**, v. italiaansche benaming van de poolster; (fig.) **de — verliezen**, zijnen koers kwijt zijn; in ver-warring geraken, het spoor bijster zijn.
- Tranchant**, bn. (er, -st), scherp, bijtend, bits.
- Trancheën**, v. mv. loopgraven (bij het beleg eener stad).
- Tranquille**, bn. gerust, kalm, bedaard, gelaten, onbe-kommerd. [moeds].
- Tranquilliteit**, v. gmv. gerustheid, rust, kalmte (des ge-Trans, bijw. aan gene zijde, over (in samenstellingen).
- Transactie**, v. (...ën), vereffening, minnelijke schikking, vergelijk. (der Alpen).
- Transalpinisch, Transalpijnsch**, bn. aan gene zijde
- Transcendentiaal**, bn. bovenzinnelijke, bijzonder uitman-tende in zijne soort.
- Transcript**, o. (-en), overgeschreven stuk, kopij, afschrift.
- Transfereeren**, bw. gel., overdragen, verplaatsen.
- Transfiguratie**, v. (...ën), vervorming; (bijb.) verheer-lijking van Christus op den berg Thabor.

278 Transfigureeren-Trapezium.

- Transfigureeren**, bw. gel., vervormen, van gedaante veranderen. (ping.)
- Transformatie**, v. (...ën), gedaanteverandering, herschep-
- Transformeeren**, bw. gel., van gedaante veranderen, een anderen vorm geven.
- Transigeeren**, bw. gel., tot stand brengen; een vergelijk treffen, tot eene schikking komen. [waren.]
- Transiteeren**, ow. gel., doorgevoerd worden (van koop-
- Transitie**, v. (...ën), overgang van het eene onderwerp tot het andere, - van den eenen toon in den anderen.
- Transitief**, **Transitoir**, bn. overgaande; **transitoire** (overgangs-)bepaling.
- Transito**, o. doorgang, doorvoer (van waren); — **handel**, handel in doorvoergoederen.
- Translaat**, o. (...aten), vertaling, vertaald stuk.
- Translateeren**, bw. gel., vertalen.
- Translateur**, m. (-s), vertaler.
- Translocatie**, v. (...ën), plaatsverandering.
- Transmissibel**, bn. overzendbaar. (ring.)
- Transmissie**, v. (...ën), verzending, overdracht, overleve-
- Transmitteeren**, bw. gel., overbrengen; ter hand stellen; verzenden.
- Transmontaan**, bn. over den berg; zie **Ultramontaan**.
- Transparent**, **Transparant**, bn. doorschijnend.
- Transparant**, o. (-en), beeld dat doorschijnt; blad met lijnen om recht te schrijven.
- Transpiratie**, v. (...ën), uitwaseming, uitdamping.
- Transpireeren**, bw. gel., uitwasemen, zweeten; (fig.) ruchtbaar worden, uitlekken.
- Transponeeren**, ow. gel., overzetten; (muz.) in eene andere toonsoort omzetten.
- Transport**, o. (-en), het overdragen van een cijfer van de eene bladzijde op de andere (bij het optellen); het vervoeren, verzenden; wat vervoerd of verzonden wordt; **een — gevangenen, bedelaars, troepen, levensmiddelen**; vracht; (fig.) driftvervoering.
- Transportabel**, bn. vervoerbaar; overdraagbaar.
- Transportatie**, v. (...ën), ballingschap, het overbrengen naar een verafgelegen plaats om daar verblijf te houden.
- Transporteeren**, bw. gel., ver-, overvoeren; overbrengen (naar eene verbanningsplaats); overdragen (van posten van rekeningen enz.).
- Transporteur**, m. (-s), hoek-, graadmeter (werktuig).
- Transpositie**, v. (...ën), (muz.) verzetting, omzetting, overzetting (in een anderen toon).
- Transsubstantiatie**, v. (r. k.) verandering van het brood en den wijn bij het avondmaal in het lichaam en bloed van Christus.
- Transversaal**, bn. en bijw. dwars, overdwars.
- Transversalen**, m. mv. verwanten in de zijlinie.
- Trapezium**, o. (meetk.) ongelijkzijdige vierhoek met twee evenwijdige zijden; toestel bij de gymnastische oefeningen.

Tra
 Tra
 Tra
 Tra
 de.
 Tra
 Tra
 me
 Tra
 Tra
 nin
 (do
 Tra
 (va
 Tra
 dw
 Tra
 iet
 Tra
 Tra
 ne
 Tre
 Tre
 Tre
 vor
 Tre
 sid
 Tre
 Tre
 Tre
 we
 Tre
 Tre
 Tre
 Tre
 pen
 Tre
 Tre
 Tra
 Tra
 Tra
 Tra
 Tra
 Trib
 ont
 Trib
 Trib
 ver
 ker
 ken
 Trib
 Trib

- Trassaat**, m. (...aten), (koop) betrokkene (op eenen wissel).
- Trassant**, m. (-en), (koop.) trekker (van eenen wissel).
- Trasseeren**, ow. gel., eenen wissel afgeven, - trekken.
- Trastevere**, o. gebied van Rome aan gene zijde van den Tiber.
- Tratte, Traite**, v. (-s), getrokken wissel.
- Travaat, Travados**, m. (zeew.) korte hevige windvlaag met stortregen.
- Travailje**, v. (-s), hoefstal, noodstal.
- Travailteeren**, ow. bw. gel., arbeiden, (inz.) met inspanning werken; kwellen, afmatten; in zijn belang krijgen (door vreesaanjaging).
- Traven**, bw. gel., (zeew.) stouwen, duiveljagen, inpersen (van wolzakken in de schepen).
- Traverseeren**, bw. ow. gel., dwars doorgaan, doorsnijden, dwarssprongen maken.
- Travesteeren**, bw. gel., verkleeden, belachelijk inkleeden; iets ernstigs schertsende voorstellen.
- Travestie**, v. koddige voorstelling van iets ernstigs.
- Trawant**, m. (-en), begeleider, lijfwacht; (sterr.) bijplaat, maan, wachter.
- Trebizonde**, v. (-n), zeker turksch vaarttuig.
- Trefle**, o. klaveren (in het kaartspel).
- Trellis**, o. gmv. tralie, getralied hek, rooster- of tralievormig latwerk.
- Tremblant, Tremulant**, m. (-en), (muz.) trilttoon, siddertoon.
- Tremulceeren**, ow. gel., (muz.) sidderen, trillen.
- Trente-un, Trente-et-un**, o. zeker kaartspel.
- Trepan**, m. (...anen), trepaneerboor, zeker heelmeeesterswerktuig (om de hersenpan te doorboren).
- Trepanneeren**, bw. gel., de hersenpan doorboren.
- Trepanneering**, v. het trepanneeren.
- Tresor, Tresoor**, m. schat, schatkamer.
- Tresorit, Tresorerie**, v. schatkamer, bureau van den penningmeester.
- Tresorier**, m. (-s), schat-, rentmeester.
- Tresse**, v. (-n), goud-, zilverboordsel, haavleucht.
- Triakel**, v. zeker geneesmiddel.
- Triangel**, m. (-s), driehoek; soort muziek-instrument.
- Triangulair**, bn. driehoekig.
- Trianguleeren**, bw. gel., met eenen driehoek meten.
- Triarchie**, v. heerschappij van drie personen, driemenschap.
- Tribuleeren**, bw. gel., angst verwekken, kwellen, verontrusten.
- Tribunaal**, o. (...alen), rechterstoel, gerechtshof.
- Tribune**, v. (-s), spreekgestoelte; verhevene plaats in vergaderzalen (voor de toehoorders bestemd); galerij (in de kerken); (fig) **de** —, openbare landsvergadering, het spreken aldaar, openbare behandeling der staatsaangelegenheden.
- Tribuun**, m. (...unen), (rom. gesch.) gemeensman.
- Tricolor**, bn. driekleurig.

- Trottoir**, m. (-s), verhoogd voetpad (naast den rijweg).
- Troubadour**, m. (-s), minnezanger (in de middeleeuwen).
- Trouble**, v. (-s), wanorde, verwarring; volksofstand.
- Troubleeren**, bw. gel., troebel maken, verontrusten, storen; verwariën; (fig.) **getroubleerd**, gekrenkt in de hersenen.
- Trou-madame**, zeker spel met dertien ivoeren balletjes.
- Trouvère**, m. (-s), dichter in het noorden van Frankrijk (in de middeleeuwen), minnezanger.
- Trumeau**, m. (-x), muurvak tusschen twee vensters; penantspiegel.
- Tuberculeus**, bn. knobbelig, gezwollen.
- Tabus**, m. buis; kijker, verrekijker.
- Tullerîën**, mv. keizerlijk paleis met openbaren tuin te Parijs.
- Tulle**, v. gmv. kant-, garenweefsel.
- Tumuli**, m. mv. oude graven, - grafsteden.
- Tumult**, o. (-en), opschudding, rumoer, volksofloop.
- Tumultuant**, m. (-en), oproermaker, rustverstoorder.
- Tumultueeren**, ow. gel., oproer verwekken, opschudding maken.
- Tumultueus**, bn. (...zer, -st), oproerverwekkend, rustverstorend.
- Tunica**, **Tuniek**, v. oud-romeinsch onderkleed; (r. k.) zeker priesterlijk onderkleed.
- Tunnel**, v. (-s), onderaardsche weg.
- Turbatie**, v. (...ën), verwarring, stoornis.
- Turbeeren**, bw. gel., verontrusten, beroeren, verwarren.
- Turbulent**, bn. (-er, -st), woelig, onrustig.
- Turbulentie**, v. gmv. onrustigheid, woelligheid, onstuiptigheid.
- Turlupinade**, v. (-s), laffe grap, zouteloze woordspeling.
- Tutelaïr**, bn. beschermend; de voorgdij betreffende.
- Tuteur**, **Tutor**, m. voogd.
- Tutti**, spel of zang van allen tegelijk.
- Twist**, o. engelsch katoenen garen; **mule—**; **water—**; (ook) zekere drank.
- Type**, **Typus**, m. grondbeeld; afdruk, voorbeeld, gietvorm; gegoten drukletter; (gen.) regelmatige terugkeer.
- Typhomantie**, v. (gen.) ijhoofdigheid met verdooving.
- Typhon**, m. (-s), heete zeer noodlottige zuidenwind.
- Typhus**, m. zekere gevaarlijke ziekte, zenuwkoorts.
- Typisch**, bn. voorbeeldelijk; (gen.) regelmatig wederkeerende.
- Typograaph**, m. (...aphen), boekdrukker.
- Typographie**, v. gmv. boekdrukkunst.
- Typographisch**, bn. tot de boekdrukkerij behorende.
- Typometrie**, v. gmv. druk van landkaarten, landkaarten-drukkunst.

U.

- Uberteit**, v. vruchtbaarheid.
- Ubi bene, ibi patria**, waar het mij wel gaat, daar is mijn land.
- Ubiquitarissen, Ubiquisten**, zekere secte, belijders der tegenwoordigheid van het lijf van Christus.
- Ukase**, v. (-n), bevelschrift, decreet (van den russischen keizer).
- Ulcereere**, ow. gel., zweren, etteren.
- Ulceratie**, v. (..ën), zwering, ettering.
- Ulcisseeren**, bw. gel., wreken, wraken, straffen.
- Ulema**, m. (-as), waardigheidsbekleeder, priester (in Turkije).
- Ulterieur**, bn. en bijw. later; na; nader.
- Ultimatissimum**, o. (-s), het allerlaatste.
- Ultimatum**, o. (-s), laatst besluit, laatste verklaring, -aanzegging.
- Ultimo**, m. (-os), den laatsten (dag der maand); —**fix**, op den laatsten dag der maand (te leveren of te ontvangen).
- Ultra**, bn. en bijw. verder; aan gene zijde; (fig.) overdreven; **de -as**, die tot eene partij behooren welke alles tot het uiterste wil drijven.
- Ultramarijn**, o. gmv. bergblauw, soort zeegroen.
- Ultramontaan**, bn. aan gene zijde der bergen, -der Alpen.
- Ultramontaan**, (...anen), m. die tot de overdreven-, geestdrijvende katholieken behoort, hevig pausgezinde.
- Ultramontaansch**, bn. tot de ultramontanen behoorende.
- Umbrella**, v. zonnesherm. (er van alkomstig).
- Unaniem**, bn. (-er, -st), eenstemmig, eensgezind.
- Unaniemiteit**, v. gmv. eenstemmigheid, eensgezindheid.
- Uncialletters**, v. mv. (drukk.) hoofdletters.
- Unduleeren**, ow. gel., golven, golfsgewijs zich bewegen.
- Uni**, bn. effen, glad, gelijk.
- Unie**, v. vereeniging, verbond.
- Uniek**, bn. en bijw. eenig, alleen (in zijn soort); (fig.) vreemd, merkwaardig.
- Uniëeren**, bw. gel., vereenigen, verbinden.
- Uniform**, bn. (-er, -st), een-, gelijkvormig. (waad.)
- Uniform**, v. (-en), gelijke kleedij. dracht; krijgsmansge-
- Uniformiteit**, v. (en), een-, gelijkvormigheid, eenparigheid; (ook) eentoonigheid.
- Unigenitus**, m. (godg.) ééngeborene; **de bulle —**, zekere bul door paus Clemens XI in 1713 uitgevaardigd.
- Unionist**, m. (-en), voorstander der unie (in alle bet.).
- Unisono**, bn. (muz.) gelijkkluidend, eenstemmig.
- Unitarius**, m. (godg.) eenheidsbelijder (van één persoon in de Godheid en niet drie).
- Uniteit**, v. eenheid; het eenige; (fig.) eensgezindheid.
- Universaal, Universeel**, bn. algemeen; **universeele** (eenige) **erfgenaam**,

- Universiteit**, v. (-en), hoogeschool, akademie.
Uno animo, bijw. één van zin.
Un poco, bijw. (muz.) een weinig.
Urania, v. gmv. de hemelsche; de muze der sterrekunde.
Uranikon, o. (-s), (muz.) dubbele harp.
Uranologie, v. hemel-, sterrekunde.
Uranus, m. (sterr.) een der planeten (aangeduid door het teeken ♃), (fab.) de oudste der goden.
Urbaniteit, v. gmv. steedsche beschaving, - vorming; gepaste deftigheid, minzaamheid.
Urgent, bn. en bijw. dringend; spoedeischend.
Urgentie, v. het dringende.
Urgeeren, bw. gel., drijven, dringen.
Urine, v. gmv. menschenwater, pis.
Urineeren, ow. gel., zijn water loozen, wateren.
Urinoir, m. (-s), pispak, openbare waterplaats.
Urne, v. (-n), vaas; lijkbus; waterkruik; stembus.
Urokoop, m. (...open), urinekijker.
Ursellenen, v. mv. zekere nonnenorde.
Usage, Usantie, Usance, v. gewoonte, handelsgebruik.
Uso, o. (hand) wisselgebruik; **op twee maanden** — (na zicht).
Usueel, bijw. volgens gebruik.
Usufructuaris, m. (-sen, ...ii), (recht) vruchtgebruiker.
Usufructus, Usufruit, o. vruchtgebruik.
Usure, v. woeker.
Usurpateur, m. **Usurpatrice**, v. (-s), overweldiger, overweldigster.
Usurpatie, v. (...ën), overweldiging, onwettig bezit.
Usurpeeren, bw. gel., overweldigen, onrechtmatig bezit.
Ut, v. (-s), eerste klank der toonladder. (nemen).
Utensiliën, v. mv. gereedschap, werktuigen.
Utilisatie, v. gmv. het ten nutte maken (van iets), nuttige aanwending.
Utiliseeren, bw. gel., ten nutte maken, profijt trekken van.
Utiliteit, v. gmv. nut, bruikbaarheid; (toon.) persoon die voor allerlei kleine rollen wordt gebezigd.
Utopia, o. land der hersenschimmen, luilekkerland, land der droomen.
Utope, v. (...ën), hersenschim, droombeeld.
Utopisch, Utopiaansch, bn. en bijw. hersenschimmig.
Utopist, m. (-en), plannenmaker, die zich met droombeelden voedt of daarop stelsels bouwt.
Utraquist, m. (-en), aanhanger-, belijder der leer van het avondmaal in heiderlei vormen.
Ut retro, bijw. als op voorgaande bladzijde.
Ut supra, bijw. als boven.

V.

- Va!** het zij zoo! het ga! — **banque** (uitroep der **croupiers** aan de speeltafels, zoo veel als: de bank staat op het spel). [geven] **post**.
- Vakant, Vakant**, bn, ledig, onbezet; **eene** — (niet be-
Vacantie, v. (...ën), vrije (school-) tijd, rusttijd, verpoozing, tijd waarin het vergund is niet te werken; **kamer van** —, rechtbank of gerechtshof zitting houdende in de vacantie (en aan wier werkzaamheden niet door alle leden wordt deelgenomen).
- Vacatie**, v. (...ën), arbeid -, tijd (door rechtspersonen en andere ambtenaren) aan iets besteed.
- Vacatuur**, v. het onbezet of open zijn (van eenen post).
- Vaccinatie**, v. (...ën), koepok-inenting.
- Vaccine**, v. koepok-stof; (ook) koepok-inenting.
- Vaccineeren**, bw. gel., inenten met koepok-stof, de koepokken inenten.
- Vaceeren**, ow. gel., zitting houden; open -, onbezet zijn.
- Vacilleeren**, ow. gel., wankelen; (fig.) besluiteloos zijn.
- Vacuum**, o. het ledige, de ijle ruimte.
- Vade-mecum**, o. (-s), soort hand- of zakboek (over allerlei onderwerpen).
- Vadimonium**, o. (-s), borg, borgstelling; belofte van verschijning (voor het gerecht).
- Valabel**, bn. geldig, aannemelijk.
- Vale!** vaarwel, leef wel!
- Valeeren**, ow. gel., gelden, waard zijn.
- Valeur**, v. (-s), waarde, (inz) geldswaardig papier.
- Validatie**, v. (kooph.) geldigverklaring.
- Valde**, bn. geldig; werkdadig; bekwaam; **sultane validée**, de erkende gemalin des sultans.
- Valdeeren**, bw. ow. gel., geldig verklaren; geldig zijn; **het zal u** —, het zal u in rekening worden gecrediteerd.
- Valditelt**, v. gmv. geldigheid; bekwaamheid (tot de dienst).
- Valueeren**, bw. gel., schatten, waardeeren.
- Valuta**, v. (-as), waarde (in wissels, papier enz.)
- Vanille**, v. soort geurig (oost-indisch) gewas.
- Vanfelft**, v. ijdelheid.
- Vapeur**, m. damp; —s, maaqdampen, oprispingen.
- Varia**, v. mv. mengelingen, allerlei.
- Variabel**, bn. onbestendig, veranderlijk.
- Variante**, v. (-n), verschillende lezing, verandering.
- Variatie**, v. (...ën), verandering, wijziging; (muz.) **variatiën op de viool**.
- Varicellen**, v. mv. waterpokken, valsche pokken.
- Variëeren**, bw. ow. gel., veranderen, wijzigen; (muz.) **een stuk** — (met variatiën voordragen); afwisselen, onbestendig zijn (van het weder, de beurs of marktprijzen).

- Variété**, v. (-s), afwisseling; **théâtre des —s**, waar allerlei (inz. kleine) stukken vertoond worden, kleine schouwburg.
- Varietelt**, v. (-en), verscheidenheid, afwisseling; **bastaard-Varinas**, m. gmv. soort tabak. (soort.)
- Variolen, Variolliden**, v. mv. gewijzigde pokken.
- Vatikaan**, o. gmv. het paleis van den paus te Rome; (fig) de paus, de pauselijke regeering; **de bliksem van het —**, de pauselijke banvloek.
- Vaudeville**, o. (-s), (ontl.) volks- of straatliedje; (thans) klein zangspel.
- Vauxhall**, m. (-s), verlichte lusttuin (met muziek enz.).
- Vedas**, m. mv. heilige boeken der Hindoes.
- Vedette**, v. (-n), schildwacht te paard, ruiterswacht, uiterste voorpost.
- Vegetabilien**, v. mv. gewassen, kruiden.
- Vegetatie**, v. gmv. plantengroei, -leven.
- Vegeteeren**, ow. gel., een plantenleven leiden; geen ge-roegen voor de zinnen of den geest smaken. (dig.)
- Vehement**, bn. en bijw. (-er, -st), hevig; -lijk, sterk, gewel-
- Vehikel, Vehiculum**, o. (-s), voertuig; (ook fig.) be-weegoorzaak.
- Veine**, v. (-s), ader; **en — zijn**, op zijn dreef zijn; geluk hebben (in het spel).
- Veltsdans (Sint-)**, m. gmv. (gen.) onwillekeurige bewe-ging van het lichaam, zenuwachtige kramptrekkingen (zekere ziekte).
- Velociteit**, v. gmv. vlugheid, gezwindheid.
- Vendetta**, v. (-as), erfvijandschap, familie-vete.
- Vendita, Venta**, v. (-as), verkoophuis.
- Vendu**, v. (-en), openbare verkooping.
- Venerabel**, bn. (-er, -st), eerbiedwaard.
- Venerabile**, o. gmv. (r. k.) het hoogwaarde (het Chris-tusbeeld).
- Veneratie**, v. (...ën), vereering.
- Venereeren**, bw. gel., vereeren, aanbidden.
- Veneriek**, o. gmv. venusziekte. (smet.)
- Venerisch, Veneriek**, bn. (gen.) van venusziekte be-
- Venla aetatis**, v. jarenvermindering -, afslag van jaren (aan minderjarigen); **brieven van —** (van meerder-jarigheid).
- Ventzooen**, o. gmv. wild, wildbraad.
- Venta**, v. (-as), herberg aan den grooten weg (in Spanje en Portugal).
- Ventriloquentie**, v. gmv. buikpraak, -spreekkunst.
- Ventriloque, Ventriloquist**, m. en v. (-en), buikspre-ker, -spreekster. (heid.)
- Veraclieit**, v. gmv. waarheidsliefde; echtheid; geloofbaar-
- Veranda**, v. (-as), (bouwk.) overdekte plaats voor den voor- of achtergevel.
- Verbeus**, bn. woordenrij, wijdloopig, omslachtig.
- Verbositeit**, v. gmv. wijdloopigheid, omhaal van woorden

- Vice**, bijw. tweede, onder; —**admiraal**, —**president**, —**consul**, enz.; — **versa**, heen en terug; (fig.) over en weer.
- Vicieux**, bn. (...zer, -st), ondeugend, zedeloos; (fig.) gebrekkig, met fouten.
- Victime**, v. (-s), slachtoffer.
- Victorie**, v. overwinning.
- Victorieus**, bn. en bijw. (-er, -st), overwinnend, zegevierend, glorierijk.
- Victualie**, v. (...ën), levensmiddelen, scheepsbehoefden.
- Victuallëeren**, bw. gel., van levensmiddelen -, van scheepsbehoefden voorzien, proviandeeren.
- Vide**, **Videatur**, zie, sla op.
- Videtur**, o. gevoelen.
- Vidi**, ik heb het gezien.
- Vidimatie**, v. (...ën), bekrachtiging, legalisatie.
- Vidmeeren**, bw. gel., bekrachtigen, legaliseeren.
- Vif**, bn. (**viver**, **vifst**), levendig, geestig.
- Vigilante**, v. (-n), kleine huurkoets, rolkoetsje.
- Vigilant**, bn. en bijw. waakzaam; ijverig, vlijtig.
- Vigilantie**, v. waakzaamheid; vlijt, ijver.
- Vigleeren**, ow. gel., waakzaam zijn; **op iets** —, zich op iets bevljtigen, oplettend iets nagaan.
- Vignet**, o. (-ten), druksieraad, titelprentje.
- Vigorofo**, bijw. (muz.) krachtig.
- Vigoureux**, bn. (...eer, -st), krachtig; (fig.) nadrukkelijk.
- Vitaln**, bn. (-er, -st), gemeen, snood.
- Vilpendentie**, v. gmv. verguizing.
- Vilpendeeren**, bw. gel., verguizen.
- Villa**, v. (...as), lust-, buitenplaats; luthof.
- Vindicatie**, v. (...ën), (recht.) terugvordering; hereisch; — **van eer**.
- Vindiceeren**, bw. gel., (recht.) terugvorderen, hereischen; straffen, wreken.
- Vindicte**, v. gmv. rechtsvordering van den algemeen tegenover het individu.
- Viola di gamba**, (muz.) soort snarenspeeltuig, knieviool.
- Viol**, v. gmv. (recht.) vrouwenschending.
- Violatie**, v. (...ën), schending, verkrachting.
- Violent**, bn. en bijw. (-er, -st), geweldig, erg; gewelddadig.
- Violentie**, v. (...ën), gewelddadigheid, hevigheid.
- Violeren**, bw. gel., schenden, verkrachten.
- Violine**, v. (-s), viool.
- Violist**, m. en v. (-en), vioolspeler, -speelster.
- Violoncel**, v. (-len), kleine basviool.
- Violist**, **Violonist**, m. (-en), bassist.
- Virago**, v. (-os), manwijf, forsch -, krachtig vrouwspersoon.
- Virginiteit**, v. gmv. maagdelijkheid.
- Viriel**, bn. (-er, -st), mannelijk, van den man; (muz.) diep (van eene vrouwenstem).
- Viriliteit**, v. gmv. manbaarheid, forschheid.

- Virtel**, o. (-s), oude vochtmaat (= $7\frac{1}{2}$ ned. kan).
- Virtuoos**, m. (...ozen), meester (in de kunst, enz. in de muziek), volleerde kunstenaar.
- Virtuose**, v. (-n), meesteres in de kunst.
- Virtuoststelt**, v. gmv. meesterlijkheid in de kunst, volleerdheid, vaardigheid.
- Viso**, o. (-as), bekrachtiging, schriftelijke getuigenis van iets gezien te hebben.
- Vis-à-vis**, bijw. tegenover.
- Vis-à-vis**, m. en v. die tegenover een ander zit; (muz.) dubbel piano.
- Viseerder**, (B. **Viseeren**), m. (-s), ijker, rooimeester; mikker; die passen enz. viseert, die er het visa op stelt.
- Viseeren**, bw. gel., nazien, bekrachtigen, het **visa** plaatsen (op eenen pas enz.); (fig.) doelen; streven naar.
- Visibel**, bn. en bijw. zichtbaar, te zien; duidelijk; (fig.) ten bedde uit, gereed iem. te ontvangen.
- Visibiliteit**, v. gmv. zichtbaarheid.
- Viste**, v. gmv. gezicht; inzage; **ter — liggen** (van stukken, staten, bestekken enz.).
- Visie**, (...ën), vizioen.
- Visionair**, m. (-s), die vizioenen heeft; ziener, geestdrijver.
- Visier**, **Vizier**, m. (-en), eerste minister van eenen sultan, grootwaardigheidsbekleeder.
- Visitatie**, v. (...ën), onderzoek, bezoek; huiszoeking; (ook) betasting van eenen persoon (bij het zoeken naar smokkelgoederen).
- Visite**, v. (-r), bezoek; **doctors —**, bezoek van eenen geneesheer; (fig.) zeer kort bezoek.
- Visiteeren**, bw. gel., bezoeken; onderzoeken.
- Visiteur**, m. (-s), bezoeker; (inz.) onderzoeker, beambte bij een kantoor van in- en uitgaande rechten, - aan de grenzen; vreemdeling die eene vrijmetselaarsloge bezoekt.
- Visorium**, o. (-s), zeker letterzettergereedschap.
- Vista**, v. gmv. (koopst.) zicht; **een wissel à —** (op zicht); (muz.) **à prima —**, van het blad af (spelen, zingen) zonder voorbereiding.
- Visum repertum** o. verslag van (lijk)schouwing.
- Vita**, leven; **attestatie de —**, bewijs -, akte van leven; (spr.) — **brevis, ars longa**, het leven is kort, de kunst lang.
- Vitaal**, bn. tot het leven behoorende; (fig.) **dit is eene vitale** (levens-)kwestie.
- Vitaliteit**, v. gmv. levenskracht; vatbaarheid voor het leven.
- Vitreus**, bn. glasachtig.
- Vitrificeeren**, bw. gel., verglazen, doen verglazen.
- Vitupereeren**, bw. gel., vitten.
- Vivarium**, o. (...ia), glazen behouder ter bewaring van dieren.
- Vivat!** bw. hij -, zij leve; **io —**, (oudt.) aanhef van eene hymne aan Jupiter; (thans) aanhef van de meeste studentenliederen.

Vivaci
Vivific
Vivres
Vladik
Vocas
Vocaa
concer
Vocab
Vocab
Vocati
Vocee
Vogue
Volle.
Vokaa
Volau
Volan
Volati
Volati
Volati
Vole,
Volee
lijke s
Vollèn
Volka
Volon
diende
Volte,
Voltig
Voltig
kunstr
het fr
Volub
Volub
Volun
zwaar
Volun
Volup
Vome
Vomit
Vorac
Vota,
Votan
Votati
Votee
Votief
buiten
Votun
trou
maatr
minist
Vox, v
is de

- Vivaciteit**, v. gmv. levendigheid, vlugheid.
Vivificatie, v. levendmaking.
Vivres, v. mv. levensmiddelen, mondbehoefsten.
Vladika, m. (-as), titel van den vorst der Montenegrijnen.
Vocaal, v. (...alen). (taalk.) klinkletter, zelfklinker.
Vocaaal, bn. tot de stem behorende; **vocaaal concert**, concert met zang; **vocale** (zang-)muziek.
Vocabulaire, o. (-s), woordenlijst, -boek.
Vocabulatie, v. (...en), roeping.
Vocatief, **Vocativus**, m. (taalk.) 5e naamval.
Voceeren, ow. gel., roepen; dagen (voor de rechtbank).
Vogue, v. gmv. gebruik, toeloop; **en** —, in zwang.
Volle, v. (-s), sluier.
Vokaal, v. en bn. zie **Vocaaal**.
Volant, m. (-s), vederbal; strook aan een vrouwenkleed.
Volante, v. (-s), lange japon.
Volatiel, bn. vluchtig, verdampend.
Volatiliseeren, bw. vervluchtigen.
Volatiltelt, v. eigenschap van te kunnen vervluchtigen.
Vote, v. — **maken**, al de trekken halen (in het bomberspel).
Volée, v. menigte, zwerm; **haute** —, de hoogste —, adellijke standen.
Volière, v. (-s), duiventil, duivenslag; vogelvlucht.
Volkaan, m. (...anen), vuurspuwende berg.
Volontair, m. (-s), vrijwilliger; onbezoldigd kantoorbediende; leerling.
Volte, v. (-n), (rijsch.) wending, zwenking.
Voltgeeren, ow. gel., (rijsch.) zwenken; rijdende springen.
Voltgeerder. (B. **Voltgeeren**), **Voltgeeur**, m. (-s), kunstrijder; lichte ruiter; (ook) licht gewapend soldaat (bij het fransche leger).
Volubel, bn. (-er, -st), lenig, handelbaar.
Volubiliteit, v. gmv. spraakzaamheid, radheid van tong.
Volumen, o. (...mina), boekdeel, rol (perkament enz.); zwaarte, inhoud, omvang.
Volumineus, bn. (...zer, -st), dik, lijvig (inz. van boeken);
Voluptueus, bn. wellustig, wulpsch. [omvangrijk.
Vomeeren, bw. ow. gel., braken, spuwen, overgeven.
Vomitief, o. (...ven), braakmiddel.
Voraciteit, v. gmv. vraatzucht (inz. van dieren).
Vota, v. mv. stemmen.
Votant, m. (-s), stemuitbrenger.
Votatie, v. het stemmen.
Voteeren, ow. gel., stemmen.
Votief, bn. ten gevolge eener gelofte; **votieve mis**, buitengewone mis.
Votum, o. gelofte; stem, kiesstem; **een** — **van vrouwen**, blijk van vertrouwen (tot een buitengewonen maatregel) door eene vergadering aan iemand (b. v. eenen minister, bestuurder enz.) gegeven.
Vox, v. stem; — **populi** — **Del**, de stem van het volk is de stem van God.

290 Voyageur—White House.

Voyageur, m. (-s), reiziger; **commis** —, handelsreiziger.

Vue (à), bijw. op zicht (van wissels).

Vulgaire, bn. (-der, -st), gemeen, alledaagsch.

Vulgariteit, v. gmv. gemeenheid, alledaagschheid.

Vulgata, v. gmv. gewone latijnsche bijbelvertaling.

Vulgivaag, bn. ronddolende.

Vulgo, bn. gemeenlijk; door de bank.

Vulgus, o. gemeen volk; grauw.

Vulkaan, m. (fab.) de god des vuurs; (ook) vulkaan.

Vulkanieten, m. mv. (nat.) aanhangers der leer dat de aarde uit vuur is ontstaan.

Vulnerabel, bn. kwetsbaar.

Vulnerabiliteit, v. gmv. kwetsbaarheid

Vulneratie, v. (...ën), kwetsuur, kwetsing.

Vulnereeren, bw. gel., kwetsen, wonden.

W.

Waggon, v. (-s), rijtuig (inz. op spoorwegen).

Walhalla, v. (fab.) paradijs, hemel der in den krijg verslagenen; naam van een tempel te Munchen aan de nagedachtenis van groote mannen gewijd.

Warrant, v. volmacht; bevel tot inhechtenisneming (in Engeland); patent, oktrooi, waarborg voor de fabriekmerken.

Werre, **Wherry**, v. zeker klein roeivaarttuig.

Werst, v. (-en), russische lengtemaat (= 1066 ned. el).

Whig, m. de —s, zekere staatspartij in Engeland (tegenover de **Tories**), de volksgezinden, vrijheidsvrienden, voorstanders van de beperking der koninklijke macht.

Whiskey, v. korenbrandewijn, jenever (in Schotland en Ierland).

Whisky, v. zeker engelsch open rijtuig.

Whist, v. zeker kaartspel; zekere drank (samengesteld uit: thee, suiker, citroensap en rooden wijn).

White House, het Witte Huis, regeeringsgebouw, zetel van het bewind (te Washington, in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika).

Xau
Xen
keld
Xen
Xen
van
Xen
talen
Xen
Xen
Xylo
Xylo
ten
Xylo
Xylo

Yach
Yach
Yam
mid
Yank
Yard
Yate
Yeon
sold
Yonk
Yscp
plan

Zaga
Zam
vrou
Zeba

X.

- Xantippe**, v. (fig.) booze vrouw; kijfachtig wijf, helleveeg.
Xeniën, v. mv. gastgeschenken; (ook) soort punt- of heldichten.
Xenocratie, v. gmv. heerschappij van vreemdelingen.
Xenograaph, m. (...aphen), die bedreven is in het lezen van het schrift van vreemde talen.
Xenographie, v. gmv. kennis der geschreven vreemde talen.
Xenomantie, v. overdrevene zucht voor alles wat vreemd
Xenotaphium, o. grafstede voor vreemdelingen. (is.
Xyloglyptiek, v. houtsnijkunst.
Xylographie, v. het drukken met houten letters of platen; zoodanige boekdrukkerij.
Xylolatrie, v. aanbidding van houten beelden.
Xylogologie, v. leer-, beschrijving der houtsoorten.

Y.

- Yacht**, o. jacht, zeker vaartuig.
Yachtclub, v. zeil- en roei-vereeniging.
Yam, **Yamswortel**, m. broodwortel, indisch voedingsmiddel.
Yankee, m. spotnaam der noord-amerikanen.
Yard, m. engelsche el (= 0.9144 ned. el).
Yatagan, v. korte turksche degen of sabel.
Yeoman, m. niet-adellijke landeigenaar (in Engeland); soldaat der koninklijke lijfwacht.
Yonk, v. (-en), chineesch koopvaardijship.
Yscp, v. zekere geneeskrachtige tuinplant; (bijb.) de kleinste plant.

Z.

- Zagaai**, v. (-en), werpspies der negers.
Zambo, m. (-os), kind eens negers en eener indiaansche vrouw.
Zebaoth, **Eeuwige** —, God der hemelsche heirscharen.

Zechine, Zequine, v. (-n), turksche -, italiaansche (den munt).

Zeloet, m. (...oten), ijveraar (inz. voor het geloof).

Zelotismus, Zelotisme, o. gmv. leer en grondstelling van eenen geloofsijveraar.

Zendavesta, v. wetboek van Zoroaster.

Zenith, o. kruin-, tops-, schedelpunt.

Zenonismus, o. leer van den griekschen wijsgeer Zenon.

Zenonist, m. (-en), aanhanger dier leer.

Zephyr, Zefir, m. koele -, zachte westenwind, aangenaam koeltje.

Zephrisch, bn. zacht waiende, ruischende (van blad door den wind).

Zero, v. de nul.

Zigzag, in —, Z-vormig, kronkelend (van lijnen).

Zoögraphie, v. gmv. beschrijving der dieren.

Zoölogie, v. gmv. leer-, kennis der dieren; dierkunde.

Zoölogisch, dierkundig; —• tuin, diergaarde.

